5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1436—Marți 1 Noembrie 1911

O casă pentru o slujbă

In regimul nostru politic de astă-zi, cetățanul utilitarist își vinde votul pentru o slujbă de căpătat, pentru o slujbă de menținut sau pentru parale; și tîrgul de conștiințe n'a fost nici o dată mai în floare, ca sub guvernul actual al d-lui P. P. Carp, care a forțat nota mercantilismului politic.

Sub forma sunătoare a selecționării cetățenilor țării, după capacitatea fiscală și intelectuală, se dă astă-zi prilej alegătorilor de la colegiile întâi de Cameră și Senat să-și precupețască votul lor pe așa scară, că a stîrnit îndignare în toată țara scoborîrea nivelului moral în luptele politice din Ianuarie trecut.

Cea mai înaltă expresie a acestui tîrg de conștiință, ni l'a dat de astă-dată însăși Universitatea, unde s'a escamotat și secretul votului și s'au cumpărat conștiințele, pentru că cu cît colegiile sînt mai restrînse cu atît valoarea electorală a alegătorului fiind mai mare, se rîdică prețul tîrgului politic.

Corupțiunea aceasta pe care statul oligarhic de astă zi o cultivă și nu se grăbește a lua măsuri de vindecare morală, are un cîntec. Nu se pot vindeca ranele politice ale trecutului, cu una cu două, căci în nimică nu se face pas mai greu spre progres ca în formarea caracterului public al poporului.

Viața restrînsă a fost și în trecut, ba așa de restrînsă că în latreaga Moldovă nu erau de cît 1700 alegători, cari au votat Camerile de la 1858—1864. Acea mînă de oameni, cari alcătuiau clasa diriguitoare politică, devenise refractară la ori-ce măsură largă pentru folosul națiunei celei mari, și la năzuința guvernului Voevodului Cuza, și Camerile și corpul electoral *îngust* opuneau o rezistență semnificativă. In acea pătură diriguitoare întrau și conservatorii și liberalii timpului, de aceia marele Cuza a fost silit să înfăptuiască legile sale de reformă spărgînd prin lovitura de stat de la 2 Mai 1864 cercul îngust și intesat și refractar al politicianilor dintre 1858—1864, adeverind că binele obștesc l'a făcut El contra voinței clasei dominante.

Și de la 1864, apoi 1866, 1884 viața politică s'a lărgit ceva, dar a păstrat caracterul censitar și neegalitar al votului, împărțind lumea electorală după sate și orașe, apoi după carte și avere, că și azi stăm sub regimul îndividualismului politic, nu al obștiei politice.

Și astă-zi, după 50 de ani de regim constituțioal, numai 10000 de oameni în țara romînească au cuvîntul hotărîtor în diriguirea trebilor politice, alegînd majoritatea reprezentanților națiunei (75 deputați și 60 senatori), și tare pe interesul lor se lasă mînați de traficul votului, silind a se pune statul în slujba lor pentru căpătarea votului lor. In adevăr, duși de interesul lor imediat, cu greu sînt dispuși a legifera larg și sănătos pentru mulțime, ci atîta cît le trece printre degete, întru cît șeful statului de astă-zi nu e în situația lui Cuza-Vodă de a lupta pentru popor contra păturii diriguitoare, ci a se adapta acestei păturî diriguitoare cultivîndu-i toate slăbiciunile și lipsurile sale sufletești.

Și cea mai înaltă chemare a unui Vodă într'o țară cu regim reprezentativ nu e de cît de a stavili cu o zi mai înainte uzul și abuzul ca să nu se pună statul cu slujbele și budgetul său în serviciul votului cetățenilor alegători! Și în 1911 acest uz a ajuns abuz strigător, fără leac de îndreptare.

Și de ce oare ar fi greu acest lucru? Explicarea e că nu așa de lesne se dezbărnează năravurile unui popor pentru dragul unei idei. Iar șeful statului, care e o verigă *pasivă* în lanțul progresului, se lasă tărît de împrejurări ca să dea drumul vremii să aducă progresul moral cerut, iar nu oamenilor.

A da votul pentru avantaje personale mai merge, dar a se pune statul la îndămîna alegătorului surpînd bunul mers al lucrurilor, este o degradare politică. Sistemul de a pune statul în slujba cetățanului prin vot, trăește la noi de mult de pe cînd statul nostru politic era curat boeresc și *în formă* și *în fond*, nu numai de eri de cînd a încetat a fi boeresc în formă, rămînînd însă în fond tot boeresc.

Cînd statul nostru era boeresc și intrarea în slujbele statului se făcea nu după meritul personal și pregătirea *ad-hoc* pentru carieră, ci prin *marafetul* și *voia* celui mai mare, era foarte explicabilă strădania celor ce țineau să intre în carul statului. Dădeau oamenii ce aveau, numai să capete **cin** boeresc! și căpătau.

Dacă în formă s'a schimbat astă-zi statul prin organizarea diferitelor sale servicii, primind la bază recrutarea prin examene de admitere, în fond regimul electoral dăinuește tot sub sufletul statului vechiu curat boeresc, căci și astăzi statul culege voturile prin ademenirile sale budgetare și de slujbe.

Sîntem acum o sută de ani în urmă, prin 1808. Era în Moldova Ocupația rusască, iar guvernul era reprezentat prin „Divanul Cnejiei Moldovei". In acest divan găsim acești veliți boeri Gh. Cantacuzino vel log., Gr. Sturza visteriuic, apoi vornicii C. Balș, D. Sturza, Hrisoverghi și Gr. Crupenski.

Cum domnia lipsia, iar toată administrația, judecățile și legiuirile erau lăsate pe sama divanului, un fel de republică boerească, toată lumea cea măruntă, care căuta să trăească în boerie trebuia să-și facă cale la mădularele acestui divan. Boeri bătrîni și cu putrezeciune în coșul lor, mai cu trecere la ei era doctorul Evstatie „întâiul doftor al politiei Iașilor". Acest doftor State, medic primar al orașului Iași în 1807 își făcu case pe locul cumpărat de la un V. Plăcintă, în Muntenimea de sus, chiar locul Penitenciarului de astăzi. Folosindu-se de faptul că era „întâiul doftor al politiei Iașilor" doctorul State a încălcat cu voe fără voe locul vecinilor. Intre mahalagii vecini era și unul Toader Borș, ginere lui Simion Șerban, luînd jupănească văduvă, căci mai fusese măritată cu Ioniță Vîlcul, de la care avea 2 copii: Bălașa și Toader, fiastrii săi.

T. Borș văzînd că doftorului Evstatie îi trebuește mai mult loc pentru casele ce și le făcuse—clădirea de azi a Penitenciarului—și văzînd că doftorul încalcă în dreapta și în stînga, să lasă și el dispus a-și vinde locul rămas șie de la fiastrii săi, Balașa și Toader încă din 1806, și începe tratativele cu doctorul Evststie. Mijlocitor se arătă sărdarul Ioan Carp—ce coincidență ciudată! — căci zice zapisul „fiind dumnealui sărdar Ioan Carp poftit de d-lui doftorul Evstatie ca să-mi vorovească pentru o casă cu locul ei ce o am în Iași alăturea cu locul dumisale doftorului ca să o vînz dumisale doftorului, deci m'am așezat cu dumnealui sărdar într'acest chip: „ca pentru locul ce am și casele, de-mi va da d-lui doftorul, *opt sute lei și o carte a divanului Cnejiei Moldaviei de vel căpitan hătmănesc*, atunci locul meu cu cele ce se află pe dînsul să fie a dumisale doftorului, și adiveresc pentru aceasta scrisoare că aducîndu-mi d-nealui sărdariul *Cartea cerută* cum și banii să fie de istov vîndut" (Surete m. XXI, 317).

Iată un tîrg în regulă pentru o slujbă a statului, vel căpitan hătmănesc, adică ceva mai puțin ca un prefect de poliție, un fel de comisar clasa I, ca de cei ce mișună astăzi prin cumpărare de voturi ori adesiuni în cluburi politice.

Ioan Carp ia zapisul lui T. Borș, adiverit de 3 marturi, C. Hermeziu, un Grigore și un Dumitru, marturi și se duce la doftorul Evstație; aceasta în 27 Maiu 1808. Se vede că stăruința a avut efect. Intâiul doftor al politiei Iașilor a prins la boală pe un membru al divanului Cnejiei Moldaviei și în cursul lunei lui Iunie s'a făcut numirea lui T Borș ca vel Căpitan de Iași, căci în 1808 Iunie 21, se dă zapis de vînzare a locului cu case, în care stăpînul casei spune ritos: „Eu Toader Borș *vel Căpitan de Eși* încredințez cu acest zapis al meu cel dau dumisale Evstație întâiu doftor al poliției orașului Eșului". Dar nu numai îngîmfarea cu titlul mic de boerie cuprinde actul de vînzare; T. Borș de bucurie mare că a căpătat un post în poliția hătmănească a Iașilor lasă o sută de lei din prețul vînzării „pentru cheltuiala dumisale doftorului Evstație" și mai declară prin zapis: „deci multele faceri de bine și ajutorări ce au făcut și cheltuiala dumisale doftorului *spre adăugire folosului și a cinstei mele* m'au îndemnat de am vîndut de veci tot locul meu cu *700 lei*"; iar mai jos zice iarăși: „*căci folosul ce mi-au făcut cu mult mai mult covîrșire fiind de cît banii ce am luat și pentru aceia i l'am dat locul*".

Și avea dreptate bietul T. Borș să-și vînză și casa pe un preț mic, socotind „mai multă covîrșire fiind de cît banii" rangul de vel Căpitan de Iași.

In zapisul de misitie găsim iscălit pe Ion Carp serdar; în actul de vînzare găsim iscălit pe Dumitru Carp biv căpitan *za* darabani, ca martur. Doi Carpiști, boerinași mici, mijlocind în 1808 un tîrg politic pentru căpătarea unei slujbe.

După 103 ani un alt P. P. Carp, nepot și strănepot al serdarului și căpitanului din 1808, a înlesnit baerile și slujbele statului la sute și mii de alegători, ca să ilustreze cu mîinele lui o pagină tristă din regimul politic a lui 1911, după 45 de ani de glorioasă domnie a Regelui Carol!

Iată de ce năravurile acestea fiind vechi și însădite în sînge, nu se putea ca oamenii trecutului să nu le reînvie astăzi cu acea desinvoltură, care ne-a îngrozit și ingrețoșat pe toți.

Gh. Ghibănescu

Consfătuirea liberală

Comitetul central executiv al partidului național-liberal s'a întrunit ieri și a ținut o importantă ședință.

Toți oratorii în discursurile lor, au subliniat necesitatea reformei electorale, au atacat vehement guvernul și au îndemnat pe partizani la solidaritate și la luptă.

Domnul Brătianu, șeful partidului liberal, a constatat că partidul a răspuns la semnalul de luptă și a declarat-o deschisă.

Partidul liberal, a mai spus d. I. Brătianu, trebue să se considere mobilizat pentru războiul ce a fost declarat, pornit contra guvernului Carp, căruia nu-i se poate ierta alegerile teroriste ce-a făcut, nu-i se poate îngădui incapacitatea.

Bătrîni și tineri liberali s'au declarat gata să urmeze pe șef în luptă și să pregătească țara pentru emanciparea ei de actualul regim electoral.

De observat este că pe cînd unit fruntași liberali s'au pronunțat pentru votul obștesc, șeful partidului și bătrînii liberali, ca domnii Ferekide și Costinescu, au aratat necesitatea reformei electorale, fără a preciza forma.

Acțiunea noastră politică

In consfătuirea ce a avut loc la București, între șeful și fruntașii partidului nostru, s'au pus bazele acțiunei politice a partidului nostru conservator-democrat, față de situațiunea politică specială, creiată de guvernul d-lui Carp.

Dacă nu s'a stabilit încă în toate amănuntele ei, acțiunea partidului, două lucruri foarte interesante și de natură a caracteriza acțiunea viitoare a partidului conservator democrat, s'au hotărît în mod definitiv.

Intîiu s'a stabilit că orice conlucrare cu partidul de la putere este imposibilă. *Ne despart prea multe principii și chestiuni de tactică politică, pentru a putea cădea la o acțiune comună cu partidul d-lui Petre Carp.*

Faptul acesta este netăgăduit de o mare importanță, și politica țării se va resimți de curentul, pe care partidul conservator-democrat il va determina atît în parlament, cît și în opinia publică.

Guvernul va avea în partidul nostru controlul cel mai serios al tuturor faptelor sale, și campania ce o va redeschide, va fi de natură a da tonul politicei romînești, după interesele ce mînă în luptă idealurile deplin justificate ale partidului conservator-democrat.

A doua chestiune definitiv tranșată, e acea a revizuirei Constituției, *pe care șeful nostru, d. Take Ionescu, împreună cu fruntașii partidului a hotărît a o pune mai mult în evidență în noua campanie. Ea este de esența programului partidului conservator-democrat și trebuie afirmată, cu tăria ce o comportă.*

Această hotărîre, evident, marchează linia de conduită a partidului și dă o importanță deosebită consfătuirei de eri. Ea se ridică ca o protestare fără răspundere a d-lui Marghiloman, care după ce și-a bătut joc de corpul electoral, vrea prin politica ce a înaugurat-o, să reducă la minimul posibil controlul celorlate partide și al opiniei publice.

Această tendință de sugrumare a vieței politice de la noi, și a vieței constituționale, trebuie combătută cu cea de pe urmă energie. Partidul nostru și-a luat sarcina aceasta, și este sigur, că grație creditului ce are în opinia publică, va ajunge să restabilească viața și lupta politică de mai înainte, adînc turburată de partidul conservator.

In așteptarea consfătuirei următoare, în care se va stabili definitiv și modul de acțiune și detaliile ei, consfătuirea de la 26 Octombrie înseamnă apelul partidului conservator-democrat la toate elementele conștiente ale acestei țări, pentru a se da luptă mare și hotărîtoare în contra acaparărei samavolnice a partizanilor d-lui Carp.

Avem tot dreptul să credem, că acest apel va avea răsunetul necesar în țară, și că nu se vor găsi oameni cinstiți, care să nu urmeze partidul nostru într'o luptă atît de mare și necesară.

Este timpul ca guvernul d-lui Carp, să fie redus la justa lui nonvaloare.

Edilitate

Menageria comunală

A cui e depositul?

Aceasta formează obiectul discuțiunei și ilarității geniale, la Primărie. Totul stagnează. Campania de lucru a trecut și nimic nu s'a făcut pentru asanarea orașului, cu toate că primejdia e mai mare ca ori cînd.

De trei săptămîni, consiliul comunal nu s'a mai întrunit, neputîndu-se complecta numărul membrilor. Mulți din ei sunt desgustați și preferă să stea la o parte.

D. Stamatiu s'a mutat în cabinetul secretarului, nevrînd să se întîlnească cu colegul său Cosmovici.

Funcționarii nu mai știu a cui ordine să execute.

Cînd un ordin e dat de d. Cosmovici, e imediat revocat de d. Stamatiu și vice versa.

Dacă se dîrămă șura din strada cișmeaua Păcurari, vă dau afară, a zis d. Cosmovici către funcționarii serviciului technic.

Dacă nu dărămați șura, vă dau afară, a ripostat d. Stamatiu, către aceiași funcționari.

Nu veți ține seamă de nici o dispoziție a d-lui Stamatiu, a poruncit d. Cosmovici funcționarilor de la serviciul comptabilității.

Să nu se mai amestece Cosmovici în treburile mele, căci o pățiți voi, a zis d. Stamatiu aceloraşi funcționari.

Și ast fel nici o lucrare nu se mai execută la Primărie. Stau îngrămădite hîrtiile,—așteaptă lumea rezolvirea chestiunilor ce o preocupă. Și nimic nu se face, din cauză că la Primărie domnește o complectă anarhie.

S'a așteptat întoarcerea d-lui Greceanu, ca a unui adevărat Mesia. D. Greceanu s'a plimbat la Vizir, și în fine s'a întors.

A venit la Primărie, a stat cîte-va clipe și a plecat, luînd în trăsura sa pe d. Stamatiu.

Publicul privind la această scenă, și a zis: D. Greceanu vrea să îmblînzească leul furios, — dar ce va face cu tigrul de Cosmovici?

In zadar. Tigrul și Leul se vor sfîșia din nou, la cea dintâi întîlnire,—iar d. Greceanu n'are calitățile necesare pentru a-i putea domestici. N.

Un act de tembelism

—Comuna și subvenția teatrului—

Nu mai avem administrație comunală în Iași: un smintit își face de urît la Primărie, își descarcă nervii bolnavi și comite acte de inconștiență ce nu pot fi tolerate, fiind-că nu le isprăvește în cont propriu, ci pe socoteala comunei Iași.

Tembelul Cosmovici umblă mai de mult s'ajungă delegatul comunei în comitetul teatrului din Iași, ca să devie și acel comitet, din care fac parte oameni de seamă, o filială a Mărcuței, la fel cu primăria Iași.

Insă comuna are delegat, numit cu decret regal pe timp de cinci ani, pe vremea penultimei administrațiuni conservatoare. Acel delegat nu vrea să depună mandatul și foarte bine face. Ca să-l silească la demitere, tembelul Cosmovici a inventat, acum în urmă, o lovitură, o lovitură fără seamăn imbecilă, care va provoca mila prietenilor lui Cosmovici, dacă întîmplător are prieteni.

A refuzat, pur și simplu, să mandateze subvenția pe care comuna o servește teatrului, pentru motivul că acea comună n'are delegat în comitetul teatral—iar cererea comitetului de a-i se mandata subvenția, tembelul a pus'o la dosar.

Nu, zeu, acest Cosmovici este un neom extra-ordinar! Refuză să dee teatrului subvenția legiuită—primăria este obligată, prin lege, să dee teatrului luminatul și încălzitul —refuză nu doar pentru motivul că teatrul n'ar funcționa, dar fiind-că comuna nu este reprezintată în teatru.

Dacă, în adevăr, n'ar fi reprezintată comuna, consiliul ar trebui să delege pe cine va, iar dacă nu deleagă, a cui ie vina?

Și apoi, dacă pui asemenea rezoluțe stupidă și n'o comunici teatrului, fiind-că cererea ai trimis'o la dosar, de unde să știe teatrul ce rezoluție ai pus?

Suntem, evident, în fața unui act de tembelism, de profundă iresponsabilitate și tot ce este de regretat, e că interesele comunei Iași sunt date pe mîini paralizate.

Dar ceea ce trebue să se știe, este dacă inconștientul a lucrat din propriu impuls, sau dacă tembelismul a fost poruncit de alții și executat de amintitul nenorocit.

Știm prea bine, că marele și puternicul domn Grecianu nu poate ierta, că comitetul teatral nu este complect grecinizat și nu este exclus, că actul rușinos—căci este rușinos—să fi fost inspirat lui Cosmovici.

Ca să risipească bănuiala aceasta, d. Grecianu are datoria să ordone imediata mandatare a subvenției, mai ales că primăria este obligată s'o servească, dovadă că suma de 14,000 lei se află înscrisă în bugetul comunei.

Să se mandateze acea subvenție, sau toată administrația să se declare solidară cu lovitura smintitului.

Conflicte de idei

Corespondenta unei femei cu un om de scoală

III

3 Octombrie

. . . . . .

Ca probă că țin samă de sfatul d-tale este, că chiar astăzi am petrecut mai mult de jumătate de zi în sînul naturei. Două ore am mers pe marginea pădurei Rozias. Tot, în jurul meu, era așa de verde și viguros, că ai fi zis că e primăvară. Rătăcind a lene, mă gîndeam la d-ta și mi se părea că te zăresc printre copaci coborînd colinele la braț cu fetița d-tale.. Și atunci o mulțime de reflecții îmi veniră în minte. De ce oamenii cari se înțeleg nu s'ar găsi totdeauna împreună? Și de ce trecem de atîtea ori pe lîngă cei, cu care am gusta atîtea mulțumiri sufletești și căutăm tocmai societatea celor cu care sufletul nostru nu are nimic important?.. Și această apucătură pornită numai din considerente, așa numite, *socialo-familiare* — mai curînd fortuite...

Dar cu aceste gînduri ajunsei sus pe munte. Priveliștea ce mi se desfășura era o feerie a naturei, așa cum omul nu poate s'o redee. Atîtea culori și nuanțe a vegetației; atîta joc de lumină și de umbră, încît ochii mei nu se mai săturau privind.

Cînd apuse soarele și cînd numai ultimele lui raze cătau îndărăt, lacul îmi apăru ca un opal enorm, ce mă întuise în loc. Umbrele munților se întinseră din ce în ce mai mult peste apă. Și noaptea mă surprinse.

Sufletul meu era plin de atîtea senzații plăcute încît nu mi dădeam samă că aș fi putut întîmpina oarecare neajunsuri. Numai după o oră de mers printre ziduri înalte, prin străzi înguste și întunecoase mă urcai în tramvai. Aci retrasă într'un colț mă întrebam: ce vrajă ascunde natura în ea pentru a transforma sufletul atît? Ce artă are ea de a cuprinde ființa celui care poate s'o înțeleagă?

O, dar te rog mă iartă de ceea ce fac. Știu că nu aceste exclamări ale mele te interesează pe d-ta, care ai călătorit așa de mult și cari cunoști aproape toate colțurile Europei. D-ta în-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

ţelegi natura mai bine decît mine; dar în acelaş timp mai ştiu că eşti şi îngăduitor. Şi apoi dacă nu am căuta să ne arătăm aşa cum suntem celor cari ştiu să înţeleagă, atunci a o face către ceilalţi, n'ar fi oare de prisos?

In privinţa proporţiilor ce iau scrisorile mele, nu voiu mai aminti nimic. Recunosc. Felul d-tale de a fi trebuia să mă facă să te înţeleg mai bine...

Acum două seri am asistat la darea de samă a *Adunării generale* a femeilor din Societatea de utilitate publică. Citind că intrarea la şedinţe e liberă, mă cuprinse o bucurie de copil. Cum îmi bătea inima urcînd scările palatului Primăriei unde se ţineau adunările! *Et pour cause.* Era vorba să mă găsesc în faţa acelor femei emancipate, acelor femei care-şi înţeleg rostul pe lume, mai bine decît noi; aveam să asist la desbateri şi discuţii interesante la care sufletul meu totdeauna a rîvnit...

In acelaşi timp simţiam şi o oarecare durere comparînd în minte ceea ce se face aci, cu ceea ce e prin alte părţi...

In sală peste 200 de membre. In general urîte, fără gust îmbrăcate şi lipsite de graţie. Imi zic totuşi că, atunci cînd vor începe a vorbi, frumuseţea ce se va degaja din spiritul şi din întreaga manifestare a fiinţei lor, va acoperi lipsurile de care se vede că o profană ca mine nu poate face abstracţie.., Ştiu că prin aceasta îmi dau singură un brevet de vanitate, mai ales în ochii d tale, care nu preţueşti omul decît după valoarea lui morală; dar mai ştiu că eşti artist prin fire şi cum aceasta e chestie de estetică, nu m'am sfiit s'o comentez în faţa d-tale.

După ce comitetul îşi făcu darea de samă de cheltuelile şi veniturile societăţei precum şi de activitatea desfăşurată, pusă în discuţie calea cea mai nimerită, pentru uşurarea nenorocitelor lucrătoare. Veni apoi chestia lucrului la domiciliu arătîndu-se foloasele, dar mai ales pagubele acestei dăunătoare exploatări indirecte. Apoi se făcu planul unei societăţi mari care să cuprindă tot cantonul.

Discuţiile se urmară în chipul cel mai desăvîrşit. O linişte ideală. Femeile care luau cuvîntul se exprimau frumos, corect şi cu multă logică. Intrebuinţau expresii alese aducîndu-şi laude reciproc. Iar în contra barbaţilor, nu se pronunţară absolut nimic.

Totuşi... Şi aci este un *totuşi*. Multe din membre nu spuse nici o vorbă. Greul îl duceau numai cîteva. Se observă bine cum le lipsea îndrăzneala. Şi această societate datează de 13 ani.

Şi atunci iarăşi o revoluţie întreagă se petrece în capul meu... Cum după 13 ani, şi într'o ţară atît de înaintată, femeilor să le lipsească încă acea îndrăsneală cuviincioasă, acea energie care arată puterea unei fiinţe?... Ce ar fi de zis dar despre femeile din alte ţări?

Iar un fapt care mă surprinse şi mai mult fu lipsa totală a barbaţilor. Lovită de aceasta mă adresăi unei doamne de lîngă mine întrebînd-o: „Barbaţii nu au voe să asiste?" — Ba da — îmi răspunse ea rîzînd, numai atît că ei nu văd cu ochi buni acţiunile noastre şi atunci ne desaprobă prin absenţa lor.

Auzind acestea iluziile mele sbor şi mă conving iarăşi că-i mai bine pentru cel moderat. Cel entuziast prin fire se loveşte mai rău. Şi cu toate că de multe ori m'ai făcut să înţeleg că a avea iluzii este o calitate care face pe cel stăpînit de ele să statornicească în ura ce doreşte şi că numai cei blazaţi nu pot avea şi nici nu pot urmări un ideal — dînd peste multe amăgiri sunt nemulţumită de natura mea.

Multă vreme nu putui înţălege cum în această ţară — patria democratismului care comportă tot felul de înfrăţiri — femeile şi barbaţii să mai susţie încă lupta tacită şi incompatibilă cu gradul de civilizaţie atins. E ceva neînţeles. Aceste fapte dau dreptul celor mulţi să ia ideile cele mai umanitare drept utopii.

Dar judecînd mai cu sînge rece şi luînd în samă cît au lucrat şi la ce rezultate au ajuns femeile de aici — rezultate pe care d-ta le ştii — ni-am însufleţit din nou, recunoscînd că drumul spre fericire există, numai că e foarte anevoios şi că numai secole întregi pot schimba pe om. Mai trebue încă de luptat pentru a scoate din animal pe îngerul către care umanitatea tinde.

Mă întrebi de cursul de literatură. Nu sunt mulţumită. Ni s'a vorbit despre Ernest Daudet, Jules Lemaître, Sully Prudhomme. Ni s'au citit cîteva pagine din operile lor mai însemnate. Dar prizma prin care sunt redate ideile despre aceşti scriitori nu mă satisface. Şi e foarte curios cum acelaşi fapt poate fi privit din două puncte de vedere cu totul opuse, cînd în realitate nu trebue privit de cît din unul singur.

Cît priveşte cursul de Pedagogie, voesc să mai văd, pentru a mă pronunţa. Ni se dă un amestec de idei noui şi vechi. Pînă acum s'a făcut descrierea sistemului de educaţie din „Şcoala nouă". Lucruri foarte interesante, dar care — mi se pare, nu intră în vederile profesorului care le expune. In orice caz mai aştept.

Zilele acestea mă voi duce la directorul şcoalelor pentru a-i cere voe să vizitez instituţiile de cultură populară.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Perpetuum mobile....

Cît timp va mai dura oare?

Iată aproape săptămîna, de cînd am văzut, în stradă, prima privelişte a mutatului de Sfîntu Dimitrie. Privelişte sumbră şi plină de neplăceri. Sumbră — pentru că era pe înserate; neplăcută, fiind-că, pe neaşteptate, ne văzurăm nevoiţi a părăsi — fără nici o vină — vagonul de tramvai din pricina cotiugarului care, rămas numai în trei roţi, se aşternuse, îndărătnic, în drum şi nu se dădea dus, cu toate străduinţele şi smuncirile celor dinprejur.

Şi de atunci, la tot pasul, ne întîmpină numai cotiugi şi numai bejănii.

Fie-care din mormanele informe de mobile, de obiecte, de boclucuri însamnă o existenţă de om, însamnă menagiul unei familii şi — nu ştim de ce — iea totdeauna aspectul unei drame, dă totdeauna impresia unei mizerii.

Cele mai frumoase lucruri — aparţinînd chiar mai cuprinşi dintre muritori — pierd şi valoarea lor şi menirea lor şi frumuseţea lor, de îndată ce le vezi ast-fel mutate şi purtate din loc în loc, — în căutarea unui nou adăpost.

Cine-va reflecta dăunăzi, cu mult bun simţ:

— Curios lucru. Atîţia oameni părăsesc atîtea locuinţi, la anumite date, din cauza unor anumite neajunsuri.

Şi aceleşi locuinţi sunt ocupate, neîntîrziat, de alţi locatari, cari preschimbă neajunsurile în avantagii!

E adevărat, ori cel puţin probabil, că în afară de o serie de împrejurări accidentale, intră şi gustul schimbării, capriciul, între cauzele frequente ale mutatului, — cu toate că operaţia e dintre cele mai neplăcute.

Dar ne-am putea oare închipui lumea fără mutări şi strămutări? Ar fi în stare oare oamenii de a se imboboliza şi dacă da, ce înfăţişare are avea un oraş în presupunerea fixităţii tuturor locuitorilor săi?

Să vezi mereu aceleaşi chipuri, absolut aceleaşi, în aceleaşi puncte ale oraşului, şi, oare-cum, aceleaşi întîmplări, aceleaşi apucături. N'ar lipsi oare o bună parte din variaţia necesară vieţei sociale? N'ar fi o sărăcie de întîmplări şi de aspecte? N'ar scădea însuşi pitorescul unei localităţi?

Fireşte că da!

Cîte nu face întîmplarea!

De aici izvoreşte însămnătatea schimbărilor, de care atîrnă varietatea întîmplărilor. Şi mutatul — cu nenumăratele schimbări ce aduce — este, netăgăduit, una din marile surse de întîmplări.

Apoi mutatul este o condiţiune esenţială a progresului. Cîţi dintre noi nu au mulţumirea de a-şi putea aduce aminte *de unde* au început şi unde au ajuns? Iar această urcare, mai înceată ori mai vertiginoasă, se oglindeşte în... locuinţele pe care le-a schimbat — şi speră încă să le schimbe, urmîndu-şi procesul de urcare.

... Dar pentru un singur mutat sunt destule reflecţii. Sfîntul Gheorghe nu e nici dînsul departe.

Rodion

De închiriat *chiar de acum un apartament conţinînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci şi altele. Cu instalaţiune de lumină Electrică cu lămpi instalate, şi apă, şi mobilate.*

ŞI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conţinînd 8 camere şi 2 antreuri, beci grădină şi altele şi 2-lea, cu 3 camere, 2 pivniţe, grajd, şură şi alte arete şi grădină.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iaşi Str. Bucşinescu No. 15.*

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

DIFERITE ŞTIRI

Un cadou scump oferit mitropolitului de Repta.—Afacerea băncilor cooperative.—Importul peştelui de Galaţi oprit în Bucovina.—Studenţii evrei cer recunoaşterea naţiunii israelite la Universitate.—Conferinţă interesantă.

Cernăuţi, 28 Oct.—A. S. I. Arhiducele Leopold Salvator, a trimis Excelenţei Sale I. P. S. Mitropolit dr. Vladimir de Repta, un tablou foarte frumos încadrat într'o ramă scumpă, care reprezintă pe A. S. Imperială, — ca amintire despre vizita făcută oraşului Cernăuţi cu ocazia desvelirei monumentului Impărătesei Elisabeta.

Această atenţiune deosebită, oferită I. P. S. Sale Mitropolitului, de către Archiducele Salvator, a produs o mare bucurie în rîndurilor romînilor, cari în totdeauna, au dat dovezi de nemărginita dragoste faţă de casa Habsburgică.

*

Din Viena se anunţă, că astăzi premierul Stüegkh, într'o convorbire ce a avut-o cu preşeginţele clubului parlamentar romîn d. Simionovici, în privinţa crizei băncilor săteşti din Bucovina, a promis, că în consiliul de miniştri, care va avea loc peste cîteva zile această afacere, va fi definitiv tranşată, în sensul ca băncile ţărăneşti să fie cu total scutite în cazul unui eventual chrac al „Centralei".

Tot odată se anunţă, că afacerea „Centralei" e deja în mîna parchetului care cercetează şi că un înalt consilier de tribunal din Lemberg, este însărcinat cu conducerea investigaţilor.

Se aşteaptă dintr'un moment într'altul declararea „Centralei" în stare de faliment.

*

In urma deselor casuri de holeră constatate în Romînia şi mai ca seamă în Galaţi şf Brăila, consiliul sanitar al oraşului nostru, a făcut demersurile necesare pe lîngă primărie, ca să oprească importul peştelui din Galaţi şi Brăila pînă la dispoziţiuni noui.

In consecinţă, primăria oraşului, a lansat următoarea ordonanţă:

„Avînd în vedere întinderea ameninţătoare a holerei în Romînia şi mai cu seamă în regiunile Dunăreni, şi considerînd numeroasele cazuri din Galaţi suficientă, pentru a considera acel oraş contaminat de holeră, hotărîm: Se interzice cu desăvîrşire ori-ce import de peşte din Romînia şi mai cu deosebire din oraşele Galaţi-Brăila, pînă la alte dispoziţiuni".

Această măsură a produs o mare nelinişte în populaţia neştiutoare, care crede că avem de-aface cu holera în Bucovina.

*

Studenţii evrei de la universitatea din Cernăuţi, au înaintat astăzi rectorului dr. Saghin un memoriu, în care este formulată cererea acestora, ca naţionalitatea israelită să fie recunoscută ca atare de uniiversitate, care pînă în present o considera numai ca confesiune.

Studenţii evrei, din toată Austria, duc o luptă uriaşă de peste 10 ani în această privinţă, şi cu toate acestea pînă în prezent nu le-a reuşit nimic.

Rectorul universităţii, a recunoscut de intemeiată cererea şi a promis concursul său desinteresat.

*

Mîine la orele 8 seara profesorul universitar d. dr. Otto baron de Dungern, îşi va desvolta conferinţa anunţată despre „Viitorul Turciei".

Dat fiind subiectul de actualitate, se prevede o asistenţă foarte mare.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Poeţii critici.—De ce n'ar putea la urma urmei, poeţii să-şi pună arta lor în serviciul criticei, — al criticei ca gen literar şi ca impresiune?

Intrebarea ne-o suggerează frumoasa bucată publicată de poetul D. Nanu în revista „Ţara Nouă" sub titlul „Lui Cincinat".

Simpaticul trubadur Cincinat Pavelescu n'a prea avut „une bonne presse". Articolele şi recenziile consacrate volumului lui de „Poezii" — credem că aşa se intitulează volumul: „credem" — pentru că editorul-prefect nu putea fireşte să ne onoreze cu un exemplar — au fost mai curînd defavorabile, deşi contrariul era de aşteptat.

Iată însă că în menţionata luată poetul Nanu face o adevărată „analiză" a volumului lui Cincinat, fără să renunţe prin aceasta la mulţumirea şi meritul de a fi scris o bucată poetică plină de inspiraţie şi avînt:

..E seara,
Din vremea Margheritei regine de Navara,
Cînd versurile în inimi aveau un alt ecou —
La şold, purtau truverii o spadă de erou!

Visezi cu pajii 'n umbra balcoanelor ducale
Pe albe balustrade scriind la madrigale
Şi'n preajma unei blonde cu chipul ideal,
Ning strofele-ţi uşoare „în aer de opal"
Apoi, cu ritmul lunteii, vîslind pe fluvii lent,
Dai zbor închipuirii spre mistic orient,
In vremurile sure, muind culoarea slovii
Estampe prinzi din vechea heraldic'a Moldovii
Văd palida Domniţă ce dragostea şi-a 'nfrînsă
Şi'n rigida-i mîndrie se 'nnăbuşe de plîns.
Punîndu-şi ţinta vieţii mai sus de fericire
Drept mir i ai uns pe frunte cuvîntul „nemurire"

...Dar nu putem cita bucata întreagă O recomandăm cetitorilor noului reviste din Capitală.

*

Fiind că e vorba de poeţii critici: dramaturgul poet Georges de Porto Riche scrie în „Le Matin" din 7 Noembrie o elogioasă dare de seamă despre cea mai nouă piesă a lui Piere Wolf: „L'Amour defendu".

*

Sonnenthal, defunctul mare tragedian a fost comemorat la Viena. Cu acest prilej s'a desvelit bustul ce i s'a ridicat în foyerul Teatrului Curţii.

A luat parte la această festivitate familia genialului artist.

*

Ziarele vieneze anunţă turneul celebrului cîntăreţ vienez Leo Slezak în ordinea următoare:

Münich, Breslau, Budapesta, Lemberg *Bucureşti* şi Praga. Turneul în Rusia l'a amînat pentru iarna viitoare.

Anul acesta va mai vizita şi New-Iorkul unde va cînta la „Metropolitan Opera House".

*

STRUNA ZILEI

CHINA MODERNĂ

La Nanking armata măcelăreşte pe toţi chinejii fără coadă. In 24 ore s'au decapitat peste o mie.

Telegrama.

Că-i o ţară prea neroadă,
Indoieli nu se încap:
Ieşi în stradă fără .. coadă
Şi te lasă fără... cap.

INFORMATII

Chestiunea scutirii panglicelor de mătase pentru pălării. — Societatea „Romîno-Italiană" din Iaşi, a făcut o nouă intervenţie pe lîngă ministerul de industrie, rugînd-ul să nu mai acorde, în genere, scutire de vamă, pentrul panglici fabricelor de pălării şi să retragă scutirea acordată pentru 5500 kgr. panglici, de mătase şi jumătate mătase acordată fabricei de pălării a Soc. pentru furnituri militare de la Filaret, foastă Mandrea, de oarece fabrica din Iaşi a numitei societăţi petiţionare produce tot felul de panglici negre şi colorate, — afară de cele de catifea — şi în cantităţi îndestulătoare.

Chestiunea a fost cercetată de aproape de comisiunea Industrială. Ea a examinat monstrele de panglici trimise de soc. „Romîno-Italiană" şi acele comandate de fabrica de la Filaret din străinătate, pe baza scutirei obţinute — şi a conchis că dreptatea este de partea Societăţei de la Iaşi, care pe lîngă aceasta mai oferă panglicele sale de o calitate identică cu cele străine cu un preţ mai avantajos pentru fabricanţii de pălării.

In faţa acestei constatări şi pe baza principiului că nu se acordă scutire de vamă, de cît pentru materiile ce nu se pot fabrica în ţară, Comisiunea a dat avisul ei în sensul de a nu se mai acorda pe viitor scutire pentru panglici; însă ţinînd în seamă de împrejurările în care fabrica Mandrea a obţinut scutirea de la 9 Mai, anul curent, a fost de părere să nu o anuleze, făcînd pentru ea, această singură excepţie.

Candidatele admise la examenul de capacitate de croitorie. — Ministerul instrucţiunei publice a admis următoarele candidate la examenul de capacitate, specialitatea croitoriei: d rele Andreescu I. Virginia, Botez Maria, Botez Profira, Alexandrina C. Bucşan, Maria P. Cerchez, Florica Codreanu, Elena Danielescu, Maria A. Dimitrievici, Al. Dimitrescu, Virginia Eraclide, Angela Focşan, Profira Grăbineanu, Lucreţia Grigorescu, Maria Grabnic, Aglaia Ionescu, Ecaterina Ionescu, Maria Ionescu, Elena Istodorescu, Iukel Eugenia, Maria N. Marin, Sultana V. Mitru, Ana Morariu, Alexandrina Nicolescu, Emilia Petrovici, Elena Racoviţă, Eugenia Radulea. Profira Sugescu, Amelia Săndulescu, Eugenia I. Şoarec, Cleopatra Stoian, Maria Stefanovici, Virginia E. Teodoreanu, Vasiliu D. Ecaterina, Vişan Maria şi Profira Machelarache.

Elevul Cocea Ion, de la şcoala de comerţ, din Iaşi, a fost eliminat, pe timp de un an, din toate şcolile publice din ţară.

Examenul de capacitate pentru croitorie va începe în ziua de 15 Noembrie la Bucureşti, în localul şcoalei profesionale, gr. II.

Epitropia bisericei Frumoasa din Iaşi, a fost autorizată să vîndă imobilul situat în şoseaua Nicolina, pe preţul care va eşi la licitaţie.

D-ra Alexandrina Staicovici a fost autorizată să predee cursul de broderii artistice la şcoala „Domniţa Ruxanda" din Iaşi.

Joi şi Vineri s'a făcut la protoeria din Botoşani o anchetă contra diaconului Ioan Alexandrescu, dat în judecata consistorului.

Delegatul consistorului asistat de protoereul judeţului, a interogat vre-o 30 martori.

Procesul se va judeca de spiritualul consistoriu în ziua de 5 Noembrie a. c.

In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Universitatea femenistă — Ele despre ele — Ce-şi aduc aminte? Cuvîntul magic — Poezia amintirilor — Un curs de literatură — Societatea studentelor — In era lui Vizanti — Emoţiuni şi căderi — Teroarea Latinei — Cînd ele cad... — Intîmplări frivole — Soţie de profesor — O migrenă sălvătoare — Filosofie picantă — Magia trecutului — Literatură care nu se scrie...

Lecţia de deschidere a d-lui C. Popovici.

Eri la oarele 3 p. m., d. C. Popovici, noul profesor de Astronomie la Universitatea din Iaşi, şi-a inaugurat cursul său prin o lecţie publică de deschidere ţinută în Aula Universităţii. Pentru acest scop fusese trimise invitări la cei ce purtau interes studiilor Universitare. Aula era plină de un ales auditoriu, profesori, magistraţi, studenţi şi elevi.

Noul profesor s'a introdus în materie prin cuvinte elogioase la adresa d-lui N. Culian, care 45 de ani a fost profesor de Astronomie la Universitate (1865-1908), *papă Culianu*; a amintit de catedra similară de la Bucureşti, ocupată de d. Coculescu, şi făgăduieşte că va căuta să ţină demnitatea catedrei de la Iaşi, de şi nu se sfieşte de a declara că noii tineri profesori ai Universităţii nu mai au trecerea celor bătrîni pe lîngă autorităţile şcolare, fără a se întreba dacă această decădere a Epigonilor stă în nepăsarea autorităţilor, sau în scoborîrea nivelului moral al tineretului, ce se prezintă cu pretenţii de arivişti, fără fondul select intelectual.

După această introducere, conferenţiarul intră în materie, definitiv şi explicînd obiectul Astronomiei.

Partea technică a lecţiunei n'a fost priviri nici asupra genezii ştiinţei nici asupra metafizicii obiectului, ci a atins religiositatea ce s'a manifestat la unii din marii astronomi, ca Kepler, Newton, Laplace, şi în atenţia încordată a asistenţei, a declarat că va face un curs de Astronomie fără *cauză eficientă*, fără *divinitate*, căci în obiectivul telescopului nu poţi amesteca şi religiositatea, care izvoreşte din alte sentimente.

Ştiinţa e măreaţă tocmai prin faptul că păstrează o atitudine de indiferenţă faţă cu atenţiile religioase.

Dacă ştiinţa ar lua tonul de polemică şi ar scoborî valoarea, şi credem că noul profesor se va mulţumi numai cu această iniţială declarare, păstrînd cursului acel caracter de obiectivitate, atît de necesar demnităţii ştiinţei.

Nu ne vom mira dacă această declaraţie a noului profesor nu va provoca protestări din partea d-lui A. C. Cuza, care a ţinut să fie faţă la această lecţie de deschidere.

Gh.

Zilele aceste au apărut, reunite într'o broşură, lucrările ştiinţifice ale d-lui dr. Emil Savini, fost asistent al clinicilor din Berlin şi Paris.

Dr. E. Savini este un fiu al Iaşilor, şi a avut meritul de a dovedi, că studiile făcute în Romînia şi în mod serios pot impune în străinătate. Lucrările d-rului Savini, variate ca subiect, au ca ţintă să contribue la studiul clinic al bolilor interne.

Savini a benificiat de savanta protecţie a lui Krause din Berlin şi pe care a căutat să-l imiteze. Nu poate să aibă cineva mai bun model, de cît acest savant enciclopedic, căruia toate ramurile medicinei şi ştiinţelor accesorie îi sunt familiare. In clinică trebue să ştie de toate şi aceasta o probează îndeajuns în lucrările sale d. dr. Savini.

In sfîrşit administraţia comunală, a angajat 16 podari, cari să îngrijească zilnic de cele 16 vespasiane, care de o cam dată, au devenit nişte adevărate cuiburi de infecţiune.

In ziua de 3 Noembrie, a. c, oarele 10 a. m, se va ţine la prefectura judeţului Iaşi licitaţie publică pentru dare în exploatare a mai multor păduri ale Statului.

Eri pe la orele 1 p, m. pe cînd mai mulţi vînători trimişi de d. avocat Filip Ciorapciu, stăteau la masă în pădurea Statului Mogoşeşti, o armă a luat foc rănind grav la piciorul drept pe locuitorul Ion Huţu care era lîngă căruţa în care erau aşezate armele.

Pacientul a fost internat în spitalul Voineşti. Bănuelile cad asupra lui Vasile Lăcătuşu.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Un club politic la darabană.*

Este clubul carpist din Botoșani. De cînd prințul Calimaki s'a retras cu fondurile din acel club, el a ajuns și în plin faliment material, după ce fusese, în toată floarea, în plin faliment moral.

Sîmbătă trecută au fost vîndute de creditorii clubului, în piață publică, mobilele și gospodăria fostului club carpist, între cari se aflau și potretele încadrate ale domnilor Carp și Marghiloman.

❑ *Unele doamne din înalta societate ieșană, în frunte cu princesa Maria Morousi, au refuzat să facă parte din comitetul secției Iași a femeilor ortodoxe romîne, pentru motivul, că secția locală este pendinte de centrala București, pe cînd dorința doamnelor ar fi fost să facă, în Iași, o societate cu totul aparte.*

❑ *Domnul Marghiloman a refuzat să aprobe contractul pentru angajarea deputatului Miclescu ca architect șef al comunei Iași.*

Ministrul vrea să evite o alegere parțială în Iași, și ast-fel s'a convenit la facerea contractului cînd guvernul va fi pe ducă.

❑ *Părintele Weber, paroh al bisericei catolice din Iași, a plecat acum trei luni la Roma, chemat să se explice în chestia cunoscutului incident ce l'a avut cu monsegniorul catolic din Iași, Joseph Camilie.*

De la plecarea parohului n'a sosit nici o știre de la el și familia sa, domiciliată în Iași, este foarte îngrijorată de acest fapt.

Parohul Weber fiind cetățan romîn, familia va face întrebări la Roma prin intermediul ministrului nostru de externe, spre a afla de soarta preotului

❑ *La spitalul militar a fost azi izolat un soldat, venit din Roznov, unde au fost unele cazuri de holeră.*

❑ *Ministerul de războiu, în urma înțălegerei luată cu Direcția generală a Serviciului Sanitar, a luat dispoziția ca tinerii recrutați anul acesta din localitățile contaminate de holeră să nu fie chemați pe ziua de 1 Noembrie a. c., ci numai atunci cînd acele localități vor dedeveni indemne de această epidemie.*

❑ *Comitetul organizator al congresului avocaților s'a întrunit astăzi și a luat ultimele dispoziții privitoare la acel congres.*

Pînă acum au sosit 300 de aderări și se așteaptă încă altele.

❑ *D. Take Ionescu va sosi în țară în ziua de 8 Noembrie și nu la 6, cum s'a anunțat.*

Comitetul cel mare al partidului se va întruni în București în ziua de 13 Noembrie, dimineața, comitetul cel mic, acasă la d. Take Ionescu, și după prînz comitetul mare, la clubul concervator-democrat.

❑ *In cursul lunei Octombrie, au fost în oraș următoarele cazuri de boli molipsitoare.*

Un caz de variolă, 5 de erisipel, 21 de febră-tifoidă, 5 de disenterie, 13 de cori, 21 de scarlatină și 22 de difterie.

❑ **Aglomerația de mărfuri din stația Iași.** — Duminică 30 Octombre a. c. oarele 10 a. m. au avut loc o consfătuire în chestia aglomerării de mărfuri în stația Iași.

La consfătuire au luat parte d-nii C. Cerchez președintele Camerei de comerț, R. Nițescu, inspector c. f. r., Constantinescu, inspector vămei Iași, D. Bădulescu șeful vămei, asistați de d. Gheorghe J. Mirăuță, secretarul Camerei de comerț. Dintre comercianți au luat parte d nii: S. Wachtel, Is. Margulies, Fr. Hirschenshon, I. Mendelshon, etc etc.

Dl. C. Cerchez arată că, acum două săptămîni a mai fost o consfătuire în chestia de aglomerări de mărfuri în stația Iași, și în urma măsurilor luate de d. Inspector al c. f. r. s'au expediat toate mărfurile ce stagnau pe străzile limitrofe, magazinelor, de pe rampă și din magazine, mulțumește d-lui Inspector de graba cu care s'au pus în serviciul cauzei neguțitorești. D-sa adaogă că cu toate că s'au crezut pentru moment că răul s'a îndepărtat, însă astăzi se constată că aglomerația de mărfuri în magazine e aceiași ca în trecut, și în afară de aceasta, mărfurile ce sosesc nu sunt eliberate celor în drept, de cît în cîteva săptămîni. Citează cîte-va cazuri.

Dl. R. Nițescu spune că, o parte din vină e și a comercianților la aglomerarea mărfurilor ce sosesc în stația Iași, de oare ce mărfurele care sosesc cu ramburs, sunt scoase în totdeauna cu mari întîrzieri, de către comercianți.

Arată că pentru a se putea face o mai repede descarcarea a luat măsuri ca mărfurile să fie descarcate la rampă sub cerul liber, această dispoziție s'a adus la cunoștința comercianților, dar cu toate acestea ei întîrzie în scoaterea mărfurilor.

Dl. Const. Cerchez spune dacă au venit la gară nu este pentru a se aduce vină cui-va de răul de pe urma căruia să sufere astăzi, ci pentru a se aviza la măsurile ce trebue de luat pentru remediarea lui. D-sa arată că, pentru moment s'ar putea servi de atelierile frumoasa a C. F. R. și anume: zidurile servind de pereți magazinelor ce se vor construi provizor pănă la înmulțirea linielor de garaj și mutarea vămei în antrepozite.

Aceste magazii provizorii să serveasca de magazine pentru primirea mărfurilor de prin împrejurimi și de la toți cei ce fac mobile, și la sosirea și predarea mărfurilor ce nu sunt supuse vămuirei.

S'au dacă aceasta nu s'ar putea pentru înlăturarea răului în viitor s'ar putea preface halta Nicolina în gară, după cum e gara Filaret la București.

D. *R. Nițescu* spune că zidurile ce s'au construit în jurul atelierului s'au făcut în scopul de a se împedica furturile ce se practicau pe la aceste ateliere, introducîndu-se între aceste ziduri, magazine de mărfuri nu ar mai fi siguranța de astăzi în afară de aceasta ar fi cu totul periculos de a umbla printre șinele de la tren. Nu cred că, s'ar putea face ceva în această privință, în ceia ce privește transformarea haltei Nicolina în gară, nu pot să vă răspund nimica de oarece aceste lucrări depind direct de direcție.

D. *Is. Margulies* dă mai multe explicațiuni arătînd cum locurile de la atelierele Frumoasa ar putea servi de magazine cu mici cheltueli și această lucrare s'ar putea face maximul de 15 zile.

D. *Constantinescu* spune că, după informațiunile ce are e sigur că într'o lună sau una lună jumătate vama va fi mutată, așa că atunci vor rămînea mai puține vagoane de descărcat în stație și mamevra se va putea face mai ușor în plus că magazinele vamei vor servi c. f. r. pentru predare de mărfuri.

D. *D. Bădulescu* arată că ar trebui că numai de cît să se înmulțască liniile de garaj și să se construiască magazine noi, de oarece stației Iași, nu i s'au adus îmbunătățiri de ani de ilze.

D. R. Nițescu spune că cu toate că, nu s'au adus îmbunătățiri stației Iași, dar lipsa de linii de garaj și magazine nu e simțită de cît de cîți-va ani, dovada e că nimeni pînă în prezent n'a reclamat.

D. C. Cerchez spune că, în urma intervențiilor făcute de Camera de Comerț a primit o adresă din partea ministerului industriei și comerțului, în care se spune că, direcția c.f.r. va însărcina un inspector care să studieze mijloacele de îndreptare a răului și că vama Iași în cel mult o lună va fi mutată. Astăzi se constată că direcția c.f. r. pînă în prezent n'a luat nici o măsură. D-sa arată că va interveni din nou pentru a se da curs cererei comercianților.

D Constantinescu arată că în urma intervenției camerei de comerț din Iași s'a luat toate măsurile de către Direcția Vămilor ca, lucrările de deschiderea antrepozitelor să fie executate în cel mai scurt timp posibil.

D. C. Cerchez mulțumește d-lui R. Nițescu pentru interesul ce-l poartă comerciului ieșan și-l roagă ca și de acum înainte să dea ordine să se lucreze cu cea mai mare energie la încarcarea și descacarea vagoanelor, roagă a interveni la Direcția c.f.r. pentru înmulțirea liniilor de garaj, a creărei de magazine noi de care astăzi se simte atît de mare necesitate.

D. R, Nițescu spune că va lua măsuri ca în cel mai scurt timp să se aducă magazinul stației Iași la starea normală.

D-nii comercianți arată d-lui Nenițescu mai multe fracte din care se constată că au mărfuri sosite și ne eliberate de cîte 20—30 zile.

D. R Nițescu făgăduește că va lua măsuri să se lucreze cu cea mai mare activitate pentru predarea tuturor mărfurilor.

A ramas ca d. Const. Cerchez, președintele camerei de comerț, să stăruie pentru înmulțirea liniilor de garaj în gara Iași, pentru creearea de magazii suficiente și mutarea vămei cît mai urgent în antrepozite.

*

La oara 4 p. m., s'au întrunit la locul antrepozitelor d-nii: C. Cerchez președintele camerei de comerț, Constantinescu, D. Bădulescu, Gh. I. Mirăuță, și o delegațiune a comercianților.

S'a constatat că direcția vamei a luat cele mai urgente măsuri pentru accelerarea lucrărilor pregătitoare pentru deschiderea antrepositelor precum expropieri de teren, faceri de străzi pentru întrarea și eșirea căruțelor precum și pavarea locului din năuntru, consfătuirea a luat sfîrșit la ora 5 jum. p. m.

❑ La fabrica de ape gazoase a d lui Konya, a exploadat eri o sticlă, rînind grav pe lucrătorul Gh. Chelaru, care în stare gravă, a fost transportat la spitalul central.

❑ Eri dimineață, cu prilejul aniversărei a 200 ani, de la despărțirea bisericei catolice de cea luterană, un serviciu religios s'a oficiat la biserica luterană, la care au asistat colonia germană, în frunte cu consulul.

❑ Și cu bieții interni de la spitale se face politică grecinistă. Pentru cele două-zeci locuri vacante s'au prezintat mulțime de bilețele cu scrisul caligrafic și ortografic al d-lui Grecianu — așa că nu s'au putut face decît două numiri: domnișoara Radu și d. Socrate au fost numiți, rămînînd să se iee înțelegere cu d. Grecianu pentru ceilalți 18, de oarece d. Grecianu a făcut recomandații ilegale.

❑ Judecătorii ambulanți

— Ancheta din Iași —

Comisiunea, avînd misiune din partea ministerului de justiție, de a face o anchetă cu privire la judecătorii ambulanți, în vederea modificării legei, a terminat eri ancheta.

Comisiunea era compusă din d-nii Burada prim-președinte al Curței de Apel, C. Grigoriu, consilier de Curte, în calitate de președinte al ultimei seziuni a Curței cu juri, și Erbiceanu, prim-președinte al Tribunalului.

Comisiunea a lucrat în unire cu judecătorii rurali.

*

Unii judecători au opinat, că ar trebui înființate cercuri judecătorești, care cu preferință să fie prin tîrguri. Aceasta pentru că țăranul consideră ziua de judecată, ca o zi de serbătoare, și îi e indiferent lui, unde se judecă, căci după proces tot vine în oraș.

Alți judecători, au cerut numai oarecari îmbunătățiri și în special, să se scoată execuțiile din atribuțiile judecătorului, de oarece această operație îi scade prestigiul în ochii țăranului, care îl consideră ca pe un polițist.

In același timp, să iele cuvenitele măsuri, pentru ca arhiva judecătorilor ambulanți, să fie instalată într'un loc, unde să fie la adăpost și sub privigherea unui funcționar special, iar nu răslețită, cum e astăzi.

*

După cum suntem informați, comisiunea de anchetă, în raportul său, va cere menținerea judecătorilor ambulanți, ca răspunzînd unei adevărate nevoi, și a obținut mulțumirea sătenilor.

*

Comisiunea își va înainta raportul, în cursul acestei săptămîni.

❑ **Consiliul comunal.** — Sîmbătă seara, consiliul comunal s'a întrunit, la ora 5, sub președinția d-lui Grecianu.

Consiliul a hotărît, ca din suma de 200,000 lei, dați ne ministerul de interne, să se facă deocamdată 52 de cișmele, prelungindu-se conductele, pentru ca acele cișmele să fie așezate pînă la marginele îndepărtate ale orașului.

Contul acestei lucrări, se urcă, după devizul întocmit de serviciul apelor, la 80,000 lei.

S'a acordat eliberarea unor certificate de bună conduită, pentru a le servi la indigenat, d-lor Cromvald și Leonida Marmote.

Consiliul s'a ocupat apoi cu vînzări de locuri.

*

Caracteristică a fost la această ședință, atitudinea celor doi ajutori de primar, d-nii Cosmovici și Stamatiu.

Cînd era o cheste de care se interesa d. Stamatiu, fugea d. Cosmovici din ședință, — cînd privea pe d. Cosmovici, fugea d. Stamatiu.

Astfel s'au evitat unul pe altul.

❑ Pavilioanele de izolare din strada Muzelor funcționează din economiile ce fusese realizate prin închiderea mai multor secții ale spitalului central, pe timpul verei.

Acum, secțiile fiind redeschise, pavilioanele vor fi închise, iar în locul lor se vor muta, la 1 Noembrie, acele de la spitalul Pașcanu.

Intrebăm pe epitropi să răspundă: cine va fi medicul primar al pavilioanelor?

❑ Fostul controlor de tramvai Al. Mihail, a evadat din nou astă-noapte din Ospiciul Socola. El a fost prins de gardieni aproape de spitalul evreesc și reîntors la Ospiciu.

❑ Foștii epitropi ai casei sf. Spiridon au fost interogați de judecătorul de instrucție Sîmbătă, pînă la orele 7 și un sfert seara, cînd continuarea a fost amînată pentru Marți.

❑ Mercuri în 2 Noembrie, va avea loc prima ședință comună a membrilor consiliului de higienă al orașului și al județului.

Se vor lua măsuri, pentru combaterea epidemiilor.

❑ Dintr'o ladă de fier așezată în cancelaria direcției tramvaiului din Iași, în care ladă se depozitează încasările de peste zi, dispăreau sume de bani.

Punîndu-se pază, s'a constatat că furturile le opera portarul de noapte, Vasile Țapu, care a fost arestat.

❑ Au fost numiți externi onorifici la spitalul central al Spiridonici, la secția a II chirurgicală, d-rele: Alexandrina Paladi, Victoria Cernea Ionescu și d. Gh. Nastase, iar d. G. M. Munteanu la secția medica II.

❑ Examenele de interni la spitalul Sf. Spiridon, vor începe la 2 Ianuarie.

❑ Domnul Jelescu, agent de control la fabrica de spirt de la Cornești, a fost înlocuit prin d. Dimitriu, tranferat de la Prahova.

❑ Din suma de 108 milioane, cerută de directorul general al căilor ferate, pentru diverse îmbunătățiri, se prevede 500 000 lei pentru Iași.

Și cînd se știe, că de 30 de ani, nu s'a adus în Iași, nici un fel de îmbunătățiri, te întrebi cu uimire, ce urmează să se facă cu o sumă atît de neînsemnată,

❑ Chestia felinarului din str. Bucșinescu, a fost în fine rezolvită, după multă chibzuință, de către d. Grecianu.

D. Greeianu, s'a dat de partea d-lui Cosmovici și a dispus ca felinarul să fie așezat.

Cc. Iancu e și mai furios.

❑ D. dr. Floru, medicul șef al orașului, a hotărît înființarea unui cazier sanitar, și care să se treacă, toate proprietățile, cu îmbunătățirile ce sunt de adus.

❑ La Dorohoi se pun insistențe pe lîngă d. Scarlat Roseti, să accepte prefectura de județ.

Guvernul va susține candidatura, în locul vacant, la colegiul III cameră, a d lui Constantin Stoeanovici, avocat, proprietar în județ și consilier comunal al Dorohoiului.

Carpiștii vor să dea o satisfacție d-lui Stoeanovici, care fusese neglijat cu ocazia venirei lor la putere.

❑ D. Grecianu, primarul orașului, a luat dispoziținea, ca de mîine să înceapă mutarea Primăriei, în localul propriu.

❑ **Judiciare.**—La s. I, a Curții urma să se judece astăzi, procesul banditismelor electorale din Hîrlău. Astăzi au fost ascultați ca martori d-nii: Leon Ghica, T. Silion, Tăutu și Păpăuți lipsin d. Al. Enacovici pentru ascultarea căruia procesul a fost amînat.

— D-nele Sofia Petrescu, născută Ferderber și Eufrosina Petrescu, născută Popp, reclamă aceiași pensie de la def. capitan Petrescu, de oare ce divorsul cu născuta Ferdeber, n'a fost transcris și def se căsătorise apoi cu născuta Popp.

Afacerea s'a judecat astăzi înaintea Curții de Apel s II, care a ramas în deliberare pînă Joi, 3 Noemb.

— Dosarul falimentului Kahane Bris a fost repartizat la s. II a trib. Faliții au cerut eliberarea lor pe cauține, cerere care se va judeca Miercuri.

❑ **Inmormîntarea lui C. Stroici.**— Azi, a avut loc la Manoleasa, județul Dorohoi, înmormîntarea lui C. Stroici.

Domnul Al. Marghiloman, ministru de interne, a sosit astăzi dimineață în Iași. Vagonul ministerial și un vagon cu automobilul ministrului, au fost atașate la trenul de Dorohoi cu care ministrul, însoțit de ambii prefecți de Iași, a plecat la Dîngeni de unde, cu automobilul, vor pleca la Moșia Volvățul, unde are loc astă-zi înmormîntarea regretatului C. Stroici.

Au mai plecat din localitate, pentru a lua parte la trista ceremonie, d-nii Mateiu Cantacuzino, C. Cerkez, Uhrinovski, C. Stoianovici și căpitan Stroja. De asemenea, a mai plecat la Manoleasa, d-nii Filostrat, prefect de Suceava, Enibace, prefect de Putna și Besarabeanu, primar de Focșani.

❑ Eri, la orele 3 p. m., a avut loc o întrunire a ligei femeelor, din Romînia, sub președenția d-rei Adela Xenopol. Au vorbit d na M. Buțureanu, d-ra Adela Xenopol și d-ra Lucreția Rădulescu.

S'a hotărît în principiu crearea unui atelier, în care să fie ocupate un număr de fete sărace, și înființarea unei reviste, pentru propagarea ideilor ligei.

❑ A doua serie a manevrelor regale, cari au avut loc la finele lunei trecute, sunt cuprinse în noul program de astă seară, Luni 31 Octomb., al teatrului cinematografic din sala Circului Sidoli.

E un program excepțional de interesant, care se desfășoară astăzi și cuprinde între altele o grandioasă piesă teatrală în trei părți: *Suflete rătăcite.* Ea face parte din seria filmelor lungi teatrale și se reprezintă pentru întăiași dată astă seară Luni în sala Circului Sidoli.

Noul program cuprinde apoi: Drumul spre ceriu, narațiune însuflețită— O idee a lui Țicnilă, scene comice. — Profesoara mioapă, comedie—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile, modele și sporturile însuflețite: Aniversarea în Lisabona a întăiului an de republică—Intrunirea francmazonilor la New York—Uniformele germane din trecut la o paradă militară—Instantanee cinematografice de la răsboiul italo-turc—Sosirea amiralului Caneva—Catastrofa din Austria (Pensilvania)—incendiul de la fabrica Wolf din București—Ultimele creațiuni ale modei pariziane etc. etc.

Joi 3 Noemb. are loc un mare matineu la 3 ore ziua.

Se aduce la cunoștință, că reprezentațiile cinematografice Pathé Frères din sala Circului Sidoli, au loc în fiecare seară.

Se desfășoară trei programe noue săptămînal. Intăiul program începe Luni seara, al doilea Joi seara și al treilea Sîmbătă seara.

Vor fi date 3 matineuri în fie care săptămînă, și anume Joi, Sîmbătă și Duminica—la 3 ore ziua cu prețurile populare obișnuite.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în romînește.

Ultima oră

București 31 Octombrie

HOLERA LA SLĂNICUL-PRAHOVA

București.—La Slănicul-Prahova locuitorul Matachi Plăeșul, în vrîstă de 54 ani, și fica sa Sultana, în vrîstă de 18 ani, s'au îmbolnăvit cu simptome suspecte.

Analisa bacteriologică a dovedit că e holeră. Două zeci și două persoane, au fost izolate.

D. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar, a plecat la Slănic.

REORGANIZAREA UNIVERSITĂȚILOR

București.—Comisiunea însărcinată cu elaborarea unui ante-proect, în vederea reorganizărei universităților, își va începe activitatea, în cursul acestei săptămîni.

Comisiunea se compune din d-nii Pangrati, Coco-Dimitrescu, Onciul și Mehedinți.

Deraiarea din Focșani

Focșani.—In noaptea de Sîmbătă spre Duminecă, un tren particular al societății Tișița, a deraiat; mecanicul și un lucrător au fost omorîți.

Se spune că ar mai fi și alte victime omenești.

PANTELIMON LA FOCȘANI

Focșani. — Autoritățile din Focșani au fost înștiințate, că Pantelimon, însoțit de 5 tovarăși, s'ar afla la Vrancea, gata să intre în Focșani.

S'au luat cuvenitele măsuri de armărire.

UN INCIDENT LA CONSFĂTUIREA LIBERALĂ

București.—La consfătuirea de eri a liberalilor, s'a remarcat și următorul incident:

La un moment dat, d. Sterea cerucă să vorbească d. Georgel Mîrzescu.

La această cerere, d. Toma Stelian și cîțiva prieteni ai săi, părăsiră ostentativ sala, iar unul dintre aceștia, zise:

— „Nu înțelegem ca să ni se dicteze de la Iași.“

RESBOIUL ITALO-TURC

Roma. — Agenția Stefani a publicat rapoartele generalului Caneva despre luptele din Tripolis din 23 și 26 Octombre care relevă că în aceste două lupte Italienii s'au purtat cu o vitejie admirabilă și au aratat o soliditate perfectă respingînd un adversar foarte numeros.

Intruniri socialiste în favoarea păcei

Berlin.—Azi la ora 12 în diferitele mahalale din capitală s'au ținut 12 adunări socialiste în favoarea păcei. S'a adoptat o moțiune de protestare în contra răsboiului Italo Turc.

MONUMENTUL LUI NENIȚESCU

Tulcea. — Eri a avut loc solemnitatea punerei pietrei fundamentale, pentru rădicarea unui monument, în memoria preotului Nenițescu.

S'au rostit numeroase cuvîntări ocazionale.

Moartea laringologului dr. Fraenke

Specialistul laringolog dr. Fraenkel a murit la Yonesville, Statele Unite.

MED. ȘI CHIRURG
Dr. F. Ackermann
Faceri, boli de femei și copii
Sero-reacțiunea Wassermann
Consultațiuni 9—11 3—5
S'A MUTAT
Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

CASA DE BANCA
M. DIAMANT
s'a mutat în str. Mîrzescu No. 125
etajul I, colț cu str. Stefan-cel-Mare (casele Jurist)

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 milioane SUTELI

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi serioşi (event. fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Cereţi numai:

Partumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, tinzînd cu totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru **pagina III şi IV-a**

scrise la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghişti şi Farmacişti*

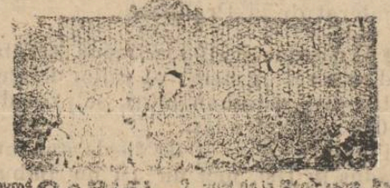

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

In 20 Octomvrie 1902, Academia de Medecină din Paris votă Doctorului **OLLIVIER**

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôleloru de pele, dartriloru, viciuriloru sângelui, glanduleloru, scrofuleloru, rachitismului, rumatismului, tumoriloru, afecţiuniloru cangrenose, lepreĭ, gatului, ulceriloru inveterafi şi atoturoru bôle provenind* din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.

Specifică prin excelenţă contra *BOLELORĬ SIFILITICE* şi a teribileloru consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invèterate şi rebele (accidentiloru gurei şi a gâtului, putrediniĭ oseleriĭ). Nicĭ un altu medicamentu în lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesŭ pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în orice temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea loru constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţi oferŭ un « remediŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « Ei pot da servicii mari humanităţiĭ. »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TÓTE TERILE

Tipografia H. Goldner Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kruzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. IV

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1437—Mercuri 2 Noembrie 1911

Chestiuni politice

„Universul“ din zilele trecute se ocupă cu felul a se face politică în țara noastră.

Se punea în evidență constatarea, că numai interesele personale pun în mișcare activități și energii în direcția politică.

„Universul“ se ducea mai departe, contesta chiar claselor sociale dreptul a se amesteca în politică, pentru că, zicea „Universnl“, interesele unei clase sociale, sunt de ordine personală, în timp ce politica trebuie să fie ferită de interese de ordin personal, activitatea oamenilor politici trebuind fi indrumată numai către regiuni abstracte, în care personalitățile dispar cu totul.

Departe de noi gîndul a șicana, numitul ziar, care numai pentru interese abstracte, bate totdeauna în apele guvernului.

Departe de noi gîndul a bănui, că această gazetă, aparține categoriei acelor ce văd numai în comerciu fericirea lor, patria fiind acolo unde e binele pentru ei.

Cu aceste gîndiri îndepartate, totuși n'am putut înțelege cam ce serviciu dorește „Universul“ se aducă guvernului propagînd sfatul său ca niminea să nu facă politică în țara romînească, pentru a nu fi bănuit de politică personală.

Ori ce acțiune politică va fi desplăcută unui guvern incapabil și străin de nevoile țarei, nevoi cari nu pot fi reprezentate, de cît prin diferite clase sociale.

Numai politica personală e vătămătoare intereselor generale ale țărei, dar cu toată această constatare, totuși nu putem exclude, de și ar fi de dorit, politica personală din țara noastră.

Dacă am urma sfaturile Universului, ar trebui să cerem escluderea d-lui D. A. Grecianu, din politică, pentru bunul și simplul motiv că d-sa nu reprezintă nimic în politică.

D. D. A. Grecianu nu reprezintă proprietatea, nefiind proprietar, nu reprezintă vre'o clasă socială, căci noi nu știm care i clase sociale aparține. Nu reprezintă intelectul, căci n'am cetit nici o scriere a d-sale, n'am auzit, nici cetit vre'un discurs de oare care valoare. Nu știm ce reprezintă în politică altceva de cît persoana d-sale cu valoarea sa personală.

Nu cunoaștem pe d. Grecianu ca om superior al țărei, din nici unul din actele și faptele sale.

Dar nu va pretinde d. Grecianu, că e nici chiar de talia unui om de stat de mîna a 3-a. Nu i facem injuria a-l compara cu cei de mîna întâia.

După teoria „Universului“, oameni ca d. D. A. Grecianu, trebue să iasă din politică. Nu trebue să facă politică, pentru că nu reprezintă o valoare politică, nici vre-o clasă socială din cîte alcătuesc poporul romîn.

Dar, dacă clasele sociale nu vor face politică? Dacă personalitățile politice, nu vor face politică? Cine să facă politică?

Prin politică însă, noi înțelegem a ne ocupa cu pricepere și competență de nevoile generale ale țărei, de aspirațiile neamului, representate prin totalitatea locuitorilor, împărțiți în clase sociale.

Credem noi, că politică trebue să facă ori-ce cetățean, acesta fiind nu numai un drept, dar și o datorie cetățenească. Cu o singură condiție însă, ca politica să nu satisfacă nici să atingă interese personale.

Atuncea cînd un funcționar public, servind politica unui partid, șicanează, persecută, amenință, conrupe, promite sau chiar oferă avantaje alegătorului, pentru a sacrifica convingerile, credințele, interesele sale, fie pentru a evita o pagubă sau pentru a trage un profit, acel funcționar public, trebue destituit, iar omul politic înfierat cu stigmatul ce i se cuvine.

In această direcție înțelegem o acțiune cetățenească, pentru a purifica moravurile, nu a le asana după sistemul junimist.

De obiceiu persecuțiile sunt îndreptate mai cu seamă contra funcționarilor, comercianților, meseriașilor și industriașilor.

Ei bine, îmbunătățirea moravurilor se va face atuncea, cînd aceste clase sociale, se vor asocia împreună, pentru a pedepsi pe acei ce în interese politice personale, lovesc interese profesionale de ordin privat și chiar în existența individului.

Iar ca interese generale, asociațiunea acestor clase, va servi cu drept cuvînt țara, aducînd la cîrmă, numai valori, nu nulități.

Nu înțelegem asociațiuni de clase în scop a lovi ori periclita interesele statului; ci comunitatea de vederi și acțiune, pentru ca nulitățile să fie date la o parte, programele partidelor bine definite, iar acțiunea guvernelor bine făcătoare.

Partidele politice și presa în genere, ar aduce un mare serviciu acestei țări, dacă vor îndrepta acțiunea lor în această direcțiune.

Veritas.

Revizuirea constituției

Comitetele conducătoare ale partidului nostru și partidului liberal, întrunite fie-care la rîndul seu, spre a aviza asupra situației, au hotărît să înscrie în programele lor de luptă chestia revizuirei constituției, pentru reforma electorală.

Partidul de la guvern se arată indignat de tendința de a atinge bătrîna constituție și consideră ca un sacrilegiu lărgirea sistemului de vot.

Din contra ei vrea reformă administrativă, care să reîntroneze sistemul zapciilor, care să taie și să spînzure după plac. Două partide sunt pentru progres, pentru emanciparea țării; partidul de la guvern este pentru regres, pentru încătușarea funcționarilor, preuților și învățătorilor.

Proiectul guvernului va trece și va trăi puțină vreme, atîta cît va dura și guvernul. După aceea, ori care din partidele din opoziție va fi însărcinat cu formarea noului guvern, își va împlini angajamentul și, revizuind constituția, va realiza reforma electorală.

Sunt doi ani de zile de cînd șeful partidului nostru anunțase reforma electorală ca un ideal al partidului. La acest ideal d. Carp a răspuns anunțînd guberniile, care au fost vehement combătute de d. Take Ionescu într'o ședință a comitetului partidului conservator unit.

La guberniile propriu zise a renunțat d. Carp, nu, însă, și la revizuirea constituției. Acesta este și principalul punct, care desparte cele două partide și din cauza căruia o reîntregire a partidului nu s'a putut face.

Domnul Carp n'are grija sistemului electoral. El vrea puterea și apoi se va vedea și s'a văzut, în adevăr, din nenorocire, că d. Carp a avut dreptate.

Dreptatea d-lui Carp a fost, însă, imbold și mai mare pentru liberali și pentru noi, de a cere cu mai mare stăruință reforma electorală.

Alegerile operate de guvernul Carp au dovedit că corpul electoral are nevoe de emancipare, pentru ca țidula de alegător să n'ajungă a putea fi negociată și pentru ca numărul caracterelor infame să nu devie covârșitor.

Țara trebuie refăcută și numai lărgirea dreptului de vot va putea împlini acest mare ideal.

Soluția d-lui Iorga

La spartul tîrgului d. Iorga a crezut nimerit să intervie cu competința sa în chestia bolnavilor sănătoși de la Spiridonie, cari, de cînd este vorba despre ei, au avut tot timpul să se îmbolnăvească cu adevărat.

Domnul Iorga, care este profesor de Universitate, vrea să se specializeze în a provoca anchete contra colegilor, cari nu convin. A avut, în această privință, un succes foarte ieften cu d. Kiriițescu, victima unui guvern fără multe scrupule. Acum ar dori să-l dee gata pe d. profesor Riegler din Iași.

Domnul Iorga n'a avut anchetă contra sa cînd a prefăcut cancelaria facultății de litere din București în local de păruială; n'a cerut anchetă contra d-lui Cuza, nici contra d-lui Șumuleanu—dar a cerut'o pentru fostul profesor al facultății de teologie, o cere acum contra profesorului Riegler.

Și cum o cere este piramidal. A cerut ca d-rul Riegler, ca epitrop al Spiridoniei, să producă dovezi că n'a înscenat chestia cu bolnavii sănătoși. Colegiul medical al Spiridoniei, compus din profesori universitari, a atestat că, în ziua cînd Regele vizitase spitalul, fusese bolnavi prin secții.

Domnul Iorga nu se mulțumește cu adresele acelor profesori, ci cere ca Rectorul Universității să facă o nouă anchetă. Rector de Universitate să facă anchetă la spital—iată ceva fenomenal. Și, totuși, d. Iorga n'o închee aci cu fenomenalul: consideră de nule, interesate, necinstite, răspunsurile date de mai mulți profesori, cerînd o contra-anchetă făcută de un singur profesor, căci Rectorul este, bun sau prost, tot profesor de Universitate. Are, însă, din punctul seu de vedere, foarte multă dreptate d. Iorga, să concentreze toată încrederea sa în actualul Rector.

El n'a mișcat din loc cînd un profesor universitar, prietin al d-lui Iorga, a fost învinuit de plagiat; în contra legei, în contra regulamentului, același rector a readus în discuție rădicarea d-lui Șumuleanu ca profesor definitiv—dovezi destule că d. Bogdan nu este anexă la jidanii în presă.

Domnul Bogdan cîntărește deci, mai mult de cît cei cîți-va profesori și este foarte logic ca să-i se propuie lui postul de supra arbitru.

Soluția d-lui Iorga e piramidală și ar fi fost acceptată de guvern, dacă d-rul Riegler, n'ar fi prietin al acelui guvern.

AUTORITATE!

Ceea ce caracterizează regimului junimist, este mai presus de toate, lipsa-i totală de autoritate.

Alcătuit din „epave omenești“, guvernul d-lui Carp, merge cum poate — dar nu poate merge cum trebue.

Atîta e de adevărat că lipsa de autoritate este organică, este fatală la guvernul acesta, în cît, cînd se produce cîte un conflict, ori cît de scandalos ar fi, nimeni nu se emoționează mai puțin de el, de cît oamenii stăpînirei.

Disidența de la Galați, demisia demnitarilor din Calarași, sfidarea deputatului din Craiova — sunt evenimente grave dar cari, totuși, lasă reci pe oamenii guvernului, pentru că sunt prevăzute, sunt normale, sunt fatale chiar, dată fiind structura partidului.

Această situație, însă, a devenit intolerabilă, fiind-că exemplele se înmulțesc și anarhia se întinde.

Iaca fapte:

Prefectul de Dolj, văzînd, că judecătoria din comuna Brabova este instalată într'o cocină, pe cînd secția de jandarmi locuește în cea mai bună clădire din sat, a dispus ca jandarmii, al căror sediu n'are nevoe de prestigiu, să se mute în cocină — iar judecătoria, în jurul căreia e trebuință de oare care solemnitate, să treacă în localul jandarmilor.

Era naturală și era logică dispoziția prefectului. Da, dar comandantul jandarmilor n'a primit-o. Dar fiind-că 'i se luase localul, a mutat pe jandarmi la Breasta, comună din altă plasă — așa în cît jandarmii, care trebue să fie în tot momentul la îndămîna autorității comunale de cîte ori e nevoe, trebuesc aduși acum la Brabova de la distanță de zece kilometri.

Mai mult: insolvabilii din Brabova, condamnați la 25 bani amendă urmează să piarză două zile pe drum ca să facă o zi de pedeapsă la arestul din Breasta!

Și lucrul stă aici.

Consiliul comunal din Capitală are trei ajutoare de primari: unul junimist, unul cantacuzinist și unul filipescan. In loc ca aceste trei organe să se ajute și să se complecteze pentru facilitarea lucrărilor, ele se suprimă reciproc: ce dispune doctorul Mendonidi, împedecă Mircea Poenaru — și d. Protopopescu profită de inimiciția dintre aceștia, ca să desfacă ce au făcut cei doui sau să facă ceia ce colegii săi nu vor să se facă.

Și așa merge primăria.

Culmea anarhiei, zice „Ordinea“ însă, e la Iași. Acolo, unul din ajutoare, d. Stamatiu, n'are altă misiune de cît să desfacă ceia ce a făcut d. Cosmovici, cel-l-lalt ajutor — și vice-versa.

Așa, d. Stamatiu a hotărît să se așeze un felinar într'un punct al orașului. D. Cosmovici, l-a scos. D. Cosmovici, a autorizat o baracă pentru vînzare de lemne—d. Stamatiu, a dărîmat-o!

Și treaba merge înainte, și armonia este inextricabilă între guvernamentali. Gîndiți-vă, însă, la interesele contribuabilor și la poziția bieților funcionari, care trebuie să se strecoare printre aceste tacîmuri de demnitari.

Nu știm dacă trebuie deplînsă țara, pentru tristul provizorat pe care'l constituie guvernul d-lui Carp—sau trebuie plîns d. Carp pentru jalnicul său sfîrșit de carieră.

PESTE HOTARE

Patrioții germani și Conflictul Marocan

Presa germană a adoptat un ton vehement față de prințul moștenitor al Germaniei. In special ziarele democrate, își exprimă pe față nemulțumirea lor, față de atitudinea aceluia, care într'un tîrziu are a conduce destinele imperiului.

Iată causele ce au provocat acest conflict.

Se discuta în parlament chestia Marocului. Luase cuvîntul cancelarul și rosti o cuvîntare, în care preconizase pacea generală.

Acest discurs displăcu principelui moștenitor, care asistase la desbateri. Acest sentiment, prințul căuta să-l dea în vileag. Ocazia se prezintase imediat. Chestia Marocului, provocase, se știe, o discuție aprinsă. Unii reprezentanți erau nemulțumiți de felul, cum s'a resolvit chestia Marocului, și rostiră cuvîntări răsboinice, provocătoare la adresa Franței și în special în potriva Angliei.

Aceste părți din discursuri au fost ostentativ aplaudate de prințul moștenitor. După uimirea momentului, a urmat reacțiunea, de care am vorbit mai sus. In primul rînd, presa și-a manifestat nemulțumirea, arătînd că nu prințul moștenitor are a conduce politica țării, ci oamenii de stat, în frunte cu cancelarul imperiului.

Chiar acele ziare, care ar fi dorit, ca Germania să obție mai multe compensații, chiar de ar fi trebuit să puie la încercare puterea armelor, încă condemnară atitudinea atît de provocătoare a prințului moștenitor.

Cancelarul voia să demisioneze. A intervenit însă la timp împăratul Germaniei, care a exprimat cancelarului mulțumirile sale și se afirmă, a silit pe prințul moștenitor să-i ceară scuze.

A fost un moment de înaltă energie cetățenească, la care toți oamenii de stat ai Germaniei au contribuit într'o perfectă armonie, evitînd astfel țării lor cine știe ce consecinți dezastruoase.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

SARE..

In ultimul număr din „La Revue“, directorul acestei publicațiuni iea în apărare sexul femeesc în potriva unor paradoxe științifice, cari susțin că deosebirea între sexe—deosebire în defavoarea sexului slab—izvorește dintr'o diferență, fiziologică: e o diferență, adică de compozițiune între organizmul, între sîngele sexelor; iar o cauză esențială de inferioritate a femei este că organizmul acesteia cuprinde mai puțină chlorură de sodiu, — mai puțină *sare!*

Cîtimea mai mică de săruri aduce o greutate mai mică a globulelor de sînge femeesc. Prin experiențele făcute pe toată scara viețuitoarelor s'a dovedit, netăgăduit, că stau pe o treaptă mai înaită de dezvoltare acele viețuitoare cari au corpul mai bogat în săruri. Pasărea conține mai multă de cît peștele; acesta din urmă e superior broaștei și așa mai departe. La unul și același animal sunt anumite părți ale trupului mai abundente în sare—și ele destășură o activitate mai mare.

Din toate aceste ar reieși că dezvoltarea intelectuală a speciei „homo sapiens“ este, în ultima analiză, numai o chestiune de... sare. Geniu, talent, aptitudini, merit, virtute—și protivnicile acestor însușiri—nu sunt alta de cît manifestări ale unei singure calități esențiale: cîtimea de sare,—iar sexul frumos e osîndit a ocupa un rang mai puțin însămnat în omenire, tot din această pricină, a lipsei de sare.

Ce teorie... nesărată!

Cine ar fi crezut vr'odată că veți fi reduse numai la atîta lucru, voi, cari, mai presus de formule chimice și paradoxe de laboratoriu posedați virtuți infinit mai alese, infinit superioare, cărora se închină tăria sexului celuilalt, fără să murmure, fără să cîrtească.

In fapt, nu e prin nimic dovedită acea ierarhie ieșită din retortele savanților. Ci cu toții credem ori știm că *ele* înfățișează, în omenire, în defavoarea reprezentantelor sexului frumos anumite puncte și manifestări culminante la care *noi* nu putem rîvni măcar, cu toată bogăția de... sare ce purtăm în țesuturile noastre.

Voi—mai prejos? O nici odată! Cînd prin fie-care fibră a corpului vostru vibrează însuși farmecul vieței; cînd din fiece licărire a ochilor voștri izvorește și se lămurește rostul cel mare al existenței omenești; cînd pururea vă însoțește chemarea către idealul cel mai înalt, cel mai adînc, cel mai etern-omenesc: plăcerea; cînd în prejma gestului vostru și în muzica graiului vostru, tresar necontenit și îndemnuri și doruri și avînturi și iubiri—cum oare și cînd se arată superioritatea noastră de veșnic umiliți, veșnic adoratori ai virtuții voastre unice și supreme,—femenitatea—și veșnic doritori de a ne închina ei, de a o slăvi și de-a-i recunoaște stăpînirea cea fără sfîrșit?

Rodion

Cronica Teatrală

De sigur teatrul nostru național a intrat într'o passă bună, cum s'ar zice în limbajul jocurilor de noroc. Este, în adevăr, un noroc, că după ani de zile, în care publicul nostru părea că se dezinteresează de scena sa națională, să vedem reînviind interesul pentru o instituție căreia ziarele nu'i făceau nici cinstea unui necrolog. Astăzi ziarele locale pornesc polemici în jurul teatrului și ori cît ar fi aprecierile lor, ecoul „de culise“ a cutărui sau cutărui artist, în legături politice cu cutare gazetă, cel puțin putem constata că despre teatrul nostru se poate vorbi ceva.

Dacă aprecierile pornite dintr'un aseminea izvor, nu sunt destul de impersonale și sunt de natură a inspira neîncredere în mintea celor ce știu din ce oficină pornește lauda sau ocara, este, însă, o apreciere care desigur nu greșește, care cumpănește just și care hotărît să pronunță pentru teatrul nostru național; este aprecierea publicului, care în fiecare zi recapătă pentru teatru, dragostea ce era o dată o fală pentru orașul nostru; acest public vine în fiecare zi tot mai numeros și cu mai mare plăcere, să arăte că nu se poate lua Iașului ce e al lui, adică judecata sănătoasă care ni l arată sub vechea sa lumină de oraș intelectual.

Seara de Sîmbătă a fost o nouă dovadă că teatrul a reîntrat în cinste; un public mai numeros ca ori cînd și din ce în ce mai cunoscător, a dat salei teatrului aspectul din zilele bune. Ceea ce e mai îmbucurător încă, este dovada de pricepere în ale teatrului, ce a dat acest public, care spontaneu s'a entuziasmat pentru ceea ce i s'a părut bine și a primit indiferent ceea ce a crezut slab.

Cu toate că această constatare s'ar putea părea o banală obligație pentru publicul nostru teatral, ea nu este de cît o nouă dovadă că în acest public a reîntrat gustul pentru teatru nu ca o recreație de Sîmbătă seara, ci ca o dorință de a judeca și aprecia.

„Biruința“ d-lui Herz a dat ocazie și Iașului să judece lucrarea teatrală a unui tînăr autor din țară. Ori cît s'ar părea că este deasupra criticei o piesă care a primit mai de mult botezul rampei și a fost admisă în repertoriul teatrului din capitală, Iașul a dat dovadă Sîmbătă seara, că în materie de artă dramatică, nu primește fără discuție aprecieri de importație și că știe și el în materie literară să dea un botez care nu greșește. Pentru aceea să nu se pară de prisos aprecierile ce vom face asupra piesei, de oare-ce ele nu sunt de cît ecoul dorinței de a arăta că Iașul își amintește că o dată a iscălit și el succese literare și că în el tot trăește dorința de a judeca ceea ce alții au consfințit.

După titlu, piesa este izbînda dragostei față de gelozie. Dia se mărită de convenienţă cu un amant al cumnatei sale; căsătoria a fost aranjată de această cumnată, pentru a justifica vi-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

zitele prea dese ale amantului în casa ei şi pentru a şi aranja şi pe viitor un acompt de fericire clandestină sub acoperişul conjugal, la adăpost de gura lumei. După căsătorie Radu, amantul, se îndrăgosteşte din ce în ce mai mult de nevasta lui şi uită pe Alisa, vechea lui amantă. Aceasta sădeşte atunci gelozia în mintea Diei şi ajunge prin a'i spune că Radu are o amantă; nu-i este greu Diei, după oare-cari amintiri din trecut, să arăte că această amantă este chiar Alisa. Urmează inevitabilul acces nervos şi iarăşi inevitabila hotărîre de despărţenie. Radu, care de la căsătorie rupsese definitiv cu trecutul, are norocul să poată redeştepta în mintea soţiei sale amintirea scurtei lor fericiri şi garanţia ce aceasta o poate da pentru viitor, încît dragostea birue.

Toată acţiunea se învîrteşte în jurul acestor trei personage şi toate trei actele sunt pregătirea pentru două scene, aceea în care Alisa denunţă soţiei pe amantul care o părăsise şi aceea în care soţul poate să facă să învingă dragostea. Toate personajele episodice, care intervin în acţiune, au prea puţină legătură cu mobilul care acţionează pe cele 3 personaje principale. Aşa sunt nelipsiţii cercetători de căsătorii fructuoase, în persoana unui magistrat, a unui ziarist şi a unui profesor; tot aşa este prin opoziţie nelipsitul înger bun, în persoana doctorului Cantea, omul drept, care ştie legăturile trecute a lui Radu cu Alisa şi poate să garanteze că acestea au fost rupte după căsătorie. Chiar barbatul Alisei, care putea să aibă un rol în amorurile soţiei sale, este lăsat în umbră, ca să nu încurce acţiunea principală. Pentru aceea chiar de la începutul actului al doilea, toate personajele accesorii intervin foarte artificial şi fără legătură cu acţiunea.

Lucrarea în general este mai ales o bună promisiune asupra celor ce ne va putea da în viitor, un tînăr autor care arată mult spirit de pătrundere şi de observaţie. Poate că dorinţa de a arăta calităţile de observaţie, face pe autor să pună pe unele din personaje să vorbească adesea în aforisme, ceea ce face uneori dialogul artificial; poate, iarăşi, că lipsa de contur precis a unor personaje, să-l silească, să lungească prea mult unele dialoguri, cum este acel de dragoste între soţii reveniţi din voiajul de nuntă, sau acel în care amanta părăsită caută să aprindă gelozia în inima soţiei fericite.

Alteori se pare că autorul se teme că acţiunea personajelor sale va părea puţin justificată şi atunci pune pe filosoful piesei, doctorul Cantea, să raţioneze în public şi să anunţe mai dinainte că amanta părăsită va căuta să aprindă gelozia în inima Diei, ceea ce se şi întîmplă mai în urmă.

Asemenea ezitări pot să ne arăte neobicinuinţa technicei, dar pot lăsa să sperăm că dalta care sapă în blocul masiv, un contur general mulţumitor, va şti cu vremea, să cizeleze toate detaliile care fac să reiasă opera deplină.

Interpretarea artistică ne-a dat prilejul să numărăm la activul Doamnei Pruteanu un succes cu atît mai frumos, cu cît a susţinut singură şi piesa şi pe parteneri. Dia a avut în d-na Pruteanu o interpretă care a ştiut să pună în atitudinea copilei iubitoare, toată vigoarea femeei ultragiate. Scena de gelozie între ea şi Alisa (d-na Cuzinschi), ne-a dat prilejul să admirăm ce poate să dea o artistă în adevăr superioară şi ne place să constatăm că publicul din sală a ştiut să vibreze la accentele calde a eroinei.

Demascarea amantei a fost aşa de vigoroasă şi de profund omenească, în cît sala a izbucnit spontaneu în aplauze la singurul cuvînt care a risipit îndoiala. Aceasta ne arată că avem un public bine cunoscător şi care nu'şi economiseşte aprobările, cînd i se oferă adevărata mulţumire artistică.

Suntem siguri că vîntul de succes ce suflă asupra teatrului nostru, va face să se nască emulaţia artistică, de la care aşteptăm şi mai multă îngrijire în îmbrăcămintea femeiască şi mai multă vigoare în dialog, pentru ca scena între Dia şi bărbatul zdrobit să nu aibă aerul unei lecturi de evanghelie.

Pentru săptămîna aceasta ni se anunţă pe Sîmbătă şi Duminică două reprezentaţii cu maestrul Notarra în *Luceafărul* lui Delavrancea; suntem siguri că acest regal artistic ne va da ocazia să constatăm încă odată, cît se sileşte actuala direcţie să ridice teatrul şi cît apreciază publicul nostru aceste silinţe.

G.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.**

Bustul regretatului dr. Russ

— Un apel către publicul din Iaşi şi din Moldova —

Una din cele mai simpatice şi impunătoare figuri medicale şi profesorale, **Dr. Ludwig Russ** a dispăru pe neaşteptate dintre noi, lăsînd în urma lui cele mai adînci şi îndreptăţite regrete unanime.

In adevăr, începînd cu 1877, cînd sub conducerea marelui său părinte salva vieţele şi îndulcea suferinţele a mii de luptători de pe cîmpul de glorie şi pînă în momentul fatal cînd moartea, contra căreia dusese toată viaţa cel mai crîncen război în folosul iubiţilor săi bolnavi, l-a răpus în chipul cel mai brutal, n'a încetat un moment de a fi iubit, respectat, preslăvit în inimele acelora care ştiu de ce pericole şi renunţări este sămănat cîmpul nostru de luptă al datoriei.

Acesta este omul, care deşi moartea, prin o afecţiune incurabilă, de mult timp deja îi făcuse semn, totuşi un moment nu l'am auzit plîngîndu-se pe sine; şi neîntrerupta exactitate cu care răspundea la datorie, puterea sa de educaţiune, care-l făcea cu adevărat mare în ochii tuturor acelora cari-i cercetau clinicile lui, bunătatea nemăsurată şi extrema răbdare cu care se apropia de patul bolnavilor, care cu toţii cu zîmbetul pe buze îl primeau ca pe un adevărat zeu mîntuitor, a făcut ca moartea acestui om, pe care ne deprinsesem a-l crede invincibil, să producă un gol pentru mult timp ireparabil.

Şi dacă acest om a crezut de a sa datorie ca, avînd în mîinile sale adevărul, să-l împărtăşească tuturor elevilor săi, şi prin sămînţa aruncată de el să sădească o adevărată şcoală, al cărei cult să fie iubirea de aproapele şi punerea adevărurilor culese de pe cîmpul arat şi sămănat de el, în serviciul bolnavului, chiar înfruntînd orice obstacol, apoi noi elevii acestei fericite şcoli se cade a-i aduce prinosul nostru de înaltă recunoştinţă. Se cade, zicem, şi este de o sfîntă datorie a noastră, ca în mijlocul acestui vast şi roditor cîmp, altădată sterp şi necunoscut, să aşezăm chipul măreţului şi laborioasului bărbat, pentru ca să ştim cu toţii şi să ştie şi acei ce vor veni după noi, că în numele lui şi sub impulsiunea convingerilor imprimate de dînsul avem a continua lupta pentru adevăr şi frumos în cariera noastră. Se cade ca în preajma Facultăţii de Medicină din Iaşi să se înalţe blînda şi măreaţa figură a marelui nostru premergător, pentru a-şi aminti profesorii acestei Facultăţi pe cel mai leal coleg şi cel mai bun tovarăş-îndrumător al acestei instituţii; iar foştii săi elevi precum şi noi şi urmaşii noştri pe cel mai bun părinte sufletesc ce au a dori în viitor.

Pentru acest scop, noi subsemnaţii elevi ai regretatului prof. dr. **Ludwig Russ,** constituindu-ne în un comitet, avînd binevoitorul concurs al d-lor prof. E. Riegler, V. Negel, G. Demetriade şi dr. Imerwol, facem apel la toţi acei ce s'au bucurat cu drept cuvînt de prietenia şi colegialitatea regretatului maestru şi la toţi foştii şi actualii bolnavi ce au avut fericirea să primească ajutorul său medical şi moral, în fine la toţi oamenii de bine, cari cred că propovăduitorii şi înfăptuitorii adevărului — din nefericire atît de rari — trebuesc răsplătiţi, ca prin obolul lor să contribue ca gîndul nostru curat şi desinteresat să devie ca prin ajutorul lor să ne putem face ultima datorie faţă de bunul şi neuitatul nostru părinte sufletesc.

Prof. Dr. E. Riegler
Prof. Dr. V. Negel
Prof. Dr. G. Demetriade
Dr. Imerwol
Drd. Ioan Teodorescu
Drd. Willi Goldenberg
Drd. Gr. Nubert
Drd. Ioan Nubert
Drd. Gh. Vasiliu

Rugăm ca orice sumă să se înainteze domnului *dr. Imervol* pe adresa *strada Alexandri No. 3 Iaşi.*

❑ *Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.*

Litere-Ştiinţe-Arte

De Max... comic?—La marele teatru „Châtelet" din Paris se pregăteşte piesa spectaculoasă „La Course aux dollars", în care compatriotul nostru De Max joacă rolul principal.

Interesant este că prospectul anunţă pe compatriotul nostru, ca pe un artist-comic de întăiul rang, ceea ce e în adevăr original pentru un tragedian. Ca să nu fim bănuiţi, reproducem, în original din „Le Matin" partea finală a prospectului ce anunţă spectacolul mult aşteptat:

„...Un homme est certain, d'ores et déjà, de triompher, au milieu de ces splendeurs, et de tirer du jeu son épingle glorieusement.

C'est de Max. On le connaît: *le Typhon* vient, une fois de plus, de faire admirer son talent désormais classé très haut dans l'estime de la critique et des spectateurs.

La Course aux dollars va nous révéler un nouveau de Max, prodigieux, inoui. Il remplira cinq rôles, différents les uns des autres non seulement de ton et d'allures, mais aussi de tête, de costume, de taille et de voix.

Tour à tour policeman, pasteur hollandais, homme du monde, etc., le génial artiste se transformera avec une prestesse incroyable, une vérité parfaite et un succès colossal.

Ne dites pas que vous connaissez de Max. Il va, dans *la Course aux dollars*, vous apparaître comme un comédien plus grand encore, léger, rieur, simple, comique, sans cesser d'être vibrant".

*

Foate remarcabil şi spiritual este articolul semnat de aviatorul Aurel Vlaicu în No. 2 al revistei „Flacăra": „Impresii din văzduh".

*

Lucien Mayrargue, noul director al teatrului Comedie-Royale, şi-a asigurat pentru stagiunea care va începe în cursul lunei viitoare, o piesă de Georges Feydeau.

*

Titto Ruffo, celebrul bariton, a fost angajat pentru 3 reprezentaţii, de directorii Operei din Paris. Va cînta „Rigoletto" şi „Hamlet".

*

„Bergsee" noua operă a lui Bittner, a fost primită favorabil de public, cu prilejul premierei de la Opera din Viena,

*

STRUNA ZILEI

CAUZA ŞI EFECT

Invăţaţii esplică inferioritatea femeei prin aceea, că în corpul ei se află *sare* mai puţină.

Mai puţină sare 'n vine?
Ei şi-apoi? Cu atît mai bine!
Dacă sarea e mai rară
Ea-i cu atît mai .. dulce dară!

INFORMAŢII

❑ Multe din comunele rurale cărora li s'au dat izlazuri potrivit legei învoelilor agricole se află în imposibilitate să plătească statului anuităţile la împrumuturile contractate.

Din această cauză guvernul va fi nevoit să vină cu un proect de lege pentru prelungirea termenului de plată a împrumuturilor făcute de comune pentru izlazuri.

❑ La Spiridonie urma să se ţie ieri licitaţie pentru furnisarea medicamentelor şi drogurilor necesare farmaciilor din Iaşi ale spitalelor sft. Spiridon.

Din cauză că nu s'a prezintat de cît un singur concurent, reprezintantul casei May şi Backe din Londra, s'a hotărît publicarea unei noui licitaţie.

❑ Duminică 6 Noembrie a. c. ora 2 jum. p. m. are loc la Teatrul Naţional din Iaşi, mult aşteptata reprezentaţie în *matineu*, a ilustrei artiste **Suzanne Desprès**, cu geniala piesă **Nora** de Ibsen, piesă care a consacrat renumele şi geniul artistic a lui Suzanne Desprès. Preţurile pentru această reprezentaţie sunt *populare* şi numai printr'o împrejurare fericită — reîntoarcerea din Rusia prin Iaşi a marei artiste — s'a putut obţine această reprezentaţie, la care s'a dat întîlnire toată elita intelectuală a Iaşului. Biletele se iau cu asalt la agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici).

*

Marele artist **Novelli**, a întreprins acum *ultimul lui turneu în străinătate.* Joacă acum la Paris în plin triumf. Va da 2 reprezentaţii la Teatrul Naţional din Iaşi la 21 şi 22 Noembrie a. c. ele fiind organizate de agenţa teatrală „Thalia" a d-lui I. Maximovici.

❑ D. P. Mihaileanu, a fost numit agregat definitiv la catedra de limba şi literatura Latină, în locul d-lui X. Gheorghiu.

Memoriul comercianţilor

Iată Memoriul comercianţilor din Iaşi, adresat Direcţiei C. F. R., Ministerului de Industrie şi Comerţ şi d-lui Preşedinte al Camerei de Comerţ Iaşi, cu privire la lipsurile de la gară, relevate de noi în diferite rînduri.

Subsemnaţii comercianţi domiciliaţi în Iaşi, venim prin aceasta, a vă arăta că suferinţele ce îndurăm la Magazia de predare, sosirea şi Vama, au devenit insuportabile şi anume:

1). *La magazia de predare*, pentru diferite Staţiuni din ţară, stau mărfurile săptămîni întregi sub cerul liber, magazia de predare fiind ticsită cu mărfuri, aşa încît se deschidea odată pe zi numai o singură oră, cînd atunci se petrec adevărate lupte între diferiţi predători.

E revoltător de a vedea cum stau vagoane întregi de făină, butoaie, scrumbii, peşte, mobite, manufactură, etc, expuse ploaiei, căldurei, etc., cu toate că aceste mărfuri, fiind foarte gingaşe, au mult a suferi în urma celor arătate şi dacă sosesc în fine la destinaţie după săptămîni de aşteptare, mare parte din mărfuri sunt stricate, aşa încît sunt o mulţime de reclamaţiuni şi pagube cauzate nouă.

2). *La magazia de sosire*, durează septămîni întregi, până ce mărfurile sosite sunt descărcate şi chiar mărfurile sosite cu Mare viteză, stau cîte 10—15 zile nedescărcate. Toate liniile Staţiei Iaşi, fiind foarte aglomerate cu vagoane deşerte şi pline, manipulaţiunile sunt foarte dificile, aşa încît nu putem căpăta mărfurile noastre, din care multe au sezoanele lor şi neputînd servi clientela la timp, avem multe mărfuri refuzate, neplasate şi stricate.

3). *La magazia vămei Iaşi*, umblăm tot septămîni întregi, aşteptînd descărcarea vagoanelor respective pentru a le vămui.

Din cauza acestor toate, avem mult a suferi, ba suntem chiar expuşi în existenţa noastră, căci veţi bine voi a aprecia ce consecinţi straşnice are pentru noi comercianţii, o asemenea manipulaţie, ne putînd preda şi primi în mod regulat mărfurile, ceia ce înseamnă pentru noi, o adevarată catastrofă, neputînd primi nici poliţi, nici bani din partea clienţilor pentru mărfurile expediate, însă nesosite, după atîta timp.

In urma acestora, suntem şi exploataţi în mod neruşinat de hamali, etc., care profită de toate acestea, pentru a ne sili să oferim sume considerabile, pentru a fi preferaţi. Nici una din autorităţile competinte nu ia măsuri pentru înlăturarea acestor mizerii, ba din contra, constatăm cu tot regretul, că din zi în zi, situaţiunea se înrăutăţeşte, aşa încît suntem aproape de disperare.

Se recomandă deci, a se lua măsuri de urgenţă pentru înlăturarea acestor stări de lucruri, pentru care ne permitem respectuos, a vă propune următoarele:

Pentru uşurarea aglomeraţiunilor la magazia de predare, ar fi nemerit, să se facă în interiorul atelierelor Nicolina, în partea stîngă, lîngă poarta de fier, un hambar provizoriu de scînduri, cu acoperămînt de tablă sau carton asfaltat, aşezîndu-se un cîntar, un magazioner şi un ajutor.

Fiind acolo mult spaţiu şi linie (garaj) fără a deranja atelierele existente în fundul pieţei Frumoasei, această mică staţie de predare, ar remedia mult răul existent.

Eventual s'ar putea îngrădi cu un grilaj locul destinat pentru mica staţie de predare, pentru a nu avea nici un amestec cu atelierele existente.

La această staţie de predare, să se primească următoarele mărfuri şi anume:

a) Poate mobilele ce se fabrică în împrejurimile atelierelor Frumoasa, adică în str. Nicolina, Socola, etc.

b) Toate vagoanele cu făină ce se expediază de către morile Fraţii Klepper şi firma Taxier & Goldsman, ambele situate în apropierea atelierelor „Frumoasa".

c) Scaunele de paie şi mobilele expediate de către fabrica „Fortuna" situată tot în apropierea atelierelor „Frumoasa".

d) Produsele fabricelor Ţesetura (fostă Leo Geller) şi fabricei de Tricoiaje „Moldova", ambele situate în apropierea atelierelor „Frumoasa".

e) Cărămizele fabricei „Bertoli" situată în apropierea atelierelor „Frumoasa".

Făcîndu-se aceasta s'ar desconcentra o cantitate mare de mărfuri voluminoase din actuala magazie de predare, uşurîndu-se în mod simţitor, iar cheltuelile cu crearea acestei aşa zise mică staţiune de predare „Nicolina", n'ar fi mari, căci precum am spus, s'ar necesita numai un magazioner şi un ajutor, iar şeful staţiei Nicolina, care este şi acuma, ar putea supraveghea toate operaţiunile. In aşa mod lumea comercială va fi pe deplin satisfăcută, în privinţa predării mărfurilor.

In ceia ce priveşte chestiunea magaziei de sosire; suntem de părere ca pe lîngă magazia existentă, să se mai construiască un adaus şi anume în spre staţie, pe locul liber unde se depun din cînd în cînd traversele de lemn destinate pentru c. f. r. şi care eventual s'ar putea descărca aiurea, fiind în jurul staţiunei multe locuri libere.

Construindu-se încă o magazie, descarcarea vagoanelor n'ar mai suferi atîta şi pe lîngă că comercianţi ar fi satisfăcuţi şi direcţia c. f. r., ar avea imediat vagoane la dispoziţie, pentru a le încărca cu mărfurile de la predare.

Se mai impune construirea a încă cîtor-va linii de garaj, pe locul liber între magazia de sosire şi staţie, căci actualele linii, n'ajung nici măcar a satisface necesitarea pentru mulţimea vagoanelor ce socesc, pe cînd manipularea lor, e cu totul imposibilă.

In chestia vămei, lucrurile stau şi mai rău de cît la magaziile de sosire şi predare, căci pentru a ajunge la locul vămei, e necesară traversarea liniei c. f. r., care precum am spus, e în tot deauna blocată de vagoane, deci suntem siliţi a trece sub vagoane expunîndu ne ast-fel viaţa şi nu odată erau să se întîmple nenorociri.

Deci pentru a remedia acest rău, precum şi pentru a uşura descărcarea mărfurilor destinate vămei e absolut necesar ca ori să înceapă funcţionarea noului local de antrepozite, gata de aproape 2 ani, care are şi linii de garaj, ori să se clădească în mod provizoriu cîteva hambare, pe lîngă noul antrepozit de care să se servească comercianţii pînă la punerea în funcţiune a antrepozitelor.

Credem dar, că cerinţele noastre vor fi recunoscute ca fiind absolut juste, mai ales că staţiunea Iaşi, de la înfiinţarea ei, acum 40 ani, n'a căpătat nici o îmbunătăţire, şi ori cine poate foarte uşor înţelege, că o stare de lucruri de acum 40 ani, nu mai poate fi comparată cu situaţiunea de astă-zi a oraşului nostru.

Industria şi oraşul nostru, a luat un avînt uimitor, înfiinţîndu-se fabrici de mobile, Textile mari, cu producţiuni însemnate.

De asemenea comerciul de manufactură, ferărie, coloniale etc., a luat un mare avînt şi pentru satisfacerea cerinţelor Comerţului şi Industriei, trebue să se găsească remedii căci altfel existenţa lor e periclitată.

Rog a mai avea în vedere că în ultimii 10 ani, s'au creat linii noi, ca, Iaşi-Vaslui, Iaşi-Dorohoi şi Iaşi-Hîrlău, care toate tranzitează prin staţia Iaşi.

Sperăm dar că toate cererile noastre vor fi luate serios în cercetare, dîndu-li-se cuvenita deslegare, căci situaţiunea actuală devine insuportabilă.

Primiţi vă rugăm asigurarea prea osebitei noastre consideraţiuni.

Urmează una sută nouă semnături.

❑ **Teză inaugurală.**—Unul din cei mai apreciaţi şi mai sîrguincioşi absolvenţi ai facultăţii noastre de medicină d. dr. H. Rosenthal, vechiul intern al spitalelor sf. Spiridon din Galaţi şi al spitalului izraelit din localitate, şi-a susţinut ieri teza inaugurală.

Juriul se compunea din d nii prof. d-ri: Juvara, Bălăcescu, Tănăsescu, Manicatide şi Scully.

Subiectul tezei d-lui dr. H. Rosenthal, „Fractura calcaneului prin smulgere", prezintă un interes deosebit în materie chirurgicală, de oare ce se referă la cazuri foarte rare. In afară de asta se arată în această interesantă lucrare şi un proeedeu nou al d-lui profesor Juvara.

Juriul a cercetat cu mult interes teza d-lui dr. H. Rosenthal exprimîndu-i cele mai călduroase elogii.

D. dr. Bălăcescu şi-a exprimat plăcerea de a-l fi cunoscut pe meritosul student chiar de la venirea d-sale la facultatea din Iaşi, şi l'a văzut lucrînd. Cît despre teză a spus că e o lucrare de merit, cu un foarte bogat material de observaţiuni proprii. D. dr. Tănăsescu a insistat şi d-sa asupra importanţei tezei şi a competenţei cu care e tratată şi a adus elogii d-lui dr. Rosenthal, care ca asistent al d-lui profesor Juvara, a dovedit frumoase aptitudini.

D. prof. dr. Juvara a rostit o cuvîntare arătînd, între altele, că noul medic, cu care a lucrat timp de aproape patru ani de zile, îşi începe cariera sub cele mai bune auspicii.

Facultatea noastră de medicină, a spus d-sa, poate fi mîndră că produce asemenea medici. Il felicit din toată inima şi îi doresc o carieră strălucită.

D. prof. dr. Sculy a recomandat noului medic să nu se culce pe lauri şi să continue a lucra cu aceiaşi rîvnă.

❑ In folosul societăţei „Salvarea" din oraşul nostru se va da o mare reprezentaţie cinematografică în seara de Mercuri 2 Noembrie a. c. în sala teatrului Circ Sidoli. Programul va fi bogat şi ales şi va cuprinde între altele: „Inimi rătăcite", mare piesă de moravuri, care va ocupa trei părţi de program şi va fi interpretată de somităţi artistice teatrale. A patra parte va cuprinde diferite alte subiecte.

Biletele de intrare sunt depuse la farmacia Werner, unde să găsesc de vînzare pînă în ziua reprezentaţiei.

❑ D-ra Marie Onciu, licenţiată în litere dela Universitatea din Iaşi a fost numită pe ziua de 1 Noembrie suplinitoarea catedrei de limba şi literatura franceză, dela şcoala profesională de fete din Buzeu, în locul d rei Andréa Donici, căruia i s'a acordat un congediu de un an.

Ultime INFORMAȚII

Consiliul de miniștri ce se va ține astă-zi la ministerul de interne, va fi foarte furtunos.

Ministrul Arion va combate proiectul de lege administrativ, în punctul privitor la directorii de regiuni și d-lui Arion i se vor asocia domnii Delavrancea și Nenițescu.

Domnul Carp va declara, că nu este dispus să schimbe un rînd din proectul ce i l'a întocmit d. Ianovici.

Partidul liberal va ținea o întrunire publică, cu delegați din provincie, în ziua de 10 Noembrie, la București.

Rezoluțiile luate de comitetul executiv, privitoare la campania pentru revizuirea Constituției, vor fi ratificate la acea întrunire.

Liberalii locali vor ține o întrunire publică, la 13 a lunei, la care va lua cuvîntul și d. Ionel Brătianu.

Ziarul Odeski Novosti, *în ultimul seu număr, se ocupă din nou de participarea României, la serbările centenare din Basarabia.*

Ziarul relevînd că unele telegrame în această privință au fost oprite de guvernul român, spune că se petrec lucruri în România, mai reu ca în Rusia.

In urma investigațiilor făcute, s'a aflat, că preotul catolic Weber, despre a cărui disparițiune am vorbit eri, s'ar afla bolnav, într'un spital din Lemberg.

Ambasada rusă din București, a adus la cunoștința ministrului nostru de interne faptul extra ordinar, că, într'una din zilele trecute, polițaiul punctului Ungheni-Romîni, d. Levandovski, închisese trecerea spre frontiera rusă pe timp de 24 ore.

Domnul T. Rosseti Solescu, fost ministru plenipotențiar la Petersburg, înlocuit samavolnicește, a declarat că se va retrage din partidul carpist, din care a făcut parte, fără a se fi știut aceasta, un lung șir de ani.

— Nu pot face parte dintr'un partid, a declarat fostul ministru plenipotențiar, al cărui șef, d. Carp, face politică la fel cu polonezii retrograzi.

In cercurile guvernamentale, se afirmă, că d. P. P. Carp, a rezervat prin viitorul budget un milion lei, pentru mărirea salarilor funcționarilor ministerului de finanțe.

D. I. Găvănescul și a înaintat demisia din însărcinarea de suplinitor al catedrei de logică și Istoria Filosofiei Moderne.

Se știe că la aceste catedre a fost recomandat de Senatul universitar ca agregat definitiv, d. I. Petrovici.

Mîne Mercuri, 2 Noembrie, ora 5 p. m. are loc la Universitate alegerea decanului facultății de litere, pe un nou period de doi ani, mandatul actualului decan, d. Ioan Găvănescul expirînd azi.

D. profesor P. Mihaileanu își va ținea lecțiunea de deschidere a cursurilor, Duminică 5 Noembrie, ora 5 p. m., în aula universității.

Publicul e invitat să asiste.

Rotația internilor.—Eri s'a făcut rotația internilor de la spitalele din Iași, ale sf. Spiridon, în modul următor: studentul N. Iancu, de la chirurgie la secție medica I., Alex. Brumă, de la chirurgie la medică III; Gr. Bazgan de la clinica I chirurgicală, la clinica boalelor de ochi, C. Michiu de la aceiași secție la medica II; I. Marcu de la clinica II chirurgicală, la sec. genito-urinară; G. Mareș, de la medica I, la spitalul Pașcanu; N, Trufinescu. de la medica I, la biuroul de primire al consultațiunilor medicale; d-ra Ecaterina Ioan de la medica II, la chirurgie; C. Gheorghiu de la medica III, la clinica I chirurgicală, V. Dimitriu de la sec. boalelor de ochi, la clinica II chirurgicală, d-na Ecaterina Coteanu de la soc. oftalomogică, la biroul de primire consultațiuni chirurgicale; Eugen Răut, de la genito-urinare, la sec. chirurgicală: Mironescu Eugen, de la secția dermatologică, rămîne pe loc; V. Rișcanu de la clinica infantilă, la institutul Gregorian; Const. Stoian de la biuroul de primire, la clinica infantilă; d-ra Adela Mihailescu, de la biuroul de primire, la clinica I chirurgicală; M. Gheorgiu, de la spitalul Pășcanu la pavilioane de izolare centrale și Gățeu Leon, de la institutul Gregorian, la medica I.

A produs o excelentă impresie numărul de astăzi al ziarului zilnic comercial *Argus*, apărut în 20 de pagini, cu ocazia împlinirei unui an de la apariție.

Cu un bogat material, care interesează de aproape lumea noastră comercială și industrială, cu o foarte întinsă publicitate, ziarul *Argus* s'a impus de la început și stă în fruntea tuturor publicațiunilor noastre economice, rivalizînd cu publicațiunile similare din străinătate.

Inmormîntarea lui C. Stroici.—Multă lume a ținut eri să conducă la ultimul locaș, rămășițele pămîntești ale regretatului C. Stroici, fost prefect de Dorohoiu.

Inmormîntarea a avut loc, la orele 1 după amiază, la Manoileasa, din județul Dorohoiu.

Prohodul a fost oficiat de protoereul județului Dorohoiu, incunjurat de mai mulți preoți.

D. *Ernest Cananău*, în numele județului Dorohoiu, arată marea perdere suferită, prin moartea lui Constantin Stroici, care a fost un adevărat părinte pentru noi și județ. Relevă calitățile regretatului, care era de o potrivă iubit de toată lumea.

D. *Al. Marghiloman*, ministru de interne, exprima condoleanțe familei, în numele consiliului de miniștri.

In chip înduioșător, d. Marghiloman, relevă marea perdere ce îndură țara prin moartea lui Constantin Stroici, care în viața sa, a știut să facă numai bine. Relevă iubirea de familie, care a caracterizat pe Constantin Stroici, care ca tînăr, pentru a înlesni unui frate să și termine studiile, a luptat pentru dînsul în războiul independenței.

D. *Constantin Negruzzi*, prefectul județului Iași, zice că își îndeplinește o prinosă datorie, aducînd înaintea corpului neînsuflețit al lui Const. Stroici, omagiile cele de pe urmă din partea colegilor săi de astăzi, din partea lașului, care l'a considerat ca făcînd parte din familia lui și din partea prietinilor, cari l'au cunoscut și apreciat.

Costica Stroici a fost și va rămînea pentru noi, colegii săi, un viu exemplu de statornicie, de îndemn la muncă cinstită și neșovăitoare, de pricepere și de bun simț.

Trăind la țară, unde se ocupă de aproape cu ocupația, care e acea a marei majorități, a populației noastre, cunoștea țara lui pe care o iubea, cunoștea pe săteni cu toate nevoile lor.

L'a lovit dureros mișcările anarhice de la sate, de acum 5 ani, și avea gîndul să contribue cu toată rîvna la o indreptare a stărei de lucruri.

Mult întristata familie a pierdut un membru al ei iubit și răsfățat, dv. domnule ministru a-ți perdut un reprezentant care vă făcea onoare și un colaborator prețios. Dar noi am pierdut un bun coleg și prietin, cu care ne puteam făli și de la care luam pilde.

Fie-i țărîna ușoară.

La ora 3 ceremonia era terminată.

D. Stamatiu ajutor de primar și dr. Georgescu, directorul abatorului, pleacă Joi în Basarabia, pentru a cumpara un număr de cai, necesari serviciului stradelor.

Consiliul comunal se întrunește azi la ora 5 p. m. La ordinea zilei diferite chestiuni.

„Uniunea Educatoarelor Romîne" își va ținea obicinuita ședință Joi 3 Noemb. orele 4 p. m., la școala „Oltea Doamna".

Secretara societății va vorbi despre „Iașul periferic și nevoile lui", expunerea va ținea cît se va putea mai puțin de o oră, iar restul timpul—pînă la 6 ore—va fi consacrat discuției subiectului.

Membrele societății și în genere persoanele ce se interesează de suburbiile lașului, sunt rugate să asiste la ședință și să ieie parte la discuție.

Studii agricole în Universitatea din Iași.—In anul aceste în noua secțiune agricolă a Facultății noastre de științi se dă studiilor agricole o atențiune mai mare.

Se vor ținea următoarele: 1) Clinica agricolă 2 lect. pe Sept. (H, Vasiliu) 2) Phytotechnia 2 lect. pe Sept. H. Vasiliu 3) Zootecnia și economia rurală cîte 2 lect. pe Sept. (A. Cardaș) 4) Conferința asupra: Agrogeologiei (I. Simionescu) Subst. chimice din animale și plante (A. Obregia) parasitologiei vegetale (A. Pvpovici) Entomologiei agricole (I. Borcea) Bacteriologiei agricole D. Mezincescu), Boalelor animalelor domestice (A. Georgescu). Cîte 3 conferințe pe săptămînă.

Lecțiunele vor fi întovărășite de demonstrațiuni și lucrări practice în laboratoare, de excursiuni la cîmpul de experiențe și la diferite moșii și fabrici. Durata cursurilor va fi de doi ani. Se pot înscrie studenții universitari, absolvenții școalelor echivalente cu liceul și persoane particulare cu cel puțin 4 clase gimnaziale.

Studenții universitari și absolvenții școalelor echivalente cu liceul în urma trecerei examenelor înaintea unei comisiuni vor obține certificate. Mai tîrziu în urma unei regulamentări speciale se va putea da și titlu de licențiat în științe agricole. Această secțiune agricolă a fost aprobată de consiliul facultății de științi și de Senatul Universitar și în curînd va sosi și aprobarea ministerului instrucțiunei publice.

Inscrierile se far la Laboratorul de chimie agricolă în fie care zi de la 10—12 a. m.

D-ra Elena Lupu, licențiată în științi a fost numită pe ziua de 1 Noembrie în postul de șef de lucrări la laboratorul de zoologie și fiziologie comparată, de la facultatea de științi din Iași.

Judiciare. — Camera de punere sub acuzare, a trimis înaintea Curții cu jurați din Bacău, pe Vasile Mocanu, Iancu Ciulescu, Ioan Frunză și Ghiță Guranda. Ei sunt învinuiți că au ajutat pe Ghiță Guranda, de a comite un atentat de pudoare asupra fetei Natalia Hobet.

— Neculai Chiper a fost trimis înaintea Curții cu jurați din Tutova, sub acuzare de a și fi omorît pe soția sa Maria, pe care o bănuia că are relații culpabile cu alții.

A doua serie a manevrelor regale, cari au avut loc la finele lunei trecute, sunt cuprinse în noul program de astă seară, Marți 1 Noemb. al teatrului cinematografic din sala Circului Sidoli.

E un program excepțional de interesant, care se desfășoară astăzi și cuprinde între altele o grand'oasă piesă teatrală în trei părți: *Suflete rătăcite*. Ea face parte din seria filmelor lungi teatrale și se reprezintă pentru întâiași dată astă seară Marti în sala Circului Sidoli.

Noul program cuprinde apoi: Drumul spre ceriu, narațiune însuflețită—O idee a lui Ticnilă, scene comice. — Profesoara miopă, comedie—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile, modele și sporturile însuflețite: Aniversarea în Lisabona a întâiului an de republică—Intrunirea francmazonilor la New York—Uniformele germane din trecut la o paradă militară—Instantanee cinematografice de la războiul italo-turc—Sosirea amiralului Caneva—Catastrofa din Austria (Pensilvania)—incendiul de la fabrica Wolf din București—Ultimele creațiuni ale modei pariziane etc. etc.

Joi 3 Noemb. are loc un mare matineu la 3 ore ziua.

Se aduce la cunoștință, că reprezentațiile cinematografice Pathé Frères din sala Circului Sidoli, au loc în fiecare seară.

Se desfășoară trei programe noue săptămînal. Intâiul program începe Luni seara, al doilea Joi seara și al treilea Simbătă seara.

Vor fi date 3 matineuri în fie care săptămînă, și anume Joi, Simbătă și Duminica—la 3 ore ziua cu prețurile populare obișnuite.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile subiectelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în romînește.

Ultima oră

București 1 Noembrie

CONSILIU DE MINIȘTRI

București.—Azi s'a ținut un consiliu de miniștri, la ministerul de interne, sub președinția d-lui P. P. Carp.

S'a discutat în privința redactărei Mesagiului.

Consiliul se va întruni din nou, Joi, pentru a discuta legile, pe care urmează să le prezinte ministrul de Justiție și de Industrie.

Scandalul de la Circul Sidoli

București.—Luptele internaționale ce au loc la Circul Sidoli, au dat naștere, aseară, la un mare scandal.

Se dădea lupta între doi șampioni, Raicevici și Pohl-Abs. Raicevici, aproape învins, începu să lovească, în mod nepermis pe adversarul său.

A trebuit să intervină jandarmeria, publicul voind să linșeze pe Raicevici.

Sosirea d-lui Mavrocordat

Viena.—D. Mavrocordat noul ministru al României la Viena, a sosit la postul său.

Asasinarea deputatului Georgevici

Belgrad.—Din Grocka, lîngă Belgrad vine știrea că deputatul județului Belgrad, d. Zevojine Georgevici a fost asasinat în timpul prînzului de nuntă, probabil de un adversar politic. Se afirmă, că sunt și alte 3 victime.

Faptul produce mare senzație, fiind al doilea asasinat, îndreptat în potriva tinerilor radicali, în cursul acestui an.

EXTRADAREA LUI SICINSKI

Viena. — Ziarele vieneze, înregistrînd svonul, că Sicinski, omorîtorul contelui Potochi, ar fi fugit în Romînia, spun că se naște întrebarea, dacă Romînia îl va extrada, sau va considera fapta lui drept o crimă politică.

Ziarele adaugă că zilele acestea, Belgia ar fi refuzat extradarea unui criminal, considerînd deaseminea fapta lui, drept crimă politică.

O DISTINCȚIUNE

Sofia.—Regele a conferit d-lui C. Diamandi, marea cruce a meritului civil cu prilejul remiterei scrisorilor sale de rechemare. Ziarele relevă calitățile ministrului român, zicînd că ar lucra la apropierea bulgaro-română.

HOLERA IN BULGARIA

Sofia. — In satul Carnabat s'au constatat 7 cazuri de holeră dintre care 5 mortale și alte 7 cazuri suspecte.

Războiul Italo—Turc

Trupele turcești spre Tripolis

Tripolis. — Un soldat turc dezertor afirmă că toate trupele turcești au plecat spre Tripolis. Ar urma de aici că vor lupta contra Italienilor 5 batalioane, avînd 2000 infanteriști, 200 cavaleriști, 3 mitralieze, 6 tunuri de munte și 6 de cîmp.

Din cele 6 tunuri de cîmp, 4 au fost sigur așezate în fața Tripolisului.

Eri în revărsatul zorilor un batalion de soldați turci cu artileria a atacat frontul sudic italian între cazarma de cavaleric și Bumeliana, dar la 600 metri în fața pozițiilor italiene a trebuit să se retragă lăsînd 6 moiți dintre care un ofițer. Italienii au avut 2 răniți.

La ora 2 au făcut un nou atac dar a fost respins fără perderi pentru Italieni.

Sunt puține știri despre mișcarea dușmanului din cauza măsurilor riguroase ale Turcilor contra celor suspecți de spionaj.

RĂSBOIUL SFÎNT

Constantinopol.—Feirhad, deputat de Tripolis a adresat camerei o depeșă declarînd că mii de voluntari arabi, sunt gata să dee războiul sfînt alături de trupele turcești.

Intr'un interview mutesariful a declarat că recucerirea orașului Benghazi de Turco-Arabi era ușoară; dar încercarea aceasta nu s'a făcut de teamă ca bombardarea flotei italiene să nu distrugă orașul omorînd femei și copii.

Arabii așteaptă rezultatul negocierilor Porții, dar de va fi trebuință vor ataca orașul, ori ce ar fi.

Presa Turcă se ocupă de eventualitatea întinderei ostilităților italiene în arhipelag și coastele Turciei, și exprimă în general părerea că ocuparea insulelor arhipelagului nu ar fi un mijloc de presiune căci Turcia nu are nimic de perdut continuînd războiul.

Ziarele spun că consiliul de miniștri ținut eri a hotărît să notifice puterilor ca în caz de atac a insulelor sau coastelor otomane, Poarta va expulza imediat pe toți italienii din Turcia.

Se afirmă că Poarta a interzis delegatului Papei să corespundă cifrat.

Comitetul pentru rădicarea în orașul Vaslui, a monumentului „Peneș Curcanul"

PUBLICAȚIUNE

In orașul Vaslui, s'a hotărît rîdicarea monumentului „Peneș Curcanul", care să glorifice vitejia eroilor căzuți în războiul de la 1875 | 78.

Comitetul respectiv a decis ținerea unui concurs cu premii de machete, din care să aleagă și să premieze pe acele ce vor fi mai de merit.

Autorul machetei, care va fi premiat întâi va fi însărcinat și cu executarea statuei.

Ar fi de datorit ca concurenții să se inspire din poesia „Peneș Curcanul" de V. Alexandri.

Doritorii de a participa la concurs vor trimite lucrările lor, cu memoriile respective, pînă cel mai tîrziu la 31 Decembrie 1911.

Comitetul.

1911, Octombrie 28.

Soc. filantropică „STEAUA"

Școala Primară și Profesională Israelito-Romînă de fete, Iași

— Str. Albă (Elena Doamnă 23) —

Se caută o profesoară pentru predarea cursurilor de limba Romînă, Franceză și Germană la clasa I-a divizionară a secțiunei profesionale înființată la aceasstă școală.

Cererile se vor adresa direcțiunei cel mai tîrziu pînă la 8 Noembrie.

Comitetul.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Cașcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.20	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Cașcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roș „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roș „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se servește la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reintors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iași, Sărărie 78

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Olge Gustave, Nicolina-Iași

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile
Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producție Anuală

5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași

2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 vițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Grații [illegible]

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Păcurari No. 17

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, tinerind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreține colorațiunea părului; pigmenții prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuințează pentru inprospătat aerul în camera de dormit și în odaia bolnavului, prin evaporație sau pulversație.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Insomniile, Reumatismele, Afecțiunile reumatismale acute și cronice* cari au resistat la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

In 20 Octomvrie 1902, Academia de Medicină din Paris voți Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelori de pele, dartrilori, vicierilori sangelui, glandulelori, scrofuielori, reumatismului, rumatismului, tumorilori, afecțiunilori cangrenose, lepreï, gutului, ulcerilori și inveterațilori suferințilori bole provenind din necurățenia și slăbiciunea sângelui.*

Specificu prin excelență contra *BOLELORI SIFILITICE* și a terribilelori consecințe; dobândite sau ereditarie, recente sau învetérate și rebele (accidentilori gurei și a gâtului, putredinii oselori). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincțiunile ce onóră Pesmeții Dr Ollivier.

Celu mai efficace și energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acești pesmeți d'un gust forte plăcuti și de digerațiune ușóră se conservă am intregi in orce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experințe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Fiă brosura acompanie lada fie carei cutie.*

Vorbindu de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeți oferu un remedu de compositiune constantă, de preparatiune cât de perfectă posibilă.... Ei pot da servicie mari humanității.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANĂ DE SUCCES IN TOTE TERILE

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iokan Kruzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1438—Joi 3 Noembrie 1911

Națiunea politică

De și cu toții purtăm pe buze cuvîntul *națiune* și *naționalism*, și ne facem din el o platformă de luptă politică, aruncîndu-ne unii altora învinuirea că nu suntem destul de naționaliști, totuși fie-căruia din noi îi place a se ținea cît se poate de departe de massa cea mare a norodului, a nu ne amesteca cu el și a-l trata în cucerit.

Toate legiuirile noastre cu caracter fundamental, fie liberale, fie conservatoare, au acest deplin caracter : unele sunt făcute pentru rurali, altele pentru urbani. Nicăiri ca la noi, nu se evidențiază mai bine acest dualism de legi organice, cari distanțiază satele de orașe, lăsînd pe sate hăt în urmă de tot față cu orașele. Regimul legal cu care s'a dotat țărănimea e acel regim tutelar, socotindu-ne pe noi—clasa diriguitoare, de tutori și pe țărani, drept tutelați.

Cu toții dorim și ne îmbătăm cu ideia să dăm țaranului carte ; dar cartea pentru țăran nu o transformăm în armă de predomnire ca la tîrgoveți.

S'a dat pămînt țaranilor, dar atîta că legea organică l'a oprit de la vot, neputîndu-i da 300 lei venit fonciar. Cu țaranul ne slujim și astăzi să ne facem drumurile, să ne păzim satele, să ne facem havalelele noastre, ca și pe vremea lui Caragea.

Și pentru ce toate acestea ? Pentru că am crescut și trăim într'o mentalitate politică foarte curioasă : Ni e drag țăranul, dar pînă la poarta cetățeniei. In cetățuia națiunei cu drept de diriguire politică țăranul e împedicat să între, căci s'ar da țara pe mîna celor *nealeși* și *nechemați*. Și țăranul e nechemat încă la viața politică. El s'a pus la cei ce votează cu hurta și cu de-a rîdicata, ca votul lui să n'aibă nici un preț și să poată vota în locul lui ori-ce jandarm, sfidînd și bruma de drepturi cetățenești, ce le mai are. Din regimul nostru politic de azi, țărănimea are parte de drojdiile acestei vieți, de drojdiile acestei păturí. Ori ce încercare de a spune ceva limpede, și lămurit țăranului e act de răzvrătire ; ori ce tendință de luminare a minții e anarhie ; din bunurile vieții obștești, discuția bună oară, el parte nu are. E adus ca vita, e îmbatat ca vita, e bătut ca vita, și ca și tamazlîcul de vite e dus și adus de agenți, lăsîndu-i-se în suflet acel desgust de nefolosul unei forme, a cărei rațiune de a fi nu o prinde.

Și de ce ne arătăm așa de zgîrciți, cînd e vorba de a lărgi bazele vieții națiunei politice ? De ce unii ne mulțumim cu vorbe sforăitoare și declarațiuni vagi, iar alții tratăm aceste chestiuni cu prisoselnicie ? Pricina e că noi în noi n'avem vlaga îndestulătoare nici pentru a frămînta asemenea idei, ne cum de a le înfăptui prin legi.

Istoria politică a sec. al XIX-lea ne explică că în această privință, porțile națiunii politice au fost deschise cu forța, ori de puterile garante ori de voința hotărîtă a unui domn ca Cuza.

Eșiți dintr'un stat curat boeresc, unde boeria era titlu de trăit în stat, și toți cari trăiau în stat ținteau să capete o cît de mică boerie, ca acea de nafir peste țigani, nu se putea ca lumea deprinsă ca și vermele în acest hrean al vieței politice, să găsească în ea destulă putere să schimbe această stare de lucruri. Și apoi nici nu atîrna de dînsa această schimbare. Supuși politicește Turcilor și Rușilor, primenirea păturii politicești și cercul națiunei politice atîrna de la cele 2 Curți. De aceia în secol. al XIX noi găsim că prin înrîurirea Rușilor ni se dă adunările obștești de la 1831, cu un cerc foarte îngust de alegători și o clasă mică de boeri—50 la număr—din care aveau să se aleagă Domnii. Boerimea țării nu cu ușurință a primit această înoire, garantîndu-i-se în schimb mari înlesniri economice. La 1858 August, boerimea a isbutit să reducă Cercul națiunii politice la 4000 de inși în îmbele principate și Europa să ne creeze prin convenția de la Paris din 1858 o viață politică într'un cerc foarte îngust de alegători. Cuza Vodă mai apoi cu de la sine voință veghiată, contra asentimentului partidelor a lărgit viața publică prin lovitura de la 2 Mai, spîrcuind viața interesată politică a micului număr de alegători prin deschiderea de ferestre nouă în păretele înfundat al clădirii politice.

Constituția de la 1866 a mănținut principiul ciuruirii cetățenilor pe 4 clase, pe 4 colegii și opera liberală de la 1884, a redus numărul colegiilor, dar n'a surpat principiul, căci Brăteanul a învins pe Rosetti, la 1884 și l'a rupt de sine pănă la mormînt.

Astăzi a venit vremea să se pună din nou pe tapet chestiunea cea mare a națiunii politice. Pănă cînd să mai trăim sub un regim învechit de viață politică, în care cetățenii sunt socotiți, unii numere întregi, alții jumătăți, alții sferturi, alții cincizeci zecimi de cetățeni. Rodul acestei selecționări a vieții noastre politice pe baze de cenz și carte e guvernul d-lui Carp, urmarea fatală a boerismului în politică. Oricît de scump ne-ar fi această națiune politică, care a dus lupta țării pentru a ei propășire pe sama sa și cu riscul ei ; dar noi credem că societatea națiunei romînă de desvoltat în sinul ei multe mii de noi energii, care se hirosesc în regimul actual, putrezit prin lungul traiu de privilegiu al națiunei politice.

Ca semn al timpului e că partidul *conservator progresist*, prin organul șefului său, d Take Ionescu, a cerut ca să se evidențieze mai tare în luptele noastre de partid, necesitatea lărgirei vieții politice, și deci chemarea la viața publică a cît mai mulți fii ai țării. Iar dacă în creștere partidul liberal pune ca platformă de luptă tocmai această lărgire a națiunei politice, cu toată teama de frazeologie goală a lui 1892, și de atunci de 19 ani încoace, dorim din toată inima ca acțiunea să fie sinceră, plecată din o adîncă convingere, pentru ca înainte de a închide ochii să vedem și acest vis al generației noastre, că națiunea politică s'a identificat cu națiunea cea mare și în tendințe și în răspundere.

După cum simțul de proprietate s'a întărit prin împroprietărirea a 600000 de săteni, sub Cuza Vodă, creînd pe lîngă marele și unicul proprietar, atîtea sute de proprietari, care vor apăra prin instinct bunul lor, tot asemenea prin împroprietărirea nouă politică se va desvolta în sufletul săteanului nostru acel simț al demnității și al răspunderii de neam, căci funcțiunea desvoltă organul, și unui popor, care nu e chemat în mod direct și larg la exercițiul vieței unei națiuni politice i se atrofiază tocmai cel mai de răspundere simț *civismul*.

Deschideți largi porțile la națiunea politică, căci aceasta e chestia chestiilor, de la cari vor urma toate celelalte.

Gh. Ghibănescu

„Perfectă armonie"

Sunt personagii atît de puțin importante domnii Stamatiu și Cosmovici, în cît e absolut indiferent, dacă ei se bat sau nu, dacă se înjură sau nu.

Dar cînd ei încetează să fie simpli particulari și devin gospodarii Iașului, felul lor de a se comporta, la primărie, devine interesant.

După cîte s'au publicat în privința modului cum se salivează și se tratează cei doi iluștri gospodari, se dă, abia astă-zi, „cea mai formală desmințire" și se asigură, că cea mai „perfectă armonie" domnește în sînul administrației comunale. Ba chiar se asigură, că actuala administrație va haraburi la primărie, pînă la sfîrșitul guvernului Carp.

Este foarte interesant și foarte plăcut de aflat, că dacă doi oameni se ceartă mereu ca la ușa cortului, se amenință cu revolverele—pe cari nu le au — asta înseamnă că cea mai perfectă armonie există între ei.

Și iarăși ie foarte plăcută cealaltă veste, că domnii Stamatiu și Cosmovici nu se vor lasa de primărie pînă nu va suna ceasul cînd d. Grecianu nu va mai putea fi trimisul special al Regelui.

Vrea să zică, orașul acesta este condemnat să suporte încă gospodărirea d-lor Cosmovici și Stamatiu, de și medicii arată că, la primă-vară, invazia holerei este iminentă.

Așa vrea d. Grecianu. Nu ca să vie holera, dar ca doi irozi să conducă destinele Iașului și să le compromită cît mai rău.

D-lui Grecianu, însă, nu-i pasă nici de oraș, nici de partid. Nu-i pasă că orașul este amenințat, nu-i pasă că partidul va suferi pe urma operei unor nechemați. Domnul Grecianu nu se poate despărți de domnii Stamatiu și Cosmovici, cum nu se poate separa de intendentul băei comunale, fiind-că d. Grecianu este un admirator al colaboratorilor de mîna a treia, cari par a fi exact la înălțimea mentalității sale.

De aceea și scandalurile de la primărie, scandaluri cari o desonorează, primarul le vede în lumină roză : ele înseamnă, pe limba grecinistă, „perfectă armonie".

Domnul Cosmovici va rămînea la primărie, ca și d. Stamatiu, ca și intendentul băiei, pînă ce Regele va spune d-lui Carp : „puterea ți-am dat'o cu împrumut, acum dă mi-o îndărăpt".

Noroc, zeu, pentru primăria de Iași, că Regele, care a ezitat 15 ani să dee puterea d-lui Carp, nu va lăsa să treacă 15 luni, ca să i-o reiee.

DOI ORATORI

Altă dată Iașul fusese orașul oratorilor.

Acum ei s'au împuținat foarte mult. Am putea spune, că n'avem un singur orator de forță în orașul nostru.

O spunem cu patimă. Căci de fapt, de puțină vreme încoace, Iașul are doi oratori, cari, de și existase și înainte la noi, ca oameni, nimeni n'a știut că sunt oratori.

Domnii Negruzzi, prefectul județului, și Cerkez, președintele camerei de comerț și consilier județian, sunt cei doi oratori, al căror talent de vorbă are ocazii să se releve.

Domnul Carp, a ieftenit traiul cu acești doi vorbitori. Pînă la venirea d-sale la putere, timp de 15 ani, ambii tăcuse, iar acum vorbesc la ori-ce prilej, și te amuză așa fel, pe gratis cu discursurile lor, că trăiești ieften de tot în amabila lor societate.

Cu oratoria d-lui Cerkez se petrece chiar un fenomen foarte interesant.

Domnul Cerkez fusese liberal, cînd liberalii erau la putere și ocupase o demnitate foarte comodă : era avocatul ministerului de interne,—fără să fi pledat vre-o dată. Devenit junimist sub junimiști, d. Cerkez nu mai este avocat, dar pledează.

Domnul Negruzzi, prefectul, fiind la debutul oratoriei, are toată ardoarea pentru noua sa carieră. Oratorează la banchetul soc. viticole, la inaugurarea gimnaziului Wachtel, la jubileul fabricei de frînghii, la înmormîntarea lui Agura, la ședințele, etern solemne și interesante, ale consiliului general, la înmormîntarea lui Stroici.

Cînd a fost Regele în Iași, prefectul începuse oratoria în gară la Tg.-Frumos, unde urase bună venire familiei regale... la Iași.

Produsele oratorice ale d-lui Negruzzi, sunt totdeauna reproduse în ziare, așa că ne putem da seamă de succesele ce le are, de progresele gigantice ce le face.

Astăzi citim în ziare discursul funebru al d-lui Negruzzi, rostit la mormîntul regretatului C. Stroici : „aduc omagiile cele de pe urmă, a zis prefectul, din partea colegilor săi de *astăzi* și din partea Iașului, care l'a considerat ca făcînd parte din familia lui"...

Care va să zică : mortul era încă prefect și, deci, coleg cu ceilalți prefecți în viață, iar Iașul are o singură familie, din care făcuse parte și detunctul.

Felicităm pe noii oratori ai Iașului și recunoaștem că ei sunt absolut la înălțimea situației de astăzi.

ACTUALITAȚI

Din 106 milioane

Directorul general al căilor ferate, într'un raport destul de documentat.. înaintat consiliului de miniștri, cere a i se rezerva pentru viitorul budget, suma rotundă de 108 milioane, pentru diferite îmbunătățiri, considerate absolut necesare.

Nimic de zis cu privire la această cerere. Ne interesează însă cu deosebire, suma destinată pentru Iași. Din cele 108 milioane, orașul nostru are a se folosi numai de 500,000 lei.

Nici că se poate califica această atitudine a d-lui director general, față de Capitala Moldovei ! Ori cererea este isvorîtă dintr'o complectă neștiință a stărei de lucruri, sau este pur și simplu un dispreț aruncat acestui oraș oropsit.

Știut este că gara locală are cele mai multe nevoi. Și lucrurile au ajuns într'o stare așa de rea, încît industriașii și comercianții, părăsind lipsa lor proverbială de îndrăzneală, de astă dată au pornit o acțiune energică, pentru a aduce o imbunătățire.

Lipsesc de toate : magazii, încăperi, personal, linii de garaj și alte multe. Totul este de refăcut, de complectat, de creat din nou.

La ultima sa vizită, d. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar, s'a emoționat de starea detestabilă, în care se găsește gara din Iași, din punctul de vedere sanitar. Nu există canalizare, gara însăși este într'o stare de complectă debraiare. Etajul de jos este impropriu. Pereții sunt umezi și umezeala se urcă pînă în etajul superior. D. director s'a mirat, cum trăesc funcționarii, a cărora sănătate este în permanență primejduită.

Cel puțin pînă acuma, toată lumea se nutrea cu speranță, că va veni clipa frumoasă, cînd îmbunătățirile se vor realiza. Și după această lungă așteptare, abia se găsesc 500,000 lei, din 108 milioane. ceia ce însamnă iar o spoială, fără nici un folos și menținerea unei stări detestabile.

Mai bine, nimic !

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

FRIGURILE MESERIEI

A dispărut, în rînd cu nenumarate altele, și senzația „fugei" amoroase a d-rei Curie, savanta profesoară de la Colegiul de Franța. In locul defamantei noutăți pe care, pe cale telegrafică, au colportat-o și au răspîndit-o cu lăcomie, ziarele lumei întregi, a apărut acum o altă noutate, privitoare tot la erudita pariziană: încoronarea d-nei Curie cu premiul Nobel pentru înalte merite științifice.

Coincidența și graba succesiunei celor două știri, atît de puțin în acord, formează tocmai una din curiozitățile vremei ; nu însă unica surprindere în această împrejurare.

Bună oară ne-a uimit, pe de o parte siguranța cu care ziaristul—de la unul din cele mai mari gazete pariziane ! —a dat știrea și, apoi, tonul în care a făcut el însu-și retractarea prin coloanele aceluiași ziar :

„Doamnă, sunt în disperare și vă prezint cele mai umile scuze.

Dînd crezare unor informațiuni ce păreau întemeiate, am scris articolul pe care-l cunoașteți. Am fost înșelat. De altfel, articolul acela n'ar fi trebuit să-l scriu pentru nimic în lume și nu pot să înțeleg, în momentul de față, cum au putut frigurile profesiunii să mă ducă la un act așa de uricios..."

Și pe un ton din ce în ce mai umil ziaristul urmează a cere iertare, făcînd tot felul de făgăduinți și reînnoind necontenit părerile sale de rău.

Firește ; nimic mai cinstit și mai normal decît ca să-și ceară iertare cineva pentru o greșală făcută, cu atît mai mult, cînd acea greșală a emoționat o lume întreagă și a putut pricinui un dezastru moral uneia dintre cele mai vrednice de admirație femei din cîte sunt.

Cu toate aceste tonul retractării ni s'a părut excesiv de umilitor, *dacă*, după cum afirmă ziaristul, articolul a fost făcut pe temeiul unor informațiuni și coincidențe adunate cu bună credință.

E însă un „dacă" la mijloc și, se pare, aici stă slăbiciunea.

Mai probabile că avem de a face cu produsul unei fantazii prea frivole, pe care, într'o perifrază, autorul o numește „frigurile meseriei."

Procesul acesta social al frigurilor gazetărești duce și a dus la dureroase conflicte între profesiunea gazetărească și marele public.

Dorința din cale afară arzătoare a ziaristului—și în special a reporterului —de a da în vileag cu o oară mai înainte anumite știri senzaționale duce la excese, uneori ireparabile. Cu atît mai ireparabile, cu cît senzația cere ca să se publice nu numai fapte, nu numai întîmplări, —ci, în primul loc— nume. Iar numele odată aruncat în acest mare furnicar care se cheamă publicul cetitor, riscă a fi sfîșiat spre altarul celei mai dezastroase jertfiri : ridiculul.

Frigurile profesiunii gazetărești au cerut și vor cere încă, în decursul vremei, multe victime. Cu atît mai mult cu cît instituția publicisticei zilnice se desvoltă abia pe o scară tot mai largă, de acuma înainte și devine cu atît mai amenințătoare.

Rodion

Educația Americanilor

Prin originalitatea și prin rezultatele ce dă, educația americană ține încordată atenția tuturor celor cari se interesează de fericirea semenilor lor. State din Europa trimit neîncetat specialiști în materie, care să studieze la fața locului sistemele de educație de pe Noul Continent. Așa bunăoară, mai anii trecuți a fost trimis *Omer Buyse*, din Charleroi (Belgia), care a scris cea mai complectă dare de seamă asupra *Metodelor americane de educație generală și tehnică*.

Nu de mult un german, *Ernst von Wolzogen* a publicat în *Gazeta de Francfurt* un studiu asupra *„Educației Americanilor"*, după care *„L'Educateur"* din Lausanne dă un rezumat foarte interesant, al cărui conținut nu ne putem opri de a-l împărtăși iubitorilor de reforme școlare raționale.

Studiul în chestie începe cu observația că soții tineri cresc mai bine pe copiii lor, decît cei mai în vrîstă, cu toată experiența acestora. Americanii, popor tînăr, și așa zicînd fără experiență, înțeleg mai bine sentimentele și trebuințele copilăriei și ale tineretului. Lumea noastră veche, îndoită de greutatea unei tradiții apăsătoare și condusă de raționament, n'are optimismul, vivacitatea, spontaneitatea care se potrivește copiilor și pe care o posedă America în mare grad.

Americanul ține ca copilul să fie fericit, pentru că îl adoră. Mai întăi pentru că e un lucru rar, apoi pentru că acest copil are marele avantaj de a fi născut în America. *Yanke*-ul este mîndru de a fi *Yanke*-u și el ține de a transmite progeniturei sale toate avantajele pe care le are calitatea de american.

Cu toate acestea, Americanul este neomaltusian și nu-și permite luxul decît a doi copii. Aceasta vine de la situația privilegiată de care se bucură femeea în America de Nord. Obiect foarte rar în primele timpuri ale colonizării britanice, fericitul posesor al unei tinere femei se silea de a-i procura o viață plăcută și în schimbul ce-i procura tovărășia, grațiile, frumusețile ei, el o scutea de lucrările grele. Maternitatea întrînd în această categorie, se înțelege chiar din acele timpuri slaba mentalitate din America.

Părinții sunt de o răbdare uimitoare față de copiii lor : a bate pe un copil este de a comite cel mai brutal act. Micul American pare deseori nesupus, fără respect, insuportabil pentru European, dar aceasta este din pricină că părinții nu vreau să-i restringă Independența, nici să-i înădușe personalitatea.

Școala publică se împarte în grădini de copii, școală primară, școală secundară și Universitate.

Scopul principal al școalei infantine este de a infiltra patriotismul la acești copii de Germani, Italieni, Evrei, Slovaci, Greci, Chinezi, etc., de curînd emigrați, pentru a-i convinge din capul locului despre superioritatea a tot ce este american. Constituția Statelor-Unite este învățată pe derost, ca fiind cel mai frumos monument al spiritului democratic, care este în acelaș timp, un model de claritate, de înțelepciune și de umanitate. Acest patriotism se susține prin poverstirea acțiunilor eroice săvîrșite în America.

Negreșit, istoria lor este de multe ori falșificată prin naționalismul orb și vanitos. Wolzogen se plînge și se indignează de ingratitudinea americană, cari uită cu totul pe pionerii germani cari au adus pe Noul Continent, forța, știința, energia lor. In această privință, el observă că copiii mințesc mai puțin în America de cît în Europa, nu din virtute, dar pentru că persoanele în vrîstă nu-i silesc la aceasta ; nici prin ocară, nici prin pedepse.

Se înțelege că este greu de a face să domnească disciplina între tinerii republicani crescuți în libertate. In această privință se spune că o tînără institutoare, disperată de a liniști o bandă de sălbateci copii, le permise de a-și alege un președinte, un vice-președinte, dintre ei, scurt, un număr de magistrați indestulător pentru a se putea conduce ei înși-și. Și iată că mulțămită bunului simț înăscut al acestei tinerimi, cel mai înțelept fu ales președinte și cel mai tare, vice-președinte. Istoria adaugă că elocvența președintelui, și pumnii vice-președintelui nu mai puțin convingători, aduseră pe elevi la dreapta judecată.

Asociațiile de elevi nu sunt numai

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

tolerate, ci chiar încurajate, căci ele iniţează pe şcolari în viaţa publică.

Şcoala primară joacă un rol educativ nu numai asupra copiilor, dar se repercutează şi asupra părinţilor cînd aceştia sunt de curînd imigraţi. La întoarcerea de la şcoală, copilul învaţă pe tatăl şi pe mama lui puţina englezasca pe care a cîştigat-o el, noţiunile de igienă şi de curăţenie de care emigranţii europeni şi asiatici n'au de multe ori de cît o slabă idee.

Şcoala în America este independentă de stat şi de biserică, dar atîrnă de comună. Învăţămîntul religios este alungat din şcoală cu totul. Influenţa politică însă se simte bine. Educaţia fiind gratuită, copiii capătă cărţi, caete etc. Budgetul instrucţiei publice este foarte ridicat. Astfel în 1906 oraşul New York consacră 150 milioane lei, adică 22 la sută din budgetul său, pentru cheltuelile şcolare.

Educaţia în comun, mixtă, contribue mult la Americani de a-şi păstra această tinereţă de spirit şi de inimă de care se bucură ci mult timp. Tînărul American nu trase nici prin perioada dispreţului îngîmfat, nici prin dorinţa dăunătoare a pubertăţii pentru celălalt sex, nici prin cinismul care se capătă în urma experienţelor prin amorul venal. Tînăra Americană nu cunoaşte nici prostiile şi şireteniile fetelor mari, nici nesănătoasele visări romantice.

Băeţi şi fete sunt buni tovarăşi, cari nu scapă ocazia de a rîde pe socoteala defectelor uuora şi a altora, dar şi de a respecta şi a preţui calităţile naturale. Bine înţeles, aceste relaţii intersexuale n'au loc de cît între cei cari sunt aproape şi cu rangurile şi posiţiile sociale. Este adevărat că această libertate dă tinerii fete o încredere cam îndrăzneaţă, cari le învaţă toate artificiile flirtului, ale cărui limite sunt greu de tras.

Dar afară de acest inconvenient, nimene nu pune la îndoială că coeducaţia sexelor nu dă la tineri o castitate şi o puritate de sentimente şi de idei din cele mai însemnate.

Wolzogen n'a întîlnit nici un American care să nu considere anii de şcoală ca cel mai frumos timp al vieţei sale. Terminînd studiul său autorul propune schimb de studenţi între America şi Europa, care schimb ar aduce mult mai mult folos de cît schimbul de profesori de astă-zi.

C. V. Buţureanu

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

— Evadarea asasinului Sicinschi —

Dispariţia misterioasă.—Alianţa rutenilor cu polonii derutată—Atmosfera creată rutenilor.—Sicinschi asasin ordinar.

Cernăuţi. 31 Oct.—Vineri 28 Oct. c. la orele 5 dim., personalul de serviciu al penitenciarului din Sttnielan a observat lipsa asasinului Sicinschi, care acum 3 ani, a împuşcat în mod mişelesc pe guvernatorul Galiţiei graful Potochi, pentru care a fost condamnat, mai întăi la moarte, iar apoi graţiat de M. S. Imparatul la 20 ani de reclusiune.

S'a dat alarmă şi toate cercetările fără zadarnice. Modul cum a putut evada este o enigmă pentru autorităţi şi totul ce se scrie în această privinţă nu sunt de cît simple presupuneri şi combinaţii de gazetă.

Se zice că evadatul ar fi fost ajutat de gardieni de ai penitenciarului, cari au fost mituiţi cu sume considerabile de către partidul ucrain din Galiţia, care dispune de fonduri colosale strînse ca „fonduri naţionale", şi cu un automobil s'ar fi refugiat în Rusia.

Alţii susţin, că asasinul ar fi evadat încă de acum cîteva zile, şi ca să inducă în eroare pe cei însărcinaţi cu paza, şi-a umplut hainele cu paie, pe cari le-a lasat în celulă, întinse pe pat aşa ca santinela să creadă, că doarme in care timp el s'a făcut nevăzut peste graniţă.

Nimic însă din cele relatate mai sus, nu inspiră destulă siguranţă ca să poată fi crezute. Ceea ce se ştie hotărît, este că dispariţia lui e misterioasă, şi cine ştie dacă vigilenta poliţie va mai avea norocul să dea ochii cu el.

Ca un fulger s'a răspîndit în toată monarhia, vestea despre evadarea acestuia.

Telefonul cu Stanilaul a fost timp de 24 ore întrerupt pentru particulari, fiind ocupat exclusiv de autorită-i cari trimeteau rapoarte şi primeau ordine.

Evadarea asasinului Sicinschi a căzut ca o bombă asupra ucranienilor, cari tocmai acum erau pe cale să închee o alianţă cu polonii.

Conducătorii partidului consider acum ori ce negociere cu polonii derutată, din cauză că aceştia nu vor mai voi să ţină samă de nici o consideraţie şi vor începe o prigonire şi mai înverşunată contra rutenilor, al căror martir era socotit Miroslav Sicinschi.

Numai din acest punct de vedere aceasta evadare a produs senzaţie. Graful Potochi a fost asasinat ca polon.

Contra lui a fost îndreptată arma ucigătoare a lui Sicinschi, care orbit de fanatismul naţionalismului ucrain, vedea în guvernatorul Potochi, călăul fraţilor săi, şi deci polonii nu vor trece aşa uşor peste aceasta consideraţie.

In urma împuşcării grafului Potochi de către acesta, ura între aceste două popoare s'a înăsprit şi mai mult şi a trebuit să intervie graţia imperială, ca că împace spiritele prin o graţiare a asasinului de la moarte—care se dăduse drept martir al poporului său—la 20 ani recluziune,

Curînd după aceasta fruntaşii ambelor popoare, au uitat deosebirea de principiu, care îi desparte şi au început tratative de o conlucrare comună pe teren naţional.

Deodată însă în mijlocul visurilor armonioase în care se legănau cei doritori de pace şi frăţie, Sicinschi evadează, aruncînd iarăşi ura între ruteni şi polonii, zădărnicind astfel şi ultima încercare ce se mai făcuse în privinţa înţelegerii dintre aceste două popoare.

Evadarea acestuia, în orî ce caz n'a fost fericită pentru ruteni, indiferent de va fi sau nu va fi prins fugarul. Lui nu-i va ajuta nimic şi cu atît mai puţin poporului său.

El va fi urît de ruteni, pentru cari din acest moment numele Sicinschi ar trebui să înceteze de a mai fi martir, iar contra poporului rutean, vor fi de sigur îndreptate din nou gurile de tun ale polonilor.

Atmosfera creată acestora de către evadarea lui va fi foarte dezastroasă şi viitorul ne va dovedi, că am avut dreptate.

In Bucovina unde împăcarea între ruteni şi poloni era considerată ca definitiv tranşată, încep deja să se ivească îndoeli foarte mari şi toată lumea este încordată numai asupra acestui punct.

In cît priveşte de soarta asasinului nimeni nu se interesează. El n'a fost şi nici nu este considerat de către bucovineni de cît ca un tînăr fanatic ucranian, care a recurs la revolver ca argument politic, pentru a răpune pe adversar, fiind astfel socotit de un asasin ordinar.

Cu toate măsurile energice, cari se i-au pentru urmărirea şi prinderea lui, pînă în acest moment, îi lipseşte orice urmă.

Un fel de... Pantelimon al Galiţiei.

Gama.

Introducerea lucrătorilor străini

Ministerul de interne, a adresat următoarea circulară către prefecturile de judeţe şi administratorii de plasă:

Primind mai multe cereri pentru introducerea de lucrători în cete din Transilvania din partea societăţilor de exploatare forestieră şi alte industrii care prin situaţiunea lor mărginesc cu graniţa ţărei dinspre Austro-Ungaria nu au putinţa de a lucra de cît cu muncitorii din Transilvania; iar unele din ele avînd proprietăţi care se găsesc chiar călare pe graniţă, utilizează lucrători cari locuesc în satele învecinate din Transilvania şi sunt nevoiţi a trece zilnic dintr'o parte într'alta atît în interesul aprovizionărei lor cît şi în interesul exploatărei forestiere, am decis să se permită intrarea în ţară a lucrătorilor în cete din Transilvania, pentru societăţile de exploatare fdrestieră şi alte industrii cu obligaţiunea să îndeplinească următoarele condiţiuni, pe care vi le comunicăm pentru a lua cunoştinţă:

1) Pentru exploatările cari se găsesc aşezate exclusiv pe teritotoriul nostru să se permită intrarea în cete, de cîte 50 de lucrători, prin punctele deschise şi organizate, unde societatea se angajează să construiască sau să închirieze un local pentru lazaret, în care fiecare lot de lucrători va fi ţinut în observaţie de 5 zile. Aceste societăţi vor plăti întreţinerea lucrătorilor medicul şi agenţii sanitari, de care vor avea nevoe în plus taxa de un leu de cap de lucrător, prevăzută în jurnalul consiliului de miniştri.

Ele vor fi ţinute să aibă medic permanent şi la exploatări.

2) Pentru acele societăţi cari se găsesc cu exploatarea lor atît pe teritoirul nostru cît şi pe acel al ţării vecine, se va permite trecerea lucrătorilor din statele limitrofe ale ţărilor vecine, cu condiţiune ca ele să nu fie contaminate.

3) Societăţile vor fi ţinute să aibă, după importanţa exploatărei, unul sau doi medici permanenţi, numiţi de direcţiunea sanitară şi plătiţi de 400—500 lei pe lună, în plus un număr de agenţi sanitari, după necesitate, plătiţi cu 120 lei pe lună numiţi tot de direcţiunea sanitară, care vor ţine liste exacte de aceşti lucrători şi livor controla zilnic din punctul de vedere al sănătăţei.

4) Acesti lucrători nu trebue să părăsească teritoriul exploatărei pentru a lua contact cu satele noastre din vecinătate. Ei trebue să rămînă cantonaţi acolo unde lucrează.

In ori ce caz, de oarece teritoriul fiecărei societăţi de exploatare are o configuraţie geografică specială, vă rugăm ca îndată ce se primeşte o cerere şi înainte de a i se da soluţia să binevoiţi a face cercetări la faţa locului, împreună cu d. medic primar al acelui judeţ şi apoi să vă daţi avizul asupra modalităţei, cu care s'ar putea acorda autorizaţiune.

Litere-Ştiinţe-Arte

Conflicte didactico-religioase.— Preste tot se ivesc, sub o formă ori sub alta, conflicte între învăţămîntul propriu zis şi învăţămîntul oficial, care are anumite obligaţiuni către cultul religios oficial.

La Iena, s'a fondat o asociaţie pentru reforma instrucţiei religioase în toată Germania.

Uniunile de învăţători din mai multe oraşe au adresat către toţi învăţătorii un apel în care se citesc f aze ca aceste: „Religia, se poate învăţa? Religia, este un lucru la nivelul intelligenţii copilului? Programa noastră trebue să fie: înlăturî instrucţia religioasă sau mai bine transformarea acestui învăţămînt? Ce este învăţămîntul religios din punctul de vedere al copilului"?

Ziarul „Etische Kultur" speră, că această Asociaţie să aibă o influenţă fericită asupra şcoalelor germane.

In Berlin, Breslau, Offenbach, numărul celor cari frecuentează conferinţele Asociaţiei *Freireligiösen Gemeinde* a devenit foarte mare.

In cîteva oraşe, ca Darmstadt, Maienza etc., s'au numit cîţiva învăţători fără religie în şcolile publice.

*

După cît suntem informaţi „Viaţa Romînească" va relua începînd cu numărulviitor, cronica teatrală.

Pentru teatrul naţional din Iaşi, dările de seamă vor fi făcute de către d. G. Topîrceanu, poetul care s'a distins prin talentate bucăţi humoristice.

*

Un ţăran rus Iacoc Gedder Silin ar fi nutrind intenţia de a porni un proces în localitatea Banske din provincia Kuri pentru a pretinde familiei lui Tolstoi o mare sumă de bani.

Ţaranul Silin susţine, că a luat în căsătorie—sunt mulţi ani de atunci—pe o fiică naturală a contelui Tolstoi, moartă acum şi peniru care scriitorul depusese la o bancă rusă 100.000 de ruble.

*

La Newyork s'a fundat o Ligă zisă a celor trei L—„Less Lonaly Leagne"—Liga celor mai puţin stingheri—în scop de a veni în ajutorul numeroşilor locuitori, indigeni şi emigranţi, cari nu au nici un fel de relaţiuni în marea metropolă americană.

*

Rusia va sărbători în acest an pe Mihail Lomonossof, iniţiatorul literaturei poetice ruseşti.

El s'a născut în 1711, dintr'o familie de pescari. La 16 ani şi-a început singur studiile, care au putut face din el un naturalist, un chimist şi un fisician de mîna întăia.

Ceea ce a fost Petru cel Mare în politică, Lomonossof a fost în literatură. Ca filolog a dat cea d'intăi gramatică şi a fixat—iarăşi cel dintăi—metrica rusă.

Ca poet a scris ode, imnuri religioase şi profane şi o epopee.

Ca polemist s'a distins luptînd în potriva influenţei străine şi în special împotriva influenţei clasicismului francez imitat pe acea vreme în literatura rusă. A murit în 1765, tocmai cînd se pregătea să pornească în cucerirea Polului Nord...

*

A apărut: „Sur le Critérium de la nocivité en matière criminelle" par le dr. P. Zosin.

E un extras din Anuarul general al Universităţii de Iaşi, exemplar iubilar.

*

Se susţine că piesa postumă a lui Tolstoi „Cadavrul viu" ar fi plagiată.

..,Poate de aceea e una dintre cele mai slabe lucrări ale marelui scriitor?

STRUNA ZILEI

EROII SE JERTFESC...

Mulţi tineri soldaţi italieni îşi permit brutalităţi asupra femeilor musulmane.

Kutschbah (Universul).

In goana clipelor plăcerei
Ostaş roman, tu nu te cruţi...
Jertfind în templele Venerei,
Tu ştii că noii tăi născuţi
Inlocuiesc pe cei căzuţi..

SOCIETATEA „PINEA SARACILOR" DIN IAŞI

APEL

Comitetul Societăţei „Pînea Saracilor" aduce la cunoştinţa publicului ieşean că, cu începerea de la 1 Noembrie 1911, va deschide ca în fiecare an, cantina din Str. Palat No. 15, distribuind sărmanilor nevoieşi, de ori ce naţie, de ori care religie, hrană, pîne şi lemne.

Traiul vieţei scumpindu-se în mod simţitor, iar, pe de altă parte, veniturile societăţei fiind mici relativ cu cheltuelile necesare bunului mers al cantinei. Comitetul a decis a da o reprezentaţie cinematografică, Joi, 10 Noembrie 1911 seara, în beneficiul Societăţei şi face, cu această ocazie, un călduros apel publicului Iaşan prea bine cunoscut pentru marea sa generositate, rugîndu-l a onora prin o prezenţă numeroasă această reprezentaţie; tot odată de a susţine această operă de binefacere atît de folositoare, prin numerar sau în efecte.

Ofrandele bine-voitorilor donatori, se pot depune la d-nul vice-preşedinte dr. B. Sculy Logothétides, Strada Toma Cosma No 8, la d-na casieră Elena dr. Riegler str. Păcurari No. 10, sau la d-na Secretară, Aneta dr. Cosmovici str. Codrescu. Ofrandele primite se vor publica, şi chiar cele mai mici vor fi primite cu cea mai mare recunoştinţă. In schimb, Comitetul îşi va da, ca şi în trecut, cea mai mare silinţă, de a veni în ajutor la un număr cît se poate de mare de sărmani, oferindu-le o hrană bună, pîne, lemne, şi un adăpost bine încălzit.

Comitetul

Iaşi 31 Octombrie 1912

INFORMATII

❑ Domnul A. D. Xenopol, prepară o a doua ediţie a Istoriei Romînilor, în care vor fi introduse multe modificări de detaliu.

❑ **Invăţători suplinitori.**— Ministerul instrucţiei publice, a dat următoarea decizie:

Cu începere de la 1 Noembrie 1911, d-nii inspectori generali şi inspectori şcolari primari, la numirile ce vor face de suplinitori şi detaşări, după ce vor rezolva hîrtia, (petiţia sau raportul revizorului) vor face imediat comunicări separate atît ministerului, cît şi revizorului respectiv, păstrînd originalul în arhiva inspectoratului. Ministerul, prin direcţia învăţămîntului primar, după ce va lua notă, va face comunicările către Buletin şi casa de credit a corpului didactic, iar revizorul şcolar către petiţionar, dirigintele sau directorul şcolei şi către cine va mai găsi că e necesar, păstrînd ordinul de la inspectorat sau minister (in cazul cînd mişcarea se face de către acesta) în arhiva revizoratului.

Cînd numirea de suplinitor sau detaşarea se face de către minister, direcţia învăţămîntului primar comunică inspectoratului primar respectiv, iar acesta trimite ordinul ministerului în original, revizorul şcolar al judeţului căruia aparţine chestiunea, care imediat va face comunicările necesare, păstrînd ordinul în arhiva revizoratului.

Concediile pînă la 7 zile se aprobă institutorilor şi învăţătorilor de către revizorul respectiv.

Concediile pînă la 30 zile se aprobă de inspectorat. Ca regulă generală toate cererile de concedii trebue să vină la inspectorat prin revizorat. D-nii revizori îşi vor da părerea chiar pe cerere, notînd pe dînsa cîte concedii a mai avut solicitatorul. Inaintarea cererilor de asemenea natură direct inspectoratului va avea ca urmare întîrzierea lucrărilor, fiind că inspectorul va trebui să ceară referat revizorilor şcolari, afară bine înţeles de cazuri cunoscute personal de inspectoratul respectiv.

Cererile de concedii aprobate de inspectorat se vor trimite în original revizorului, care după ce va păstra temeiul pînă la finele lunii, cînd va înapoia ministerului cu menţiunea. „Pentru serviciul statelor personale", toate temeile concediilor aprobate de inspector într'o lună însoţite de un tablou, în care să se noteze aceste concedii.

Tot după aceste norme se vor conduce şi inspectoratele grădinelor de copii.

❑ D-ra Cecilia Ghibănescu a fost numită învăţătoare suplinitoare la postul II al şcoalei din Costuleni.

❑ A apărut de sub tipar şi se află de vînzare la principalele librării din ţară: *„Slavarul slavo-român"* de Gh. Ghibănescu. Tipografia „Dacia", Iaşi. Preţul unui exemplar 2 lei.

E prima lucrare de acest fel, scoasă din diplomatica veche a cancelariei slavone din Moldova.

❑ Au fost mutaţi, unul în locul altuia, d-nii N. Botez, împiegat definitiv cl. II, la administraţia financiară din Iaşi şi Swerdinschi de la administraţia financiară din Neamtz.

❑ Moşia Puţureni, jud. Dorohoi, proprietatea Spiridoniei, a fost arendată azi obştiei locuitorilor, cu 58000 lei anual.

❑ De cîtva timp administratorul financiar Petrescu inspectează serviciul percepţiei a II-a, condusă de d. Andoniu — care ar urma să fie înlocuit fiindcă nu mai este cumnat, cum fusese la numire, cu d. Gh. Cristofor.

❑ Şedinţa ce urma să aibă loc aseară la consiliul comunal, n'a putut avea loc, neputîndu-se complecta numărul membrilor.

Viitoarea şedinţă va avea loc Vineri, la orele 5 p. m.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a plecat aseară la Bucureşti.

❑ Domnul Petru Nedelschi a fost numit administrator al plăşii Turia, judeţul Iaşi, în locul d-lui V. Popovici scos la pensie din Oficiu.

❑ D-ra Cleopatra Lupu au fost autorizată să predee literatura la cursul inferior secundar al liceului „Humpel" din Iaşi, iar d-na Maria Niculescu lucrul manual la şcoala profesională „Teresa Paraschiv, general Milicescu".

❑ Astă-zi fiind serbătoarea Morţilor. la catolici, clerul catedralei respective din localitate a oficiat la cimitirul său dela Eternitatea, parastasele de veşnica pomenire, la morminte.

La capela Călugăriţelor decedate de la Notre Dame de Sion a oficiat însuşi monseguiosul Ioseph Camilli.

❑ Consfătuirea ce urma să aibă loc azi la Camera de Comerciu, în chestia noului legi industriale s'a aminat pentru 8 Noembrie.

La această consfătuire va asista şi d. Staicovici, secretar general la ministerul de industrie.

❑ A apărut No. 8 an. XXII pe luna Octombrie, din revista Ieşană *Arhiva*.

Iată cuprinsul:

Gh. Ghibănescu „Cuzeştii, Dumitraşcu Cuza spătarul" (1640—1717); M. Lungeanu „Cântece ostăşeşti"; — Vladimir Mironescu „Privire retrospectivă", răspuns dr. Emil Fischer; — T. Burada „Teatrul din Moldova, stagiunea din 1875 | 76; — Arhim. Narcis Creţulescu „budgetul mînăstirei Neamţului, din 1859". Eug. Revent „în preajma unui roman *„Pribegi* în ţara răpită" de D. C. Moruzi; M. I. Bantaş „Poezii" de Gh. Voinea (recenzii).

❑ Direcţiunile şcoalelor secundare din Iaşi, au primit circulări, semnate de d. profesor Şonţu, preşedintele cercului didactic din Bucureşti, prin care arată că un banchet va fi oferit ministrului Arfon, în cursul lunei Noembrie, ziua urmînd a fi fixată ulterior.

Aderările au a fi adresate d-lui Petrescu, directorul liceului sf. Sava.

❑ In „Ordinea" de azi 2 Noembrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Alte amintiri femenine.—Universitatea şi carierele.—Fete cum se cade.—Intre studenţi şi studente.—Susceptibilitate şi decenţa.—Cochetăria la intelectuale.—Epizode comice.—Din epoca „Datoriei".—Tinereţea „generoşilor".—Filipide Hurul.—De la pensionat la universitate.—Flirtul şi studiul".

❑ **„Uniunea Educatoarelor Romîne"** îşi va ţinea obicinuita şedinţă Joi 3 Noemb. orele 4 p. m., la şcoala „Oltea Doamna".

Secretara societăţii va vorbi despre „Iaşul periferic şi nevoile lui", expunerea va ţinea cît se va putea mai puţin de o oră, iar restul timpul—pînă la 6 ore—va fi consacrat discuţiei subiectului.

Membrele societăţii şi în genere persoanele ce se interesează de suburbiile Iaşului, sunt rugate să asiste la şedinţă şi să ieie parte la discuţie.

❑ Două girezi de griu netreerat, proprietatea arendaşului Zamfirescu din Golăeşti, au fost distruse de incendii, producînd o pagubă de 6,000 lei.

❑ Aseară a avut loc o şedinţă a Camerei de Comerciu, sub preşedenţia d-lui Constantin Cerchez.

Membrii camerei au discutat memoriul comercianţilor şi măsurile ce sunt de luat pentru a se aduce la îndeplinire cererile lor, cu privire la lipsurile de la gară.

S'a hotărît ca preşedintele Camerei să intervie din nou, pe lîngă direcţia generală a căilor ferate, de a realiza cît mai repede îmbunătăţirile promise.

S'a acordat d lor Eustrat Calognomo, Abramovici şi Goldenberg, autorizaţia de a deschide cîte un biurou de expediţie pe lîngă vama din localitate.

❑ Consiliul comunal al urbei Tg. Frumos a fost convocat în sesiune ordinară, cu începere de eri.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Mitropolitul Moldovei, întrebat eri de către d. colonel Langa, dacă va consimți să primească primariatul, a declarat din nou, că nu va părăsi Mitropolia din Iași, unde i place să continue activitatea începută.*

❑ **Un nou soandal la Primărie.** Credeam, de la început, a spune, că lucrurile nu mai pot continua și dacă nu se găsește un singur consilier comunal, de inimă, care să intervie, pentru ca ordinea să fie reinstalată la comună, atunci e de datoria cetățenilor de a-și spune cuvîntul.

*

Pe ziua de eri, d. Cosmovici, a dat o nouă dovadă de nepriceperea sa și desinvoltura, cu care își bate joc de interesele cetățenilor.

Să arătăm cele petrecute.

Se știe că administrația comunală are controlul asupra instalațiunilor de lumină electrică. Cu alte cuvinte, de îndată ce s'a terminat o instalație de lumină, înainte ca uzina să furnizeze energia necesară, inginerul specialist al comunei, visitează instalațiunea și convingîndu-se de solidi-tatea ei, permite uzinei furnizarea energiei necesare.

Este o măsură bună, adoptată de toasteie administrațiuni în interesul pur al cetățelilor, pentru a nu fi înșelați de vre-un instalator de rea credință. Aceasta a și fost unul din motivele pentru care s'a angajat de comună un inginer electrician, care, să aibă competința necesară, și a se pronunța asupra instalațiunilor, ca și în toate chestiunile privitoare la iluminatul orașului cu electricitate.

*

Se 'ntîmplă însă, că în anumite epoce. ca în zilele de sf. Gheorghe și sf. Dumitru, opresc mult instalațiunile particulare. Trec zile, pînă să se gătească instalarea și ele odată gata, fiecare proprietar dorește să vadă, în fine lumina funcționînd.

De obiceiu, inginerul specialist al comunei, făcîndu-și datoria în conștiință, și în dorința sa de a nu provoca nemulțumiri din partea comunei, în chiar ziua, cînd era înștiințat de complectarea unei instalațiuni, o vizită, o cerceta cu minuțiositate și i dădea drumul, dacă o găsea bună.

Pe ziua de eri, d. Cosmovici, a revocat buna măsură ce domnea la Primărie, cerînd a nu se mai face verificarea în ziua cererei.

Stranie mentalitate.

Toată lumea se plînge de indolența serviciului tehnic, acuzare rîdicată în plin consiliu de însăși primarul, și cînd se găsește un inginer care vrea să-și facă datoria, în mod conștincios și spre mulțumirea generală, e împedicat de un nepriceput.

Dar scandalul nu se mărginește aci. Am arătat că această verificare are a se face de inginerul specialist care singur e competent în a se pronunța asupra felului cum s'a executat o instalațiune. Am arătat, că acesta, a fost unul din motivele, pentru care comuna a angajat un inginer specialist.

Ținem să mai arătăm, că a fost o chestiune fericită, inginerul acesta a dovedit nu numai competința sa, dar și o corectitudine și o activitate exemplară.

Ori ce face d. Cosmovici? Cu o inconștiință revoltătoare, alcătuește o rezoluție stupidă, prin care ordonă ca acele verificări, să se facă, nu de inginerul specialist și competent, ci de un funcționar inferior, care nu are calitate pentru aceasta.

Se'nțelege că această rezoluție stupidă, izvorîtă numai din dor de răsbunare, nu poate fi executată, așa că lumea ce așteaptă, se vede din cauza aceasta stînjenită, păgubită în interesele sale.

*

Cum se va sfîrși acest scandal, nu se știe.

D. Grecianu, la diferitele plîngeri ce primește răspunde invariabil:

— **„Eu nu sunt de vină, Stamatiu l'a adus pe Cosmovici la Primărie!"**

Nu ne interesează însă azi cine l'a adus, dar cine îl scoate pe Cosmovici din Primărie.

❑ **Intrunirea de la clubul nostru.**—Pentru aseară, Marți, 1 Noembrie, oarele 5 p. m., au fost convocați la club toți profesorii membri ai partidului conservator-democrat, spre a se consfătui asupra chestiunilor scolare la ordinea zilei. Au răspuns un mare număr de profesori. S'au discutat chestiunile ridicate în congresul învățătoresc de la Tîrgoviștea; s'a atins apoi poziția corpului didactic față cu 'partidele politice și s'a lăsat continuare cu prilejul marii întruniri din București a comitetului executiv al partidului, cum și la banchetul ce se va da în București, de comitetul Revistei „România viitoare", în onoarea directorului ei politic, d. Alex. A. Badareu.

Potrivit unei hotărîri anterioare s'a lăsat ca să se mai discute chestiunea în ședința de la 15 Noembrie, de oare ce s'au fixat 2 zile de ședințe la club, la 1 și 15 a fie-cărei luni.

❑ Pe cînd cei de la centru se pregătesc a cinsti pe d. C. C. Arion prin banchete monstre, la foarte multe scoli din Iași n'a venit salarul pe Octombrie, nici astăzi 2 Noembrie.

Ar trebui să vegheze ca funcționarii d-sale din minister să fie mai exacți și grabnici intru îndeplinirea îndatoririlor lor.

❑ Pentru Vineri, oarele 5 p, m., comitetul cercului didactic din Iași, se va întruni pentru a aviza la măsurile de activare ale Cercului, atît în ceia ce privește capatarea unui local propriu, cît și asupra desvoltării unei vieți mai intense în sinul cercului didactic.

❑ **Un frate monah bănuit că ar fi Pantelimon.**—Fratele T. V. Bobîrcă, dela mănăstirea Secul, avînd un proces la Iași, a pornit-o pe jos, acum cîteva zile, neavînd cu ce suporta cheltuelile de trăsură și de tren. După ce rătăcise prin diferite comune și ajunse în comuna Copou, părintele Bobîrcă fu luat de jandarmii rurali drept Pantelimon, care s'ar fi deghizat în călugăr.

Entuziasmați de norocul lor, jandarmii din Copou, arestară imediat pe fratele Bobîrcă, și telefonară cazul comandantului de jandarmi rurali din Iași, care dete ordin ca deghizatul să fie adus la Iași sub escortă întărită, iar interogatorul lui Pantelimon să fie luat numai de comandantul jandarmilor, la Prefectura de județ, pentru ca și decorația și premiul oferit de prefectura județului Neamț, să fie luate tot de căpitanul Corjescu.

Căpitanul recurse și la ajutorul prefectului de județ și ambii au luat astăzi la descusut pe Pantelimonul lor, care foarte ușor, cu actele ce avea asupra sa, între care și o permisie a starețului M-rei Secul,—a putut dovedi că n'are nimic comun cu banditul Pantelimon.

❑ *The right man in the right place* zice un cuvînt englezesc, care pe romînește ar însemna că, pe fiecare om să'l așezăm la locul ce i se cuvine. Aflăm că englezul corect care se numește doctorul Bacaloglu, și-a deschis eri cursul la Facultatea de Medicină, vorbind despre măduva spinării. Este, într'adevăr, foarte la locul lui, să vorbească despre măduva spinării, unul care a pus spinarea la atîta exercițiu de flexibilitate, din ziua cînd a încetat din viață regretatul Dr. Russ, pînă astăzi, cînd speră că prin spinare să-i ieа locul de profesor. Este, iarăși, la locul lui și prin aceea că nu se putea să nu rămînă în adorațiunea spinării, unul care numai spinare are în ochi de cînd se ține de oamenii politici.

❑ *Ceea ce nu are leac* este ceea ce vine din născare. Cu toate că multiplele prezidenții și prezidări de serbări, ar fi trebuit să învețe pe Doctorul Bogdan, că unul care s'a ilustrat în mod așa de trist în lauri care nu'l prind, trebue să'și caute de... sărăcie, totuși acum s'a decretat singur președintele unei noui intreprinderi, pe care o compromite mai dinainte. Este vorba de bustul regretatului Dr. Russ Studenții în medicină cari au luat această lăudabilă inițlativă, s'au dus și la dînsul să-i ceară sprijinul, adică franci, fiindcă numai asta poate să dea. El s'a sculat imediat în picioare, cu aerul din zile mari și a declarat că el primește să fie președintele comitetului și să predea el bustul. Este o boală care fatal trebue să-l ducă în vre-un institut unde sunt ținuți toți acei cari se decretează singuri prezidenți.

❑ **Afacerea scopiților.**—După cum am mai anunțat, judecătorul de instrucție al cabinetului III, care a instruit a această afacere, și-a dat acum rechizitorul definitiv, prin care cei trei scopiți, care se îndeletniceau cu cunoscutele operațiuni de mutilare, sunt trimiși înaintea Curții cu juri din Iași, și anume: Serghie Vasilieff Sisoff, conform art. 240 și 242 c. p.; primul articol este referitor la urmarea loviturilor, în urma cărora victima rămîne sluțită sau incapabilă de a procrea, fapte ce sunt pedepsite cu închisoare de la 2 la 5 ani și amendă pînă la 5000 lei. Cu aceleași articole au fost trimiși Vasile Pavlovici zis Pavloff și Alexa Feodorovici Grișanov, acești de pe urmă pentru complicitate.

Senzaționala afacere se va judeca de Curtea cu juri, în sezionea care va începe la 15 Ianuarie 1912.

❑ Domnul profesor dr. Socor, fără a aștepta rezultatul anchetei cerute de d-na dr. Pușcariu și chiar de d-sa personal, s'a adresat acum Epitropilor cu propunerea de a înlocui pe d-na dr. Pușcariu, din postul de medic secundar al secției de boli de ochi.

Nu comentăm propunerea, siguri fiind că nimeni nu va lua act de dînsa.

❑ Domnul consilier C. Grigoriu, care va presida Curtea cu juri de Tutova, va face o anchetă în acel județ, în ce privește utilitatea judecătorilor ambulanți, de la 10—15 Noembrie.

❑ In luna August se ținuse licitație la prefectura județului Iași, pentru darea în exploatare a pădurei de la Grași, licitație la care se obținuse un preț fabulos de peste 2,000 lei hectarul totuși, ministrul domeniilor, în vedere că prețurile pădurilor cresc mereu, a anulat acea licitație, publicînd o alta, care se va ținea mîine.

❑ Viitoarea mișcare în magistratură va cuprinde, între altele: înaintarea d-lui Diaconescu, președintels secției a III-a a tribunalului Iași, prim-președinte la Bacău, în locul d-lui Andronescu, care va fi numit inspector judecătoresc al tribunalelor. Președinte la sec. III-a a tribunalului Iași, va fi transferat d. Cezar Virgolici, președintele trib. Roman.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s, II, a reconfirmat azi mandatul lui Al. Gitlan inculpat pentru lovire și ultraj.

— La s. II a Curții s'au judecat eri mai multe procese de faliment: s'a respins apelul lui Marcu Zeider, condamnat la 50 lei amendă, amînîndu se procesele lui Avram König, din Bîrlad, Herșcu Marcu și Șapsa Goldenștein din Neamț.

— La s. III a tribunalului s'a judecat timp de 4 zile procesul de reziliere de contract, ce a fost intentat morarilor Grünspan și fiul, de către frații Diamant care ceruse și 150.000 daune.

Acțiunea fraților Diamant a fost respînsă, admițînd trib. cererea reconvențională de daune, introdusă de Grünspani.

— La s. II, a tribunalelor s'a înfățișat astăzi din nou, judecarea procesului lui Van Saanen și complicelor săi, inculpat de delapidări și furturi de timbre din depozitul regiei din Iași.

După ce s'au ascultat martorii prezenți, și s'au dat mandate de aducere contra martorilor absenți, judecarea a fost amînată și pentru, că n'au sosit corespondentele cerute de cosulatul romîn din Geneva.

❑ Astă seară Mercuri, are loc la Teatrul circ Sidoli, o splendidă reprezentație cinematografică al cărei venit e destinat în folosul societății „Salvarea" din orașul nostru.

Se va reprezenta pentru prima oară a doua serie a manevrelor regale, cari au avut loc la finele lunei trecute, excelent prinse de cinematograf și reproduce cu o perfectă precizie.

E un program excepțional de interesant, care se desfășoară astăzi și cuprinde între altele o grandioasă piesă teatrală în trei părți: *Suflete rătăcite.* Ea face parte din seria filmelor lungi teatrale și redate cu o desăvîrșită măestrie.

Acest program cuprinde apoi: Drumul spre ceriu, narațiune însuflețită—O idee a lui Țicnilă, scene comice. — Profesoara mioapă, comedie—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile, modele și sporturile însuflețite: Aniversarea în Lisabona a întăiului an de republică—Intrunirea francmazonilor la New-York—Uniformele germane din trecut la o paradă militară—Instantanee cinematografice de la răsboiul italo-turc—Sosirea amiralului Caneva—Catastrofa din Austria (Pensilvania)—incendiul de la fabrica Wolf din București—Ultimele creațiuni ale modei pariziane etc. etc.

Mîne Joi 3 Noemb. are loc un mare matineu la 3 ore ziua.

Se aduce la cunoștință, că reprezentațiile cinematografice Pathé Frères din sala Circului Sidoli, au loc în fiecare seară.

Se desfășoară trei programe noue săptămînal. Intăiul program începe Luni seara, al doilea Joi seara și al treilea Sîmbătă seara.

Vor fi date 3 matineuri în fie care săptămînă, și anume Joi, Sîmbătă și Duminica—la 3 ore ziua cu prețurile populare obișnuite.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut că în ziua de 25 Noembrie a. c. orele 2—4 p. m. se va ține în camera acestei Epitropii licitație publică prin oferte sigilate pentru arendarea viei Vangeli situată în comuna Buciumi, județul Iași pe un period de zece ani cu începere de la 22 Aprilie 1912.

Licitația se va ține conform art 72—83 din legea comptabilității generale a statului.

Concurenții pentru a fi admiși la licitație trebuie să depună o garanție provizorie în sumă de 1500 lei în efecte publice sau numerar.

Condițiunile și ori ce informațiuni se pot vrdea și lua în ori ce zi de lucru în cancelăria Epitropiei Generale serviciul administrativ.

No. 08151 *1 Noemb. 1911*

D-na Căpitan Macarovici, *perzînd în localul sucursalei Poștei din strada Lăpușneanu, două bilete de loje, dintre care unul cu No. 13, valabile pentru reprezentația cinematografică ce se va da în folosul Societății „Pînea Saracilor", în seara zilei de 10 Noembrie a. c. în sala Circului Sidoli, roagă pe persoana ce le va fi găsit a le trimite d-sale, strada Sărărie No. 107;—în caz contrar nu vor fi valabile.*

Ultima oră

Bucureşti 2 Noembrie

Primul caz de holeră în Capitală

Bucureşti.—In Capitală s'a constatat primul caz de holeră.

Astă-noapte, pe la oarele 3, un soldat din regimentul 4 Roşiori, anume Iancu Alexandru, s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte. La ora 5 a încetat din viață.

Reprezentanții autorităților sanitare au fost îndată înștiințați. Cadavrul a fost transportat la morga spitalului militar.

S'au luat imediat măsuri pentru a se face analiza bacteriologică a dejecțiunelor. Această analiză a fost terminată azi la ora 2. Rezultatul e că în adevăr Alexandru Iancu a murit de holeră.

Cazul acesta a provocat o vie alarmare, știindu se că soldatul n'a părăsit Bucureștiul, așa că un se poate preciza, de unde a putut să capete boala.

Comunicare

Bucureşti.—Vineri, la orele 2 p. m., d. D. Sturdza, va ceti la Academie, comunicarea sa despre anul 1858 și adunarea electivă din Iași.

Infrunire publică

Bucureşti. — In astă seară are loc o întrunire a membrilor partidului conservator democrat, din culoarea de Roșu.

Intrunirea va fi prezidată de d. dr. Istrati.

Operațiunile băncei agricole

Bucureşti. — D. Golescu, directorul băncei agricole, s'a întors în Capitală, venind din străinătate, unde se zice, că a tratat niște afaceri importante, între care lărgirea operațiunilor băncei și crearea unui credit industrial, cărora guvernul le va acorda un privilegiu.

PROCESUL PRINCIPESEI LUIZA

Bruxelles.—Hotărîrea în procesul intentat de principesa Luiza declară că fundația Niederfullbach nu există și donația regelui Leopold e fără efect.

Obectele atribuite acestei fundații în valoare de 1500000 franci fac parte din succesia regelui Leopold, iar principesele Luiza și Stefania vor lua cîte jumatate.

Războiul Italo—Turc

ATACUL DE LA MESRI

Roma.—Agenția Stefani află din Tripoli că astă noapte la orele 12 jum. artileria vrăjmașă a tras cîteva focuri de tun spre Sidi Mesri. Puțin după trecerea prînzului artileria vrăjmașă așezată lîngă micul fort Mesri, lîngă fortul Italian de la Mesri a tras asupra Italienilor cari au ripostat. Compania de infanterie desfășurată spre a apara lucrările și pentru curățirea cîmpului de tragere din fața portului Sidi Mesri a fost ținta împușcăturilor ce veneau dintr'o clădire situată în fața Italienilor și pe care artileria italiană a distrus-o.

Ședința de azi a Sinodului

Modificarea legei sinodale

Discutarea protestului episcopului Saferin

Ajutoare pentru inundați

Fostul episcop de Roman amenințat cu caterisirea

Bucureşti. — Membrii Sinodului s'au întrunit azi, la orele 10 dimineață.

Pe lîngă membrii Sinodului, asistă la desbateri, d nii Arion, ministru de culte și Boroianu, directorul casei bisericelor.

Cererea coloniei albaneze

Ședința e prezidată de Mitropolitul Moldovei.

După îndeplinirea obicinuitelor formalități, se dă cetire unei petițiuni, prin care colonia albaneză din Capitală, cere să i se puie la dispoziție o biserică, unde serviciul religios să se oficieze în limba albaneză. Aceasta, pînă ce va fi gata biserica albaneză, a căreia construcțiune a început.

Sinodul primește cererea și dispune ca serviciul religios în limba albaneză, să se oficieze în biserica „Intr'o zi".

Chestia preoților Vasilescu și Păunescu

Se dă apoi cetire petițiunilor preoților Vasilescu și Păunescu, prin care cer să fie ertați de pedepsele ce li s'au dat, cînd cu procesul fostului Mitropolit primat.

Sinodul respinge ambele cereri.

Protestul fostului episcop de Roman

După insistența d-lui Arion, Sinodul face un act de eroism și începe a discuta protestul fostului episcop de Roman.

Se citește protestul, după care iau cuvîntul toți membrii Sinodului.

Cei mai mulți dintre membri, au susținut, că sinodul, prin sentința data, a fost prea îngăduitor, căci ar fi putut condemna pe fostul episcop la caterisire, ceia ce însă i se poate întîmpla, dacă nu se va liniști și nu va înceta agitația începută.

La urmă sinodul hotărește respingerea protestului, pe motivul că sinodul nu poate reveni asupra sentinței, care a fost cu desăvîrșire canonică și dată cu unanimitate de voturi.

Numai atunci Sinodul ar fi putut să se ocupe de o revenire, dacă unul sau mai mulți membri ai sinodului ar fi cerut aceasta, ceia ce nu este în cazul de față.

Modificarea legei Sinodale

Sinodul intră în ordinea zilei: Modificarea legei Sinodale.

D. Arion declară că guvernul va modifica din lege numai părțile necanonice, ce le va indica sinodul.

Sinodul se va mai ocupa de această modificare, în ședințe intime.

Ajutoare pentru inundați

Archiereul Calist Botoșăneanu, locțiitorul episcopului de Roman, declară că s'a adunat din inițiativa preoților acelei eparhii, suma de 14000 lei, ca ajutoare pentru inundații din Moldova.

Din tabloul întocmit, rezultă că se va acorda cîte 10 la sută din daunele suferite de victimele inundației.

Distribuirea se va face de către archiereul Calist, Mercurea viitoare în curtea episcopatului de Roman.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

Publicațiune

In ziua de 2 Decembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în camera acestei Primării licitație publică orală pentru vinderea unui loc în suprafață de un hectar 81 arie situat în cotunul Șorogari. La licitație nu vor fi admiși de cît plugari.

Garanția 100 lei.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice se vor aplica acestei licttațiuni.

No. 22687 *1 | 14 Noemb. 1911*

Soc. filantropică „STEAUA"

Școala Primară și Profesională Israelito-Romînă de fete, Iași

— Str. Albă (Elena Doamnă 23) —

Se caută o profesoară pentru predarea cursurilor de limba Romînă, Franceză și Germană la clasa I-a divizionară a secțiunei profesionale înființată la acesstă școală.

Cererile se vor adresa direcțiunei cel mai tîrziu pînă la 8 Noembrie.

Comitetul.

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

CASA DE BANCA

M. DIAMANT

s'a mutat în str. Mirzescu No. 125

etajul I, colț cu str. Stefan-cel-Mare (casele Jurist)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi seriosi (eventual fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 8.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— FUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gutralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue su ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medicină din Paris este Decernat OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glândulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenose, leprei, gatului, ulcerilori inveterati* şi atotulori bole provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.

Specificu pris excelenţă contra *BOLELORI SIFILITICE* şi a teribilelori consecinţe; dobândite sau ereditare, recente sau învetorate şi rebele (accidentilori gurei şi a gâtului, petreţimii oselerilori). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celu mai efficace şi energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutu şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi in ori ce temperatură şi climă. Dupo 6 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă in bolele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeţi oferu un remedu de compositiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicie mari humanităţii.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 40 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

GRILLAGES in detal. la metru de 20c.

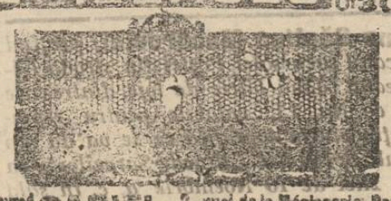

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, lei 100 mèt. 55 f.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1439—Vineri 4 Noembrie 1911

Slăbiciunea guvernului

Se vorbește iarăși în străinătate de pregătirile noastre de război, în vederea gravelor evenimente ce ne va aduce primă-vara. O telegramă din Athena spune că regele nostru și-ar fi exprimat din nou credința, că la primă-vară va isbucni cu siguranța rezboiul în Balcani și că țara noastră trebue să se pregătească de pe acum pentru ori-ce eventualitate.

Noi am discutat chestiunea aceasta săptămîna trecută, cînd am vorbit de întrebuințarea excedentului de 50 milioane din anul financiar trecut.

Am spus'o și o repetăm insistînd, că datoria patriotică a unui guvern înțelept și prevăzător este de a destina oștirei noastre, cea mai însemnată parte din acest excedent.

Dar chestiunea merită acum o cercetare și mai serioasă. Nu e vorba numai de modul cum trebue întrebuințat excedentul---ci dacă actualul guvern poate rămînea la putere, dacă situația politică externă se complică. Telegramele ce ne vin din străinătate ne spun, că Regele nostru și-ar fi exprimat către primul-ministru temerea sa de agravarea situației și ar fi insistat asupra necesității indiscutabile de a avea la cîrma Statului, un guvern, sprijinit de un partid puternic și de marea masă a opiniei noastre publice.

Numai în asemenea condițiuni, guvernul acela, ar avea forța morală și energia necesară de a corespunde împrejurărilor dificile ale situației și a face față tuturor cerințelor dictate de acea situație.

Dacă în adevăr, trebue să credem aceste știri ce ne vin de peste hotare, atunci Suveranul nostru a fost destul de categoric față de d. Carp, și șeful guvernului nu mai are nici o rațiune de a mai deține frînele puterei cu formațiunea ministerială actuală, cu parlamentul de azi și cu organizația politică de care dispune acum.

Este cîtă-va vreme, de cînd se spune că slăbiciunea guvernului carpist a fost relevată la Palat în diferite ocaziuni, și pentru chestiuni politice de mică însemnătate.

Așa, esitarea guvernului, de a veni din prima sesiune parlamentară cu proecte de reforme organice, a fost considerată ca un act de evidentă slăbiciune politică. Rezolvarea crizei bisericești prin lunga trăgănare a soluției procesului sinodal și prin primirea pretențiunilor fostului mitropolit Athanasie, — de asemeni au fost luate ca un act de slăbiciune. Acum în urmă, neputința de a întocmi un proect de lege mai de seamă, cînd a doua sesiune parlamentară se deschide peste 10 zile, este încă o dovadă de slăbiciune, de neputință de a guverna. Și cînd ast-fel se prezintă guvernul, în timpuri liniștite, cu o opoziție mai mult de cît tolerantă, ce se poate aștepta țara în cazul unei conflagrațiuni balcanice și în care Statul nostru ar fi chemat să joace un rol important?

De aceia, din toate părțile s'a spus d-lui Carp, că nu poate deține mai departe puterea, cu guvernul, cu parlamentul și cu partidul ce și-a format de ocazie și numai în interesul obținerei și menținerea sale la cîrma Statului.

D. Carp se face însă a nu înțelege nici gravitatea situației, nici imensa slăbiciune a guvernului și organizației sale politice și continuă să se cramponeze de putere. Atîta numai că cramponarea d-sale nu va putea rezista curentului puternic al opiniei publice, în ziua cînd se va socoti că este o necesitate patriotică să fie alungat din fruntea treburilor publice.

Partidul liberal întrunit în persoana fruntașilor de la centru și din provincie, a declarat Duminica trecută la București, că zilele de viață ale guvernului Carpist trebuesc considerate ca isprăvite; iar partidul conservntor-democrat în consfătuirea comitetului executiv de la 26 Octombrie, a declarat că răsturnarea guvernului este mai mult de cît iminentă în fața marei mișcări opoziționiste, ce se va începe în țară, în curînd.

Ei bine, unde își va căuta reazim guvernul d-lui Carp? Din spre Palat a văzut că nu se poate aștepta la un sprijin nelimitat — cît timp n'a căutat în masele politice ale țărei forțele necesare de întărire a guvernului și partidului prin asociarea și închegarea la un loc, a tot ce este conservator și democrat în această țară, în scopul acelei mari consolidări a partidului și a înjghebărei marelui guvern ce'l așteaptă de mult țara. Cît despre noi, nu poate un moment spera la o tolerare mai departe la putere, cînd vedem cît de ridicolă îi este guvernarea, cît de ridicol îi este parlamentul ales prin violențe și conrupțiuni și cît de ridicolă îi este organizația politică alcătuită prin atracția budgetului.

Agonia guvernului Carpist va fi de o mai lungă sau mai scurtă durată, după cum peste evenimentele politice interne, se vor ivi și evenimente externe de gravitatea celor vorbite de presa străină și de cari se teme Regele nostru.

Guvernul Carp, va cădea de la putere fie prin puternicul curent opoziționist ce se va manifesta în curînd de la un capăt la altul al țărei—fie printr'un gest crud al tronului, în momentul cînd situația externă îi va cere să aibă sfetnici din cei mai de valoare barbați de stat, reprezentanți ai partidelor politice cu rădăcini adînci în marea masă a opiniei publice, adică a tuturor straturilor națiunei noastre.

Democrat

SĂRMANUL IAȘI

Domnul Grecianu se pregătește să între în diplomație. Franțuzește știe, smoking are, cravata știe s'o lege — de ce n'ar putea ajunge plenipotențiar al țării la Paris?

Nu prea vrea d. Maiorescu asemenea combinație. Ministrul de externe nu neagă talentul d-lui Grecianu de a putea apare în saloane drept ca o lumînare de priveghiu, nici că n'ar fi în stare să întreție o savantă causerie asupra capitolului „cum ie vremea". Nu neagă d, Maiorescu toate aptitudinile acestea, dar crede că partidul renașterii și asanării moravurilor, încă are nevoe de colaborarea ilustrului de la Iași.

Totuși d. Grecianu, cu fantezia la Paris, oxigenîndu-și plămînii la Bois de Boulogne, scapat de Stamatiu, de Cosmovici, de Stoica, de Brief—este de fapt, primarul Iașului și ie groaznic ceea ce vedem că se petrece sub incapabila sa domnie.

Domnul Grecianu este un barbat de exact 12 la duzină. Sub ministeriatul Cantacuzino, pe vremea cînd Tanase expedia ouăle de la Florești, învăluite în rapoarte prefectoriale foarte confidențiale, d. Grecianu fusese ministru de justiție. Cum se întîmplă și la balurile mascate populare, ca alegerea reginei să se facă în persoana unei hîde.

Sub ministeriatul Carp, d. Grecianu a fost retrogradat primar al Iașului și omul fără de al cărui ordin nu poți fi numit nici copist la o judecătorie.

Dacă pe vremea ministeriatului seu, d. Grecianu spusese barem, într'o epocală perorație, „instituția juraților, domnilor, este înscrisă în constituție"—ca primar nu spune nimic, nu face nimic.

Orașul a ajuns un closet public, stradele sunt morminte, primăria a ajuns casă de nebuni. Iar primarul, de pe înălțimea jilțului, dă ordine de numit în slujbe, de dat afară—căci un pai nu se mișcă, în Iași, fără de înaltul său consimțimînt.

In ce hal a ajuns tîrgul, povestește acum unul din profesorii străini, care fusese în Iași de jubileu—un profesor, care își descrie impresiile cu toată delicatețea datorită ospitalității cu care fusese primit în Iași.

Descrierea d-lui dr. Waldeyer a apărut, în traducere, în ziarul d-lui Grecianu, care nici nu s'a gîndit să suprime pasagiul: „partea cea mai mare a Iașului are străzi fără trotuar și cu un pavaj sărăcăcios, ea păstrează încă pecetea timpurilor trecute".

Străinul n'a zis de cît atît și a zis foarte mult, căci ce impresie i-au făcut necurățenia, vespasienele, locurile virane pline de infecții—peste toate a trecut cu tăcerea.

Veniturile comunei nu sunt sechestrate ca altă dată, statul a dat 200,000 lei pentru asanarea orașului—dar banii nu folosesc la nimic, cînd ei sunt stăpîniți de incapabili,

Ar fi timpul ca d. Grecianu să fie trimis să-și acrediteze fracul la Champs Elysées, Dispărînd el, vor dispare și celebrii sei colaboratori, va dispare și groaza peririi Iașului.

Cercetașii inteligenți

Am fi dorit să fi fost de față cînd prefectul județului și comandantul jandarmilor rurali—bătrînul și încercatul — au luat la interogator pe travestitul în care credeau a fi descoperit pe Pantelimon.

Doar bunul Dumnezeu dacă a putut asista la interesanta ședință. Cu ușile închise, cu gaura broaștei astupată cu vată, cu perdelele trase 'n jos; aprodul de la ușă trimis să dee la tipar ultimul discurs al prefectului; funcționarii zăvoriți în camerele lor—astfel a fost făcută cercetarea.

Ideile geniale ale prefectului se ciocneau cu întrebările supra geniale ale comandirului, care dacă, cu toată jandarmeria lui, nu poate prinde pe hoții de cai, credea că-l are în palmă, așa pe gratis, pe Pantelimon.

Pretinsul travestit, istovit de a fi făcut, pe jos, drumul de la monastirea Secu la Iași, stătea în picioare înaintea celor doi extra-ordinari și se jura că ei sunt travestiți, nu el.

— Nu se poate să fii d-ta prefect și d-ta comandant de jandarmi, zise el plictisit. Iată toate documentele mele, cari dovedesc că sunt monah, nu hoț de codru.

Cercetașii se retraseră într'un colț al sălii, în deliberare. Văzură și ei, la urmă, că s'au picilit și bine-voiră să pună în libertate pe arestat.

Operația ar fi putut-o face și un jandarm, nu prefectul județului, oratorul și reprezintantul guvernului. Dar a fost nevoe ca vestitul comandant de jandarmi să facă tovărășie cu prefectul, pentru ca din inteligența aceasta împreunată, să reiasă ceea ce reușise în ajun din mintea simplă a notarului din Andrieșeni, că străinul era identic cu fratele Bobîrcă de la Secu.

Areopagul secret în care s'au constituit bătrînul comandir, proprietarul casei igienice din strada Muzelor, și eminentul orator, ca să delibereze în senzul notarului din Andrieșeni, acel areopag a fost lipsit, totuși, de două momente pentru a fi fost supra-complect delicios: n'au fost atrași în cercetare nici prefectul poliției, nici vestitul Bercea, omul cu figura și cu sufletul de lămîie stoarsă.

Dar fericirea nu poate fi complectă pe această tristă vale a plîngerei — așa că succesul zilei de ieri au să și-l împartă, în frățească tovărășie, prefectul județului și bătrînul căpitan, care nu poate să devie maior.

Și ambii nu sunt nici la primul, nici la ultimul lor succes—ilariant.

Revizuirea și conservatorii

D. Carp nu poate să audă de reforma electorală fără să evoace cu oroare scăderile de prestigiu, nivel și intelectualitate ce le-ar suferi statul romîn de pe urma instaurărei unei democrații rurale.

După d sa ar fi sfîrșitul civilizației romînești, sfîrșitul statului, sfîrșitul Romîniei.

Oratorii vechi-conservatori încep să prooroocească țărei toate nenorocirile și tot felul de catastrofe, pentru cazul că se va hărăzi țărănimei putința reală de a fi reprezentată în Cameră prin oamenii sei de încredere.

Ceea ce face ca Revizuirea să le fie deosebit de antipatică, este faptul, că neaparat ea trebue să aibă de rezultat, între altele, posibilitatea concretă și tangibilă pentru săteni, de a'și rosti adevărata lor voință în alegeri mai întăi și în parlament mai pe urmă, înțălegînd prin parlament ambele noastre Camere.

Aici stă în primul rînd aversiunea lor impotriva reformei electorale. Cel puțin tot ce spun ei, în privința acestei reforme se învîrtește mereu în jurul punctului acestuia.

Este oare atitudinea accasta de așa fel, încît dacă nu să le cîștige simpatia positivă a sătenilor, măcar să înlăture echivocul de care se plîng și vina căruia li place s'o arunce exclusiv pe seama adversarilor?

Increderea țărănimei se dobindește sau se redobîndește vorbind cu groază ca de un cataclism de chemarea ei la viața publică și de putința ce i s'ar da să'și apere direct interesele ei în adunările reprezentative potrivit forțelor potențiale și virtuale de care ea dispune ca imensă majoritate a țărei și prin neistovitele ei comori de energie etnică și națională?

Am mai arătat în altă legătură, că partidul nostru vechiu conservator, astfel cum i-a convenit să se cristalizeze într'un moment de rea inspirație reacționară, cînd în el nu vorbea de cît spaima și ura, se poate lăuda de a fi unicul în lume care este din *principiu și în prealabil* vrăjmașul ori-cărei lărgiri a alcătuirii electorale, și care pune mereu chestia între stat și țărănime. ca între două entități diametral opuse. Nici acum, după ce demonstrațiunea faptelor dacă nu cugetarea politică pură 'i-a arătat care este și trebue să fie substrasul său social și electoral cel mai firesc n'a înțeles încă că, dacă este vre-o idee în numele căreia se impune să se ceară mai cu convingere întărirea politică, culturală și economică a țărănimei, este ideia conservatoare. El, din contra, în numele acestei idei a combătut cu îndîrjire reformele agrare, și tot în numele ei combate cu desperarea rătăcirei emanciparea politică a satelor, cînd în interesul lui cel mai bine înțeles ar fi să meargă mai departe de cît orice ca formulă de revizuire în ce privește pe țărani.

A cui e vina dacă a uitat totul și n'a învățat nimic ca pătrundere socială și politică?

El ar fi cioclul ideei conservatoare în țara asta, dacă partidul conservator-democrat, nu ar fi dat acestei idei o viață nouă, o justificare nouă.

Edilitate

Noaptea toate les la lumină...

Aseară s'au intrunit, în ședință comună, membrii consiliilor de higienă, pentru a discuta mijloacele de apărare orașului și al județului în potriva boalelor molipsitoare.

Cetitorii vor găsi în corpul ziarului cuvenita dare de seamă de cele petrecute. Ținem să arătăm în treacăt, că membrii consiliilor de higienă nu erau tocmai pregătiți și în afară de un raport destul de real asupra lipsurilor din județ, elaborat de medicul primar al județului, discuția a fost banală. E de sperat că viitoarele ședințe, vor da o îndrumare mai reală, nevoilor, care strîng la o laltă oamenii de știință.

Incidental însă s'au rîdicat două chestiuni de edilitate, la care nu se aștepta primarul, care era de față.

S'a vorbit despre cartelul de la abator, care scumpește carnea în fie ce zi. Cu o ardoare extra-ordinară, d. dr. Buzenchi, medicul veterinar al orașului, a cerut închiderea abatoriilor din comunele Copou, Galata și Bucium, sub motiv că tăerea acolo se face fără nici un control sanitar.

Nu-i vorbă, din partea județului s'a protestat cu energie, susținîndu-se, că tăerea se face în anumite zile, și în asistența unui medic veterinar, dar pînă se va lămuri, chestia rămîne pe al doilea plan. Pentru moment interesează observația primarului, că se permite introducerea carnei din comune, pentru a înfrîna cartelul de la abator.

Este prin urmare o consacrare oficială al acestui cartel. Cu toată promisiunea formală, făcută în alegeri generale, cu privire la eftenirea traiului, administrația comunală, n'a găsit încă timpul necesar pentru a înfrîna cartelul de la abator.

Dar pe cînd d. Buzenchi, medicul veterinar al orașului, tuna în potriva abatoarelor din comunele rurale, pentru a apăra sănătatea primejduită a lașului, d. dr. Georgescu, directorul abatorului, a relevat faptul straniu, că mascurii nu se mai taie la abator, ci în toate părțile orașului, fără nici un control, ceia ce în adevăr constitue o mare primejdie pentru sănătatea publică, constatîndu-se că mascurul este animalul, care poate transmite omului cele mai grave boli.

In rezumat, în ședința de aseară, rolurile erau invertite. Primarul a cerut medicilor să propuie măsuri de apărare contra holerei, medicii au făcut opera de edilitate, atrăgînd atenția administrației asupra eftenirei traiului, iar directorul abatorului, a atras atențiunea medicului veterinar al orașului că chestia tăerei mascurilor, este o chestie cu mult mai gravă, ca aceia al abatorului de la Copou.

Noaptea toate es la lumină. **D.**

IMPRUDENȚĂ

Inainte de căsătorie purtaseră o dragoste curată, ca din stele. De altmintrelea, întîlnirea lor fusese încîntătoare: pe plaja Oceanului. El găsise delicioasă pe fetișoara rumenă la față, cînd trecea, pe orizontul mării, cu umbrelele de culori deschise și rochiile nouă-nouțe. O iubise, bălaie și sprintenă, în acest cadru de valuri albastre și cer nemărginit.

El confunda sentimentul gingaș, pe care această femee abia răsărită, îl făcuse să se nască într'insul, cu emoțiunea naînțeleasă și puternică pe care i-o revărsau în suflet, în inimă și în vine, aerul puternic și sărat și peisajul măreț, scăldat în soare și valuri.

Ea?!

Ea îl iubise pentru că-i făcea curte, pentru că era tînăr, destul de bogat, delicat și cuviincios. Il iubise, fiind că-i firesc ca fetele tinere să iubească pe băeții care le spun cuvinte duioase.

Ș'atunci, trei luni de-a rîndul, au trăit alături unul de cellalt, ochi în ochi, mînă'n mînă. Buna dimineața pe care-o schimbau zilnic, înainte de bae, în răcoreala unei zile noui, și rămas bun-ul de sară, pe nisip, sub stele, în molcomul nopții liniștite, șoptit încetișor, încetișor, purta par'că aroma sărutului, deși buzele lor nu se atinsese încă.

Se visau unul pe cellalt, de cum ațipeau și se gîndea unul la cellalt cum deschideau ochii, și, fără să și o fi spus încă, se chemau și se doreau din tot sufletul, din tot corpul.

După căsătorie, se adoraseră pe de-a'ntregul. La'nceput, fusese un fel de turbare senzuală și nesăturată; pe urmă tandreță nebună, alcătuită din poezie... pipăibilă, mîngîieri rafinate acum, invenții gingașe și strengărești. Orice privire a lor însemna ceva impur, și toate mișcările lor, le aminteau de intimitatea caldă de noapte.

Apoi, fără să și-o spuie,—poate chiar fără a o înțelege încă,—începuseră a se sătura unul de altul...

Cu toate acestea ei se iubeau încă mult; dar nu mai aveau nimic să-și arăte, nimic nu mai aveau de făcut, care să nu mai fi făcut mai înainte; nimic să mai învețe unul de la cellalt, nici măcar un cuvînt nou de iubire, o neprevăzută antrenare, o intonație care să facă mai aprins cunoscutul verb, atît de adesea repetat.

Și totuși, ei se sforțau să reaprindă flacăra primelor îmbrățișări, slăbită acum. In fiecare zi, scorneau tot soiul de alintări prefăcute, șmechere, strengării naive sau complicate, un întreg șir de încercări desnădăjduite, ca să facă să renască în inimele lor aprinderea din primele zile, și în vinele lor flacăra din luna de miere.

Din cînd în cînd, din nevoia de a-și mai reaprinde dorința, mai găseau cîte o oră de nebunii factice, dar cărora le urma imediat o trudă desgustătoare.

Au pus la încercare și lumina lunei, și preumblările pe sub ramuri, în mîngîerea sărei și poezia țărmurilor scaldate'n ceață, și excitările serbărilor publice.

Pîn'ce într'o bună zi, Henrietta zise lui Paul:

— Hai, vrei să mă duci să prînzesc într'un restaurant?...

— De ce nu, dragă.

— Dar într'unul... tare cunoscut.

— Sigur.

El se uita la dînsa cercetător, căci înțelegea bine că ea se gîndea la ceva ce nu'ndrăznea să-i spuie.

Apoi adaogă:

Dar știi, într'un restaurant... cum să zic?... într'un restaurant... galant..., într'unul de acele... care-s și localuri de întîlniri?...

El surîse: A, pricep, într'o odae aparte, de la o cafenea mare.,

— Da. Dar de la o cafenea maare în care tu să fii bine cunoscut, pe unde ai mai fost și-ai supat... nu... ai petrecut... în sfîrșit înțelegi... că... eu aș dori.. uite... nu'ndrăsnesc să ți-o spun...

— Spune drăguță, ce are a face, între noi... Nu ne știm noi acum toate tainele...

— Nu... nu'ndrăznesc...

— Hai nu mai face pe sfînta. Spune...

— Ei bine, uite..., aș vrea..., să fiu luată drept amanta ta... na...; și ca băeții... care nu știi că tu ești însurat, să mă socoată și ei drept amanta ta, și ca tu deasemeni... să mă crezi că ți sunt amantă, un ceas, în cotlonul acela, acolo, unde, trebuie să ai amintiri...

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI indispensabilă
F.A. SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Uite !... Și mi se va părea și mie, însămi că-ți sînt amantă . . . Voi face un pacat mare... te voi înșela... cu tine însuți... Vezi... E tare murdar... Dar ași vrea... Nu mă face să roșesc... Simt, că m'am înroșit... Tu nu-ți închipui cît de plăcut . . . . m'ar turbura să prînzesc așa cu tine într'un loc... nu cum se cade... într'un cabinet particular în care oamenii se iubesc în fie care sară... în fie care sară... E tare murdar... M'am roșit ca un morcov. Nu te uita uita la mine...

El rîdea foarte satisfăcut și răspunse :

Bine, ne vom duce desară într'un loc tare plăcut și unde eu sunt bine cunoscut.

Pe la orele șapte, suiau scara unei catenele de pe bulevard ; el surîzător avînd aerul de învingător, — ea timidă, voalată, fermecată, rîpită. Cum ajunseră într'o odaie mobilată cu patru fotoluri și o canapea de catifea roșie, chelnerul, în haină neagră, intră și-i prezintă lista. Paul o dădu nevestei lui.

— Ce vrei să mînînci ?

— Eu știu,... ce se mînîncă aice ? !

Atunci el citi toată litania, aceea, pe cînd își scotea pardesiul, pe care'l aruncă feciorului și zise :

Chelnerul surîdea, uitîndu-se la tînăra femee.

El luă lista șoptind :

— D. Paul dorește vin sau șampanie ?

— Șampanie fină.

Henrieta era fericită văzînd că omul acela știe numele bărbatului ei.

Se puseră unul lîngă altul, alături, pe canapea, și începură să mînînce.

Masa era iluminată de zece lumînări ce se reflecîau într'o oglindă mare sgîriată de mii de nume, cu diamantul și care aruncau pe albul cristalului, un soi de pînză de paiangăn.

Henrieta bea unul după altul, ca să prindă curaj, cu toate că se simțea amețită de la cel dintăi pahar. Paul, (excitat) scos din fire de amintiri, săruta la fiecare moment, mîna femeei lui. Ochii îi străluceau.

Ea se simțea foarte emoționată, de aceste locuri suspecte, agitata, mulțumită, puțin cam jenată, dar vibrînd. Doi lachei gravi, tăcuți, obișnuiți să vadă totul și să uite tot, și să nu între de cît în clipele cînd sunt de trebuință, și să iasă în clipele înfierbîntate, se duceau și se întorceau iute și încetinel.

Pe la mijlocul prînzului, acestuia Henrieta era beată, beată de tot și Paul o atingea cu genunchii din toate puterile. Ea spunea la fleacuri, zîmbitoare cu obrajii, roși, privirea vie și umedă.

— Oh ! Aide Paul, spovedueşti-mi-te, — știi a-și vrea să știu totul despre tine.

— Ce dragă ?

— Nu pot să-ți spun...

— Hai spune...

— Ai avut amante .. multe... înaintea mea ?

El sta pe gînduri, c'am încurcat ne știind de trebue să'și tăinuiască fericirile sau să le spue—să se mîndrească cu ele.

Dar ea continuă.

— Oh ! te rog, spunemi, ai avut *multe* ?

— Im !... cîteva...

— Cîte ?

— Nu știu... Poți ținea socoteli...

— Nu le-ai numărat ?

— A, nu.

— Atunci ai multe ?

— Da sigur.

— Cam cîte... aproximativ ?

— Dă'știu drăguță ?... sînt ani, în care am avut mai multe, și ani care am avut foarte puține.

— Spune-mi c'am cîte pe an ?

— Une-ori cîte 20—30, alte ori 4—5 numai.

— Oh ! Asta înseamnă mai mult de de o sută la un loc.

— Apoi se 'nțelege că da...

— Oh ! ce desgustător...

— De ce-i desgustător ?

— Fiind că-i desgustător !.. cînd te gîndești... toate acele femei... goale... și tot deauna... totdeauna la același lucru... Oh, cît e de desgustător, și cu toate aceste... peste o sută !...

El fu întrigat că ea găsește desgustător aceasta, și răspunse cu acel aer de superioritate, pe care și-l iau bărbații — cînd vor să facă pe femei să înțeleagă că au de opus opoziție.

— A, ba de loc !...

— De ce nu ?

— Pentru că *o femee*, e o legătură, e un amor, care te leagă de dînsa ; pe cîtă vreme o sută de femei e o murdărie, o rea purtare... Eu nu înțeleg, cum un bărbat, poate să se șteargă de toate acele fete murdare...

— Da nu, îs foarte curate.

— Cînd cine-va are meseria lor, nu poate să fie curat.

— Ba din potrivă, din cauza meseriei lor sunt curate.

Da, cum nu... Cînd îți închipui că dimineață ea făcea cu un altul același lucru !... E josnic.

— Nu-i mai puțin josnic de cît să beai din acest pahar, din care a mai băut nu știu cine, dimineața, și pe care îi încredințată că l'a spălat mai puțin, de cît...

— Ei, sfîrșește, că mă revolți.

— Dar atunci de ce mă întrebi dacă am avut amante ?

— Spune-mi, amantele tale toate erau fete... Toată suta ?

— Da,... de unde...

— Ce erau dar ?

— Actrițe,... fete lucrătoare,... și vre-o cîte-va femei de societate.

— Cîte femei de societate ?

— Șase.

— Numai șase ?

— Da.

— Erau frumoase ?

— Se înțelege...

— Mai frumoase de cît fetele.

— Nu.

— Și care ți plac ție mai mult, fetele sau femeele de societate ?

— Fetele.

— A, ce mîrșav ești. Pentru ce ?

— Pentru că eu nu iubesc nici odată talantul amatorului.

— Oh ! grozav. Ești oribil, știi ? Dar spune-mi, te amuza mult faptul că treceai de la una la alta ?

— Sigur.

— Mult ?

— Mult.

— Ce te amuza ? Ce nu seamănă una cu alta ?

— Nu—sigur.

— Da ? Femeele nu seamănă ?

— De loc.

— La nimic ?

— La nimic.

— Ce curios ! Ce au deosebit.

— Totul.

— Corpul ?

— De sigur, corpul.

— Corpul întreg ?

— Întreg.

— Și mai ce ?

— De, felul... de a seruta, de a vorbi, de a spune cele mai mici lucruri.

— Ei, și e plăcut tare să schimbi ?

— De sigur...

— Dar barbații și ei se deosebesc ?

— Nu... știu.

— Nu știi ?

— Nu.

— Trebue să se deosebească și ei.

— Fără îndoială.

Ea rămase pe gînduri, cu paharul de șampanie în mînă. Era plin. Il deșertă dintr'o dată ; apoi punîndu-i pe masă, își asvîrli brațele în jurul gîtului soțului ei, șoptindu-i în gură :

— Oh, drăguțule, cît te iubesc !..

El o strînse pătimaș... Un chelner care întră, o șterse îndărît închizînd ușa ; și serviciul fu întrerupt vre-o cinci minunte aproape.

Cînd veni din nou chelnerul, cu aerul grav și demn, aducînd fructele pentru desert, ea ținea din nou între degete un pahar plin, și uitîndu-se în adîncul lichidului galben și transparent ca și cum ar fi voit să vadă în el lucruri necunoscute și visate, șopti cu glas de visător.

— Ah ! da, trebue să fie, în tot cazul amuzant.

L. Cosma.

(După Maupassant).

OAMENI ȘI LUCRURI

A ști și a nu ști...

Ceea ce s'a întîmplat în cazul d-nei Curie și ne-a suggerat reflecțiile asupra exceselor inerente gazetăriei moderne, se cuvine să ne facă a medita asupra ziaristicei în general și a cumpăni la ce se reduce, de fapt, informația în stil mare.

Iată cazul războiului italo turc. De cîtva timp agențiile și ziarele italiane parcă nu mai au altă preocupare decît acea a dezmințirilor și rectificărilor. Intr'adevăr, un potop de știri, care de care mai dezastroasă pentru Italia, a invadat presa europeană—cu deosebire cea engleză, germană și austriacă. O bună parte a opiniei publice europene a fost pusă într'o stare de adevărată excitare în defavoarea Italiei. Fapte cari puteau să pară absolut sigure ; întîmplări ce aveau aierul a fi culese la fața locului de către martori oculari — au făcut ocolul pămîntului, așa că la un moment dat Italia și-a dat seamă că e mai ușor să te aperi în potriva Turcilor și Arabilor, decît în contra ziarelor europene, cari bombardează în mod mult mai primejdios și mai ucigător.

Astăzi încă cetitorul care ar vrea să judece în mod obiectiv și nepărtinitor, s'ar găsi în totul desorientat și în neputință de a ști ceva clar, pozitiv și sigur. Nu numai rezultatele luptelor nu se cunosc, — dar nu se știe într'adevăr *dacă* au avut loc luptele de care se pomenește. Un cronicar spiritual se întreba dacă e adevărat, macar, că are loc un război în Tripolis...

Ce rămîne încă să credem despre împrejurăriie din Extremul Orient ? E oare în adevăr revoluție în China ? Sunt locuitorii Imperiului Ceresc pe pragul Republicei ? Va dispărea forma de viață și de guvern odată cu... coada Chinezilor ? Dacă scădem reportagiul, senzația, emulația între ziare și ziariști, ce rămîne oare din toate cele scrise în lunile aceste din urmă asupra evenimentelor de acolo ? Rămîne atîta adevăr cît este, în genere, îndărătul nenumaratelor coloane de ziar cari decorează și împodobesc micul număr de fapte simple și adevărate.

Mai regretabil încă este că, la urma urmei, tot pe temeiul știrilor de calibrul celor apărute în ziare se scriu în urmă și manualele de istorie.

Totul devine cu vremea un produs convențional, al gazetăriei, după cum tot ce vedem în jurul nostru ; glorii, reputațiuni, oprobrii—sunt isvorîte numai din mici observațiuni, colportate de ici-colo, de astăzi pe mîni,—pururea necontrolate și incontrolabile, merea concepute ori crezute sub impresiunea și suggestiunea... gazetei.

Pentru că pînă și în materie de fapte, chiar și de fapte petrecute sub ochii noștri—încă nu credem, de cele mai de multe ori, de cît ceea ce... ne spun ziarele.

Așa încît, în afară doar de laboratoriu și de știință pozitivă propriu zisă, lumea nu „știe" de cît ceea ce vor și-i îngăduie gazetele ca să știe.

E nevoe să mai spunem, că se, „știe" prea puțin ?

Rodion

Litere-Științe-Arte

O poezie cu mistere.—Acum cîteva zile o informație cam laconică, apărută în ziarele locale, arată că s'a cerut telegrafic, teatrului iașan să trimită M. S. Reginei teatrul poeziei „Calafatul" recitată în seara festivalului de la teatru în onoarea Suveranilor.

Așa cum era redactată, notița era confuză și curioasă. S'ar fi putut înțelege că însăși poezia era o revelație pentru Autoarea ei, Carmen Sylva.

De fapt poezia e cunoscută și are o dată veche. Traducerea d-lui G. Coșbuc —care s'a recitat la Iași—a pătruns în antologii mai de mult.

Noi am reprodus bucata în numărul festiv al „Opiniei" din 25 Octombrie 1897, apărut cu ocazia inaugurării palatului universitar.

Atunci care e misterul telegramei adresată d-lui Sadoveanu de către Palatul Regal ?

Se pare că ar fi acesta. Cu ocazia inaugurării apropiate a monumentului Independenței din Craiova s'a deschis o Carte de Aur, în care prima pagină a fost oferită Carmen Sylvei.

Pe această pagină Augusta scriitoare a vrut să scrie teatru poeziei Calafatul tradusă pînă acum și de G. Coșbuc și de d. St. O. Iosif. Pentru o comparațiune între cele două texte de traduceri M. S. Regina a dorit să revadă traducerea recitată la Iași—acea a poetului Coșbuc—și de aci înțelesul cererei telegrafice.

*

Despre noul roman al compatrioatei noastre, d ra Elena Văcărescu—Le Sortilège—găsim în ziarul literar „Excelsior" din Paris o elogioasă dare de seamă, despre care ne vom ocupa în numarul de mîne al ziarului.

*

A apărut „Sanatatea" cu data de 1 Noembrie, cuprinzînd un nnmăr foarte variat și ales, precum și obicinuitul supliment „Viața fericită", instructiv și amuzant.

*

La Craiova a apărut primul număr al unei revistei teatrale „Masca".

Revista fusese anunțată în prospectul oficial al teatrului. Dar tonul revistei nu este de loc oficial.

Ori... mai știi ?

*

In noua piesă feerie a d-nel Rostand în colaborare cu Maurice Rostand rolul principal va fi creat de comicul Galipeaux, atît de cunoscut din „Chantecler".

Intr'o convorbire cu un ziarist tînărul Rostand arată că idea piesei—„Le bon petit Diable"—le-a venit în timpul cînd el, Maurice Rostand, își făcea convalescența după o scarlatină și doamna Rostand îi cetia povești de tot felul.

*

Pilotul balonului Excelsior, André Schelcher, a luat o fotografie a Dunării de la o înălțime de 4000 de metri. Largul fluviu, văzut de la acea înălțime nu mai are nimic din maiestatea sa, ci pare un simplu pîrîuaș îngust, abia de luat în seamă.

*

Traducătorul în franțuzește, al nouei piese a lui Leopold Kampf „Dorința" atrage luarea aminte, că această lucrare—nejucată încă—seamănă foarte mult cu noua piesă a lui Pierre Wolf : „L'amour défendu".

Aceasta o face, ca nu cumva Leopold Kampf, să fie bănuit mai tîrziu de plagiat,

*

Un ziar englez publică următorul anunț :

„Se caută un tînăr, care să pască vacile. Ofertantul trebue să aibă o frumoasă voce de tenor și să știe cînta cîntece dulci și melodice, pe cînd va paște vitele".

Se poate că autorul anunțului speră că muzica va avea o influență binefăcătoare asupra producției laptelui.

Ori cum, pentru talentele muzicale se deschide un viitor bogat...

*

Jules Bois, cunoscutul scriitor parizian are un proces literar ce i a intentat d-rul Hacks, fost medic în marină.

Acesta acuză pe Jules Bois, că în romanul său „le Vaisseau des caresses" a plagiat numeroase pagini din cartea d-rului : „A bord du courrier de Chine".

Rezultatul se va vedea în ziua judecății.

Arbitru ori expert va fi propus d. A. C. Cuza.

*

Actuala stagiune de Operă la marele teatru Consfantzi din Roma, a fost organizată și condusă de d na Darclée, care a și cîntat cîteva roluri capitale.

*

Romanele științifice și tot-deodată fantesiste, sunt în mare trecere. Un roman frumos de genul acesta e „Le Triomphe de l'homme" de Fr. Léonard. „Triumful omului" e de a împinge arta distrucțiunei pînă la extrema limită.

Și așa vedem în aceste roman, pe oamenii veacurilor viitoare (Parisul, de multă vreme e o gramadă de ruine), că nu mai au nevoie de viață și se gîndesc la excentricitatea de a face cu ajutorul electricității să devieze globul pămîntesc din mersu i obișnuit și plictisitor... Și l și fac s'o pornească în spre Vega. După veacuri de geruri și întunecimi, pămîntul înviază sub razele altui astru, care nu întîrzie însă să-l înghită cu desăvîrșire în cuptoru-i devorator. Pămîntul se volatilizează ca o bășică de săpun și... iată „Triumful omului".

*

STRUNA ZILEI

PEIREA TA PRIN TINE...

In mai multe orașe din America și din Europa au loc greve de măturători de stradă.

Unele localități zac în noroiu și sunt amenințate de miazme.

Dacă din pricina voastră
Zac orașele în noroiu,
O măturători, sunt sigur,
Greva va 'ncetà, dar voi
Veți fi... măturați, apoi.

INFORMATII

Domnul N. Racoviță, farmacist în Iași, a fost numit membru în comisia farmaceutică din consiliul sanitar superior, în locul d-lui farmacist Roșu, demisionat.

Legea prestațiilor va fi modificată. Ante proiectul ministrului de lucrări publice a fost remis consiliului de miniștri, spre a fi aprobat.

Cu prilejul congresului avocaților, d. Alexandru Necolau, avocat în Craiova, publică un studiu intitulat „Advocătura în România și în străinătate".

Domnul profesor I. Rallet, desminte știrea publicată de noi, că ar fi obținut o însărcinare retribuită din partea ministrului școalelor.

Afirmă, din contra, că însărcinarea cei s'a dat, de a studia funcționarea învățămîntului superior, în străinătate, timp de doi ani, este absolut gratuită.

De și desmințirea ni se dă foarte tîrziu, luăm act de dînsa, căci ie interesant de aflat, că s'a găsit un junimist, care să primească o însărcinare în chip gratuit.

Nora de Ibsen cu marea artistă **Suzanne Desprès** e cea mai superbă plăcere artistică ce vor avea-o ieșenii *Duminică 6 Noembrie a. c..* la Teatrul Național, în *Matineu și cu prețurile populare.*

După modul cum se caută biletele de intrare la agenția Teatrală „Thalia„ (Maximovici) se prevede o sală archi plină.

*

Novelli a întreprins ultimul său turneu în străinătate cu o trupă de elită. In ultimul lui turneu, la Iași va reprezenta la 21 Noembrie a. c., drăguța comedie **Femeea Indărătnică** la 22 Noembrie **Otello.** Marele Novellie neîntrecut în ambele piese.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

„Bărbăție și credință" cl. I, a fost acordată d-lui Alexandru I. Carp, locotenent în compania II-a a jandarmilor pedeștri din Iași.

Alaltăieri au început în localul Consiliului permanent din București, examenele de capacitate ale polițiștilor, în general.

S'au prezentat în total 54 de candidați, subcomisari, comisari, polițai și inspectori.

Comisia, formată din d-nii Bogdan, Mărăscu și Crăsnaru, a deschis examenul la ora 10, mai întăi cu inspectorii și polițaii.

Teza lor a constat în aceste două chestiuni :

Importanța poliției în Stat și

Raport pentru o expulzare.

Apoi s'a dat teza comisarilor cari au trebuit să scrie despre :

Poliția comunală urbană și interurbană ; și

Un proces-verbal despre un furt prin efracție.

*

Eri au avut loc examenele în scris ale subcomisarilor, iar astăzi va fi publicată ziua cînd vor fi examinați oral candidații.

Domnul Chr. Staicovici, care a fost însărcinat să cerceteze registrele bancherilor din București, în ce privește specula cu acțiunile Băncii Naționale, și-a depus raportul, din care rezultă, după suntem informați, că în timpul ultimelor luni n'au fost disponibile prea multe acțiuni de ale Băncei Naționale și, deci, e inexplicabilă, pe această cale, urcarea și scăderea exagerată la Bursă asupra acelor acțiuni.

D. Staicovici, neavînd decît misiunea de a cerceta registrele bancherilor, rămîne să se stabilească, pe altă cale, cine a provocat urcarea și scăderea acțiunilor Băncei Naționale.

Au fost trecuți în rezervă, pentru limită de vrîstă : căpitanul Alex. Andoniu, din batalionul IV vînători, căpitanul Ghica A. Grigore, din regimenful 7 calarași ; administratorul cl. I., N. Botez din corpul IV, guardul de artilerie cl. I, Hugo Selten, din același corp și locotenentul G. Bădescu din reg. 7 călarași.

Consiliul comunal de Roman, redus, prin demisiuni, la numai cinci consilieri, se află descomplectat, ceea ce nu l'a împedicat să-și aleagă un ajutor de primar, anume pe d. Ionescu-Scîntee.

Toate actele ce le semnează acest ajutor de primar sunt ilegale și nule — ceea ce nu împedică pe faimosul bandit de la interne să tolereze asemenea funcționare scandaloasă.

Regia a pus în consumație, de o cam dată numai în Bucnrești, un nou soi de țigarete „Principele Carol", despre care reclama vorbește în chip foarte elogios.

Reclama a vorbit la fel și despre țigaretele Jokey Club, cari s'au dovedit a fi prea scumpe și prea detestabilă calitatea tutunului.

Incendiul de astă noapte.—Alipit de otelul Vanghele, strada colonel Langa, se află o altă clădire, în care este instalată fabrica de vată a doamnei Roza Löbel.

Astă noapte s'a declarat un incendiu la acea fabrică, focul luînd naștere de la o camforcă de cărbuni, uitată în biroul fabricei. Focul s'a întins și a distrus patru apartamente ocupate de fabrică și un apartament, ocupat de d. David Glasberg, proprietarul clădirilor.

Pagubele se urcă la zece mii lei. Clădirea fabricei, marfa și mașinele, erau asigurate la „Dacia" pentru 25,000 lei.

Față cu mersul slab al fabricei, se bănuește că focul ar fi fost pus.

Domnul procuror Ionescu cercetează.

Eri a încetat din viață, la spitalul central, pușcașul Vasile Huțu, victima accidentului de la Valea Alunului.

Astă noapte, necunoscuți făcători de rele au furat de la via d-lui Th. Pogor din Galata, 15.18 kgr. miere din 2 stupi. Se crede că autorii ar fi dintre lucrătorii de la vie. Se fac cercetări pentru descoperirea lor.

A evadat din ospiciul Socola, individul Ion Manciu, originar din com. Ciorteşti, jud. Vaslui, nebun furios, predispus la crime. S'au dispus măsuri de urmărire pentru prinderea și readucerea lui la ospiciu.

Enoriașii parohiei Buhalnița, din comuna Cepleniţa, întrunindu se după învitarea părintelui paroh Bosie, în localul sfatului sătesc, au hotărît reparareа bisericei acelei parohii.

Fondurile necesare reparației a cărei terminare s'a hotărît pentru vara anului 1912, se vor strînge din cotizația de 9 lei, pe care o va plăti fiecare enoriaș

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.

Ultime INFORMAȚII

❑ *La Primărie se studiază un proect, pentru convertirea tuturor împrumuturilor într'unul singur, cu dobîndă scăzută, pentru realizarea unui împrumut nou de vre-o 9 milioane, cu care ar urma să se canalizeze restul oraşului, să se refacă, întreg pavajul existent şi să se paveze stradele de la periferii.*

Cum însă anuitatea, pe care o plăteşte astă-zi primăria trece de un milion trei sute de mii lei, un nou împrumut ar fi aproape nerealizabil, de oare ce anuitatea ar trece peste jumătate din veniturile comunei, ceea ce legea nu permite.

❑ *A produs mare senzaţie în cercurile militare, un ordin sosit astă-zi de la ministerul de războiu, prin care ordonă concentrarea contingentului din 1893, care trebuiau să treacă în miliţii.*

In acelaş timp s'a dat ordin confidenţial pentru ascuţirea tuturor săbiilor şi baionetelor.

❑ *D. A. C. Cuza şi-a inaugurat eri cursul universitar.*

La intrarea în sala de curs, ca şi în timpul excursului şi la eşire, profesorul de economie politică a fost aplaudat de studenţi, ceea ce nu se obişnueşte de cît la cursul d-lui Cuza.

D. Cuza s'a declarat un adversar hotărît, al sistemului de a face ştiinţă şi numai ştiinţă, şi dacă face ştiinţă vorbind despre teoria lui Karl Marx, asupra valorei, trebuie să facă şi neştiinţă şi să arăte ce cred despre teoria lui Marx, coreligionarii sei din România, jidanii.

D. Cuza a declarat că aceasta este o idee originală a lui, şi că desfide pe Schreib Moritz de la ziarele jidoveşti să i dovedească, că această idee ar fi plagiată.

In ce priveşte pe Schreib Moritzii, d. Cuza a spus, că le pregăteşte o surpriza extra-ordinară, dar că nu poate divulgă încă nimic.

❑ *Un nou proces de calomnie a fost întentat astă-zi procurorului Hamangiu, de la Curtea de Apel din Galaţi.*

D. Teodor Stoinescu, fost procuror la Curtea de Apel din Iaşi, acum avocat, a chemat în judecată coreclţională pe d. Hamangiu, pentru că a făcut la adresa sa insinuări de rea credinţă şi de corupţie, a irimis ministrului un denunţ şi un memoriu, în care a formulat grave acuzaţiuni contra reclamantului şi pentru că, în şedinţă publică, la un proces din Iaşi, a spus că reclamantul muşamalizează a faceri, şi că a fost de rea credinţă în a, facerea falimentului Leff.

Vom publica mîine, în întregul seu reclamaţia introdusă de d. Stoinescu, care a propus marturi pe d-nii: Toma Stelian, fost ministru; Aurel Procopiu, fost secretar general; Anton Suciu, consilier la Casaţie; Savel Zăhărescu şi Nicolae Leonescu, consilieri la curtea de apel din Iaşi; Stefan Urlăţeanu şi N. Skina, consilieri la curtea de apel din Bucureşti, Teodor Popescu-Cudalbu, fost magistrat, directorul Casei pădurilor; D. Buzdugan; consilier la curtea de apel din Galaţi; Em. Cernătescu, consilier la curtea din Iaşi; Vespasian Erbiceanu, prim-preşedinte al tribunalului Iaşi: Gr. Suţu, magistrat; Gr. Kessim, magistrat; Gr. Skarlet, fost procuror, precum şi pe d-nele Miclescu, Leonardescu şi Petrescu.

❑ *In privinţa refuzului lui Cosmovici, de a mandata subvenţia de 14,000 lei, cuvenită teatrului naţional din Iaşi, comitetul acelui teatru a făcut o nouă cerere comunei, iar primarul, recunoscînd greşala făcută de ajutorul său, l-a oprit de a se mai ocupa de această chestie, cerînd comptabilităţei să-i refereze asupra cererei comitetului teatral.*

❑ *Consilierii comunali din Iaşi, scandalizaţi de desele certe dintre cei doi ajutori de primar au hotărît, ca semn de protestare, să nu mai vie la şedinţele consiliului comunal, pînă ce primarul nu va înţelege, că trebue să pună capăt scandalului.*

De şi consiliul comunal a fost convocat în şedinţă ordinară, pe ziua de 1 Noembrie nu s'a putut ţinea pînă astă-zi nici o şedinţă, cu toate stăruinţile primarului.

Ceia ce este mai grav, e faptul că în ziua de 1 Noembrie, consiliul urma, potrivit legei, să se ocupe de întocmirea listelor electorale pentru camerei de comerţ, iar consilierii neîntrunindu-se termenul fatal a fost perdut.

❑ **Diferendul dintre Dr. Socor şi D na Puşcariu n'a luat sfîrşit, de oarece comisiunea numită de Epitropie pentru a ancheta neregularităţile denunţate de d-na Puşcariu în sarcina Doctorului Socor, nu s'a întrunit. Unii din membrii comisiunei acesteia susţin că această anchetă nu trebue să se facă, de oare ce un medic primar are dreptul să facă în secţia lui, la spital, ce vrea: să tae, să spînzure, să orbească bolnavii etc. Să fie oare această părere ecoul vreunei griji speciale, că ceea ce se întîmplă astăzi Doctorului Socor, se poate întîmpla mîine altui medic? Ori cum, o altă serie din membrii comisiunei, susţin că ancheta trebue să se facă, de oarece a cerut'o chiar medicul primar despre care e vorba, in cît nu mai au încotro.**

Comisiunea a primit de la Epitropie o nouă adresă, cerînd să şi grăbească ancheta.

O şedinţă interesantă

— Intrunirea consiliilor de higienă —

Aseară a avut loc întrunirea anunţată a membrilor consiliilor de higienă al oraşului şi al judeţului, în vederea apărarei oraşului şi al judeţului de boli molipsitoare.

Intrunirea a avut loc, în sala de şedinţă a consiliului comunal.

Au luat parte d-nii D. Grecianu, primarul oraşului, C. Negruţi prefect de judeţ, medicii d-ri Floru, Mezincescu, Paulauz, Popescu, Tudor, Grigoriu, Imervohl, Misir, Stenner, Buzenchi, Georgescu, apoi d-nii maior Berman, maior Patraş şi Savul.

Prezidează d. Grecianu, care se declară mulţumit, de această consfătuire, în care e vorba de a se lua măsuri sanitare comune, în vederea luptei contra boalelor contagioase.

Intre sate şi oraşe

D. dr. *Popescu*, dă cetire unui raport elaborat de serviciul sanitar, al judeţului, în care se relevă, că satele sunt neglijate şi că nu dispun de mijloacele pentru combaterea boalelor contagioase mijloace, pe care oraşele le au în abundenţă.

Raportul mai insistă, şi a arata, că de obiceiu boalele molipsitoare sunt aduse la sate din oraşe.

In concluziune d. dr. Popescu cere o sumă de îmbunătăţiri pentru comunele din vecinătatea oraşului şi anume:

Inzestrarea acelor comune pe unde trece conducta cu apă de Timişeşti, îmbunătăţirea fîntînelor, înmulţirea personalului medical, mijloace de a se putea face desinfectările, pentru care să se puie la dispoziţia comunelor etuva din Iaşi, organizarea unui serviciu pentru anunţarea boalelor molipsitoare, şi îmbunătăţiri urgente abatoriilor de la Galaţi şi Bucovina.

Incepe discuţia cu privire la aceste propuneri.

D. *Greceanu*, spune că etuva din Iaşi nu se poate pune la serviciul judeţului, de oare-ce abia de poate satisface nevoile oraşului.

D. *C. Negruzzi*, zice că negreşit că cele spuse de d. dr. Popescu sunt desiderate, de care trebueşte a se ţine seamă.

Este drept că trebuesc aduse îmbunătăţiri abatoriilor de la Galaţi şi Bucovina, însă comunele sunt sărace şi nu dispun de mijloace. N'ar fi oare drept, ca din suma de 200,000 lei, daţi de Stat Iaşului, pentru combatarea boalelor epidemice, să se afecteze 10,000 lei, pentru îmbunătăţirele necesare abatoriilor sus arătate.

D. Negruzzi mai arată, că ar trebui luate imediate măsuri, pentru ca ospiciul Socola, să nu mai reverse apele murdare în pîrăul de la Bucium, de oare-ce se produce o mare infecţiune.

D. *Greceanu*, răspunde că suma de 200,000 lei e dată pentru un anume scop, dar că se poate interveni la direcţia generală a serviciului sanitar, care negreşit va da cuveniitul ajutor.

Cartelul de la abator

D. dr. *Buzenchi*, cere sa se desfiinţeze abatoriile din comunele învecinate oraşului, de oare-ce sunt cuiburi de infecţiune, iar tăierea se face fără control sanitar.

D-sa mai cere şi un serviciu, care să supravegheze pe laptarii, carî s'au instalat în judeţ.

D. *Greceanu*, răspunde că abatoriile din jurul oraşului, nu se pot închide, de oare-ce ele contrabalansează cartelul din Iaşi.

D. dr. *Buzenchi*, răspunde că prin aceasta nu suprimă cartelul. *„Nu poate fi cartel,—spune d-sa,—dacă administraţia comunală, e vigilentă şi nu are cartel.*

D. dr. *Imervohl*, e deaseminea de părere a se lua măsuri, pentru supraveghiarea laptarilor.

D. *Constantin Negruzzi* crede că e prea simplă propunerea d-lui Buzenchi, de a se suprima abatoriile. D-sa ar putea cere să se suprime şi lăptarii. Nu trebue uitat, că locuitorii din comunele rurale, dacă vor fi siliţi să şi ducă vitele la abatorul din Iaşi, vor vinde mai curînd vitele şi vor renunţa la a mînca carne, ceia ce ar fi în dauna sănătăţii lor.

D. dr. *Flor*, arată că serviciul sanitar de la sate, ţinîndu-se seamă în comparaţie cu populaţia oraşului, nu e inferior celui de la oraşe. D-sa susţine, că boalele contagioase se propagă mai curînd de la sate în oraşe.

Cît pentru înştiinţarea cazurilor de boale contagioase, ea se face imediat.

In privinţa apelor murdare de la ospiciul Socola, spune că direcţia serviciului sanitar, a intervenit la epitropia Sf. Spiridon, de a se înfiinţa la Socola o instalaţie de epuraţie biologică.

D. *Savul*, cere ca statul să acorde judeţului un ajutor de 100,000 lei, pentru a se lua măsurile necesare pentru prevenirea holerei.

Tăerea mascurilor

D. dr. *Georgescu*, directorul abatorului, susţinînd deaseminea suprimarea abatoriilor din comunele învecinate, rîdică o chestie nouă.

D-sa spune, că pe cînd la abatorul din Iaşi, se taie şi gîştile, se observă însă, că nu se mai taie mascurii, cu toate că sunt animale cele mai primejdioase, căci transmit oamenilor numeroase boli.

Ca exemplu, d-sa aduce faptul, că în timp de un an, pe cînd mascurii se tăiau la abator, a confiscat 180 de mascuri, bolnavi de Tenia solium, pe cînd azi se taie mascurii în toate părţile oraşului, fără nici un control.

*

Orele fiind înaintate, d Grecianu rezumă desbaterile şi le concretizează, în senzul de a se cere direcţiei generale a serviciului sanitar, să înmulţească personalul sanitar la sate.

In acelaşi timp se invită comuna Iaşi, de a mai cumpăra încă o etuvă, care să fie pusă şi la dispoziţia judeţului.

Şedinţa se ridică la orele 8 seara.

❑ D. dr. Socor, decanul facultăţei de medicină, a cerut azi un răspuns telegrafic, dacă s'a aprobat unificarea regulamentelor facultăţilor de medicină din Bucureşti şi Iaşi.

După sosirea răspunsului, consiliul facultăţei de medicină va fi convocat, pentru a lua cunoştinţă de noul regulament.

❑ Inalta Curte de Casaţie, într'un proces de care a fost sezizat de camera de comerţ, s'a pronunţat în senzul, că instituţiile camerelor de comerţ nu sunt instituţii de stat.

❑ Copilul Aba Mihailovici, a suferit eri un grav accident, fiind călcat pe strada Socola, de vagonul No. 20 al tramvaiului.

Copilul, al cărui picior drept a fost fracturat se află internat în spitalul israelit.

❑ Eri urma să se efectueze alegerea noului decan, al facultăţii de litere din Iaşi, in locul d-lui Ioan Găvănescul. al cărui mandat a expirat la 1 Noembrie.

Neîntrunindu-se numărul necesar de profesori, alegerea a fost amînată pentru o dată, care urmează a fi fixată ulterior.

❑ **Judiciare.**—Princesa Olga Sturza născută Mavrocordato, însărcinase pe avocatul Papadopol Calimach să i facă actele de stare civilă şi actul dotal pentru căsătoria ei cu principele Mihail Sturza, căsătorie ce fu celebrată la Paris.

Ca onorar de avocat şi cheltueli de deplasare de două ori la Paris avocatul pretinde suma de 45.000 lei, pentru care a acţionat în judecată pe clienta sa, chemînd o şi la interogator, la care principesa a răspuns eri înaintea tribunalului Iaşi, secţia I.

Au pledat apoi în fond d. I. Liatris, pentru reclamant şi d. Matei Cantacuzin pentru princesă.

Tribunalul se va pronunţa la 5 Noembrie.

— La tribunalul Dorohoi se judecă astă-zi acţiunea de reziliere de contract, ce a fost intentată de G. Prilogeanu, lui Froim Fischer, pentru neplata cîştiului moşiei Mitoc.

Pledează în proces d-nii A. A. Badareu, Matei Cantacuzino, Vasile Sculy, Ernest Canano şi Burghelea.

— Cererea de eliberare pe cauţiune a faliţilor Cahane şi Bries a fost judecată eri, la secţia a II-a a tribunalului, care a admis-o, fixînd cvantumul cauţiei la cîte 3000 lei pentru fie care.

Sentinţa a fost apelată astăzi atît de procuror cît şi de deţinuţi.

— In procesul Van Saanen şi complicii, a fost fixat astă zi un nou termen, la 21 Noembre.

— Continuarea procesului intentat d-lui dr. Brăescu, medic primar al ospiciului Socola, pentru că ar fi provocat incapacitate de lucru acelui gardian, dela ospiciul Socola, a fost fixată pentru 5 Noembrie la judecătoria rurală II.

— Curtea secţia II a, s'a pronunţat astăzi, în procesul celor două foaste soţii, ale defunctului căpitan Petrescu, care cereau una şi aceiaşi pensiune.

Curtea a recunoscut pensia femeei de a doua, d-nei Eufrosina Petrescu, născută Popp, aşa cum hotărîse şi comisia pentru aşezarea drepturilor la pensie, respingînd cererea, făcută de Sofia Petrescu, născută Ferderber.

❑ Astă seară, Joi 3 Noembrie, se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional pentru Prima oară, frumoasa comedie în trei acte, **Barbaţi Model** de Picard, Vafland şi Fulgence, traducere de artistul C. Ionescu.

Spectacolul se va începe cu: **Vioara,** comedie într'un act de M. Manrey.

*

Simbătă 5 Noembrie, cu concursul *maestrului Notara*, se va reprezenta, **Lucoşărul.** Piesă istorică în 5 acte de B. Delavrancea.

*

— In zilele de 19 şi 20 Noembrie se va reprezenta pentru prima oară „Taifun" de Lengyel, jucate de nenumărate ori pe scenele teatrelor din Paris cu De Max, la Berlin, Viena şi celelalte centre mari, montarea piesei se datoreşte apreciatului artist, Vlad Cuzinschi

❑ D. procuror Aslan, de la parchetul tribunalului Iaşi, va fi transferat, după a sa cerere, la parchetul tribunalului Bacău.

❑ Simbătă, la orele 8 jum., seara, are loc, o întrunire la clubul liberal, la care vor lua cuvîntul mai mulţi fruntaşi.

❑ D. profesor agregat P. Mihaileanu, va ţine Simbătă 5 Noembri, ora 5 p. m., în aula universităţei, lecţia de deschidere a cursului de limba şi literatura latină.

❑ Noul program de astă seară Joi 3 Noembrie, al cinematografului Pathé Frères, (Circul - Sidoli) cuprinde între altele:

„Un roman într'un ascensor", o admirabilă şi reuşită desfăşurare, a cărei acţiune se petrece în uriaşul oraş New York,—interpretarea este încredinţată celor mai buni artişti teatrali ai acestui mare centru american.

Prince agent de poliţie, scene foarte comice cu simpaticul actor—Cărăbuşul de aur, studiu de zoologie însufleţită—The Brothers Relle, scene artistice-sportive de varieteu—Servitorii noştri, scene comice de moravuri moderne—Conspiraţia lui Fiescu, grandioasă desfăşurare istorică, după scrierea nemuritorului poet Schiller—Dejunul nemîncat, scene comice, etc.

Ultima oră

Bucureşti 3 Noembrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîştigat:

250.000 *plus 200* lei—52395,

20.000 plus *200* lei — 21804, 26093 56206, 25845, 15789, 50715, 6611, 42168 18188, 12779, 4780, 58186, 4278, 59551 3328, 25084, 2516, 52395.

20.000 lei plus 500 lei—29679, 7419 56283.

3000 lei—*48575, 40038.*

2000 *lei—43809.*

1000 lei—57972, 39102, 33191 24348 33287, 28756.

500 lei—50340, 17720, 36254, 39169 38534, 9201, 5226.

D. STURZA LA ERBLACH

Bucureşti. — Corespondentul din Viena al ziarului Adevărul, *a avut ocazia să vorbească cu un medic al sanatorului din Erblach, unde d. D. Sturza, a petrecut vara aceasta.*

Medicul a declarat, că d. Sturza este perfect sănătos, şi are o uimitoare putere de judecată.

D. Sturza vorbea despre toate şi era în curent cu întreaga mişcare politică din străinătate. Nu vorbea însă nici un cuvînt de politica ţărei romîneşti.

Holera în Capitală

Bucureşti.—Prima analiză bacteriologică, s'a făcut în timpul nopţei. O nouă analiză, apoi a dat ca rezultat, că soldatul care a încetat eri din viaţă, n'a avut holeră.

Incendiul de la Cîmpina

Cîmpina.—Un incendiu a isbucnit la sondele petrolifere ale societăţii Traian. Pagubele trec de 40,000 lei.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Azi s'a ţinut un consiliu de miniştri, care a ţinut pînă la ora 1.

Consiliul a discutat asupra proectelor de legi, ce vor fi trecute în mesagiu.

Afacerea Baroni-Gheorghiu

Bacău.—Tribunalul de Bacău s'a pronunţat azi, în delictul privitor pe Alex: Baroni, condemnîndu-l la 2000 lei amendă şi la dispăgubiri civile, faţă de doctorul Gheorghiu.

Nou credit rural

Bucureşti. — Guvernul proectează, înfiinţarea unui nou credit rural.

Agresiunea din Galaţi

Galaţi.—Un funcţionar de la gară s'a plîns poliţiei, că trecînd eri cu soţia sa, prin piaţa Libertăţei, a fost atacat de o bandă, care l'a jefuit şi i-a siluit soţia.

Mărioara Ventura la Odeon

Paris.—In astă-seară, se joacă la teatrul Odeon, tragedia „Britanicus", în care d-ra Mărioara Ventura, interpretează, pentru intăia oară, rolul lui Nerone.

Consfătuire politică

Bucureşti.—In casele d-lui dr. Naumescu, a avut loc aseară, o constătuire conservator - democrată, a alegătorilor din culoarea de Roşu. Au vorbit d-nii dr. Istrati, Păltineanu, Naumescu şi alţii.

CIOCNIRE

Bucureşti.—In gara Comarna, trenul de marfă 688 s'a ciocnit cu o maşină. N'a fost nici un accident de persoane.

MED. ŞI CHIRURG

Dr. F. Ackermann

Faceri, boli de femei şi copii
Sero-reacţiunea Wassermann
Consultaţiuni 9—11 3—5
S'A MUTAT
Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Dr. J. BRENER
După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOŞ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. Solomovici
Specialist pentru boale de
Nas, Gît şi Urechi
Reîntors din Berlin şi-a reluat consultaţiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.
Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi, Sărărie 78

Dimitrie M. Bottez
AVOCAT
— S'a mutat strada Tăuta No. 1 —

Mobile HIRSCH
— Casa de încredere Iaşi —
FURNISORUL CURŢEI REGALE
DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE
Covoare, Perdele şi tot ce este mai frumos.
Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.
Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună şi eftină.

De vînzare Viţe Americane altoite
LA PEPINIERA
Otge Gustave, Nicolina-Iasi
Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911
Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.
Producţie Anuală
5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi
2,000000 VIŢE altoite în Algeria
Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.
Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).
Cereţi catalogul gratis

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

POURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

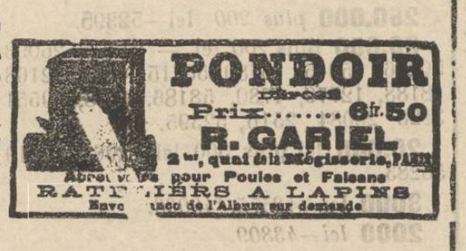

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, tulcuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreține colorațiunea părului; pigmenții prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuințează pentru inprospătat aerul în camera de dormit și în odaia bolnavului, prin evaporație sau pulversație.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut le rouleau 0f30

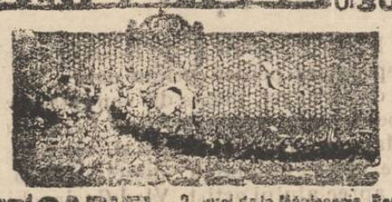

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris voță Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecțiunilorĭ cangrenose, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterațĭ și atotuluĭ bole provenind din necurățenia și alteratiunea sângelui.*

Specificŭ prin excelență contra *BOLELORĬ SIFILITICE* și a teribilelorĭ consecințe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invèterate și rebele (accidentilorĭ gurei și a gâtului, putrediminĭ ososeĭ) nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincțiunile ce onoră Pesmeții Dr Ollivier.

Celŭ mai efficacŭ și energicŭ dintre Depurativĭ pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acești pesmeți d'un gust forte plăcutŭ și de digestiune ușoră se conservă ani intregĭ in ori-ce temperatură și climă. Dupe 4 anĭ de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ă broșure acompaniade fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeții depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seu oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acești pesmeți oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparațiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanității.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBATIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE FAMILIILE

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ioban Breyzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1440—Sîmbătă 5 Noembrie 1911

D. Carp şi reforma electorală

Presa guvernamentală se încearcă să micşoreze efectul ce l'a produs în opinia publică hotărîrea partidelor de opoziţie de a începe o mare campanie în favoarea reformei electorale.

Guvernamentalii, ca adversari ai reformei electorale, îşi dau seama de ce urmări poate să aibă o asemenea campanie.

Susţinută cu căldură şi energie de ambele partide, ea nu va întîrzia de a cuceri marea masă a opiniei noastre publice, şi a răsturna de la putere pe protivnicii reformei. Aceasta, ca rezultat mai apropiat. Realizată reforma—ea va decreta pentru totdeauna desfiinţarea organizaţiei politice din jurul d-lui Carp, a cărei slabă existenţă a mai putut depinde în ultimul timp de ticăloşiile actualului sistem electoral.

Pentru a diminua simpatia ce a produs'o această apropiată campanie în toate straturile noastre sociale, presa guvernamentală face proces de intenţie partidelor adverse.

Aşa, liberalilor, organele carpiste le contestă ori-ce sinceritate în campania aceasta.

Reforma electorală tinde prin lărgirea dreptului de vot şi contopirea tuturor colegiilor într'unul, pe de o parte la chemarea la viaţa politică a clasei celei mai numeroase a naţiunei noastre şi anume, a clasei ţărăneşti, iar pe de alta, la o egalizare de drepturi politice între toţi cetăţenii ţării.

Or, spun guvernamentalii, aceasta înseamnă o dragoste exagerată pentru ţarani, pe care nu pot să-o aibă tocmai acei, cari i-a împuşcat cu miile în timpul revoltelor şi le-a distrus satele cu tunul. Şi guvernamentalii merg şi mai departe cu procesul de intenţie. Ei amestecă chestia tramvaiului în această discuţiune şi tăgăduind ori-ce sinceritate partidului liberal în campania întredeschisă, îi atribue încercarea producerei unei diversiuni în opinia publică, pe o chestie simpatică mulţimei, pentru a-i sustrage atenţiunea de la urîcioasa chestie a tramvaiului.

Nu vom polemiza noi cu organele guvernamentale asupra acestor învinuiri aduse partidului liberal. Presa liberală va şti să răspundă cu vîrf şi îndesat însinuărilor şi atacurilor răutăcioase şi mult interesate, pe cari gazetele carpiste simt nevoia să le aducă împotriva acestui partid.

Noi am relevat numai nota tendenţioasă a presei guvernamentale la adresa unei părţi din opoziţie—şi aceasta în scopul de a împedica proporţiile mari pe care campania pentru reforma electorală le ar putea lua în ţară, proporţii cu atît mai mari cu cît campania va găsi împotrivire din partea guvernului. Liberalii îşi au înscris în programul lor reforma votului universal, ca un ideal al partidului. Pînă la realizarea acestui ideal ei se pot opri la unificarea colegiilor şi la o mai întinsă lărgire a dreptului de vot, prin suprimarea censului. O asemenea reformă o are înscrisă în programul seu şi partidul conservator-democrat. Numai carpiştii s'au declarat adversarii ori-cărei lărgiri de drepturi electorale şi nu înţeleg să admită cu nici un preţ unificarea colegiilor.

Acum dacă campania în favoarea acestei reforme se va mărgini numai la discuţii academice, la cuvîntări parlamentare şi la articole de ziare, încă pentru guvernamentali n'ar fi o grijă aşa de puternică. Dar opoziţia vrea să dee luptei un caracter de propagandă uriaşă, pentru ca să cucerească şi să stăpînească majoritatea cetăţenilor de azi şi de mîine, al căror glas să răsune în toate părţile cerînd cu perseverenţă revizuirea cît mai urgentă a Constituţiei, pentru realizarea reformei.

Dar cine să facă revizuirea Constituţiei? D. Carp cu partidul seu? Dar şeful junimist este adversarul reformei, ba încă s'a pronunţat într'o vreme pentru restrîngerea şi mai mare a drepturilor de vot şi a tăgăduit chiar dreptul de a face politică a oamenilor cu venituri mai mici. D. Carp—neputînd nici accepta principiul unei asemenea reforme—nici a se împotrivi cu folos la realizarea ei, va fi nevoit să se retragă de la putere lăsînd loc acelora pe cari marele curent al opiniei publice îi va desemna pentrù aceasta.

Şi această retragere a d-lui Carp va fi cu atît mai inerentă, cu cît mişcarea partidelor din opoziţie se va accentua şi mai mult şi va fi desfăşurată pretutindeni cu tot elanul şi dragostea neînfrîntă a luptei.

De aceea presa guvernamentală a înţeles dificultatea şi delicateţa situaţiei. Ea şi-a dat perfect seamă de imensa forţă a partidelor de opoziţie puse în serviciul unei idei aşa de frumoase şi simpatice maselor populare. Ea a întrevăzut succesul ce'l va avea asupra maselor populare această mare propagandă în favoarea unei asemenea reforme şi cum le va atrage şi stăpîni, din primul moment

Lupta politică identică, dusă în celelalte state din Europa, pentru cucerirea reformelor electorale democratice, le servă de amar învăţămînt. O asemenea luptă, ziarele guvernamentale o pricep şi o văd în toate ale ei proporţii mari — şi ştim că nu poate să aducă de cît răsturnarea regimului politic protivnic ei, şi înmormîntarea pentru totdeauna a oligarhiei care şi-a găsit viaţă ticăloasă în care s'a sbătut şi mijloacele de corupţiune desgustătoare în care a trăit atîta vreme numai datorită vechiului sistem electoral.

Democrat

Prefect şi pompier

Cu prilejul ultimului incendiu din Iaşi, serviciul pompierilor ar fi fost foarte satisfăcător, după cum declară, într'o scrisoare către prefectul de poliţie, d. colonel Langa, care locueşte în apropierea clădirei arse.

In aceiaşi scrisoare colonelul îl felicitează pe prefect pentru vitejia pompierilor, propune prefectului medaliarea lor şi anexează, la scrisoare, 200 lei, cu misia pentru prefect de a-i distribui acelor pompieri.

S'ar crede dar, că serviciul pompierilor în Iaşi îl face poliţia, că prefectul este şeful natural al acelui serviciu — căci, altmintreli, ce ar avea de-a face prefectul cu pompierii, de ce-ar primi el misiunile de a fi interpretul mulţumirilor la adresa lor, distribuitorul recompenselor şi al medaliilor ce se acordă pompierilor?

Nu este aşa şi este aşa. Nu este adevărat că pompierii ar avea vre-o legătură alta cu poliţia, de cît că poliţia dă de ştire secţiei de pompieri unde arde.

Este aşa—dovadă că prefectul a primit felicitările, a primit să distribue recompensele, publicînd, în *Evenimentul* scrisoarea colonelului, publicînd'o fără a face observaţia, că felicitările ar trebui adresate comandantului pompierilor şi nu prefectului de poliţie.

Ceea ce l'a făcut să primească felicitările adresate pompierilor, este o chestie de tară. Fost comandant de pompieri la Iaşi, el a uitat, cînd a primit scrisoarea colonelului, că astăzi ie prefect şi de aceea a primit laudele adresate pompierilor, uitînd să spună că va remite scrisoare acelui în drept.

Ţara l'a făcut pe prefect să nu se dezmintă, ba să confirme, ceea ce i-am spus de atîtea ori: pojarnic a fost, pojarnic a rămas.

„Schreib Moritzii"

—Capitol original la economia politică—

Socor nu va putea nega, că a vorbi de Schreib Moritzi, la un curs de Economie politică, n'ar fi o notă originală a d-lui Cuza, dar va putea dovedi uşor că expresia nu este originală a profesorului de la Iaşi.

Cu Schreib-Moritzii, adică Moriţii cari scriu la gazetă—expresie căzută în desuetutidene în cafenelele de pe Leopoldstadt şi Salzgries din Viena, cu această expresie, pe care nimeni din auditorul d-lui Cuza n'a priceput-o — şi asta ie partea tare a cursurilor sale — şi-a inaugurat lecţia de deschidere, cu noii săi elevi, profesorul de Economie politică.

A căutat să cîştige aplauzele auditorului — la cursul de Economie se aplaudă — spunînd studenţilor că ei sunt „glorioşi" fiind-că au venit să înveţe „carte" la el, în anul jubileului, fiind că ei sunt România de mîine.

O spovedanie a d-lui Cuza, a fost, însă mai interesantă: „nu înţeleg să fac ştiinţă şi numai ştiinţă, ca toţi profesorii: fac ştiinţă cînd vorbesc despre teoriile lui Karl Marx, dar trebue să adaug că coreligionarii săi din România, jidanii, caţă să ne mînînce fripţi".

Aplauze şi rîsete. Aplauze — fiindcă, neaplaudatul are sancţiunea sa: bilă neagră la examene, rîsete; rîsete fiindcă pentru studenţi, oameni tineri, partea neştiinţifică a d-lui Cuza, care abundă în cursul său, ie de haz: „Karl Marx a fost jidan şi semenii săi caţă să ne mînînce fripţi".

Astfel a decurs lecţia de redeschidere a cursurilor profesorului de Economie politică. A şi declarat că înţelege, alături, să facă şi curs de economie naţională şi în acea parte intră Moriţii, coreligionarii lui Marx, şi toate întîmplările zilei.

Nimic nou Domnul Cuza practică sistemul acesta, de zece ani, aşa că are pentru el prescripţia. Nimeni nu-l supără, nimeni nu-l somează să devie profesor — el cunoaşte numai ropotele de aplauze ale auditorului, ilaritatea încurajătoare şi succesul foarte eftin, care pe el îl încîntă.

Inainte cu neştiinţa, în templul Ştiinţei.

O sinecură delicioasă

— „Administrator" de pavilioane de izolare —

Alaltă ieri seara trăsura primarului zăbovise foarte mult, stînd în faţa birourilor Eforiei Sf. Spiridon. Era evident că d. Greceanu avea să dee ceva ordine, căci d. Greceanu are Epitropia în palme: numeşte medici, destitue medici, rotează interni, numeşte şi destitue funcţionari, rectifică şi modifică regulamente medicale, dă moşii de-ale Spiridoniei în administraţia vechilului moşiei d-nei Greceanu, în administraţia avocatului Lohan, în acea a avocatului Mareş—pe cînd ochii d-lui Greceanu surîd la vestea, că judele instructor instrueşte pe foştii epitropi.

De ce a fost d. Greceanu la epitropie, alaltăieri seara—ştim astăzi. A operat o lovitură medicală genială, foarte genială. De aceea lumea ar trebui s'o cunoască, spre a se convinge cum se practică în toiul asanării moravurilor şi ce cap sănătos are d. Greceanu.

Iată speţa: între entuziaştii aderenţi la „ideile şi principiile gloriosului partid conservator"—după ce partidul venise la putere, se află şi dr. Leon Şeptelici, pentru care, natural, trebuia făcut ceva, căci altmintreli partidul „cu idei şi principii", n'ar fi glorios.

Domnul dr. Şeptelici, fu numit medic primar al pavilioanelor de izolare din spitalul central, iar după ce fu numit se constată că acele pavilioane nu pot funcţiona, neavînd mobilier. In timpul pînă a se mobila pavilioanele, apoi pînă a se deschide, apoi pînă a veni bolnavii, medicul primar luă leafă şi ca s'o poată lua înainte se făcură economii în spitalul central, închizîndu-se unele secţii pe tot timpul verei.

Vara trecu şi secţiile fură redeschise. Acum n'ar mai fi putut funcţiona pavilioanele centrale şi partidul era ameninţat să înceteze a fi glorios. Ca să poată funcţiona, se hotărî ca bolnavii din pavilioanele spitalului Paşcanu, cari au de medic primar pe d. prof. dr. Manicatide, să fie transferaţi în cele centrale.

Măsură foarte cuminte. Dar ce te faci cu doi medici primari la o secţie, caz identic cu cele două neveste la o pensie?

Pe doctorul Manicatide, de şi liberal, nu l'ar fi putut înlătura, fiind că are concurs; pe doctorul Şeptelici trebuiau să-l înlăture—dar ce are de a face legea, care nu permite, cu entuziasful, care a aderat la „ideile"... Caii primarului n'au nechezat, însă în pustiu, înaintea cancelariei epitropiei: ilustrul Greceanu hotărî menţinerea doctorului Manicatide în postul său legal şi numirea d-lui Şeptelici ca *administrator al pavilioanelor.*

Ce ţi-e cu „ideile şi principiile" unui partid „glorios"! Nu medicul primar administrează secţia sa—ci administratorul!

PESTE HOTARE

Eftenirea traiului în Austria şi la noi

Parlamentul austriac continuă discuţia temei scumpirei traiului. A căzut un guvern, pe această chestie, a venit nu guvern provizoriu şi e probabil că şi acesta se va duce.

Şi nu trebuie uitat un lucru. Nici fostul guvern austriac şi nici actualul un au prevăzut în programul lor eftenirea traiului.

Discuţia însă a început, continuă şi va mai dura, provocată de opinia publică, care nu înţelege, ca parlamentul să rămîie inpasibil, faţă cu traiul ce devine mai tot scump, pe fie ce zi. Sub imperiul opiniei publice, deputaţii n'au încotro şi sunt siliţi a ţine sus drapelul „eftenirei traiului", întîmplîndu-se ori ce.

Nu este mai puţin adevărat, că guvernul austriac, are un motiv bine cuvîntat pentru a explica neputinţa sa, în a resolvi una din cererile privitoare la eftenirea traiului şi anume acea a introducerea cărnei din Argentinia. Nu permite aceasta Ungaria, împinsă la aceasta de marii proprietari, iar guvernul austriac încătuşat prin dualismul austro-ungar, se teme a se opune mai cu tărie cerinţelor agricultorilor unguri.

Şi cu toate aceste va fi silit la aceasta, sau va găsi mijlocul necesar, pentru a crea un chip, care să satisfacă ambele ţări. Va fi silit, pentru că opinia publică din Austria, conştientă de drepturile sale, va continua mişcarea începută cu atîta putere, pînă cînd i se va da deplină satisfacţiune.

Dacă compărăm situaţia din Austria ca cea de la noi, relevăm un ce straniu. La noi avem un guvern, care a înscris în programul său eftenirea traiului, iar ca rezultat toate s'au scumpit. Acum ne găsim în ajunul deschiderei parlamentului, şi pînă în acest moment, nu se zăreşte nici o iniţiativă a reprezentanţilor, în această privinţă.

Dar nu aduce anul, ceia ce aduce ceasul. Opinia publică a început să dele dovezi de conştienţa sa, şi avem să ne aştepţăm la o sforţare, pentru a sili pe guvern şi majoritătile sale, să se execute şi să eftenească traiul, cum a promis, sau să imiteze primul minister Gautsch şi să plece.

N.

OAMENI ŞI LUCRURI

Sînge şi voluptate

E un titlu de roman: un roman al lui Maurice Barrès, dacă nu ne înşală amintirea. Aci însă va fi vorba de ceva mult mai real şi anume despre oare-cari fapte petrecute în jurul cîmpului de războiu din Africa de Nord.

Fapte, într'adevăr?

Vorbiam în cele din urmă reflecţii despre greutatea de a cunoaşte adevărul asupra celor ce se petrec în depărtatele regiuni. S'au pus în circulaţie atîtea ştiri, atîtea svonuri, atîtea afirmări şi dezminţiri, în cît discernămîntul şi controlul se îngreuiază în fie-ce zi.

Dar cu o insistenţă îndărătnică presa engleză şi cea germană susţine că Italienii ar fi săvîrşit cruzimi ne auzite. Ziare mari, cu reputaţia de a fi dintre cele mai serioase, publică rapoarte pline de amănunte cari arată excese grozave, de cari s'ar fi făcut vinovaţi soldaţii şi ofiţerii europeni în contra arabilor şi cu deosebire în contra femeilor musulmane. Şi în acest punct relaţiile coincid extra-ordinar de mult,—ceea ce arată că au mult adevăr. Chiar corespondentul ziarului filo-italic, „Universul" d. Kutschbach spunea dăunăzi, că

„... sub pretextul că trebue să caute armele ascunse, mulţi soldaţi tineri îşi permit brutalităţi asupra femeilor, cari sunt greu simţite de ele, de oare-ce ca mahomedane au o spaimă religioasă faţă de atingerea brutală a bărbaţilor".

In ce constau acele brutalităţi cari ofensează pudoarea nu e nevoie să stăruim. Ziare ca „Westminster Gazette" şi „Frankturter Zeitung" dezvăluie, în aceste din urmă zile, amănunte penibile şi fără de voie psihologul trebue să-şi pună problema—destul de interesantă în sine — elementului frivol şi senzual, care însoţeşte pornirile de duşmănie şi cruzimile rafinate.

După ce glonţii au şuerat şi au distrus,—după ce fiara deslănţuită în om s'a adapat de sînge, nimic nu împiedică dorinţa de plăcere să facă pe soldat a se apropia cu lăcomie—şi., poate, chiar cu mulţumire—de corpul celei dintăiu „duşmance" care-i iese în cale şi astfel să se uite, pentru o clipă, ori-ce sentiment de ură, de rivalitate şi de răzbunare. Căci, de cînd lumea, e dreaptă vorba poetului:

Iar împăcarea e amorul...

Iubirea, în formele ei brutale — şi poate cele mai omeneşti — e stranie şi vehementă. Ea se manifestă cu aceeaşi vigoare, energie şi necesitate în ori-ce fază a vieţei. Fie zi de veselie, fie zi de crîncen războiu, sufletul se foloseşte de cel dintăiu moment de răgaz, pentru a se supune, orbeşte, instinctelor care mînă viaţa şi forţa fizică, spre suprema ţintă,—a plăcerei.

Războiul cel mai recent—ruso-japonez—a rămas celebru prin numărul cocotelor îmbogăţite. Europa a exportat într'acolo nenumărate cliente ale tavernelor şi nenumărate lăzi cu butelii de şampanie, ca să-şi înece soldaţii necazul, suferinţele în valurile uitării şi ale desfriului. Ce e dară de mirat dacă soldaţii italieni fac pe micii Neroni, săvîrşind excese cînd asupra arabilor mai slabi ca dînşii, cînd asupra femeilor brutalizate?

Dacă atari momente ar îngădui cinismul, — s'ar zice că excesele aceste vor... repopula regiunile atît de pustiite. Cinismul de felul acesta a făcut pe Napoleon să zică, după o mare înfrîngere în Rusia:

—„Bah! Une nuit à Paris réparera tout cela..."

Dar viaţa sufletească nu se rezolvă cu cinizme; cu atît mai puţin acea viaţă de resignare şi suferinţă, care susţine încă pe „înapoiaţii" orientali şi le insuflă curagiu, îndrăzneală şi speranţă—şi-i duce încă la victorii.

Rodion

Le Sortilège

— Noul roman al d-rei Elena Văcărescu —

După ce rezumă opera poetică, abundentă şi aleasă, a scriitoarei romîne, publicată pînă acum în limba franceză, colaboratorul ziarului parizian *Excelsior*, d. I. Ernest-Charles, scrie în numărul din 10 Noembrie:

„... Şi iată că poeta priveşte lumea, ca să scrie romane. Şi descopere încă iubire, mereu iubire. Ea observă amorul romîn; cu toate aceste cîntă nu numai dragostea romînească, ci dragostea veşnică şi universală, dragostea despre care nici odată nu putem scrie îndeajuns, Amorul despre care nu putem vorbi destul şi pe care se cuvine să-l scrim cu A mare.

Eroi simpli şi auguşti, personagiile din Sortilège — „Farmecul" — sunt de un romantizm exuberant. Fatalităţile plutesc deasupra lor, dar nu-i copleşesc, nu doboară. Ci ele înaintează în viaţă, în dragoste, în moarte, cu toată puterea instinctului lor.

Romanul povesteşte întîmplările şi peripeţiile prin care trec, în tinereţea lor, Ileana, fiică de preot, logodită cu seminaristul Spiridon, în timp ce iubeşte însă cu tărie pe Stan, fiul unui vechiu ocnaş.

In jurul acestor personagii graviteză un număr de fiinţe energice, vioaie, pline de viaţă, cu patimi arzînde, şi tot atît de viguroase, redate şi schiţate de mîna maiastră a compatrioatei noastre.

Din tipurile secundare descrise răsare energic în relief neobicinuit, nevasta ţiganului Niculae, munteanca Profira, care e întru cîtva o vrăjitoare a satului.

Intreaga scriere are părţi înduioşetoare, cuprinde momente poetice, de o mare gingăşie şi frumuseţe: ceia ce isbeşte mai mult e modul atît de natural şi în acelaş timp de viguros de a vorbi a persoanelor din această scriere.

Intru cît priveşte descrierea şi chipul de a vorbi al persoanelor, putem spune că e în adevăr nu numai plastic, dar de o putere de naturaleţă atît de mare în cît în momentul cînd Profira, vrăjitoare blestemă pe Ileana aruncînd o serie de vraje împotriva ei, ne simţim parcă pătrunşi de fiori sub emoţiunea de care suntem cuprinşi.

Iată un pasagiu:

—„Părăsind ţinuta ei umilită de pînă acum, ea (Profira) îşi încopci mîinele de ceafă, şi scoase un urlet ori er îşi smulse urletul acesta sinistru răguşit, care se ridica în aer ca un blestem. Toţi cei de faţă îşi întoarseră privirile

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

și urechile către vrăjitoarea ;temută și de odată ea reintră în rolul ei adevărat.

Priviți, urlă Profira, deschizîndu-și brațele și aruncîndu-le în spre zare, vedeți priviți fața preotului! frumoasa Ileană, bogata Ileană, Ea umblă în lumina soarelui; e tînără! o vedeți! Acuma priviți-o dar: Ileana nu mai e! Unde e Ileana?! In locul Ileanei nu mai vedeți de cît praf. Numai praful să se aleagă de trupul ei, praful să se aleagă de oasele ei, praful să se aleagă de sărutările ei, praful să se aleagă de locul unde a fost casa ei..."

*

După ce arată peripețiile profund dramatice ale romanului fecund în momente de cruzime și în scene chinuitoare.

Criticul francez zice:

„...Ce păcat! Căci dacă farmecul, care urmărește distrugerea ori cărei fericiri depline n'ar cere jertfirea lui Stan și a Ilenei, ce plăcut ar fi să trăiască sub cerul senin al Romîniei.

D ra Văcărescu zugrăvește natura, în Romînia, cu o sinceritate vehementă și pictura ei este pe cît de colorată pe atît de însuflețită.

Din descrierile de tablouri, de priveliști cuprinse în romanul acesta, se degajează parcă un imn al naturei, un fel de poezie une ori ciudată, alte ori pe atît de frumoasă pe cît e de mișcătoare și înduioșetoare.

In descrierea naturei d ra Elena Văcărescu, e într'adevăr neîntrecută: de multe ori simțim trecînd prin sufletul nostru poesia aceia, care se degajează din priveliștea descrisă de dînsa din freamătul lanurilor întinse de porumb, din pădurile sălbatice.

In întregimea ei această scriere e un adevărat capod'operă de literatură și face nu numai onoarea autoarei dar ne onorează și pe noi, fiind că cinstea ce i s'a dat de către presa franceză, prin primirea călduroasă făcută acestei opere, se revarsă și asupra țărei noastre, despre care presa franceză a avut cuvinte elogioase tocmai din cauză că talentata noastră compatriotă și-a pus talentul în serviciul descrierei unor stări sufletești din straturile noastre populare.

Caracteristica scrierei noui a d-rei Văcărescu, în afară de acțiunea romanului va rămînea — lirizmul.

De altfel același fel de a scrie, poate ceva mai puțin intens, distinge și romanul anterior al scriitoarei romîne „Amor vincit", apărut la Paris anul trecut.

Calomniatorul Hamangiu

Iată, în întregul seu, textul reclamației d-lui Stoienescu contra procurorului Hamangiu, pentru calomnie:

Domnule Prim-Președinte,

Sub semnatul Teodor Stoienescu, avocat, domiciliat în Iași, strada Vechie No. 17, în baza art. 178 din procedura criminală, chem în judecată corecțională pe d. Constantin Hamangiu, procuror pe lîngă Curtea de Apel din Galați, cu domiciliul în orașul Galați, pentru următoarele fapte:

In dosarul tribunalului Iași, secția II, sub No. 1838 | 1908, găsesc adresa No. 23686 | 1908 a onor. Ministeriu al Justiției, care confirmă, că d. Constantin Hamangiu, la 22 August 1908, a trimis o petiție ministerului. Citind părțele în copia trimisă de onor. Minister, constat, că d. Constantin Hamangiu a făcut în contra mea, o denunțare calomnioasă.

In *Monitorul Oficial* No. 151, din 4 Octombre 1908, la pagina 6446, rîndul II, comisiunea rînduită a face anchetă la Iași, afirmă că d. Constantin Hamangiu a trimis 2 rapoarte ministrului de Justiție, în care face insinuări de rea credință și de conrupție, contra mea. Tot în acel număr al *Monitorului Oficial*, la pagina 6443, rîndul 2, citesc că Constantin Hamangiu, ca să mă desăvărșească în opinia ministrului, a făcut, în contra mea, insinuări de venalitate, spunînd neexactități, cu răutate.

In *Monitorul Oficial* No. 153, din 7 Octombre 1908, domnul Ministru de Justiție, prin raport către Majestatea Sa Regele, zice: că d. Constantin Hamangiu a trimis ministrului un denunț și un memoriu, în care a formulat grave acuzațiuni contra mea și pe care, afirmă d Ministru că le a găsit neîntemeiate.

Prin o petiție adresată d-lui Prim-Președinte al înaltei Curți de Casație, insuși Constantin Hamangiu mărturisește, că a trimis 2 rapoarte confidențiale și că s'a plîns d-lui ministru contra mea.

Deci există la ministerul Justiției, trimise de d. Const. Hamangiu, denunțări calomnioase contra mea.

Numitul domn Constantin Hamangiu, aici în Iași fiind, ca procuror, în public a spus că eu, ca procuror mușamalisez afacerile și că în afacerea Leff am fost de rea credință.

Faptele săvîrșite de d. Constantin Hamangiu, constituind delictele prevăzute și pedepsite de art. 298, 294, 297, și 40 din codicele penal, cer să fie chemat ca inculpat înaintea domniei voastre și a tribunalului ce presidați, spre a fi pedepsit pentru satisfacerea Legei și a moralei, iar eu mă constitui parte civilă cu lei zece mii.

Pentru dovedirea faptelor, vă rog, a cere de la Onor. Minister de Justiție denunțul și memoriul trimise de d. Constantin Hamangiu în August 1908 și a cere dosarul No. 1838 | 1908 dela Secția II a tribunalului Iași.

Faptele acestea d. Constantin Hamangiu le-a săvîrșit în orașul Iași, în August și Septembre 1908, în localul Curței de Apel din Iași. Insinuările calomnioase la adresa mea, d sa le-a debitat ori unde avea ocazie și în afară de localul Curței, prin oraș, prin casele pe care le vizita, către persoanele cu care venea în contact.

Ura ce o avea în contra mea îl făcea să nu respecte nici o limită. La nevoe catalogul martorilor ce 'mi rezerv a-i propune, este foarte bogat.

Primiți, vă rog, domnule Prim Președinte, asigurarea prea osebitei mele considerațiuni.

(ss) **T. Stoienescu**

Litere-Științe-Arte

O poetă franco-romînă.— Despre superbul roman-poem al d-rei Elena Văcărescu vorbim în altă parte a ziarului.

Ceea ce vroim să amintim și să subliniem aci, este faptul, că neobosita și marea scriitoare își urmează opera literară cu o persistență mai presus de ori-ce laudă și care îmbogățește de o potrivă două literaturi, două țări-surori Franța și Romînia.

Activitatea d-rei Văcărescu nu e numai strict literară, ci și socială: o operă de înfrățire și de propagare.

Se știe că prin stăruințele scriitoarei s'a întemeiat acum de curînd, în București o sucursală a Academiei pariziane zisă „Academia revistei „Les Annales", în scop de a se ținea conferințe literare de către diverși scriitori franceji.

Naționaliștii n'au protestat, n'au fluierat, n'au reînnoit manifestările din Martie 1906 în contra cultivării unei limbi străine.

Credem că și naționaliștii au ajuns la convingerea, că însamnă a face operă patriotică și utilă a cultiva desvoltarea paralelă a ambelor literaturi surori, după cum e de admirat simțirea unor poete mari—Carmen Sylva, Elena Văcărescu și altele—cari întrupează în limbi străine fapte și sentimente romînești.

Lucrînd așa cum lucrează scriitoarea franco romînă Elena Văcărescu nu o fensează întru nimic memoria Văcărești-lor din care descinde, nici chiar pe a acelui Ienăchiță, care și-a scris astfel testamentul:

Urmașilor mei Văcărești
Las vouă moștenire
Iubirea limbei romînești..

Dovadă— dacă dovadă trebuește—e faptul, că naționaliștii „tolerează" creațiunile literare ale Elenei Văcărescu.

R,

*

Variat și interesant este numărul 4 din revista iașană „Versuri" cu bucăți semnate de d-nii I. M. Rașcu, D. Protopopescu, N. Budurescu, C. Riuleț, G. Andoni, R. Laur.

Numărul cuprinde 4 pagini mai mult ca de obiceiu. E drept—că suplimentul conține proză închinată unor poeți morți: I. B. Hétrat și St. Petică.

Tot în acest număr se inaugurează și critica teatrală.

*

A apărut „Sanatatea" cu data de 1 Noembrie, cuprinzînd un număr foarte variat și ales, precum și obicinuitul supliment „Viața fericită", instructiv și amuzant.

„Nathan Ințeleptul" nemuritoarea poemă a lui Lessing s'a dat cu o nouă înscenare, la Kammerspielen din Berlin. Succesul a fost mare.

Credem a ști, că drama lui Lessing a fost tradusă în versuri romînești de către cunoscutul poet și traducător B. Nemțeanu.

*

Se credea că nu ne vom mai întîlni cu poemele lungi, foarte lungi, care stîmparau, pe vremea lui Lamartine, setea de poezie a unor generațiuni mai puțin înfrigurată ca a noastră,—cînd iată în „The English Review", o poemă de mai mult de 1600 versuri.

Poetul istorisește aci, cum un țaram, bețiv și destrăbălat, ajunge de recunoaște păcătoșia existenței sale și se hotărește la o viață mai nobilă.

*

Revista „Versuri" anunță, că va publica în numărul viitor o bucată al poetului Macedonski.

Iată un nume de... actualitate, acum cînd s'a inaugurat monumentul lui Eminescu.

*

Cunoscutul pictor Ziem, celebru prin peisagiile sale venețiane, a murit în vrîsta de 90 de ani la Paris.

*

In toamna aceasta apare ultimul volum al lui Björnsterne Björnson. Opera aceasta e o traducere în prosă ritmică norvegiană a poemelor lui Victor Hugo din „la Légende des Siècles".

*

Cel mai mic regat din lume este o mică insulă din marea irlandică, cu o populație de... 64 locuitori.

Un fost proprietar al insulei baronul Newborough am ingenioasa idee să-și proclame proprietatea de „regat". Suveranul se alege și domnește încoronat de o modestă coroană de aramă. Totul pare organizat în formă de farsă inofensivă.

*

„Dumnezeul războiului", dramă în versuri a lui Israel Zaugwil, de la teatrul regal din Londra.

Critica germană nu prea are cuvinte de laudă pentru această piesă, în care au rol și Bismarck și Tolstoi. E drept că Bismarck, cancelarul de fier, nu e arătat într'o lumină plăcută nemțiior.

*

STRUNA ZILEI

SPRE RAZBOIU?

...Ordin confidențial ca să se ascută săbiile în cazărmi.

Opinia.

Nu le ascuțiți prea mult, soldați,
Ori nu le ascuțiți de loc!
De pietre dacă le frecați
Din vîrf de săbii iesă.,. foc.

INFORMATII

Asigurarea muncitorilor.—In consiliul de miniștri ținui ieri, s'a citit proiectul ce va fi depus de ministrul industriei. privitor la asigurarea muncitorilor.

Proiectul cuprinde patru capitole mai principale:

1) Organizarea meseriașilor, 2) asigurarea meseriașilor în contra boalei, 3) asigurarea meseriașilor în contra accidentelor și 4) asigurarea meseriașilor în contra invalidității de boală și de bătrînețe.

Organizarea meseriașilor se va face pe breasă, așa ca mai multe breasle la un loc să formeze o corporațiune.

Fiecare breslă va avea comitetul și prezidentul ei, iar corporațiunea va fi condusă de un consiliu de administrație ales dintre membrii comitetelor breslelor.

Prin noul proiect corporațiile vor primi latitudini mai mari și mai întinse.

Pentru asigurările meseriașilor spre a se stabili o cotă de suma, ce trebue să o verse fie-care meseriaș s'a stabilit mai întăi, mai multe tipuri de salarii, pe o mijlocie resultată din fluctațiunea salariilor pe mai mulți ani din urmă.

Fie-care tip de salariu își are cota sa aparte de contribuție în cele două clase de asigurări, boală și invaliditate.

Plata asigurărilor în contra boalei privește exclusiv pe meseriaș, plata asigurărilor în contra accidentelor privește exclusiv pe patron sau fabricant și plata asigurărilor in contra invalidității de boală și bătrînețe pe stat, patroni sau fabricanți și pe muncitori.

*

Principiul asigurărilor este acela al obligativității adică toți,—meseriași și patroni—sunt obligați a-și plăti cotele de asigurare.

Interesant este faptul, că perceperea cotelor de asigurare nu se va mai face pe viitor de cît prin timbre ce se emit de către stat.

Prezidentul corporației primește un număr oare care de timbre, de care este direct răspunzător. Meseriașii și patronii vor primi în schimbul cotelor ce se vor vărsa în casa corporațiilor un număr de timbre în valoarea sumelor vărsate. Cu modul acesta s'au evitat atîtea nereguli, s'a economisit o sumă de funcționari însărcinați cu perceperea sumelor și s'a simplificat ținerea socotelelor.

*

In ce privește organizarea meseriașilor în bresle și corporațiuni, s'au prevăzut oare care condițiuni, pe care trebuie să le îndeplinească meseriașii ce vor să fac parte din corporații.

La casa de asigurări contra boalei, accidentelor și invalidităței însă, nu s'a făcut nici o deosebire de sex, religie sau naționalitate. Toți meseriașii au aceleași obligațiuni și drepturi.

Bonurile de pensie pe Noembrie vor fi achitate, la administrația financiară din Iași, în ziua de 18 c.

Direcțiunea școalei Superioare de Arte și Meserii din Iași aduce la cunoștința celor interesați, că pentru postul de maistru turnător la această școală, se caută un suplinitor al titularului pe timp de 6 luni, retribuit cu 50 la sută din salarul lunar al postului, care este de lei 270 bani 60, primitor.

Imbunătățirea rasei cailor.— Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a adresat următoarea circulară către medicii veterinari din țară cu privire la îmbunătățirea rasei cailor:

Motivat de adresa d-lui ministru al agriculturei (serviciul zootehnic) am onoarea a vă face cunoscut să în spiritul legei pentru îmbunătățirea rasei cailor în țară din 5 Iunie 1892 se declară de regiune hipică județele: Suceava, Dorohoi, Botoșani, Neamțu, Roman și Iași.

In consecință, vă rog, ca dv., cu concursul autorităților respective, să aveți în vedere următoarele:

Să se alcătuiască liste de proprietarii cari au dat iepe la armăsarii Statului și au pămînt, spre a li se distribui semințe de plante furagere, lucernă și trifoi.

Să se aleagă iepele bune de prăsilă și cari vor fi admise la monta armasarilor Statului.

Să se aleagă armăsarii improprii reproducțiunei pentru a fi castrați conform art. 20 din legea pentru îmbunătățirea rasei cailor.

Pentru cheltuelile ce vor necesita această operațiune, d-voastră veți înainta procesele-verbale încheiate la primăriile comunelor respective pe cari le veți înainta serviciului zootehnic, cu conturi în regulă pînă la suma de lei 2 de fiecare armăsar, costul instrumentelor și medicamentelor întrebuințate.

Pentru armăsarii găsiți buni reproducțiunei și ai căror proprietari consimt a-i da montei publice pentru iepele care prin conformația lor nu ar putea fi admise la monta armăsarilor Statului, să se facă tablouri urmînd ca armăsarii să fie aprobați după aprecierile serviciului zootehnic sau autorizați direct de către domnii medici veterinari respectivi.

Sperăm că nu veți pregeta a contribui cu competința și cu activitatea d-voastră, la această mare chestiune economică, care interesează de opotrivă și pe corpul veterinar.

Membrii delegațiunei județiene, s'au întrunit aseară la d. Leonida Gatovschi, discutînd asupra nevoilor județului în legătură cu reforma administrativă.

Domnul Vasile Poliakof, maistru de atelier la c. f. din Iași, a fost înaintat șef de magazie cl. III; d. M. D. Varlan, impiegat de mișcare la gara Ciurea, a fost mutat la Vaslui.

Guvernul ar fi hotărît să înființeze un nou credit rural. Creditul rural existent n'are dreptul de exclusivitate, spun guvernamentalii, de oare-ce articolul I, din legea din 6 Aprilie 1873, spune:

„Se autoriză instituirea de societăți de credit funciar, pe baza principiului asociațiunei directe și a garanției mutuale a proprietarilor teritoriali".

Va să zică se pot întemeia ori cîte societăți de Credit Rural, cari să beneficieze de privilegiile legei,—cu singura condițiune ca ele să fie întemeiate pe principiul asociațiunei directe și a garanției mutuale a proprietarilor teritoriului.

După 1 Iunie 1933, dacă nu se prelungește legea,—condițiunea aceasta dispare și ea și se vor putea constitui institute de credit fonciar și prin asociațiuni de capitaliști.

Mîne Simbătă 5 Noembrie cu concursul *maestrului Notara*, se va reprezenta, **Luceafărul.** Piesă istorică în 5 acte de B. Delavrancea.

— In zilele de 19 și 20 Noembrie se va reprezenta pentru prima oară „Taifun" de Lengyel, jucate de nenumărate ori pe scenele teatrelor din Paris cu De Max, la Berlin, Viena și celelalte centre mari, montarea piesei se datorește apreciatului artist, Vlad Cuzinschi

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Școlare.—Ministerul cultelor și instrucțiunei, a delegat pe d. I. Vulcănescu, pentru a inspecta mersul învățămîntului școlar primar, din punct de vedere economic.

— D-na Ana Codrescu, a fost numită directoară la școala de fete No. 2 din Dorohoiu.

— Invățătorul Gh. Tomescu, de la șc. din comuna Trifești, a fost transferat la școala din comuna Mogoșești, județul Roman.

— Invățătoarea Matilda Costache, de la șc. din com. Hînțești, transferată la comuna Herța, județul Dorohoiu.

— Invățătoarea Floarea Chiriac, de la școala din comuna Babadag, a fost transferată la școala de fete din Hîrlău, județul Botoșani.

— Institutoarea Elena Marcu, de la școala de fete No. 2 din Dorohoi, a fost transferată la școala de băeți No. 1, același oraș.

— Invățătorul Gh. Scobai, de la șc. din comuna Pipirig (Neamț) transferat la școala din com. Drăgușeni, județul Dorohoi.

— Invățătoarea Elisabeta Gavrilescu, de la școala din com Dorna (Suceava) transferată la școala din com. Pipirig, (Neamț).

— Invățătorul I. Morariu, de la sc. din Tg. Pașcani, transferat la șc. din com. Valea Seacă (Suceava).

Membrii comitetului cercului didactic, se întrunesc în astă seară, sub prezidența d-lui Halița.

Zilele aceste gările din Cucuteni și Tg. Frumos, vor fi alimentate cu apă de Timișești, terminîndu-se racordarea cu conducta Carol I.

Ministerul de războiu, a comunicat azi corpului IV de armată, de a se cerceta pe recruții, cari sosesc din locuri contaminate, dacă nu sunt purtători de vibroni.

Cercetarile bacteriologice urmează a fi făcute la laboratoriul d lor d-ri Puișcariu și Lebell.

Medicii din Iași, membrii consiliului sanitar superior, au plecat ieri seara la București, spre a lua parte astă-zi la o ședință a acelui consiliu, în care se vor lua măsuri pentru combaterea holerei.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Cașcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.20	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Cașcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roș „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roș „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se servește la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

Ultime INFORMAȚII

❑ *La Primărie se studiază un proect, prin care se urmărește căpătuirea frații lor Corjescu din Iași, cari au arătat un devotament foarte călduros față de actualul guvern.*

In vreme ce administrația comunală se plînge într'una, că starea materială a comunei nu i îngăduie să facă nici o lucrare de asanare sau de edilitate, primarul a fost convins de căpitanul Corjescu, ca să răscumpere piața sf. Spiridon, împreună cu toate prăvăliile.

Se pare că tratativele au ajuns aproape de terminare, așa că gheșeftul dacă va fi aprobat și de ministrul de interne, va fi curînd realizat.

❑ *Una genială a genialului Cosmovici.*

De la Ministerul de finanțe a sosit o circulară, ca statele de lefuri ale funcționarilor să fie făcută în dublu exemplar, din care unul să fie trimis ministerului pentru comptabilitatea serviciilor pensii lor.

Zilele trecute s'au dat lui Cosmnvici spre semnare, statele de lefuri ale hahamilor abatorului din Iași și cum genialul habar n'are de circulările ce vin, a rupt duplicatele de state, țipînd :

— Cum se poate, ca eu român să am o singură leafă, și hahamii să aibă două.

❑ *Comisiunea numită pentru a ancheta diferendul dintre d. dr. Socor și d-na dr. Pușcariu, se va întruni, Luni, la ora 5 seara.*

Comisiunea a invitat pe d-na dr. Pușcariu și d. dr. Socor, de a asista la anchetă.

❑ *Ziarul Grecinist a cetit greșit o adresă ce-a fost comunicată eri epitropiei, privitoare la moșiile din Basarabia ale Spiridoniei. Nu „Banca Națională"—care nici nu există în Rusia,—a cerut lămuriri asupra acelor moșii ci „Banca imperială agrară", prin intermediul căreia țaranii cumpără moșii în Rusia, sau le cumpără banca, direct.*

Intru cît această bancă este o instituție de stat se dovedește că la Petersburg a fost acceptată condiția pusă de ministrul nostru de externe, de a trata, în privința acestor moșii, numai cu guvernul rusesc, iar nu cu Zemstvoul din Basarabia.

❑ *In adunarea plenară de mîne-seară, a membrilor clubului liberal din Iași, d. C .Stere va rosti un important discurs, în care va anunța lupta pentru reforma electorală, pentru introducerea colegiului unic și va face și unele relevațiuni politice de mare importanță.*

❑ *Primarul a cerut astă-zi, ca toate cererile și hîrtiile privitoare la iluminarea orașului și la apă, să-i fie remise direct lui, iar nu primului ajutor de primar Cozmovici, care a provocat foarte multe nemulțumiri prin ordinile ce le dădea și prin rezoluțiile idioate ce le punea.*

❑ *Ministrul instrucției a numit astăzi telegrafic, în comisia pentru reforma învățămîntului superior, pe d-nii: Matei Cantacuzino, I. Simionescu și G. Bogdan, profesori la Universitatea din Iași.*

Nu se putea ca d. Bogdan să lipsească dintr'o comisie, dar întrebăm, cum va sta alături de el, d. Cantacuzino, care refuzase să participe la serbările universitare, fiind-că ele fusese înscenate de fraudator.

❑ Guvernamentalii din Dorohoi, s'au întrunit alaltă-ieri la clubul de acolo, pentru a se ocupa de desemnarea unui șef al partidului, în locul defunctului C. Stroici și recomandărei unui prefect.

Au fost două propuneri : una susținea alegerea d-lui G. Stroici ca șef și recomendarea d-lui Coco Roseti, ca prefect jud, Dorohoi ; cealaltă propunere, desemna pe d. Ernest Cananau, ca și Verona ca prefect.

A fost admisă prima propunere.

❑ **Congresul avocaților.**—După cum am anunțat, duminică 6 Noembrie are loc în localitate primul congres al Federației avocaților din România.

*

Un comitet de 12 tineri avocați a luat toate măsurile, pentru ca oaspeții să fie găzduiți.

Avocații din Iași, și-au dat întîlnire, pentru Duminică dimineață la gară, pentru a primi pe colegii lor, care vin din toate părțile țărei.

*

Ședința de deschidere va avea loc, Duminică, la orele 10 jum. a. m. în sala Teatrului Național.

La ora 2 p. m. membrii congresului se vor întruni la Universitate, pentru a lucra în secțiuni.

Vor fi trei secțiuni, care vor pregăti lucrările ședințelor plenare.

*

Din partea d-lui Dim. Grecianu, primarul orașului, comitrtul congresului a primit azi adresa următoare :

„Mulțumindu-vă pentru invitațiunea, ce a-ți bine voit a-mi trimete, am o noare a vă comunica, că mă voiu folosi de ea și doresc ca acest congres să aibă un deplin succes".

*

A fost invitat și Ministrul de justiție să participe la congres.

Pînă în acest moment, nu s'a primit nici o înștiințare, dacă ministrul de justiție va sosi în localitate.

*

D. Mișu Antonescu, decanul baroului capitalei, sosește mîine dimineață în localitate.

La ora 3 va avea loc o consfătuire la consiliul de disciplină, la care va participa și d. Antonescu.

*

Pentru mîine seară, membrii consiliului de disciplină și acei ai comitetului organizator, sunt învitați la un ceai la d. avocat Eugen Herovanu, cu care prilej se vor lua ultimele dispositiuni în vederea congresului.

Va azista și d. Mișu Antonescu, decanul baroului Capitalei.

*

Aderări sosesc mereu, din toate părțile țerii. Se crede că numărul congresiștilor va trece de 500.

❑ Institutorii din Iași, au primit o stranie invitare, de a participa la banchetul, ce se va da d-lui Arion, în seara de 12 Noembrie.

Inițiativa purcede de la un domn C. Teodorescu, din București, care cere să i se trimeată d-sale aderările.

D. Teodorescu adaogă că banchetul nu are scop politic, —dar se va considera ca o manifestație politică ostilă ministrului, atitudinea acelor învățători, cari nu vor participa, sau nu vor trimite măcar cîte o telegramă călduroasă de felicitare.

De altfel adresa e de o platitudine desgustătoare și tratată astfel de institutorii din Iași.

❑ Comisia regională a județului Iași a fost convocată să se întrumească de la 10 Noembrie la 15 Decembrie.

❑ Contestațiile electorale se vor putea introduce la grefa Curții de Apel de la 5 Noembrie pînă la 25 Noembrie inclusiv, ora cinci seara.

Judecarea contestațiilor va începe la 12 Decembrie.

❑ Negustorul de ferărie Ichil Cauſman, din Iași, str. Panu, a fost declarat astăzi în stare de faliment după propria sa cerere.

❑ Parchetul a trimis la instrucție la cabinetul III, cu concluzia de a fi arestați pe soții Moritz și Roza Löbel, proprietarii fabricei de vată, care a ars alaltăeri.

❑ Eri au fost licitate la prefectura județului Iași următoarele porțiuni de păduri : 64 ha., 5636 m. p. din pădurea Tătărași, jud. Botoșani, adjudecată provizor asupra d-lui Meer Haimovici cu 961 lei 50 bani hectarul ; 60 hectare din pădurea Bucegea, adjudecate provizor asupra d-lui Moise Gerson Aronovici, cu 932 lei hectarul ; 60 hectare, 8770 m. p. din pădurea Mogoșeș i Birsar, jud. Iași, asupra d-lui Marcu Wasserman, cu 891 lei hectarul ; 60 hectare, 6360 m. p., din pădurea Cioara, Iași asupra d lui I. Secară, cu 650 lei ha ; 86 hectare, 4400 m. p. din pădurea Grași (Neamțu), adjudecate în bloc asupra d lui Meer Haimovici, cu 196100 lei (a licitația precedentă se oferise 183000).

❑ La tribunalul Dorohoi, s'a amînat eri procesul de reziliare de contract a moșiei Mitoc, intentat de d. Trilogeanu, d-lui Froim Fischer.

Este vorba ca litigiul să fie încredințat spre rezolvire unei comisii de arbitri.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Numitul Ioset Șraer,, de fel din Brünn, Moravia, venise de mai multă vreme în Iași, pentru a căuta ocupație, și găzduia la otelul Svartz, din Bulevardul Ferdinand.

Negăsind nici o ocupație și isprăvind banii ce avea asupra lui, străinul trăia în urmă în cea mai mare mizerie și desperat de aceasta, Șraer hotărî să pună capăt zilelor sale.

Pentru acest sfîrșit, numitul merse eri sub seară și se furișă într'o alee a Cimitirului Eternitatea, și încercă să se sinucidă prin împușcare.

Glontele s'a oprit între coastă și inimă, iar sinucigașul a fost transportat la spitalul Pașcanu unde se află iaternat și astă-zi starea sa inspiră îngrijiri.

❑ D. Agricola Cardaș, doctor în agronomie la universitatea din Bonn, a fost autorizat să ție un curs de zootehnie la școala agricolă a universității din Iași.

❑ Acțiunea în calomnie pe care d. T. Stolenescu a intentat-o contra d-lui C. Hamangiu, a fost repartizată la s. I a tribunalului.

Termenul urmează a fi fixat.

❑ Apelul procurorului și apelurile negutitorilor Kahane și Briess, făcute contra quantumului cauției de eliberare pe cauție, se vor judeca mîne Simbătă, la s, II a Curții.

❑ Soții Löbel, proprietarii fabricei de vată, care a ars alaltăeri, se află arestați.

Astăzi ei vor fi interogați la parchet.

❑ La societatea medico farmaceutică a avut loc aseară alegerea în balotagiu pentru 3 locuri în comitet,

Au fost aleși d-nii d-ri Teodorescu, Nimereanu și farmacist Herțenberg.

❑ D nul dr. Drăghicescu a demisionat, precum se știe, din consiliul sanitar superior, în care figura ca specialist mamoș. In loc a fost numit d. dr. Tulbure, care nu ie mamoș, dar e rudă cu d. Marghiloman.

❑ Azi au sosit la Rectorat lucrările și titlurile candidaților la catedra de chimie technaologică, vacantă pe lîngă facultatea de științi din Iași.

Candidează d-nii : dr. Ioan Pisoschy, E. Severin, Neculae Dănăilă, Niculescu-Otin.

Senatul va fi convocat în cursul săptămînii viitoare spre a se pronunța.

❑ Rezultatul examenului de licență la facultatea de drept din Iași, va fi proclamat mîine, Sîmbătă.

❑ Contrar versiunilor ce circulă, defunctul C. Stroici n'a lasat testament. Și a exprimat numai dorința că o răzășie a sa din jud. Dorohoi, în întindere de 100 fălci să fie trecută d-lui C. G. Stroici, fiul d-lui G. Siroici.

Restul averei îl moștenesc, jumatate mama, cealaltă jumatate cei trei frați ai defunctului și moșia lasată a și fost arendată împreună la gospodăria fabricei de zahăr de la Ripiceni.

❑ Noul program de astă seară Vineri 4 Noembrie al cinematografului Pathé-Frères, (Circul,- Sidoli) cuprinde între altele :

„Un roman într'un ascensor", o admirabilă și reușită desfășurare, a cărei acțiune se petrece în uriașul oraș New-York,—interpretarea este încredințată celor mai buni artiști teatrali ai acestui mare centru american.

Prince agent de poliție, scene foarte comice cu simpaticul actor—Cărăbușul de aur, studiu de zoologie însuflețită—The Brothers Relle, scene artistice-sportive de varieteu—Servitorii noștri, scene comice de moravuri moderne—Conspirația lui Fiescu, grandioasă destășurare istorică, după scrierea nemuritorului poet Schiller—Dejunul nemîncat, scene comice, etc.

Mîne Simbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîine Simbătă seara reprezentație cu program nou.

Ultima oră

București 4 Noembrie

Ultima ședință a Sinodului

— MODIFICAREA LEGEI SINODALE —

Viitorul Mitropolit Primat

Declarațiile Mitropolitului Moldovei

Viitorul episcop de Roman

București.—Sinodul a ținut azi ultima ședință, sub prețedinția Mitropolitului Moldovei.

Azistă toți membrii Sidolui, și d-nii Arion și Boroianu.

Se citește și se aprobă sumarul ședinței precedente.

*

Se intră în ordinea zilei.

După o discuție, Sinodul respinge petiția a 3 preoți, care cer să fie ertați de pedeapsa caterisirei, la cari au fost condemnați.

Aseminea se respinge cererea de ertare a ierodiaconului Șerbănescu.

*

Se continuă apoi cu discuția asupra modificărei legei sinodale.

Se modifică articolul 2, în senzul ca alegerea Mitropoliților și Episcopilor, să se facă după legea din 1872, de către marele colegiu, fără a se consulta pe membrii Sinodului.

Articolul 18, se modifică, în senzul că membrii consistoriului, în chestii disciplinare, au numai vot consultativ.

Articolele 20 și 21 din noua lege, privitoare la abaterile judiciare și la dreptul de a judeca pe Mitropoliți și Episcopi, au fost suprimate.

Restul articolelor au fost menținute întocmai.

Lucrările sinodului, fiind terminate, d. Arion citește decretul, pentru închiderea seziunei.

*

A urmat apoi o consfătuire intimă, în vedere ca Sinodul să indice pe candidații la locurile vacante de Mitropolit Primat și de Episcop de Roman.

Mitropolitul Moldovei, a declarat, că nu va candida, de care ce și-a întocmit un program de activitate pentru Moldova și vrea să-i aducă la bun sfîrșit.

După ce va termina acest program, dacă va trăi și va fi un loc vacant la primariat, poate va candida.

*

După o discuție destul de lungă membrii sinodului au desemnat, pe episcopul Timus al Argeșului, pentru demnitatea de Mitropolit Primat, și pe Archiereul Calist, ca episcop de Roman.

Pentru locul ce va rămîne vacant ca episcop al Argeșului, a fost desemnat arhiereul Meletie.

*

La ora 1 ședința a fost rădicată.

PANTELIMON LA TECUCI

Tecuci. — In comuna Corbeasca, s'a prezintat eri un păstor, însoțit de 100 capre.

Fără a sta mult pe gînduri, păstorul a început să se desfacă de capre, vînzînd cu cîte 3 și 4 lei capra.

Apoi a dispărut prin păduri. S'a constatat tot atunci și dispariția unui docar al arendașului Leon Marcovici.

Se crede că păstorul nu era altul, de cît Pantelimon.

Accidentul prințului Moruzzi

București.—Prințul Moruzzi, venind eri în Capitală, prin strada Tautu, caii de la Cupea a luat vînt și au răsturnat trăsura.

Din fericire prințul Moruzzi s'a ales numai cu leziuni ușoare.

Sosirea noului ministru al României

Haga.—Domnul Mitilineu, ministrul României la Haga, a prezentat astă zi, scrisorile sale de acreditare Reginei țărilor de jos.

Un asasinat senzațional

Viena. — Dr. Matkovici, pătrunzînd, azi după amiază în locuința domnului Holznecht, fost șef de secție la ministerul de justiție, a ucis cu focuri de revolver pe fiul acestuia George, rînind grav pe un al doilea fiu, apoi s'a sinucis.

Dr. Matkovici, era medidatorul băeților d-lui Holznecht, și amorezîndu-se de fiica acestuia i se refuzase cererea în căsătorie.

Războiul Italo—Turc

SITUAȚIA LA TRIPOLIS

Constantinopol.—Agenția Stefani, comunică că noaptea s'a scurs liniștită, cîteva focuri numai s'au schimbat, însă fără efect

Turcii sunt bine adăpostiți. arabii însă stau mizerabil. Holera bîntuie printre arabi. Sute de cadavre stau neîngropate.

Trupele italiene sunt sănătoase 10% sunt bolnavi

Kalazi. — Sanatatea trupelor italiene este foarte bună. Numărul bolnavilor e mai mic de 10 la sută, și bolnavii nu sufăr de boli grele.

HOTĂRÎREA GUVERNULUI TURC

Constantinopol.—Un consiliu extraordinar de miniștri. care a ținut pînă la orele 9 seara.

S'a discutat evenimentele din Tripolis și despre o eventuală acțiune în Marea Egee. S'a hotărît trimeterea de noui trupe la Tripolis, și a unui număr de funcționari administrativi.

Cutremur de pămînt

Berlin.—Astă seară pe la orele 10, un cutremur de pămînt, a fost simțit la München și Stutgart.

Cutremurul a fost mai puternic la Stutgart.

Moșie de vînzare *lîngă un oraș din centrul Moldovei. Suprafața 146 hectare, loc arabil, fîneață, vie, casă frumoasă. Informații, Nicu Battin, Hotel Traian.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26.*

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

De inchiriat *chiar de acum un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi instalate, și apă, și mobilate.*

ȘI

De vînzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, beci grădină și altele și 2-lea, cu 3 camere, 2 pivnițe, grajd, șură și alte aarete și grădină.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșinescu No. 15.*

Soc. filantropică „STEAUA"

Școala Primară și Profesională Israelito-Romînă de fete, Iași

— Str. Albă (Elena Doamnă 23) —

Se caută o profesoară pentru predarea cursurilor de limba Romînă, Franceză și Germană la clasa I-a divizionară a secțiunei profesionale înființată la aceasstă școală.

Cererile se vor adresa direcțiunei cel mai tîrziu pînă la 8 Noembrie.

Comitetul.

CASA DE BANCA

M. DIAMANT

s'a mutat în str. Mirzescu No. 125

etajul I, colț cu str. Stefan-cel-Mare (casele Jurist)

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

FĂINA LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o poziție încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilități, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

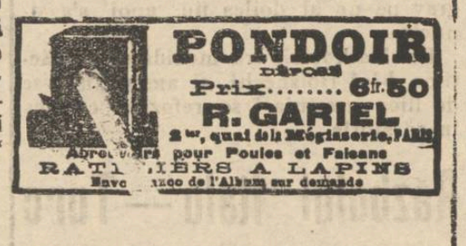

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreține colorațiunea părului; pigmenții prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuințează pentru inprospătat aerul în camera de dormit și în odaia bolnavului, prin evaporație sau pulversație.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgie, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m de haut 10 mètres 0f30c

Baym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medecină din Paris voți Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecțiunilori cangrenose, lepri, gatuia, ulcerilori inveterați și atotuleri bôle provenind din necurățenia și alteratiunea sângelui.*

Specificu prin excelență contra *BÓLELORI SIFILITICE* și a teribilelori urmări consecințe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ învetérate și rebele (accidentilori gurei și a gâtului, putrediunii oselori). Nici un alta medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onoră Pesmeții Dr Ollivier.

Celu mai efficace și energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DÉPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acești pesmeți d'un gust forte plăcuți și de ligestiune ușóra se conservă ani intregi in ori-ce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experiente publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Un broșura acompaniaza fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeți oferu un remedu de compesițiune constantă, de preparațiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanității.*»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

PROBATIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE TERILE

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruszelocki lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Ghiţescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VIII—№ 1441—Duminică 6 Noembrie 1911

Congresul avocatilor

— O sărbătoare a justiţiei —

Din toată Moldova, ca şi din îndepărtata Oltenie, din mijlocul Capitalei, ca şi din cele mai nesocotite reşedinţe de judecătorii, din toată ţara şi din toate centrele, unde justiţia îşi are organele sale, baroul romîn îşi trimite reprezentanţii la Congresul de la Iaşi.

Ce este congresul acesta? Din ce nevoi adînci răsare şi către ce finalitate se îndreaptă?

Iată cum exprimam aceste lucruri acum cîte-va luni, în întrunirea care a pus primele baze ale Federaţiei:

„Inainte de toate urmărim o acţiune culturală, un prilej pentru discuţiuni de doctrină juridică. Apoi o acţiune în favoarea intereselor generale ale Corpului. Şi, în fine, o acţiune care ar fi un fel de contribuţie la opera legislativă şi care ar însemna o lărgire a funcţiunii sociale pe care o îndeplinim. Partea aceasta ar fi cea mai însemnată din toate.

„Se ştie defectul principal al legii. Creată pentru viitor, ea rămîne mereu opera trecutului, operă abstractă şi imobilă, care nu cunoaşte transformările continue ale nevoilor sociale, care se izbeşte mereu de mobilitatea extremă a vieţii. De aici conflictele cari provoacă evoluţia înceată a dreptului pe cale de jurisprudenţă. Dintre toate organele justiţiei sociale, baroul e singurul mai în măsură a cunoaşte toate amănuntele luptei acesteia şi cel mai pregătit dintre toţi a da ori-cînd şi în ori-ce caz, formula de soluţie. El o face zilnic la bară, dar o face adesea fără suficientă putere, pentru că are împotriva sa autoritatea rece a legii. In congres va face-o însă, cu o autoritate care nu s'ar putea tăgădui. Dezideratele congresului în această privinţă vor fi în mare parte decisive, iar congresul însuşi va deveni ast-fel fără nici o oficialitate, un fel de organ consultativ al puterii legiuitoare.

„In această mare şi frumoasă mişcare s'ar afirma cele două tendinţi caracteristice ale vieţii moderne: tendinţa către asociaţiune şi tendinţa la specializare. Vom lucra prin noi, prin forţele noastre, prin luminile de care dispunem, viribus unitis, *într'un domeniu care ne aparţine de drept, prin pregătirea ce o avem de mai înainte, adică prin competinţa noastră specială“.*

N'aşi putea să adaog nimic la cele ce spuneam atunci. Cuvîntările calde ale colegilor mei, la aceiaşi adunare, adeziunile entuziaste, venite mai tîrziu de pretutindeni, au dat dovada că formula era justă şi ca raţiunea mişcărei baroului din Iaşi se justificase pe deplin.

Iar acum, în forma în care s'a organizat, cu garanţiile pe care le înfăţişează, pot spune că congresul de mîni, se afirmă ca o lucrare de ştiinţă şi de dreptate, cu efecte sociale imense.

Şi dacă din motive inerente organizaţiei sale, baroul a avut de suferit, în ultimul timp, o uşoară scădere în creditul public, prin mişcarea sa de acum, el va şti să arate că a rămas totuşi ceea ce trebuea să fie, adecă o instituţie liberă şi demnă, legată în chip indisolubil de justiţia ţărei, preocupată mereu de nevoile sociale, şi de îndreptarea lor, înălţindu-se prin independenţă, prin demnitate şi prin ideal.

Congresul de la Iaşi e dar o sărbătoare a justiţiei romîne.

E. Herovanu

ODIOSUL

Exact trei ani după odioasele sale fapte, se vorbeşte iarăşi despre Hamangiu, care are dreptul să facă pe eminescianul la Galaţi.

Victima principală a delaţiunilor scabroase ale odiosului, d. avocat Stoienescu, cere acum de la justiţie să pedepsească pe Hamangiu pentru denunţările calomnioase ce le-a făcut, în vremuri, contra sa.

Ce naivitate să ceri dreptate contra unui calomniator, care are talentul de a se însinua, care a reuşit, la Galaţi, să facă literatură şi să fie primit în comitetul statuei lui Eminescu, al cărui preşedinte este expresia cea mai onorabilă a magistratului cult, drept şi afabil — calităţi pe cari Hamangiu le posedă pe dos.

In care ţară din lume ar fi putut fi un Hamangiu coleg cu magistraţii? Dacă în antichitate asemenea specimene degenerate se pedepseau cu arderea în piaţa publică, acum ei sunt arşi de dispreţul public—aiurea, fireşte, nu la noi.

L'au mai judecat la Iaşi pe Hamangiu, tot pentru calomnie. Au dispreţuit pe reclamant şi au avut, bravii magistraţi, zîmbete gentile pentru calomniator.

Acele zîmbete fusese dictate atunci de ministrul Stelian, faimosul; le va dicta acum succesorul seu. Reclamantul de atunci fusese takistul Teodoreanu, reclamantul de acum este takistul Stoienescu—şi sunt miniştri cari cred, şi ie o magistratură ce crede, că un takist nu poate fi destul calomniat.

Hamangiu va fi achitat—pentru atîta lucru putem fi profeţi în Iaşul nostru. Dar va fi prilej pentru biciuirea canaliei. Trei ani mai tîrziu, canalia va fi biciuită cu aceeaşi sete de distrugere, cu care fusese atacată la început. Iarăşi va fi arătat în tot odiosul seu, iarăşi se va dovedi calomnia şi iarăşi vor fi primite toate incidentele, pentru ca procesul să nu poată fi judecat în fond.

Dar justiţia, amabilă cu detractorul ei, nu va putea lua dreptul de pledoarie, nu va putea împedica desvoltarea faptelor, cari vor invedera calomnia.

Se va dovedi, că un om îmbătrînit în magistratură, calomniat de un maniac, scos din slujbă de un ministru fără scrupule, că acel om este victima calomniei unui laş. Că laşul va fi achitat şi retrimis să facă pe magistratul ideal şi pe literatul, la Galaţi—e indiferent, suntem deprinşi cu asemenea judecată.

Dar laşul nu-şi va putea dovedi calomniile şi această constatare o urmăreşte, de sigur, d. T. Stoienescu, reclamantul.

Reducerea lui Cosmovici

Pentru prima oră un profesor de Universitate a primit să figureze în administraţia comunală, ca ajutor de primar.

Nu zicem, că ar exista incompatibilitate între asemenea demnităţi. Dar parcă nu merge ca un profesor al învăţămîntului superior să prefere asemenea post catedrei sale. In tot cazul de cînd avem universitate în Iaşi, n'am asistat la detaşarea unui profesor în administraţia comunală.

Domnul Cosmovici, eroul atîtor fapte ilariante, a primit să fie ajutor de primar şi că n'are aplicaţie pentru postul său, zilnic ne dovedesc isprăvile sale, nervii săi, gura sa.

Certat cu colegul său Stamatiu, certat cu toţi funcţionarii, autorul tuturor cazlîcurilor ce se petrec la primărie, d. Cosmovici a reuşit în fine, să obosească răbdarea consilierilor, să enerveze chiar şi pe primarul Iaşului, care, barbat gentil, se enervează foarte rar.

Profesorul de la facultatea de ştiinţe, la catedra de zoologie şi fiziologie comparată, devenit ajutor de primar, se găseşte acum într'o situaţie mai delicată de cît în momentul,cînd preferase ştiinţei, a fi colegul d-lui Stamatiu.

Domnul Cosmovici, ca profesor, putea spera că va face treabă la comună —singur el avea dreptul să creadă aşa ceva.

Dar ce crede profesorul despre el acum, cînd a fost literalminte pus sub interdicţie, cînd n'are dreptul să se ocupe de nimic, să rezolve nimic, pentru a nu mai excita spiritele?

Cine cunoaşte acest ipochimen de semi-om, pe care rîsetele l'au isgonit din partidul liberal, ştie foarte bine că el nu este de pus în fruntea unei instituţii publice, mai ales de importanţa primăriei.

A trebuit ca numitul, să fie cumnat cu d. Tuduri—un prea ilustru cu trecere în partid—a trebuit ca primar să fie d. Grecianu—pentru ca primăria Iaşi să fi fost lovită de epidemia, în tot cazul de boala, de a avea mai mare peste 'ea pe Cosmovici.

Ce a fost a trecut. Dar persista-va primarul în hotărîrea de a reduce pe ajutorul lui, la rolul de a nu putea face nimic, spre a nu face prostii?

Să vedem.

EDILITATE

NOUA ASANARE

D. Fîntînaru, fost prim ajutor de primar, ne-a declarat, că în tot timpul administraţiei liberale, mascurii se tăiau la abator. A fost greu de a se aduce la îndeplinire această măsură, care se impune atît din punctul de vedere sanitar, cît şi din acel financiar, dar ea a fost realizată.

Se clarifică prin urmare lucrurile. Dispoziţia a fost suprimată de actuala administraţie comunală, în vederea alegerilor. S'a făcut o concesie unor alegători, cu sacrificiul sănătăţei publice.

Cu drept cuvînt, d. dr. Georgescu, directorul abatorului, a arătat că până şi gîştele se taie la abator, numai mascurii nu.

Aceasta constitue cea mai mare primejdie posibilă. S'au născut un mare număr de cuiburi de infecţiune, care, în momentele aceste de ameninţare de holeră, constitue o primejdie extrem de mare. Dar aceasta n'ar fi nimic, pe lîngă pericolul relevat de directorul abatorului, şi anume a boalelor ce transmite acest animal, pus în consumaţie publică, fără nici un control.

Dar şi din punctul de vedere al intereselor comunale, aceasta însamnă o pagubă însemnată, căci comuna nu încasează taxele cuvenite, taxe ce formează un capitol însemnat din prevederea veniturilor comunale.

Mai nostim însă în această afacere, e faptul că primarul, se făcea că nu ştie nimic din toată această afacere, şi îşi exprimase mirarea, că medicul nu l'a sezizat în mod special.

Foarte curios.

Dar se ştie, că dispoziţia a fost luată de actuala administraţie, în interes pur electoral. Şi atunci, ori d. Greceanu habar n'are ce se petrece la Primărie, ori crede că ajunge a ascunde faptul, pentru a scăpa de răspundere.

Se 'nşală.

Alarma a fost dată de consiliul de higienă, şi chestia va fi discutată şi de consiliul sanitar superior, care nu poate permite ca o administraţie comunală fără scrupule, să puie în primejdie viaţa locuitorilor.

Până una alta, administraţia comunală e datoare să dea explicaţii, cu privire la acest fel de asanare.

L.

OAMENI ŞI LUCRURI

Glossa elocvenţei

In ajunul unui congres al avocaţilor, ce temă poate fi mai la ordinea zilei de cît acea a elocvenţei?

E în afară de ori-ce îndoială că din punctul de vedere al oratoriei—care nu se confundă totdeauna cu elocvenţa—suntem o ţeară înaintată.

S'ar putea spune chiar, că e un contrast între gradul de dezvoltare şi de înflorire, în care se află această însuşire a noastră şi între gradul mai puţin înaintat la care am ajuns în privinţa unor desvoltări mai intelectuale de cît oratoria: ştiinţa, literatura, beletristica, starea de cultură generală şi celelalte.

In articolul raport pe care l'a publicat acum de curînd asupra serbărilor universitare iaşane—la care a luat parte —profesorul Waldeyer din Berlin face următoarea observaţie, într'un pasagiu:

„... Ţin să menţionez o masă foarte veselă dată de profesorii universităţii din Iaşi delegaţilor, în cel întăi hotel din oraş, — la care au luat parte studenţi şi studente. O animaţie veselă a domnit în tot timpul acestei mese, unde s'au servit numai mîncări naţionale şi vinuri romîneşti. Că n'au lipsit discursurile nu mai este nici o vorbă. S'au auzit diferite limbi. Limba romînă suna foarte frumos şi se potriveşte de minune, după cum se vede, la efecte oratorice; trebue de remarcat că domnii colegi romîni, aproape cu toţi, s'au arătat ca oratori de frunte“,

Ilustrul profesor e, de alt-fel, foarte cumpătat în laude. In unele privinţe spune chiar şi oare-cari adevăruri puţin plăcute,—bună oară în ce priveşte „aspectul“ Iaşului semi-oriental.

Dar l'a impresionat, negreşit, talentul oratoric al celor mai mulţi şi aci găseşte o caracteristică a vieţei romîneşti în momentul de faţă.

Puterea de vorbă, frumuseţea de rostire, au mers înaintea altor daruri în evoluţia culturală a Romîniei şi este aci un fenomen istoric demn de subliniat. Bună oară în poezie.

Lăsînd de-oparte pe Eminescu — nicăiri în literatura scrisă dintre anii 1870 şi 1885 nu găsim aceiaşi „grandelocvenţă“ miraculoasă, cu toată că generaţia de prozatori de la Bălcescu şi Odobescu pînă la Delavrancea şi Caragiale au dat prozei literare romine o vigoare extraordinară. In eloquenţă însă dezvoltarea a mers mult mai repede, surprinzător de repede şi poate e mai mult de cît o simplă coincidenţă faptul că în Decembrie 1884 — atunci cînd în poezie Eminescu atingea apogeul—marele orator Mihail Kogălniceanu a putut saluta în Parlament ivirea unui nou şi uriaş talent oratoric şi literar în acelaşi timp, spunînd:

„Am văzut pe un tînăr reprezentant al naţiunii, pe d. Take Ionescu, suindu-se la tribuna aceasta şi ţinîndu-ne un discurs cu mult talent. Mă grăbesc a-i aduce omagiile mele“...

Oratoria, eloquenţa publică, în înţelesul cum ştiu să o practice marii ei reprezentanţi, este un gen care aparţine de-adreptul şi în întregime literaturei. Aceasta a arătat-o şi d. Titu Maiorescu, acum zece ani, scriind într'un studiu memorabil despre: „oratori, retori şi limbuţi“:

„E un adevăr banal, dacă zicem că pentru regimul nostru parlamentar, mai ales după democratizarea presei, vorbirea într'o adunare publică a rămas cel mai puternic mijloc de manifestare a ideilor politice; dar—adăogăm că asemenea vorbire poate deveni tot adată literariceşte un element de dezvoltare a limbei, contribuind la îmbogăţirea şi clarificarea înţelesului cuvintelor“.

Care este însă relaţia propriu zisă între eloquenţa literară şi... avocatură?

Iată o temă asupra căreia rămîne încă de reflectat în zilele aceste cînd Iaşul adăposteşte interesantul congres al avocaţilor din ţeară.

Rodion

Conflicte de idei

Corespondenţa unei femei cu un om de scoală

IV

Decembrie

. . . . . .

Inţeleg toate motivele, care mi le dai în privinţa anomaliilor ce întîlnesc. Şi cu toate acestea cînd mă găsesc în faţa unui caz, descurajul mă cuprinde. Comparînd însă nivelul general de cultură a societăţii de aci şi cu scăderile altor societăţi, găsesc o deosebire enormă, dar care deosebire totuşi nu mă împacă.

Voiu fi venind cu iluzii prea mari?—se poate. Dar atunci în care parte se găsesc oamenii ideali? Nu există? Despre aceasta n'ai să poţi să mă convingi.

Imi pare că simt o contradicţie la d-ta. Imi spui că prea caut să trăesc numai într'o lume ideală şi că trebuie să mă deprind a lua lucrurile în legătură cu viaţa aşa cum se prezintă. Mă silesc s'o fac nu atît pentru mine, cît pentru a-ţi urma sfatul.

Ştiu de cîtă cumpătare eşti capabil, ştiu cît de bine poţi să păstrezi linia dreaptă în toate şi ai vrea să te urmez, dar aceasta nu mă împiedică ca la un moment dat, să nu ţin seamă de nimic şi să simt adîncă nemulţumire de o stare de lucruri ce mi se prezintă altfel de cît aş dori-o. Dar te rog răspunde-mi: cine trăeşte mai mult în lumea nereală de cît d-ta? Ca remediu caut să petrec cîte-va ore în mijlocul naturei unde respirand larg, las privirea şi gîndul să rătăcească fără nici un frîu...

Pe malul lacului mă simt aşa de uşoară şi fiecare clipă da viaţă e aşa de plin trăită, încît dacă n'ar fi împrejurările de care trebuie să ţin samă nu m'aş clinti zile întregi...

In casă nu-mi place să stau, căci gazda mea nu mai e o femee simpatică după ce o cunoşti mai bine. E sgomotoasă, lipsită de bun simţ şi cu pretenţii.

Zilele acestea în camera de alături a venit un tînăr rus. Fiind pe aceiaşi sală, am fost nevoită să intru în vorbă cu el, Se numeşte Vadime Boletcheszof. Eri după prînz aud o batae discretă în uşă. Era el. Imi arată dorinţa ce ar avea să stee de vorbă cu mine. Dar fatalitate,... nu cunoaşte limba.

Toată vremea e cu dicţionarul în mînă. Cînd vrea să spuie ceva, foileteză şi apoi îmi dă un substantiv şi un verb la infinitiv. Dacă am norocul să ghicesc ce voeşte, e aşa de fericit, în cît el singur nu pricepe cum de l-am putut înţelege.

Imi spuse că-i foarte nefericit din pricină că voind să ajute pe ţăranii de pe moşia tatului lui, sfătuindu-i cum să facă să lucreze pămîntul mai uşor şi cum să-şi cumpere instrumentele agricole, Ministrul Stolipin l'a exilat pentru doi ani. Im declară că nu iubeşte pe localnici nu l interesează viaţa lor şi că se teme să nu moară fără a-şi revedea pe ai săi. Imi mai vorbi mult despre mama lui—o pianistă de forţă şi despre fratele lui de 10 ani. Despre tatăl său nu pomeni nimic. Desigur trebuie să fie un reacţionar încarnat.

Mă interesează mult acest tip, dar îţi poţi închipui cîtă vreme a cerut înşirarea acestor fapte succinte căci mai toate cuvintele trebuiau căutate în dicţionar, Sarmanul crierul mai fu pus la grea încercare, dîndu-şi osteneala să complectez cît mai mult cele ce avea tînărul de gînd să spuie.

M'am simţit însă foarte mulţumită putînd să-i dau prilejul de a-şi uşura puţin sufletul.

In mijlocul aprinsei noastre conversbiri intervine un mic incident. O batae puternică în uşă ne face să pierdem firul cu atîta greutate prins. Era gazda noastră, care făcîndu-şi o bluză cu multe dantele în jurul gîtului şi cu multe garnituri, venia să-mi ceară părerea sau mai bine s'o admir. Tînărul privind o cam lung zise fără a mai căuta în dicţionar: *Jé pense pas commode.*

Mă gîndii mult, ce nu era comod, bluza, garniturile sau întrarea cam bruscă?

De altfel, din întrea înfăţişare a tînărului se degajă o politeţă, o bună cuviinţă dictată de bunul simţ şi nu de vre-un cod oare-care.

Rămînînd singură reflectai la tirania guvernanţilor cari sub cuvînt că îndrumează gloatele, comit cele mai sălbatice crime morale... Sărmanul tînăr ce făcuse ca să merite exilul aşa de dureros pentru dînsul! Natura lui nu-i permite să se încinte cel puţin, din viaţa de Apus, care este idealul de trai

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

pentru alţii tineri — nu pentru a şi îmbogăţi mintea, ci pentru a cunoaşte tot felul de destrăbălări rafinate.

Şi mă întreb, care îi va fi fost educaţia acestui tînăr, cu atîta ideal şi dragoste de ţara şi obijduiţii ţării lui? De unde îşi va fi luat el ideile? De la învăţători, de la şcoală? Sau de la părinţi? Şi acuma care din ei l a influenţat mai mult? Lacrimile ce-i veniră în ochi vorbind de mama sa, îmi spuse destul. Fericită mama şi fericit copil!...

Avem un timp minunat. Cerul e senin. Iar ceaţa nu se ridică de cît pînă la jumătatea munţilor. Vîrfurile lor aurite de ultimele raze ale soarelui, ce dispare, dau un farmec nespus. Luna palidă rămîne să lumineze întunericul ce se lasă asupra oraşului de sărbătoare. Localnicii şi au sărbătorit zilele acestea Crăciunul.

Aseară după 10 ore am eşit în oraş însoţită de tînărul rus pentru a vedea cum se primeşte Anul nou. *Revelion*-ul se face aci pe stradă Toată lumea la 12 de noapte cată să se găsească în jurul catedralei. Mulţi sunt costumaţi sau cel puţin mascaţi. Cînd bate miezul nopţii, dangătul clopotelor începe — dangăt care face foarte multă plăcere. Căci la ei nu se trag clopotele de cît de 4 ori pe an. Se înţelege de la faptul de a le suna zilnic şi pînă a se reduce numai la 4 ori pe an e un pas mare, dar pînă ce va dispărea cu totul, încă mai este...

Fui impresionată în rău de sgomotul şi apucăturile sălbatice ale unei bande de vre o 20 de tineri, cari folosindu-se de obiceiul vechi de a se îmbrăţişa cunoştinţele unele cu altele se alungau după nişte femei. Unul din ei purta costumul naţional romînesc! In contrast cu aceştia treciau un şir de studenţi din localitate cari puşi pe 4 rînduri cîntau cîntece naţionale păstrînd o cuviinţă ce impunea.

Din nou aceiaşi întrebare îmi veni în minte: Care e pricina deosebirii aşa de mari dintre oameni? Să fie rasa? Dar bine nu e vorba aci de rasa neagră ci de cea albă. E vorba numai de naţionalităţi deosebite, cu aceiaşi culoare, cu acelaşi unghiu facial, sferoidal sau parietal.

Răspunsul nu poate fi de cît deosebirea de educaţie, ori cît s'ar pune de mult pe sama eredităţei.

Dar aceasta mi aduce aminte că zilele trecute am vizitat *Azilul incurabilor*. Ce oroare! Intr'un cărucior un copil de 6 ani, mic ca de 3 luni — diform, se înţelege. Altul de 10 ani tot aşa de mic, căzut în epilepsie. Un tînăr ftisic, bolnav de măduva spinării, încîrcit cu un cap enorm. O fată de 18 ani, ghemuită pe un scaun avea capul mînele şi picioarele foarte mari; trupul însă foarte mic. Ochii abia se cunoşteau, buzele umflate. Din cînd în cînd scotea un geamăt ca de animal sălbatec.

Apoi bătrîni paralizaţi, reumatismatici, idioţi şi alte specimene — greşeli de ale naturei. Unul din ei era legat pe un scaun pentru a-l împedica de a se tîrî pe pămînt.

Toţi erau lăsaţi în sama unei surori de caritate, tînără şi frumoasă. Intr'o sală mai departe 4 idioţi mai *inteligenţi* — dacă aceste 2 cuvinte se pot împărechea, — citeau Testamentul nou! Iar deasupra uşilor era scris: *Jésus peut guerir.*

Nu mai fac nici o comentare. Nu-i aşa că-i de prisos? In ori ce caz am putea discuta *bolile voinţei*, dacă a fi împreună.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Poezia cu mistere.—In urma notiţei ce am publicat cu privire la înţelesul telegramei prin care M. S. Regica cerea d-lui Sadoveanu textul traducerei poeziei „Calafatul" primim următoarele de la un talentat publicist iaşan, al cărui nume îl ştie... d. Sadoveanu:

„.. Aş încerca o altă dezlegare a misterului cu poezia „Calafatul", ca acea din „Opinia" de azi, care totuşi pare destul de plausibilă.

Calafatul se găseşte în traducere romîn volumul „Pe Dunăre" (apărut 1904) de Carmen Sylva, redactat în rom. de Ţigara Samurcaş.

Poezia e semnată *M. Sadoveanu.*

Semnătura aceasta e o mică bazaconie literară. Samurcaş, încurcat în faţa poeziei, se adresă lui Sadoveanu. La rîndul lui, S., se adresă mie. Am făcut traducerea.

In volum, traducerea aceasta (exclusiva mea proprietate), a apărut cu semnătura lui Sadoveanu.

De alte traduceri ale lui Coşbuc şi Iosif nu ştiu. Nu s'a adresat oare Carmen Sylva lui Sadoveanu ştiind eă traducerea e opera lui?"

Iată încă un.. mister pe lîngă celelalte.

Poezia există în trei traduceri, din care una semnată de M. Sadoveanu, care a scris numai în tinereţe puţine versuri, dar, precît ştim nu s'a încumetat a face traduceri din nemţeşte.

Cum se face că d-sa n'a arătat a cui e traducerea din volumul „Pe Dunăre"? Talentatul prozator n'avea trebuinţă de această substituire ca să şi întemeeze o reputaţie literară pe drept cîştigată şi din ce în ce mai susţinută.

*

A apărut: „Contribuţiuni la studiul fracturilor prin smulgere ale calcaneului" de dr. H, Rosenthal, vechiu intern al spitalelor.

O lucrare de reală valoare ştiinţifică.

*

După îndemnul amicilor săi Camille Flammarion, popularul astronom francez şi-a scris „Memoriile" sale pline de amintiri picante şi instructive.

*

Amica intimă a foastei princese Louisa de Saxonia, d-na Mary Chester Foulket, continuă în „Matin" indiscreţiile asupra menajului Toselli.

Ea descrie pe pianistul Toselli, ca pe un om brutal, viţios şi alcoolic.

Se pare, că a fost adeseori beat, dar nu de... dragoste.

*

STRUNA ZILEI

CONGRESUL

...Vor fi în Iaşi cîte-va sute de avocaţi ou ocazia congresului.

Iaşii, Doamne, cu ce oare
Sunt atît de vinovaţi,
Că le-ai dat atît de multe
Guri de avocaţi?

SOCIETATEA „PÎINEA SARACILOR" DIN IAŞI

APEL

Comitetul Societăţei „Pîinea Saracilor" aduce la cunoştinţa publicului ieşan că la 1 Noembrie 1911, a deschis ca în fie care an, cantina din str. Palat No. 15, distribuind sărmanilor nevoieşi, de orice naţie, de ori care religie, hrană, pîine şi lemne.

Traiul vieţei scumpindu-se în mod simţitor, iar, pe de altă parte, veniturile societăţei fiind mici relativ cu cheltuelile necesare bunului mers al cantinei, Comitetul a decis a da o reprezentaţie cinematografică, Joi 10 Noembrie 1911 seara, în beneficiul Societăţei şi face, cu această ocazie, un călduros apel publicului Ieşan, prea bine cunoscut pentru marea sa geneorositate, rugîndu-l a onora prin o prezenţă numeroasă această reprezentaţie; tot odată de a susţine această operă de binefacere atît de folositoare prin numerar sau în efecte.

Preţurile de intrare, la reprezentaţia de la 10 c. **vor fi cele obişnuite la spectacolele cinematografului.**

Biletele se găsesc de vînzare la d-na casieră Elena dr. Riegler, *iar în seara reprezentaţiei la casa teatrului Sidoli.*

Ofrandele bine voitorilor donatori se pot depune la d-nul vice-preşediute dr. B. Sculy Logothétides, Strada Toma-Cosma No. 8, la d-na casieră Elena dr. Riegler str. Păcurari No. 10, sau la d-na, Secretară, Aneta dr. Cosmovici str. Codrescu. Ofrandele primite se vor publica, şi chiar cele mai mici vor fi primite cu cea mai mare recunoştinţă. In schimb, Comitetul îşi va da, ca şi în trecut, cea mai mare silinţă, de a veni în ajutor la un număr cît se poate de mare de sărmani, oferindu-le o hrană bună, pîine lemne şi un adăpost bine încălzit.

Comitetul

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Primul Congres al Fedèraţiei Avocaţilor din România

Programul.—Instrucţiuni generale.—Chestiunile ce vor fi discutate. Banchetul.—Alte detalii.

De la baroul avocaţilor din Iaşi a pornit ideia constituirei avocaţilor în federaţiune şi primul congres a fost hotărît să se ţie în Iaşi.

El se va deschide mîine, Duminecă, 6 c., şi va continua în zilele de 7 şi 8 c. Intr'un articol din prima pagină salutăm această sărbătoare cu tot respectul ce i se cuvine. Dorim ca din discuţiile ce se vor urma să iasă tot mai multă lumină pentru justiţie şi pentru dreptate şi ca însemnatul corp avocăţesc să căştige tot mai mult în prestigiu.

Lăsăm să urmeze programul şi chestiunile ce se vor pune în discuţie:

PROGRAMUL

Duminică 6 Noembrie

Ora 10 jum. a. m.—Şedinţa de deschidere (Sala Teatrului Naţional).

Ora 2 p. m.—Lucrări în secţiuni (Palatul Universitar).

Luni 7 Noembrie

Ora 10 a. m. — Lucrări în secţiuni (Palatul Universitar),

Ora 2 p. m.—Şedinţă plenară (Aula Universităţei).

Ora 7 seara.—Banchetul Federaţiei (Sala teatrului Naţional).

Marţi 8 Noembrie

Ora 10 a, m.—Lucrări în secţiuni (Palatul Universitar).

Ora 2. p, m.—Şedinţă plenară. Inchiderea congresului (Aula Universităţei).

Instrucţiuni generale

Congresul va avea trei secţiuni, care vor pregăti prin dezbateri scurte, lucrările şedinţelor plenare. Fiecare secţiune va alege un preşedinte şi un raportor.

Discuţiile adunărei plenare nu vor începe de cît după ce raportorul secţiunei respective va fi citit darea sa de seamă.

Toate discuţiile vor fi strict obiective, ele se vor mărgini numai la chestiunile fixate prin ordinea de zi,

Membrii cari nu pot lua parte în persoană, la lucrările congresului, pot trimite secretariatului acestuia, odată cu adeziunea lor, rapoarte scrise, memorii şi monografii cu privire la chestiunile hotărîte.

Toate lucrările congresului (dezbateri, rapoarte, comunicări, deziderate etc) se vor coordona cu îngrijire şi se vor aduna în volum.

Ţinuta la şedinţa de deschidere, de preferinţă redingota sau jacheta; la banchet, de preferinţă fracul, sau cel puţin redingota.

Taxa de participare, destinată pentru acoperirea tuturor cheltuelelor necesare, este de 25 lei, în care se cuprinde şi cotizaţiunea pentru banchet, socotită 20 lei tacîmul.

O comisiune specială va îngriji ca fie care membru al congresului, să poată avea o bună locuinţă, pe tot timpul şederei sale în Iaşi.

Membrii congresului au dreptul la o reducere de 50 la sută, din tariful căilor ferate, la dus şi întors.

Pentru a uza de acest drept ei sunt datori a prezenta cartea de membru al congresului, pe care comitetul o înaintează, din timp fiecăruia la cerere.

Chestiunile supuse discuţiunei congresului

Secţiunea I

Chestiuni de legislaţie

I. Teoria riscului profesional în materie de accidenre de lucru este compatibilă cu teoria legală a quassi-delictelor? E bine şi necesar ca legiuitorul să intervie în această materie cu o lege specială?

E aproape un secol de cînd sub impulsul nevoilor vieţei, jurisprudenţa din apus aaută formula, care să armonizeze teoria legală a quassi delictelor cu sentimentul justiţiei sociale.

Teoria riscului profesional în materie de accidente de lucru, formulată de Cheysson şi precizată de Saleiiles, este rezultatul strălucit al acestei sforţări generoase.

Autoritatea ei, care venea de la autoritateă sentimentului public, a impus puterii legiuitoare. Căci fără îndoială numai curentului format în opinia publică se datoreşte legea franceză asupra accidentelor de lucru de la 9 April 1898, care împreună cu legile similare din alte state, alcătueşte una din cele mai însemnate reforme sociale moderne.

Era de datoria primului congres juridic din România să înscrie în fruntea programului său, dezbaterea problemei accidentelor de lucru. El va avea dar a şi spune cuvîntul în această privinţă, cu toată larga competinţă, pe care i-o dă cunoaşterea nevoilor curente şi cu toată puterei experienţei pe care i-o oferă istoria problemei în lumea apusană.

II Care sunt neajunsurile pe care le oferă juriul în materie criminală? Este această instituţie la înălţimea chemărei sale? Ce îndreptări i s'ar putea aduce?

Juriul criminal e o instituţie liberală şi democrată, zic numeroşii partizani ai acestei instituţii. In ţările constituţionale, el e un organ esenţial al libertăţii publice şi o garanţie împotriva arbitrarului şi a rutinei. Rezultatele instituţiunii sunt bune; critica erorilor săvîrşite de juriu priveşte mai mult defectele procedurei sale şi reaua practică introdusă de rutină, iar nici de cum de instituţia în sine. Pentru aceasta pretutindeni unde funcţionează, el face parte din Constituţie.

Juriul e negaţiunea principiului diviziunei muncei, zic adversarii săi. El dă atribuţiuni grave şi delicate unor oameni lipsiţi de pregătire, — şi fără a contribui la garantarea libertăţilor publice asigură o impunitate revoltătoare acolo unde nevoia represiunei e mai evidentă. „Rezultatele sale sunt deplorabile", zice Garofalo, cel mai autorizat susţinător al desfiinţărei juriului criminal.

Discuţia aceasta care interesează în cel mai înalt grad societate romînă, merită a fi reluată cu cea mai mare grijă şi atenţie. Congresul avocaţilor va şti de sigur să emită dezideratul său în această privinţă, ţinînd socoteală de toate împrejurările particulare moravurilor şi tradiţiilor societăţei noastre.

Secţiunea II

Chestiuni de doctrină

I. Care este fundamentul dreptului de intervenţiune a statului, în materie contractuală? Care este domeniul şi limitele acestui drept?

Fireşte, nu poate fi vorba aici de a atinge în întregimea ei, chestiunea complexă a raporturilor cari leagă statul de individ, nici de a examina, chiar în treacăt numeroase doctrine, care se ocupă de geneza, de forma şi de substanţa acestor raporturi. Toate lucrurile acestea ar aparţinea mai mult Sociologiei şi Economiei politice, de cît dreptu lui. E vorba însă numai de a aduce oarecare lumină asupra acestor raporturi, din punct de vedere juridic, considerîndu-le, cu deosebire, în ordinea constituţională existentă a Statului romîn.

Privită ast-fel, chestiunea s'a pus la noi, sub violenţa brutală a evenimentelor din 1907, cu prilejul legilor agrare votate de ultima Cameră liberală. Ea nu şi-a perdut însă nici actualitatea, nici interesul arzător pe care-l înfăţişa în anii trecuţi.

II. In cazurile în care tribunalele noastre au dat de examinat cuprinsul şi aplicaţiunea unei legi străine, violarea acesteia dă drept părţei vătămate de a uza de calea recursului?

Chestiunea aparţine dreptului internaţional; ea interesează de o potrivă doctrina şi jurisprudenţa. Inalta Curte de Casaţie nu s'a fixat încă la formulă decizivă în această privinţă. Soluţia definitivă nu poate însă întîrzia; ea va veni desigur sub presiunea nevoilor născute din extenziunea comerţului şi a relaţiilor internaţionale. Congresul n'are altă chemare, de cît a cerceta lucrul din punct de vedere doctrinar şi de aşi afirma punctul său de vedere, potrivit nevoilor vieţei sociale.

Secţiunea III

Chestiuni Profesionale

Care sunt neajunsurile legei pentru organizarea Corpului? Ce măsuri de îndreptare se pot lua, pentru a o face mai corespunzătoare necesităţilor necunoscute?

Este incontestabil că legea din 1907, înseamnă un mare pas în spre o bună şi chibzuită organizare a barourilor, în tot cazul un progres netăgăduit asupra rînduelilor din legea veche. Totuşi practica se, în curs de mai bine de 4 ani a indicat numeroase lacune, şi a pus în evidenţă necesitatea unei largi reforme. Congresul n'are chemarea de a alcătui un anteproect de revizuire. El va atinge chestiunile de principiu, va fixa nevoile recunoscute ale corpului şi va da expresie concretă curentelor care se vor afirma.

Discuţia va fi liberă din acest punct de vedere şi cu privire la chestiunile cu caracter general, care fără a avea vr'un raport direct cu reformarea legei, ar atinge numai interesele profesionale ale Corpului. In această privinţă, după alcătuirea programului. Baroul de Ilfov, prin decanul său, a intervenit pentru a se pune în discuţie: 1) Reglementarea stagiului; 2) Privilegiul pentru onorar; 3) Obligativitatea intervenirei avocatului în actele de notariat şi 4) Reglementarea mai severă a raporturilor profesionale.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck" este, că pe toate căile obscure să fac încercări, a exploata renomeul numelui „Franck" pentru fabricate inferioare. — De aceea menajera atentă trebue să aiba grijă la semnul de cunoaştere: **„Franck cu răşniţa de cafea".**

Marca registrată.

Acele cutii şi pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Răşniţă de cafea" ca semn caracteristic, nu conţin veritabil **„Franck".**

De aceea atenţiune la cumpărare!

Preţuri de vânzare

al

veritabilului „Franck" Adaus la Cafea

în cutii de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	kg
	105	55	50	45	35	b.
„ pachete „	1/6	1/8	1/10	1/14	1/21	kg
	30	25	20	15	10	b.

V. Sm. Zănde. Y 2554. 9:11 II. F.

INFORMAŢII

❑ *Toate ziarele oficioase au publicat ieri ştirea, că în consiliul de miniştri de pe urmă s'a hotărît înaintarea la Casaţie, în locul vacant de consilier, a d-lui Stefan Miculescu, actual preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti.*

Astă-zi ziarele revin, spunînd că consiliul superior al magistraturii nu s'a pronunţat încă în privinţa numirii.

Este adevărat că vestitul consiliu nu s'a pronunţat încă, fiind-că el, contrar legii, are cuvîntul la urmă, nu la început. Legea lasă, în adevăr, la alegerea consiliului numirile în magistratura inamovibilă. Dar legile sunt făcute spre a fi aplicate pe dos, ast-fel că numirele le face ministrul şi consiliul, şarmanti instituţie, le ratifică.

Domnul Miculescu va fi numit la Casaţie, fiind-că este... finul Nababului.

❑ *Ministerul instrucţiunei publice n'a aprobat cererea ajutorilor de învăţător de a interveni pe lîngă ministerul de rezboi ca să li se admită să facă serviciul militar numai un an; de oare-ce această cerere nu e conformă cu legea şi regulamentele şcolare.*

❑ Ministerul instrucţiunei publice a numit următoarea comisiune pentru examenul de capacitate la specialitatea croitorie: d. Th. Avr. Aguletti, preşedinte; d-nele Elena Mirzescu, inspectoarea şcoalelor profesionale de fete; Charlota Adelsberg, directoara şcoalei profesionale de fete gradul II, şi Elena Ladico, maestră.

❑ **Intrebuinţarea timbrului la legalizări.**—Ministerul de interne a adresat prefecturilor de judeţe următoarea circulară:

„Art. 19 şi 22 din legea timbrului prevăd pentru legalizări şi autentificări la întebuinţarea de timbre mobile speciale.

„Această dispoziţiune, care datează de la 1906, nu a fost îndeplinită, întrebuinţîndu-se pentru legalizări sau autentificări, cîte un timbru încrucişetor de 1 leu şi 5 lei, care se anulează şi se anexează la act. Prin decretul regal cu No. 3045, din 22 Septembrie 1911, s'a fixat că pe ziua 15 Noembrie curent se vor pune în circulaţie timbre mobile de 1 leu şi 5 lei, care se vor întrebuinţa la legalizări şi autentificări conform citatelor texte din legea timbrului.

„Pentru ca întrebuinţarea acestor timbre să fie practică, sigură şi uniformă în întreaga ţară, vă rugăm să daţi cuvenitele ordine autorităţilor dependinte de dv' să aibă de norme următoarele instrucţiuni:

1) Timbrul mobil se va aplica la capătul coalei de unde va începe procesul verbal de legalizare sau autentificare, scriindu-se chiar pe timbrul mobil primele cuvinte ale procesului verbal.

2) In procesul verbal se va face menţiune anume de anularea timbrului mobil.

3) In cazul cînd pentru terminarea legalizării ar fi nevoe de mai multe coale, fie care coală va trebui să poarte timbrul mobil necesar, făcîndu se de asemenea menţiune în procesul verbal de anularea lor.

„Aceste dispoziţiuni se vor aplica cu începere de la 15 Noembrie curent.

❑ Ancheta incidentului d-na dr. Puşcariu, dr. Socor, se va face în localul cancelăriei institului de anatamie din Iaşi.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnul I. I. Brătianu va face declarație în Cameră, că dacă vreuna din legile agrare, votate sub liberali, va fi abrogata, opoziția liberală se va retrage din Parlament.*

❑ *In urma anchetei făcute de procurorul general, privitor la judele instructor I. Lecca, de la tribunalul Suceava, care a fos dovedit că este debitorul unui justițiabil, ministrul justiției va trimite pe d. Lecca în judecata consliului superior al magistraturei.*

❑ *In urma unei noi consfătuiri ce a avut loc aseară, atît prima ședință plenară, cît și celelalte ședințe, ale congresului avocaților, se vor ține numai în aula Universității.*

❑ *La liceul internat, s'au constatat 3 cazuri de anghină difterică.*

Elevii bolnavi au fost isolați.

S'au luat cuvenitele măsuri de desinfectare.

❑ *Comitetul de organizare a congresului avocaților, roagă pe d-nii membrii ai congresului, ca pentru ce privește taxele de participare și de banchet să se adreseze d-lui avocat D. Botez, care se va afla tot timpul la Universitate.*

D. Pogonat, care fusese însărcinat cu primirea acestor taxe, a fost nevoit a se retrage din cauza unei nenorociri de familie.

❑ **Abonamente silite la Evenimentul.**—*Sunt cîte va săptămîni de zile de cînd comercianții evrei, cei saraci, în special, sunt invitați la diferitele secții polițienești și siliți să se aboneze la ziarul guvernamental local* Evenimentul, *ziar care se silește să fie aristocrat și care face antisemitism—cu paralele încasate de poliție pentru acel ziar.*

Oameni aproape nevoiești, avînd un mic comerț care merge bine, cînd înlesnește acelor oameni să cîștige strictul necesar, asemenea oameni sunt literalmente amenințați să depună cîte zece lei, cel puțin, pentru a subvenționa astfel un ziar, care reprezintă ideile și principiile d-lui Carp.

Polițiștii nu lucrează, firește. din proprie inițiativă. Căci pe lîngă că ocupația de a impune abonamente unor oameni săraci și neștiutori de carte, este profund degrădătoare, apoi n'ar fi posibil ca toți comisarii să se fi gîndit la asemenea operația meschină, pe care prefectul, dacă el n'ar fi autorul faptului rușinos, l'ar fi desaprobat.

Autorul este, însă, prefectul Stroja. El, care se opintește să înaugureze o „eră nouă" la poliție, a înaugurat și patronează sistemul gheșefturilor la poliție, iar acum în urmă a dat ordin să se cerșească parale pentru gazeta locală, care este amenințată să dispară.

Dacă ministrul de externe ar fi ceea ce trimbiță că este, un asanator de moravuri, de sigur că ar face anchetă ca să se convingă, că poliția sa din Iași, din ordinul prefectului, adună pe comercianții evrei la secții, unde sunt amenințați că li se vor face procese de contravenții, că li se vor închide prăvăliile, că nu vor scapa de furia polițiștilor, dacă nu se vor abona la Evenimentul.

*

Sunt cîte-va zile de cînd anchetăm cazul de care ne ocupăm. A trebuit să parcurgem orașul în strade mizerabile, necunoscute nouă pînă acum, ca să putem aduna unele din numele abonaților, în zilele din urmă, a Evenimentului.

Am dat, în mare parte, de dugheni sombre cu marfă puțină și sărăcăcioasă, de oameni aproape cerșetori, care au fost siliți să primească Evenimentul.

*

Iată *67* **din noii abonați ai** *Evenimentului.* **Numele celor mai mulți, stradele unde ei locuesc, vor arata cine sunt noii susținători ai politicei scrise a d lui Carp:**

Iancu Velniceru, strada Socola No. 65; Iancu Vonia, Socola 123; Moise Idel, Socola 57; Leib A. Hening, Mlaștenă 58; Moise Bercovici, Socola 53; Frații Klepper, morari; H. Sin Herșcu strada de Jos No. 21; I. Faierștein, str. de Jos 13; Șmil Moise, Cismăriei 33; Pincu Alter, Ghica Vodă 31; H. Konivel, Ghica Vodă 16; Marcu Naftule, Elena Doamna 38; N. Naftule, Cismăriei 37; Avram Spigler Lazăr, Cismăriei 16, H. Grimberg, Cismăriei 14; H. Mothelsohn, Cismăriei; I. Wechsler, strada Veche 25; M. Zalis, Elena Doamna 13; A. H. Polak, Elena Doamnă 11; Avram Leibovici, Vasile Lupu 114; Mendel Horovitz, Ciurchi 100; Toba Hascal, Ciurchi 112; Buium Zimer, Vasile Lupu 73; Natan Segal; Ruhla Gherșin; Froim Marcusohn; Lupu sin Moișe, Zeida Polak, Ioseb Drubici, M. H. Șloim, Șaia Șnaier, Moise Löbel, Ghețel Iacob, Avram Iițic și Leizer Laiter, toți aceștia domiciliați în stradele Vasile Lupu și Tatarași; Zaida Danel, strada Oancea; Hascal Frunzeanu; str. Ciurchi 64; Manase Zant, Moise Felix, str. Salhana; Lupu Caufman, str. 7 oameni; Fișer Abramovici, Beti Heinhorn, Peisy Solomon și Lazăr Rosenberg, str. Salhana, Strul Iițicovici str. Vasile Lupu; Mendel Abramovici, Iosub Herșcu, aceiași stradă, Moise Zvaigher, str. Ion Creangă, Ioseb Segal, str. Stejar; Iosub Löbel, Brînduța 36; Berl Fainblat, str. Moara de Vînt; Victor Neișetz, Moara de Vînt 13, Marcu Moise, Spitalul Pașcanu 14; Avram Velișcu, Brînduța 7; Avram Sin Iițic, Spitalul Pașcanu 21; Mendel Avram, Eternitate 37; Iancu Zilberman, Eternitate 25; Herșcu Goldenberg, Eternitate; Iancu Goldenberg, Ciric 20; Haim Fișler, Apeduc 20; Iițic Leibovici, Albinet 20; Suhăr Eișman, Leibeș Polak, Strul Mendel Zaidig și Moișe Moșcovici, circiumari, Iosef Haim Sohn, pitari.

❑ In instrucția afacerei de la Spiridonie, au fost interogați ieri domnii Ivașcu și Cristofor, actuali efori, rămînînd ca d. dr. Riegler, care se afla lipsă din oraș, să fie interogat în altă zi.

Tot ieri au fost interogați de judele instructor, intendenții Vizanti și Teodorescu, cari au declarat, că au primit ordin de la actualii epitropi să facă facturile cum le făceau și foștii intendenți.

Interesantă a fost depunerea d-lui Pascu, fost registrator la Spiridonie, care a declarat că fusese față cînd inspectorul Petrescu dăduse ordin agentului de siguranță Agagean, să forțeze pe furnisori să declare, că au dat facturi false.

Judecătorul a confrontat pe d. Pascu cu Agagean, care a afirmat că în adevăr, primise asemenea ordinar de la inspector și că-l executase.

❑ Una din cele două burse vacante la secția de Istorie Geografie a fost acordată d-șoarei Elisabeta Dimitriu, de către comisia burselor a Universității din Iași.

❑ **Consiliul comunal.**—Aseară s'a întrunit consiliul comunal, sub președinția d-lui dr. Cosmovici.

Consiliul a aprobat listele de alegători pentru Camera de comerciu, respingînd încrierea d lui Vartic și N. Dobrovici, cari n'au prezentat certificatele cuvenite.

S'a scutit de taxa pentru apă localul societății Reuniunea femeelor romîne.

Se scutește de taxa comunală, concertul pe care d-ra Maria Grigorescu urmează să-l dea la Teatrul Național.

Se resping diferite cereri de scutiri de taxă.

Se aprobă budgetul societățel Cantina școlară.

O singură chestie mai importantă a fost discutată, provocată de către d. P. S. Alexandrescu.

D. P. S. Alexandrescu, este antreprenorul afișagiului. In condițiunile contractului, se prevede, că antreprenorul este obligat a lipi gratuit afișele Teatrului național.

D. P. S. Alexandrescu, antreprenorul, cere acum comunei să l scutească de a lipi afișele teatrului național, sub cuvînt că comuna nu e datoare a face acest serviciu teatrului național.

Pentru a recompensa pe comună, pentru acest mare neajuns ce va face Teatrului național, d. P. S. Alexandrescu propune comunei o bonificație de 400 lei.

Consilierii au fost atît de emoționați de propunerea d lui Alexandrescu, încît au numit o comisiune, compusă din d-nii Konia și Ștefăniu, pentru a o studia.

Cu aceasta, ședința s'a rădicat la orele 7 seara.

❑ **Școlare.**—D ra Maria Gheorghiu, licențiată în litere, a fost numită profesoară suplinitoare la școala de fete din Vaslui, în locul preotului Grigoriu, detașat la gimnaziul din acel oraș.

— Domnul Gh. Pascu, profesor titular la gimnaziul din Dorohoi, a fost însărcinat cu predarea matematicei, la școala profesională.

— Doamna Agripina Ivașcu, maistră la școala profesională de fete din Huși, a fost autorizată să predee și desemnul și caligrafia.

— D-ra Adela Crețescu, a fost numită supraveghetoare de ordine, la școala profesională de fete gr. I din Iași, în locul d-rei Maria Bălăceanu, demisionată.

— Invățătoarea Florica Chiriac, de la școala din Hîrlău, a fost transferată la școala de fete No. 4 din Botoșani.

— Institutorul Gh. Manoilescu, de la școala de băeți No. 3 din Huși, a fost transferat la școala de băeți No. 5 din Bîrlad.

— Invățătorul V. Halaiciu, de la școala din com. Rădăuți, a fost transferat la școala din com. Morcani (Dorohoi).

— Doamna Hrisia Tombolă, conducătoarea grădinei de copii din comuna Pildești, a fost transferată la com. Tămășeni (Roman).

— S'a reîntegrat în învățămîntul primar rural, învățătorul Ilie Mihailescu, repartizîndu-se la școala din comuna Dorna—Gura Negri (Suceava).

❑ Eri au fost aduși în Iași din Rusia, cu destinația pentru regimentul 9 artilerie Craiova, 180 cai remontă, care au fost cumpărați pentru acel regiment de d. colonel Basarabescu.

❑ Mîine, Duminică, se va săvîrși cununia d-rei Lucreția Stamate, fiica preotului C. Stamate, cu d. sub-locotenent Florian, din arteliene.

Dorim toate fericirile noui perechi.

❑ Au fost numiți externi onorifici în secțiile spitalului central al Spiridoniei, d-nii: Ștefan Galan, N. Teodorescu, D. Ghițan, I. Riconte, N. Balan și Octav Ciugulea.

❑ La al doilea curs, pe care d. A. C. Cuza l'a ținut eri la facultatea de drept, a avut în primul loc o eșire în contra avocaților, despre care a spus, că susțiu cauze nedrepte și că nu se dau în lături să pledeze pentru bani spurcați, ce primesc de la clienții jidani.

Apoi veni rîndul „Opiniei". D. Cuza a spus despre noi, că suntem o gazetă de ticăloși, scrisă de jidani, că suntem un pamflet murdar, scris tot de jidani, promițînd din nou o mare surpriză în chestia gazetarilor evrei, spunînd: „eu sunt un păsărar, care întind cursa, și prind foarte repede".

Pînă acum d. Cuza, ca păsarar n'a prins de cît stigleți, pe care-i găzduește cu mare ospitalitate.

Tot în cursul seu de eri d. Cuza a declarat. că predecesorii săi, la catedra de Economie politică, n'au făcut, cum face el, curs original.

Și în adevăr că nici unul din predecesorii d-lui Cuza n'a făcut economie politică insultînd pe toți.

❑ **Conferinți lunare.**—Toți institutorii și directorii școalelor primare din Iași, se vor întruni mîine, Duminecă, ora zece dimineața, în localul școalei „G. Asachi", spre a lua înțelegere asupra conferinților lunare ale institutorilor.

Inspectorul învățămîntului primar, d. C. Praj, inspectorul local, d. Matasariu, și revizorul școlar, d. Roiu, vor lua parte la consfătuire.

Conferințele se vor ținea odată pe lună, Sîmbătă după prînz. S'au format trei secțiuni: I-a la școala Asachi, prezidată de d. C. Zaharia; a doua la școala V. Alexandri, președinte d. I. Dimitriu, secția a treia, la școala Carmen Sylva, președinte d. N. Arbore.

❑ S'a convocat comisiunea pentru declararea epizootiei de febră-aftoasă printre vitele locuitorilor din comuna Popești.

❑ In cursul săptămînei viitoare se va face, la Galați, cu mare ceremonie, lansarea pe apă a splendidului vapor de pasageri „Regele Carol I, al S. M. R", reparat radical în șantierul naval a d-lui G. Fernic & Co.

Reparațiile au costat 500.000 lei și e primul vapor de așa tonagiu mare, reparat într'un șantier din țară.

❑ Carpiștii din Galați cer înlocuirea prefectului poliției P. Palade. Prefectura ar fi rezervată unui transfug.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraș 6 cazuri noi de anghină difterică.

❑ Consfătuirea camerei de Comerț, în chestia legei industiale, va avea loc la 11 Noembrie, ora 3 p. m.

La consfătuire va asista și d. Staicovici, secretarul general al ministerului de industrie.

❑ Direcția casei școalelor a făcut cunoscut direcțiunilor școalelor secundare din Iași, că profesorii ar putea lua cu împrumut ori ce carte de care ar avea nevoe, de la biblioteca acelei direcțiuni a casei școalelor.

❑ Contractele de încheieri ale localurilor școalelor statului, vor trebui, pe viitor, să fie legalizate de administrația financiară respectivă.

❑ Comitetele organizatoare ale congresului avocățesc s'au întrunit astăzi la ora 3, în sala de ședințe a trib. s, II și au luat ultimele hotărîri, privitoare la congresul, care se deschide mîine.

❑ **Judiciare.**—Invățătoarea Maria Chiper, din com. Cîrlomănești, jud. Tutova, întreținea relațiuni amoroase cu d. Avram Negură, revizorul școlar al județului Tecuciu.

Bărbatul învățătoarei Neculai Chiper bănuind aceste relațiuni, surprinse într'una din zilele lui Iulie c., o telegramă, prin care Negură chema la Tecuci pe învățătoare.

Infuriat de acest fapt, Chiper avuse o discuție violentă cu nevasta sa, și în urmă descarcase asupra ei trei focuri de revolver, omorînd-o.

Camera de punere sub acuzare, care a cercetat eri dosarul afacerei, a trimis pe N, Chiper în judecata curții cu juri din Tutova, pentru crimă săvîrșită și isbutită.

— La judecătoria ocolului rural II s'a aminat astăzi, din cauza lipsei unor martori, pentru ziua de 19 c., procesul intentat d-lui docent dr. Al, Brăescu, inculpat pentru lovirea unui gardian de la ospiciul Socola.

— Procurorul de Suceava face opoziție, contra punerei în neurmărire a numiților Henen Abram, Ghidale Haber și Zeilig Segal, inculpați pentru tăinuire.

— Curtea s. II, în chestia apelurilor afacerei Cahane și Bries, a respins apelurile procurorului, admițînd în parte pe ale inculpaților și reducînd cauțiunea de la 3000 la cîte 2500 lei pentru fiecare.

In urma depunerii cauțiilor, ambii arestați au fost puși în libertate.

— Pentru astăzi au fost citați la judecătorul de instrucție cab. II, cei trei foști epitropi ai Spiridoniei, dar interogarea lor a fost amînată pentru Sîmbăta viitoare, în vedere că d-nii C. B. Pennescu și D. Bottez sînt ocupați cu congresul avocaților.

— Curtea s. II, a judecat astăzi mai multe falimente, hotărînd: a respins apelul lui M Dariu din Roman, condemnat la 100 lei amendă, a redus la 60 lei amendă, pedeapsa lui Simpson Grünberg din Bacău, și a respins apelul lui Herșcu Solomon din Roman, condamnat la 6 luni închisoare.

— Soții Moritz și Rosa Löbel, trimiși cu concluzii de arestare, la judecătorul de instrucție, pentru bănueli de incendiare, au fost puși în libertate.

❑ Noul program de astă seară Sîmbătă 5 Noembrie al cinematografului Pathé Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele:

O intrigă la curtea lui Henric al 8-lea al Angliei, pagini reconstituite din viața sîngerosului rege. (Cuprinde două părți mari de program)—Rivalii decepționați, scene comice—Cei 6 toboșari epizod din marea revoluție franceză—Un nepot sălbatec, comedie etc. Precum și cel mai nou număr din ziarul însuflețit Pathé Journal, care cuprinde între altele: telegrame însuflețite din al 5-lea continent: Marele incendiu din Adelaida și pompierii australieni—Expoziția Canină din Rio-de Janeiro—Deschiderea parlamentului australian—Inaugurarea la Strassburg a monumentului lui Frederic III în prezența Impăratului Wilhelm II—Chestia zilei, caricaturi însuflețite: Tripolisul și statele beligerante—Instantanee cinematogr. de la răsboiul Turco-Italian.

Mîne Duminică, matinu la 3 ore ziua și mîne seară Duminică reprezentație la 9 ore.

Ultima oră

București 5 Noembrie

Sporirea lefurilor medicilor funcționari

București.—La asociația medicilor a avut loc aseară o ședință importantă, sub președinția d-lui dr. Șabner Tudori.

S'a discutat asupra intervenției ce este de făcut pentru a se spori lefurile medicilor funcționari.

Criza din guvern

București.—Circulă numeroase versiuni, cu privire la situația guvernului.

Se afirmă chiar, că nu e exclusă o criză grvernamentală.

Ast-fel se afirmă, că d. P. P. Carp s'a întors de la Sinaia, cu impresia că Regele va face dificultăți guvernului în chestia contenciosului și în cea al tramvaiului.

*

Se dau în această privință explicațiile următoare:

D. Carp ar fi prezentat Regelui proectul în chestia tramvaiului, ca o lege întrepretativă. La aceasta Suveranul ar fi obiectat, că legea nu este intrepretativă, căci în realitate desființează societatea comunală a tramvaiurilor. La această soluție, regele s'ar fi opus.

*

Față cu refuzul societății tramvaiurilor de a lua act de comunicarea Primăriei, se impune o soluție grabnică din parfea guvernului, soluție care însă nu poate fi inată, din cauza opunerei Regelui.

Față cu aceasta. —se spune în cercurile politice,—ne putem aștepta la evinemente importante și nu e exclusă chiar demisia cabinetului.

Monument pentru Gh. Panu

București.—După cum „Opinia" a anunțat întăi, ziarul „Adevărul" a luat inițiativa de a se rîdica un monument lui Gh. Panu.

In acest scop ziarul „Adevărul'a deschis o listă de subscripție, pe care a însoțit o cu un apel călduros, invitînd pe cetitori de a contribui.

In prima listă au subscris ziarul „Adevărul" 200 lei și d. C. Mille, directorul „Adevărului" 400 lei.

Căsătoria Arhiducelui Carol

Viena.—Ziarul Wenerabendpost află că arhiducele Ferdinand Carol a contractat acum cîtva timp în străinătate o căsătorie, fără consimțimîntul imperial. Imparatul a acordat arhiducelui renunțarea la titlul de arhiduce și la postul său în armată. Arhiducele se va chema de acum înainte Ferdinand Burg.

Cutremur de Pămînt

Viena.—Cutremurul de pămînt s'a simțit eri sara în mai multe orașe din Bolma, Franța și în mai toată Elveția și în Wurtenburg.

ULTIMATUMUL ITALIEI

Roma.—Guvernul Italian a trimis un ultimetum guvernului turcesc. Italia declară, oă dacă până în 15 zile Turcia nu va încheia pace, va începe o acțiune militară, în apele Egeiei.

Sacrificarea d-lui Ion Lahovari

București. — Cercurile Cantacuziniste continuă a hărțui pe d. Lahovari, ministrul de domenii, și a-l sili să părăsească guvernul.

Motivul acestei acțiuni, se explică prin aceia că d. Iorgu Cantacuzino, presimțind că regele ar înclina pentru a da d-lui Lahovari misiunea de a face concentrarea conservatoare, ar vra să creeze o atmosferă defavorabilă actualului ministru de domenii.

SICINSCHI IN ROMÂNIA

Lemberg. — Se dă ca sigur, că deputatul dr. Iaroslovici, a ajutat fuga lui Sicinschi.

Iaroslovschi l'a condus cu automobilul până la Cernăuți, de unde Sicinschi a trecut în România.

MOBILISAREA AUSTRIEI

Viena. — Cu toate desmințirile, se afirmă în cercurile bine informate, că Austria face mari pregătiri militare.

Greva din Lorient

Lorient.—Locuitorii care lucrase pe bordul cuirasatului în construcție „Courbet" protestînd contra noului regulament, s'au pus eri în grevă, cîntînd internationala și desfășurînd drapelul roș.

Prefectul maritim s'a dus pe bord cu marinarii și jandarmi. Greviștii au tăiat firele electrice făcînd o noapte desăvîrșită pe punte. Marinarii au silit pe greviști să părăsească puntea, unde se strînseseră. Cea mai mare parte dintre lucrători din arsenal se solidarisează cu greviștii.

Războiul Italo — Turc

Constantinopol.— Pretinsele depeși ale ministerului răspîndite în străinătate în ultimele zile, asupra luptelor de la Tripolis și Benghazi sunt neadevărate. După informații autenti e nici o decizie nu s'a luat în privința expulzării Italienilor.

*

Tripolis.—Vremea rea continuă Vasele și vapoarele au trebuit să meargă la larg. Pe frontul oriental s'au tras cteva focuri izolate. Artileria italiană a tras cîteva focuri asupra unei coloane de cămile, care mergea spre pustiu, punînd-o în desordine.

Cutremurul din R.-Vîlcea

R.-Vîlcea. — Eri la orele 5.45 s'a simțit un puternic cutremur de pămînt, care a provocat o adevărată panică.

Funcționarii prefecturii au părăsit înspăimîntați birourile lor.

La otelul Stănescu, pasagerii au fost îngroziți crezînd. că se prăbușește otelul.

Cutremurul s'a simțit și pe valea Lotrului.

Se crede, că ar fi și victime omenești.

MAGASINUL

„Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— *Furnizorul tuturor Autorităților* —

Oferă mașinele de scris **„Yost"** *noul model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— *Str. Lăpușneanu No. 24* —

DE INCHIRIET

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI
Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

Aparate de stins incendii
„PLUVIUS"

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co.

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

Cea mai nouă colecţie în Maşini de cusut

SINGER ‚66'

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi serioşi (event. fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 8.

GRILLAGES en métal déployé

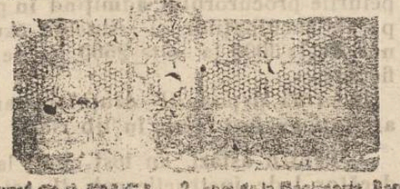

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Réginsorte, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
MONCES ARTIFICIALES, les 100 mèt. 5 f.

...ă RECOMPENSA NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORIS. PRIN LEGE GUVERNUL FRANCESĂ — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigură, radicală a ... prin excelenţă contra ... SIFILITRE şi a teribilei ... consecinţe; dobândite sau ereditare, ... sau învetterate şi rebele (accidente ... ori cari şi a gâtului, putredinii oselori). Nici un alt medicamentu în lume nu poate ... cu ... Pesmeţii Dr Ollivier.

Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU Dr OLLIVIER

... plăcut ... de ... conservă ... în ... temperatură şi climă. După 4 ani de expoziţie publice ACADEMIA DE MEDICINA constată eficacitatea ... cele mai învetterate. — ... *acompaniată fie care sutie.*

Vorbindu-se de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: « Acesti pesmeţi oferă un remediu de compositiune constantă, de preparatiune cât de perfectă posibilă.... *Ei pot de servicie mari humanităţii.* »

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBATIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE PARILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mitrescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kreyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1442—Marți 8 Noembrie 1911

Congresul avocaților

Congresul avocaților s'a deschis ieri în mijlocul unei calde și frățești însuflețiri.

Este un congres mare, un congres ce se presintă sub cea mai nobilă și frumoasă înfățișare, atît prin ideea sublimă de la care a luat naștere, cît și prin greutatea și însemnătatea problemelor ce este chemat să rezolve.

Onoarea se cuvine dar întreagă și inițiatorilor și participanților;—inițiatorilor, pentru că și-au dat în mod admirabil seama, că aruncînd o asemenea frumoasă și generoasă idee, în mijlocul celui mai luminat corp al țărei, ea va prinde și va face repede loc;—participanților pentru că răspunzînd în număr atît de mare și de select la lucrările congresului s'au arătat cu adevărat vrednici și demni de înalta lor misiune socială.

Am ascultat ieri urările de bun venit, pe care decanul baroului Ieșan, aclamat dintr'o sinceră și dreaptă răsplată, și prezident al congresului, le-a adresat membrilor barourilor veniți din toate județele—cît și cuvintele înălțătoare ale maestrului Dissescu privitoare la funcțiunea socială a avocatului, și fără să vrem gîndul nostru s'a dus cu 12 ani în urmă și ne-am adus aminte de primul congres al avocaților din Europa, organizat în 1897 de federațiunea avocaților din Belgia, congres care avea de scop fraternizarea avocaților din lumea întreagă în interesul înalt și salutar al profesiunei lor, al științei dreptului, al justiției și al păcii universale.

Și gîndul nostru îndreptat către acel congres, răsfoește lucrările lui și fără a face o greșită sau exagerată comparație, vede că și congresul nostru pornește din același spirit sau concepție frumoasă: strîngerea legăturilor de colegialitate și frăție, pentru apărarea intereselor corporațiunei și supunerea unui studiu serios a funcțiunii sociale a avocaților.

Recitiți cele 4 chestiuni formulate în programul acestui congres,—urmăriți dezbaterile cari au avut loc în cele dintăi două ședințe ale congresului—și spuneți dacă pentru a se amuza,—cum se obicnuește de altfel în cele mai multe congrese,—s'au adunat acești nobili apărători ai dreptului, ori au venit la Iași, preocupați numai de o idee mare, cu adevărat socială și demnă de a interesa sufletele.

„Pretutindeni și totdeauna"—spunea în discursul seu de deschidere a congresului internațional al avocaților, Ministrul de justiție al Belgiei—Begerem, pe dată ce Dreptul s'a manifestat ca expresiunea și regula vieței sociale, a eșit la iveală apărătorul chemat a proteja interesele în conflict, și a prepara sentința care le potolește. Avocatul, sub denumiri diferite este vechiu, ca și societatea civilizată, pentru că el este unul din instrumentele esențiale ale eternei lupte pentru Drept, în care se rezumă activitatea lumei. Fără el administrația justiției nu se concepe de cît informă și ezitantă.

Alături cu Magistratura, avocatul formează una din coloanele templului justiției, asigurînd'o și proectînd lumini în drumul ei.

Mare misiune! care apare ca o necesitate cu atît mai imperioasă în această epocă de evoluție și transformare în care trăim.

Iar, Edmond Picard, unul din cei mai iluștri avocați ai Belgiei — primind pe avocații străini sosiți la Congres, le spunea între altele.

„Profesiunea de avocat incearcă in organizația ei actuală asalturi numeroase. Ea se schimbă în formele și spiritul ei—ca toate instituțiunile, ale cărei rădăcini zac într'un trecut care devine prea îndepărtat pentru a lucra cu putere și folos asupra prezentului.

Dreptul, de asemeni iea în evoluția sa o extraordinară accelerare, prin reformele care se propun și impun prin buliversările care se produc în sufletul juridic contimporan.

Avocatul cînd decerne bine amploarea rolului seu, este unul din agenții principali, destinați a da acestor confuse agitațiuni forma lor exterioară, științificește ordonată.

Cît privește justiția, nici ea nu poate să scape de la această universală trebuință de renovare, de la această voință de a adapta cît mai bine instituțiunelor sociale, revandicațiunile acelor cari sufer.

Profesiunea noastră simbolizează de secole, dreptul de apărare. Dar ce este acest drept de apărare, dacă nu numai instituțiunile judiciare, dar mai ales intelectualitatea acelor cari 'l exercită și a magistraților cari îi ascultă. Mii de lucruri noi apar în acest domeniu, orizonturi noi și profunde se deschid, revelînd insuficiența concepțiilor vechi în administrația și distribuirea justiției. Trebuesc familiarisate spiritele și barourile cu aceste noutăți—și sunt federațiunile, congresele avocaților cari vor parveni la aceasta.

Și cînd astfel vorbesc cei mai iluștri avocați, asupra rostului și rezultatelor congreselor de avocați—importanța congresului de la Iași, apare într'o lumină și mai frumoasă, iar roadele activității lui bogate nu vor întîrzia a se vedea.

Noi salutăm cu dragă inimă pe toți avocații veniți să participe la acest congres, precum și pe toți acei, cari au aderat la congres — participare și aderare, care, afirmînd solidaritatea dintre toți membrii barourilor din țară, proclamă în acelaș timp marea comunitate de idei care îi unește.

Congresul de la Iași dovedește prin desbaterile cari au loc, cît de liberă, cît de mare și cît de respectată este profesiunea avocatului.

Congresul de la Iași, arată ceva mai mult; el invederează că această înaltă corporațiune știe să'și îndeplinească în toată integritatea ei, marea'i funcțiune socială, și că prin cultura, talentul și virtuțile membrilor ei, este un puternic auxiliar al justiției, un perpetuu și ardent apărător al Dreptului și un prețios colaborator al reformelor noastre sociale.

Vespasian I. Pella.

O gazetă loială

Evenimentul *este o gazetă antisemită și răspunde ast fel sentimentului inspiratorului ei, d. Grecianu.*

Domnul Grecianu habar n'are de ce este antisemit, fiind-că este antisemit prin accident: a înțeles că nu este nimic, a înțeles că trebue să fie ceva, ca om politic, și iată-l antisemit.

Evenimentul, *la rîndul seu, este la fel, cu o nuanță de sălbătăcie. In coloanele sale se glorifică povestea sîngelui și în vitrinele sale se expune ce nu mai încape în vitrinele de alături, ale d-lui Cuza: potretul d-lui Take Ionescu, deghizat în haham, care dă să taie gîtul fecioarei, care reprezintă România.; portretul d lui Badareu, zugrumînd țara în tovărășia unui Fischer.*

Iar cînd, în una din zile, un băiat de evreu se luase la bataie cu un băiat de neamț, de la o joacă cu penițele, ziarul d lui Grecianu tălmăcise întîmplarea ca o încercare a judaismului de a distruge creștinismul. Era fatal să aibă și Iașul o gazetă de calibrul „Ligei antisemite" și „Deșteptării" - și o are, o are de mult, sub pretextul original de organ al partidului conservator, sub șefia d lui Carp.

Nimeni n'a supărat pe ziarul grecinist în idealul seu. Și ast-fel el continuă să fie antisemit, în înțelesul lui Polichroniade și să fie mai mult o gazetă pur personală a d lui Grecianu, căci nu este agreat de restul partidului, n'are zare de cititor în publicul românesc, și este, natural, evitat de cititorii evrei. Ignorat de public și de partid este firesc ca ziarul d lui Grecianu să lupte desperat — materialicește, Și atunci, ca să fie salvat macar momentan, s'a recurs la profunda imoralitate, ca prin ajutorul poliției, a unei poliții absolut inconștiente de rolul ei în stat, ziarul antisemit să fie subvenționat de evrei, adică evreii să plătească spre a fi arătați ca dușmani ai Neamului!

Inspirația aceasta este originală a prefectului de poliție, care el, după ce multă vreme fusese misitul sorțarilor evrei, la recrutări, a devenit antisemit.

Prefectul, cu obiceiul seu de a lasa pe prietini să opereze, ca să cîștige parale, în straturile de jos ale societății, cari nu prea au contact cu centrul, pentru ca operațiile să nu devie publice, a dat ordin ca abonamentele să se facă prin periferii, dar să se facă musai.

Și atunci, ca să iasă bine cu prada, polițiștii au năvălit prin strade obscure, în adevăratele colțuri de mizerie ale Iașului și au abonat 67 de nevoiești, neștiutori de carte, la ziarul, care asmuță populația românească contra jidanilor.

Te îngrozești cînd afli cine sunt noii abonați ai ziarului omului-smoking: sunt oameni săraci, cari n'au, fie care în parte, de cîte 60 lei marfă în prăvălie. Cu francul cu zece franci cel mult, ei cumpără marfă pentru o zi și, de foarte multe ori, n'au strictul necesar pentru existență.

Ceva peste o mie lei s'a strîns ast fel de la săraci. Să iei 20 lei de la un pieritor de foame, să i iei sub amenințări de distrugere a unei mizerabile existenți, ca să dai banii aceștia, sîngele acesta unei gazete, care reprezintă ideile d lui Carp, care a glorificat nu povestea sîngelui, dar povestea tristă a muncitorului—asta ie o crimă.

Și fiind-că d. Grecianu obișnuește să și publice prin gazetă ofrandele ce le dă, pentru țigarete și flori, cînd se coboară majestos la un bal de bine-facere, ar face o adevărată bine-facere dacă ar trimete celor nevoiești banii storși de la ei pentru susținerea „Evenimentului".

Altmintreli va da dovadă că înțelege să fie proprietarul unei gazete neloiale care face antisemitism și trăiește din mila evreilor săraci.

Pagini de album

cu privire la congresul avocaților

Devii ministru,—te nești avocat.
Jules Le Jeune.

Demnitatea face pe avocat susceptibil cum amorul face pe cine va gelos.
Jules Guillery.

Pentru a vedea departe în Drept—trebue să te urci cu spiritul cît de sus.
Becker.

Pentru a fi avocat bun, trebue să pătrunzi totdeauna teritoriul adversarului.
Bara.

Nu există armonie în pledoarie—fără măsură.
Lantsherre.

Non multa—sed multum.
Graux.

Prin cuvînt—s'a creat lumea.
Paul Jonson.

La dreapta este ori-ce drept.
Burlet.

Nulitățile n'au inimici.
Woeste.

Confraternitatea este o marcă de comerț agreabilă, care garantează contra concurenței neloiale.
Al. Braun.

Federați vă — și totuși va mai rămîne încă ceva de făcut.
Schoenfeld.

Farmeci, cînd ai îmblînzit.
Ed. Picard.

Nu există lumină fără căldură.
Troplong.

Autoritatea se reazimă pe încredere.
Leclercq.

Contenciosul administrativ

Legiuitorul din 1905 convinsese pe Rege de necesitatea înființării contenciosului; legiuitorul din 1910 îl convinsese să admită abrogarea contenciosului.

Guvernul actual, care, în opoziție, combătuse desființarea, ar fi voit acum, ca să zică că s'a ținut de angajament, să reînființeze un fel de contencios, căci cum fusese în 1905 n'are curaj guvernul să-l facă.

Regele este jenat de situație. Este jenat să se lase convins astăzi într'un fel, mîine în altul și de aceia ar fi refuzat d-lui Carp anunțarea contenciosului în mesagiul de deschidere, ci ar fi sfătuit pe primul ministru să constituționalizeze contenciosul.

Și cum d. Carp are groaza revizuirei Constituției, vom continua a trăi în plin regim arbitrar, de și, cum spuneam, nici proiectul junimist al contenciosului, n'ar fi corespuns necesității.

De-o cam dată vina cade asupra liberalilor, în special asupra fostului ministru de justiție, care a înțeles să execute un fel de ultimă voință a lui Stătescu, care fusese contra contenciosului, mai mult încă contra numirilor ce fusese făcute, fără de avizul său, la secția a III-a.

Vina cade și asupra actualului guvern, care nu este un aderent sincer ai înfrînării arbitrariului administrativ și guvernamental, căci nici proiectul nu este serios, nici nu este serios ca d. Carp să fi primit cu supunere soluția Regelui.

Ar fi primit'o, dacă Regele persista în neanunțarea legei pentru desființarea societății tramvaiului, a primit-o în chestia contenciosului, care este o chestie vitală, o chestie de civilizare.

Domnul Carp ar fi trebuit să-l convingă pe Rege de necesitatea reînființării contenciosului, să-l convingă așa fel, ca Regele să nu mai fi cedat unor stăruinți viitoare de a-l reînființa din nou.

Domnul Carp n'a înțeles că Contenciosul, chiar semi-contenciosul, cum a fost elaborat acum, ar fi fost singurul punct serios din mesaj.

A asigura un drept cîștigat al funcționarului, a-l pune la adăpostul urei ministeriale sau prefectoriale, este, credem noi, mai folositor, mai drept, de cît satisfacerea unei uri personale pe tema societății de tramvai.

Și dacă d. Carp preferă ambiția personală a d-lui Marghiloman, unei chestiuni generale—va rămînea cu gloria de a fi desființat o societate pe acțiuni, spre a înființa alta, cu oameni de ai lui—și cu rușinea de a nu fi putut susținea o lege pur umană.

ACTUALITAȚI

Intervențiunea Statu'ui

Ziua întăia a congresului avocaților, a fost frumoasă și înălțătoare. In prima ședință publică, am ascultat o măiastră cuvîntare a d-lui Disescu, în care a îmbrățoșat toate chestiunile ce interesează corpul avocățesc.

Caracteristica însă, a zilei de eri, a fost cuvîntarea incidentală, rostită în secțiunea a II-a, de către d. Al. A. Badareu, asupra intervențiunei statului.

Mulțimea de avocați adunați în această secțiune,—la care s'au grăbit să asiste și cei de la secțiunea I-a, — a ascultat într'o tăcere religioasă și într'o atenținne încordată argumentele puternice și analiza sufletească a intervenționismului statului.

Partizan convins al acestui intervenționism, d. Al. A. Badareu, a făcut un tablou real al vieței, dovedind necesitatea absolută, pentru ca statul să intervie în favoarea individului, căci este unica cale pentru a produce binele, spre mulțumirea individului și fără să jignească pe celălalt.

Dar această intervențiune pentru a nu provoca tulburări grave, trebue să aibă două baze fundamentale: să se dea timp, masei asupra căreia se exercită intervenționismul, să se adapte noei situațiuni, și în al doilea rînd clasa, conducătoare să nu impuie intervenționea, fără o prealabilă anchetă minuțioasă,

Adaptînd această formulă la nevoile țărei noastre, d. Badareu, a arătat cum mai ales la noi, s'au făurit legi, fără a se da massei timpul necesar de reculegere, și fără a fi fost precedate de cercetări profunde. Aceasta a avut de rezultat că noi avem un condice de 6 volume, pe cînd Italia abia a ajuns la volumul al patrulea, dar multe din legile adunate în cele 6 volume ori nu sunt aplicate, ori cînd se aplică provoacă în totdeauna grave turburări.

Se impune dar o schimbare în această mentalitate; statul să exercite intervenționea sa, dar numai în condițiunile arătate, pentru a nu nemulțumi massa asupra căreia exercită intervenționismul său.

A fost înălțătoare cuvîntarea d-lui Badareu,—și a întipărit o impresie adîncă asupra avocaților conștienți de rolul lor de conducători. D.

Apărători și clienți

Intr'o broșură apărută—printre multe alte publicații ocazionale, în ajunul congresului barourilor, de Al. Nicolau din Craiova arată cum se găsește și cum se exercită „Avocatura în România și în străinătate",

Vorbind de anumite rele ce se constată în lăuntrul acestei profesiuni autorul crede că:

„Dacă advocații s'au înmulțit în țară, dacă dobîndesc acest titlu cu ușurință, dacă fac afaceri cari compromit demnitatea lor, acei mai cu seamă dintre advocații cari s'au perindat și se perindă pe la Ministerul Justiției, conducîndu-l, trebuia și au încă îndatorirea să propună legi de îndreptare, stagiu efectiv la avocat, examene serioase etc. iar nu legi de răzbunare."

...Legi de răzbunare, după părerea autorului broșurii, a făcut fostul ministru de justiție, d. Toma Stelian.

Pentru a învedera situația ce trebuia creată și măsurile ce eventual se vor putea lua pentru îndreptarea situațiunii, d. Nicolau expune atmosfera în care se exercită avocatura, în diversele țări europene.

In *Germania* în urma legii din 1 Iulie 1878, un regim uniform s'a creiat în tot imperiul, condițiuni de aptitudine pentru a fi cineva primit ca avocat. Sunt aceleași ca și pentru candidații la magistratură adică: *practica și examenul oficial*; după care, admisiunea se pronunță de către administrația justiției asupra avizului Consiliului Camerei avocaților, după care urmează prestarea jurămîntului candidatului de a-și îndeplini cuviincios datoriile sale. Avocatul nu-i obligat de a remite clientului actele și piesele litigioase înainte de a fi regulat, onorarul cuvenit.

Avocații înscriși pe lîngă toate Tribunalele de resortul unui Tribunal superior (Curte) formează o *Cameră de avocați*; această Cameră alege un Consiliu însărcinat cu disciplina.

Tribunalul disciplinar se compune din 5 membri și pronunță pedepsele disciplinare: *avertismentul, reprimanda, amenda. cu maximum* de 3000 mărci și excluderea; toate hotărîrile acestuia sunt deferite în apel la *Curtea disciplinară* care e compusă din prezident, 3 membri ai Tribunalului Imperiului și 3 avocați depe lîngă Tribunalul Imperiului aleși în fiecare an, de Cameră.

*

In *Italia* legea din 8 Iunie 1874, prevede dispozițiile care reglează exercițiul profesiunei de avocat. Pentru a avea titlul de advocat și a executa această funcțiune cineva, trebuie să fie înscris în tabloul profesiunei: pe lîngă fiecare Curte sau Tribunal civil ori corecțional există un colegiu de advocați, compus din toți acei cari sunt înscriși în tablou; dacă sunt mai puțini de 15 avocați pledoaeri, ei sunt înscriși în tabloul unui colegiu vecin determinat de Curte.

Pentru a fi înscris în tablou se cere:

1. A justifica printr'un certificat extras din cazierul judiciar, că nu a suferit o pedeapsă care ar atrage excluderea din tablou.

2. A avea diploma de licențiat în drept de la o Universitate a regatului italian.

3. A fi lucrat timp de 2 ani după obținerea diplomei, în cabinetul unui avocat și a frequenta regulat audiențele.

4. A depune un examen *oral* și *scris*, teoretic și practic, înaintea unei comisiuni compusă dintr'un Consilier de Curte, a unui substitut de procuror general, din președinte și 2 membri ai consiliului ordinului avocaților.

In Ungaria profesia de avocat este reglementată de legea din 4 Decembre 1874, iar în Austria de legea din 6 Iulie 1868, modificată prin legea din 10 Septembre 1885. Pentru a fi avocat se cere să fii cetățean ungur, a fi obținut în țară o diplomă, și a fi înscris pe lîngă una din *Camerile de avocați*, în urma unui examen de avocat după prealabila practică de 3 ani în cancelaria unui avocat, pentru care acesta este dator a adeveri experiența profesiunei efectiv sub direcția sa; examen care se ține în fața unei comisiuni la Budapesta pentru Ungaria propriu zisă și altei comisiuni la Mures Oșorhei (ung: Máras Vá·árhely) pentru Ardeal și Banat.

Membrii comisiunilor de examen sunt numiți jumătate de Ministerul de justiție și jumătate de Camerile de advocați, ale celor 2 orașe de mai sus.

Comisiunea în urma trecerei examenului, îi eliberează candidatului *o diplomă de advocat* pe baza căreia, candidatul devenit acum advocat, are dreptul de a cere şi a fi înscris în Camera advocaţilor spre a profesa. Numărul şi sediul camerelor de advocaţi e determinat de Ministerul justiţiei; fie care Cameră are cel puţin 40 membri. Camera, determină contribuţiunea membrilor, îşi face regulamente, veghează asupra consideraţiunei Corporaţiunei şi face propuneri de reformă în domeniul justiţiei.

Fie care Cameră are o expresiune de aleşi ai săi, în numărul de 5, care formează consiliul disciplinar al advocaţilor.

Consiliul pronunţă pedepsele care sunt: admonestarea prin scris, *amenda de la 50—500 fiorini, suspendarea pe un an şi excluderea de pe lablou;* funcţiunea de advocat încetează odată cu pierderea dreptului de cetăţean prin o condemnare judecătorească sau disciplinară şi prin renunţare.

Advocatul, cînd procesul e terminat trebuie să restituie clientului piesele litigioase din dosar şi stipulează în scris şi mai dinainte onorariul său; registrele sale regulat ţinute constituie o demi-probă care poate fi complectată prin cuvîntul său în caz de reclamaţiune a onorariului.

Profesiunea de advocat în Anglia a fost reglementată de uzuri care încă sunt în vigoare; însă Eduard I iu în 1275 a edictat cel dintăi statut determinînd drepturile şi datoriile advocaţilor; iar în *„The miroir des justices"* publicată sub Eduard al II-lea se găseşte că advocaţii erau supuşi la 4 reguli principale:

1) A nu fi eretic, excomunicat, criminal, preoţi, femei, a nu avea mai puţin de 21 ani, nici judecători, nici condamnaţi pentru infracţiuni de la datoriile profesionale.

2) A depune jurămînt de a nu susţine nici o cauză rea şi de a consacra toată grija interesului clienţilor lor.

3) A nu altera veritatea, a nu susţine cauze care nu ar fi juste, a se abţine de la minciuni şi malversaţiuni, de a îngriji de cauze, pe care să le accepte cu diligenţă.

4) Onorariile de advocat trebuese fixate ţinînd seamă de importanţa cauzei, de munca depusă, de vechimea şi talentul advocatului.

„The miroir des justices" ţinea la lucrul cel mai important pentru advocat de a nu se însărcina de cît că cauzele juste şi a nu avansa fapte inexacte; tradiţiunea constantă era însă cu advocatul trebuie că fie corect în toate şi a lucra cu loialitate.

Astă-zi, întreaga această tradiţiune de moravuri severe, de corectitudine, de bună credinţă, sinceritate, probitate şi cinste personificată fac din advocat un membru de onoare al nobleţei, o persoană de înaltă consideraţiune şi foarte respectată.

Barristers ii şi *Sergeants-ii* englezii capătă dreptul de *audienţă* de a pleda cel mai important drept al advocatului în urma obţinerei diplomelor universitare şi a lungi anii de studii şi examene, care le conferă aceste titluri.

In Franţa profesiunea de advocat ca şi în Anglia, din cele mai vechi timpuri şi pînă în prezent, a fost reglementată mai mult prin usuri, moştenite *ab antiquo*, de la Greci şi Romani, *ordonanţe, decrete, dispoziţiuni de ale consiliilor de disciplină, edicte regale şi împărăteşti, reguli* şi încheeri ocazionale şi izolate, dictate de diferite guverne, *de cît* prin *legi speciale.*

Pentru a exercita profesiunea de advocat, titlul de licenţiat sau doctor este indispensabil şi eliberat de o Facultate de drept franceză.

Ordinea publică şi legea impun candidatului de advocat, la înscrierea în Barou, probele capacităţei sale şi a studiilor care o demonstră.

Magistraţii erau asemeni supuşi la un examen de capacitate după cum probează „l'arrêt du conseil du 7 Juin 1531".

Vedem dar că examenul de advocat şi magisirat nu a lipsit de la francezi, de la care avem toată legislaţia şi concepţia noastră juridică.

Chiar ei cereau probe pentru o educaţie juridică serioasă, care să îndeplinea apoi cu ajutorul Universităţilor.

Pînă în *ultimii* ani ai secolului XVII nu era Facultate de drept la Universitatea de la Paris, şi fiind că aceia din Orleans şi alte Universităţi franceze, ofereau justiţiei siguranţa lecţiunilor de drept civil şi canonic, examenile trecute de studenţi fără certificate prin titluri autentice. De atunci, aspiranţii la titlu de advocaţi trebuiau să îndeplinească condiţiunea de a fi licenţiaţi. Exigenţa atît de naturală şi indispensabilă a probei studiilor prin examene, prin profesiunea titlului de licenţiat, a fost menţinută pînă la revoluţiunea mare franceză şi n'a fost suprimată de cît prin legile din 16 August şi 8 Septembrie 1790.

❑ Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Intrunirea de la Clubul liberal din Iaşi

— Discursul d-lui C. Stere —

Simbătă seara membrii clubului liberal din Iaşi s'au întrunit în şedinţă plenară, cu care prilej d. C. Stere, şeful partidului liberal local, a ţinut un discurs în care a vorbit asupra situaţiei şi asupra reformei electorale.

Iată, în rezumat, discursul d-lui Stere:

D. *C. Stere*, luînd cuvîntul, a spus că partidul liberal din Iaşi a fost prima organizaţie, care şi a manifestat hotărîrea, în mod oficial, de a se modifica constituţia în vederea lărgirei dreptului de vot.

Azi după cîteva luni şeful partidului a declarat că platforma de luptă e reforma electorală.

Analizînd situaţia politică, d. Stere spune că, caracteristica acestei situaţii o dă o mărturie care vine însăşi de la şeful guvernului.

Ziarele au relatat tratativele de împăcare.

Svonurile n'au fost dezminţite de ziarele oficioase, ba chiar confirmate.

Vă aduceţi aminte de atitutinea mîndră a d-lui Carp de acum cîteva luni, precum şi de o cuvîntare a d-lui Marghiloman, care cu multă virtuozitate căuta să ne convingă că nici o colaborare nu se poate stabili între partidul conservator şi takişti, spunînd că între cei dintăi şi cei din urmă sunt divergenţe de ordine morală, care constitue o adevărată prăpastie.

Acum d. Carp s'a hotărît să treacă peste acea prăpastie.

Un partid, care îşi asumă atîtea răspunderi, şi numai după cîteva luni dă o dovadă de lipsă de prudenţă în actele sale, nu este de mirare că toată acţiunea guvernului se prezintă sub un aspect atît de negativ.

Nu desaprob tratativele pentru că credinţa mea este că împăcarea e o necesitate, nu numai pentru partidul conservator, dar pentru ţară şi chiar pentru noi.

Obiectivitatea mea a stîrnit în potrivă-mi o vie campanie, dar constat cu plăcere că azi tocmai olimpianul d. Titu Maiorescu, care odinioară spunea că Stere e un fel de Bădăreu tocmai ca o expresiune dezagreabilă pentru mine, azi d-sa, e dintre barbaţii politici, cari stărue pe lîngă Bădăreu să facă împăcarea.

Faptul că de 15 ani partidul conservator nu şi-a putut îndeplini misiunea ne-a impus nouă această misiune.

Aceasta e una din cauzele cari au împiedicat dezvoltarea normală politică şi socială a ţărei.

Admit momentul ca cu hotărîre, să îndeplinim sarcina aceasta de partid de progres.

Continuînd d. Stere insistă asupra tentativei de distrugere a partidului liberal de către partidul conservator, spunînd că acesia are intenţia de a distruge reformele creiate de liberali începînd cu desfiinţarea consiliului superior al agriculturei, unul dintre acele instituţii, care este menită a veghea la aplicarea reformei agrare.

Atitudinea noastră faţă de această ameninţare este foarte limpede.

Toată problema agrară se rezumă la constituirea anormală a proprietăţii fonciare, din care decurg toate anomaliile vieţii noastre economice, 4 milioane hectare de pămînt aparţin proprietăţi, latifundiare.

In faţa acestei situaţii, remediul se putea căuta în două direcţiuni: unul revoluţionar brutal, într'un act al statului, care putea să deplaseze o parte din aceste pămînturi, din mîinele latifundiare.

N'am plecat pe această cale pentru un motiv de ordin înalt.

Această schimbare nu s'ar fi putut face fără schimbarea Constituţiei şi în turburările în care era ţara, n'am voit să provocăm motive noi de învrăjbire. Am preferat să căutăm o soluţie imediată, care fără să prejudice viitorul, să-l prepare, am înfiinţat casa rurală, băncile populare, obştiile, etc.

In cazul cînd actualul guvern s'ar atinge de reforma agrară, sunt autorizat a declara că vom pune din nou în întregimea ei chestia agrară.

Dar pentru a ajunge la aceste rezultate avem nevoe de concursul tuturor elementelor sociale.

Calea noastră ar fi trebuit să impună tuturor respect, dar dacă zăgazurile vor fi rupte, nu ne vom opri de la mijloacele la care ne-am fi putut opri altă dată.

Am cîntărit fie care cuvînt şi ori cine are simţul de răspundere îşi va da seamă de situaţia ce ni se crează printr'o politică de distrugere.

Vom şti să punem strajă reformelor agrare.

Continuînd, d l Stere spune că azi toată lumea e convinsă, că fără chemarea la viaţa publică a ţărănimei, toate încercările de îmbunătăţire vor fi zadarnice.

D-sa arată modalitatea în care se va face reforma electorală.

Este vorba, spune d-sa, de refacerea actualului sistem electoral.

Răul actual nu constă în aceea că este exclusă vr'o categorie de cetăţeni, ci este acela că pe baza deosebirei de cens alegătorii sunt împărţiţi în 3 colegii.

Această împărţire lipseşte de armătură masa poporului, lăsînd'o pradă violenţelor administrative şi micşorează puterea de resistenţă a elementelor sociale, lipsindu-le de ajutorul maselor populare.

D sa după ce insistă asupra necesităţi şi foloaselor acestei reforme, spune că prin înfiinţarea colegiului mic, vor dispărea deosebirile bazate pe cens material.

Pentru alegătorii colegiului III Constituţia combină censul cu condiţiunile de capacitate.

Cel care n'are 300 lei venit fonciar, nu poate fi alegător.

Colegiul unic pentru toţi cetăţenii din Rominia cu ştiinţă de carte, este singura reformă pozitivă care se impune.

Singura deosebire între această reformă şi votul Universal, este aceea că nu vor avea dreptul de vot direct, cei ce nu ştiu carte.

Această reformă va fi complectată cu reprezentarea minorităţilor.

Terminînd, d. Stere îndeamnă pe partizani la luptă aprigă.

D-sa învită membrii clubului să ia parte la întrunirea de Duminica viitoare, la care va participa şi d. Brătianu.

D. *N. Gane*, exprimă şi d-sa mulţumiri pentru noul program de acţiune al partidului, după care d. G. Mîrzescu asigură pe d. Stere şi pe d. Brătianu de toată energia conştientă a partizanilor în marea campanie care se deschide.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un proces istoric.—Fiindcă suntem în epoca juridică—a congresului—va interesa pe cetitori epizodul, care s'a dezbătut în cursul săptămînii încheiată înaintea tribunalului din Paris.

Am vorbit altă dată despre procesul intentat de editorul Lemerre marelui scriitor Anatole France, care refuză aprobarea cerută de a-i se tipări cele două volume din „Istoria Franţei" scrisă de France acum,. 29 ani. Din partea scriitorului a pledat Raymond Poincaré a cetit şi o consultaţie scrisă din partea academicianului-istoric Ernest Lavisse.

Acesta declară, că „a cere unui om ca Anatole France, să publice o operă de tinereţe însamnă a-l face să-şi renege viaţa sa proprie".

Poincaré a aratat că de la 1882 pînă acum societatea franceză, ştiinţa franceză au suferit mari prefaceri. Dacă Lemere stăruie să tipărească opera, atunci Anatole France ii dă autorizarea, cu condiţia ca să imprime pe prima pagină menţiunea: „publicată contra voinţei d-lui Anatole France".

Avocatul lui Alphonse Lemerre, Georges Dreyfous, a zis că va consulta în această privinţă pe clientul său.

Sentinţa s'a amînat din această cauză cu opt zile.

Un proces într'adevăr istoric, date fiind personalităţile, cari se judecă şi dat fiind că în joc este o lucrare de... istorie.

*

Artistul De Max va relua rolul lui Takeremo din „Taifun" la teatrul Sarah Bernhardt.

*

Credem a şti, că procedeul teatrului-cinematograf, aşa cum îl inaugurează acum şi teatrul naţional din Bucureşti cu „Inşiră-te Mărgărite" se va încerca şi în Iaşi.

Bine înţeles la teatrul Sidoli nu la cel naţional.

*

— In ultimul număr al „Ordinei", „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Capitolul actualităţilor.—In era contraziceri lor.—Lupta fratricidă.—Mizilul la Iaşi.—Unire şi discordie.—Cu două măsuri.—Chimie rentabilă.—Ştiinţă şi credinţă.—Intre Cuza şi dr, Thiron.—Conflicte culturale.—Administraţia comunală în proces.—O vină a nimănui.—Judecătorul originar.

STRUNA ZILEI

AVOCAŢII ŞI JUSTIŢIA

Justiţia e oarbă...
Legendă.

La ochi, atîtea legători—
Justiţie,—ce ţi folosesc?
Nu-i vezi, e drep,—dar dese ori
Cu vorbele te.. asurzesc.

❑ Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Congresul avocaţilor

— ZIUA I-a —

Intr'un mare entuziasm s'a deschis eri, congresul avocaţilor, în aula Universităţei.

După propunerea d lui Pavel Gorgos, adunarea aclamă ca preşedinte al congresului, pe d. Pennescu, decanul baroului iaşan.

In prima şedinţă plenară, iau cuvîntul d-nii Eug. Herovanu, C. Dissescu şi I, Giuculescu.

D. *Herovanu*, face istoricul mişcărei în vederea înfiinţărei federaţiunei avocaţilor, care va avea ori-ce rol, nu numai interesele personale ale corpului avocăţesc, dar mai ales studiul marilor chestiuni juridice, ce vin în parlament şi cari privesc interesul general.

D. *Giuculescu*, aminteşte de patriotică luptă a fraţilor de peste munţi şi trimite o caldă salutare avocaţilor romîni de pretutindeni.

D. *Disescu*, e chemat în urale la tribună.

Intr'o cuvîntare admirabilă, analizează situaţia avocaţilor, soldaţi cari sunt în luptă permanentă pentru binele general.

D. Dissescu propune ca în congres să se mai discute trei deziderate, pe care le propune d sa şi anume chestia procuriştilor, stabilirea unor legături mai bune între avocaţi şi înfiinţarea unei case de retragere pentru avocaţi.

Adunarea primeşte cu aplause aceste desiderate.

După ce se mai expediază cîte o telegramă suveranului şi ministrului de justiţie, şedinţa se rădică, anunţîndu se cea următoare la orele 3 după amiază.

Şedinţa de după amiazi se deschide la orele 3.

D. *Herovanu*, propune ca azi să procedă numai la constituirea a două secţiuni, urmînd ca a 3-a să se constitue a doua zi, cînd soseşte un grup numeros de avocaţi din Bucureşti.

D. *Marcu Dorohoiu*, aduce prinosul de omagiu din partea congresului d-lui Dissescu, maistrul barourilor, care prin concursul său, va face ca lucrările congresului să aibă succesul dorit.

Membrii se retrag apoi în secţiuni.

In Secţiunea I, sub prezidenţia d-lui Dissescu, urmează a se discuta teoria riscului profesional şi instituţia juriului. Aceasta a doua chestiune provoacă o discuţie mai îndelungată.

D. *Alexandrescu Bădulescu*, propune pur şi simplu desfiinţarea juriului şi încredinţarea proceselor criminale tribunalelor ordinare, cari în tot cazul vor judeca cu mai mult bun simţ, de cît juraţii.

D, *Stoenescu-Craiova*, crede că e bine să se menţie juriul, dar să se modifice legea în senzul ca preşedintele Curţii şi cei doi asesori să facă parte dintre juraţi.

D. *Valerianu Bucureşti*, crede, că e de preferat să se menţie instituţia juraţilor, aşa cum se găseşte astăzi, căci de multe ori s'au văzut judecători judecind cu mai puţină imparţialitate de cît juraţii.

Rămîne ca toate aceste deziderate, să fie discutate în şedinţă plenară.

*

Secţiunea II.—Această secţiune se constitue alegînd prin aclamaţii, ca preşedinte pe d. Gh. Dimitropol şi raportor pe d. C. Jornescu.

Cel dintîi ia cuvîntul d. *C. Jornescu*, care, într'o documentată cuvîntare, tratează din punct de vedere juridic şi social, dreptul de intervenţie a statului în materie contractuală.

Servindu-se de cele mai noi concepţii în chestiunea specială, d-sa explică fundamentul acestui drept cu ajutorul teoriei moderne a socializării dreptului, pe baza principiului solidarităţii.

Aduce în sprijinul celor susţinute, autoritatea lui Tissier, Henry-Michel, Renouvier, Bourgeois, Ihering etc.

Susţine noua tendinţă de democratizare a dreptului, şi justifică necesitatea intervenţionizmului pentru nimicirea luptei de clase şi stabilirea echilibrului social.

Expunînd domeniul şi limitele acestui drept de intervenţie a statului în materie contractuală arată necesitatea stabilirei unei egalităţi de fapt între părţile contractante, cea juridică existînd după textele noastre de legi.

Termină analizînd chestiunea, pe care o şi rezolvă şi anume că intervenţia statului, nu numai că desfiinţează libertatea individuală, ci din contra, privită din punct de vedere social, o complectează şi o ajută; aşa că între aceste două curente nu există nici un antagonism, ci ambele conlucrează la opera progresului mondial.

(Sgomotoase aplauze însoţesc ultimele cuvinte ale raportorului.

D. Dimitropol în numele secţiunei ce o prezidează, aduce elogii călduroase d-lui Jornescu, pentru bogăţia de cunoştinţi şi pentru modul cu desăvîrşire ştiinţific cum a tratat chestiunea, exprimînd onoare Iaşului, care conţine asemene elemente tinere de valoare.

In discuţia generală ia cuvîntul d. *A. Badareu*, care face o analiză documentată a chestiunei servindu-se de noile date ale sociologiei şi după ce expune din punct de vedere teoretic necesitatea intervenţionizmului, trece la aplicaţiunea acestui principiu. Aci, cu o pătrundere uimitoare diseacă întreaga organizaţie socială a ţărei noastre, arătînd orientalizmul care este înfiltrat în toate păturile sociale, şi cum instituţiile noastre nu sunt de cît nişte ficţiuni şi rolul predominător şi răspunderea mare pe care o are clasa dirigentă.

După această largă expunere precizează concluziile privitoare la aplicarea intervenţionizmului pe care-l crede foarte util, însă supus la două condiţii:

1) Statul să dee posibilitatea ca individul să poată să se adapteze la noua stare de lucruri creată prin intervenţia lui.

2) Această intervenţie să fie făcută în mod foarte prudent.

D. *Ilie Ionescu* (Bucureşti) se declară contra intervenţiei statului, limitîndu-i activitatea numai la şcoală şi organizaţia comunelor rurale.

Mai vorbesc d-nii Dimitropol, O. Teodoreanu, iar apoi discuţia se declară închisă, după care se pun la vot concluziile prezentate de d. C. Jornescu, care se aprobă.

Iată dezideratul prezentat în şedinţă plenară, de d. C. Jornescu, ca concluzie a discuţiilor urmate în secţia II-a.

„Fundamentul, domeniul şi limita dreptului de intervenţie a statului în materie contractuală, din punct de vedere doctrinar, se rezolvă în lumina teoriei moderne a socializării dreptului, pe baza solidarităţii şi în consecinţă:

Admite şi justifică intervenţia statului. Din punct de vedere practic această intervenţie trebuie supusă la două condiţii:

1) Statul să respecte putinţa, şi timpul necesar de adoptare a individului la noua stare creată prin intervenţia lui.

2) Această intervenţie să fie bine chibzuită, în urma unor studii şi anchete serioase, pentru ca plecînd de la stat, care în situaţia actuală a ţării noastre înseamnă un mic număr de guvernanţi, are a se întinde asupra unei foarte mari mase de populaţie".

*

La ora 6 membrii congresului, se întrunesc din nou în şedinţă plenară, în Aula Universităţii.

Incepe discuţia asupra primei chestiuni de legislaţie, supusă discuţiunei, congresului şi anume:

Teoria riscului profesional în materie de accidente de lucru, este comptabilă cu teoria legală a quassi delictelor? E bine şi necesar ca şi legiuitorul să intervie în această materie cu o lege specială?

D. *Herovanu*, prezintă şi desvoltă diferitele deziderate discutate în secţ. I a.

D. *Nicolaide*, face consideraţiuni generale asupra acestui principiu.

D. *Gr. Trancu*, aminteşte, că d. Orleanu, fostul ministru de industrie, pregătise un proect de lege asupra riscului profesional.

D. *Disescu*, într'o cuvîntare documentată analisează chestia, din toate punctele de vedere şi din nevoia de a se legifera mai bine chestia riscului profesional.

D. Disescu, aminteşte în treacăt că şi guvernul actual studiază chestiunea, pe care d. Neniţescu vrea s'o introducă în unul din proectele de lege, pe care le pregăteşte.

D. *Al. Badareu.*—Numai să nu aibă proectul d lui Neniţescu soarta acelui al d-lui Orleanu.

Orele fiind înaintate, continuarea se amînă pentru mîine, Luni orele 10 dimineaţa.

— ZIUA II-a —

Şedinţă plenară

Şedinţa se deschide la orele 10 jum.

Se dă cuvîntul d-lui Valerianu-Bucureşti, care cere intervertirea ordinei de zi; de oare ce d nii Dissescu şi Antonescu, plecă astăzi, şi să se discute chestiile profesionale.

D. *Elefterie* (Bucureşti) cere asemenea ca discuţiile de doctrină, să fie amînată pe mîne.

D. *C. B, Pennescu*, după ce cere părerea congresiştilor, care se unesc cu părerea d-lui Valerian, admite ca astăzi să se discute chestiunile profesionale.

D. Pennescu, citeşte telegramele sosite din partea d-lor Şerban, decanul baroului din Tulcea, S. Ioan şi Ghecidin, avocaţi, auunţă apoi, că banchetul va avea loc astă seară la ora 7 jum. în sala teatrului naţional şi face un apel a acelor ce au aderat.

Cu aceasta, şedinţa plenară e terminată şi membrii congresului, procedează la constituireu secţiei a 3 a.

Se dă apoi cuvîntul d-lui *Lascar Antoniu*, care propune ca preşedinte al secţiei III pe d. Antonescu, decanul baroului din Bucureşti şi pe d-nii Aslan şi Valerian, ca raportori.

Congresul aprobă propunerea prin aclamaţii.

In acest timp în sală se distribue un manifest al avocaţilor din Bucureşti.

D. *Antonescu*, luînd cuvîntul în chestiuni profesionale arată, care sunt neajunsurile legei, pentru organizarea corpului de avocaţi.

Spune, că legea judecătorilor, lovind pe avocaţi, s'a lovit în chiar justiţie şi am văzut avocaţi, cari în Parlament au votat contra corpului avocăţesc. Nu trebue să uite că sunt avocaţi şi să nu se supuie presiunei sclaviei politice,

Roagă a se mai numi un secretar pe d. Aslan, ceea ce se admite.

*

D. *Elefterie*, aminteşte că prima lucrare este a se propune diferitele chestiuni în secţiune, remănînd ca discuţia mai mare, să se facă în şedinţa plenară.

Mai face o propunere. cu privire la modul de procedare al consiliilor de disciplină, cînd e vorba de primirea în barou, se face cu prea mare uşurinţă.

Cere să nu hotărească, pînă nu va cerceta, dacă petiţionarul poate exercita profesiunea.

A doua chestiune, pe care o propune d. Elefterie priveste onorariul avocaţilor; cere a se stabili ca să nu se primească proces, sub un minimul de onorariu, ce urmează a se preciza.

A treia propunere este precizarea unui timp, cît avocatul este obligat a păstra documentele clienţilor.

D. *Polizu* crede oportun să se pronunţe congresul şi asupra unor chestiuni privitoare la pacte, cerînd la sfârşit desfiinţarea pactului.

D. *Ciurea Romanaţi*, propune numirea unei comisiuni, care să precizeze care anume fapte trebuesc reprimate de consiliul de disciplină, pe cale regulamentară, considerîndu-se ca fapt de reprimare, dacă un avocat primeşte un proces, lăsat de un alt coleg.

D. *Pompilian Craiova*, cere suprimarea articolului 93, din legea judecătoriei de ocoale, care prevede condemnarea avocatului alăturea de client, punînd astfel pe avocat la discreţia celui de pe urmă magistrat stagiar.

Cere să se ia măsuri şi în potriva misiţilor, cari fac afacerea în mod sporadic şi nu obicinuit.

Cere ca apărătorii să nu se poată prezenta cu procură la Tribunale, cum se petrece în Craiova.

D. *Comăneanu-Piteşti*. Are cinstea a face parte din parlamentul ţerei, dar luat astfel că poate să-şi spuie cuvîntul.

Promite a fi intrepretul congresului în parlament.

Aplause lungi.

Drept ar fi—spune d-sa—ca şi ceilalţi parlamentari să-şi iee o atare obligaţiune.

Crede că bine au făcut ieşenii, cari au pus chestiunileprofesionale la urmă.

D. *Stoenescu-Craiova* cere să se prevadă obligativitatea în pleduarii, nici o parte să nu se prezinte fără avocat.

D. *Giurculescu*, cere în alegerea de la barou, să se admită principiul representărei minorităţei. Crede că se va înalţa prestigiul şi demnitatea baroului.

D. *Comşa-Bucureşti*, crede că interele profesionale ale avocaţilor, se confundă cu cele ale justiţiabilor ; propune a se trece la discuţia chestiilor propuse de tinerii avocaţi din Bucureşti : *examenul şi stagiul*.

D. *Viculescu*, propune a se admite femeile în barou.

D. *Vlădescu Argeş*, deputat, zice că îşi va face de asemenea datoria în parlament.

Cere a se propune o soluţie, ca toate rezoluţiunile să fie puse în legătură cu parlamentul ţărei, dar rezoluţiunile să fie practice.

D. *Popescu-Cobuz*, propune ca să legifereze mai bine raporturile între magistraţi şi avocaţi şi avocatul ultragiat, să fie considerat ca ultragiat în exerciţiul funcţiunei sale.

D. *Brătianu*, cere să se amîne unele propuneri şi pentru un alt congres.

Propunerea de fapt este acceptată.

Consfătuirea în secţiune este terminată, şi d. Mişu Antonescu, invită pe membri, la şedinţă plenară, pentru orele 2 p. m.

ŞEDINŢA DE DUPĂ AMEAZĂ

Şedinţa se deschide la oarele 3

Iată chestiunile admise de biuroul secţiei a 3-a şi care vor fi discutate.

1) *Chestia reglementărei stagiului.*

2) *Separarea onorariului de consultaţiune de acel de pleduarie, chestia de a se legifera în senzul unei competinţe esclusive la avocaţilor, în materie de acte juridice.*

3) *Chestia privilegiului şi pactului quota litis.*

4) *Chestia privitoare la reglementarea severă a raporturilor profesionale.*

5) *Organizarea consiliului de disciplină.*

6) *Casa de ajutor.*

7) *Secretarii de avocaţi.*

8) *Consiliul de disciplină în relaţiunile dintre avocaţi şi magistraţi.*

Se intră în discuţiune.

Preşedintele comunică, că nu va permite să se vorbească mai mult de 4 minute.

D. *Vlădescu-Argeş*—cere să se indice şi soluţia practică.

D. *Vlădescu-Romanaţi*—cere să se comunice şi ministrului de justiţie, desideratele,

Chestia stagiului

Se discută chestia stagiului. Biroul propune stagiul de 2 ani, care să fie urmat de un examen.

D. *Toncescu*.—Compară situaţia de la noi cu cea din Germania, unde nu există o pletoră aşa de mare de avocaţi de oare-ce acolo nu există o aşa uşurinţă de a întra în barou, cum există la noi. Acolo condiţiunile sunt tot aşa de grele, ca şi pentru a întra în magistratură.

Enumără condiţiunile din Germania. Din cauza pletorei, vine goana după clienţi şi partea urîtă a profesiunei noastre.

Crede că la noi, e foarte uşor să se ieie licenţa în drept,—dar ori cum Universitatea nu dă pregătirea necesară pentru cariera noastră, după cum nu o dă pentru magistraţi, care au a se supune unui examen.

După ce arată cauzele, indică mijloacele : luarea de măsuri pentru ca acei cari vin la birou, să fie pregătiţi şi anume stagiul urmat de un examen serios.

Continuînd spune că libertatea, de care se vorbeşte, trebuie să aibă o margină.

D. *Brătianu*.—Dar d ta cum ai intrat în birou, nu tot în virtutea acestei libertăţi ? (Aplauze).

D. *Tomescu*, încheie apărînd introducerea stagiului, care există în toate ţările civilizate.

D. *Ioaniţescu* zice că e foarte uşor pentru noi, care suntem în barou, să cerem închiderea baroului. Sunt studenţi cari au intrat în universitate, cunoscînd starea de azi. Or, nu le putem răpi un drept.

Propune ca să se poată acorda şi dispensa de stagiu, pentru acei, cari vor fi făcut lucrări juridice, însă nu vor fi scutiţi de examen.

Insă *între aceste cu adaosul, ca studenţii înscrişi azi, să fie scutiţi de stagiu.*

D. *Atanasovici*, crede că azi avem a discuta desideratele, care vor fi aduse înaintea parlamentului şi acolo se vor rădica şi excepţiile. Spune că la noi am avea mare nevoe de un cod al moravurilor profesionale, ceia ce nu ne poate da parlamentul, ci trebue să-l creăm noi.

Crede că ar fi un succes pentru congresul de la Iaşi, să numească o comisiune, care să studieze dezideratele şi să le prezinte apoi, într'un viitor congres.

Cu privire la stagiu, spune că ideea vine de la tineri, cari au în vedere un principiu de ordine înaltă.

Crede, că este o măsură bună, pentru ca acel ce intră în barou, să fie în adevăr opt, căci compromiţîndu-se pe dînsul, compromite întregul corp. (Aplause).

Alte condiţiuni sunt azi, cînd avem pletoră de avocaţi, de cît cele din trecut. Dacă se cere magistratului un stagiu, drept e să se ceară aceasta şi tînărului avocat.

In timpul stagiului să faeă şcoală de aplicare, pe lîngă un avocat. Crede că e una din chestiile cele mai importante şi conchide că admiţînd principiul, să se lese comisiunei modalităţele. (aplauze).

D. *Dissescu*, zice că pentru întăia oară are un sentiment, care e egoist, care va deveni un sentiment de clasă şi cînd afirmăm că luptăm pentru alţi, să dăm azi dovadă de un sentiment egoist.

Vrem ca stagiul să fie efectiv. Dar cum ? E o glumă, ca să pledeze sub control şi nici specificarea instinctelor, pentru că uneori mai grele sunt procesele la judecătorii, de cît la tribunale.

Dar cum să trăiască tînărul, dacă după toate greutăţile şi serviciul militar să mai facă stagiul 3 ani.

Nu vreu ca părinţii să lovească pe copii lor.

Şedinţa continuă.

Vocabular advocăţesc

Aventură.—Anchetă in futurum.
Buchet. — Federaţiunea avocaţilor.
Briciu—Pledoarie lungă.
Brînză—Curatelă în faliment.
Bancă—Punere în prevenţie.
Barbă—Femeia avocat.
Buletă—Eroare judecătorească.
Briceag—Semnatura unui act dotal.
Ciorapi de matase—Clientelă elegantă.
Cămelă— A pleda pentru o doamnă de o vrîstă respectabilă.
Cărbuni aprinşi — Amînarea pronunţarei hotărîrei.
Clopot—Judecată în lipsă.
Crocodil—Pledoarie patetică.
Coadă—Contestaţie la executare.
Coada dracului—Motive delatorii.
Frunză de viţă—Şedinţă secretă.
Frunze moarte — Perepţiune de instanţă.
Genunchiu—Efectul şedinţei.
Grîu—Legi agrare.
Hîrtie—Proces de presă.
Măgar—Nulitate de procedură.
Moară de vînt — Jurisprudenţă constantă.
Os—Proces de partaj.
Pantaloni — Privilegiul fameei măritate.
Pisică—Adversar graţios.
Pelea ursului—Execuţie provizorie.
Rufe murdare—Proces între rude.
Serenadă—Tapaj nocturn.
Spălătoreasă — Ordonanţă de neurmărire.
Săpun—Reprimandă.
Sos—Redactarea hotărîrei.
Spin—Chestie controversată.
Vaca cu lapte—Client bun.
Vacă turbată—Pensie alimentară.
Unt de ricină—Radierea ipotecei.
Zahăr—Deschiderea unei succesiuni.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Prefectul poliţiei Iaşi, continuă să stoarcă bani de la populaţia nevoiaşă.*

După abonamentele pentru Evenimentul *a venit rîndul unei liste de subscripţie pentru rusul Iacuşoff, victima scopiţilor.*

Prefectul a promis un premiu lui Iacuşoff, fiind-că a denunţat pe acei cari l'au scapeţit, Şi ştiţi cine a fost pus să acopere lista ? In primul rînd prostituatele, apoi aceiaşi cîrciumari şi băcani, cari au fost siliţi să se aboneze la ziarul local.

Iar în capul listei figurează numele prefectului, cu zece lei. Apoi vin numele prostituatelor, cari au premiat pe castrat.

Fără de alt comentar.

❑ *Domnii Francisc Papp, consilier la Curtea de Apel din Galaţi şi C. Toneanu, consilier la Curtea de Iaşi, vor fi transferaţi, după a lor cerere, unul în locul celuilalt, păstrînd delegaţiile de procurori generali.*

Domnul Papp este originar din Iaşi şi a fost, pe vremuri, prim-preşedinte al tribunalului local.

❑ Ministerul Industriei şi al Comerţului a intervenit la prefecturile de judeţe şi poliţie din ţară, ca să eie urgente măsuri pentru aplicarea cu stricteţă a legei repauzului duminical.

In ceia ce priveşte stabilimentele care intră în excepţiile prevăzute în art. 4 al legei repauzului duminical şi ai căror lucrători împărţiţi pe serii, urmează să aibă repaus prin rotaţie, în cursul săptămînei, să se ia măsuri, ca patronii respectivi se depună la primăria locală lista nominală a personalului cu aratarea acelor dintre ei care trebue să lucreze Duminica sau în zilele de sărbători legale şi care prin urmare vor trebui să aibă repaos în zilele următoare.

Această listă se va afişa şi in localul stabilimentului cu obligaţia ca ori-ce modificare a ei să fie adusă imediat la cunoştinţa primăriei, care o va comunica autorităţei poliţieneşti respective.

❑ Intr'o spărtură de apă de lîngă satul Tătăruş, comuna Copou, s'a găsit azi dimineaţă cadavrul locuitorului Mandachi Tudosi, din acel sat.

Din cercetările făcute şi după indicaţia rudelor, ar reeşi că moartea nu a fost naturală.

Parchetul a ordonat facerea autopsiei.

❑ Ministerul Agriculturei şi Domeniilor, avînd în vedere importanţa ce prezintă, din punct de vedere politic şi economic, chestia ameliorărei rasei noastre de animale, mai ales specia cabalină, a intervenit pe lîngă prefecturile de judeţe din ţară, să se insiste pe lîngă consiliile judeţiene, ca să prevadă în budgetul anului viitor o sumă oare care pentru înfiinţarea şi funcţionarea staţiunilor de montă, date fiind rezultatele obţinute anul acesta şi luînd în considerare că la anul se va trimite un număr mult mai mare ca să se satisfacă teebuinţele populaţiei.

❑ Tînărul Nicolae Cazacincu, fiul portarului de la cimitirul Eternitatea, s'a simţit plictisit de viaţă, fiind-că tatăl-seu a refuzat să-i dee parale, ca să-şi cumpere un rînd de haine. Din cauza plictiselei, Cazacincu a încercat să se sinucidă, ieri, spînzurîndu-se de un copac, în aleele cimitirului.

Surprins de trecători, tînărul n fost împedicat să-şi curme firul vieţei.

❑ Doamna şi d. Petru Pogonat, avocat în Iaşi, au suferit o grea încercare prin perderea unuia din cei doi copii ai lor.

Luăm vie parte la durerea părinţilor.

❑ D. C. Notara a fost angajat să interpreteze, la teatrul din Iaşi, rolul principal din piesa *Judecătorul din Zalomea*

❑ Celebrul poliţai-bandit Florea Tutunaru, actualminte la Sulina, a căzut la examenul ce stabilitate.

A căzut şi comisarul Teodoru, de la poliţia din Iaşi, de şi s'a distins în facere de abonamente pentru *Evenimentul*.

Prefectul l'a mîngăiat, spunîndu-i: „n'ai fi trebuit să te prezinţi la examen. Cu trei zile înainte de începerea examenului, ar fi trebuit să demisionezi, iar după terminarea examenului te numeam la loc".

Sub-comisarii Brătianu şi Popp, din Iaşi, au reuşit la examen.

❑ Noul program de astă seară Luni 7 Noembrie al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele :

„Eroul", stratageme din înrccenele lupte ale Germanilor contra Danejilor.

❑ In astă seară, în sala Teatrului Naţional, va avea loc banchetul avocaţilor-congresişti, la care se va servi următorul

Proces gastronomic

Pertractat în sala Teatrului Naţional din Iaşi,

In şedinţa de noapte de la 7 Noembrie 1911.

Procedeuri pregătitoare :

Icre moi.

Fixarea litigiului :

Consommé cu pateuri.
Cegă de dunărea cu maioneză.

Intrarea în fond :

Vol au-vent à la financière
(fără aluzie la finanţele stagiarilor)
Sparangă d'Argenteuil
cu sos confederativ

Suspendarea procesului :

Punch glacé

Apel şi contestaţii :

Curcan şi muşchiu la frigare
Saladă de argumente avocăţeşti

Proceduri diverse :

Brînzeturi asortate
Fours glacés şi bomboane
Coşuleţe cu fructe
Cafea
Licheururi

Incidente propuse în limine litis :

Ţuică
Mastică

Incidente de fond :

Drăgăşani alb
Nicoreşti roş

Inchiderea dosarului :

Champagne Pommery & Greno

❑ Rezultatul examenului de capacitate la Matematici. — Rezultatul examenului înscris este următorul :

Din 27 candidaţi înscrişi s'au prezentat 19 din care au reuşit următorii, în ordinea alfabetică :

Filip M., Lepădatu Ilie, Patriciu Titus, Stematescu Ion, Tino Ov. şi Varnali G.

Mercuri începe orarul.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii Em. Pangrati, preşedinte ; Ţiţeica G. şi Mănescu Aurel, membri.

❑ Duminică, 6 Noembrie ora 11 a. m. a avut loc la Galata înmormîntarea elevului Raizu I. Dimitrie, fiul unui frînar din C. F. R., cel întăi dintre elevii clasei III-a a şcoalei „Vasile Conta".

Pe lîngă altă lume a luat parte la înmormîntare şi elevii acelei şcoale, conduşi de dl. I. C. Apostol, directorul şcoalei şi de d-na institutoare Viorica Lecca.

Dl. Apostol a depus din partea elevilor o coroană de flori artificiale, iar D na Lecca din partea sa o jerbă de flori naturale.

❑ D l. Al. Gh. Doinaru, publicist, a obţinut licenţa în drept. Noul licenţiat se va inscrie în baroul din Bacău.

❑ Ancheta anunţată pentru astă-zi în chesta incidentului d-nei Elena Puşcariu—D-r Socor, nu va putea avea loc, de oare ce dl. profesor Socor refuză să vie la institutul anatomic, cerînd ca ancheta să se facă în secţia bolilor de ochi, unde au avut loc diferendele între cei doi doctori.

❑ Sîmbătă sub seară s'a stins din viaţă în Bucureşti, în mod subit, în farmacia Bruss unde fusese transportat, d. Samuel W. Weisengrün, fost mult timp bancher în Iaşi, apoi în Bucureşti, mare proprietar rural în Moldova.

Casele din Iaşi în care se află instalată comenduirea corpului IV de armată, fusese proprietatea lui Weisengrün.

Corpul defunctului va fi transportat şi înmormîntat în Iaşi—mîine Marţi, sau Miercuri.

❑ Din trei-zeci candidaţi prezentaţi la examenul de licenţă în drept, patru spre-zece au fost respinşi.

❑ Domnul A. A. Badareu va oferi mîine, în sala clubului nostru local, un dejun în onoarea prietenilor avocaţi, care au venit să iee parte la congres.

❑ **Judiciare.**—Flăcăul D. G. Enache, dintr'o comună din judeţul Roman, afîndu-se la un joc de horă a luat fetei Catinca Docan, în timpul jocului, batista şi un portofel, nevoind să le redee, cu toată stăruinţa fetei.

Fratele fetei, Constantin Docan întîlnind, a doua zi, în sat pe Enache, l'a luat din ceartă în cearţă degeherînd în bataie, Enache ca să se apere, scoasă un cuţit şi lovi pe adversarul său, subţiori, cu atîta violenţă, că Docan căzu jos, mort.

Tribunalul a condemnat pe Enache care este minor, la trei ani închisoare, acordîndu-i circumstanţe atenuante.

Apelul lui Enache este înscris în rolul proceselor de astă-zi ale Curţii s. I.

— Comercianta Haia Goldstein, din Bacău, a fost condemnată la 15 zile închisoare, pentru bancrută.

— Gh. Ungureanu, făcîndu-se vinovat de delapidări ca notar al comunei Brătianu (Roman), a fost condemnat la un an închisoare.

Dumitru Burcalu, notarul comunei Tureatca (Dorohoi), înculpat pentru delapidări şi falşuri, a fost condemnat la un an inchisoare.

Ambele procese se judecă astă-zi în apel.

— Procesul bruditismelor poliţieneşti petrecute la Hîrlău, cu prilejul alegerilor generale se va judeca la 25 Noembrie la s. I a Curţii.

❑ **„Opinia"** *nu va apare mîine, sfinţii Mihai şi Gavril.*

Telegrame

❑ **Firul telefonic cu Bucureşti, fiind deranjat astă-zi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.**

Audienţa Ministrului Mavrocordat la Împarat.

Viena.—Imparatul a primit în audienţă solemnă pe dl. Mavrocordat, noul ministrual României, care a remis scrisorile sale de acreditare.

Turcia comunică puterilor măsurile de aparare

Constantinopol.—Poarta a dat însărcinare ambasadorilor ei să notifice puterilor, că în urma svonului despre o acţiune navală italiană. Poarta a luat toate măsurile militare de rezistenţă. Măsurile de aparae vor fi sporite, de va fi nevoe, în punctele ameninţate, ceia ce va aduce pedeci navigaţiei internaţionale.

Toate patriarhatele ecumenice şi exarhatul bulgar au primit eri seara nota de răspuns a Porţei, relativ la chestia serviciului militar şi a organizărei şcolare. Se afirmă că nota a primit majoritatea dezideratelor exprimate.

Europeni masacraţi în China

Paris.—O telegramă venită la ministerul coloniilor spune că medicul militar „Legendre" şi doi ofiţeri francezi ce se aflau într'o călătorie de exploraţie în China sudică, au fost masacraţi pe teritorul Lolo. Masacrul nu pare a fi sevîrşit de revoluţionari.

Sindicalistul Métivier aratat ca agent provocator în cursul ultimului proces de răsboi, s'a constituit prizonier.

MAGASINUL
„Romînia Muzicală"
Iaşi Str. Lăpuşneanu No- 24
— *Furnizorul tuturor Autorităţilor* —

Oferă Maşinele de scris **„Yost"** *noul model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Maşini de scris :**

Hîrtie Carbon *neagră şi violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Maşini de scris.*

Stative *pentru concepte, radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Maşini.*

Hîrtie cerată şi Ciclostile *etc. etc.*

Advocaţi, Autorităţi, Birouri, Ingineri. Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poştală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate şi furnizarea Maşinelor **„Yost"** *şi venim la cerere şi în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iaşi
— *Str. Lăpuşneanu No. 24* —

JEANETTE FISCHLER
ISACK M. CERNES
LOGODIŢI
Iaşi
In locul ori-cărei alte înştiinţări

DE INCHIRIET
LOCUINŢE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi şi 2 odăi cu bucătărie, şoproane bune, o grădă mare, grădină, apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite şi vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

Moşie de vînzare *lîngă un oraş din centrul Moldovei. Suprafaţa 146 hectare, loc arabil, fîneaţă, vie, casă frumoasă. Informaţii, Nicu Battin, Hotel Traian.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciiu,** *strada Veche No, 26.*

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi curele de piele, balata, curele de păr de cămilă ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor“, bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule „Garwens“, balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA.—

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66“

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER“

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Căpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi serioşi (event. fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES“ Berlin 8.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

GRILLAGES 1 m. 50 cm. 0f30

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
GLOTORES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
AGNCES ARTIFICIELLES, les 100 mètl. **5f**

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medicina din Paris ...

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 34 000 F...

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISĂ IN SPITALE DIN ...

Vindecarea sigură, radicală a *bôlelor de pele, dartrilor, viciurilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenóse, leprei, gatului, ulcerilor inveterate şi atotuloribôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.*

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sânge**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestŭ pesmeţi d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregi in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşură acompaniadă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA in raportŭ seu oficial a *Guvernului francesu* exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ sunt ... remedŭ de compoziţiune ... preparaţiune cât de perfectă posibilă ... *Eĭ pot de servi ... ...*

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĬ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOATE TIMPURILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirceşcu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kruyanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Ch. Mirzaua 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1443—Joi 10 Noembrie 1911

Urmările congresului

Congresul avocaților s'a terminat cum începuse, cu aceiași căldă și exuberantă cordialitate, care însamnă consacrarea inițiativei de la Iași.

Lucrările sale au corespuns tuturor așteptărilor; și nici nu se putea altfel, cînd la închegarea lor a colaborat la olaltă, pătura cea mai luminată și cea mai pregătită a alcătuirei noastre sociale.

Se va spune că congresul a lasat nerezolvate multe din punctele aduse în discuția sa. Aceasta era însă de prevăzut. Cu ori cîtă pregătire veniseră toți membrii congresului, și cu ori-cîtă competință au fost ridicate și tratate chestiunile la ordinea zilei, congresul a înțăles că cuvîntul său era prea hotărîtor, pentru a nu fi cumpănit cu cea mai mare grijă. De aceea dezbaterile au votat spiritul curentelor dominante, au schițat soluțiile, fără a da formula, pe care a rămas s'o fixeze congresul viitor. Dar discuțiile au rămas, oferind în pagine strălucitoare de lumină, materialul doctrinar pus la dispoziția justiției de azi și a legiuitorului de mîni.

Cei cari n'au înțeles rostul mișcărei avocaților de la Iași, au căutat să i atribue ascunse intențiuni politice. Incriminarea e așa de șubredă, în cît nu poate rezista celui mai slab examen.

Și Federația și Congresul, sunt lucrări de interes profesional, fără altă rațiune, de cît acest interes; fără altă finalitate de cit lărgirea bazelor activității sociale a baroului, și înalțarea sa prin solidaritate și prin ideal.

Aceste lucruri s'au lămurit în deajuns în discuțiile urmate; și prezența la desbateri a celor mai distinși membri ai tuturor organizațiilor noastre politice a dat consacrarea expresă a acestui spirit general.

Ceea ce însă toată lumea a recunoscut, e faptul că congresul de la Iași va face epocă în istoria baroului romîn. Activitatea sa pune în lumină trei lucruri:

Federația, ale cărei baze, au fost puse cu această ocazie, însamnă crearea unui organ viu, eșit din viața reală și din nevoile recunoscute, care va tinde să înlocuiască în parte organizarea legislativă actuală a barourilor. Federația, cum spunea d. Matei Cantacuzin, însamnă o încercare de sindicalizare a profesiunei. Federația, în esența sa, este în orice caz o lucrare conștientă de înalțare printr'un gest larg și demn, fecund în urmările ce se pot prevedea.

Congresul a mai decis codificarea moravurilor profesionale, adică întrunirea tuturor regulelor de morală și de drept, care vor trebui urmate atît în relațiile dintre colegi, cît și în acele dintre avocați și magistratură și dintre avocați și clienți. In țara noastră, unde baroul n'are tradiție, unde lupta acerbă pentru concurență alterează și coboară prestigiul cîștigat pînă acum prin muncă, talent și merite, lucrarea aceasta va fi determinantă și va înlocui cu folos tradiția care lipsește.

Congresul în fine, a mai pus în evidență, că avocații știu a nu fi preocupați numai de interesele lor profesionale, că gîndul lor, în o mare lucrare comună ca aceea care s'a făcut, s'a îndreptat cu seninătate către acele mari probleme, pe care le rîdică viața socială de astăzi. Și din chipul cum aceste probleme au fost formulate, ca și din caracteral obiectiv și larg în care discuțiile au urmat, s'a putut evidența, că nici un corp constituit nu putea oferi mai multă competință și autoritate în această lucrare, de cît baroul. La noi doctrina, n'are nici extenziunea, nici bogăția, nici autoritatea pe care o are în apus. In țara noastră se scrie mult, dar se gîndește și se lucrează puțin, și înaintea judecății nu se evocă cele de mai multe ori de cît doctrina străină. Deziderateie congreselor, vor fi dar începutul unei opere de doctrină alcătuită, prin efectul colaborărei, de o autoritate și de o amploare netăgăduită.

Congresul de la Craiova are menirea de a continua lucrarea începută. Și fiind-că începutul este făcut, și încrederea cîștigată, avem tot cuvîntul a spune că urmările congresului de la Iași vor fi continue și imense.

STAGIU EFECTIV IN BAROU

CUVINTUL D-LUI AL. A. BADAREU

Intr'o admirabilă cuvîntare, d. Al. A. Badareu, a știut să explice rațiunea stagiului în avocatură, cerută de congres și în același timp să împace toate spiritele.

„Socot—a zis d. Badareu—că s'a găsit de comisiune sistemul cu privire la stagiul efectiv, care să satisfacă toate sentimentele.

Părerea și-a format-o din impresia culeasă de la toți, că avem o pletoră de avocați, o supraproducție dăunătoare din cele mai înalte puncte de vedere. Și atunci studiind neajunsurile acestei supraproducțiuni, ne am gîndit și la găsirea mijloacelor pentru a o preveni.

Credem că prin două mijloace, am putea opri această năvală spre barou. Aceste mijloace se concretisează astfel:

1). *Ingreuiarea intrărei în corp, adecă stagiul efectiv.*

Comisiunea a fost de acord asupra stagiului efectiv de 3 ani. Unii membri însă au cerut limitarea numărului avocaților la cel de azi—însă asupra acestei chestiuni, comisiunea n'a fost de acord și n'au adoptat-o. Ea va rămîne să fie discutată în viitoarele congrese.

Dar greutatea era, cum să se facă stagiul efectiv? Unii credeau că se putea realiza prin secretariatul de avocat—dar e un sistem complicat, cu multe greutăți. Din cauza împuținărei afacerilor, numărul de avocați cari își pot permite angajarea de avocați s'a restrîns. Și pe de altă parte, nu se poate găsi mijlocul să obligi pe avocat de a-și angaja un secretar, cînd el nu simte nevoia imperioasă.

S'a găsit atunci, după o adîncă chibzuire, un sistem mai practic.

Stagiul va fi de 3 ani. In primul an, tînărul stagiar nu va putea pleda, ci se va îndeletnici cu frequentarea unui seminariu juridic, ce se va întemeia pe lîngă fiecare Curte de Apel. Cursul acestui seminar va fi practic, diriguit de 3 conferențiari. Se 'nțelege însă, că e-am gîndit și la acei stagiari, din centre mai mici, cari nu vor avea putința să frequenteze seminarul juridic.

Aceștia vor fi dispensați, de acest curs dacă vor funcționa ca secretari de avocat timp de un an. Va fi prin urmare în voia lor, de a veni la un centru mare pentru a participa la cursurile seminarului, sau să rămîe în centrul lor, găsind însă chipul de a intra ca secretar de avocat.

Am mai dispensat pe foștii magistrați, cari au un an de magistratură, pe grefierii de la judecătoriile de ocoale, pe grefierii și ajutoare de la tribunale, cari au un an de funcționare.

Dar spre a ușura și mai mult stagiul efectiv, am mai dispensat pe acei tineri titrați, cari vor face în mod onorific practică pe lîngă grefele tribunalelor și curților, considerînd aceste practici prin participare la ședințe, ca cea mai bună învățătură juridică pentru tinerii și viitorii membri ai baroului.

In ceilalți doi ani, tînărul stagiar își va continua practica mult dorită în interesul corpului și al justițiabililor, avînd drept să pledeze înaintea tribunalelor de prima instanță, adică avînd și posibilitatea de a porni în luptă pentru a și pune în practică cunoștințele căpătate.

După anul al 3 lea, va depune un examen în fața unei comisiuni formată de consiliul de disciplină, din care va face parte de drept decanul, din baroul căruia face parte tînărul stagiar, cunoscut prin urmare de dînsul. Examenul va fi practic.

Căderea pentru întăia oară la examen, va avea ca urmare o amînare a întrărei în barou, căderea consecutivă de 3 ori, i va închide porțile baroului.

Prin acest sistem, se va convinge toată lumea, se va ajunge în chipul cel mai potrivit, la pregătirea candidatului pentru misiunea înaltă ce i se încredințează.

Aplausele umanime au dovedit, că d. Badareu a găsit în adevăr mijlocul de a împaca toate sentimentele, așa că fără nici o modificare s'a admis moțiunea, care concretiza principiul stagiului efectiv, reformă ce se impunea în interesul chiar al studenților de azi, pentru a face ca avocatura, să fie un apostolat, și un mijloc de existență, dar nu o goană nebună după franc.

D.

PREMIUL NOBIL

Data de cînd se practică în Iași, de către o anumită sectă de ruși, sistemul canibalic al scopitismului—se pierde în negura vremii.

Astă vară, pentru prima dată, poliția reuși să pună mîna pe o victimă proaspătă, care denunță pe acei cari 'i mutilase anumite organe. Dar ceea ce s'a aflat posterior, este și mai interesant: prefectul poliției, sperînd că va deveni nemuritor prin descoperirea ce-o făcuse... un sub altern al seu, se angajase față de mutilat, că-i va acorda un premiu, dacă va da pe față pe operatori.

Suntem dar în fața unui prefect, care, după ce i se aduce victima—el singur n'ar fi descoperit-o nici odată,—nu este macar în stare să afle detalii, ci cumpără pe victimă, o mituește, ca să afle cine a mutilat-o.

Scopitul, care ar fi spus și pe gratis de cine a fost operat, a primit bucuros oferta prefectului, a cărei realizare urmează... în rate.

Și iată cum: prefectul, deși devenit nemuritor, sau odată devenit nemuritor prin opera unui agent de siguranță, pe care și-a apropiat-o, n'a voit să dee premiul din caseta sa particulară, nici n'a putut cere credit de la minister, căci ce s'ar fi zis la minister despre un prefect, care acordă recompense bănești pentru a afla adevărul?

Atunci a recurs la sistemul seu de a impune biruri scandaloase clienților pe cari 'i exploatează veșnic: prostituatelor și micilor negutitori evrei. Să recunoaștem, că impunerea femeilor publice la premii pentru scopiți, este tot ce poate fi mai delicios!

Prefectul, ca să se arăte om de inimă, s'a pus în fruntea listei de subscripție cu zece lei, lăsînd să urmeze sumele nenorocitelor, cari au premiat, cu obolul lor, pe o victimă, care nu va fi nici o dată în stare să se revanșeze, doar dacă prefectul, inimă largă, va deschide subscripție și pentru prostituate, impunînd scopiților să le premieze—și făcînd, astfel, ca prostituatele, la rîndul lor, să fie puse în neputință de a se revanșa.

Cu filantropia prefectului am ajuns la un scandal, căruia, dacă nu-i se va punc frîu, va exaspera lumea săracă.

Premiul pentru scopit, premii pentru „Evenimentul"—dar nu înțelege prefectul, că este absolut scandalos să proceadă astfel, nu înțelege, că poliția sa, care și așa se află la nivel scăzut, devine o bandă de explortatori a populației sărace, pe care o suge mereu, pentru ca prefectul să aibă gazetă, pentru ca prefectul să poată descoperi criminali?

Ar fi vremea ca acest prefect, detașat de la pojărnicie, să fie retrimis acolo.

Eftenirea traiului

Din tot programul guvernului Carp, punctul de aur care i-a aprins gîndirea a fost „eftenirea traiului". Parlamentul, în seziunea trecută, s'a ocupat de această chestiune. Este aproape un an de atunci și acum rămînem extaziați de strălucirea rezultatului. Nu numai că nu s'a făcut nimic pentru „eftenirea traiului" dar eu cred, că existența e amenințată din zi în zi mai mult. Pînea s'a scumpit; zaharul, al doilea articol de absolută necesitate, s'a scumpit și se scumpește din zi în zi mai mult, în cît nu numai nevoiașul, dar chiar cei cu dare de mînă, suportă cu greu această... „eftenire a traiului".

Lemnele au ajuns la 3 lei suta de kgr, chiriile caselor de locuit sunt nebunește exagerate; produsele țărei și mărfurile negustorilor nu au posibilitatea de a ajunge la destinație din cauza lipsei de vagoane, iar dacă au ajuns, rămîn cu lunile prin vagoane din cauza lipsei de personal, care să le descarce. Așa că, în fața acestor avantaje, sguduit pînă în adîncul sufletului și al pungei, te ușurezi rostindu-ți părerea: că domnia bunului plac nu a fost nici odată așa pronunțată.

Nu crezi că în vre-o altă țară din întregul continent se mai poate petrece așa ceva, ori dacă se întîmplă, atunci populației acelei țări nu-i ajung cuvintele de protestare, ci isbucniri desperate smulg dreptatea, de care noi suntem așa de inșelați. Poporul are cuvîntul, căci guvernul a amuțit de mult.

Datoria noastră este de a protesta cu toată energia și acum, cînd suntem în apropierea deschiderei sesiunei parlamentare, să cerem acelor aleși ai națiunii, cari doresc binele general și cu deosebire opoziției să lupte pe această temă și dacă guvernul, sdrobit de neputință, nu poate face nimic contra acelora, cari caută să ne impue un trai insuportabil, pentru a putea aduna milioane, să se retragă și să facă loc altuia. Acel guvern va ști să pună stavilă poftelor nesățioase, să creeze ast-fel de legi protectoare, în cît să vadă și cei neputincioși că o lege nu trebue să fie numai scutul unora, iar alții să se sbată în convulsiunile imposibilității.

Dacă pentru motivul încurajării produselor naționale se cer sacrificii, apoi să se mărginească în limitele posibilității, pentru ca populația, care-și are drepturile sale naturale, să nu fie adusă la desperare.

Pentru realizarea unui ideal se cer sacrificii, dar nu cred că în mintea cuiva ar încolți idea fără de rost, că din distrugere va răsări idealul. Ori, dacă un guvern cearcă să rezidească templul speranței unui popor, templul rîdicat din munca minților luminate din vremuri apuse și despoiat de fortuna acelor zile de restrîște—pretențiuni moderne — atunci, pentru a i pune un... paratrăsnet, nu cred că este nevoe de a-l dărîma din temelie, atîta vreme cît zidul este vrednic de viață.

Unui guvern nu-i este permis să impue principii de viață prin legi, pentru că el însuși este un produs al acestor legi. De fapt el nu ține în mîni frîele de călăuzire ale unei națiuni, ci el este cel condus de frîele cerinței suverane. Dar... din depărtare se aude nechezul sălbatec al unui cal scăpat din frîu...

Și așa mi-a fost dat să văd cum, cel ce-și recunoaște singur slăbiciunea, rîdicat în slavă într'un moment de nechibzuință, nedeprins cu seninul înălțimelor albastre, singur se aruncă de pe vîrful muntelui în întunericul prăpastiei care geme, să se lupte neputincios cu valurile tăinuite—lume în care s'a născut și a trăit pînă la bătrînețe,—sau să ne înece în bezna, din care și-a luat ființă.

Justin Adace.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Nora" și avocații

Teatrul Național, contrariu de cum se anunțase, n'a adăpostit nici — o adunare a avocaților în ziua de Duminecă.

In schimb a avut loc matineul extraordinar de frecventat al d-nei Suzanne Desprès cu „Nora".

Un matineu, ori-ce s'ar zice, nu este o... seară de spectacol. Și nici odată o după amiază, fie cîte de bine și senzațional organizată, nu are succesul unei seri, unei adevărate seri de teatru.

Am avut impresiunea că nici „Nora", cu d-na Desprès, n'a dat ceea ce ar fi trebuit să dee, ca intensitate de senzații dramatice și nu ne am dumerit pe deplin cării cauze trebuie atribuit, în primul rînd, lucrul acesta.

Drama lui Ibsen, cu toate frumusețile-i mari—uneori shakespeareane, e cam trecută de modă. Sunt în ea oare-cari paradoxe, între cari însuși procesul psihologic al „trezirii la viață" a eroinei, ca și curioasa figură a doctorului Rank—care se auto-diagnostichează—și poate prezice pînă și momentul morții sale!

E ceva „trecut" în piesa lui Ibsen, ceva îmbătrînit în noi înși-ne, de sigur, în acești cîți-va ani, de cînd avurăm ocazia de a vedea întăia dată pe admirabila Desprès ducînd în toată lumea accentele de revoltă și de demnitate, ale Norei. Nici artista n'a... întinerit. In schimb și a întinerit, și-a modernizat repertoriul, așa că Ibsen a rămas pe al treilea plan în bagajul ei.

E, cu toate aceste, destul de interesantă coincidența că avurăm reprezentarea „Norei" în ziua care aparținea... avocaților.

Nu este „Nora" o dramă a avocatului Helmer și nu este, înainte de toate, o dramă de protestare contra legii, contra unei anumite legi, pe care Paul Hervieu, de asemeni într'o dramă, a denumit-o „Legea bărbatului"—„La loi de l'homme"?

Chiar cea dintăi ciocnire a eroinei cu realitatea crudă a existenței se petrece în jurul legei.

Cînd Günther Krogstadt o amenință cu divulgarea falsului ce a săvîrșit, din inconștiență, Nora vine în conflict cu legea pe care n'o știe în deajuns — și auzim următoarele:

Günther: Legile nu întreabă din ce motiv ai greșit.

Nora: Atunci avem legi tare rele!

Günther: Rele, bune—după ele o să fii osîndită, dacă voiu depune această scrisoare în mîinile judecătorului.

Nora: Asta n'o cred. N'are drept o fiică să-și ajute părinții, cruțîndu-i de supărări și de griji? N'are drept femeea să-și scape bărbatul în pericol de moarte? Nu cunosc legile destul de bine, dar sunt sigură că trebuie să fie scris unde-va că așa ceva este voie de făcut.

Și Günther este advocat, măcar că Nora-i spune:

— D-ta ești un prost jurist!

Nu e prost de loc. Dar în justiție formula învinge,—nu spiritul, nu logica, nu bunul simț.

... Și Nora este aceea care încearcă formula cea nouă, ea este revoluționara care a vrut să facă bine — abătîndu-se de la litera legei și de la tradiție, apoi:

Da! Piesa lui Ibsen dă încă mult de gîndit. Și meditînd asupra ei, ne vine în minte o problemă juridico-femenină de-adrepful în legătură cu congresul care avu loc în orașul nostru și despre care vom vorbi în cronica următoare.

Rodion

DEZIDERATELE

Propuse de d. Lascar Antoniu în chestia juriului criminal

La a doua chestiune supusă discuțiunei congresului și anume: *„Care sunt neajunsurile pe care le oferă juriul în materie criminală"* se dă cuvîntul d-lui Lascar Antoniu, care de la început se declară în contra ideei care s'a propus în secțiuni, de a se desființa juriul criminal. D-sa spune că în 40 de ani de existență, juriul criminal aclimatizîndu-se a intrat în moravurile poporului și nu mai poate fi vorba despre desființarea lui. Dacă este adevărat că are defecte, apoi ori ce instituțiune omenească își are defectele ei, ceia ce trebue însă este a se căuta soluțiuni care să înlăture acele defecte prin introducerea în legislațiuni a modificărilor cerute de nevoile timpului.

Dl. Lascar Antoniu, relevează următoarele 4 inconveniente și propune la fiecare, cîte o soluțiune.

1). *Intocmirea listelor juraților.* Modul cum se execută astăzi recrutarea juraților prin formarea listelor de către prefecți, prezintă marele inconvenient de a nu inspira destulă încredere de imparțialitate. Inaintea juraților vin dese ori spre judecată delicte politice și de presă. Cine ar putea fi sigur, mai ales în o țară ca a noastră, unde frămîntările politice au în ele atîtea patimi, că prefectul, om politic și el, nu va căuta din timp și în vederea procesului, să-și strecoare în liste coreligionarii lui politici?

In Franța și la noi, chiar magistrații critică acest sistem de întocmire a listelor juraților, tocmai pentru motivele expuse.

D. Antoniu este de părere ca reformîndu-se sistemul actual al întocmirei listelor, să se dea această sarcină unei comisiuni compusă din primul prețedinte sau prețedintele tribunalului județului respectiv, din administratorul financiar și un membru al consiliului județian.

2), Neaplicarea sancțiunelor riguroase face ca jurații, să se eschiveze cu ușurință de la ședințe, din care cauză procesele se amîn cîte 2 și 3 seziuni.

Cîte procese n'au suferit temporizări din cauză, că jurații nu vin la chemarea ce li se face știind că vor fi scutiți de amendă în secțiunea viitoare.

Unii jurați să dezinteresează, alții intenționați nu vin, mai ales cînd e de judecat un proces în care bănuesc, că dezbaterile vor avea un caracter furtunos, și cu modul acesta reușesc a se eschiva de judecata procesului.

D. Lascar Antoniu relevează, că legiuitorul penal a prevăzut pe lîngă amendă și o sancțiune mai eficace în art. 192 din cod. pen., însă din cauză că de la aplicarea codului penal se pînă astăzi nici un prețedinte de curt-cu jurați nu l'a aplicat, această dispoziziune a textului de lege a căzut în desuetudine.

Propune ca congresul să se ocupe și de această chestiune, exprimînd părerea de a se interveni la locurile competinte pentru ca prețedinții curților, pe viitor

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

să aplice juraţilor pe lîngă amendă şi sancţiunea prevăzută de art. 192 cod. pen., atunci cînd fără un just motiv vor lipsi, şi din care cauză vor fi nevoiţi a amîna procesul.

3) Suprimarea dispoziţiunei art. 366 pr. pen. cu privire la interdicţiunea de a se vorbi juraţilor de pedeapsă.

D. Antoniu arată că modul cum se recrutează juraţii din cele 5 categorii de persoane, se poate recunoaşte că juriul la noi se compune din persoane serioase şi luminate. Pentru ce s'ar interzice dar a se vorbi de pedeapsă?

In Franţa, atît acuzarea cît şi apărarea în practică pun în vedere juriului dispoziţiunile penale care se aplică la cazul în discuţiune.

Propune congresului de a admite ca deziderat, înlăturarea acestei interdicţiuni prevăzute de art. 366 pr. pen.

4) Suprimarea rezumatului preşedintelui Curţei cu juri.

D. Lascar Antoniu arată cum prin legea de la 20 Iunie 1881 s'a suprimat rezumatul partidului. Aminteşte că şi la noi se alcătuise un proiect de lege în acest senz, dar a ramas fără nici o urmare. Vorbind de inconvenientele rezumărei desbaterilor se declară în contra acestui sistem, arătînd că ch ar magistraţii ca d. V. Tataru, consilier la Curtea de Apel din Galaţi, şi alţii, prin diferite articole şi discursuri juridice s'au declarat protivnici, acestui rezumat.

La obiecţiunea pe care o făcea în secţiune d. C. Dissescu, cum că suprimîndu-se rezumatul juraţii ar putea fi influenţaţi de impresiunea ultimă cu care rămîine după cuvintele calde ale apărărei, dl. Antoniu arată că acest inconvenient ar putea să dispară, dacă s'ar înlocui rezumatul prin citirea ce s'ar face juraţilor de către preşedinte, înainte de închiderea desbaterilor, a instrucţiunilor cuprinse în art. 366 proc. pen. şi care instrucţiuni, au în ele destule cuvinte pentru a înrăuri asupra minţei juraţilor.

Propune în acest senz dezideratul şi roagă congresul de a se ocupa de toate soluţiunile expuse.

O confuziune şi o lămurire

Poezia Carmen Sylvei.—Traducerile „Calafatului".—Răspuns la o provocare.—Scrisoarea d lui M, Sadoveanu. — D-l Dragomir se repetă.—Gusturi de artist.

Am stăruit în oarecari numere anterioare ale „Opiniei" asupra unor confuziuni ce există în chestiunea poeziei „Calafatul" a Carmen Sylvei. Intr'o notiţă mai recentă am arătat că în lucrarea aranjată de d. Tzigara-Samurcaş şi apărută în editura Socec sub titlul „Pe Dunăre" se găseşte poezia „Calafatul" în traducere romînească, dar care traducere *nu* aparţine d-lui Sadoveanu, de care este semnată.

Pus de-adreptul în cauză, simpaticul director al teatrului naţional din Iaşi, ne trimite următoarea „Lămurire":

In numărul ultim din *Opinia*, citesc ceva cu privire la bucata *Calafatul* a reginei noastre poete. Văd cîteva informaţii despre o traducere a acestei frumoase poezii, apărută cîndva sub iscălitura lui M. Sadoveanu, în volumul *Pe Dunăre*.

Traducerea cerută de M. S. Regina direcţiei teatrului e aceia care a fost rostită pe scena Teatrului Naţional cu prilejul serbărilor jubilare. E o traducere fără valoare, făcută nu ştiu de cine.

Traducerea *Calafatului* din volumul sus pomenit a fost într'adevăr făcută de un prietin bun al meu, scriitor cunoscut în lumea care apreciază versurile. Pot să i spun numele: e vorba de *Enric Furtună*.

D, Tzigara-Samurcaş dorea să aibă o traducere a *Calafatului* şi a vorbit despre asta cu mine şi cu St. O. Iosif. Eram în corespondenţă cu Enric Furtună; i-am propus să-mi trimită o versiune. Mi-a trimis-o. E adevărat, în mine stăruiau rămăşiţele unui versificator; era lîngă mine şi St. O. Iosif, care, în ceia ce priveşte traducerile, e neîntrecut. Amîndoi am scuturat şi am pieptănat traducerea prietinului meu. Era o colaborare, era ş'un omagiu adus Reginei noastre; eu înţelegeam ca poezia să apară anonimă. Iscălitura în josul bucăţii a fost pusă fără ştirea mea.

Mă bucur că pot găsi acum prilejul să fac dreptate unui prietin cu care am visat şi am lucrat odinioară.

Asta îmi aduce aminte că Enric Furtună a mai fost nedreptăţit odată.

Acum 11—12 ani, încă în liceu, Enric Furtună lucra foarte mult cu un oarecare versificator, M. S. Cobuz. Lucrau multe în entusiasmul acela al tinereţii. Corespondau în versuri. Unul scria drame, altul avea mania să le prefacă. Era o muncă încordată, cu folos, menită să rămîe obscură.

Au lucrat şi la o traducere de Wildenbruch, *Cîntecul Vrăjitoarei*. Această romantică poemă a apărut în *Pagini literare*. A fost iscălită de M. S. Cobuz; trebuia să figureze alături şi numele lui Enric Furtună. Greşala a fost a unui prietin, care a copiat şi a trimis bucata la revistă fără învoirea noastră. *Cîntecul Vrăjitoarei* trebuia să rămîe necnnoscut — ca şi atîtea alte lucrări care ne-au legat prietinia în vremea cînd, în înfrigurarea anilor de ucenicie literară, umpleam sute şi sute de pagini cu scrisul nostru.

Nota aceasta, dacă apărea cînd eram amîndoi necunoscuţi, n'avea nici-o importanţă; acuma are poate un interes de curiozitate. *Mihail Sadoveanu*

*

Luăm ac, cu plăcere, de explicaţiile d-lui Sadoveanu şi împărtăşim părerea d-sale că traducerea recitată de d. Dragomir în seara festivalului de la teatru este o traducere fără valoare literară. E datorită d-lui Ighel-Deleanu, avocat, care *s'a crezut* poet pe vremea cînd Scrob era idealul matroanelor amatoare de literatură. D. Dragomir e aşa de... conservator, încît s'a produs acum cu aceeaşi traducere insipidă pe care a recitat-o în 1897, cu ocazia inaugurării palatului universitar. De atunşi s'ar fi putut crede că a făcut oarecari progrese în materie de discernămînt literar. Dar, — să trecem! **A.**

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Asupra situaţiei

Biroucraţia germanilor-naţionali.—Efectele votului universal pentru Romîni,—Coaliţia reprezentanţilor popoarelor autohtone.—Atitudinea Rominilor în viitoarea sesiune dietală.

Cernăuţi, 3 Noembrie. — Foarte mulţi din cititorii ziarului nostru, cari urmăresc de aproape mişcarea culturală şi politică a Romînilor bucovineni, nu vor fi cunoscînd îndeajuns poate, starea deplorabilă în care s'au aflat aceştia, pînă acum cîţiva ani, pentru a-şi putea explica astfel de ce progresele lor, pe teren politic, sunt atît de neînsemnate.

Mai întăi de toate, Romînii bucovineni au avut de luptat cu foarte mulţi duşmani etnici, dintre cari cei mai primejdioşi au fost germanii-naţionali, cari pînă la anul 1906 au avut un ton autoritar în politica ţării, printr'o ură biroucratică foarte pronunţată.

Această biroucraţie, prin tendinţele ei pur germane, vătăma interesele cele mai vitale ale popoarelor autohtone din Bucovina, şi făcea ca germanii-naţionali să aibă preponderenţă în toată mişcarea politică şi culturală a ţării. Numeroase sunt loviturile date de aceştia, romînilor, pe teren cultural, economic, şi din cauza complectei germanizări a şcoalelor şi îndepărtarea elementului romînesc de la orice întreprindere comercială. Cel mai mare duşman al romînilor n'ar fi putut cauza mai multe pagube acestora, ca germanii-naţionali, aşa pretinşii factori ai culturii moderne.

Dar necesităţile timpului au pus stavilă acestei politice excepţionale pentru Romîni. Introducerea votului universal din 1006, a paralizat toată puterea de pînă atunci a acţiunii absolutismului german-naţional. Stăpînirea desăvîrşită a încetat, iar popoarele autohtone au fost reîntegrate în drepturile lor recunoscute de istorie. Cel dintăi pas pe care l'au făcut Romînii pentru emanciparea lor politică, a fost să încerce o cooperare cu celelalte naţiuni autohtone cari aveau aceleaşi interese ea atotputernicia germană să dispară.

Partidul romîn democrat, acela care a emis această ideie, unindu-se în dieta ţării cu Rutenii-tineri, rezultatul acestei uniri a avut ca urmare, că influenţa germană a fost cu totul înlăturată din viaţa politică.

Grupul deputaţilor germani s'a pomenit de odată în faţa unei majorităţi formidabile romîno-rutene, care i-a pus în defensivă. Această acţiune a deputaţilor coaliaţi a făcut ca germanii să-şi dea seamă de situaţie şi dîndu-se învinşi, au pierdut ori-ce înrîurinţă politică asupra celorlalte naţionalităţi.

Actualminte germanii-naţionali sunt cei mai puţini în dietă şi, cu toate că unirea dintre romîni şi ruteni de mult nu mai există, germanii vor mai avea de suferit înfrîngeri din partea acestora, căci interesele economice şi aspiraţiunile naţionale ale acestor două popoare îi împreunează,—cu toate diferenţele personale,—la o acţiune comună contra germanilor-naţionali.

Din această cauză germanii naţionali, duc o luptă înverşunată contra partidului romîn democrat, şi nu pierd nici o ocazie, fără a-l lovi pe acesta în mod vehement.

Fiind acum la ordinea zilei criza financiară a „Centralei" băncilor săteşti, germanii naţionali jubiliază şi acum conducătorii „Centralei" sunt din partidul democrat, presa lor, a deschis o campanie violentă contra acestora. In politica germanilor naţionali, au început să apară din nou simptomele domniei absolutiste de demult, dar aceste tendinţe au mai provenit la dînşii, şi partidul democrat a ştiut să le înlăture cu succes, rînd pe rînd.

Deci, nici de data aceasta nu le va reuşi germanilor să vadă disparitia acestui partid de pe arena politică. Din contra, democraţii romîni de abia acuma vor începe atacul.

Pentru moment fruntaşi romîni sunt ocupaţi cu găsirea mijloacelor pentru asanarea „Centralei", lăsînd regularea „poliţei" cu germanii naţionali pentru viitoarea seziune dietală.

După cum vedem, vom avea de înregisirat o luptă înverşunată între democraţii romîni şi germanii naţionali din Bucovina, în viitoarea seziune dietală, care va fi convocată probabil, pe la finea lunei Februarie 1912.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un „plocon".—O prea plăcută surpriză ne face d. profesor Ioan Urbanlarnik trimiţîndu-ne cuvîntarea ce a rostit, în romîneşte, atît în numele Universităţii din Praga, cît şi în numele său personal cu ocazia serbărilor jubilare iaşane.

Broşura poartă semnătura autografă şi apostila; „Plocon de la autor". Profesorul romancist Iarnik nu iubeşte numai ţeara şi limba romînească, dar iubeşte Iaşii în special şi ne spune pentru care cuvînt:

„Mai este o împrejurare, care m'a făcut de am primit cu însufleţire însărcinarea, cu care am fost onorat. Pasămi-te eu de 32 ani îi trag dorul capitalei a doua a ţării Romîneşti s'o văd, şi în sfirşit sosi ea, ziua fericită, în care mi-a fost dat să mi văd visul cu ochii. Iată de unde mi-a venit acest dor.

In primăvara anului 1879 am petrecut graţie ospitalităţii, cu care am fost primit de către actualul ministru al afacerilor străine, domnul Titu Maiores cu, vreme de două luni de zile la Bucureşti şi acolo am făcut între alte cunoştinţe şi pe cea a smeritului culegător-tipograf Petre Ispirescu.

Cei cari cunosc modestele încercări ale mele cu privire la limba poporală romînă, pricep de ce puneam un preţ atît de mare, să mă împrietenesc cu barbatul acesta, meşter iscusit în ce priveşte limba adevărată a poporului din Muntenia.

Ştieam că la Iaşi trăia atunci Ion Creangă, pe care şi cu tot dreptul, îl socoteam de un cunoscător neîntrecut al graiului poporului moldovenesc, ardeam deci de sete să fac cunoştinţă personală şi cu d sa.

Din nefericire împrejurările vitrege mi-au zădărnicit împlinirea acestei dorinţe şi de atunci am ramas cu dorul să văd macar oraşul, în care a trăit acela ale cărui lucrări mi-au părut totdeauna şi-mi par şi în ziua de astăzi nişte pestemate din comoara nesleită a poporului romîn din Moldova".

*

Se anunţă apariţia unei noui reviste în localitate: „Mihail Eminescu".

Titlul nu e original, căci a mai servit şi altor publicaţiuni.

Fi-va conţinutul mai original?

*

STRUNA ZILEI

INTRE DOUĂ RELE

In Tripolis au avut loc mari inundaţii prin revărsări de ape.

Telegrame

Apa le a'nnecat norocul
Turcilor, bătuţi pe mare.,.
Cel puţin de-ar fi în stare
Apa—să mai stingă... focul!

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Congresul avocaţilor

— BANCHETUE —

In seara de Luni 7 Noembrie, a avut loc banchetul în sala Teatrului Naţional.

La şampanie s'a dat întăi cetire telegramei trimisă de suveran, după care d. Pennescu, a tuastat pentru rege, pe cînd muzica militară intonase imnul regal.

Au tuastat apoi d nii Al. Teodoreanu, Petru Sadoveanu, Lascar Antoniu, Al, A. Badareu, Ciurcu, Paraschivescu, Comşa, I. Bratescu, Tărăbuţă şi Giurculescu.

Banchetul a luat sfîrşit la ora 11 noaptea.

— ZIUA A 3-a —

Şedinţa s'a deschis la orele 10 dim., avînd ca primă chestie de discutat: *stagiul.*

După ce d. Al. Badareu, într'o magistrală cuvîntare documentează sentimentele ce au stăpînit comisiunea în adoptarea unui sistem de stagiu, care răspunde mai mult spiritului congresului, se votează în unanimitate moţiunea următoare:

MOŢIUNE

Nimeni nu poate fi înscris în tabloul de ordine al asociaţiei, dacă pe lîngă titlul academic nu va întruni şi următoarele condiţiuni:

1) Vrîsta de 25 ani.

2) Un examen practic de capacitate, trecut înaintea unei comisiuni, instituite de consiliul de disciplină al baroului, care funcţionează pe lîngă cele 4 curţi de Apel, în alcătuirea cărei comisiuni va intra şi decanul sau delegatul acestuia al baroului, pe lîngă care candidatul şi-a făcut stagiul.

Sunt dispensaţi de examen, candidaţii cari au făcut în magistratură cel puţin 5 ani, şi s'au retras cu gradul de judecător de şedinţă.

Stagiul: *Admiterea la examen se va face numai după un stagiu efectiv de 3 ani; în condiţiunile următoare:*

a) In primul an stagiul va participa obligator la conferinţele şi lucrările practice, în seminarele juridice instituite de consiliile de disciplină respective, pe lîngă cele patru curţi de Apel.

In acest timp stagiarii nu pot pleda.

b) Restul de 2 ani, candidaţii îşi vor complecta stagiul, pledînd numai la prima instanţă.

Dispense: *Sunt dispensaţi de participarea la lucrările seminarului juridic:*

a) Stagiarii, cari au funcţionat cel puţin timp de un an ca secretar de avocat.

b) Foştii grefieri de judecătorii de ocol; Grefierii şi ajutoarele lor, de la tribunale şi curţi, cu serviciu efectiv de un an.

c) Stagiarii timp de un an de pe lîngă grefierii tribunaleeor şi curţilor, cînd legiuitorul va institui asemenea stagiari.

d) Foştii magistraţi cu stagiul de cel puţin un an.

In caz de nereuşită la primul examen stagiul se va prelungi pentru încă 1 an de zile, iar în eaz de nereuşită nici la acest al doilea examen, sau de neprezentare la examenele prevăzute, fără cauză bine cuvîntată, stagiarul va perde definitiv dreptul de a pleda, precum şi de a intra în corpul avocaţilor.

Aj. A. Badareu, Mişu Antonescu, Lascar Antoniu, George Elefterie, N. Comşa, C. B, Pennescu, Vladimir Atanasovici.

Congresul trece apoi la celelalte chestiuni la ordinea zilei, şi votează chestiunile următoare: separarea onorariului de consultaţii, de acel al pleduarici, obligativitatea contrasemnărei de avocat a actelor judecătoreşti, privilegiul onorariului avocaţilor, reglementarea mai severă a raporturilor profesionale.

După propunerea d-lui Atanasovici, congresul admite constituirea unei comisiuni, din care fac parte şi decanii, care să alcătuească un cod al moravurilor profesionale, şi încare să intre şi chestia raporturilor între magistraţi şi avocaţi. Congresul votează un desiderat, privitor la suprimarea articolui 69 din tegea avocaţilor.

Congresul procede apoi la constituirea federaţiei avocaţilor, şi după ce se votează statutele federaţiei, se alege apoi primul comitet.

Sunt aleşi domnii: Pennescu, Eugen Herovanu, Al. A. Badareu, Matei Cantacuzino, Lascar Antoniu, Mişu Antonescu, Constantin Dissescu, Vladimir Atanasovici, Comşa, V. Dimitropol, C. Jiteanu, N. P. Guran, P. Sadoveanu-Bucureşti, Comăneanu, Grigore Constantinescu, Polizu-Micşuneşti, Al. Bădulescu, Dimitrescu Ploeşti, Gh Elefterie-Bucureşti, Ulrici-Giurgiu şi Giurculescu-G.-Lung.

Aleşii au fost aclamaţi cu entuziasm.

*

La oara 12, d. Al. Badareu, a invitat la o masă pe amicii noştri din Bucureşti. Masa a avut loc la clubul conservator-democrat.

Au toastat d-nii Badareu pentru d. Take Ionescu; d-nii Iancu Brătescu, Comşa, Mora, Cocărescu, Răzvănescu, Chintescu, Dimitropol, Lichiardopol, Nicolaescu şi Sadoveanu pentru d. Bădăreu.

A domnit în tot timpul mare entuziasm.

*

In şedinţa de după amează, se decide, ca viitorul congres să aibă loc la Craiova, în vacanţa de Paşti.

D. Niţescu propune ca din comitetul federaţiei să facă parte şi decanii tuturor barourilor.

D. *Matei Cantacuzino* cere scuze că reţinut de interese familiare, n'a putut participa la şedinţele anterioare. D sa susţine părerea d-lui Niţescu, care e adoptată de congres.

Se admite desideratul comisiunei, cu privire la riscul profesional şi se decide a se trimite comisiunei, care va alcătui codul de moravuri profesionale, să stabilească şi modalitatea aplicărei pactului quota—litis.

D. *Herovanu* citeşte cele 3 păreri cu privire la chestia juriului.

Acestea sunt:

1. Juriul trebue desfiinţat;
2. Juriul trebue menţinut şi
3, Juriul trebue modificat.

D. *Lascar Antoniu* e pentru menţinerea Curţei cu juri. Propune însă următoarele modificări:

1. Listele de juraţi să nu fie alcătuite de prefecţi, ci de preşedinţii tribunalelor, de administratorul financiar în ce priveşte censul, şi de un membru al consiliului judeţean.

2. Să se aplice legea în privinţa eschivărei juraţilor.

3. Să se discute pedeapsa, cerînd desfiinţarea art. 366 din procedura penală.

4. Să se desfiinţeze rezumatul preşedintelui.

Cetitorii găsesc în pagina I, desvoltarea amănunţită a desideratalor d-lui Lascar Antoniu.

Chestia rămîne să fie discutată la viitorul congres.

Dr. *C. Jornescu*, raportorul secţiei II, citeşte deziderateie acestei secţiuni privitoare la intervenţia statului şi chestiunea recursului în Casaţie, pentru neaplicarea legei străine de către tribunalele romîneşti şi roagă pe congresişti să ia act de aceste soluţiuni, cari să fie trimise spre definitivă rezolvire în al doilea congres, ceia ce se admite.

Lucrările congresului fiind terminate ia cuvîntul *d-l I. Brătescu*, care mulţumeşte avocaţilor ieşeni pentru iniţiativa lor, după care d. *Niţescu*, în numele tuturor congresiştilor aduce cele mai vii mulţumiri d-lui C. B. Pennescu, prezidentul congresului, care prin înţelepciunea şi tactul său a condus desbaterile în mod fericit.

Toţi congresiştii se ridică în picioare şi în aplauze sgomotoase acopăr ultimele cuvinte ale d-lui Niţescu.

D. *C. B. Pennescu*, mulţumeşte congresiştilor pentru onoarea ce i s'a făcut şi pentru aplauzele cu cari se răsplăteşte munca depusă şi asigurîndu-i de cea mai caldă simpatie, le urează drum bun şi la revedere la congresul al II-lea de la Craiova.

Cu aceasta a luat sfîrşit primul congres al avocaţilor din întreaga ţară.

*

După şedinţă, un mare număr de congresişti au asistat la birtul Tanasachi, la o masă oferită de d nii Pennescu şi Herovanu.

A domnit cea mai perfectă cordialitate.

Cu trenul de 9, cei mai mulţi din congresişti au părăsit Iaşul, conduşi la gară de un mare număr de avocaţi ieşeni.

Trenul s'a puş în mişcare în urale nesfîrşite.

MAGASINUL
„Romînia Muzicală"
Iaşi Str. Lăpuşneanu No- 24
— Furnizorul tuturor Autorităţilor —

Oferă Maşinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Maşini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră şi violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Maşini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Maşini.*

Hîrtie cerată şi Ciclostile *etc. etc.*

Advocaţi, Autorităţi, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poştală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate şi furnizarea Maşinelor **„Yost"** *şi venim la cerere şi în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iaşi
— Str. Lăpuşneanu No. 24 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Aproape o sută prietini avocați au luat parte la dejunul oferit ieri de d. Badareu, în saloanele clubului nostru din Iași.*

Șeful nostru a tuastat pentru d. Take Ionescu, iar toți ceilalți oratori pentru d. Badareu.

Domnul avocat Lichiardopol, d n Tulcea, junimist, a tuastat pentru d. Badareu, anunțînd, ca și d. Paraschivescu, avocat din București, înscrierea lor în partidul democrat.

❑ *Ministrul instrucției a desărcinat pe d. Garabet Ibrăileanu de suplinirea catedrei de Istoria limbei și literatvrei romîne, pentru a face loc d-lui E. Lovinescu, criticul literar al* Convorbirilor.

Domnul Lovinescu a întrunit trei voturi pentru suplinirea catedrei, d. Ibrăileanu două și d. Al. Philipide un vot.

Nimeni n'a întrunit, deci, majoritatea.

❑ *Domnul Ion Lahovari este hotărît să părăsească ministerul. Portofoliul domeniilor ar urma să-l iee d. Mișu Seulescu.*

❑ *Intruniren publică a liberalilor din Iași, anunțată pentru Duminică, va avea loc în sala teatrului Pastia.*

In afară de d. I. I. Brătianu, ar urma să iee cuvîntul și domnii: M. Ferekide, E. Costinescu, Em, Porumbaru, B. Banu și I, G. Duca.

❑ *D-nii Sturza și Porfiriu consilieri la Curtea de Apel, au asistat eri, la desbaterile congresului avocaților.*

❑ *Consiliul facultății de litere din Iași, întrunit eri, a ales pe d. Petru Rișcanu, profesor de Istorie. ca decan al acelei facultăți, pe un period de 2 ani, în locul d-lui I. Găvănescul, al cărui mandat va expira la 19 c.*

❑ *In oraș se simte o complectă lipsă de sare, din care cauză comercianții au urcat simțitor prețul.*

Lipsa provine mai ales, din cauza anarhiei complecte ce domnește la gară, unde de septămîni, se găsesc 20 vagoane cu sare, care încă nu sunt descărcate.

O adevarată jale însă te cuprinde, văzînd pe sătenii, cari vin în oraș special spre a se aproviziona cu sare și sunt siliți să se întoarcă, fără un drob.

❑ Cordialitatea ce-a domnit Luni seara la banchetul avocaților congresiști, a fost intreruptă un moment de exclamațiile stupide și insolente ale avocatului G. Netter, din Iași.

Acest Netter, care este o unelță grecinistă, inscris totuși în clubul liberal local, s'a prezentat la banchet în stare de ebrietate simulată, pentru ca grobieniile sale, produsele unui om cu totul lipsit de educație, să aibă scuza beției.

Simulînd că este beat, nătărăul s'a plasat în vecinitatea unor loji, în care se aflau mai multe doamne, soțiile unor prietini ai noștri, și avu tristul curaj să scoată exclamații insolente, pe cînd rîdicau tuasturi prietini de ai noștri.

Ca să se vadă că Netter a fost angajat să facă pe alcoolicul și pe înjurătorul polițienesc, vom releva versiunea *Epocei*, care dă vina scandalului nu asupra bețivului simulat, ci asupra d-lui Vespasian Pella, incapabil să supere pe cineva, nu să zădărnicească o manifestație.

De și silit să demisioneze din postul de avocat al statului, Netter continuă să facă pe polițistul grecinist, probabil în schimbul ghelirurilor ce-i se servise, sub formă de expert, custode și conservator, de către anumiți magistrați ai tribunalului.

Netter s'a făcut vinovat de un act de polițism brutal și consiliul de disciplină, care cunoaște pe acest fost misit comunal, de pe vremea liberalilor, astă-zi misitul greciniștilor, are datoria să se ocupe de insolența polițistului.

Așteptăm.

❑ O propunere scandaloasă pe care primarul o trimete în studiu.

Concesionarul afișajului din Iași, a avut îndrăzneala să facă o propunere oneroasă și scandaloasă comunei, iar primarul, care tot n'a ajuns luminare de biserică, în loc s'o fi respins, a trimis'o, din contra, în studiul luminat al d lor consilier Stefániu și Konia.

După contract, teatrul național, pentru reprezentațiile trupei dramatice locale, este scutit de taxa afișajului. Actualul concesionar, ca să impună la taxă și acel afișaj, face propunere, că, întru cît comuna *nu este reprezentată în comitetul teatral*, afișele societății dramatice să fie supuse taxei, iar comuna să primească de la concesionar 400 lei anual; iar cînd comuna va ajunge să aibă delegatul ei în comitetul teatral, societatea dramatică să fie iarăși scutită de taxe, dar plusul de 400 lei anual, oferit de contractant, să fie menținut.

Propunerea aceasta scandaloasă, pe care primarul a acceptat'o în principiu, se reduce, la o șolticărie: de fapt primăria are delegatul ei în comitet, dar acel delegat nefiind grecinist, nu este recunoscut de d. Grecianu. Delegatul, numit pe timp de cinci ani, cu decret regal, asemenea d-lui Saita în comitetul din București, nu poate fi scos, de cît tot cu decret regal. Deci, concesionarul nu riscă nimic, dar dacă propunerea va fi acceptată, el va cîștiga 1200 lei pe an, și iată cum: pentru 60 reprezentații ale societății va încasa, a 20 lei afișul, 1200 lei, va da 400 comunei și va cîștiga netto 800 lei anual—fiind-că teatrul n'are un grecinist în comitet.

Somăm pe primar, după ce l'am luminat, să accepteze oferta oneroasă și scandaloasă a unui negutitor, care, după ce a păcălit pe liberali cu tovărășia la căștig, vrea să păcălească acum și pe greciniști.

❑ Domnul Alfred Stead, consul general al României la Londra, a fost nevoit să demisioneze. In loc a fost numit d. Albert Billet.

❑ Au fost numiți definitivi la catedrele lor: Margareta Gavrilescu, la școala din Scobinți; C. Dumitriu la Brăești; Gh. Ulman, gropnița, I. Băjenariu, Hermeziu; Oct. Bart, Băiceni—Cărjoaia, Natalia Popovici, Cepleniița, C. Sachelarie, Țuțora.

❑ Astă noapte s'au comis în comuna Poeni două furturi: la cîrciumarul Dumitru Tanasă, prin spargerea ușei, reu făcătorii a'au introdus în cîrciumă de unde au furat mai multă marfă și o sumă de bani din tejghea.

Se crede că tot acei hoți, au spart și prăvălia comersantului Moise Gherșin de unde au furat aproape toată marfa de manufactură, ce o avea în prăvălie. Au fost arestați bănuiți ca autori indivizii: Gh. Vicol Țibuleac din comuna Balțați și Petre Balinte din Erbiceni.

❑ Locuitorul Dumitru Dragan, din satul Belcești, pe cînd venea aseară spre casă cu căruța, caii s'au speriat răsturnînd căruța într'un pîrău. Numitul fiind prins sub căruță a fost ucis.

❑ Invățătoarea Eugenia Mardare de la școala Comarna, a fost transferată la școala din com. Bălteni, în locul învățătoarei Sevasta Mancaș mutată la Comarna.

❑ Domnul loct.-colonel Alex. Mihăescu, comandantul liceului militar din Iași, și d. loct.-colonel Ion Birsescu, din regimentul 20 artilerie, au fost mutați unul în locul altuia; domnul căpitan Constantin Dragu, de la comandamentul corpului IV de armată, a fost avansat la gradul de maior și mutat în regimentul Tulcea 33; d. locotenent Demir Sion, de la consiliul de război al corpului IV de armată, a fost înaintat căpitan în regimentul 9 calarași; sub-locotenentul în rezervă Iordăchescu Ioan, din regimentul 13 Ștefan cel Mare, locotenent în regimentul Botoșani 37.

❑ Numirea d-lui profesor I. Găvănescul în postul de director al seminarului pedagogic universitar din Iași, anunțată de noi mai de mult, a devenit abia azi fost împlinit.

Domnul Găvănescul fusese înlocuit, din postul identic, de d. Haret, prin d. A. Mănescu. De și d. Mănescu este carpist, rudă cu d. Lupu Costache și cumnat cu prefectul de poliție, de și ministrul și secretarul general au fost contra numirii d-lui Găvănescul, el a trebuit să fie numit, de oare ce amenință să demisioneze din Senat și guvernul evită ori ce alegere parțială.

Domnul Mănescu, de și fruntaș carpist, a fost *înlocuit*, căci n'a demisionat din postul său. Un moment se credea că se va putea da compensație d lui Găvănescul, prin mutarea sa la București, la catedra ce va deveni vacantă prin trecerea la pensie a d-lui Coco Dimitrescu.

Dar consiliul profesoral al facultății de litere din București, consultat asupra transferării, a răspuns defavorabil și atunci fruntașul carpist Mănescu a fost înlocuit prin fruntașul grecinist Găvănescul.

Vai de carpiști!

❑ Domnul profesor dr. Demetriade a demisionat din comisia de anchetă numită de eforii Spiridoniei, spre a cerceta diferendul d'intre doamna dr. Pușcariu, cu d. profesor Socor.

Ancheta nu va mai avea loc

❑ Celebrul Cosmovici a suferit o nouă lovitură, pe care o va simți tot așa de puțin ca pe toate celelalte: primarul, cercetînd chestia refuzului lui Cosmovici de a ordona mandatarea subvenției, pe care comuna este obligată s'o servească teatrului, a dispus mandatarea acelei subvenții.

❑ O ceată de rău-făcători, înarmați, au pradat astă-noapte pe locuitorul Ion V. Bacinaru din comuna Cepleniița.

Hoții după ce au schingiuit pe victimă, i-au furat și suma de 400 lei.

❑ Incepînd de Vineri 11 Noemb., D. prof. *I. Borcea*, va face în fiecare Vineri, de la 2—3 jum. p. m., conferințe privitoare la *Biologia Insectelor* și *Entomologia agricolă*,

Această parte a cursului e comună pentru d-nii studenți ai secției de St Naturale, cum și pentru d-nii studenți de la alte facultăți ale universității, ce se interesează de studiile agricole.

❑ D. Staicovici, secretar general la ministerul de industrie, sosește Sîmbătă dimineață în localitate.

La ora 11 va lua parte la consfătuirea de la Camera de comerț, cu privire la legea asupra industriilor.

❑ O serbare școlară, a avut loc aseară la Liceul Național, cu prilejul serbărei patronului școalei.

A asistat un public numeros.

❑ Mîine, la orele 10, se'ntrunește consiliul județian, sub prețidența d-lui Leonida Gatowschi.

Sunt la ordinea zilei, cîteva chestiuni importante.

❑ Locuitorul Vasile Belciug, din comuna Mogoșești, eșind eri de la cîrciuma satului, beat, și văzînd pe consăteanul său Ion Stoica, a descarcat asupra lui un foc de pușcă. Arma fiind încărcată cu alice, l'a lovit în picioare.

Motivul ar fi că Stoica, l'ar fi oprit altădată să bată pe o femee din sat, anume Elena Nistor.

❑ In comunele Sinești și Popești, s'a declarat epidemia de febră aftoasă. Obișnuitul tîrg ce se ținea în Podul-Iloaei, a fost închis.

❑ **Noii licențiați în drept.** — La facultatea juridică din Iași, au fost proclamați licențiați în drept, în ordine alfabetică, d-nii: Axenti Gh. Constantin, Bottez G. G., Bucicov, Clapon D., Costin I., Coroi S., Crăciun Gregore, Cuzin Gh. Dobreanu I., Gheorghiu Al., Doinaru, Ghețu Al., Ionescu Virgil, Leonardescu Gr., Naropol Aristotel, Panaitescu P., Petrescu D. C., Pogonat N. I., Popovici V. Ion, Pralea Aldof, Rosenbaum A., Spitzer Adolf, Stătescu Leon, Tecucianu și Gh. Vasiliu.

❑ Dl. P. Constantinescu a fost recomandat pentru a ocupa bursa vacantă la secția de Istorie din Iași.

❑ Numitul Avram Șmilovici, dat judecății pentru dese exerocherii, a fost condemnat astăzi de judecătoria ocol. II, la 6 luni închisoare.

❑ **Judiciare.**—Astăzi a fost la Trib. s. III, vînzarea palatului principelui Sturza, pentru eșire din indiviziune. Imobilul s'a adjudecat asupra d-lui Stefan A Negruzzi, cu suma de 170,000 l.

— Trib. s. III, a infirmat mandatul de arestare emis de judecătorul de instrucție, cabinetul III, în contra comerciantului Ichil Kahana din Iași, învinuit de bancrută simplă și frauduloasă.

❑ Noul program de astă seară Mercuri 9 Noembrie al cinematografului Pathé Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

„Eroul", strategemă din crîncenele lupte ale Germanilor contra Danejilor. —Minele de diamante din Africa de Sud, interesante și instructive vederi după natură—Botanistul, mare narațiune însuflețită, interpretată de artiști teatrali englezi—Un om prevăzător, scene comice—Țicnilă moștenitor, scene humoristice—Pe cîmpiile de pășune scene în plin aer.

*

Mîne Joi 10 Noembrie la 3 ore ziua mare matineu cu prețuri populare obișnuite,—și mîne seara la 9 ore mare mare reprezentație în benefieiul Societății „Pînea Saracilor"—program complect nou și foarte bogat.

❑ **Turneul de adio al marelui artist dramatic Ermete Novelli.**—Marele Novelli își face acum turneul său de adio fiind sărbătorit peste tot locul cu un entusiasm indiscriptibil.

La Iași, întovărășit de întregul și excelentul său ansamblu, cu care a jucat zilele aceste la Paris, va da 2 reprezentații.

Luni 21 Noembrie a. c. **Femeia îndărătnică** comedie de Schakespeare, iar Marți 22 Noembrie a. c. **Otello** dramă de Sckakespeare. In ambele piese Novelli e neîntrecut, ie grandios, ie sublim.

Aceste sunt ultimele reprezentații ce le mai dă la Iași marele Novelli; acesta ie turneul lui de adio.

Publicul inteligent și cult al Iașului, pregătește marelui artist o primire din cele mai călduroase.

Meritul organizărei acestor superbe reprezentații revine agenției teatrale „Thalia", a d-lui T. Maximovici.

❑ **Reamintim, că spectacolul cinematografic în profitul societății „Pîinea Saracilor", va avea loc mîine-seară, Joi, la Sidoli.**

Indemnăm publicul să vie în număr mare, spre a contribui astfel la ajutorarea celor lipsiți de hrană și de adăpost.

DE INCHIRIET

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o gradă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

EPITROPIA GENERALA

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Publică spre cunoștința generală, că în ziua de 17 Noembrie, ora 1 jum. p. m., se va ține licitație publică cu oferte sigilate, în cancelaria Epitropiei Generale din Iași, pentru vinderea spre exploatare a parchetelor și arborilor din următoarele păduri ale Casei:

1) Din pădurea Orofteana, comuna Lunca, jud. Dorohoi, se vînd spre extragere un număr de 1657 rezerve de stejar, cu circonferența de la 1 m. 20 în sus, buni de lucru, dogărie și construcție. Garanție provizorie 2600 lei.

2) Din pădurea Hreațca, comuna Hreațca, jud. Dorohoi, parchetele No. 20 și 15 cu suprafața totală de 6 h. 6767 m p. — 80 rezerve la hectar. Garanția provizoră 700 lei.

3) Din pădurea Cotnari, comuna Cotnari, jud. Iași, parchetele No. 6, 7 și 8 cu suprafața totală de 32 h. 3000 m. p., 100 rezerve la hectar. Garanț a provizoră 800 lei.

4) Din pădurea Chipereşti, comuna Țuțora, jud. Iași, parchetele No. 1 și 2, cu suprafața totală de 6 h. 3095 m. p. Tăerea fără rezerve. Garanția provizoră 300 lei.

5) Din pădurea Unțeşti-Iapa, comuna Unțeşti, jud. Tutova, parchetele No. 1 și 2, cu suprafața totală de 30 h. 3587 m. p. Tăere fără rezerve. Garanția provizoră 1000 lei.

6) Din pădurea Vinderei, comuna Vinderei, jud. Tutova, parchetele No. 1, 2 și 3 cu suprafața totală de 8 h. 4500 m. p. Tăere fără rezerve. Garanția provizoră 500 lei.

7) Din pădurea Dumeşti, comuna Dumeşti, jud. Vaslui, se vînd spre extragere din parchetele No. 2—16 inclusiv, un număr de 3000 rezerve de stejar, cu grosimea în circonferență de 1 m. 05 în sus. Arborii buni de lucru, de construcție și de doage. Toți arborii sunt marcați cu ciocanele silvice ale casei și cu culoare de oloi. Garanția provizoră 700 lei.

8) Din pădurea Popricani, comuna Rediu-Mitropoliei, jud. Iași, parchetele No. 1 și 2, cu suprafața totală de 13 h. 5372 m. p. Tăerea fără rezerve. Garanția provizoră 300 lei.

9) Din pădurea Blăgeşti, comuna Valea lui Ioan, jud. Bacău, parchetul No. 39, exploatabil în 3 ani forestieri. Suprafața totală 81 h. 2833 m. p. 80 rezerva la hectar. Garanția provizoră 6000 lei.

10) Din pădurea Boroseşti, comuna Scînteia, jud. Vaslui, se vînd spre exploatare 3380 rezerve de stejar cu aceleași calități ca și arborii de la pădurea Dumeşti. Garanția provizoră 5000 lei.

Condițiunile speciale și generale, privitoare la exploatările de mai sus, se pot vedea la serviciul silvic al Casei, în ori-ce zi de lucru de la orele 12—5 jum. p. m.

Licitația se va ține conform art. 72—83 din legea comptabilității statului.

No. 8308 4 Noembrie 1911

Telegrame

❑ **Firul special telefonic binevoind a se deranja pe ziua de astă-zi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.**

Războiul Italo—Turc

Noui ciocniri la Tobsuck

Tripolis.—Agenția Stefani, află de la Tobsuck: In seara de 18 c., bateriile din două redute, au tras asupra unui lagăr de arabi la 3800 metri distrugînd casa telegrafului și fortificația cea mai apropiată unde arabii se strînseră pentru a încerca un atac de noapte.

Rebelii asasinează o profesoară

Peking.—Directoara școalei din Hsiangfu, a fost asasinată împreună cu 5 copii, de către rebeli, de asemeni un german de ta poșta chineză și mai multe fete chineze.

Credit de 65 milioane pentru armată

Roma.—Sunt iminente decretele regale pentru deschiderea în favoarea ministerelor de răsboiu și de marină a unui credit extraordinar de 65 milioane lire pentru cheltuelile în expediția din Tripolitania de la începutul ostilităților, pînă la 30 Noemb.

Creditul e deschis cu ajutorul rămășiților din încasări provenind din excedentul activ al bugetelor trecute și parte din escedentul bugetului în exercițiul c., E îndoios, că se va cheltui tot creditul.

ITALIENII DISTRIBUE AJUTOARE LOCUITORILOR

Tripolis.—Agenția Stefani comunică: Pentru a ajutora populația sărmană din Tripolis, generalul Caneva a distribuit grîu, orez, pesmeți și vestminte. Se dau zilnic ca la 5000 de pîni săracilor strînși în moschee. Până azi s'au distribuit Arabilor 250000 kgr. grîu, iar israeliților 67000.

S'a organizat un serviciu sanitar în oraș, s'a instalat un laborator bacteriologic și chimic, se organizează servicii de iluminat și curățit stradele. Tribunalul civil a restabilit serviciul de notariat și starea civilă.

Șeful insurgenților chineji la Londra

Londra.—Ziarele află, că șeful insurgenților din China, Suniatsen care a stat în secret în Londra 10 zile, a plecat eri spre China.

O NENOROCIRE

Nordhanen.—La uzina Eterariale Cali lîngă Kleinbodungen 16 lucrători au fost acoperiți sub grămezile de petre căzute prin aprinderea prea de vreme a unei mine. Au fost uciși 11 inși.

Magazia unei fabrici dărîmată de vînt

Schaffhausern. —Magazia fabricei de mașini Rauschenbach s'a prăbușit de vînt; 15 lucrături au fost răniți.

MOBILIZARE

New-york. — La granița septentrională a Mexicului s'a ordonat mobilizarea a 25000 oameni.

O LUPTĂ SINGEROASĂ LA TRIPOLIS

Tripolis.—Agenția Stefani comunică: Eri noaptea și spre dimineață, pe frontul nostru din spre răsărit un locotenent din primul regiment de grenadiri, făcînd o cercetare a văzut un grup de Arabi cari bivuacau. Dînsul a comandat deschiderea focurilor și atacul cu baioneta. Arabii au fugit, lăsînd 9 morți și transportîndu-și rîniții. Mai tîrziu inimicul a deschis focul contra regimentului 2 de grenadiri. Au răspuns prin focurile armelor și mitraiezelor, făcînd mari perderi inamicului.

Artileria a distrus casa ce se afla în fața liniei italiene. Pe același front, după amiază inamicul a deschis focul asupra primului regiment de jandarmi care a răspuns prin un contra atac. Arabii au fugit lăsînd 20 morți. La italieni nici o perdere.

Cinci aviatori au aruncat bombe asupra lagărului inimic pricinuind confuzie, foc și distrugere.

Vasul Carlo Alberto, a bombardat Amrus, centru al reunirei vrăjmașilor.

MED. ȘI CHIRURG

Dr. F. Ackermann

Faceri, boli de femei și copii
Sero-reacțiunea Wassermann

Consultațiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

Soc. filantropică „STEAUA"

Școala Primară și Profesională Israelito-Romînă de fete, Iași

— Str. Albă (Elena Doamnă 23) —

Se caută o profesoară pentru predarea cursurilor de limba Romînă, Franceză și Germană la clasa I-a divizionară a secțiunei profesionale înființată la aceasstă școală.

Cererile se vor adresa direcțiunei cel mai tîrziu pînă la 8 Noembrie.

Comitetul.

Moșie de vînzare *lîngă un oraș din centrul Moldovei. Suprafața 146 hectare, loc arabil, fîneață, vie, casă frumoasă. Informații, Nicu Battin, Hotel Traian.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iași, Sărărie 78

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES THUIR) FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

POURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

---

Medalii și Recompense la Expoziațiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obținut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este zilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DUREREILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acestă semnătură în patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreține colorațiunea părului; pigmenții prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuințează pentru inprospătat aerul în camera de dormit și în odaia bolnavului, prin evaporație sau pulversație.

Sticla 2,50 b.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale* acute și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

In 20 Octomvrie 1902, Academia de Medicină din Paris poate Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a *bolelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecțiunilori cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilori inveterați și atotuloriĭ bóle provenind din necurățenia și alterațiunea sângelui*

Specifică prin excelență contra *BOLELORI SIFILITICE* și a teribilelori consecințe: *dobândite sau ereditare, recente sau inveterate și rebele (accidentelori gurei și a gâtului, putrediniĭ dosleri)* și un alto medicamente în lume nu posedă instrucțiunile semnată Pesmeții Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace și energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU Dr OLLIVIER

Acestĭ pesmeți d'un gust fórte plăcuți și de digestiune ușóră se conservă ani intregĭ în ori-ce temperatură și climă. Dupe 6 anĭ de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Uă broșure acompaniada fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ sŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmețĭ oferŭ un remedŭ de compoziațiune constantă, de preparațiune cât de perfectă posibilă ... « *Eĭ pot de servicĭ mari humanității.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.— Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kryzanoski lăcătuș și electrician. Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1444—Vineri 11 Noembrie 1911

Expoziția Viticolă

Societatea viticolă din Iași, a organizat anul acesta, o a doua expoziție a produselor viticole.

Expoziția acestui an a fost excepțională, căci a fost favorisată de avantagele visitei Regale și de avantagele concursului guvernamental, căci ea intră în programul serbărilor jubiliare ale Universității de Iași.

Societatea viticolă din Iași, reorganisată sub conducerea d-lui Pandele Zamfirescu, care a pus multă muncă la programul ei, în primăvara acestui an, a trecut sub o administrație nouă, cu credința că schimbarea administrației va aduce schimbarea avîntului membrilor ei, care nu prea dădeau semne de solidaritate, nici acordau căldura trebuitoare mersului înainte a unei societăți, ce are multe, dacă nu totul de făcut, pentru a crea din viticultură un isvor de valoare pentru bogăția națională, după dezastrul filoxerei.

Sub impresiunea serbărilor jubilare, visitate de casa Regală, știute fiind frigurile ce cuprind toată suflarea orașelor de provincie, prezența Regelui, prezență, care atrage după sine satisfacerea multor vanități, atîrnate pe piept, era de așteptat ca numărul Expozanților să fie cît mai mare, iar expunerea produselor cît mai largă și mai recomandabilă.

Contrastul dintre frumusețа pavilionului pe dinafară și aranjarea interioară, era cam isbitoare, ceia ce donotă că viticultorii Iașului, nu s'au pătruns încă suficient de bine facerile asociațiunei și de foloasele ce le promite în ori ce ram de activitate, puterile unite îndreptate în aceiași una și sănătoasă direcțiune.

Conducătorii actuali ai societății viticole, cu toată buna lor voință, nu vor putea face mai mult de cît trecuta administrație, care are cel puțin meritul a fi creat, a fi dat naștere unei asociațiuni, căreia i-a insuflat ideia muncei cu puteri unite, puindu-i temelia activității sale viitoare.

Expoziția din acest an, n'ar trebui să rămînă opera unei sforțări ocazionale, sforțări care să se termine în recreația unui banchet, mai mult sau mai puțin mulțumitor, pentru reușita unei sărbări.

Expoziția din acest an, urmează să dea roade pe viitor, aceasta trebuie să fie dorința tuturora; m'am retras din societatea viticolă, pentru a lasa cîmp larg de muncă acelora ce păreau stînjeniți în entuziasmul lor, de calmul unui vechiu muncitor pe ogorul producător de bogăție națională, dar n'am încetat a mă interesa de pasurile societății, așteptînd după inchiderea expoziției și terminarea banchetului, să văd și programul activității viitoare.

Viticultura e încă în primul stadiu ai desvoltărei sale, ca cultură.

Viticultura romînească e văduvă de un debușeu mare și important ca viticultura Rusască, Franceză ori Italiană.

Cele 3 regiuni viticole Ruseți, au de alimentat o țară vastă ca Rusia, care consumă cantități enorme de struguri și vinuri de masă.

Viticultura Rusască are la îndămînă concursul statului, care prin școli și laboratorii. 'i pune la dispoziție mijloace chimice, științifice, cerute de vinicultura cea mai rafinată.

Viticultura Italiană, are la îndămînă debușeuri pe piețele germane, care să alimentează cu struguri de masă importați din Italia, în lădițe de 10 Kgr. făcînd obiectul unui comerciu foarte întins în timpul sezonului.

Viticultura noastră n'are nici un debușeu peste hotare, are din contra concurența strugurilor de masă importați din Turcia pe piețele romînești,

Slavă Domnului, e destul, nu putem pretinde mai mult, oamenii noștri de stat conducători ai neamului, cheltuesc destulă energie în schimbări, numiri și destituiri de funcționari, în desființări de societăți romînești, operînd în țara romînească, conrupere de caractere, pentru a se mai ocupa și cu nevoile noastre economica, ori cu măsurile de politică externă, care să asigure pe viitor existența neamului și a statului romînesc.

In Balcani se fac frămîntări de cuceriri teritoriale, de creșterea influenței politicei și puterei de cucerire a popoarelor mici, care tind să devină mari. Oamenii noștri de stat, n'au nici vreme nici energia a se ocupa de astfel de lucruri, prea mici pentru activitatea lor.

Chestia Sinodală, sau scandalul în Biserica Romînă, chestia tramvaiurilor sunt cu mult mai superioare, pentru a ocupa guvernul, plus funcțiunile numirele și dezbaterile funcționarilor publici.

Interesele viticulturei noastre naționale, ar putea să ne treacă în rîndul popoarelor neastîmpărate, care ar putea supara statul străin, cu care încheem convenții comerciale, dacă am cere libera trecere a strugurilor peste graniță, de aceia de sigur, strugurii romînești, nu pot trece în Austria de cît suferind un regim vamal aproape prohibitiv.

Aceasta e politica economică a Romîniei condusă de marii oameni de stat ai țărei.

Romînia n'are o chestie națională zicea un om de stat.

Romînia nu visează cuceriri, dar se pare, că nu vede nici pericolul ce o amenință în existența sa națională,

Dar producțiunea viilor, e un isvor de bogăție, care nu e de disprețuit, statul trebue să-i dea mînă de ajutor.

Iată ceia ce trebuie să ceară conducătorii societății-viticole.

Și s'ar putea face multe lucruri bune fără a supara pe vecini, fără a fi calificați de răsvrătitori.

Dacă secietatea viticolă ar fi recunoscută persoană morală.

Dacă societatea viiicolă ar capata de la stat tocmai pentru a'și creia pepinierile sale.

Dacă societatea viticolă ar importa scutite de taxele vamale, materialele necesare culturei viilor și mașinăriile ce nu se pot fabrica în țară.

Dacă vinurile și strugurii s'ar bucura de tarife reduse pe căile ferate.

Dacă comerțul vinurilor indigene, en gros și en detail, ar fi liber și aparat de licență

Dacă statul ar crea în fiecare regiune viticolă, institute de chimie și laboratorii, *care să indice modul conservărei vinurilor, măsură, care este și va fi foarte necesară pe viitor.*

Dacă statul ar crea rampe cu entreposite de vinuri, acordînd dreptul de recepise varante.

Dacă statul ar acorda mai multă atenție în respectul desvoltărei acestui isvor de bogăție.

Pe cine ar supara aceste măsuri de ordine economică?

Ca parte financiară statul e la largul său, suprimînd cheltuelele sinecure, pensiile scandaloase etc. etc,

Dar trebue format curentul sănătos, care să schimbe direcția activității și energiei conducătorilor.

G. D. Șerban.

Partid „desagregat"

Partidul liberal nu mai există de la ivirea chestiei tramvaiului, iar acum, tot după părerea *Epocei*, **partidul nostru este distrus, fiind-că, în aceiași chestie a tramvaiului, d. Fleva a avut o polemică cu un membru al partidului nostru.**

Ministrul de Interne, care inspiră articolele *Epocei*, **a ajuns la manie cu afacerea tramvaelor. O afacere pur personală, o afacere locală pentru București, pe care ministrul cel mai important a luat-o în spinare și cu cît o duce mai departe, cu atît stă locului chestia, iar de altă chestie nu se mai ocupă.**

Iată că nici partidul nostru nu mai există. Nici partidul liberal—așa că, în țara romînească, au rămas numai tramvaele din București și d. Marghiloman.

De la polemica dintre d. Fleva cu celalalt, polemică de la tramvae, un fapt rămîne indiscutabil—crede *Epoca:* **„Partidul democrat este zdruncinat din temeliile sale".**

Dacă s'ar fi certat de la altă chestie, faptul ar fi fost doar înregistrat, dar temeliile partidului ar fi rămas nezdruncinate.

Dar așa! Cine nu este de părerea d-lui Marghiloman în chestia S. T. B. este zdruncinat. A ajuns maniac. Și ca maniacul, care ar dori ca toată lumea să judece ca el, maniacul de la Interne are pretenția să fie urmat de toți în chestia plicticoasă, sau, de nu, o pățește.

Chiar mesajul Tronului, ale cărui părți esențiale sunt cunoscute, ne dovedește că n'avem ministru de interne, de cît pentru afacerea maniacă. In afară de d. Marghiloman, toți miniștrii se prezintă, de bine de rău, cu cîte un proiect, maniacul n'are de cît proiectul interpretativ al tramvaelor.

A desființat ambele partide, a ajuns apărătorul de toate zilele al avocatului Rosental, a consultat celebrități juridice străine, înjură pe toți, se ceartă cu toți — un adevărat maniac, care n'are de cît o marotă: tramvaele.

S'ar crede că țara va capata altă față; că moravurile se vor schimba, că vom recapata din pămîntul ce ne-a fost răpit, că datoria publică se va reduce—cînd societatea tramvaelor va fi desființată — atît îl preocupă chestia pe maniac, atît se sbate pentru dînsa.

Maniacul devine plicticos și ar fi vremea să fie readus la realitate—dacă mai este chip.

Cazurile Mănescu, Ibrăileanu

Universitatea din Iași, sufere cele mai dureroase lovituri morale, de cînd regimul moravurilor se află la putere. Sistemul lui Bogdan, de a introduce, în Universitate. frauda și corupția, a fost îmbrățișat cu căldură de ministrul Arion, care, spre a junimistiza școala superioară din Iași, nu dă îndărăpt de la nici o infamie, căci nu putem găsi alt calificativ, mai potrivit, operațiunilor josnice ale ministrului instrucției.

După ce ministrul a aprobat recompensarea tuturor acelor profesori, cari, în afară de girul lui Bogdan, pe poliți, mai ceruseră și satisfacții morale, a început prin a desărcina de la catedrele lor pe conferențiarul Pogonat, de la drept, și pe conferențiarul Petrovici de la litere. Primul s'a lăsat sacrificat, iar secundul, de de îndată ce s'a înscris la carpiști, a căpătat satisfacție.

După o luptă omerică ministrul s'a lăsat convins să înlocuiască pe fruntașul carpist Mănescu din direcția seminarului pedagogic, ca pedeapsă, fiind-că în alegerile generale, ar fi votat pentru fratele seu, liberal.

Acum ministrul a retras d-lui Garabet Ibrăileanu suplinirea cotedrei de limba și istoria literaturei române, pe care o ocupă de peste doi ani.

Și este interesant să se știe cum s'a procedat. Acum vre-o săptămînă suplinirea catedrei o ceruse d. E. Lovinescu, criticul literar al Convorbirilor literare, *deci rudă cu guvernul. Consiliul facultății, întrunit, respinse cererea d-lui Lovinescu, motivînd-o prin faptul, că acea catedră are suplinitor.*

Ministrul nu se lasă. In ziua în care numise pe d. Găvănescul, decanul facultății de litere, în postul de director al Seminarului pedagogic universitar, d. Găvănescul întrunește, din nou, consiliul, ca să-i comunice, că, de și cererea d-lui Lovinescu a fost respinsă, ministrul a retras suplinirea d-lui Ibrăileanu și cere recomandarea unui alt suplinitor.

Și de și, cu toate stăruințile, d. Lovinescu n'a putut întruni de cît trei voturi, ministrul se va ralia cu minoritatea și suplinirea va fi dată criticului Convorbirilor, *după cum a fost luată criticului* Vieții Romînești.

Cum se aruncă, dintr'un loc în altul, un învățător sătesc, care nu convine administratorului de plasă, se aruncă afară, fără vorbă multă, profesori bănuiți a fi votat rău, suplinitori cu totul distinși, ca d. Ibrăileanu, învinuiți de... a nu fi colaboratorul Convo birelor.

Sistemul acesta se practică exclusiv la Iași: aci, în Universitate, anumiți profesori își vînd voturile, tot aci ministrul numește, destituie, iar numește, după biletele d-lui Grecianu, după desideratele d-lui Mehedinți.

Rușine!

Regretele d-lui Matei Cantacuzino

Oaspeții congresiști, cari au petrecut trei zile în mijlocul nostru, au rămas profund indignați de atitudinea scandaloasă a administrației comunale, a căreia datorie elementară era, de a saluta pe congresiști, dacă nu chiar a contribui, pentru ca șederea în Iași, să le fie cît mai plăcută.

Să ne înțelegem. Noi recunoaștem, că actuala administrație comunală, nu reprezintă pe ieșeni, ținîndu-se în seamă modul cum au fost violentate alegerile.

Dar cei din fruntea administrației se cred bine aleși și că în adevăr reprezintă orașul. In acest caz, trebuia să-și facă datoria, să se arăte ospitaleri față de oaspeți, și a nu desminți vechea tradiție, că Iașul este orașul cel mai ospitalier din țară.

Nu trebue uitat, că Iașul este un oraș izolat. Trec ani și nu vezi o figură străină.

E orașul, care are cea mai mare nevoe, ca să atragă lumea de aiurea, căci prin aceasta i se mărește și mișcarea economică, care preponderează.

O administrație comunală capabilă și conștientă își dă seamă de toate aceste și face tot posibilul pentru binele orașului. Am avut în trecut multe și frumoase exemple.

Din partea actualei administrațiuni, care se caracterisează numai prin rezoluțiunile d-lui Cosmovici, nu era de așteptat o altă atitudine, de cît aciea care a avut-o: atitudine desgustătoare.

Dar nu suntem noi cei dintăi, care facem această constatare. Ea a fost făcută de un fruntaș guvernamental și într'un chip mult mai puternic. Se știe în adevăr, că d. Matei Cantacuzino, reținut din interese familiare, n'a putut asista la primele ședințe ale congresului avocaților. S'a grăbit însă să participe la ultima ședință și să ceară scuze că n'a putut participa la un congres de colegi.

Dar d. Mateiu Cantacuzino a adăugat, că regretă de a nu-și fi putut îndeplini dorința sa de ieșan, de a ospitaliza pe distinșii oaspeți.

Toată lumea a înțeles, că era o sîngeroasă apostrofare, adresată administrației și o rugăminte adresată congresului, de a crede, că nu d-nii Netter, Greceanu și Stoica, reprezintă pe guvernamentali, în baroul ieșan. N.

OAMENI ȘI LUCRURI

CINE A LIPSIT....

Spuneam că reflexiile asupra „Norei"; evocarea luptelor și frămîntărilor prin care trece eroina ibseniană în conflict cu legea... bărbătească și cu propria ei situație socială, de inferioritate, suggerează oare-cari meditări de actualitate, ba chiar de actualitate locală, în legătură cu congresul avocaților.

Nu de mult Iașii au adăpostit un alt congres,—acel al medicilor din țeară.

In rîndul celor adunați se găsea un însemnat număr de femei-medici și, netăgăduit, prezența doctoreselor dădea congresului nu numai un element de pitoresc, dar și o aparență de organizație socială complectă.

Congresul avocaților a aparținut însă, excluziv, sexului tare și e, poate, momentul de a... pleda cauza celui slab, lucru care ar cadra de minune cu temelia însăși a unei organizațiuni, în care ori-ce nedreptate socială pare să aibă dreptul de a fi sprijinită.

Se vorbia, cu ani în urmă, de înscrierea unui număr de studente în facultățile de drept ale Universităților noastre.

Ce s'a făcut cu acel mic contingent de... amatoare? Exemplul lor n'a fost imitat pentru bunul cuvînt că ar fi o încercare zadarnică, întru cît cariera dreptului e cu totul închisă femeilor.

Acele înscrieri, se pare, au avut loc, pe vremuri, sub impresiunea întîmplărilor din Franța, unde s'a dat—cu succes—o luptă istorică pentru cucerirea baroului de către femei. Cazul d-rei Chauvin, de pe la 1896, a rămas celebru. Astă-zi, grație luptei de atunci, Franța—și cu osebire Parisul— posedă o pleiadă de talentate și simpatice avocate care-și exercită profesiunea cu cea mai admirabilă seriozitate.

Că sunt unele femei frumoase în rîndul lor—cum s'a putut vedea din tabloul publicat de revista „Femina", cu ocazia jubileului recent al baroului parizian—nu strică nimic.

Din potrivă.

Lupta n'a fost ușoară, nici chiar în Franța. Un scriitor dintre cei mai cu autoritate spunea pe atunci, în fața perspectivei ce se deschidea:

„.... A fi judecat de femei! Nu vă înfioară oare un asemenea gînd? Amîndouă sexele ar cădea victime. Geloziile, răzbunările, mîniile, deșertăciunile atinse și pasiunile dezamăgite, și-ar serbători, atunci ziua lor de răsplată. Și trebuie să ne punem întrebarea ce ar prețui oare acea dreptate schimbăcioasă după fazele lunei"...

O frază, o gîndire sentimentală și violență în același timp, care exprimă doar o mare naivitate socială.

Ceea ce numim noi morală și justiție sunt noțiuni cu totul relative.

Produs al unor convențiuni, îmbrăcate în rutină și formule tradiționale, sentimentul de dreptate al unui judecător poate el să nu șovăiască în fața instinctului atît de omenesc și atît de complex de a-și atrage grația unei femei? Complex care cuprinde variate unități ca: delicateța, cavalerizmul, oportunizmul, slăbiciunea în fața stăruințelor și așa mai departe...

Dar de la legendarul proces al Phryneei —achitată de judecătorii cuceriți de un gest de supremă cochetărie— problema s'ar putea pune mult mai vastă și mult mai de temut. Sentimentul dreptății rezistă oare femenității în genere, femenității stăruitoare ca atare?

... Dar iată-ne într'un domeniu cu totul străin de tema pe care am avut intenția de a o atinge: lipsa de congres a femeiei avocat. Să ne reîntoarcem dară la subiect. **Rodion**

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de scoală

V

27 Decembrie 19 . .

. . . . . .

Satisfacția ce ai avut văzînd că revin din ce în ce mai mult pe pămînt, m'a jignit. De ce cu atîta stăruință cauți să mă faci a vedea partea urîtă a vieței?

Și aceasta aș primi-o de la alții. Dar de la d-ta, pe care te știu mai idealist decît cel mai idealist tînăr, n'o pot primi. Știu că actele d-tale așa de serioase nu-ți sunt inspirate decît de cea mai puternică logică ce te stăpînește. Dar mai știu că aceasta nu-ți împedică natura să sbucnească, lăsînd să ți se vadă sufletul plin de aspirații înalte, și multe din ele de neatins.

Că vei fi făcînd aceasta pentru a-mi prii; pentru a mă pregăti ca desiluziile să nu-mi fie prea amare — s'ar putea. Dar atunci mă tratezi în copil și această atenție mă jignește și mai mult.

Iar dacă nu te-am înțeles — treci cu vederea micile disentimente pe care, poate, numai eu le provoc.

— Ce ai zice, cînd ți aș spune că frecventez bisericile în fiecare Duminică? Să mă vezi cît sunt de cucernică și cu cîtă atenție ascult predicile!...

Aceasta însă, nu mă împedică ca de multe ori să scot carnetul și să însemn cîte o observație...

Am asistat la serviciul unui pastor tînăr. Om ca la 30 ani. Foarte bun orator. Inspira respect, atenție și celui mai îndărătnic necredincios.

Imi vorbise gazda de el spunîndu-mi că-i inteligent, sărac, foarte cinstit și foarte *cult* (?). Fusese pastor la un sat, unde biciuind crud pe oameni, și-a perdut parochia. Venind la oraș predică din cînd în cînd pe la bisericile libere fără a se supune să îmbrace haina cerută în timpul serviciului.

Intr'adevăr. Predica în redingotă și cravată albă. Era foarte îngrijit și foarte distins. Nu cerc să-ți arăt toate gîndurile ce mă năvăliră; să-ți descriu ce fel de prilej fu acesta pentru mine de a compara concepțiile bizare ale unora cu concepțiile altora; și ce liniște se așternu în sufletul meu, văzînd din ce sectă de oameni fac și eu parte... Ciudat! Un fapt așa de mic te poate pune pe calea ce cu atîta frămîntare ai căutat-o odată...

Preliminările predicei nu mă plictisiră de loc.. Corul *canticelor* îmi formă un cadru, în care cu multă ușurință găsii soluția atîtor întrebări și nedumeriri... Cînd pastorul începu să vorbească mă trezii ca dintr'un vis.

Comentă o bucată din Biblie, după care citi versuri din Altred de Musset. Fu un moment, cînd uitai că mă aflu în „casa Domnului". Revenii însă, cînd Pastorul, ca încheere, făcu o rugăciune prin care ceru lui D-zeu ca: oamenii să treacă iarna mai ușor; comercianții să-și treacă marfa mai bine: copiii să fie mai silitori...

In urma acestei rugi se prosternă pe catedra de pe care predica, pînă cînd

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

eșirăm toți. Pe fața fiecăruia se citea mulțumirea. Eu însă eșii foarte nemulțumită, nedumerindu-mă dacă acest om tînăr, inteligent și recalcitrant pînă la un punct, este sincer în ruga și credința lui; sau numai crede că prin acest mijloc va îndrepta oamenii spre drumul fericirei?... Prevăd răspunsul ce ai să mi-l dai, îmi pare că te văd revoltat de ideea ce mi-a venit în minte; și cu toate acestea înclin pentru unele tactice văzînd neputința în care te găsești cîteodată de a lucra pe față...

Imi ceri să-ți spun așa de detailat întrebuințarea zilelor mele, încît mă întreb: e curiozitatea de a ști că nu mă plictisesc fiind lipsită de ai mei; sau ispită de a vedea ce mă interesează, ce mă atrage mai mult? Și în acest caz n'aș mai putea fi măgulită, se înțelege. Aceasta ar fi o dovadă de puțina încredere ce ai în... puterile mele. O, dar nu voesc să mă cert cu d-ta nici într'un chip.

— In zilele cînd nu am cursuri mă duc la bibliotecă unde citesc. E o liniște ideală, deși în sala vastă sunt zeci de cititori. Și am o mare dorință să citesc cît mai mult; totuși sunt dați cînd eșind din casă și văzînd în albastrul fără pată al cerului desemnîndu-se munții albi de zapadă ca niște enorme blocuri sclipitoare — în loc să apuc calea spre bibliotecă, plec spre lac...

Această pornire a mea însă, nu mă împedică ca în zilele posomorîte să citesc cu tot sufletul și să gust plăceri tot așa de mari ca și în fața naturei.

După cît vezi, știu să împac cerințele sufletului cu aceea ce împrejurările pot da.

— Am vizitat școlile primare din localitate. Timp de 2 săptămîni, le frecventăi cu mare asiduitate de 2 ori pe zi—cursurile dela Universitate avîndu-le de la ora 5 înainte. Nu ți-am scris nimic, voind să am impresia totală.

Nu-ți voiu descrie curățenia și îngrijirea excesivă a localurilor și nici bogăția materialului didactic, și nici mobilierul, care răspunde așa de bine condițiilor higienice și pedagogice; dar mă voiu opri asupra disciplinei care m'a surprins... Căci nu era acea liniște de comandă, acele priviri furișe, acel neastîmpăr stăpînit; ci era o atenție voluntară, o bunăvoință vădită, un interes neforțat... Disciplina venea din lăuntru și nu din afară.. Era disciplina internă ca înăscută în copii. Să-i fi văzut cum se jucau de liniștit! — pe cît cu putință se înțelege. Să fi văzut chipul lor de a aborda pe cel străin, chipul lor de a se prezinta!... Dar se înțelege, acestea nu revin numai școalei. Politeța, sau mai bine zis bunul simț ce-l au acești copii, nu se poate capata în cele cîteva ore petrecute cu profesorul. Desigur că apucăturile bune le au fost insuflate de acasă, din fașă încă. Și cel căruia îi revine tot meritul este mama, este femea care și a dat samă de multă vreme despre adevaratul ei rost pe lume.

Și cînd te gîndești că aceste școli sunt frecventate numai de copiii poporului și a micei burghezii—restul trecînd în școlile private și în școlile speciale!...

In privința predării învățămîntului, am observat diferite metode: unele mai bune, altele mai puțin bune, după capacitatea profesorilor respectivi.

Unii din ei lucrau foarte inteligent. Alții, lăsau de dorit. Răspunsurile copiilor însă, erau admirabile ca dicțiune, ca exprimare și ca logică... Ce siguranță, ce sinceritate și ce libertate în acești copii providențiali! Nu mă putui stăpini și la unul din profesori mă adresai felicitîndu-l, că are de a face cu asemenea *îngeri*. El îmi răspunse răzînd problematic: *„oui, des anges sans g"—(ânes)*.

In definitiv, comparînd școala noastră cu aceasta de aci, constat că nivelul general al corpului didactic e cu mult mai ridicat; dar școala propriu zisă, lasă de dorit, luînd în samă că e condusă de discipolii direcți ai lui Rousseau, Pestalozzi, Père Girard. Școala visată de acești maiștri nu s'a realizat încă nici aci. Aceleași sisteme învechite, aceleași osanale aduse măcelurilor numite *răsboae*; aceleași regule și definiții de reținut... In schimb se fac excursiuni, mai mult de cît la noi; se studiază ceva mai mult de pe natură, se pătrunde ceva mai bine în sufletul copilului; dar nu-i aceea ce știința de astăzi cere.

O, cum aș fi voit să vizităm aceste școli împreună... Poate că eu nu văd bine... Și totuși mi-aduc aminte că m'ai prevenit încă de cînd eram în țară să nu mă aștept la prea mult, în ceea ce privește instrucția de aici. In schimb natura mă despăgubește de tot. Și mă simt așa de bine!

Maria C. Butureanu

DIN BUCOVINA

— *De la coresp. nostru particular* —

Salvarea băncilor sătești

Cernăuți 9 Octombrie—In fine după lungi negocieri între conducătorii romînilor, guvern și fondul regionar, s'a ajuns la o înțelegere deplină în privința regulării situației periclitate a băncilor noastre cooperative.

Pericolul care amenință mii de existențe țărănești, a fost cu desăvîrșire înlăturat, așa că astăzi suntem în măsură a anunța cu bucurie, că aceștia se află actualminte în afară de ori-ce pericol.

Guvernul prevăzînd eminenta catastrofă financiară a băncilor și știind, că nenorocirea se va resfrînge asupra miilor de țarani nevinovați, cari sunt garanți cu toată averea lor, și cari poate nioi n'au idee de ce i așteaptă, a hotărît în mod definitiv de a veni în ajutorul acestora, prin mijloace radicole de asanare.

Tot odată s'a hotărît ca pe viitor guvernul să vegheze în mod sever ca băncile sătești să se conformeze prescripțiunilor statutelor, în toate întreprinderile comerciale și să iee măsurile cele mai straşnice contra acelor conducători, cari vor căuta să mai hazardeze afacerile acestora.

Societatea pe acțiuni „Bucovina" a fost însărcinată cu exploatarea mai departe a industriei de lemne din Bucovina, de oare-ce această societate oferă destule garanții, că pe viitor afacerea lemnelor—care este una dintre cele mai rentabile de la noi — va fi scutită de ori ce amestec al politicianilor.

Creditul băncilor a fost regulat, astfel că, acestea în curînd își vor începe din nou activitatea, care a fost stingherită din cauza închiderei creditelor din ultimul timp.

Toți bucovinenii sunt satisfăcuți de acest rezultat al negocierilor și pe fețele tuturor se citește o deosebită mulțumire sufletească.

Bucuria acestora este explicabilă, prin faptul că odată cu declararea crizei financiare, toată provincia ar fi fost lovită de o catastrofă cumplită, care ar fi adus mii de victime nevinovate.

Actualmente a mai rămas să se reguleze și situația „Centralei" însăși, ca toată opera de salvare, a întreprinderilor comerciale romînești de la noi, să fie o operă cu adevarat binefăcătoare. Se crede că peste cîte-va zile și această chestiune de un interes superior va fi rezolvată favorabil.

Muncitori bucovineni plecați la Argentina

Eri cu trenul de 2 p. m. au plecat 267 de muncitori agricoli la Argentina prin via Triest, trimiși fiind de către comitetul țării, care s'a îngrijit mai înainte de soarta acestora.

Această faptă a comitetului țării, care se îngrijește serios de muncitorii agricoli bucovineni, pe tot timpul neactivității lor în țară, merită toată lauda și recunoștința tuturor oamenilor de bine.

E știut de toată lumea că agricultorii noștri se află într'o situație foarte deplorabilă, nu numai iarna, cînd nu cîștigă nimica, ci chiar și vara, cînd muncesc din zorul zilei pînă în amurgul serii, de oare-ce produsul solului bucovinean, nu mai corespunde nevoilor populației, din care cauză emigrează anual, sute de țărani la America în căutarea unei existențe mai omenești, părăsindu-și casa și moșia.

Printre muncitorii cari au plecat eri, cea mai mare parte o formează romînii. Timpul cît vor sta acolo este fixat la 3 luni, ast-fel că pe la începutul lunei Martie, aceștia se vor reîntoarce în țară, unde vor primi și suma respectivă pentru munca lor, din partea comitetului țării.

Munca cîmpului în Argentina, fiind plătită cu 12—14 lei pe zi, muncitorii noștri vor avea posibilitatea a-și putea agonisi în aceste 3 luni o sumă frumușică.

Ce gest frumos din partea comitetului țării!

Gama.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Litere-Științe-Arte

Novelli în farsă.—Vom avea peste puțin spectacole cu marele artist Novelli, care e, se știe tragedian și comedian în acelaș timp.

Dar e și... farsor. Dovadă următoarele povestiri, cari circulă în ziare:

Acum de curînd P. H. Loyson autorul piesei „Apostolul", se ducoa la Neapole, ca să-i mulțumescă lui Novelli pentru că pusese în repertoriul său piesa de mai sus.

Căldura grozavă din vagonul-restaurant făcuse pe Loyson să-și piardă pofta de mîncare, așa că bietul om s'a lipsit de dejun, cu gîndul că se va ratrapa la prînz.

Cînd să meargă la masă, Novelli îi șopti:

— Bagă de seamă ce mînînci, căci a isbucnit holera pe aci și autoritățile o ascund!

Bietul Loyson, speriat, n'a mai îmbucat nimic.

De abia noaptea tîrziu. după spectacol, Novelli l'a invitat la masă...

Omul nostru nu mîncase de 24 de ore.

...Iată acum și o aventură a lui Ermette Novelli:

La teatrul Valle din Roma, după Papa Lebonnard, Novelli avea să spună un monolog de Paileron.

Dnr uitase să învețe monologul și publicul îl cerea.

Ce era să facă? A improvizat un alt monolog și publicul l'a aplaudat.

A doua zi, publicul ceru monologul. Novelli, care învățase peste zi textul, spu.e monologul lui Pailleron,—dar publicul îl flueră.

Ii plăcuse mai mult improvizația din ajun,

*

Directorul unui teatru din St. Petersburg publică o scrisoare inedită a lui Lew Tolstoi, din 1901, unde se vede în mod evident, că marele scriitor consideră „Cadavrul"—nu „Cadavrul viu" cum se intitulează astăzi, ca o schiță dramatică neisprăvită, nu ca o piesă de teatru.

*

„Din viața universităților franceze" se intitulează un studiu, apărut în broșură după ce s'a publicat în „Convorbiri literare" și datorit excelentului profesor uuiversitar dr. I. Simionescu.

*

La Viena și-a suspendat apariția ziarul „Vaterland" după 52 de ani de existență.

Acolo, pe semne, cîrciumarii au se pot abona cu de-asila la ziarele Luegeriste.

*

Cu prilejul răsboiului tripolitan, Gabriele d'Annunzio, a scris trei poeme strălucite, în care cîntînd trecutul răsboinic al italienilor, aduce înflăcărarea versului său, acțiunet italiene de astăzi, ale cărei năzuinți cată să le îndreptătească.

Aceste poeme au fost publicate în marele ziar „Corriere della sera", iar în volum vor apare cît de curînd la Treves, editorul marelui poet.

*

„Taifun" e la ordinea zilei, și la noi, fiind anunțată pentru serile de 19 și 20 Noembrie la teatrul din Iași.

Melchior Lengyel scriitorul maghiar și autor al piesei „Taifun" scrie în „Pester Lloyd" un foileton asupra reprezentărei piesei sale la Paris și aduce mari elogii lui de Max, care a jucat rolul principal.

*

STRUNA ZILEI

SCOPITUL MODEST

Prefectul impune prostituatelor subscripții în favoarea scopitului Iacușoff.

Opinia.

Bietul Iacusoff—el cere
Fetelor cîte o para...
Nici rost n'ar fi și nici plăcere
De ar vrea să-i dee... alceva.

INFORMATII

❑ Domnul Andronic Răzvănescu—nu Paraschivescu, cum s'a zis greșit, membru în partidul carpist din București, avocat, a făcut declarație, fiind în Iași, că se va înscri în partidul democrat.

❑ Domnul Iuliu Dragomirescu, cunoscutul avocat din București, s'a scuzat că a fost împedecat să participe la congresul federației avocaților.

Domnul Dragomirescu a remis ieri, prin poștă, decanului baroului, un studiu foarte amănunțit asupra „stării avocaților în România".

❑ Anunțăm cu multă părere de rău moartea lui Grigore C. Cair, fost primar de Tîrgoviște, prefect, sanator.

Aderent al politicei lui Lascar Catargi, Cair a urmat, după moartea lui Catargi, pe d. Take Ionescu și moartea regretatului fruntaș înseamnă o mare pierdere pentru partidul nostru.

❑ Sîmbătă 12 Noembrie apare romanul **Gioconda** (Monna-Lissa), Interesul acestui roman constă în faptul că pe lîngă viața interesantă a Giocondei (Madona Florenței) și a legăturilor ei cu *Leonardo da Vinci, Rafael, Michel Angello*, etc. cititorii vor face cunoștință cu viața aceea admirabilă din timpul înflorirei artistice a Italiei și cu cele mai mari glorii ale artelor.

Legătura de dragoste dintre *Gioconda* și *Leonardo da Vinci, Ședințele ei de pozat, Descoperirea Venerei lui Pracistel Rivalitatea artistică dintre Leonardo da Vinci, Rafael* și *Michel Amgello* sunt admirabil descrise în romanul **Gioconda.**

Romanul **Gioconda** este romanul *Renașterei Italiene*, cu toate splendorile artistice ale acestei vremi.

Romanul **Gioconda** va fi citat de toată lumea, fiind-că apare zilnic în fascicole.

Prima fascicolă se împarte gratuit de toți vînzători de ziare și chioșcarii din țară. Sîmbătă 12 Noembrie.

Administrația: București, Str. Zorilor. 1.

❑ Alegerea d-lui D. Alexandrescu ca decan al facultății juridice din Iași, de la 1 Noembrie 1911—1 Noembrie 1913, a fost confirmată de ministrul instrucției.

❑ Este vorba să se facă un mare export de sare românească în Spania.

Ministrul Spaniei în București a avut ieri, în această privință, o lungă intrevedere cu directorul general al Regiei.

❑ Se știe că d. Ghr. Staicovici fusese însărcinat să facă o anchetă la toți mijlocitorii oficiali de schimb, numai asupra operațiunilor de bursă făcute în cursul anului curent. Comitetul bursei a hotărît însă, că pentru elucidarea incidentului, trebuie să și întindă investigațiunile și asupra unor operațiuni făcute de acei mijlocitori, în afară de bursă și pentru aceasta a ales din sînul său o comisiune compusă din d-nii: M. Blank, Zane, Juvaru și Bibicescu.

Comisiunea s'a întrunit eri dimineață și—de și ședința a fost strict secretă—s'a putut totuși afla. că au fost ascultați d-nii dr. Petrini Paul și Ioan Simionescu Rîmniceanu care au făcut declarațiuni grave în sarcina d lui sindic al bursei, d. I. Jipescu.

Comitetul bursei este convocat pentru a lua cunoștință de rezultatul investigațiunilor comisiunei și să ia măsurile cuvenite.

❑ Ministerul de interne, a comunicat prefecturei județului Iași, că s'au rîdicat măsurile luate contra invaziei ciumei din Odessa.

❑ In vedere că se face trafic cu biletele bianco de călătorii gratuite, s'a dispus că în toate orașele să se facă cercetări, spre a se descoperi originea traficului.

❑ Pe cînd lucrătorul Vasile al Marandei muncea ieri la încărcări de saci în vagoane, un mare număr de saci s'au prăvălit asupra numitului, rănindu-l foarte grav.

❑ Hamalul C. Busduga, dela manufactura de tutunuri, lucrînd ieri, la etagiul III al clădirei manufacturei, cu o macara, ea s'a desfăcut sfărămînd capul numitului.

❑ Un incendiu a distrus eri noaptea casa locuitorului Alecu Gavrilovici, din satul Coasta Măgurei, comuna Băiceni, arzînd cn desăvîrșire atît casa cît și un coșer cu grîne.

Focul a luat naștere de la o bucătărie ce era în apropierea casei.

Pagubele sunt de 1500 lei.

❑ De la scînteile ce săreau de la o mașină de treer, s'au aprins, eri pe la orele 4 p. m., mai multe șire de orz de pe moșia Brăești, jud. Neamț proprietatea casei rurale. Focul, după ce a distrus recolta, care era a locuitorilor din satele: Brăești, Lungani și Răsboeni, s'a întins și asupra a două mașini de treer, proprietatea d-lor Iosef Tesariu și Iohan Șmichner.

Recolta era asigurată la societatea agricolă din București.

Pagubele sunt de 35000 lei.

❑ Un ziar local anunță că fiul directorului ziarului nostru, tînărul Vespasian V. Pella, elev al liceului internat, s'ar afla bolnav de difterie.

Adevărul este că tînărul Pella sufere de amigdalite.

❑ M. S. Regele a conferit medalia „Răsplata muncei pentru învățămînt", doamnelor Cleopatra Gheorghiu, directoara școalei profesionale de fete din Iași și Elena Tissescu, maestră de croitorie la aceiași școală.

❑ Tribunalul Roman a judecat Sîmbătă cererea făcută de d. Clopoțel de a se institui un consiliu judiciar d-lui Alecu Morțun.

Cererea a fost respinsă și reclamantul condemnat la 5000 lei cheltueli de judecată.

Domnul Clopoțel, care lipsea, a declarat opoziție.

❑ Domnul Gr. Buicli va fi numit prefect de Roman.

❑ Domnul Ilie Bărbulescu, profesor universitar, a fost numit, pe un period de patru ani, maestru în comisia examinatoare a candidaților la examenul de capacitate de limba Romînă.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck" este, că pe toate căile obscure să fac încercări, a exploata renomeul numelui „Franck" pentru fabricate inferioare. — De aceea menajera atentă trebue să aiba grijă la semnul de cunoaștere: **„Franck cu rășnița de cafea".**

Marca registrată.

Acele cutii și pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Rășniță de cafea" ca semn caracteristic, nu conțin veritabil **„Franck".**

De aceea atențiune la cumpărare!

Prețuri de vânzare

al

veritabilului „Franck" Adaus la Cafea

în cutii de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	kg
	105	55	50	45	35	b.
„ pachete „	1/6	1/8	1/10	1/14	1/21	kg
	30	25	20	15	10	b.

V. rm. zende. Y 2554. 9:11 II. F.

❑ S'a mai găsit *„un student în medicină"*, care cu multă bună-voință își ia greaua sarcină de a apăra pe d. prof. Socor, însă nu reușește de loc. Anonimul *student în medicină*, crede că faptele reale și pozitive pe care le-am publicat și care arată valoarea științifică și activitatea de medic primar și profesor, a d-lui Socor, vor fi acoperite prin faptul că în numele studenților spune că *menține protestul redactat acum 8 luni.*

D. Socor trebuia să roage pe *studentul în medicină*, ca să protesteze cu ceva mai proaspăt.

Respectul ce-l avem pentru tinerimea universitară ne face să credem că majoritatea studenților înțelege altfel de cît anonimul student, rolul ce trebue să-l aibă în Facultate. Ei trebue să fie cei dintăi care să-și reclame drepturile la un învățămînt serios, încredințat la oameni capabili, iar nu la nulități care se declară *persoane invulnerabile.*

Tocmai pentru că ținem mai mult ca persoanele invulnerabile și anonimul lor apărător, la prestigiul Facultății din Iași, vom pune totdeauna în evidență ignoranța și incapacitatea acelor ce o compromit.

Dacă d. prof. Socor, Decan al Facultății de medicină, nu se poate apara singur, cum supoartă umilința de a se lăsa apărat de Goldenbergi și anonimi prin procedee care frizează ridicolul?

❑ Domnul dr. G. Stoicescu, din București, candidat la catedra boalelor de căi urinare, vacantă la facultatea de medicină din București. și-a retras candidatura.

❑ La ofițerul stării civile din Iași s'a făcut declarație în căsătorie între doamna Agatha N. Paleologlu, din București, cu d. C. B. Pennescu.

❑ Pentru Vineri au fost convocați membrii consiliului de disciplină și membrii comitetelor organizatoare ale congresului avocați, pentru de facerea și predarea cheltuelilor.

❑ La întrunirea liberală din Iași va lua cuvîntul, pe lîngă oratorii anunțați, și d. Al. Constantinescu, fost ministru.

❑ **Teatrale.**—Astă seară Joi, 10 Noembrie, se va reprezenta pe scena teatrului național, **Francmasonii,** comedie în trei acte, de Claude Roland și S. Leprince, traducere de P. Petrone.

*

In zilele de 19 și 20 Noembrie, se va reprezenta pentru întăia oară **Taifun** de Lenghehel jucată de nenumărate ori pe scenele teatrului din Paris cu *De Max.*

In Taifun, rolul lui Tokeramo, va fi interpretat de apreciatul artist Vlad Cuzinschi care e și monteurul piesei.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în cursul săptămînei viitoare.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat in oraș 2 cazuri, noui de aghină difterică.

❑ D, inginer Victor Costin, a fost ales președinte al cercului de ingineri, înființat zilele aceste.

Membrii noului cerc, se vor întruni mîine seară, la o agapă ce va avea loc la birtul Tanasachi.

❑ Serviciul sanitar al orașului se va instala, cu începere de mîne în palatul comunal din str. Alexandri.

Celelalte servicii comunale, vor fi mutute în cursul săptămînei viitoare.

Ultime INFORMAȚII

❑ *De oare ce d. Take Ionescu a sosit abia astă-zi în Bucurerti și invitații pentru întrunirea marelui comitet central al partidului, fixată pentru Duminecă, n'au fost încă lansate, se crede că întrunirea va fi amînată pentru Dumineca, 20 Noembrie.*

❑ *Consiliul superior al magistraturii a respins transferarea d-lui Cezar Vîrgolici, președintele tribunalului Roman, la tribunalul Iași, s. III. Consiliul a dat aviz pentru înaintarea d-lui D, Volanschi, ca președinte al secției III.*

Consiliul a aprobat numirea d lui X. Andronescu ca inspector judecătoresc și înaintarea d lui Diaconescu, președinte la trib. Iași, prim-președinte la Bacău.

❑ *După regulamentul pentru distribuirea apei, elaborat sub administrația trecută, locuitorii din părțile mărginașe ale orașului erau scutiți de plata taxei pe apa ce o vor lua din cișmelele din acele părți.*

In ultima ședință a consiliului comunal, după propunerea făcută de Cosmovici și luarea apei, acele cișmele au fost supusă la taxă.

Cerem primarului, să întervie pentru revenirea asupra acestei măsuri, care lovește pe nedrept populația săracă, după cum toate măsurile ce le ia cineva trebuie să lovească pe cineva.

❑ *In cercurile catolice din localitate, se vorbește despre dispariția preotului Iosef Clofonda, fost administrator al bisericei catolice.*

Cercetările au dovedit, că preotul a dispărut din localitate, încă din ziua de 25 Octombrie.

Se zice, că preotut a dispărut, după ce a realizat la un bancher din localitate o sumă importantă, în numele băncei catolice.

❑ *Domnul Francisc Papp a refuzat, contrar svonurilor, să fie mutat la Iași, în locul d-lui Toneanu.*

De oare-ce Curtea de Apel din Iași, refuză să primească pe d. Toneanu, care cerea să fie numit în locul d lui Titus Istrati, d. Toneanu vv rămînea în Iași.

❑ *Cîrciumarul Horovitz, din strada Păcurari, fiind dat judecății de medicul de despărțire, pentru necurățenia ce i s'a constatat în ograda cîrciumei, a cerut chemarea în garanție a d-lui I. Stamatiu, ajutor de primar, susținînd că necurățenia provine de la caii, pe cari d. Stamatiu îi ține în ograda acelei cîrciume.*

D. Stamatiu, a mers la cîrciumar și l-a rugat să se lase condamnat, căci amenda, ori-cît de mare ar fi, o va plăti el, Stamatiu.

Apoi, înaintea judecății, d. Stamatiu, sub prestare de jurămînt, a declarat că nu sunt ai lui, caii aflători în grajdul curții crîșmarului din Păcurari.

Pentru un asanator de moravuri ca d. Stamatiu, e floare la ureche c'a jurat falș.

❑ *Cu ocazia celui din urmă concurs de moașe, ce a avut loc la Iași, avea a se prezintă la concurs și o d-șoară Teodorescu, fiica unui curier postal din Dorohoi.*

Ne-mai întorcîndu-se acasă, tatăl fetei începu cercetări la Iași și află că dînsa, nici nu s'a prezintat la concurs, ci a fost ademenită și sedusă de un inginer din Iași, care în urmă a dus-o la Ploești, unde a plasat o într'o casă de prostituție.

Cerem procurorului general la cunoștința căruia s'a adus faptul, ca să ordone o anchetă pentru stabilirea adevărului.

❑ *Pe ziua de azi, avem a înregistrat în oraș un nou caz de variolă.*

In adevăr aflăm, că d-ra Aneta Forescu, studentă în medicină, s'a îmbolnăvit de eri, și diagnoza de variolă a fost confirmată.

Serviciul sanitar a luat toate cuvenitele măsuri.

❑ *Noul regulament, prin care se aduc o sumă de schimbări în organizarea stărei civile, va fi pus în aplicare cu începere de la 1 Ianuarie 1912.*

❑ *Illustrirte Zeitung*, ce apare în Lipsca, publică o dare de seamă a serbărilor universitare din Iași, scrisă de d. profesor D. Gusti.

Clișeele, intercalate în text, cuprind: fotografiile Regelui și Reginei; un grup de profesori univeritari, străini și din țară; institutul anatomic, clădirea facultății de medicină, vederea generală a Universității, biserica sf. Nicolae, teatrul național și biserica Barnovski.

Toate clișeele, în afară de fotografiile perechei regale, sunt reproduse după fotografiile executate în atelierul fotografului Weiss din Iași.

*

Redacția revistei citate a însărcinat pe d. profesor Gusti să remită M. S. Regelui, în numele redacției, patru exemplare din numărul ce conține amintita dare de seamă.

D. Gusti a fost primit în audiență și reținut la dejun.

M. S. Regele a însărcinat pe profesorul ieșan să transmită mulțumirile Sale savanților profesori și oamenilor de litere, cari diriguiesc importanta publicație germană.

Ședința consiliului județian

Situația județului.—Furturile din județ.—Judecătorii ambulanți

Consiliul județian s'a întrunit azi, la ora 10 dimineața, sub președinția d-lui Leonida Gatoschi. Asistă și d. C. Negruzzi, prefect de județ.

Se aprobă gestiunea comunelor pe 1910—1911, precum și cea a școalei de Arte și Meserii.

Se autoriză modificarea budgetului pe 1912—1913, dischizîndu-se un credit de 26,000 lei.

*

O discuție mai lungă se naște cu privire la propunerea ce fac unii consilieri, de a se veni în ajutorul comunei Ungheni, pentru iluminarea satului, în timpul verei.

Se ia act de declarația prefectului, că va interveni pe lîngă comuna Ungheni, ca să se îmbunătățească iluminatul, din resursele comunale.

*

La ordinea zilei, este continuarea discuției asupra situației județului.

D. *Negruzzi*, spune că discuția asupra întregei situațiuni, urmează a se face în seziunea de Ianuarie, cînd toate lucrările, în curs de executare, vor fi terminate. Va face azi o expunere fugitivă asupra unor chestiuni, care sunt rezolvite.

Inainte însă, de a face expunerea, acordă cuvîntul d-lui Constantin Cerchez, într'o chestie, pe care d sa o crede în legătură cu situația județului.

*

D. *Constantin Cerchez*, luînd cuvîntul zice că ie nevoit să se ocupe de o chestie, de o importanță Capitală.

Furturile s'au înmulțit azi în județ și chiar în centrele apropiate de oraș, și proprietarii nu mai au nici o siguranță.

Știm cu toți, că poliția rurală este defectuoasă, dar cel puțin poliția judiciară să-și facă datoria.

Cred că în trecut exista un sentiment mai puternic. Vechii suprefecți erau mai ageri, de cît actualii administratori de plasă, iar procurorii se deplasau mai lesne. Azi se face numai o lucrare de birou. E o situație ce nu poate dăinui

D. Cerchez, amintește cazul unui furt recent, ce se arunca în sarcina lui Pantelimon, pe cînd autorul nu era de cît un cunoscut rău din sat.

Lesne autorul s'ar fi putut descoperi, dacă cercetarea era mai serioasă.

D. Cerchez termină, zicînd că nu aduce acuzări, dar crede că trebue adusă o îndreptare, și să nu se lese totul în sarcina notarilor și a jandarmilor rurali.

D. *Negrutti*, răspunde că înmulțirea furturilor se datorește influenței lui Pantelimon, a căruia acte au fost transformate de presă într'o alură poetică.

Autoritățile rurale își au fiecare un serviciu anume și fac de altfel ce este cu putință.

In Iași nu avem de cît trei jandarmi, destul de ocupați, cari nu se pot deplasa, de cît dacă sunt indicii bine stabilite. De altfel cu toții își fac datoria.

D. *Cerchez*, crede că autoritățile, fără a le aduce o acuzare, să-și facă datoria cu mai mult zel, *pentru că să n'ajungă și județul nostru, în situația județului Neamț, unde nici chiar cu concursul armatei nu s'a putut pune mîna pe Pantelimon,*

D. *Th. Negrutzi*, socotește că ar fi bine să se înființeze sindicate agricole și crearea unei siguranțe private.

D. *Prefect Negrutzi*, spune că aceasta e o chestie ce interesează inițiativa privată.

—*„Am cerut—zice prefectul—o brigadă de siguranță, însă cererea a fost refuzată de siguranța generală, care însă mi a comunicat, că mă pot folosi de serviciul de siguranță din Iași. Ori Prefectul de poliție mi-a comunicat, că siguranța din Iași, e prea ocupată, pentru a mai putea face serviciu județului“.*

D. Negrutzi, adaugă că în marginele posibilității va îmbunătăți serviciul de pază.

Consiliul ia act.

*

După aceasta prefectul face expunerea cu privire la situația județului.

După ce spune, că situația se va putea mai bine analiza în seziunea de Ianuarie, relevă îmbunătățirile făcute.

S'au luat măsuri pentru îndreptarea telegramelor și a liniilor telefonice. S'a făcut recepțiunea la 23 clădiri școlare și un număr de clădiri sunt încă în construcțiune.

S'au rădicat două clădiri pentru judecători, unu la Șipote și alta a Țiganași.

Amintește de ancheta făcută cu privire la judecătorii ambulanți și spune că sunt unii judecători, cari fac cîte 300 kilometri pe lună din care cauză sunt obosiți. Crede că ar trebui înființate cîte-va centre, care ar înlesni sarcina judecătorilor și nici țeranii nu vor avea a face o prea mare deplasare.

Continuînd, d. Negruți spune, că s'a clădit un local propriu pentru administrația de plasă din Bivolari. Cu primăriile lucrurile merg greu, căci comunele n'au resurse pentru a-și face localuri proprii. Va trebui ca statul să le vie în ajutor.

Spune că a intervenit pe lîngă ministerul de domenii și a obținut ca Iașul să fie trecut ca regiune hipică, spre a se aduce o îmbunătățire a rasei cailor, — decăzută azi în Iași. Se vor clădi de o cam dată două grajduri și cu timpul se vor clădi și celelalte, județul fiind împărțit în 14 centre hipice.

Tot după stăruința d-sale, ministerul de domenii a acordat condițiuni excepțional de favorabile locuitorilor din Tomești și Poeni, pentru ca să-și răscumpere noile embaticure, devenind astfel proprietari reali.

După ce mai amintește de expoziția regională, care de și modestă, a fost încurăjătoare pentru săteni, d. Negruți își termină cuvîntarea zicînd că din raportul generai ce se va desfășura în seziunea de Ianuarie, consilierii își vor putea face o imagină vie și de celelalte îmbunătățiri realizate.

Ședința se rădică la orele 1 după prînz.

❑ Pentru tipografia prensului.

Multe a făcut guvernul actual ca să mai scoată din pagubă tipografia *Minerva*—a prensului.

N'ajunge însă. Prensul mai cere, guvernul mai dă. *Monitorul* de azi publică, în această privință, un jurnal al consiliului de miniștri, prin care autoriză pe ministrul agriculturei să imprime de urgență, prin bună învoială, contracte agricole de munci și registre în valoare de *32 mii lei.*

Cui i va cădea pleașca, dacă nu tipografiei prensului.

❑ Prefectul a rămas dureros surprins de faptul că *Opinia* a aflat de lista de subscripție ce prefectul a deschis-o pentru premiarea scopitului.

Prefectul a chemat pe șeful siguranței și pe agenți, invinuindu-i că numai de la ei s'a putut afla afacerea».

Prefectul zise la urmă:

— Atît ne mai trebui, ca Opinia să afle că v'am făcut observații.

A aflat!

*

Privitor la scopiți aflăm una, deși cu mare întîrziere, însă extrem de delicioasă a aceluiași prefect: astă vară, prin August, vizitează Iașul mai mulți gazetari, între cari o doamnă și o domnișoară.

Prefectul, care se ținea scaie de streini, făcu, în una din seri, o surpriză foarte plăcută englejilor: vorbi la toți, adică și doamnei și d-rei, despre secta scopiților, ilustrînd explicațiile savuroase cu fotografii d'ale victimelor, *după operație.*

Curat *shoking.*

❑ Sîmbătă seara va avea loc o ședință la societatea de medici și naturaliști, la care se vor face următoarele comunicări.

Dr. Bacaloglu—a) Anevrism al trunchiului brachiocefalic ameliorat prin tratamentul lui Abrams, b) Sifilis hepatic—Sifilis articular și osos.

Dr. Teodorescu—a) Acțiunea slovainei și a sinergicelor ei asupra respirației, b) Acțiunea opiului asupra secreției urinare,

Dr. P. Anghel—Un caz de corp străin (bob) în trachee, extras prin tracheotomie.

D. Borcea—Scurtă comunicare asupra vermelui parazit „Tricxefalus“.

Dr. I. Nimereanu—Prezintări de bolnavi din clinica Dermato Sifilitică.

Dr. Hortolomei—a) 2 bolnavi cu grefe Le Fort, unul cu tumoare a gîtului, b) Sarcină extra uterină ruptă.

❑ Domnul Cuza gentil cu un.. evreu.

Studentului Rosenbaum i lipsea o jumătate notă ca să fie proclamat licențiat în drept.

Consiliul profesoral rămase suprins auzînd declarația d-lui Cuza:

— I dau eu o jumătate de notă, ca să scap de el de la cursul meu.

❑ **Judiciare.**—Am vorbit despre procesul ce a fost intentat de avocatul Papadopol Calimach, principesei Olga Sturdza, pentru plata unui onorar de 45,000 lei, ce s'ar cuveni avocatului, care a făcut actele de căsătorie și a redactat actul dotal al princesei.

Tribunalul s'a pronunțat, recunoscînd avocatului un onorar de 7,000 lei.

— Se știe că defunctul avocat Gh. Crupenschi, intentase acțiune erezilor defunctului principe D. Sturdza, onorarii de avocat, în sumă de două milioane patru sute mii lei.

Erezii lui Crupenschi și au asumat acum reclamația tatălui lor, și procesul va fi judecat.

— Consiliul de disciplină din Neamț a aplicat avocatului Lazaridi. pedeapsa imputării.

Avocatul a făcut apel, care se va judeca la secția I a, a curții, la 28 Noembrie.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ In beneficiul Societății „Pînea Saracilor“ din orașul nostru, s'a organizat o splendidă reprezentație cinematografică, care are loc astă seară Joi, în sala teatrului-circ Sidoli.

Se va desfășura un program cu totul nou, special alcătuit pentru această reprezentație festivă și va cuprinde între altele:

Uzurpătoarea, mare roman însuflețit interpretat de artiști de valoare.

O întîlnire, scene comice de moravuri pariziane.

Fericire zdrobită, mare narațiune însuflețită de o superioară reușită.

„Agenția Alice“ pentru asigurarea căsniciilor. Comedie cu simpatica Mys tinguett în rolul principal.

Polyeucte, grandioasă înscenare după tragia lui Corneille. Rolurile sunt interpretate de corifeii Comediei Franceze din Paris.

Din Japonia, fabricanții de getas (încălțăminte japoneză. Interesante vederi de călătorie.

In munții Klamm (Svițera Saxonă). Privelești fermecătoare.

Intre vecini, comedie de moravuri pariziane.

Mîne Vineri mare reprezentație.

Noul program viitor începe Sîmbătă seara 12 Noemb: Patimă și onoare, dramă modernă—Prince și friptura de vițel, comedie.

Ultima oră

București 10 Noembrie

Războiul Italo—Turc

Desconcentrarea trupelor grecești

Constantinopol.—După ziarul „Tanin“ ministrul de externe al Greciei a comunicat însărcinatului de afacere al Turciei că rezerviștii mobilizați la graniță au fost desconcentrați.

Ministerul de răsboi primește în fie care săptămînă buletinele comandantului otoman din Tripolis despre efectivul Turcilor. Se vede că de la începutul ostilităților perderile turcilor sunt neînsemnate.

După niște informații din isvor turcesc, Poarta ar fi trimis Puterilor o depeșă de protestarea contra bombardărei portului Acaba și contra faptului că italienii au asvîrlit din aeroplan niște bombe pe spitalul din Zuara.

Importul cărnei din Argentina

Viena.—In camera deputaților după o discuție de mai multe zile, moțiunea socialiștilor și a mai multor deputați din Viena, cerînd importul cărnei din Argentina chiar fără consimțimîntul Ungariei, a fost respinsă.

NOI OFIȚERI DE POLIȚIE

București.— Din 43 candidați pentru examenul de capacitate ca să poptă fi numiți ofițeri de poliție, au reușit numai douăzeci.

Trupe rusești spre Persia

Bacu. — Agenția Westnic, află că al 3-lea batalion de pionieri din Caucas, a trecut la Bacu, îndreptîndu-se spre Persia.

AGENȚI PROVOCATORI IN UNGARIA

Budapesta. — Ziarul social democrat Nepstava, *aduce știrea, că poliția din Ungaria, imitînd Ucrania rusească, a căutat să creeze agenți provocatori în sînul social democrației ungare.*

Poliția a și angajat pe un membru al partidului d. Desider, care a primit însărcinarea, însă cu consimțimîntul partidului.

Astăzi ziarul demască aceste tendințe ale poliției.

AVIAȚIUNE

București.—Aurel Vlaicu, a făcut eri o ascenziune, atingînd o viteză de 110 klm. pe oră.

MASACRAREA FEMEELOR ARABE

Londra.—Ziariștii englezi de pe cîmpul de rezboi, confirmă că italienii masacrează femeele arabe.

BOMBARDAREA SPITALELOR

Constantinopol. — Comandanții trupelor turcești din Tripolis, au comunicat ministerului de rezboi, că trupele italiene bombardează spitalele și ambulanțele turcești.

INTRUNIRE

București.—Aseară a avut loc o imposantă întrunire, a alegătorilor din culoare de verde, la locuința d-lui Iancu Brătescu.

Au luat cuvîntul numeroși oratori.

Moșie de vînzare *lîngă un oraș din centrul Moldovei. Suprafața 146 hectare, loc arabil, fîneață, vie, casă frumoasă. Informații, Nicu Battin, Hotel Traian.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa .d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane)

Dr. J. BRENER
După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. Solomovici
Specialist pentru boale de
Nas, Gît și Urechi
Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.
Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

MED. ȘI CHIRURG
Dr. F. Ackermann
Faceri, boli de femei și copii
Sero-reacțiunea Wassermann
Consultațiuni 9—11 3—5
S'A MUTAT
Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI
Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o pozițiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilități, etc.
Climatoterapie—Hidroterapie
Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES THUIR) FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — Lei 150,000 pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a Lei 20,000

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei **1.50**

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sft. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inscrîși la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

In 20 Octomvrie 1893, Academia de Medecină din Paris este Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUĂ FRANCESCĂ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângeluĭ, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismuluĭ, rumatismuluĭ, tumorilorĭ, afecțiunilorĭ cangrenose, lepreĭ, gatuluĭ, ulcerilorĭ inveterațĭ* și atotulorĭ bôle provenind din necurățenia și alteratiunea sângelui.

Specificŭ prin excelențĭ contra *BÔLELORĬ SIFILITICE* și a teribilorĭ lorĭ consecințe; dobândite sau ereditare, recente saŭ invêterate și rebele (accidentelorĭ gureĭ și a gâtuluĭ, putredinĭ ôselorĭ). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincțiunile ce onóră Pesmeții Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace și energicŭ dintre **Depurativĭ pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmețĭ d'un gust fórte plăcutŭ și de digestiune ușóră se conservă ani intregĭ in orce temperatură și climă. Dupe 4 anĭ de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broșura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seu oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmețĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparațiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanității.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

Baym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu Motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1445—Sîmbătă 12 Noembrie 1911

Coöperative municipale

Intre cauzele care au provocat și provoacă scumpirea traiului, trebue să recunoaștem că un loc de frunte îl ocupă starea comercială și industrială a unei țări.

Și comerțul contribue la aceasta prin modul său de a se practica, atît în interiorul țării, cît și în afară.

In adevăr, dacă analizăm operațiunile la cari se dedau comercianții, o să putem constata că dînșii sunt pentru o bună parte, motiv de scumpire a deosebitelor articole ce se vînd și se cumpără.

Comercianții fiind intermediari între producător și cumpărător, trăesc din această profesiune. Nu e nevoe a se face multă discuțiune asupra rolului, pe care dînșii sunt chemați a-l îndeplini, dar putem aprecia că dacă numărul lor e prea mare, forțamente lucrurile vor tre-trebui să se scumpiască.

Dacă o aceiași marfă trece prin trei sau patru mîni pînă să ajungă la consumator, dacă fie care intermediar trebue să cîștige ceva din această operațiune, căci aceasta e profesiunea din care trăește, evident că prețul cu care lucrul se cumpără de la locul de producțiune și acel cu care se vinde va fi cu mult rîdicat.

De aceia prea marele număr de intermediari nu va aduce o ușurare a traiului nostru. Căci dacă necesitatea de a-i avea este evidentă, nu tot așa trebuesc văzute lucrurile cînd e vorba de înmulțirea lor peste ori ce măsură.

In alte țări s'a început o luptă contra acestui curent, luptă care ținește la reducerea numărului mijlocitorilor.

Marile magazine de prin centrele în semnate ale apusului, au tocmai menirea de a face ca între producător și consumator să fie un singur intermediar.

Aceste mari magazine nu luptă pentru a distruge comerțul și spiritul comercial din țară, dar ele ajung la aceia că numărul comercianților autonomi să se mai împuținezе, concurența între ei să nu mai fie așa aprigă, concurența care să i ducă la scumpirea lucrurilor, iar în cazul cînd nu o pot face să se dedea la oare-cari practice, nu tocmai corecte.

Alături cu marile magazine, despre care nu se poate zice de cît că sunt stabilimente pur comerciale, stau societățile cooperative, în special cele pentru consumație, al căror rost este cam tot același. Și ele luptă pentru a ajunge ca între producător și consumator să existe un singur intermediar, care va fi societatea. Astfel se va face, zic propagatorii pentru înființarea lor, ca lucrurile de cari are nevoe omenirea să se poată vinde în condițiuni de preț acceptabile, precum fiind și de o calitate mai bună. Despre societățile cooperative însă nu s'ar putea zice că sunt stabilimente comerciale. Natura lor e complexă, prin rolul pe care sunt chemate a-l juca.

Dacă pleacă de la ideia ca să se îmbunătățească starea materială a celui nevoiaș, aceste societăți tind să aducă moralizarea individului, tind cu alte cuvinte la o transformare socială, atît economică cît și culturală. Apoi în exterior comerțul, supus unui regim vamal special contribue de asemenea la scumpirea traiului nostru.

De pe la 1879 bate un vînt protecționist mai asupra tuturor statelor, atît europene, cît și din alte continente. Germania sub impulsiunea lui Bismarck, se poate considera ca fiind capul acestei mișcări.

Sperau unii că acest cuvînt va fi trecător. In realitate el s'a întărit și dacă e o luptă pe acest teren între țări, ea nu se dă pentru micșorarea taxelor de import, ci de o parte pentru înglobarea a cît mai multe produse sub regimul acesta excesiv de protecționist, precum și pentru rîdicarea taxelor.

In concertul de tîngueli pentru scumpirea vieții, nu se prea văd țări cari trăesc sub regim de liber schimb, ori au un tarif vamal mai moderat. Anglia, Belgia, Olanda etc, unele liber schimbiste, altele cu o protecțiune modestă, nu fac cor cu Franța, Austria etc.

Dacă ne întoarcem către noi, ne putem întreba dacă păcătuim și noi din aceste două puncte de vedere. Avem noi pletoră de comercianți? Avem tarif vamal prea urcat și asupra multor soiuri de produse?

Noi, ce e drept, nu ne am prea plîns de mulțimea comercianților. Aș putea zice mai bine însă, că noi am privit această chestiune din punct de vedere material.

Dacă însă privim lucrurile așa cum se prezintă ele în complexitatea lor, negreșit va trebui să recunoaștem că avem comercianți destui, ba încă mai mult de cît nevoile schimbului cer.

Și lucrul e explicabil pentru că e singura industrie care a rămas absolut liberă, nereglementată.

In afară de condițiunile generale prevăzute în codul de comerț, ori cine poate îmbrățoșa această profesiune fără să i se ceară posesiunea vre-unui capital material, ba nici intelectual.

Comerțul în zilele noastre apoi a primit o extensiune așa de mare, în cît sub această denumire nu intră numai cei ce fac operațiunea de intermediari pentru vînzare de mărfuri. Astăzi comeciantul e om de afacere, comerțul o afacere.

Și dacă punem la un loc pe toți cei ce fac afaceri, atunci numărul comercianților devine destul de respectabil.

Dar chiar de am limita numirea aceasta numai la intermediarii pentru mărfuri, numărul lor rămîne totuși destul de însemnat. Cei mai mari fac de multe ori carteluri, cei mai mici se luptă între ei, iar rezultatul e că marfa se scumpește și noi consumatorii suferim.

In cooperative se întrevede un remediu la aceasta.

Și dacă în această ordine de lucruri inițiativă individuală lasă mult de dorit, ar putea face ceva autoritățile constituite, cum ar fi de exemplu Primăriile.

Francejii cari au suferit se pare mai mult de pe urma scumpirei vieții, și chiar dacă n'au suferit atît, dar au protestat mai sgomotos contra procesului de urcare a prețurilor, găsesc de asemenea soluțiunea problemei în cooperative comunale.

Negreșit aceste cooperative vor atinge micul comerț particular. La aceasta, autorii proectului pentru cooperative municipale, francejii, răspund că este esențial de a poseda în timpuri de criză economică niște regulatori, niște indicatori siguri, ai valorii reale a lucrurilor, mai ales cînd e vorba de obiecte strict necesare existenții.

Apoi în ideia acelora mai stă că chiar dacă asupra prețurilor nu s'ar face speculațiunii, totuși cooperativele vor influența asupra spiritului public. Chiar dacă ele n'ar servi de cît să ne evite cîte-va mișcări violente, totuși cooperativele comunale aduc un serviciu însemnat, zic ei.

De și Franța trăește sub alt regim politic, totuși se găsesc multe lucruri bune de imitat acolo.

Nouă ne lipsește energia și inițiativa individuală. S'o avem cel puțin ca colectivitate. Vom face opere utile dacă Primăriile s'ar pune în fruntea unei mișcări pentru cooperative de consumație prin orașe.

V. I. Radu.

Paza în județul Iași

Jandarmii rurali operase cu multă sălbătăcie, în județul Iași, pe timpul alegerilor generale. De atunci nu se mai știe, dacă avem jandarmi rurali.

Comandantul lor, un incapabil, stă în tîrg și se ocupă de comerț. E comerciant la sf. Spiridon, pe piață; ie agricultor, ie proprietarul unui șir de camere... ce se închiriează cu luna. Dacă este și comandir de jandarmi, cari trag cu pușca în opozanți, asta o face din obicei: ie căpitan de patru decenii.

Cu comandirul acesta și cu jandarmii sei, viața oamenilor, la sate, și avutul lor, sunt în mîinele făcătorilor de rele. Cine nu vrea vine în sate, bate, leagă, trage cu pușca, fură și vine la tîrg, la Iași, unde este comandant d. Stroja, care, cu subalternii sei, se ocupă de abonamentele gazetei guvernamentale și de spoliat prostituatele.

Nimeni nu cheamă pe prefectul poliției la datorie. Dar situația la sate a ajuns așa de exasperantă, că s'a miluit de dînsa cumnatul prefectului, un om care locuește la țară și vede zilnic situația și vede cum operează hoții, pe cînd jandarmii, oameni politici, habar de grijă n'au.

Chestia hoțiilor de la sate a format obiectul unei interpelări, în ședința de ieri a consiliului județean, cînd d. Cerkez a arătat nesiguranța în care trăiesc proprietarii și arendașii.

Interpelatorul a dat vina pe administratorii de plasă, pe faimoșii licențiați în drept, cari vin la țară fără experiență, fără putere de muncă și, mai ales, fără inteligență.

A răspuns prefectul, potrivit ca totdeauna, că a cerut concursul prefectului de poliție, care a răspuns că nu l'ar putea da, de oare-ce n'are poliție suficientă la oraș.

Discuția de ieri a rămas fără rezultat. La sate vor continua hoțiile—ca și la orașe: jandarmii de la sate sunt puși să facă politică, poliția de la orașe este degradată moralicește de prefect, care o în trebuințează la scopuri inavuabile.

Poliției i trebue un șef capabil, jandarmeriei de asemenea. Iată adevărul.

„Succesul nostru".

Am putea striga succesul nostru. Dar o spunem în toată sinceritatea: ne este rușine de asemenea succes. Să te laude „Evenimentul"—asta, pentru noi, ie injurie; să te înalțe acelaș ziar—ie o coborîre profundă.

Dar ziarul d-lui Grecianu, în două articole ale numărului său de ieri, laudă pe șefii noștri. De cinci ani înjură, ieri încă înjura, mîine va înjura iarăși, acuma laudă.

Despre d. Take Ionescu, spune în articolul de fond: „toată lumea cunoaște pe d. Take Ionescu. *Abil și încercat, om politic, d-sa a adus reale servicii țărei și partidului conservator, Nu zicem că d. Take Ionescu n'ar merita, să aibă situația de șef al partidului conservator,* dar *acum* lucrul acesta nu se poate".

Evenimentul inaugureaza în același număr o rubrică intitulată „Album politic" și acordă întăetatea d-lui A. Badareu.

Estragem; „*unul din cei mai simpatici cetățeni ai Iașului,* A ocupat o catedră la un gimnaziu, s'a înscris în barou—*cît drum a parcurs de atunci.*

Grație extra-ordinarei sale puteri de muncă, conu Alecu (foarte familiar, N. R,), *s'a impus* în politica ieșană. Ca ministru de justiție, a făcut *importanta reformă* a contenciosului administrativ".

Ne este absolut indiferent ce păreri are d. Grecianu—dînsul este autorul ambelor articole citate—despre șefii noștri.

Dar, ca o gazetă, care înjură zilnic ca la ușa „Evenimentului", să schimbe brusc linia de conduită, să meargă pînă a recunoaște d-lui Take Ionescu dreptul la șefia partidului—iată dovada, că ziarul acesta este inconștient, că nu știe de ce înjură, nu știe de ce laudă.

Noi, la rîndul nostru, n'am putea face la fel: nu putem spune, că d. Grecianu este din cei mai simpatici cetățeni, că ar fi făcut vre'o reformă ca ministru, sau că ar poseda putere de muncă.

Menținem toate părerile noastre despre „fruntașul Moldovei" și n'avem nevoe de certificatul său în ce privește dacă d. Take Ionescu a adus servicii țării, sau că are dreptul, acum sau mai tîrziu, la șefia partidului.

ZAHARUL

Scumpirea zaharului a ajuns o problemă, care cere o dezlegare cît mai neîntîrziată. Din pricina acestei scumpiri sufere fiecare menaj, dar mai ales sufer toți consumatorii. Unde te întorci n'auzi astăzi altă vorbă de cît că numai e de trăit pe așa vremuri.

Și în adevăr astăzi în Iași nu se găsește zahar cu un preț mai mic de un leu 40 bani chilogramul.

Dar ce e mai mult, multe băcănii ceva mai departate de centrul orașului nici nu posedă un asemenea produs alimentar.

In fața unei asemenea stări de lucruri, orice discuțiune teoretică rămîne pe al doilea plan. Căci e sigur că nu discutînd astfel se poate aduce vre-o îmbunătățire acelei stări. Nu astfel se poate răspunde acelui, care strigă și protestează că sufere de pe urma scumpirii zaharului.

Și dacă procesul acesta de scumpire ar fi rezultatul unor împrejurări naturale, atunci calea valea, poate ar mai merge. Dar cînd la mijloc sunt oare cari practice nu tocmai corecte, negreșit lucrul se schimbă.

Astfel, o sumă de negustori din Iași se plîng că au comande de zahar la fabrici, făcute încă acum patru și chiar cinci săptămîni, fără ca pînă astăzi să fi putut obține vre-un rezultat. Și să știe că în comerțul zaharului nu intră credit. Dacă plătești bani sunători ți se trimete marfa, dacă nu, nu. Va să zică negustorii au plătit de acum cinci săptămîni și marfa tot nu le-a sosit.

Și ei singuri nu-și pot explica care poate fi cauza acestei situațiuni. Se șoptește că ar fi lipsa de vagoane. In asemenea caz se înțelege este vina Direcției Căilor ferate. Ea va fi vinovată că din punga contribuabililor să scot sumi, cari adunate la un loc pot să se ridice la zeci și chiar sute de mii de lei. Căci evident este că dacă marfa s'a rărit, atunci prețul ei forțamente s'a ridicat, iar vina pentru rărirea marfei o poartă acea Direcțiune.

De altă parte s'a oprit pentru moment ori ce comande, vreau să zic că în afară de aceia că comandele vechi nu se efectuiază, dar acum negustorii se țin în rezervă.

In adevăr cei cu eftenirea traiului au răspîndit vestea că în curînd prețul zaharului va scădea.

E ușor de înțeles cum în asemenea caz toată lumea stă în așteptare.

Căci să ne închipuim că astăzi ai cumparat un vagon de zahar, al cărui preț l'ai plătit, căci altfel nu ți se eliberează marfa.

Mîne se găsește o măsură prin care prețul lui scade cu 20 bani la chilogram. Te-ai expus atunci a perde de azi pe mîne 2000 lei, ceia ce cred că nimeni nu o voește și foarte puțini negustori ar putea o suporta.

Dar dacă această situațiune dăinuește, evident că o să ajungem din rău în mai rău. O să ajungem ca pe vestita vreme a blocului continental, din timpul lui Napoleon întâiu. Atunci s'a oprit aducerea zaharului din Anglia, lumea a suferit, dar chimia a găsit chipul ca zaharul să se fabrice nu numai din trestie de zahar, ci și din sfecle. Și așa rabdarea a avut un rezultat bun.

Acum avem zaharul din sfecle. Poate guvernanții noștri socotesc că a sosit vremea ca să se găsiască în zilele noastre pentru fabricarea zaharului, altă materie primă de cît sfecla. In asemenea caz n'ar fi rău să ni se spună, și atunci vom avea și noi răbdare.

Dar dacă așa ceva nu se întrevede, atunci noi consumatorii cerem și cerem cu toată puterea ca să se ia toate măsurile pentru eftenirea zaharului. Să se aducă zahar din străinătate, fără taxe vamale mari, să se iea înțelegere cu fabricele din țară, să li se impue la nevoe acestora, dar să se iea o măsură pentru eftenirea reclamată de toată lumea, să se pună în acelaș timp vagoane suficiente la dispoziția comerțului pentru transportul produselor alimentare și în genere a celor strict necesare. Să se modifice tarifele de transport, micșorîndu-le cît mai mult pentru asemenea produse. Și astfel cred că se va face ceva bun și folositor.

V. I. R.

OAMENI ȘI LUCRURI

Doctorese și avocate

Sunt cincisprezece ani de cînd facultățile noastre de medicină au acordat primele diplome de doctorese în medicină.

In 1896 s'a eliberat prima, în 1898 a doua diplomă de felul acesta. S'a mers de atunci mult mai departe. In 1909 Universitatea din Iași a abilitat cea dintâiu docentă a facultății de medicină, ceea ce înseamnă o pregătire a femeilor pentru catedrele universitare.

Mai avem cazuri de docențe la științi și matematici, acordate femeilor licențiate. La facultatea de științi avem și preparatoare la laboratoriu, deci asistente de profesori. Numărul studentelor e în creștere la toate facultățile. De ce rămîn oare închise ușile facultății de drept și carierele respective? Căci nu învățămîntul dreptului e interzis, dar socialmente studiul dreptului pentru femei ne putînd realiza nici un folos, lucrul se reduce de fapt la o suprimare a studiului, căci în această ramură, mai mult ca în altele, nu poate fi exclus punctul de vedere utilitar și nu poate fi vorba de... artă pentru artă. Cine întreprinde studiul legilor trebue să se gîndească la urmările practice ale unui atare studiu.

Am amintit eri unele din motivele frivole pentru cari—în state culturale ca Franța—se ducea campania contra admiterei femeilor în barou, după ce de atîta vreme dispăruse prejudițiul contra învățămîntului universitar al femeei în genere.

In Franța doară bunul Molière spusese că:

Il n'est pas honnête, et pour beaucoup de causes
Qu' une femme étudie et sache tant de choses...

Iar Victor Hugo, mai delicat și mai romantic, spunea:

.. Rêver, puis s'en aller,
C'est le sort de la femme.

Dar odată experiența făcută, cu atîta izbîndă, în Franța, cum de se îndepărtează în alte țări—între cari și a noastră—soluția firească a egalizării.

Acum de curînd profesorul Bernahzic la Viena, inaugurînd cursul său la facultatea de drept, a început prin a constata cu regrete că nu găsește studente în sală.

In chestiunea studiului medicinei s'ar fi putut înțelege, pusă la un punct, mai ușor rezistența și prejudițiul. Se invoca marea cauză a „pudoarei" amenințate, a incompatibilității și așa mai departe.

Cu toate aceste astăzi nu mai există facultate de medicină în lume, fără studente: nu mai este congres medical, în care să nu găsim un însemnat număr de doctorese. E oare de crezut, atunci că omenirea va rezerva numai această unică specialitate—a legii, sexului tare care n'a dovedit prin nimic a fi superior în ce privește criteriul ori instinctul dreptății?

Că, odată primite în templele legilor, nu vor fi primejdioase prin trecere și stăruinți probează însuși faptul că pînă astăzi n'au găsit măcar atîta grație ca să li se deschidă porțile acelor rentabile cariere în legătură cu dreptul, [illegible] fără îndoială o mare nedreptate socială,—și este consfințirea vechei zicători bărbătești a Francejilor.

Du côté de la barbe est la toute-puissance
Rodion

POEȚII TOAMNEI

Ca de obiceiu, revistele literare abundă în strofe ocazionale, izvorite din acea profundă și eternă senzație de melancolie pe care o dă anotimpul toamnei.

In banalitatea motivului se găsesc încă destule accente ce reușesc a ne mișca sufletele, inspirîndu-ne acea vagă și duioasă părere de rău care leagă simțirea omenească de moartea naturii, statornicind între una și alta o comunitate de armonii.

Mai rară, în zilele noastre, este inspirația descriptivă,—în genul pastelului, așa cum ne întîmpina odinioară în opera poeților noștri. Doar cîte odată în volumele mai nou apărute găsîm această notă lirică și idilică, venită să ne suggereze *nu* tristețea firii în agonie, ci belșugul și bogăția pe care le aduce pretutindeni anotimpul fecund al toamnei.

Intre cei puțini care țin să evoce aceste note, găsim pe d. Florian Becescu, în al cărui volom recent apărut „In valuri„ întâlnim excelente bucăți descriptive închinate toamnei. Așa este „Cortegiul" suggestiv ce rîde și cîntă ca un imn în slava anotimpului îmbelșugat, risipind melancolia și îmbinîndu-se cu ea:

Vezi cum din zarea arămie
Zăbranic rece s'a lasat
Și cum, pe cîmpuri zîmbitoare
In carul ei bătut de vînt,
Bogată 'n daruri minunate
Sosește toamna pe pămînt?

O barză c'un brotac în gură
Cortegiului e anunțătorul;
Cu pașii măsurați și țanțoși
Se ține 'n urma ei cocorul,

In carul ce străbate cîmpul
Și codrii deși rămași pustii,
S'au înhămat—ciripitoare
Un stol de rîndunici sglobii
Pe capră-un iepure destoinic
Cîrmește caii din mustăți,
In jurul carului aleargă
Nenumărate vietăți
Sosite de prin lunca stearpă
Din codrul desfrunzit și rece,
Să 'ntîmpine cu 'nchinăciune
Cortegiul toamnei care trece.

Vin graurii cei grași și negri
Și durdulii pitpalaci...
Prin iarbă, mustăcind, vătuii
S'alungă, sar ca niște draci;

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

Mierloii cîntă doina Toamnei
Iar greerii faimoşi cobzari,
Acordul ţin cu frenezie
Acestor meşteri lăutari.

Natura 'ntreagă astăiz cîntă
O melodie în surdină
Cortegiului frumos ce trece
Sub bolta dulce şi senină
Pe care soarele prielnic
Işi plimbă chipul visător
Şi par'că-i pare rău că nu e
Şi el un simplu muritor,
Să soarbă din beţia sfîntă
Acestui vis de feerie,
Ce poate pentru mulţi din lume
De-apururi n'o să mai revie.

In caru-i presărat de frunze
Ce cad din pomii auriţi,
Stă zîna Toamnei tolănită,
Cu ochi de mură umeziţi
De fericirea 'nbelşugării.
Un zimbet dulce şi păgîn
Ii flutură pe gura roză
Iar mere-albe ascunde 'n sîn.
In jurul frunţei o coroană
De viţe cu ciorchine roşii
Işi picură gustosul sînge
Ce-alunecă peste frumoşii
Obraji ca laptele ai zînei
Fermecătoare şi nurlie,
Pe-a cărei formă vag pluteşte
O undă de melancolie.

*

Iată acum şi momente din viaţa viei şi a culesului.

Prin nesfîrşitele podgorii,
Ca un şirag de dulci suspine,
Cavalul picură o doină
In pacea zilelor senine.
Amurgul e un vis şi seara
Cînd din văzduh căzu răcoare,
Cînd muncitorii fac o roată
In jurul ciorbei poftitoare,
Ard focuri, cîntece se 'nalţă,
Viorele îşi plîng simţirea;
De o beţie neaşteptată
Parc'că-i cuprinsă toată firea,
Iar cînd, adîncă, nepătrunsă,
Se lasă noaptea peste vie,
Vierul doarme iepureşte
In sgomotul de tocălie.

In caru-i mîndru, toamna trece
Purtînd atîtea bogăţii....
Şi'mi amintesc, mişcat, de anii
Acelei dulci copilării,
Cînd, în vătucul de la vie
Vegheam să se ivească zorii.
Să mă reped pe dealul verde,
Ca să ajut culegătorii.
Văd a lor albe siluete
Inşiruite pe răzoare,
Şi-acum îmi sună la ureche
Cîntările răsunătoare
Şi gluma lor şi rîs la fete
Veselnice şi durdulii.
Bătrînii spun cîte-o poveste
Cu draci, năluce şi stafii
Iar gluma trece peste margini
Şi via e de riset plină,
Vierul, cînd a prins vre-o fată
Vîrînd în sîn cîte-o ciorchină.

In slonul aşezat pe vale,
Din coşul cărui iesă fum,
Pe pirostii ceaunul fierbe,
O viaţă nouă 'ncepe acum:
In vreme ce pe umeri ţapeni
Hîrdăiele sosesc din vie,
Vre-o cîţi-va inşi, după vioară,
Ii trag în zghiab o „zurzulie"
Strivind atîtea milioane
De diamante şi rubine.
Şi mustul curge gros şi dulce,
De vin butoaiele sunt pline;
Mişcat de arome 'mbătătoare
De viul farmec al cîntării,
Eu fericit privind la toate
Mă pierd în lumile visării.

. . . . . .

In focul soarelui ce arde
Obrajii celor ce muncim,
Se umplu coşurile iute.
Cu toţi lucrăm şi toţi zorim,
Şi întristată, biata viţă,
A omului bogata roabă,
Rămîne 'n urmă jefuită
De preţioasa ei podoabă.

De închiriat *chiar de acum un apartament conţinînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci şi altele. Cu instalaţiune de lumină Electrică cu lămpi instalate, şi apă, şi mobilate.*

ŞI

De vânzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conţinînd 8 camere şi 2 antreuri, beci grădină şi altele şi 2-lea, cu 3 camere, 2 pivniţe, grajd, şură şi alte aarete şi grădină.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iaşi Str. Bucşinescu No. 15.*

Litere-Ştiinţe-Arte

Shakespeare la Huşi.—In „amintirile" republică excelenta artistă a Capitalei d na Mărioara Voiculescu, în ziarul teatral „Rampa" găsim următorul picant epizod dintr'un turneu artistic in provincie:

„,Romeo şi Julieta la Huşi! Bietul Shaskespeare, chinuit pe o scenă cît palma, într'o sală de berărie, într'o atmosferă plină de mirosuri învechite şi de fum de ţigări. Vă închipuiţi ce-a trebuit să fie.

Dar dacă reprezentaţia a mers cum a mers, dacă spectatorii n'au şuerat şi dacă noi ne-am putut ţine rîsul, faimoasa scenă a balconului însă a fost indescriptibilă.

Pentru că n'aveam balcon şi pentru că era cu neputinţă să instalăm macar o parodie de balcon, am făcut o gaură în decor în loc de fereastră, şi pe cînd Romeo îşi suspina durerile şi iubirea în faţa pînzei mîzgălite oribil, eu îmi scoteam capul prin gaura de sus, suită ca să ajung la dînsa, pe un butoiu.

Scena era memorabilă.

Cum bucătăria nu era dispărţită de scenă, auzeam certurile ehelnerilor şi zgomotul ibricului de cafea, care fierbea pe plită.

In vremea asta d-na Mărculescu, imita cîntecul privighetoarei, suflînd disperată dintr'un fluer, care nu vroia să fluere, Romeo—Demetriad—continuă să ofteze şi să-şi plîngă iubirea zădărnicită pe cînd eu, în pielea Julietei, ridicam ochii extatici în bagdadia ţesută cu painjeniş, în loc de stele, frămîntam cu picioarele fundul butoiului şi-'mi muşcam buzele ca să nu rîd".

*

❑ **Pravila de la Govora.** — Dl. I. Peretz, cunoscutul profesor la Universitatea din Iaşi a început a publica în Revista p. istorie, filol. şi arh. studiul său asupra Pravilei de la Govora. Din studiu a eşit fascicula I. Toate părerile greşite emise de istorici asupra originei Pravilei de la Govora cad, faţă cu textele nouă aduse la iveală.

Pravila a fost tradusă în 7149 (1640), de M. Moxalie. Dl. Peritz întovărăşeşte textul Pravilei de la Govora cu textul slavon al Pravilei de la Bistriţa (Moldovenească), apoi pe coloana a treia dă o nouă traducere literară a textului slavon, după exemplarul scris la mănăstirea Bistriţa din 1618. Alte 3 copii mai vechi au fost acea de la Bisericani 1512; pravila de la Neamţ 1557, pravila de la Putna din 1581. Iar jos în notă ne dă textul grecesc după ediţia lui Cotelerius „Ecclesiae Graecae monumenta", tipărit la 1667.

Lucrarea d-lui Peretz va revoluţiona teoriile juriştilor asupra originei şi naturii dreptului la Romani.

*

A apărut No, 20 din cunoscuta bibliotecă „Lumina", cuprinzînd „Arria Marcella" de celebrul scriitor francez Theophile Gautier. în traducere romînească de poetul N. Davidescu.

Un volum 30 bani.

*

A apărut „Education et Religion", Essai sur l'origine du Christianisme par Adèle Xenopol.

E traducerea în limba franceză a unei conferinţe filosofice a distinsei scriitoare.

*

După ce s'a rostit în presă asupra Germaniei, marele fizician american Edison îşi dă părerea asupra Franţei, unde găseşte locuinţele mizerabile. In schimb laudă drumurile publice şi... bucătăria.

*

A apărut „Arta Romînă" anul al IV-lea — No. 7 şi 8 (Septembrie şi Octombrie) cu următorul sumar:

A. D. Atanasiu. — Pinacoteca, şcoala de Arte Frumoase şi Conservatorul la serbările jubilare.—Vasile Ravici.—Reflecţii dela „Salonul Oficial" 1911. — T.—Theodore Rouseau (1812—1867) — Vasile Ravici. — Salonul Oficial 1911. Decernarea premiilor la expozanţi. — Viorela.—Un altar lui Wagner.—N. N. T.—Jurnalul unui pictor.— Ada.—Teatrul ieşan. — A. D. Atanasiu—Expoziţia Cosmovici şi Briese.— Liviu Patriciu—Cîntec (poezie). — A. D. Atanasiu—Casa Artiştilor —N. Enăceanu—Cronica Muzicală. Examenele dela Conservatorul din Bucureşti.—M. E. Cronici.

Ilustraţii.

*

Ludvig Fulda, autorul comediilor *Prostul* şi *Prieteni din copilărie*, cari s'au reprezentat cu atita succes pe scena Teatrului Naţional, a scris o nouă comedie *Piratul*.

Piratul se va da pentru întăia oară prin Ianuarie viitor, la teatrul Curţei din Viena.

*

Guvernatorul din Noua-Caledoia, în America, a restabilit pentru anul current premiul natalităţii ce se acordă indigenilor.

Premiul e de 10 franci pentru fiece declaraţie de copil nou născut.

In acelaşi timp s'a reorganizat asistenţa sanitară pentru populaţia săracă şi ambele măsuri combinate s'a dovedit, că dau rezultate bune.

*

STRUNA ZILEI

ŢEARA PIERE ŞI BABA...

Se anunţă că mama împaratului Chinei, a fugit cu un actor tînăr.
Ziarele.

China revoluţionară
Toată 'n flăcări stă... Şi dacă?!
Ţeara poate să şi piară
Numai baba să petreacă!

INFORMATII

❑ **Modificarea legei patentelor.** Intre alte proecte de legi, d. prim-ministru P. P. Carp, va supune deliberărei consiliului de miniştri, un proect de lege pentru modificarea legei patentelor.

Nu cunoaştem în totul economia proectului modificator, totuşi putem da cîteva lămuriri asupra taxelor, cari privesc, cîte-va clase de patentari.

Prin legea în vigoare, patentarii sunt împărţiţi în opt clase, cari sunt impuşi la taxele de patentă după populaţiunea oraşului unde locuesc.

Oraşele erau împărţite în şase categorii distincte; cele cu o populaţiune de peste o sută şi una mii în prima categorie, cele cu o populaţiane de peste 50,001 în a doua categorie, cele cu o populaţiune de peste 25,001 suflete în a treia categorie, cele cu o populaţiune de peste 15,001 suflete în a cincea categorie şi cele cu o populaţiune de peste 2,001 suflete în a şasea categorie.

Clasa opta din oraşele cu o populaţie de peste 3,001 suflete era scutită de ori ce taxă, precum şi cl. VII şi a VIII-a din oraşele. cari intră în categoria a şasea.

Prin noul proect de lege, ultimele trei clase: a şasea, a şaptea şi a opta sunt scutite de ori ce taxă de patentă. Aşa de pildă, patentarii din clasa şasea cari plăteau o taxă de 18 lei, cei din clasa şaptea, cari plăteau 9 lei şi cei din clasa opta, cari plăteau 6 lei, nu vor mai fi supuşi nici unei taxei.

De asemenea, vor fi scutiţi de taxa patentei şi patentarii celor din urmă trei clase din celelalte cinci categorii de oraşe, împărţite prin lege, după populaţia lor.

Pe cît ştim, proectul pentru modificarea patentelor este întocmit şi va fi adus în cea mai apropiată şedinţă a consiliului de miniştri.

❑ Consiliul profesorul al facultăţii de medicină în Iaşi, întrunit alaltăieri, a votat regulamentul facultăţii întocmai după regulamentul facultăţii din Bucureşti.

❑ Dacă incidentul intervenit între d-na dr. Puşcariu şi d. profesor dr. Socor, nu va putea fi aplanat, se va proceda la anchetă conform cu legea sanitară.

Ast-fel de anchetă se face de patru medici primari ai Spiridoniei, traşi la sorţi şi de doi delegaţi ai consiliului sanitar superior.

❑ Oferta băncii imperiale din Petesburg de a cumpara moşiile din Basarabia ale Spiridoniei, a fost pusă la dosar, epitropia nevoind să trateze decît direct cu guvernul rus, singurul în drept de a cumpara acele moşii

❑ La ministerul de războiu se studiază reforma codului de justiţie militară.

Ministrul a numit, în acest scop, o comisie compusă din domnii Oscar Niculescu primul preşedinte al Curţii de apel din Bucureşti, Ef. Antonescu, preşedintele trib. Ilfov, Emanuel Antonescu, profesor la facultatea de de drept, colonelul Stanciovici din ministerul de războiu, lt. colonel Scărişoreanu de la marele stat major, căp. Homoriceanu, dela consiliul de revizie şi căpitanul Leon Alexiu, de la marele stat major.

❑ Petre Ivanovici, brutar în Iaşi, a reuşit să scape de armată prin fraudă şi, la petrecere fiind, a declarat singur aceasta.

Făcîndu-se cercetări s'a dovedit că Ivanovici s'a prezintat la recrutare cu numita Anica Vulturescu, care s'a dat de mama lui, văduvă săracă, şi cu martorii N. Neculau, Em. Scarlat, Popescu şi jalbarul Dediu, declarînd toţi că Anica este mama văduvă a lui Ivanovici.

Toată banda a fost arestată şi astăzi va fi înaintată parchetului.

❑ *Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.*

❑ **Lipsa şi scumpirea continuă a zahărului.**—De patru zile încoace Iaşul este lipsit complectamente de zahăr. In tot oraşul nu se găseşte zahăr de loc, şi nici angrosiştii din localitate nu au în depozit.

Cauza acestei lipse se explică prin faptul, că nu sunt vagoane, care să transporte zahărul de la fabrici în Iaşi, iar cea mai mare parte din agrosişti, cari au mai avut zahăr în depozit, profită de această ocazie. scumpind ei zahărul de la 1.18 la 1.28 kgr., astfel detailiştii sunt nevoiţi să-l vîndă cu 1.40 şi chiar 1.50 kgr.

Cu toate protestările în contra lipsei vagoanelor, direcţiunea c. f., pare a nu fi luat încă nici o măsură eficace în contra acestei stări de lucruri, pretextînd că vagoanele, în mare parte sunt ocupate cu transporturile de mărfuri colective, cari stau săptămîni întregi nedescărcate în staţiuni, dată fiind lipsa personalului şi a locurilor de descărcare.

Ceia ce e mai rău, este că preţul zahărului merge crescînd. Actualminte preţurile de vînzare sunt următoarele: zahărul cub 1.40, zahărul căpăţînă 1.35 zahărul tors şi pulbere 1.20 şi 1.25 Kilogramul.

Cu toată scumpirea, de 4 zile încoace, după cum am spus, n'a mai fost zahăr în Iaşi, şi nu se ştie încă, dacă vom avea zahăr, nici peste 2 sau chiar 3 zile.

Comercianţii angrosişti de zahăr, au făcut noui reclamaţiuni atît la direcţia căilor ferate cît şi la fabricile de zahăr spre a se lua urgente măsuri pentru eliberarea vagoanelor.

❑ D. I. Popovici, profesor din Iaşi, a scos de sub tipar partea I din studiul său „Chronique de Grigoire Uréche", unde dă textul Cronicei lui Urecke cu variante la fiece pas, după manuscriptele aflătoare la Academia Romînă.

Partea II, studiul, va urma în curînd în franţuzeşte pentru a întregi şi corecta lucrarea similară a d lui Emil Picot, cunoscutul filoromîn.

Lucrarea d-lui I. Popovici, dovedeşte multă şi migăloasă muncă, a cărei sinteză ne-o va da vol. II, studiul.

❑ **Holera.**—Direcţia generală a serviciului sanitar, face cunoscut, că s'au rîdicat măsurile luate contra provenienţelor din Galaţi, de oare-ce acest oraş este azi indemn de holeră.

*

Asemenea s'au rîdicat măsurile în ceia ce priveşte provinienţele din Marsilia.

❑ In ziua de 20 Decembrie, se va ţine la prefectura de judeţ licitaţie pentru darea în antrepriză a transporturilor expediţiei poştale, între oficiul Iaşi, gara locală şi reşedinţa plăşei Cîrligătura.

De asemenea şi expediţia poştală între oficiul Tg.-Frumos şi gara locală.

❑ D-ra Olga Policov a fost numită ajutoară de maestră la şcoala profesională de fete din Iaşi.

❑ D. Staicovici, secretar general la ministerul de interne, a vizitat azi dimineaţă fabrica de frînghii de la Copou, unde a fost primit de d-nii M. Wachtel şi Dinnerman.

❑ In vederea înfiinţărei de clase paralele, şi pentru clasa V şi a VI-a de la şoala normală Vasile Lupu, se studiază de pe acum schimbările ce trebuesc aduse în local, pentru a încăpea numărul suficient de elevi,

❑ D. Locot. Mărgăritescu a fost numit instructor militar la şcoala normală V. Lupu, în locul d-lui locotenent Jipa, înaintat căpitan.

❑ In „Ordinea" de azi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Urmare la un capitol—Consecinţele Sfîntului Dumitru—Iaşul ambulant—Paradoxul chiriilor—Scădere sau mărire?—De ce nu se zidesc case?— Emigrare şi Imigrare—Arendaşii în congediu—Iaşul de acum 70 de ani—Impresiile unui berlinez—Stare pe loc—Viitorul oraşului —Salvarea prin intelectualitate—Căminuri studenţeşti".

❑ Cum turneul ce-l face acum marele *Ermete Novelli* ie cel de adio, ie ultimul, s'a ales pentru reprezentaţiile de la Iaşi *cele două piese în care dînsul reprezintă marele său triumf.* Luni 21 Noembrie, va reprezenta comedia în 4 acte *Femeea Indărătnică* în care *Novelli ie adorabil, glumeţ, şi plin de humor.* Marţi 22 Noembrie, va reprezenta drama în 5 acte *Otello* în care *Novelli ţine un adevărat curs de dicţiune dramatică, fiind impunător şi măreţ.*

Ieşănii vor veni în număr mare să vadă pentru ultima dată pe acest erou al artei dramatice căruia i se pregăteşte o călduroasă primire.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

❑ D-ra Aneta Forescu, bolnavă de variolă, merge spre însănătoşire.

❑ Absolvenţii şi elevii şcoalei comerciale superioare secţia cursului seral au înaintat d-lui Nicu Filipescu un memoriu prin care cer reducerea serviciului militar la un an pentru absolvenţi, în conformitate cu regulamentul decretat la înfiinţarea acestor şcoli, rugîndu-l tot odată să binevoiască a depune un proect de lege pentru a nu se face atîtea revoeări.

❑ Iniţiatorii noui societăţi pentru înzestrarea fetelor sărace, au convocat o nouă întrunire, pentru Duminică 13 a lunei, ora 3.

❑ **Teatrale.** — Mîne seară Sîmbătă 12 Noembrie, se va reprezenta pe scena teatrului naţional, **Francmasonii,** comedie în trei acte, de Claude Roland şi S. Leprince, traducere de P. Petrone.

*

— Duminică seară pentru prima oară **Andromaqa** tragedie în 5 acte.

*

In zilele de 19 şi 20 Noembrie, se va reprezenta pentru întăia oară **Taifun** de Lenghehel jucată de nenumărate ori pe scenele teatru'ui din Paris cu *De Max.*

In Taifun, rolul lui Tokeramo, va fi interpretat de apreciatul artist Vlad Cuzinschi care e şi monteurul piesei.

❑ O splendidă reprezentaţie cinematografică, care are loc astă seară Vineri în sala teatrului circ Sidoli.

Se va desfăşura un program cu totul nou, special alcătuit pentru această reprezentaţie festivă şi va cuprinde între altele:

Uzurpătoarea, mare roman însufleţit interpretat de artişti de valoare.

O întîlnire, scene comice de moravuri pariziane.

Fericire zdrobită, mare naraţiune însufleţită de o superioară reuşită.

„Agenţia Alice" pentru asigurarea căsniciilor. Comedie cu simpatica Mystinguett în rolul principal.

Polyeucte, grandioasă inscenare după tragia lui Corneille. Rolurile sunt interpretate de corifeii Comediei Franceze din Paris.

Din Japonia, fabricanţii de getas (încălţăminte japoneză. Interesante vederi de călătorie.

In munţii Klamm (Sviţera Saxonă). Privelişti fermecătoare.

Intre vecini, comedie de moravuri pariziane.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

Noul program viitor începe Sîmbătă seara 12 Noemb: Patimă şi onoare, dramă modernă—Prince şi friptura de viţel, comedie.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.20	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Ultime INFORMAȚII

Toți directorii școalelor primare și secundare au primit o adresă din partea administrațiunei generale a casei de economie a corpului didactic, prin care se cere a se întocmi un tablou, de toate datoriile particulare, pe care le au institutorii în piață.

Aceste datorii se vor achita de casa de economie, care se va rambursa apoi din salarii.

D. Nenițescu, ministru de industrie, a avut eri o consfătuire, cu d. Cotescu, directorul c. f. r., rugîndu l ca să facă tot posibilul pentru a pune capăt stărei deplorabile ce domnește în gara Iași.

Ministrul instrucției a dispus ca trimestrul I, la școalele secundare, din Iași, să se încheie la 15 și nu la 1 Noembrie, din cauză că cursurile au fost redeschise, anul acesta, cu întârziere.

Procesul electoral ce a fost intentat fostului prefect de Roman, T. Arion, se va judeca în zilele de 15, 16 și 17 c. la curtea cu juri din Putna, instanță de trimetere.

La 16 c. urmează să se judece la trib. Iași, s. II, tot ca instanță de trimetere, procesul de ultraj ce a fost intentat de d. D. Stan, fost deputat, polițaiului Tutunaru.

In afacerea celor trei scopiți, cari au fost trimiși în judecata Curții cu Juri, primul procuror a făcut opoziție la Camera de punere sub acuzare, cerînd confirmarea mandatelor de depunere și arestarea numiților.

După cum se știe, acuzații fusese eliberați provizor pe cauțiune de 15000 lei, calificîndu-se faptul de răniri simple. Inlru cît, însă, judecătorul de instrucție, prin ordonanța sa, califică faptul de crimă, scopiții urmează să fie arestați.

Am anunțat ieri dispariția preotului Clofonda, administratorul parohiei catolice, care, în această calitate, mănuia și fondurile catedralei catolice din Iași.

Clofonda avea dreptul să facă ;împrumuturi la case de bănci din Iași, pe care le achita apoi, cînd se încasau veniturile bisericei.

Clofonda, după ce a realizat o serie de împrumuturi, a luat și toți banii ce se aflau în casa bisericei—nu se știe cît, de oarece totul se ține în secret—și a dispărut.

Creditorii aflînd de dispariția lui Clofonda, au reclamat contra lui și, făcînduse cercetări, s'a aflat că a luat bani în contul parohiei, de la: casa M. Iurist, 8,000 lei, banca Iașilor, 3000 lei; doctor Solomonică, 3000 lei; Adelsberg, 2000 lei, Paul Maer și Marcu Eizig, cîte 500 lei.

Avocatul Combatti a fost însărcinat de episcop să achite pe toți creditorii.

Casa Iurist a și fost achitată.

In biserica Banu s'a celebrat ieri căsătoria doamnei Eugenie Antonescu, cu d. Cezar Virgolici, președintele trib. Roman.

Toate urările de fericire noului perechi.

In vedere că epidemia de holeră s'a stins în orașul Galați și jud. Covurlui, orașul și județul au fost declarate astăzi indemne de holeră.

Sinucidere.—Numita Elena Botez din strada Țicăul de Sus No. 48 în lipsa soțului ei de acasă, a băut aseară o cantitate de spirit denaturat, din care cauză a încetat din viață.

Faptul nu a fost descoperit de cît pe la orele 11 jum. cînd s'a reîntors soțul ei G. Botez acasă.

Cauza sinuciderei nu se cunoaște.

D, Staicovici, secretar general al ministerului de domenii, a vizitat azi gara, convingîndu-se de starea ce domnește acolo.

D-sa a recunoscut, că plîngerele comercianților sunt perfect intemeiate.

Se crede că d-nii Haralamb Grigoriu, actual procuror, și Emil Lefter, fost magistrat, vor fi numiți membrii de ședință la trib. Iași, în locurile ce vor deveni vacante.

D. Vasile Bușilă doctor în drept de la Paris, va începe cursul de „Drept public Roman", Luni 14 Noemb., ora 5 jum., și-l va continua în zilele de Luni și Vineri, la aceiași ore.

Comercianții romîni din localitate au fost convocați la o consfătuire pentru Luni 14 Noembrie, ora 3, în sala Cercului comercial și industrial.

Scopul consfătuirei este a cere guvernului desființarea legei monopolului cîrciumelor, desființarea comerciului ambulant și modificarea legei repauzului duminical.

Consistoriul Mitropolitan, se întrunește azi, la oarele 2 p. m. Intre altele, va judeca pe preotul Arion, învinuit a fi oficiat un botez, în eparhia altui preot.

Preotul Arion a trimis în această chestie, o lungă întîmpinare Mitropolitului Pimen.

In astă seară profesorii școalei normale V. Lupu, se 'ntrunesc în conferință școlară, la cercul didactic spre a lua cunoștință de noul regulament al școalelor secundare, și a cere la vreme, aplicarea acelor măsuri, ce se potrivesc la școala normală.

Consfătuirea de la Camera de Comerciu

D. Staicovici, secretar general al ministerului de industrie, a sosit azi dimineață în localitate, fiind primit la gară de d. C. Cerchez, președintele Camerei de Comerciu, farmacist Eiven și Miriuță, secretarul Camerei de Comerciu.

*

La orele 12 jum. a avut loc un dejun oferit de Camera de Comerciu, în onoarea d lui Staicovici.

Dejunul a avut loc în sala otelului Traian.

Participă la dejun, d-nii: C. Staicovici, C. Cerchez, R. Tuffli, G. Miriuță, I. Ionescu, V. Bogza, C. Arghiropol, G. Eiven, I. Reinike, N. Stefăniu, M. Wachtel, W. Dinnerman, O. Kaufman, C. Konia, Ostersetzer, Daniel, Alex Stoica, Petrone, Dr. N. A. Racoviță, Isidor Margulies și representanții presei.

S'a servit următorul Menu:

Țuică
Icre moi
Filet de vițel, sos Madera
Mazere sote
Friptură de pui și mușchi
Salată de sezon
Brînzeturi
Fructe
Inghețată
Cafe
Vin odobești
Șampanie

La șampanie, cel dintăi tuast îl rădică d. Cerchez.

D-sa dorește ca acest dejun să nu fie interpretat ca o simplă politeță, ci ca răspunzînd sentimentelor noastre, că au găsit și d. Staicovici, un puternic ajutor, pentru ca industria și comerciul să obție rangul ce merită.

Trebue ca industria și comerciul să obție sprijinul real din partea autorităților—și aceasta prin a strînge legăturile între cei de sus și cei de jos, căci numai așa se poate ajunge la rezultatul dorit.

Inceputul l'a făcut ministrul de comerț și de industrie, care a venit în mijlocul comerciului și industriei și azi exemplul e urmat de d. Staicovici.

Regretă lipsa autorităților locale și termină, zicînd că numai prin o atare unire, industria națională va propăși.

Amintește de năzuința d-lui Nenițescu pentru comerciul și industria ieșană.—și e de sperat că în curînd antrepositele se vor deschide pentru binele comerciului ieșan.

Termină închinînd pentru d-nii Nenițescu și Staicovici.

D. *Reinike* — închină pentru d. Cerchez, președintele Camerei de Comerciu.

D. *Wachtel*, industriaș, zice că însamnă un adevărat progres, faptul, că înalții demnitari, știu să se 'ntereseze de industrie, ascultînd doleanțele deopotrivă a tuturora, fără a ține seamă de nuanțe politice, naționalitate sau religie,—ceia ce e unica cale indicată pentru propășirea economică a țărei.

D. Wachtel închină pentru d. Staicovici.

D. *Staicovici* mulțumește de simpatia ce i se arată. Zice că n'a văzut de mult Iașul și a profitat de prilej, pentru a prefera acest oraș.

S'a interesat de Iași și de progresele sale și are convingerea, că numai pe calea industrială, va căpăta măcar o parte din strălucirea de odinioară.

Nu e funcționar de carieră, a fost negutitor și voește să se informeze și mai bine de interesele economice ale orașului.

Prin noua lege, se va ține în seamă, că nu numai agricultura poate fi izvorul de bogăție al țărei, dar și industria și în acest snz se vor pune bazele noei legi.

Promite a fi interpretul comercianților și speră, că se va veni în ajutorul Iașului.

Inchină pentru comercianți și industriașii ieșeni, cu urare de a munci pentru rîdicarea economică a Iașului.

D. *Ionescu*, închină pentru toți cari iubesc comerțul și industria.

D. *Ștefăniu*, crede că numai prin dreptate și prin a ține seamă numai, e interesul economic, se va rechiza propunerea necesară. Amintește de suferințele micilor comercianți, din cauza lipsurilor de la gară. Inchină pentru comercianți.

D. *Cerchez*, luînd din nou cuvîntul, zice, că în toate dificultățile Iașul a avut concursul presei și afirmă, că d. Staiconvici i-a declarat, că nu a găsit nicăiri o presă mai bine voitoare, de cît în Iași, care își face datoria în consecință.

Inchină pentru presa din Iași și pentru ziariștii presenți.

D. *Dan*, reprezentantul ziarului „Adevărul", arată că ziariștii profesionaii din Iași își fac datoria în conștiință. Inchină nu pentru secretarul general dar pentru ziaristul Staicovici.

Banchetul a luat sfîrșit în cea mai perfectă cordialitate la orele 2 p. m.

*

Intrunirea de la Camera de Comerț, se deschide la orele 3 jum. de către d. C. Cerchez, președintele Camerei de Comerț.

Se recomandă d-lui Staicovici, membrii secțiunelor Camerei de Comerciu din Roman.

*

D. *Staicovici*, zice că d. Ministru de industrie, pregătește o nouă lege a industriei.

Vechea lege datează de 15 ani. Am ajuns ca avantagiile industriei să se prelungească din an în an, ceia ce a făcut să fie o lipsă de stabilitate, în dauna industriei.

Pînă acuma numai industria mare a fost proteguită, industria mijlocie, mică, și meseriașii s'au găsit însă în o situație precară.

Și atunci Ministrul s'a gîndit la o reformă democrată, de opotrivă pentru cei mari și pentru cei mici.

Directiva este de a se încuraja în primul rînd, acea industrie, care se folosește de materia primă ce există în țară. precum și industriile ce fac export.

In ultimul rînd să vie încurajarea pentru acele industrii, ce importă materia primă.

In afară de aceasta, noua lege urmărește să încurajeze pe meseriași.

Se declară gata a asculta toate dezideratele și să le comunice ministrului.

D, Staicovici dă cetire proectului de lege.

Ședința continuă.

Furtul din 1889.—Am anunțat că la Belgrad, a fost arestată o bandă de spărgători și că trei dintre ei au declarat, că sunt autorii furtului cu spargeri, comis în Septembrie 1889, la casa de bancă Daniel din Iași.

Cei trei spărgători au declarat, în una, că se numesc: Constantin Apostolos Borghezzi Sifinioss; Dimitrie Lascarie Lolopulos și G. Violatos zis și Macu Spanos.

Suma luată de ei s'ar urca, după spusele hoților, la 14,000 napoleoni adică 280,000 lei. Este în afară de ori ce îndoială, că hoții trebuie să fi avut complici, căci este inexplicabil, cum trei indivizi străini de localitate, putuse cunoaște fotografia locului și obiceiul lui Daniel, de a nu deschide biroul, în nici un caz, în zile de sărbători, căci hoții operase trei ziie, în sărbătorile de toamnă evreești.

Hoții au fost arestați în Iunie anul curent, pe cînd voiau în intre, prin spargere, în zărăfia unui negutitor din Belgrad. Hoții au declarat, că sunt constituiți în bandă și că au operat multe spargeri în Romînia.

Constantin Apostolos a fost arestat în Brăila, în 1884, sub numele Gavril Maieron, cînd făcuse o spargere la un exportator de cereale; Gh. Violatos fratele unui mare comerciant, o fost condemnat la 6 luni pentru furt la Galați, apoi a săvîrșit alt furt, în complicitate cu Grigore Englezul, la Constanța, iar 6 luni mai tîrziu la Iași.

Cercetările continuă la Belgrad.

D. Vulturescu, inspector industrial, a sosit azi dimineață în localitate.

Administrația comunală, în vederea sporirei traficului și în interesul orașului, a intervenit pe lîngă direcția tramvaiurilor, de a prelungi linia pînă la ospiciul Socola și școala normală „Vasile Lupu".

Chestia mai grea, a fost trecerea peste liniile căilor ferate de la Socola.

Primăria cerînd să se facă un pod peste rampă, întru cît însă circulația pe linia Iași-Ungheni e foarte mică, s'a convenit, ca să treacă peste șini,—cu privighere la orele cînd trec trenurile.

Chestia e aproape terminată, rămîne numai să fie aprobată de direcția generaiă a tramvaiurilor din Berlin.

Membrii baroului avocaților din Iași, au fost convocați să se întrunească Luni, ora 4, spre a se da descărcare comitetelor organizatoare ale congresului.

In ultimul său excurs de la Universitate, d. A. C. Cuza s'a ocupat de congresul avocaților. A aratat utilitatea unor asemenea congrese și a spus, că n'a putut lua cuvîntul, fiind-că, la una din chestii, a fost ales raportor „un jidan puchinos".

D. Cuza a neglijat să spună, de ce n'a luat cuvîntul înainte de a se fi ales raportor acel „jidan puchinos".

Delicat orator!

Domnul I. I. Brătianu va fi găzduit în Iași la d. N. Gane.

Societatea Alexandru Ioan I Cuza, din Focșani, de ajutor reciproc pentru înmormîntări și mariaj, a înființat o filială a acestei societăți în orașul nostru. Doritorii se vor adresa în strada Palat No. 65, unde vor căpăta toate deslușirile necesare.

Judiciare.—Primul președinte al tribunalului a fixat pentru 10 Ianuarie 1912, judecarea acțiunei în calomnie ce a fost intentată de d. T. Stoicescu procurorului Hamangiu.

Citarea martorilor propuși de reclamant și aducerea unor memorii, de la ministerul de justiție n'au fost admise, rămînînd ca utilitatea lor să fie dovedită de reclamant în susținerea acțiunei.

— La secția I a a Curții se judecă astă-zi apelurile avocaților Tomaziu și Uhrinovski, din Dorohoi, cărora consiliul de disciplină al baroului de acolo le-a aplicat pedeapsa imputării.

— La secția II a Curții s'a judecat ieri acțiunea prin care d. A. D. Xenopol revendică în baza unei scrisori, averea rămasă pe urma defunctei doamnei Gall, foasta soție a d-lui Xenopol.

Curtea a admis, în subsidiar, proba cu martori în ce privește averea imobiliară.

— Ieromonachul Paisie Moroșanu, fost mare eclesiarh al mănăstirei Secu, a fost dat judecății pentru lipsa unui panaghier de la acea mănăstire, în valoare de 12.000 lei.

Achitat de tribunal, pentru lipsă de dovezi, ieromonachul a apărut astăzi înaintea Curții s. I, prin apelul casei bisericilor.

S'a ivit divergință, d. consilier Busdugan, fiind pentru primirea apelului, așa că afacerea se va judeca din nou de complectul secției.

— Importantul proces pentru reziliarea contractului moșiei Flămînzi, pe baza legei trustului, se va judeca la 19 „ la tribunalul Botoșani.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Ultima oră

Bucureşti 11 Noembrie

BANCHET

Bucureşti.—Şcoala de ştiinţi de stat din Bucureşti, împlinind eri 40 de ani de existenţă, jubileul a fost sărbătorit printr'un banchet ce a avut loc în sala de marmoră a otelului Bulevard.

Banchetul a fost prezidat de d. *Take Ionescu*, profesor la acea şcoală, care în tuastul său a închinat pentru Rege despre care o spus, că nu este străin de nici o operă culturală săvîrşită în ţară.

D. *Take Ionescu*, a tuastat apoi pentru ministrul şcoalelor, care, prin prezenţa sa la banchet a consacrat oficial serbarea şcoalei.

Ministrul Arion, a răspuns mulţumind pentru onoarea ce i s'a făcut de a fi invitat şi felicitînd pe profesorii şcoalei, care au putut duce la un aşa bun rezultat o operă culturală înjghebată acum 40 de ani.

Au mai tuastat d-nii: Gr. Vulturescu, C. Nacu, Al. Constantinescu, Gr. Urlăţeanu şi Cihoschi.

Inmormîntarea lui Cair

Tîrgovişteа.—Eri după amiază a avut loc înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Cair, fost prefect.

In numele partidului conservator democrat, a vorbit d. Mihail Fălangeanu.

GRAV ACCIDENT DE CALE FERATĂ

Saumur. — Un grav accident de cale ferată s'a întîmplat eri seară pe linia Montreuil—Bellvue.

Trenul de călători ce venea din Anvers—Pottier, compus din 8 vagoane cu două locomotive, în apropiere de Montreuil, în momentul cînd prima maşină a trecut podul de peste un rîu, acesta slăbit din cauza apelor mari, s'a prăbuşit, trăgînd în apă locomotiva a doua, cu tenderul ei şi alte două vagoane. Pasagerii aflaţi în vagoane s'au înecat toţi. Restul vagoanelor a remas suspendat deasupra rîului.

Nici un ajutor, nu s'a putut da din cauză că tot terenul din împrejurul liniei ferate era inundat.

Numărul victimelor nu se cunosc.

Procesul Crahului din Brăila

Brăila.—Azi a continuat dezbaterile în procesul Crahului din Brăila.

Avocaţii inculpatului Braner, au căutat să dovedească nevinovăţia clientului lor.

Desbaterile vor continua mîine.

Căsătoria d-rei Rîşcanu

Bruxella. — Ziarul „L'Independance Belge" publică o detailată dare de seamă de căsătoria d şoarei Rîşcanu, cu contele Metternich.

Se ştie, că unul dintre nuni a fost d. Take Ionescu.

MOARTEA UNUI FOST SENATOR

Slobozia.—Eri a încetat din viaţă, d. Gh. Cristodorescu, fost senator.

NEMAI POMENIT!

CEASORNIC ADMIRABIL ANKER REMONT DE ARGINT GLORIA în loc de Lei 18 numai Lei 8.50

cu 5 capace fin gravate, mers exact, garanţie pentru 3 ani, numai **Lei 8.50**, prin ramburs trimete **M, Roainsohn**, *Wien V, Mauthausgasse 8 B.* — Pe lînga aceasta un lanţ de argint GLORIA, Lei 2. Conrespondează romîneşte, **3 ceasornice lei 23.**

La căsăpia No. 42 *din piaţa Sf. Spiridon, se găseşte ori cînd: carne de porc cu 1 leu 10 bani kgr.; carne de vacă calit. I, 90 bani kgr.; cal. II, 80 b. klg. Cotletele de porc şi vacă, grăsime şi ori-ce articol cu preţuri reduse.*

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara**, *Bucureşti—Strada Silvestru No. 24.*

MAGASINUL „Romînia Muzicală"

Iaşi Str. Lăpuşneanu No- 24

— Furnizorul tuturor Autorităţilor —

Oferă Maşinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Asemenea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Maşini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră şi violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Maşini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Maşini.*

Hîrtie cerată şi Ciclostile *etc. etc.*

Advocaţi, Autorităţi, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poştală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate şi furnizarea Maşinelor **„Yost"** *şi venim la cerere şi în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iaşi

— Str. Lăpuşneanu No. 24 —

Moşie de vînzare *lîngă un oraş din centrul Moldovei. Suprafaţa 146 hectare, loc arabil, fîneaţă, vie, casă frumoasă. Informaţii, Nicu Baltin, Hotel Traian.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buluciu,** *strada Veche No, 26*

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît şi Urechi

Reîntors din Berlin şi-a reluat consultaţiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală **5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi**
2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereţi catalogul gratis

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienţi:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — Lei 150,000 pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a Lei 20.000

în afară de alte nenumărate cişiguri importante, pe care spaţiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei **1.50**

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale:
BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sft. Archangeli (Casa Rally)
CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAŢI: Str. Domnească 14
IAŞI: Str. Ştefan cel Mare 8 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

---

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISŬ IN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigura, radicală a *bôlelori de pele, darticelori, eczemelori, dinsului glandulelori, scrofulelori, rachitismului, reumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenose, lepresi, gutului, ulcerilori inveterati şi acutilori bôle provenind din necurăţenia şi alterăţiunea sângelui.*

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelori consecinţe, dobândite sau ereditarie, recente saŭ inveterate şi rebele (accidentilori gurei şi a nasului, putreţiunii oseleri). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onorĕ Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Iă broşura acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportu-seu oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « Ei pot *da servicii mari humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 40 ANĬ DE SUCCES IN TOTE PARILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi tr. Mirzescu. — Instalaţiune cu Motore electrice, executată de Iohan Kryzanoski lăcatus şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1446—Duminică 13 Noembrie 1911

Deschiderea parlamentului

Peste trei zile parlamentul se deschide. Viața politică intră în toiul ei, prin acțiunea ce vor desfășura partidele de opoziție, cum și prin opera de legi, ce guvernul se va sili să facă.

Intîiu și întîiu guvernul are în față cele 2 opoziții: liberalii și conservatorii-democrați. Un guvern tare și încă trebue să se îngrijească de a avea în contra-i două opoziții, dar încă un guvern slab, ca al d-lui P. P. Carp!

Că guvernul va avea multe de îndurat de la cele 2 opoziții, e lucru vădit, de care-ce însuși Capul Statului se îngrijește de acest fapt și în mod public a aratat dorința întregirii partidului conservator tocmai pentru a scuti țara de frămîntări și guvernul d-lui Carp de cele 2 opoziții.

Dar, după cum zice adagiul latin, nu *vox Regis est vox Dei*, ci *vox populi*, așa și în această dorință Regală suntem de o cam dată pe cîmp de bătălie și guvernul d-lui Carp va trebui să răspundă la 2 opoziții, cu miniștri-*umbre*, cu leaderi-*umbre*, și cu o operă legislativă-*umbră*.

Față dar cu Palatul guvernul d-lui Carp e condemnat, căci a priori e socotit incapabil de a duce lupta contra a două opoziții. Cu toate acestea noi credem, că d. Carp va încerca lupta, cu credința de succes, ca ori-ce învingător, care în disperare se acață și de o coadă de ceapă. Și va încerca d. Carp să strîngă rîndurile majorităților, așa cum pericolul căderii îi va îndemna să se unească; iar cabinetul va fi silit să lese micile intrigi și întreceri pentru a face față situației.

Cu aceasta însă, nu se va putea ținea piept atacurilor, căci îi lipsește și guvernului și majorităților *autoritatea morală*. Născuți prin *buna voință Regală*, ei vor trăi atîta cît această bună voință Regală îi va susținea; și Regele nu poate merge la infinit cu această bună voință contra aspirațiunilor țării. Nimene mai bine ca M. S. Regele Carol I nu știe să prevină izbucnirea zgomotoasă a acestor aspirațiuni, pentru a-și executa programul său politic de a devansa dorința și pulsul țării prin hotărîrile sale.

Guvernul d-lui Carp a venit cu un program economic, care a dat complect *fiasco*. Ce-i dreptul budgetul croit de d-sa e în curs de creștere. Deja țara a întrecut jumătățile de miliard, cu încasările sale budgetare și asistăm la acest fenomen că viața se scumpește în proporție geometrică cu încasările budgetare. Cu cît statul încasază mai mult și viața se scumpește și scutirea de unele taxe de consumație n'a scoborît prețul articulelor din piață, din contra le-a suit.

Deci cum pe terenul politic guvernul d-lui Carp a fost condemnat de țară din momentul întocmirei sale, cum și prin deslănțuirea banditismului săvîrșit în alegeri asupra țării, acum pe terenul economic același guvern s'a arătat incapabil de a aduce vre-o ameliorare. De la un capăt la altul al țării există o rumoare generală, contra acestui guvern, care a fost sortit să facă toate celea pe dos.

Singură puterea a rămas tovarășă și susținătoare acestui guvern, și aceasta *din mila Măriei Sale*. Iar dacă d. P. P. Carp ar veni mîne la Iași și ar vorbi de pe scena Circului Sidoli și i s'ar reproduce celebrul său discurs din Februarie, ar fi huiduit de lume, căci cu totul din potrivă au eșit rețetele sale economice.

Are acum acest guvern cel puțin autoritatea morală? Impăcat-a el cerințele morale și religioase ale țării. Nici ca cum. Țara știe că guvernul Carp a ratificat 2 sentințe, puse de-a curmezișul bunului simț și a echității. In chestia religioasă d. C. C. Arion a dat dreptate Sinodului în votul său, ca astă-zi același ministru să vină și să primească toate vederile Episcopului de Roman. Țara se întreabă: cu ce obraz guvernul se va prezenta la Senat, pentru a susținea vederile celui demis din demnitatea Episcopală, pentru că a luptat pentru ideile ce azi guvernul e silit să le primească. Această anarhie legală e în dauna guvernului Carp, a căruia situație se înrăutățește cu felul de interpretare a sentinței în procesul profesorului Chiricescu. Guvernul are pe umeri 2 ilegalități, pe care nu le poate îndrepta, căci n'are cădere.

Simțul relgios al țării e adînc jignit de felul cum s'a comportat guvernul Carp și în chestia Sinodală se va aminti guvernului și băncii Prelaților, că situația lor de azi, se datorește Episcopului de Roman și demnitatea bisericii cere, ca acum, cînd s'a curățit terenul de bîrnele celor impuri, să se aducă cel nevinovat în staului bisericei.

Iar mai pre sus de toate e ideia, care agită țara că guvernul d-lui Carp e un pas îndărăt în mersul evolutiv al țării, că fiind incapabil de a croi țării o haină constituțională după aspirațiunile sale legitime, vrea să-i croiască o haină la un cîrpaciu din tîrgul Cucului strîmtă, schilodă, cu șolduri mari și neregulate, că țara va trebui să respingă pe deantregul această operă de croială politică.

Și acum ne întrebăm: ce mai reprezintă guvernul Carp? Voința Regală... nu; dorințele și aspirațiuniie țării... nu; din ori-ce punct de vedere am privi rostul său nu-l vedem, și viața politică în curînd va fi silită să-și ia altă cale, către care ne duce dorul și interesul zilei de mîine și că pentru această croială nu un guvern Carp poate întrupa aspirațiunile țării.

Campania politică deschisă cu viața parlamentară va adeveri vederile noastre, că guvernul Carp... a trăit.

Gh. Ghibănescu

Apelurile la d. Take Ionescu

Partidul conservator al d-lui Carp, are, de ore-o vîrte va fi [illegible], o mare explozie de apeluri la adresa d-lui Take Ionescu.

Organul cel mai autorizat al guvernului, Epoca, publică la interval de două zile, al doilea apel la inima d-lui Take Ionescu, ca să reintre în partid și să lucreze, alături de d. Carp, la nerevizuirea Constituției.

Cînd citești exploziile acestea de simpatii, recunoașterile amabile, că șeful partidului nostru înseamnă mult în țara aceasta, poftirile de reintrare în partidul conservator, gîndul te duce la un anunț nemțesc, prin care niște părinți, cari, prin purtarea lor brutală, provocase fuga fiului, revin la sentimente mai bune și strigă fiului prin anunț: „intoarce te; fiule te-am iertat“.

Să se întoarcă și d. Take Ionescu, pentru ca, la olaltă cu d. Carp, să strige, că partidul conservator este străpuns de idei democratice, dar că nu permite maselor să-și spună cuvîntul, să iee parte la luptele politice!

Ba chiar d. Take Ionescu, după argumentația Epocei, ar fi nerecunoscător, dacă ar pretinde schimbarea actualului sistem electoral, fiind-că, grație acestui sistem, a putut avea victorii în alegeri și să-și menție partidul!

Revizuirea Constituției pentru schimbarea sistemului, de acum, electoral, este primul punct din programul, pe care partidul nostru l'a anunțat cu prilejul ultimelor alegeri și este dar fals, că liberalii ar fi inspirat acum această reformă șefului nostru.

Acum se pretinde d-lui Take Ionescu să renunțe la acest punct, ba chiar să facă tovărășie cu acei, cari cred că Constituția trebuie să rămîie neatinsă.

Am înțelege contrarul. Ca d. Carp și ai sei să se convingă, că sistemul electoral actual a supravețuit și să apeleze la d. Take Ionescu, ca partidul unit să ducă reforma la bun sfîrșit.

Domnul Take Ionescu înseamnă momentul de progres în partidul conservator. El poate veni să contribue, cu talentul seu extra ordinar, pe care carpiștii l'au recunoscut, provizor, săptămîna aceasta, să contribue la progresul întregului partid.

Dar ce înseamnă să faci apeluri naive, să scrii laude cu același condei, care s'a uscat scriind injurii, și să cați, prin astfel de mijloace, să înșeli și să momești?

Cînd faci apel la d. Take Ionescu să reintre în partid, ca să lupte contra unui ideal al seu, înseamnă evident că el are datoria să rămîie unde este.

Apelurile naive predică în pustiu și ar fi vremea ca ele să înceteze, fiindcă provoacă prea multă ilaritate.

Transfugi și caractere

Către voi se îndreaptă primul nostru gînd, în momentul deschiderei campaniei de răsturnare a guvernului. Voi, cari a ți marcat în istoria politică a României o epocă nouă, aceea a abatorului politic, în care guvernul v'a cumpărat cu prețuri ce au variat după îngrășarea ce v'au dat alți crescători și apoi v'a avut doborîți la picioarcle lui cum a vrut, voi cari ați dat actualului guvern tăria de convingere, că numai cu actualul sistem electoral, se mai poate repeta și altă dată farsa electorală la care am asistat, spuneți care sunt astăzi durerile ce turmentează stomahurile voastre încă goale, cînd vedeți că se apropie ceasul din urmă?

Universitari cari suspinați încă după catedrele, laboratoarele, diurnale ce vi s'au făgăduit, spuneți sub ce formă veți da publicului în foaia viitorului guvern, examenul vostru de conștiință: „pentru ce voi vota cu guvernul“?

Căci nu veți putea tăgădui că ceasul din urmă a sunat. Voi, cari faceți politică de prepelicari, știți să mirosiți unde este vînatul și cînd se apropie; prin urmare ați mirosit până astăzi de atitea ori, cînd se descompune prada și cînd trebue să vă azvîrliți la alta proaspătă. Simțurile voastre nu vă vor înșela, prin urmare, că actualul guvern a intrat în putrefacție.

Știți bine că la noi opoziția nu face inutile campanii de răsturnare și nu se agită, de cît cînd știe că a sunat ceasul celui ce trebue să plece. Cum vi se vor fi strîns, prin urmare, cînd ați văzut manifestul de răsturnare al întrunirei liberale, diferitele compartimente ale stomacurilor voastre, în care ați pus branș de la [illegible] din care astăzi rumegați încă ceea ce a-ți înghițit pe vremuri?

Triste nopți trebue să fi avut toți acei, cari nu știu ce va aduce ziua de mîine, care nu pot ghici unde va fi mîine idolul căruia vor trebui să aducă ofranda lor, cînd știu că este încă proaspătă pe fruntea lor pecetea pe care 'i-a însemnat la abatorul de astă iarnă cumpărătorul lor de est timp!

Dacă de astă dată mirosul vostru v'a înșelat și ați luat drept vînat proaspăt un hoit, care nu v'a mirosit numai fiind că s'a turnat peste el sarea pe care a eftenit'o, învățați acum cel puțin, că pecetiile unor cumpărături ca a voastre, nu se șterg nici odată și amintiți-vă că chiar pe vremurile biblice, după cele 7 vaci grase, au venit cele 7 slabe. Învățați, prin urmare, că nu pot să existe numai vaci grase și acum, cînd abatorul va fi în curînd deschis din nou, luați-vă măsurile.

G.

A spus domnul Țoțoi!

„Nu recunoaștem de cît două partide, cari trebue să se succeadă la diriguirea treburilor statului“. Asta se spune acum cu aceeași convingere inimoasă, cu care se spunea odinioară, cu ori ce prilej, că suntem o țară eminamente agricolă.

Dar iată că penitența este exprimată de doi barbați, cari făuresc România modernă la Capșa. Doi—nu unul—la un loc, ca o firmă de tovarăși, protocolată la tribunal, semnează în „Epoca“ declarația ajunsă clișeu: „Nu recunoaștem de cît două partide“.

Știți cine, sub ale lor proprii semnături, nu recunosc de cît două partide? Nu știți. Sunt domnii Nicu Lahovari și Pascal Toncescu.

In cafenea la Capșa a fost redactată și subscrisă sentința. Doi făuritori ai Romîniei moderne, cari au înțeles, în fine, că în ajun de lăsat de sec, aproape de postul Crăciunului, a ajuns vremea să răspundă la consultația ce le-a cerut-o țara: „cîte partide recunoașteți voi, Țoțoi și Pascal“. „Numai două“—fu răspunsul, în cor, al ambilor barbați de stat.

Chestia a incetat a mai fi controversată: ziseră doar Țoțoi și Vaxal, că ei nu recunosc de cît două partide.

După ei ar fi îndrăzneț, să mai iee cineva cuvîntul, în chestie. Căci firma aceasta—Țoțoi și celalalt—reprezintă chintesența politicei înalte, și a-i contrazice, sau a-i răfui, ar fi ridicol.

Fapt este, că partidul de la guvern are nevoe, în toate împrejurările, de consultații. După consultațiile luate la Paris și la Lyon, asupra tramvaiului a recurs la vederile unor specialiști indigeni, ca să afle dacă partidul lor există sau nu.

Și de sigur, este mare succes pentru guvern, că două somități piramidale au semnat, la un loc, o consultație, în favoarea carpismului,

Ințelegem foarte bine, că firma socială, cu sediul în cafeneaua Capșa, a decretat neexistența partidului nostru, în momentul în care partidul carpist, care, după părerea firmei, există, face apel la partidul neexistînd, să reintre la mama acasă.

Ințelegem prea bine și ne pregătim să suportăm hotărirea Țoțoi-Toncescu, cu toată puterea trebuitoare.

Noi nu existăm. Dar consultăm pe d. Toncescu, să ne răspundă singur, fără avant-iscălitura d-lui celuilalt, dar cu iscălitura actualului ministru al justiției: „doamna Adela Kogălniceanu există ea, sau nu, în Iași?“.

O veche vizită domnească la Sf. Spiridon

Nu puțin zgomot s'a făcut în jurul vizitei Regale la sf. Spiridon, cînd s'a crezut de cuviință de personalul medical și administrativ al unei anumite clinici, să pună în pat oameni sănătoși numai și numai ca să se arăte Suveranului țării, că sînt în clinici și că sînt bolnavi însănătoșați prin căutarea sîrguitoare a doctorilor. Cum Regii ușor se pot păcăli în vizitele lor cu clopoței, a mers și aceasta de la Epitropie. Dar vălva ce s'a făcut cazului în presă a descoperit o boală la sf. Spiridon: neregule și chiorîri fără pic de rușine.

Urmarea? fiind toți groși de obraz așa cum sînt, stau locului, căci ce mi [illegible] de ocazie, [illegible] bolnavi lei să facă pentru 2 ceasuri pe bolnavii, faptul e că neregule morale s'au petrecut la sf. Spiridon în speițe.

Și acum 70 de ani în urmă, Mihalache Vodă Sturza, urma să viziteze spitalul sf. Spiridon cu de amăruntul. Vodă se interesă de toate; în beciuri, la bucătării, în dormitoare; dar n'a găsit în stare bună. Listele de bolnavi nu erau riguros ținute; nu se știa deci cîți bolnavi au stat în spital, cîți au murit și de ce boale. Vodă a făcut observațiile lui în gura mare, ca să le auză toți. Bine înțeles că asemenea mustrări n'au fost pe placul doctorilor, cari departe de a se lăsa să fie cercetați prin anchete și-au luat fiecare asupră-și personal. Vina mare însă a negligenții cădea asupra medicului primar, în sama căruia era dată privigherea bunului mers al spitalului.

Cum însă se întîmplă că ața se rupe tocmai de unde este mai subțire, doctorul primar și-a căutat de treabă și a dat vina pe medicii secundari. Cam așa se petrece faptul și azi, între anumit medic primar de clinică și secundarul său. Cel mai mare are cuvînt mai cu trecere, și cel mai mic tace și înghite. Așa a fost și la 1840. Dintre medicii mai mici doi erau vizați mai de-a dreptul prin admonestările princiare. Erau doctorii *Cuciureanu* și *Dreittel*. Ei fură siliți să se demită din posturile ce le ocupau. Cum însă la aceasta au fost siliți de împrejurările vizitei domnești, ei crezură de cuviință să înainteze Domnului un *memoar* în ziua de 17 Februarie 1840, în care răspund la toate învinuirile aduse lor, și de care nu putea fi responsabil de cît medicul primar, iar nu cei 2 medici de secție. Memoarul îl întovărășea cu o demisie colectivă, care merită a fi cunoscută, căci e o pagină de actualitate în daraverele sf. Spiridon.

Prea Inalțate Doamne,

„La vizitarea ce V'au plăcut a face institutului din sf. Spiridon ați arătat a Voastră nemulțumire doftorilor spitalului de sus. Pătrunși de delicatețe în care ați îmbrăcat acea neplăcere, jos iscăliții n'au vrut a tulbura serena Voastră față prin raporturi nepotrivite cu solemnitatea zilei. Astăzi însă îndrăznim a mărturisi că nici odată jos iscăliții nu s'au simțit așa de degradarisiți cu blîndele și părintești mustrări din partea înălțimei Voastre și că acele ce s'au făcut înaintea unui om, care în alte țări n'ar doftori pe nimene, și numai aice joacă rolă de doftor; aceasta ne-au rănit și ne au vătămat cinstea noastră; destul ne-am fost înjosit noi a sluji supt *derecsia* unei persoane, ce nu poate macar arăta atestaturi de *ipohirorg*; destul ne-a pătat greu aceasta haractirul nostru; toate le-am făcut pentru a sluji Moldaviei, și spre a căștiga Inalta Voastră protecsie. Dar încunjurările de față ne mai fiindu-ne cu putință a sluji cu defăimare, cu supunere ne rugăm Inălțimei Voastre, ca să bine voiți a ne slobozi din slujbă și cetindu-ne Memoarul, ce pe lîngă aceasta cu plecăciune supunem Inaltei priviri, să Vă încredințați de a noastră nevinovăție, care poate n'am meritarisit publicele înfruntări ce ni s'au făcut.

doftor Cuciureanu, dr. Dreittel.

Dacă la 1840 după vizita domnească au urmat 2 demisii, astăzi după vizita Regală a urmat polemica prin presă, comunicate oficiale și lucrurile nu s'au limpezit. Atunci plăteau cu pielea lor... doctorii; astăzi plătește daraoa și ocaoa... Epitropia.

Intre medici și clienți

Iată o temă care nu apare nici odată indiferentă marelui public; relațiunile—de ori ce natură—între medici și clienți.

E o psihologie particulară, acea care crează anumite legături, anumite conflicte între reprezentanții științei medicale, pe de o parte și între diferitele straturi ale lumei profane, nevoită să recurgă la ajutorul științei în împrejurări atît de variate—nespus de variate.

Nicăieri literatura—fie literatura propriu zisă, fie literatura de actualități—nu poate culege o mai variată serie de întîmplări meritînd a fi înregistrate, ori comentale,—ca în ciocnirele dintre medici și clienți.

Cu drept cuvînt profesorul Ughetti în cariea sa apărută anul trecut într'o excelentă traducere romînească sub titlul „Medici și clienți“, [illegible] vor inepuizabili situația curioasă a medicului în societate, a medicului profesionist, care nu mai are nimic din faima, din avantagiile, din aureola străvechiului doctor, care în anticitate, n'avea nici o relațiune materială cu suferinzii și cu familiile lor.

Ar fi însă nedrept a se crede că conflictele sunt astă-zi exclusiv de natură materială. Din potrivă.

Nu e mult de cînd și la noi în țară s'a ocupat presa de o întîmplare dintr'un oraș balnear. O d-nă, venită să conducă acolo o colonie de școlari cade bolnavă, subit. Medicul X. chemat în grabă—nu se prea arată emoționat, sosește cu mare întîrziere și pînă la venirea lui, bolnava sucombă.

Pre cît știm, chestiunea încă nu e rezolvată și din cînd în cînd zărim într'o gazetă ce apare în acea localitate atacuri vehemente în potriva medicului. Intru cît ele sunt întemeiate și întru cît ele pot avea consecințe, se va stabili probabil, în vr'o anchetă,—dacă nu cumva ancheta a și avut loc.

*

Găsim într'un număr recent al unei publicațiuni medicale belgiane o relațiune asupra unui proces ce s'a judecat în Bruxelles.

Doctorul Roux, mamoș, făcuse d-nei M.., clienta sa, un număr de 18 vizite în decursul cîtor-va luni ale anului trecut—între Septembrie și Ianuarie, în vederea apropriatei faceri prin care avea să treacă pacienta. In ziua de 5 Ianuarie specialistul își întrerupe vizitele pentru motivul că familia vrea să-i impună o gardiancă pe care el n'o cunoaște. Medicul își previne clienta, prin scrisoare, că nu-i va mai continua vizitele, dîndu-i astfel timpul necezar ca să-și găsească un alt medic.

Doamna M. pretinde că această deciziune a doctorului Roux i a pricinuit grave tulburări și că după cîte-va zile de la vizita de pe urmă a medicului, la 20 Ianuarie, i-a fost așa de rău, în cît zilele i-au fost în primejdie. Ea ceru justiției condemnarea medicului și reparațiuni pentru „procedeul intolerabil și culpabil, pentru purtarea incalificabită și inadmisibilă“. Daunele le fixează la 1,500 franci.

La rîndul său, d-rul Roux făcu proces, fixînd un preț moderat—de 180 lei—pentru acele 18 vizite și un leu daune interese.

Tribunalul a dat cîștig de cauză doctorului, iar motivele care îndreptățesc condemnarea le credem destul de interesante, ca să reproducem o parte din ele, mai caracteristică:

„....Avînd în vedere că un medic nu este obligat, în principiu, de a se duce cînd e chemat la un bolnav și în a-

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

ceastă privinţă datoreşte recunoştinţă numai conştiinţei sale proprii. Că ar fi însă cu totul altfel dacă acel medic şi-ar părăsi clientul într'un moment critica în care retragerea lui ar putea vatama sănătăţii bolnavului, ori să-i primejduiască viaţa. In vedere că aici cazul se prezintă altfel şi întîmplările, căci, de fapt, naşterea prevăzută aci pentru finele lunei Ianuarie n'a avut loc de cît abia la 10 Februarie; că d-rul Roux s'a oferit a fi la dispoziţia clientei pînă cînd îşi va fi găsit un alt medic curant.

In vedere că doamna reclamantă nu dovedeşte prin nimic tulburarea gravă şi starea alarmantă pe care i le-ar fi cauzat emoţiunea refuzului d-rului Roux; că ea afirmă lucrul fără a-l proba; că prin urmare, nu are cuvinte destul de serioase pentru a face răspunzător pe medicul ei, căruia i-aduce învinuiri calificate prin cuvintele cele mai aspre dar nemeritate.

In vedere că retragerea d rului Roux a fost motivată prin pretenţiunea familiei d-nei M. ori chiar prin cererea ei, de a impune o gardiancă ale cării precedente şi cunoştinţi ori aptitudini erau cu totul necunoscute medicului. Că acesta, din partea lui, alesese şi recomandase o altă gardiancă despre a cării pricepere putea să garanteze, de oare ce întrunea toate condiţiunile de asepsie. Că—dară—neştiind de a cui mînă va fi ajutat, doctorul s'a purtat foarte corect renunţînd a-şi lua răspunderea şi preferind să piardă un cîştig şi o elientă.

In vedere că prejudiţiul nu este nici el stabilit, după cum nu e dovedită greşala din partea medicului şi că mai curînd aceasta din urmă are dreptul să obţină o reparaţiune, de oare ce îi s'au pricinuit daune prin acţiunea intentată contra lui în termeni aşa de puţin îndreptăţiţi şi de natură a-l ofensa în onoarea şi reputaţia profesională, că are dreptul să fie plătit pentru vizitele ce au făcut pînă la 15 Ianuarie şi în privinţa cărora nu există nici o înplat vre-o complicaţiune în starea sănătăţei d-nei M.—încă doctorul poate reclnma achitarea sumei cuvenită pentru îngrijirile date, pînă în momentul cînd contractul s'a nimicit între medic şi pacientă".

Pe temeiul tuturor acestora tribunalul a osîndit familia M. în modul cum am aratat, dînd satisfacţiune deplină materială şi morală, practicanului Roux.

Ceea ce ar putea da loc la oare cari îndoieli în sentinţa de mai sus, ar fi doară consideraţiunea prea generalizată cu medicul nu este obligat a răspunde chemării şi nevoei. Lucrul ar putea da loc la confuziuni. Dar vom vorbi despre aceasta în mod special, cînd ocaziunea se va prezenta, lucrul fiind de actualitate prin întîmplarea ce am menţionat mai sus şi încă în litigiu—la Constanţa.

As.

OAMENI ŞI LUCRURI

DULCE ŢEARA!

In sfîrşit se pare că avem un început de agitaţie în opinia noastră publică, pe tema scumpirii fabuloase a zaharului. E singurul articol de primă necesitate care a izbutit să... amărască lumea în aşa grad, în cît să se simtă un început de revoltă.

Opinia publică răzvrătită?

Aceasta însamnă a presupune, ori a crede că există o atare forţă socială, după cum există pretutindeni, ori cel puţin în cele mai multe state civilizate.

Adevărul e însă că acea opinie publică nu s'a născut încă şi dacă vedem, din cînd în cînd, că se face apel la dînsa, e un simplu eufemism, o simplă formulă.

Bună oară, cînd cetim pe străzi placarde mari că „se cuvine să cerem cu toţii colegiul unic şi reprezentarea minorităţilor"—fiţi siguri: nimeni nu crede în nevoia unei atari mişcări. E destul să vină, ca mîni, un guvern care să aibă în programul său punctele aceste şi cu învoirea de sus,— reforma se va înfăptui, fără ca să conlucreze la ea opinia publică, voinţa masselor. De aceea ea ar primi, cu aceeaşi nepăsare, o eventuală desfiinţare a aceloraşi cuceriri democratice. Şi aşa mai departe.

E drept că uneori, cetăţeanul reuşeşte a-şi... suggera, sub impresiunea gazetei populare, oare cari vederi în chestiuni sociale: Dar totul e superficial, e de... gazetă.

Lucrul e acelaşi, cînd e vorba de chestiuni economice esenţiale. Ba încă în această privinţă se poate vedea mai lămurit cît de... pasivă, cît de nereală şi neviabilă este, la noi, opinia publică.

Văzutu-s'a vr'odată o mişcare, un act în contra scumpirii traiului; începînd cu chiriile şi sfîrşind cu căile de comunicaţie şi cu alimentaţia?

Că se scumpesc locuinţile în chip smintit că hîrtia e monstruos de scumpă; că drumurile sunt impracticabile; că salubritatea nu preocupă autorităţile; că abuzurile sunt pretutindeni: că zaharul se vinde aproape întreit ca în peninsula balcanică, — opinia publică nu cutează să ceară cui-va răspunderea, chiar cînd un guvern a venit la putere cu angajamenful solemn de a... iefteni traiul.

S'au văzut pînă şi blînzii vieneji resculîndu-se nu de mult. Nu mai vorbim de Franţa, cu temperamente iuţi, deşi spiritualul Forain în ale sale desemnurî humoristice i-aplica ironia de „Doux pays"... ţeară a resignării.

Dar la noi temperamentele sunt în adevăr... orientale, de greu ce se pun în mişcare.

Şi fiind-că e vorba de zahar—pentru moment—e locul de a spune —în faţa indiferenţei generale— ca şi caricaturistul parizian:

— Dulce ţeară!

Rodion

PESTE HOTARE

Rîniţii din Tripolis şi mijloacele sanitare

De pe cîmpul de răsboiu, sosesc ştiri cu adevărat întristătoare. Nu e vorba de succesele vre-una din puterile beligerante, dar de soarta răniţilor turci.

Imperiul otoman a fost surprins de răsboiu, aceasta e exact. Dar surprinderea aceasta nu scuză lipsa totală de pregătire, în care se găsesc trupele din Tripolis, din punctul de vedere sanitar.

In această privinţă, corespondentul ziarului *Berliner Tageblatt* din Tripolis, ne prezintă un tablou îngrozitor. Armata turcă din Tripolis nu are medici, medicamente. Nu există tărgi pentru transportarea răniţilor.

Din cauza aceasta cea mai mare parte din răniţi, sunt părăsiţi pe cîmp, la voia întîmplărei, fără nici un ajutor.

Medicii turci de la diferitele garnizoane s'au refugiat, la începutul răsboiului la Tripolis, de unde au fost expulzaţi de comandantul trupelor italiene. Ei s'au reîntors la Constantinopol, unde au fost daţi judecăţei. Dar trupele din Tripolis n'au medici.

S'ar putea pretinde un ajutor de la Crucea roşie italiană, care dispune de un serviciu sanitar ireproşabil, dar Turcia refuză a apela la un duşman, pe care îl consideră implacabil.

Situaţia aceasta desperată, ne dovedeşte cu prisosinţă, că pregătirele militare au a continua, în vreme de pace, fără răgaz, pentru că în momentul surprinderei, să fii bine înarmat şi gata pentru ori ce eventualitate.

E aci prilejul, să aplăudăm experienţele făcute de serviciul sanitar militar de la noi, şi instruirea trupelor sanitare pentru ajutorul ce trebue dat imediat, pe cîmpul de răsboiu.

Asemenea experienţe s'au făcut şi în Iaşi şi au obţinut un prea frumos succes. Ele au a continua.

D.

Angajarea muzicilor militare

Pentru a înlătura pe viitor concurenţa ce-şi fac muzicile militare între ele, prin angajări cu preţuri scăzute pe la diferite localuri, care nu sunt de demnitatea uniformii militare; pentru a nu se mai fracţiona muzicele în bande mici, în care din cauza lipsei de conducere a şefilor de muzici, instrucţia muzicanţilor nu se face după cerinţele artei, se decid următoarele:

Muzicile militare sunt oprite a contracta angajamente în garnizoane străine în care s'ar afla o muzică militară.

Se exceptează staţiunile balneare şi climaterice, unde ori-ce muzică militară poate contracta angajamente.

Numai muzicile cari au şi orchestră o poate angaja separat şi aceasta cu aprobarea ministerului. Orice altă fracţionare a unei muzici e cu desăvîrşire oprită.

Preţurile:

Pentru cîntări de o durată de 3 ore 50 lei, pentru fiecare oară mai mult, încă 10 lei pe oară; cu obligaţiunea ca persoana care a angajat muzica să servească muzicanţilor o gustare, cu un pahar cu vin sau bere.

Pentru angajamentele lunare, trimestriale sau semestriale preţul va fi de cel puţin 70 lei seral, socotit de la oarele 8 seara pînă la 3 dimineaţa.

Vara pentru concertele ce se dau obişnuit în grădini, cu o durată de la 4—5 oare seara şi dimineaţa, preţul angajamentelor va fi de cel puţin 1500 lei lunar şi o gustare.

Angajamentele făcute de societăţi pentru o zi întreagă, socotit ca timp de la 9 dimineaţă pînă la 12 noaptea, se vor plăti cu cel puţin 150 lei, plus masa de seară pentru personalul muzicei.

Pentru înmormîntări în oraşe mici de provincie, după chibzuinţa şefului de corp şi în raport cu mijloacele materiale ale familiei, se pot face angajamente cu cel puţin 30 lei, iar pentru înmormîntări la Bucureşti şi în oraşe mari, preţul va fi de cel puţin 100 lei, cînd muzica nu cîntă de cît la domiciliul mortului şi de 150 lei, dacă îl însoţeşte pînă la cimitir.

Litere-Ştiinţe-Arte

Comemorări.—De la iniţiativa poetului G. Tutoveanu de a se comemora regretatul poet Stefan Petică, articolele panegirice abundă în reviste şi ziare.

In publicaţiunea iaşană „Versuri" găsim următoarele strofe închinate „Memoriei lui St. Petică".

Tu ai murit în una din zilele aceste,
Tu, blond copil de vise, sfios şi veşnic trist,
Dar *Ea* mai geme încă, te chiamă blînde Crist,
Fecioara în alb, departe, nu crede neagra veste.

Vioarele în doliu cu strunele plesnite
Te cheamă tremurînd, cu nota cea din urmă
Şi'n van se uită'n zări şi'ntreabă de-a ta urmă
Fecioara 'n alb, pe braţe cu roze vestejite.

Se duse visătorul cu fruntea întristată
Şi trandafiri de-acuma nu vor mai înflori;
Cu visurile moarte în pace va dormi...
Fecioara 'n alb muri-va pe marmura stelată.

*

Se anunţă pentru actuala stagiune ieşană încă o mare senzaţie artistică: sosirea marelui artist *Le Bargy*, de la Comedia Franceză.

*

August Strindberg, celebrul scriitor scandinav, se află greu bolnav. Conaţionalii lui au intreprins o colectă pen- [illegible] pensiune viageră.

*

Se aşteaptă cu vie curiozitate, la Paris sentinţa în procesul dintre Anatole France şi editorul Lemerre, în chestiunea publicărei unei lucrări de tinereţe a lui France, „Istoria Franţei" în două volume.

Avocatul lui Lemerre, Georges Dreyfus, a declarat că editorul primeşte condiţia formulată de Poincaré, avocatul scriitorului,—anume ca să pună pe cuperta volumelor: „tipărit în contra dorinţei d-lui Anatole France".

*

Compatriotul nostru de Max a renunţat la rolul său din piesa „Goana după dolari".

In piesa aceasta, care se joacă la teatrul Châtelet din Paris, e o scenă interesantă şi care arată progresele realizate în tecnică, erupţiunea unui vulcan. Erupţiunea e atît de verosimilă, în cît s'au văzut spectatori şi mai ales spectatoare, cari în clipa isbucnirii erupţiei se pregătiau să fugă din sală...

„Goana după dolari" face reţete extra-ordinare, întra 10.000—12.000 franci pe seară.

*

In „Le Courier européen", Giuseppe Sergi, publică păreri foarte curioase, sau foarte îndrăzneţe, asupra atitudinei Italiei în afacerea Tripolitaniei. Actul Italiei, zice el, e un act de brigandaj. Dar aceasta nu înseamnă nimic.

La fel se poartă în împrejurări analoge toate puterile mari. Şi pe urmă brigandagiul Italiei e necesar: Turcia trebue să dispară de pe hartă.

Trebue să dispară, pentru că ea nu e de cît o formulă administrativă, o monstruozitate politică, ce nu poate să-şi continue existenţa—aşa de factice de altfel—de cît prin oprimarea tuturor tendinţelor, aşa de naturale de altfel—ale naţionalităţilor cari compun statul.

Lucrurile acestea aşa de brutal, aşa de crud spuse, tocmai în anul în care la Roma urma să se ţină congresul păcii, vor da fără îndoială de gîndit multor vizionari.

*

STRUNA ZILEI

ACCIDENT

Pe cînd se pleda la tribunal afacerea tramvaielor, lămpile se stinseră şi dezbaterile s'au întrerupt.

Ziarele.

Lămpil,e pre cît se pare.
Vor fi singura pricină
Că'n această 'mprejurare
N'om putea avea.,. lumină,

Cu cît au fost cumpăraţi judecătorii Episcopului de Roman

Ziarul *Acţiunea* publică sub titlul de mai sus:

Am somat în mai multe rînduri guvernul să ne precizeze din ce credit, din ce capitole bugetare şi cu ce numere de ordonanţe a plătit diverse sume de bani, membrilor Sinodului.

Guvernul a refuzat să ne satisfacă.

Suntem în măsură să comunicăm noi opiniunei publice, toate documentele ralative la această odioasă afacere şi oricine se va convinge că condamnarea P. S. Sale Episcopului Romanului a fost obţinută prin conrupere de conştiinţă.

Sumele luate de membrii Sinodului, notaţi mai jos, au fost date în virtutea Decretului No. 1372, relativ la întrebuinţarea creditului extra-ordinar, votat la 16 Aprilie 1911, aliniatul 12.

Acest credit trebue întrebuinţat pentru construcţiuni, amenajări, reparaţii la Mitropolii, Episcopii, Mănăstiri şi Biserici întreţinute de Stat, mobiliere, picturi, etc.; pentru continuarea şi terminarea lucrărilor de construcţiuni la imobilul proprietatea Casei Bisericei din strada Carol din Bucureşti; la reparaţii de biserici rurale şi urbane.

Din acest credit, în virtutea decretului sus menţionat, s'a dat de către ministerul de culte următoarele sume prelaţilor notaţi mai jos:

1) Cu ordonanţa No. 9004, emisă la 30 Iunie 1911 şi achitată la 1 Iulie 1911, suma de **3000 lei Arhiereului Calistrat Bârlădeanu.**

2) Cu ordonanţa No, 9009, emisă la 30 Iunie 1911 şi achitată la 5 Iulie a. c.. suma de **2000 lei Arhiereului Meletie Constanţeanul.**

3) Cu ordonanta No. 9010, emisă la 30 Iunie 1911 şi achitată la 5 Iulie 1911, s'a dat suma de **2000 lei Arhiereului Calist Botoşăneanul.**

4) Cu ordonanţa No. 9032, emisă la 50 Iunie 1911 şi achitată la 4 Iulie 1911, s'a dat suma de **2000 lei Arhiereului Sofronie Craioveanu.**

5) Cu ordonanţa No, 9070, emisă la la 1 Iulie 1911 şi achitată în aceiaşi zi, s'au plătit **2000 lei Episcopului Dionisie Climescu al Buzăului.**

6) Cu ordonanţa No. 9078, emisă la 1 Iulie 1911 şi achitată la 5 Iulie 1911, s'a dat suma de **2000 lei Arhiereului E. H. Piteşteanu.**

Toate aceste sume au fost acordate pentru **vestminte** *şi deci nu puteau fi date din creditul sus menţionat, pe care nu'l prevede acest articol.*

Iată dovada infamiei făcută de guvern.

Sentinţa revoltătoare a fost pronunţată în ziua de 25 Iunie, iar guvernul a emis ordonanţele după 5 zile, achitîndu-le pînă la 5 Iulie 1911,

Ast-fel au fost cumpărate conştiinţele domnilor prelaţi şi cu asemenea mijloace odioase un guvern şi-a permis, ceia-ce nu făcuse încă nici un guvern în ţara romînească: să obţie condamnarea unui sfînt, prin sugrumarea dreptăţei şi prin conrupţia cea mai scandaloasă.

Noua lege sinodală

Textul complect al proectului

D. C. C. Arion, ministru al instrucţiunei publice, a întocmit în mod definitiv proectul de lege pentru modificarea legei sinodale în vigoare.

Iată propunerile d-lui ministru al cultelor.

Art. 2—Sunt eligibili la demnitatea de Mitropolit, Episcopii eparhioţi ai ţărei, iar la acea de Episcop, toţi membrii clerului romîn, cari—după sfintele [illegible] de răsărit pot fi aleşi.

Vîrsta eligiabililor la scaunele de Mitropoliţi şi Episcopi eparhioţi va fi de 40 ani împliniţi.

Pe lîngă calităţile de mai sus spre a fi rîdicaţi la demnitatea de Mitropolit sau Episcop, candidaţii trebue să aibă titlul de licenţiat sau doctor în teologie. de la o facultate de teologie ortodoxă, şi să fie romîni, fii de părinţi romîni, iar nu naturalizaţi.

Art. 18 — Consistoriul superior bisericesc va emite păreri asupra tuturor chestiunilor privitoare la starea intelectuală, materială şi morală a clerului de mir şi monahilor în genere.

Consistoriul superior bisericesc se va ocupa cu chestiile privitoare la alcătuirea parohiilor; la schimbări în statul clerului parohial; la programele de studii şi la regulamentele de ordine şi disciplină ale seminariilor clericale, ale facultăţei de teologie şi ale internatului teologic; la programele învăţămîntului religios în celelalte şcoale; va face propuneri pentru numirea personalului didactic, la seminariile clericale şi la facultatea de teologie; va face propuneri pentru întreţinerea bisericilor, mînăstirilor şi a clerului şi pentru alcătuirea regulamentelor privitoare la buna funcţionare a bisericilor şi mînăstirilor.

El va putea numi din sînul său un inspector al seminariilor clericale. Toate opiniunile consistoriului superior bisericesc, prevăzute în acest aliniat, ca să devină executorii, vor trebui să fie aprobate de ministrul cultelor.

Consistoriul superior bisericesc va emite păreri în ceea ce priveşte felul de construcţie şi zugrăvire a bisericilor noui şi a celor ce nu sunt declarate monumente istorice, precum şi la recompensarea clericilor merituoşi; va face propuneri asupra cîntărilor bisericeşti, portului clerului, seminariştilor şi studenţilor în teologie; va cerceta cărţile didactice pentru învăţămîntul religiei în şcoale; va emite păreri asupra imprimărei, cercetărei şi îndreptărei cărţilor de ritual; şi în genere se va pronunţa asupra tuturor chestiunilor pentru care ar primi delegaţie de la Sf. Sinod.

Avizele ce se vor da cu privire la aceste chestiuni, nu vor avea tărie de cît după ce se vor fi ratificat de Sf. Sinod.

Art. 20 şi 21 se suprimă.

❑ Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

INFORMATII

❑ In urma propunerei d-lui ministru de răsboi, consiliul de miniştri a hotărît ca numărul ofiţerilor ce pot să fie decoraţi cu Steaua României să nu mai fie limitat.

❑ Luni se va pune piatra fundamentală nouei clădiri care va mări „Fundaţiunea universitară Regele Carol I", din Bucureşti.

La această solemnitate va asista şi M. S. Regele, care se ştie că va sosi Duminică în Capitală.

❑ *Independenţa* **este informată, că următorii fruntaşi vor demisiona din partidul carpist: Leonida Gussi, fost prefect; Ionescu Ulmu, fost prefect de Calaraşi şi Popescu-Ialomiţa, fost senator.**

❑ Mîni Duminică oara 3 p. m., are loc în localul şcoalei „Cultura" din str. Gh. Mîrzescu, îmbracarea unui număr de 500 elevi săraci, de către societatea domnişoarelor israelite „Sprijinul".

❑ D. Staicovici, secretar general al ministerului de domenii, a părăsit aseară localitatea, întorcîndu-se în Capitală.

Consfătuirile în vederea nouei legi asupra industriei, au luat sfîrşit cu cea ce a avut loc eri, la camera de comerţ din localitate.

❑ La ministerul de finanţe se lucrează la o revizuire a tarifului vamal.

❑ Un grup de peste 100 de comercianţi şi industriaşi, au adresat camerei de comerţ din localitate, adresa următoare:

Domnule Preşedinte,

Subsemnaţii comercianţi din Iaşi, cu toate că pînă în present nu s'a îmbunătăţit încă situaţiunea critică în rayonul gărei şi a vămei, sub care suferim atîtea, însă în vederea multei bune-voinţi ce dovediţi, precum şi munca ce o depuneţi pentru aneliorarea acestei stare de lucruri, vă exprimăm sincerile noastre mulţumiri.

Rugăm a nu fi descurajat şi a lupta pentru realizarea celor întreprinse de dv. căci precum vaţi convins personal, mizeria ce îndurăm e insuportabilă şi cu puţine cheltueli şi buna voinţă a direcţiunei c. f. r., s'ar putea înlătura această stare de anarhie.

Eventual suntem decişi a ne prezinta prin o delegaţiune, sub onor. dv. conducere, la Bucureşti, la onor. Ministru al industriei şi comerţului, dacă dv, veţi fi hotărît a face această onoare.

❑ Cum turneul ce-l face acum marele *Ermete Novelli* **ie cel de adio, ie ultimul, s'a ales pentru reprezentaţiile de la Iaşi** *cele două piese în care dînsul reprezintă marele său triumf.* **Luni 21 Noembrie, va reprezenta comedia în 4 acte** *Femeea Indărătnică* **în care** *Novelli ie adorabil, glumeţ, şi plin de humor.* **Marţi 22 Noembrie, va reprezenta drama în 5 acte** *Otello,* **în care** *Novelli ţine un adevărat curs de dicţiune dramatică, fiind impunător şi măreţ.*

Ieşenii vor veni în număr mare să vadă pentru ultima dată pe acest erou al artei dramatice, căruia i se pregăteşte o călduroasă primire.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

Ultime INFORMAȚII

❑ *In ex-cursul seu de eri, de la facultatea de drept, d. Cuza, vorbind despre statistică, a arătat că statistica populației Romîniei, făcută de d. Leonida Colescu, șeful statisticei din minister, este falșă, probabil intenționat falșă, de oarece autorul trebue să fie nu Leonida Colescu, ci* Leon Cohl.

Intr'o splendidă preroraţie asupra statisticei, d. Cuza a spus: „jidanii cresc ca număr și se încuibă la noi asemenea ploșnițelor".

Iar ca post scriptum la splendida peroraţie: „somez pe acel, care este reporterul Upiniei, *să se ducă să raporteze că am spus, că jidanii să încuibă la noi ca ploșnițele?*

Delicat curs!

❑ *Preutul Clofonda a plecat din Iași în ziua de 23 Octombrie, sub pretext că merge în inspecția moșiei Horlești, proprietatea episcopiei catolice.*

Apoi s'a dus la București, la rude, de unde a telegrafiat, că, îmbolnăvindu-se, trebue să stee în casă.

Este inexact, că, pînă acum, s'ar fi făcut vre-o cercetare în privința gestiunei fostului administrator. Biroul lui Clofonda va fi deschis abia astăzi, cînd se vor verifica registrele.

Preotul Clofonda a fost destituit din postul de administrator, iar în loc a fost numit preotul Malinovski, vicarul episcopiei, căruia i s'a dat cuvenita procură.

Banca Iașilor, putînd dovedi că a împrumutat pe dispărut cu trei mii lei pentru interese administrative, suma i-a fost achitată astăzi, de avocatul episcopiei, d. Combatti.

*

In privința datoriilor ce au fost contractate de dispărutul preot Clofonda, fost procurator și administrator al Episcopiei Catolice locale, primim o scrisoare din partea d lui I. Combati, avocatul Episcopiei, prin care arată, că n'a fost însărcinat să achite datoriile contractate de dispărut.

Consultat asupra situației, d. avocat Combati și-a dat părerea, că, de și Clofonda n'avusese mandat să facă împrumuturi, totuși dacă se va dovedi că, în adevăr, banii împrumutați au fost întrebuințați în interesele administrației, *acei* bani trebue achitați.

❑ *Parohul bisericei catolice din Iași părintele Weber, a fost suspendat din serviciu pe timp de trei luni, pentru insubordonare.*

După expirarea pedepsei, parohul va fi transfrrat la altă catedrală catolică,

❑ *Se știe, că prețul zaharului s'a scumpit din nou, așa că în unele prăvălii se vinde zaharul cu 1.40 chilogramul.*

S'a zvonit că această nouă scumpete, ar proveni din cauză că l'a gară s'ar găsi 10 vagoane cu zahar, ce nu s'ar putea descărca din cauza aglomerațiunei.

Cercetînd la gară, ni s'a răspuns, că nu se găsește nici un vagon cu zahar.

❑ *Inmulțindu se cazurile de anghină difterică la liceul internat din Iași, medicul primar a fost invitat să vie să constate cazurile.*

Nu este exclus ca școala să fie închisă.

❑ *Intrunirea liberală va avea loc mîine, ora 2, în* **Sala Sidoli.**

❑ *Senatul Universității din Iași a fost convocat să se întrunească Luni spre a decide asupra întrebuințării venitului din fondul de 300.000 lei, donat de M. S. Regele.*

❑ **Bețivul simulat, cunoscutul Netter, de tristă celebritate, crede de cuviință să se apere—dar nu de scandalul ce a fost angajat să facă la banchetul congresului, ci de învinuirile ce i se aduc, de șase luni, că n'ar fi cinstit în politică.**

Netter se declară liberal și recunoaște de șefi ai sei pe domnii Brătianu și Stere, de și acesta de pe urmă, cînd a vorbit, în club, despre lichele, a fost întrerupt de voci, cari strigau: „Netter, Netter!"; de și a fost esclus din comitetul executiv, de și, în fine, a fost însemnat rău la pontaj.

Dacă a fost funcționar public sub conservatori, a făcut'o, spune el, pentru a-și menține *fruntea* — de și unde nu-i cap, nu poate fi „frunte".

A doua zi după scandalul provocat de bețivul angajat, un liberal, prietin al bețivului, a declarat, față fiind avocații Nicolau (Botoșani) și Străjescu (Folticeni):

— Netter a căzut în genunchi înaintea ministrului Lahovari și l'a rugat să-l menție în slujbă, fiind-că de la liberali este ca esclus...

Cum rămîne cu „fruntea?" și cu devotamentul pentru d. Stere?

Omul cu frunte declară apoi că nu s'ar bucura de avantajele ce-i acordă anumiți avocați.

Să se jure pe fruntea lui că nu minte. In interval de trei luni a fost numit: consiliu judiciar la Rosnovanu, conservatorul averei Baldovin, idem Lepadatu, expert la evaluarea unui imobil dotal al căpitanului Duca.

Nu-i architect, dar are talent la evaluări de imobile. In această calitate ceruse, sub liberali, autorizație pentru un cofetar bulgar. Autorizația fu respinsă, dar expertul universal de astă-zi al tribunalului, zise bulgarului că i-a făcut treabă și încasă de la el *40 lei*.

Faptul a fost adus la cunoștința clubului liberal, de d. Gr. Teodoru, fost șef al contenciosului prtmăriei.

Vom continua să arătăm cine este acest individ, a cărui proză ține s'o publice gazeta liberală locală.

❑ Ministerul a însărcinat pe d. Ioan Bobei, revizor de lucru manual, să ție conferințe cu institutorii claselor a III și a IV din Iași, asupra lucrului manual.

❑ In jurul locuinței, din strada Crucei unde d-ra Forăscu, s'a îmbolnăvit de variolă, s'au revaccinat 450 persoane, din ordinul serviciului sanitar.

Nu s'a mai constatat nici un caz nou de variolă.

❑ **Desideratele camerei de comerț.**—Camera de comerț din Iași în adunarea sa generală în ședința de la 11 Noembrie a. c. în urma discuțiunilor urmate asupra fie cărui articol în parte din noul proect de legea Incurajării industriei naționale cu unanimitate de voturi au aprobat următoarele desiderate:

1) Să se acorde un plus de 5 hect. industriașilor care prin desvoltarea industriilor lor, ar mai avea nevoie de un surplus de teren.

2) Avantajele legei să fie acordate și fabricelor de spirt și bere.

3) Să se acorde reduceri de drept de vamă și la materiile prime, care nu se găsesc în țară și de care ar fi nevoie pentru escusința industriașilor și numai în cazul cînd produsele fabricate din acele materii prime, n'ar fi în destul protejate prin tariful vamal.

4) Să nu se acorde avantaje uzinelor electrice presente în lege de cît numai atunci cind, ele s'ar obliga să acorde tarife reduse de prețuri pentru curentul electric furnizat industriilor.

5) In procentul de 75% lucrători romîni să fie cuprinși și străini năcuți în țară și care nu se bucură de o protecție străină.

6) Din comisiunea industrială va face parte de drept Prețedintele Camerei de comerț din București, Iași, și Craiova.

7) In ce privește munca deținuților din penitenciare, să se prevadă în lege dreptul pentru meseriași cu brevete, de a angaja pe deținuți de a lucra cu bucata furnizîndu-le materia primă necesară.

8) Avantagiile pentru industriile din categoria III să se acorde pe timp de 21 ani, în loc de 15 ani.

9) Să se prevadă la art. 27 și 28 dispoziţiuni care să puie la adăpost pe industriași de la ori ce indiscreţiuni și vexaţiuni, Ministerul rezervîndu-și dreptul de a cere industriașilor să prezinte registrele la minister în caz de îndoială.

❑ Camera de Comerț din Iași a decretat pe ministrul Neniţescu, membru corespondent al ei.

Iată o titulatură nouă și foarte inutilă.

❑ In chestia politicei ordinare pe care actualul ministru de instrucție înțelege s'o practice la Universitatea din Iași, și numai la această Universitate, a înțeles să ne răspundă *Evenimentul*, care apără pe ministru ca funia de spînzurat.

In privința înlocuirei scandaloase a d-lui Aurel Mănescu din postul director al seminarului pedagogic, gazeta tace, pur și simplu; tace și asupra scoaterei și repunerei d-lui Petrovici; tace și asupra scoaterei d-lui conferinţiar P. Pogonat.

Vorbăreț devine numai în chestia scandaloasei desărcinări a d-lui Ibrăileanu, care s'a făcut, spune ziarul, pe temă legală, de și consiliul facultății de litere, consultat, respinse desărcinarea d-lui Ibrăileanu, în profitul d-lui Lovinescu, care nu face politică, spune *Evenimentul*, dar este junimist!

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș 2 cazuri noi de anghină difterică.

❑ Luni 14 Noembrie, orele 2 p. m. se vor întruni membrii baroului de avocați, în sala de ședință a tribunalului secț. II, urmînd a se discuta chestiuni privitoare la congresul avocaților.

❑ Procurorul general se află la Fălticeni în anchetarea afacerei judecătorului Lecca.

Primul procuror și comandantul jandarmilor rurali, au plecat la Sîrca, într'o ancheta inteligentă.

❑ Pentru a se pronunța asupra raportului comisiei numiți să cerceteze titlurile și lucrările candidaților la catedra de căi urinare, de la facultatea din București, Senatul și consiliul facultății de medicină, au fost convocate să se întrunească Luni, 14 c, ora 5 jum.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ **Noul program de astă seară Sîmbătă 12 Noembrie al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:**

Justiție indiană. Scene dramatice de moravuri nord americane,

Patimă și onoare. Splendidă desfășurare dramatică în ale cărei roluri joacă cei mai de seamă artiși pariziani.

Of! ce căldură! scene comice.

Friptura de vițel, scene comice cu simpaticul actor Prince.

Arma lui Little Moritz, scene comice.

Sacrificiul unui frate. Mare roman contimporan, redat însuflețit de somități artistice teatrale.

A doua serie din Oceanografia însuflețită: Liliacul de mare. Studii de vulgarizare științifică.

Precum și cel mai nou număr din revista hebdomadară însuflețită Pathé Journal, care cuprinde între altele: Cazacii la o paradă în Caucazia—Luptele cu boxul în Sidney (Australia)—Studenții universitari din Edimburg într'o luptă eroi comică—De la Paris la Riga în balon—Un nou sistem de pompe de incendiu la Berlin—Creațiunile moderne ale modei; Blănuri—Duelurile Le Bargy, Alexandre și Malherbe—Lucrări colosale cu dinamita în Pensilvania—etc.

Se aduce la cunoștința onor. public de matineul de mîne Duminică are loc escepțional la ora 11 dimineața. Programul se va compune tot din patru părți mari și va cuprinde cele mai frumoase subiecte cinematografice,

Reprezentația seală de mîne Duminică va începe ca de obiceiu la 9 ore.

❑ **Membrii cercului ingineresc s'au întrunit aseară, într'o agapă frățească, la restaurantul Tanasachi.**

S'au ridicat numeroase tuasturi.

❑ **Judiciare.**—Au fost respinse ieri apelurile avocaților Tomaziu și Uhrinoschi, de la Dorohoi, pedepsiți cu imputarea, fiindcă s'au certat violent la o judecătorie.

— Procesul Fischer, tatăl și fiul, pentru călcarea legei trustului, se va judeca în ziua de 23 Noemb. la tribunalul Fălciu.

Vor fi ascultați martorii.

— Herman Veiss și Ghidale M. Liebling, condemnați de tribunalul Iași la cîte un an închisoare, pentru faliment, au fost achitați azi de Curte, dovedind că nu făceau acte de comerț, ci sunt meseriași.

— Contra infirmării mandatului bancrutarului Ichil Kahane, a făcut apel primul procuror. Camera se va pronunța Luni.

❑ Le Bargy, *celebrul artist societar al Comediei franceze, va veni în Iași, însoțit de un ansamblu, spre a da două spectacole, în sala teatrului național, în serile de* **5** și **6** Decembrie.

Piesele vor fi anunțate zilele acestea.

Rețineri de bilete se pot face de pe acum, la agenția „Thalia", achitîndu-se costul biletelor.

❑ **Teatrale.** — **Astă seară Simbătă 12 Noembrie, se va reprezenta pe scena teatrului național, Francmasonii, comedie în trei acte, de Claude Roland și S. Leprince, traducere de P. Petrone.**

*

— Duminică seară pentru prima oară **Andromaqa** tragedie în 5 acte.

*

In zilele de 19 și 20 Noembrie, se va reprezenta pentru întăia oară Taifun de Lenghehel jucată de nenumărate ori pe scenele teatrului din Paris cu *De Max*.

In Taifun, rolul lui Tokeramo, va fi interpretat de apreciatul artist Vlad Cuzinschi care e și monteurul piesei.

TEATRUL-CIRC SIDOLI

Cinematograful Pathé-Frères

Se aduce la cunoștință că

MATINEUL

de mâne Duminică 13 Nov. c.

va începe excepțional

la 11 ore dimineața

Această schimbare de oră se face din cauza intrunirei publice ce se ține după-amează în această sală.

Reprezentația seală va începe ca de obiceiu la 9 ore.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

CREMA PUDRA SAPUN FLORA POMADA Capilogen (Apă de păr)

Ultima oră

București 12 Noembrie

In ajunul deschiderei parlamentului

Un consiliu de miniștri

București.—Azi s'a ținut un consiliu de miniștri, sub prețedenția d-lui Carp. S'a discutat asupra diferitelor proecte de legi, ce urmează să fie prezintate parlamentului.

In special, consiliul s'a ocupat de modificarea administrațiunei caselor de pensiuni, ușurarea ultimelor clase de patentari și scutirea de imposit fonciar, a proprietăților cu un venit mai mic de 300 lei.

Mercuri, la ora 5 seara, se va ținea un nou consiliu.

Consfătuirea de la d. Marghioman

Aseară, a avut loc o consfătuire la locuința d-lui Marghiloman, la care au luat parte d-nii miniștri Filipescu și Neniţescu și un mare număr de deputați ai Capitalei.

S'a discutat asupra apropiatei deschideri a parlamentului, căutîndu-se a se risipi atmosfera de desorientare, ce pare a fi cuprins sferile Capitalei.

S'a stabilit o înțelegere în senzul de a nu se prezenta Parlamentului de o cam dată, de cît acele legi, ce nu vor provoca o vie împotrivire din partea opoziției.

Aceste legi ar fi cele prezintate de d-nii Nicu Filipescu și Neniţescu,

Birourile parlamentare

Guvernul a hotărît, a nu face nici o schimbare în birourile parlamentare și a realege aceleași comisiuni parlamentare, care au funcționat în seziunea trecută.

Proectele guvernului

Membrii guvernului, au căzut de acord, de a prezenta proectele de legi pregătite, în ordinea următoare.

In primele zile, se va depune la Senat modificarea legei sinodale.

La Cameră se vor prezenta legile următoare:

Legea, în favoarea meseriașilor,

Legea pentru înaintarea în armată și legea pentru neștirbirea reservei de material și fonduri în vederea mobilizărei.

*

La începutul lunei Decembre, d. Carp va prezenta legea pentru reforma administrativă.

După cum suntem informați, prin noua reformă, se menține vechea organizațiune a Prefecturilor.

Pe lîngă acestea, se adaugă 4 directori regionali unul pentru partea administrativă, unul pentru partea financiară, unul pentru școli și unul pentru lucrările publice, care vor lucra sub controlul guvernului. Va mai fi înființat un consiliu regional, care se va indeletnici cu formarea bodgetelor regionale.

*

Apoi succesiv se vor prezinta.

La Senat, legea pentru reînființarea contenciosului și alte cîteva reforme judecătorești.

D. Delavrancea va prezenta legea pentru reorganizarea serviciului tehnic, prin care se aduce o îmbunătățire în situația conductorilor.

In Ianuarie, se va prezenta proectul pentru vînzarea bunurilor de mîna moartă.

Casa de pensiuni

După cum am arătat, în chiar primele zile, se va prezenta proectul pentru unificarea caselor de pensiuni.

Astăzi există 209 case de pensiuni, din care unele, care nu numără de cît 26 de pensionari, cheltuesc anual cîte 49,000 lei pentru administrație.

Noua lege pune capăt acestei situațiuni, creînd o unică casă de pensiuni.

HOLERA LA BERLAD

Bărlad.—Fata Maria Bercea, s'a îmbolnăvit, prezentînd simptome suspecte de holeră.

Bolnava a fost izolată. Dejecțiunile au fost înaintate, spre a fi analizate. S'au instiințat direcția generală a serviciului sanitar.

BLOCAREA DARDANELELOR

Berlin.—O telegramă sosită aci, anunță, că blocarea Dardanelelor de către trupele italiene, nu e de cît o chestie de cîte-va ore.

Ancheta de la Școala de Arte

Bucureşti.—In urma plîngerei d-lui inginer Panaitescu, s'a orînduit o anchetă la școala superioară de Arte și Meserii din București, unde s'au constatat nereguli.

Maiștrii d-nii Popescu și Tenta au fost suspendați.

România în caz de răsboiu

Ziarul *Vaterblaud*, publică un lung articol, în care zice, că România nu se lasă a fi atrasă în joc, din pricina conflictelor, ce interesează statele balcanice,

Ziarul crede că există o convenție de defensivă între Turcia și România, însă România nu va face caz de dînsa, cîtă vreme Bulgaria nu va încerca să-și mărească posesiunele teritoriale.

Ziarul crede că România va rămînea credincioasă triplei aliante, mai ales că în urma cedărei forțate a Basarabiei, nu există posibilitate unei apropieri între România și Rusia

Scufundarea unui vapor 60 persoane înecate

Triest.—Vaporul italian „Romagna" s'a scufundat aproape de Rovigno fie din cauza fluxului și vîntului Siroco fie din cauză că încărcătura de orez inclinase vasul pe o parte. Din 70 persoane, 60 s'au înecat.

ACCIDENT

Bucureşti. Lîngă magazia de cereale, un păzitor de noapte, a fost găsit cu craniul fracturat.

Se crede că a fost victima unui accident

Procesul Tramvaelor comunale

Bucureşti.—Procesul Tramvaelor comunale continuă azi, înaintea Tribunalului comercial.

Avis important

Către domnii: proprietari, arendași de moșii și de păduri

Am onoare a aduce la cunoștința d-lor proprietari, arendași de moșii și de păduri, că s'a deschis în Iași **Strada Lăpușneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina și Ungaria, în baza autorităților Ministerului de Interne No. 5500.

D-nii proprietari, arendașide moși, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de așa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului, **ALBINA. Lăpușneanu No- 25;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înțelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomerațiilor de cereri.

INȘTIINȚARE

La 16 Noembrie se va adjudeca definitiv de Tribunalul Iași secția III imobilul defunctului S. Sanft din Iași Strada Cismăriei No. 7 și 9. Avis amatorilor.

NEMAI POMENIT!

CEASORNIC ADMIRABIL ANKER REMONT

DE ARGINT **GLORIA** în loc de **Lei 18** numai **Lei 8.50**

cu 3 capace fin gravate, mers exact, garanție pentru 3 ani, numai **Lei 8.50,** prin ramburs trimete **M, Robinsohn,** *Wien V, Mauthausgasse 8 B.* — Pe lîngă aceasta un lanț de argint GLORIA, Lei 2. Conrespondează romînește, **3 ceasornnice lei 23.**

La căsăpia No. 42 *din piața Sf. Spiridon, se găsește ori cînd: carne de porc cu 1 leu 10 bani kgr.; carne de vacă calit. I, 90 bani kgr.; cal. II, 80 b. klg. Cotletele de porc și vacă, grăsime și ori-ce articol cu prețuri reduse.*

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

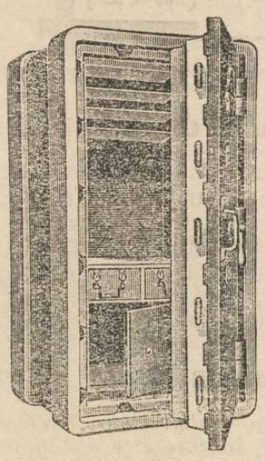

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Fie-care poate cîștiga **5—75 LEI ZILNIC** și mai mult, fără capital. **Afacere reală și ușoară.** Cereți prospecte gratis și franco printr'o carte postală de 10 bani de la

— BERG, Kopenhaga K-Box 113 —

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, tinocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe **No. 52395 4|4** — **Lei 150,000** pe **No. 37161**

Lei 120,000 în 6 premii a **Lei 20,000**

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3. — 1|2 Lei 6. — 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfț. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu. — Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurar No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1447—Marți 15 Noembrie 1911

Declarațiile d-lui I. I. C. Brătianu

Liberalii se pot felicita cu întrunirea de ieri.

Un public numeros și select, a venit cu toată vremea neprielnică—să asculte declarațiile șefului partidului, în chestia reformei electorale.

De acesle declarațiuni ne vom ocupa în articolul de față.

Vom lasa la o parte rechizitorul făcut guvernului, atît de șef cît și de cei ce au vorbit înaintea sa. Pentru liberali unspre-zece luni de guvernare carpistă, sunt de ajuns; nu știm însă dacă pentru țară sunt suficiente unspre-zece luni de opoziție liberală.

Dar liberalii au eșit la luptă—și lupta lor, care tinde la răsturnarea regimului o pun pe o temă foarte plăcută mulțimei: *revizuirea constituției pentru reformarea legei electorale, în sensul lărgirei dreptului de vot, a contopirei colegiilor și a representărei minorităților.*

Sunt sinceri liberalii în campania ce încep—sau e vorba de o abilă tactică politică, pentru a se răspîndi atmosfera de antipatie ce plutește de cîtă-va vreme în jurul acestui partid?

Iată întrebarea pe care și-o pune în aceste momente o parte din lumea politică, și în deosebi oamenii de la guvern, cari au speculat acest sentiment de antipatie, pentru a'și acoperi slăbiciunea guvernărei lor.

Noi credem pe liberali de bună credință; și dacă în alegerea platformei—ținînd seamă de momentul cînd încep lupta—este la mijloc și o chestie de tactică, nu e mai puțin adevărat, că pentru desfășurarea acțiunei la care s'au angajat ieri la Sidoli, ei pun ceva din programul și idealul lor politic.

Sunt ani de zile de cînd ei ne vorbesc de necestiatea schimbărei sistemului nostru electoral, într'un spirit mai larg și mai democratic.

In programul citit la Iași în 1892, cît și în cel de la 1905—și cînd partidul era condus de Dimitrie Sturza, care sunt raportul originei boerești și a mentalității sale politice, putea tot așa de bine să fie și conducătorul partidului conservator—liberalii ne vorbesc de votul universal; iar în ultima lor guvernare de la 1909 i-am văzut lucrînd pentru introducerea colegiului unic—ca mijloc de expermentare, în alegerile județene.

Există, în organizația acestui partid un puternic curent pentru revizuirea legei electorale—și elementului tînăr, generos din partid se datorește în mare parte crearea și alimentarea acestui curent.

Iar dacă tînărul șef liberal, s'a lasat coprins sau cucerit de acest curent,—întru cît a primit reforma și s'a angajat solemn s'o realizeze, faptul se datorește nu numai concepțiilor sale politice progresiste, dar și necesității imperioase de democratizare, către care e împinsă cu putere de cîți va ani țara.

Meritul acestui partid—ca și acel al partidului conservator democrat, este de a fi simțit la timp acest sentiment al țărei și de a fi înțeles, că în contra unui asemenea sentiment nu există posibilitate, sau forță de împotrivire; și chiar dacă ar exista, partidul politic care ar încerca s'o utilizeze, ar face un imens reu țărei, iar sie-și și-ar decreta în mod absolut și sigur peirea.

O asemenea declarație, noi am mai făcut-o, a doua zi, după întrunirea comitetului executiv al partidului conservator-democrat, cînd adunat în jurul șefului, pentru a aviza asupra reînceperei acțiunei politice, suspendată în timpul vacanței—a hotărît punerea în fruntea programului de luptă, a chestiei reformei electorale, ca reforma cea mai mult simțită și cerută azi de națiune.

Liberalii au hotărît același lucru, și încep cu Iașul—orașul legendar al ideilor frumoase și al luptelor mari,—campania de propagandă, al cărei sfîrșit se întrevede destul de clar — dacă ținem seama că ambele partide politice — și singurele cari dispun de cadre puternice și numeroase și se sprijină pe organizații solide și compacte în țară, sunt de acord asupra înfăptuirei acestei reforme.

De aceia, am participat și noi la întrunirea liberală de ieri, și cu noi atîțea alți amici de ai noștri—osebit cetățeni neînregimentați în nici unul din partidele politice. Căci întrunirea aceasta, nu avea numai caracterul de protestare împotriva politicei guvernului, ci și acel al începerei unei lupte în jurul unei idei mari și democratice, care după declarația d-lui Take Ionescu trebue să întrunească la un loc toate sufletele lumei politice de la noi.

Și șeful liberalilor, a avut o fericită inspirație cînd explicînd necesitatea reformei electorale a ilustrat'o printr'o indiscreție, care i-a fost permisă, ținînd seamă de momentul și cauza pentru care o făcea. D. Brăteanu, a destăinuit lumei, adunate într'o întrunire, în care se vorbea de reforma electorală, cum în iarna lui 1911—îndată după constituirea cabinetului junimist și decretarea noilor alegeri, șeful guvernului, d. Petre Carp—a venit acasă la d-sa și i-a propus cartel electoral cu guvernul pentru a alege în parlament pe toți fruntașii partidului liberal, — cartel pe care șeful liberalilor l'a respins de la primul cuvînt, pentru că vedea într'însul suprimarea alegerilor, pe care Constituția le declara ca fiind singurul mijloc prin care națiunea își exercită una din puterile constituționale din stat: puterea legislativă

Pentru a nu se mai găsi în viitor, nici un barbat politic, care să se mai poată gîndi la asemenea anomalii sau mai bine zis, monstruozități politice, șeful liberalilor crede indispensabilă reforma electorală prin colegiul unic cu reprezentarea minorităților.

Și șeful liberalilor, nu și-a putut complecta cuvîntarea sa, fără a nu întovărăși această - iarăși permisă—indiscrețiune și de o foarte prețioasă spovedanie sufletească. D. Brăteanu, a arătat cît de mult s'a înșelat cînd a socotit gruparea d-lui Carp, ca representînd partea sănătoasă și necesară de a trăi, a partidului conservator și cît de mult a greșit că ani de zile a ajutat-o să trăiască, și i-a dat tot sprijinul împotriva d-lui Take Ionescu.

Șeful liberalilor, a ținut să-și recunoască în public greșala sa—și să facă *mea culpa*, pentru tot ajutorul dat d-lui Carp, spre a'l menține în opoziție ca organizația politică, acreditîndu-l pretutindeni ca partid de guvernămînt și înlesnindu-i astfel venirea la cîrma statului.

Noi i sm prezis de mult șefului liberalilor, că are să vie o vreme cînd are să regrete pentru toată acțiunea sa de ajutorare ce-dă grupărei junimiste—și spovedania sa de ieri, care i-a descarcat sufletul ca de un greu păcat, este pentru noi poate singura rasplată ce avem de la partidul liberal.

Vespasian I. Pella.

13.000 LEI

— a costat condemnarea Episcopului de Roman —

In deobștie acțiunile pentru înlăturarea altora, oricît de drepte ar fi, au amestecate în ele și o notă personală, dacă nu chiar un interes personal.

Acțiunea episcopului de Roman contra fostului Mitropolit Athanasie, fusese înălțătoare și prin această mare excepție: episcopul ura pe Athanasie pentru greșelile sale; el cerea înlăturarea lui nu pentru a-i lua locul, nici pentru ca el să fie dat unui protejat — ci pentru a scăpa biserica de pîngărire.

Dar dreptul a fost pedepsit și vinovatul achitat, dîndu-i pedeapsa acei cari au știut că sentința sinodală, întrecuse în falsitate și nedreptate, sentințele judecătorilor din trecutul obscur al țării.

Se bănuia că sentința sinodală fusese un produs al corupției, astăzi faptul odios este dovedit, prin publicarea făcută de confratele *Acțiunea*,—**este dovedit cu acte oficiale.**

Judecătorii episcopului au fost mituiți de guvern. Dacă legiuitorul ar face diferență între mita grasă și mita slabă, judecătorii episcopului ar putea fi condemnați cu circumstanțe ușurătoare.

Șase prea sfinți judecători au luat la un loc, 13.000 lei: cinci cîte 2000 lei, al șeselea, cu tariful ceva mai urcat, 3000 lei.

Și în tocmai după sistemul cămătarilor din străinătate, cari dau bani prodigului și acesta adevărește că a primit o marfă oarecare, ministrul cultelor a dat bani prelaților, și aceștia au adeverit că au primit anterec—de și fondul din care s'au luat banii nu erau pentru veștminte, ci pentru reparații de biserici.

Trebue să recunoaștem, că ministrul a reușit să înțoleasca pe cei șase eroi și să repare biserica în mod radical!

Inaintea oamenilor, ca și înaintea lui Dumnezeu, corupții își vor da socoteală de fapta lor.

Ca erou apare din nou episcopul. Judecat și condemnat de mituiți, el apare din nou cu toată dreptatea pentru el, căci n'ar fi fost nevoe de mituire, dacă acuzatorul n'ar fi avut probe de vinovăția celuilalt.

In baza dovezilor ce există acum oficial: aproape toți judecătorii prelatului plătiți de ministru cinci zile după pronunțarea odioasei sentințe—procesul va fi revizuit, de îndată ce acest regim al corupției va fi alungat de la putere.

Cît de curînd dreptatea va birui!

Intrunirea de ieri

Trebue să reținem cu recunoștiință faptul, că semnalul preparării maselor pentru revizuirea pactului fundamental, a fost dat în Iași.

Partidul liberal a ținut ieri, în acest scop, o întrunire publică, și ea a fost călduros salutată. Partidul liberal și partidul conservator democrat, au acest ideal comun, de a asana viața noastră politică, în contra vederilor partidului de la putere, care nu mai este de cît o fosilă politică.

Dacă partidele de opoziție, în campania lor, au în vedere și prescurtarea vieții reu făcătoare a unui guvern, care nu trăiește de cît din expediente, aceasta este, firește, o acțiune negativă. acțiunea principală urmărită fiind epurarea vieței politice de astă zi.

Din acțiunea oamenilor noștri de stat, cari au grija zilei de mîine, va răsări o nouă stare de lucruri. Căci este vorba de a întări și a desvolta și mai mult, pentru mărirea României, opera generațiilor eroice, cari ne-au precedat.

Conservatorii carpiști înțeleg alt-fel rostul vieței politice și în aceste momente înălțătoare, cînd alții pun temelia unei ere nuoi, conservatorii înțeleg să provoace pe d. Take Ionescu și să-l învite la dansul cu reacționarii: să le dee ajutor șeful nostru, ca liberalii să nu se atingă de constituție, pentru reforma electorală, de și acest punct ocupă locul de cinste în programul partidului nostru.

Partidul conservator-democrat n'are, însă, menirea de a colabora cu partidul d-lui Carp, pentru triumful și menținerea ideilor retrograde. Ci acțiunea partidului nostru, după cum a declarat-o, nu de mult, d. Take Ionescu. este de a înlocui partidul conservator, căruia i va da viață.

Avem dar tot motivul să salutăm cu simpatie lupta începută ieri la Iași și să-i dorim tot succesul pe deplin și cît mai de curînd de realizat, pentru împlinirea unui mare ideal comun.

Spovedania d-lui I. I. C. Brătianu

De la întrunirea de eri a liberalilor partea politică a fost discursul șefului partidului, căci celelalte discursuri ori au avut o grijă literară, ori au fost un decor al șefului. Dl. I. I. C. Brătianu a avut 2 părți în cuvîntarea sa: una care a privit trecutul apropiat, alta care cuprinde programul zilei de mîne. Pe cît a fost de precis în partea întăia, pe atîta i-a lipsit precisiunea în partea a doua, lăsînd cu intenție d-lui C. Stere grija de a formula lozinca luptei politice: *colegiul unic cu reprezentarea minorităților.*

Este ceva care trebue făcut la bază: nu unirea actualelor colegii în unul singur e idealul, ci oborîrea nedreptăților cari stau la baza tustrelelor colegii electorale de azi. Prin contopirea actualelor colegii satisfaci o parte din dreptatea socială, dar nu toată dreptatea. Probabil însă că aceste chestiuni de detaliu se vor clarifica în mersul campaniei.

Partea întăia a cuvîntării d-lui I. I. C. Brătianu a fost ascultată mai cu în cordată atenție. Una a fost cu referință la succesiunea puterii. Dl. Brăteanu a afirmat că a trecut puterea, adică a sfătuit Coroana să treacă puterea d-lui Carp, nu pentru că d-sa ar fi reprezentat mai bine conservatorismul clasic, ci pentru că a crezut că avea mai multă suprafață morală. A crezut d. Brătianu că d. Carp venind la putere, va fi pentru țară o mai mare garanție de cinste și de probitate politică, și că ideia conservatoare va fi mai bine reprezentată.

Socotim că d. Brătianu s'a înșelat; și de altfel singur a declarat că a greșit. *Peccavi* acesta, spovedit după 11 luni e o dovadă că în succesiunea puterii de la un partid la altul, Coroana ține samă de cuvîntul șefului guvernului, care se duce. Faptul acesta se va petrece și mine, poimîne, cînd se va deschide succesiunea d-lui Carp. Și d. Carp va greși ca și d. Brătianu, recomandînd Coroanei tot pe d. I. I. C. Brătianu, acela care azi îl denunță în întruniri publice, că, dacă l'a crezut mai *onest*, și mai *în matca ideii conservatoare*, s'a înșelat.

Dl. I. I. C. Brătianu nu cred că spune tot adevărul. Formula onestității, ce o pune astăzi înainte e o poleială, cu care caută să acopere realitatea goală. D-sa a recomandat Coroanei pe d. Carp și Coroana l'a ascultat, întăiu că a crezut pe d. Carp mai slab ca rezistență politică și cu d. Carp va putea guverna din opoziție. Asta e una; că așa este reiese din tonul tuturor discursurilor oratorilor; toți i-au făcut milogi, ologi, politiciani cu cîrje, ajutați de liberali: Sfătuesc Coroana să dea puterea d-lui Carp, nu că d-sa e șeful clasic al conservatorismului, ci pentru că cu el îmi fac mendrele, ca cu cel slab.

A doua parte a spovedaniei privește denunțarea că d. Carp, ca șef de guvern, a venit la I. Brătianu și i-a propus cartelul electoral.

Refuzul acestui cartel șeful liberalilor l'a explicat pe motive constituționale; că adică cartelul de la putere la opoziție ar fi denegarea însăși a oricărei vieți constituționale.

Foarte bine; dar atunci de ce toți oratorii liberali au apasat asupra opoziției miluite, a d-lui Carp, ca o anexă a guvernului liberal, arătînd că milogii și încîrjații de eri ai liberalilor, azi își iau în serios aerul de a guverna. Dacă d. Brătianu a avut dorul de a nu se sdrobi sărmana constituție, de ce fiind șef de guvern a ales în contra oricării simple noțiuni politice pe d. N. Filipescu la Vaslui, pe d. Barbu Delavrancea la Focșani, pe T. Roseti la București și alții și alții.

Vădit lucru că spovedania d-lui Brătianu e plină de învățăminte, întăiu prin unilateritatea ei, al doilea prin excesul de calcul de politicianism.

Ideia conservatoare a suferit îndoit prin această ținută a d-lui I. I. C. Brătianu, căci cele 3 pătrimi ale partidului conservator urmînd pe Take Ionescu, au văzut în I. I. C. Brăteanu pe adversarul cel mai neloial, dînd mînă de ajutor fără nici o explicare alta, decît de a divide și a predomni, pentru ca astăzi, guvernul d-lui Carp să mînjască ideia conservatoare nu prin opera lui schiloadă conservatoare, dar prin procedeele sale administrative, cari ne-au dat îndărăt cu amar de ani.

Dl. D. A. Sturza nu l'a cunoscut pe Take Ionescu de cît în ziua de 12 Mart 1907, cînd l'a îmbrățișat și i-a cerut ertare în plină Cameră; d. I. I. C. Brăteanu nu l'a cunoscut nici după aceia, și abia astăzi în 13 Noembre 1911 spune *peccavi*, că am îndemnat pe Rege să dea puterea d lui Carp, pentru că e *mai conservator* și *mai cinstit* de cît Take Ionescu.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa carității

Intăta zi de toamnă! Zi rece, umedă, posomorîtă de toamnă întîrziată în care pare că plîng, picurînd pe geamurile aburite, toate ploile de odată și se irosește ori ca urmă a anotimpurilor calde ori-ce speranță de cer senin.

Intr'asemenea zi, care vestește sosirea răcelilor chinuitoare, nu poate fi privelește mai bine făcătoare de cît acea la care am asistat: o organizație de tinere domnișoare ajutînd cu îmbrăcăminte sute de școlari, — preschimbînd hainele lor cîrpite în altele, noue, calde și transfigurînd, ca prin farmec, figurile lor întunecrte, ca și cum le-ar fi scăldat și înviorat o baie de lumină.

Farmec! Trebuie văzute cînd arată, cu modestie dar cu glasuri argintii și clare, ceea ce au făcut și vor să facă. Au, fără îndoială, în mînile lor, în gesturile lor, în vorbele lor, o misterioasă putere de a preface și de a ajuta; au negreșit, în tot ce întreprind, în tot ce vor, în tot ce fac, o gingășie, o artă, o d-săvîrșire care se găsesc numai la *ele* și de cari fac cea mai generoasă întrebuințare, cînd ajută și mîntuie și mîngăie copilăria. E cea mai umană și mai vrednică formă a caritățiî—cînd vii in ajutor nu bătrineței care moare, ci vristei care e chemată la viață.

Soarele care răsare se cuvine să ne fie mai scump de cît acel care se topește în abisul amurgului,

Și trebuie văzute la lucru,—acele tinere domnișoare, trebuie văzute cînd, mulțumite de lucrul zilei, după cp au măsurat, au ales, au potrivit zecile, sutele de costume—se odihnesc, sprijinite pe acele legături moi de haine ce par echipamentele unei legiuni plecată în explorare surgun și în suferință.

Căci e războiu toată viața micilor și sărmanilor școlari,—un războiu în mijlocul căruia generoasele donatoare le am asămănat acelor eroine ale caritățiî ce vin, cu un adorabil devotament, să aline suferinți, să șteargă lacrimi, să samene speranțe.

Dar nimic nu e atît de admirabil ca simplicitatea cu care ele îndeplinesc opera lor, sportul binelui public. Pentru că bunătatea ce pun în săvîrșirea ei, grația cu care o înfăptuiesc, izvorește din însăși simțirea lor, din însuși instinctul și necesitatea de a face binele pentru bine, așa cum poeții fac artă pentru arta însăși, fără alte scopuri, fără artificii.

Și întocmai cum în ochii răniților mîngăiați strălucește raza de recunoștință,—așa se pot descoperi licăriri de mulțumire—și de fericire—în ochii tuturora acelor mici ostași din legiunea școlărimei sărace.

Cu atît mai bine, cînd acea mulțumire se îndreaptă către grațioasele preotese ale unei generozități atît de senine, atît de naturale, izvorîtă din prisosul de bunătate pe care o are numai tinerețe femenină.

Darul acesta, pe care noi îl cunoaștem doară ca martori de departe, sau din cetit, alcătuește—după cum faptele și cărțile fac dovada — un atribut al femenității din toate timpurile și ne-a amintit o legendă antică, după care blîndețea și tinerețea sunt date drept puteri tămăduitoare, ce ar putea răspunde pînă la un punct concepțiunii științifice medicale. După ce părintele medicinei, Hipocrat, încercase în zadar toată arta sa pentru a vindeca pe un fiu al regelui Philippos—chemă în ajutor pe frumoasa Phila din insula Cos. Și ea—spune legenda—numai cu privirea blîndă cu gingășia, cu bunătatea, făcu minunea pe care n'o putuse face a tot știutorul Hipocrat.

... Pentru că, de cînd lumea, suferințele de ori-ce fel au fost înlăturate prin puterea acelui farmec pe care-l posedă și-l dăruesc numai *ele*, contribuind cu tinerețea și dărnicia lor.

Rodion

INSTITUȚIA JURIULUI

La congresul avocaților din Iași s'a desbătut, între alte chestiuni, și aceea a Curților cu Juați. Chestia juraților nu e acum pentru întăia oară la ordinea zilei în țara noastră. Instituția juriului face să se vorbească despre ea, nu din pricina prea marei severități a judecății populare, ci din pricina unor achitări, cîte odată prea ușuratece.

Faptul acesta a făcut să se propună, de către unii membri ai congresului, desființarea, pur și simplu a Curților cu juați, darea crimelor în competința judecătorilor de carieră.

Neapărat, în societatea noastră modernă, unde diviziunea muncii și specializarea profesională sunt de multe ori duse pînă la cele din urmă ale lor consecințe, nu e lucru surprinzător ca să se ceară ca judecata proceselor să se dea în competința acelora cari au profesiunea de judecători, și nu în căderea unor profani.

Decît, dacă chestia Curților cu Juați ar fi chiar așa de simplă, de multă vreme instituția juraților ar fi aparținut trecutului și s'ar fi vorbit de ea cum se vorbește azi, în istoria dreptului, despre ordalii sau despre alte așezăminte judecătorești ale veacului de mijloc. Chestia existenței juriului e însă mult mai complicată, iar ca dovadă că așa

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

este, e însuşi persistenţa de peste nouă veacuri a justiţiei populare.

In adevăr, o crimă este înfrîngerea regulelor de conservare, pe baza cărora orice societate îşi asigură pacea internă şi existenţa. Or, cine este mai volnic să se rostească dacă o crimă a înfrînt aceste reguli, decît însuşi acea societate, judecătoreşte reprezentată de cei 12 juraţi?

Se va zice poate — şi se şi zice — că juraţii sunt nişte profani şi n'au capacitate judecătorească pentru a judeca şi a se rosti asupra crimei şi a gradului de vinovăţie a criminalului. In primul loc, procurorul general este acolo pentru a lumina asupra acestor puncte pe juraţi, şi apoi nu e vorba de crima în sine, ci de efectul ce ea l'a produs asupra opiniei publice, de gradul de perturbare de care s'a resimţit, din cauza ei, conştiinţa socială. Or, oglinda cea mai credincioasă, în care acest simţimînt se poate reflecta mai exact, este însăşi opinia publică, care se rosteşte prin organul verdictului juraţilor.

Legea e un instrument rigid, iar judecătorul de multe ori prea rutinar. El nu poate şi nu trebue să judece relativitatea unei crime. El aplică mecaniceşte o lege mecanică, în vreme ce sentimentele, nevoile şi tendinţele unei societăţi — fie ea chiar societatea cea mai bine organizată — sunt în vecinică mişcare, în continuă primenire. Or, supapa de siguranţă, aparatul de perfectă şi imediată adaptare, în asemenea împrejurări, sunt numai juraţii.

Din acest punct de vedere dar, juraţii răspund unei nevoi profunde şi instituţia lor nu trebue şi nu va putea fi desfiinţată.

*

Unii din membrii congresului, dîndu-şi seamă că juriul nu poate fi suprimat, au cerut modificarea procedurei criminale, în senzul ca juraţii să nu se rostească numai asupra culpabilităţii vinovatului, dar să rostească şi pedeapsa ce urmează să i se aplice. Propunerea aceasta a fost motivată de faptul — de altfel foarte adevărat — că de multe ori juraţii temîndu-se ca nu cum-va Curtea să aplice o pedeapsă prea mare acuzatului, îl achită.

Incă odată, observaţia e justă; dar soluţia preconizată e cu neputinţă de pus în practică.

In adevăr, în sistemul de azi al procedurei criminale, comisiunea juraţilor n'are a se rosti decît asupra unui singur punct, — e sau nu vinovat acuzatul — cu privire la care nu pot fi decît două păreri. Aşa că majoritatea, pentru o părere sau alta, se poate foarte uşor forma, se formează chiar în chip necesar. Nu tot astfel s'ar întîmpla cînd e vorba ca juraţii să măsoare ei pedeapsa celui găsit vinovat. Fiecare jurat îşi poate avea părerea lui, şi ar fi cu neputinţă să se formeze o majoritate, sau, în orice oaz, aceasta ar fi anevoios.

De aceea dar, propunerea de a se da în puterea juraţilor prescrierea pedepsei, e cu neputinţă de realizat.

*

A mai fost şi altă soluţie. Unii au cerut o selecţiune mai îngrijită a juraţilor. S'a propus înăsprirea condiţiunilor pentru a fi jurat. De pildă urcarea cenzului, sau condiţiuni de cultură şi capacitate, de natură a garanta o judecată cît mai apropiată de spiritul şi de litera codului penal.

Nici acest mod de a vedea nu e aplicabil instituţiei juraţilor. Măsurile acestea, în loc să aducă o ameliorare a situaţiei de azi, ar înăspri şi mai mult lucrurile, şi ar impinge instituţia juriului spre cealaltă extremă, spre o severitate excesivă.

In adevăr restrîngîndu-se cetăţenilor putinţa de-a fi juraţi, instituţia juriului n'ar mai reprezenta aceia ce se presumă că înfăţişează azi: opinia publică, întreagă şi reală.

Juraţii ar fi recrutaţi, cu chipul acesta, numai din anumite păturI sociale şi s'ar institui astfel cea mai detestabilă şi în acelaş timp cea mai periculoasă justiţie, justiţia de clasă. A adopta acest sistem, ar însemna să înmormîntăm pentru totdeauna judecata populară şi de cît s'o desfiinţăm pe asemenea căi piezişe şi periculoase, mai hine şi mai cinstit ar fi s'o oborîm făţiş, în puterea unei legi constituţionale.

*

Mai rămîne încă o soluţie, care ni se pare cea mai bună şi menită, în acelaş timp să înlăture multe din inconvenientele, cari au pus în discuţie însăşi existenţa juriului. Soluţia aceasta ar fi corecţionalizarea cîtorva din crimele actuale.

La 1874, cu prilejul modificării codului penal, legiuitorul de atunci. a corecţionalizat cîteva crime, le-a sustras cu alte cuvinte juriului şi le-a dat în căderea tribunalelar ordinare.

Legiuitorul de la 1874 ar putea fi foarte uşor imitat azi. Sunt crime a căror corecţionalizare se impune. De pildă, darea de foc, care a devenit la noi de o frecvenţă periculoasă şi cu privire la care Curţile cu juraţi s'au arătat de o indulgenţă condamnabilă. Tot aşa şi pruncuciderea, care tocmai pentru că e pedepsită de codul penal cu munca silnică pe viaţă, juraţii nu aduc nici odată un verdict afirmativ.

Reducerea pedepselor pentru unele crime şi corecţionalizarea lor, ar fi dar soluţia cea mai potrivită ce s'ar putea da azi chestiei juraţilor. Instituţia în sine trebue însă păstrată. In materie de crime polltice şi de delicte de presă, nu există instanţă pe lume, care s'ar putea rosti cu mai multă competinţă de cît Comisia juraţilor. **St. A.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Bate toba... De cînd cu înnoirea direcţiunii teatrale la Craiova, ne vin mereu surprize... teatrale din acea parte.

Intre surprizele aceste este şi revista teatrală „Masca", în al cărei program cetim numai accente de indignare şi ameninţări:

„In mijlocul turpitudinii, a mediocrităţii şi a laşităţii generale, apariţia noastră e menită să stîrnească ura tuturor acelora cari au crescut şi trăiesc în putoarea şi lenea atmosferei de provincie: pentru că noi nu vom înţelege să cruţăm, nici pe cabotinul, care sub fardul tragedianului îşi ascunde setea de glorie eftină, nici pe simbriaşul de ieri care fascinat un moment de lumina scenei, a socotit că arta poate fi menirea spiritelor mici şi nevolnice, sortite să-si tîrască o viaţă de iluziuni greşite de alungul rampei, pe care trebuie să strălucească doar firele în cari se petrec fenomenele acelea complexe şi nedefinite, ce reduc viaţa adevărată şi mare, la o iluziune, la un simbol sau la un fior.

Avem o credinţă şi o lozincă:

Arta să fie întrupată de artişti.

De aceia, acelora, cari o profanează, acelora cari acoperă cu umbra lor nemernică, macar un colţ de simţire omenească, le strigăm: în lături!

In lături! falşificatorii artei, cari ne pîngăresc idealurile, durerile şi revolta noastră; cu idealuri false, cu dureri nătînge şi cu revoltă mică, de om înăcrit şi neputincios.

Scena nu-i picioroange pentru parveniţi şi nici scară pentru cei ce stînd jos, rîvnesc lumina şi strălucirea de sus".

Dacă nu e simplu provincializm, atunci e locul, poate, să felicităm pe iniţiatori pentru curagiul şi hotărîrea lor de a spune adevărut.

Va fi poate un început demn de imitat. S'a zis de mult că:

Bate toba în Craiova
De s'aude în Moldova.

*

Fostul ministru de războiu şi om de stat al Franţei, d. de Freycinet îşi pregăteşte publicarea „Amintirilor" sale.

*

Drama „Rhea Silvia„ jucată la teatrul naţional din Bucureşti, a apărut în „Biblioteca pentru toţi" (No. 704). Drama defunctului N. Scurtescu, în 5 acte şi în versuri e o adevărată actualitate literară.

Au mai apărut în aceeaşi bibliotecă, „Vorbe şi anecdote" despre oameni celebri, culese de Th. Scarlat-Brăila.

„Instinctul" de Kistemackers, traducere de d-na Lucia Sturza. „Din Cronica lui Şincai" extrase de P. Popovici profesor.

„Palavre şi anecdote" de E. Baican. „Istoria prea frumosului Arghir şi a prea frumoasei Elena".

*

O noutate senzaţională: Novelli desenator.

In adevăr Novelli nu e numai un mare comedian, un improvizator excelent, ci şi un perfect desenator, Novelli excelează în caricatură.

Maestrul posedă o întreagă colecţie de „şarje" asupra contemporanilor cu cari a avut legături.

Mulţi autori francezi se întrebau adesea pentru ce, în cursul unei convorbiri Novelli, îi privea cu ochiul acela plin de maliţiozitate pe care toată lumea i-l cunoaşte.

Atît numai că puţine sunt modelele cari şi-au văzut efigia. Novelli simte o răutăcioasă plăcere să-i întrigheze şi numai... amicii victimelor au dreptul să vadă crochiurile. I-a asigurat însă că le va lăsa portretul... moştenire— prin testament.

E şi asta o mîngăiere.

*

STRUNA ZILEI

PERICOLUL CEL MARE

A apărut »Ursita» de I. Găvănescu. Crădem că piesa se va mai juca de multe ori.

«Săptămîna».

Geruri, trăsnete, ce o vrea
Cerul poate să ne dea;
Dar să nu ne mai trimită
O asemenea... Ursită.

INFORMAŢII

Asinul de la poliţie îl face, fără succes, pe idiotul.

Fiind-că prefectul judeţului, în răspunsul ce l'a dat asupra pazei defectuoase în judeţul Iaşi, a afirmat că a cerut ajutor idiotului de la poliţie şi acesta nu l'a dat, ne înjură pe noi, exact ca la pojărnicie, fostul trăgător la tulumbe.

Noi n'am fi fost în stare să cerem ajutor pentru aiurea, nenorocitei vite, fiind-că îl vedem leşinînd în tîrg cu poliţiştii sei, care au, însă, şi o calitate: cel mai prost d'intre agenţi, ie mai deştept ca vita superioră.

Apoi, trecînd cu înjurăturile la altă desordine de idei, prea nenorocitul, ca un jalbar de la primărie, specialist în a jura fals, desminte că poliţiştii ar fi adunat abonamente pentru *Evenimentul*, desminte că între el, prefect, şi nenorocitele prostituate, ar exista schimburi de vederi: el le tolerează şi ele împlinesc angajamentele luate de el, de a premia scopiţii.

Cu abonaţii spoliaţi de poliţişti, gravul asin o învîrtie delicat, cum învărtea pledoariile cînd, înainte de a fi ajuns antisemit convins, făcea pe stăruitorul recruţilor evrei, la secţiile poliţieneşti.

Nu este adevărat, minte înteligentul atrofiat, că abonaţii i-ar fi făcut el: ei există de pe timpul cînd prefect era d. Cananău. Oameni, care nu ştiu citi, care n'au literalminte ce mînca, au rămas credincioşi „Evenimentului" timp de şapte ani şi continuă a fi, ei neştiutorii de carte, cititorii gazetei cu pricina.

Ar fi putut, dacă n'ar fi şi prost şi în drept, să producă un certificat al poştei, că din 1906, de cînd d. Cananău nu se mai interesează de *Evenimentul*, nu s'a abonat nici un evreu. Dar în loc să aducă asemenea dovadă, sau o dovadă mai uşoară: că de *două luni* încoace n'a fost abonat nici un evreu, ne cere nouă dovadă, piramidală dovadă: să producem declaraţia unui evreu, care să fi fost silit să subvenţioneze gazeta antisemită şi aristocrată.

Evreii care s'au abonat de groaza poliţiştilor, să ne dee nouă scris la mînă, că au făcut'o puşi de poliţie!!!

Neagă vita şi chestia cu prostituatele. Neagă fiind-că s'a ruşinat el singur de ruşinea lui: un prefect, reprezentant al ministerului de interne, care pune numele său în fruntea unei liste de subscripţii de natură trivială; impune apoi comisarilor să subscrie şi ei—iar apoi lasă să urmeze numele tuturor femeilor pierdute din Iaşi!

Şi înjură ca un covrigar oare-care pe cînd prostituatele sunt răsplătite pentru ajutorul material ce-l dau prefectului în întreprinderile sale caritabile.

Nu le lasă el, cu tot protestul serviciului sanitar şi publicului, să-şi facă negustoria în Str. Muzelor, aproape de inima tîrgului? N'a închis el şi apoi redeschis tot el, sumedenie de case de toleranţă?

N'a dispus el şi apoi a revenit, ca asemenea femei să nu locuiască pe la oteluri? Nu sunt zeci de asemenea femei privilegiate, adică scutite de a avea livrete?

Şi n'au ele datoria să întindă mîna de ajutor unui asemenea suflet de elită— mai ales în scopuri altruiste?

Dacă nenorocitul mai pofteşte—să ragă, noi vom răspunde omeneşte.

In consiliul de administraţie al băncii „Podul Iloaie", au fost aleşi d-nii: Maior Văleanu, C. Rusovici, C. Agarici, Chr. Daniel, St. Gane; censori d-nii: M. Ştefănescu, I, Agarici şi I. N. Manolescu. Censori supleanţi d-nii: P. Rusovici, N. Stroici şi C. Climescu.

Cum turneul ce-l face acum marele *Ermete Novelli* ie cel de adio, ie ultimul, s'a ales pentru reprezentaţiile de la Iaşi *cele două piese în care dînsul reprezintă marele său triumf.* Luni 21 Noembrie, va reprezenta comedia în 4 acte *Femeea Indărătnică* în care *Novelli ie adorabil, glumeţ, şi plin de humor.* Marţi 22 Noembrie, va reprezenta drama în 5 acte *Otello,* în care *Novelli ţine un adevărat curs de dicţiune dramatică, fiind impunător şi măreţ.*

Ieşenii vor veni în număr mare să vadă pentru ultima dată pe acest erou al artei dramatice, căruia i se pregăteşte o călduroasă primire.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

Ne mai ivindu-se nici un caz nou de scarlatină, s'au rîdicat măsurile sanitare ce se luase la liceul Internat.

Metafizica cuvintelor şi estetica literară de d. Duiliu Zamfirescu, noul membru al Academiei Romîne a transformat tribuna Academiei în un tribunal literar, împrăştiind în dreapta şi în stînga aprecieri sentenţioase asupra literelor romîne: Tonul acesta de polemist l'a făcut să cază în greşeli capitale chiar de la început, cînd cu ţinerea discursului său de recepţiune, în care a negat poporului romîn însuşire poetică, reducînd la absurd fondul poetic al *Mioriţei*: Dl. Duiliu Zamfirescu are o idee fixă: e contra poporanismului în literatură şi voeşte a se războI cu toţii pentru mănţinerea clasicismului la noi la Romîni. Nu discutăm de are sau n'are dreptate; e greu însă a impune gustul personal al unui literat chiar fie el d. Zamfirescu contra unei nevoi culturale a timpului.

Intelectualitatea noastră românească nu e boerească din speţă, şi nu poţi cere acestei intelectualităţi romîne să se inspire din alt cerc de cît din al său propriu. Ce vină e că Creangă a fost sătean de la Humuleşti? Ce vină e că Goga e din Ardeal, ori I. Agârbiceanu un simplu popă de ţară? Dl. Zamfirescu îşi rîde de aceasta, nu de fondul poetic al inspiraţiunei sale. De aceia ca să arăte că unele cuvinte şi expresii au pr n ele mai multă emotivitate poetică, şi deci a susţine că numai transcedentalul şi spiritualul e ceia ce valorifică poezia, iar puterea de plast citate a cuvintelor nu, 'l face să fie şi confuz în partea filosofică a chestiunii şi nedrept şi răutăcios în partea a 2 a, mai ales cu Ardelenii. Dl. Zamfirescu trebue să ştie că neamul românesc a putut realiza o limbă unitară literară pe terenul bisericesc, credinţa fiind una; ne unificăm acum pe terenul limbei didactice; şi e operă de viitor a uniformiza limba pe terenul literaturii estetice.

Tonul acesta de josnic polemist strică lucrării noului Academician şi strică Academiei chiar, care tocmai luptă pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor. De astă dată în 2 memorii ale Academiei s'a schimbat tonul. E această lucrare a d-lui Zamfirescu, şi în studiul bătrînului Atan. Marinescu despre Radu Negru. Dar pe cînd d. Marinescu e de peste 80 ani şi se mai iartă slăbiciunile de condeiu, d-lui Zamfirescu nu i se iartă a vorbi în felul cum scrie: Acest" şi n'are bucate, dragă" ar putea să fie dedicat d-lui dr. I. Cantacuzino, a cărui nobilă preocupare de tot „ce n'are bucate" îl face, pe d sa, om serios şi învăţat să figureze pe coperta unei reviste ce apare la un popor nomad de origină tartară, răspîndit în Turchestan şi pe ambele maluri ale Uralului la Kirghizi."

Aşa polemizează d. Duiliu Zamfirescu, un adevărat Duiulin al columnei rostrate.

Gh.

S'a anunţat în ziar, că consiliul de disciplină al baroului din Neamţ, a aplicat avocatului N. Lazaride, pedeapsa imputării.

Adevărul este, că acea pedeapsă a fost dată avocatului *Iorgu Lazariu*—şi ne grăbim a restabili faptul.

Vineri noaptea a încetat din viaţă, în spitalul Mărcuţa, Virgil Ghelmegeanu, fost controlor la administraţia finanţelor din Iaşi.

D-na şi d. Greceanu, se vor stabili la Bucureşti, pe tot timpul seziunei parlamentare.

Camera de comerciu a cerut ministerului de comerciu, autorizaţia de a face oare care virimente de fonduri, simţindu-se nevoia, faţă de unele capitole din budget, epuizate.

A apărut „Curierul Judiciar", cu data de Duminică, 13 Noembrie.

Privitor la lipsa de vagoane pentru transportul cerealelor din Moldova, revista *Românîu Agricolă* publică două scrisori ale d-lui G. Chr. Ciomac, mare proprietar în judeţele Botoşani şi Dorohoiu.

Le reproducem, căci ele învederează trista situaţie—specială pentru Moldova:

Botoşani 7 Noembrie 1911.

Domnule Redactor,

Am ajuns la disperare şi nu mai ştim ce să facem. După atîta amar ce am avut de îndurat de pe urma inundaţiilor, care ne-au distrus, mai ales în judeţul Dorohoiu, suntem cu totul răpuşi acum, din cauza neputinţei de a transporta mărfurile vîndute.

Ca să vă dau o pildă de cele ce se petrec prin gările noastre, aflaţi că atît oarzele mele cît şi acele ale sătenilor, pe cari le-am vîndut încă din luna August, nu numai că nu le putem transporta la destinaţie, dar nici în gară ele nu sunt primite, aşa că ne am văzut siliţi să lepădăm avutul nostru sub cerul liber, la discreţia ori-cui.

Pagubele ce suferim sunt pînă acum de cel puţin 200 lei de vagon.

Ca nişte disperaţi vă aducem la cunoştinţă această tristă stare de lucruri.

Primiţi, vă rog, stima mea.

(ss) **G. Chr. Ciomac.**

Botoşani 9 Noombrie 1911.

Domnule Redactor,

Te ia groaza cînd mergi prin gări: atîta nepăsare cred că nici nu s'au mai văzut. Sute de vagoane stau prin gări, pe linia Dorohoi-Iaşi, şi se strică bucatele, fiind cu totul expuse. La Săveni nici nu se mai poate vinde nimic din cauza neputinţei de a transporta marfa; sătenii oferă cu 8 (opt) lei suta de kg. porumb şi nici cu acest preţ nu se găsesc cumpărători.

Te prinde jalea acuma cînd vezi atîta pagubă, adusă agricultorilor, cari stau cu bucatele gata şi n'au cui le vinde nici cum le transporta.

Bieţii săteni şi plugari moldoveni, cari abia au văzut puţina revoltă scăpată de inundaţii, faţă cu cele ce se petrece acum, zice că mai bine le lua totul apa, căci nu s'ar fi necăjit atît, nenorocirea aceasta fiind de la Dumnezeu; dar acum răul le vine de la oameni, din cauza relei voinţe şi a nepriceperei, şi aceasta îi mâhneşte mai mult.

Mâhnit in sufletul meu de atîta nenorociri şi desnădejde, vă aduc toate acestea la cunoştinţă.

Cu multă stimă.

(ss) **G. Chr. Ciomac**

Proprietar din jud. Dorohoi.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck" este, că pe toate căile obscure să fac încercări, a exploata renomeul numelui „Franck" pentru fabricate inferioare. — De aceea menajera atentă trebue să aiba grijă la semnul de cunoaştere: **„Franck cu răşniţa de cafea".**

Marca registrată.

Acele cutii şi pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Răşniţă de cafea" ca semn caracteristic, nu conţin veritabil **„Franck".**

De aceea atenţiune la cumpărare!

Preţuri de vânzare

al

veritabilului „Franck" Adaus la Cafea

în cutii de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	kg
	105	55	50	45	35	b.
„ pachete „	1/6	1/8	1/10	1/14	1/21	kg
	30	25	20	15	10	b.

V. m. 2660. Y 2554. 9:11 II. F.

Comitetul societăţei „Vulturul", s'a întrunit eri sub preşidonţia d-lui Atanasiu.

Au luat parte d nii V. Antoniu, Guglimeti, Scolari şi Bocek.

S'a comunicat aprobarea Băncii centrale populare, hotărîndu-se ca Duminica viitoare, să se procedă la constituirea băncei intitulată „Casa muncei" pe care o înfiinţează această societate.

In consiliul technic al societăţei au fost numiţi, d-nii V. Antoniu, R. Scolari şi F. Guglineti.

Plecarea acceleratului de aseară pentru Bucureşti, a avut o întirziere de 20 minute din cauza unui defect al maşinei.

Liberalii, cari erau adunaţi în număr mare, pentru a conduce pe d. Ionel Brăteanu, au făcut haz de această întîmplare, zicînd că e greu să porneşti maşina cu colegiul unic, dar odată pornită merge la sigur.

Ziarul „Neue Freie Presse" anunţă, că în ultima sa întrunire, consiliul de miniştri austriac, a hotărît să accepte de a se aduce un transport de carne din România, pentru oraşul Viena.

Acest prim transport va fi adus la Viena chiar în cursul acestei săptămîni.

După rezultatele ce se vor obţine, consiliul de miniştri se va pronunţa dacă va continua a permite întroducere de carne din România, înainte de a intra în funcţiune abatorul din Burdujeni.

Le Bargy, *celebrul artist societar al Comediei franceze, va veni în Iaşi, însoţit de un ansamblu, spre a da două spectacole, în sala teatrului naţional, în serile de* **5** şi **6** Decembrie.

Piesele vor fi anunţate zilele acestea.

Reţineri de bilete se pot face de pe acum, la agenţia „Thalia", achitîndu-se costul biletelor.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Ultime INFORMAȚII

Marele colegiu universitar va fi convocat la cursul lunei viitoare spre a lua o hotărîre în ce privește lansarea de liste de subscripții, pentru a aduna fondurile necesare, ridicării unui bust lui Vasile Conta, în grădina universității din Iași.

In scopul adunării fondurilor profesorii universitari vor ținea conferințe publice în orașele principale ale țării.

Prima prelegere o va ține în Iași d. Titu Maiorescu și tot aci vor avea loc conferințele d lor Delaprancea, Dissescu, Bujor, A. Vlăhuță etc.

Lucrătorii brutari de la toate pităriile din localitate au declarat azi greva, în urma refuzului patronilor de a spori lefurile lucrătorilor.

Este probabil că orașul va fi lipsit mîne de pîine.

Viitoarea întrunire publică a partidului liberal, va avea loc în Craiova.

Pentru ziua de 15 Noembrie, oara 5 p. m. au fost convocați să se întrunească, la clubul conservator democrat din Iași, toți d-nii profesori universitari, secundari și primari, membri în clubul nostru.

Aseară, la gară, d. Ionel Brătianu, a declarat, că un fruntaș junimist i-a declarat că va sprijini lupta pentru votul obștesc, chiar de va trebui să-și părăsească vechii prietini.

D. Brătianu a adăugat, că nefiind autorizat, nu poate divulga numele acelui fruntaș junimist.

La școala de Bele-Arte au început pregătirile, în vederea organizărei unei expoziție retrospective, ce va fi deschisă publicului, cu prilejul înaugurărei statuei lui Vodă Cuza.

Fabricile de zahar din Austria au convenit cu fabricile de zahar de la noi, să exporteze pentru ele un număr considerabil de vagoane cu sfeclă, din cauză că anul acesta recolta de sfeclă în Austria a fost foarte slabă.

Exportul de sfeclă este pe de-o parte cauza scumpetei zaharului la noi, iar pe de altă parte este cauza pentru care, încărcarea cerealelor în vagoane dă loc la atîta întîrziere, de oare ce aproape toate vagoanele sunt la dispoziția fabricanților de zahar, pentru exportul sfeclei.

Guvernul ar putea împedeca exportul sfeclei prin prohibire, și aceasta ar produce eftenirea zaharului la noi și ar pune la îndămîna arendașilor și proprietarilor vagoanele de care au nevoie.

In urma raportului procurorului general din Iași, au fost trimiși în judecata consiliului superior al magistraturei, pentru abateri de la îndatoririle lor de magistrați, Victor Ionescu, membru de ședință și I. Lecca, judecător de instrucție la tribunalul Suceava.

Curtea de Apel din Iași, se va întruni în secții unite, spre a trage la sorți pe consilierii, care vor reprezinta Curtea de Apel din Iași, în aceste două procese.

Profesorii Asociației Humpel din localitate au făcut propunere senatului universității din Iași, ca să cumpere localul acelui lieeu, pentru căminul studențesc, pentru suma de 150,000 lei.

Se crede că prin viitorul budget al ministerului instrucției, va fi prevăzută crearea pe lîngă Universitatea din Iași a unei școli de farmacie. Corpul profesoral va fi ales din actualii profesori de la facultatea de medicină și cea de științi, creinduse încă o catedră pentru cursul de galenică.

Tot prin viitorul budget se va crea un post de agregat de fisiologie vegetală, pe lîngă cursul de botanică, iar catedra de zoologie va fi bifurcată în catedră de zoologie și fisiologie.

Au fost scutiți de plata taxelor universitare, următorii studenți în medicină: Balaban Atanasie, Vasiliu C. Gh., Ciocan C. Const., Artino Alexandrina, Holban D., Demetrescu Gh., Riconte Ioan, Divitari Socrate, Galan St., Cîrlan Savel, Vasiliu Eugenie, Teodorescu Ioan, Dimitrescu Nicolae și Popescu D.

Consiliul facultății de medicină din Iași și Senatul universitar, care se vor întruni astă-zi, vor recomanda ca agregat al catedrei de clinica căilor urinare, de la facultatea din București, pe d. dr. Herescu, care a fost recomandat și de consiliul și senatul din Capitală.

Astă-zi la ora 2, a început mutarea Primăriei, în Palatul comunal din strada Alexandri.

Din cauza aceasta, unele servicii vor suferi cîte-va zile.

Azi dimineață a sosit în localitate preutul Cepelloni, care inspectează administrația averei bisericei catolice.

Eri a fost arestat soldatul dezertor, Mocavciuc Dumitru, care evadase din închisoarea militară Galata.

Circ. I de poliție, a arestat aseară pe individul Vasile Axinte din șoseaua Racoviță, care în lipsa părinților de acasă încercase să violeze pe o copilița de 5 ani.

O ceată de răi făcători au pradat astă noapte pe locuitorul Gh. Gavril și Dumitru Cozovei, luîndu-le mai multe obiecte casnice, și saci cu cereale.

Niște necunoscuți, au încercat, er noapte să spargă caseta cu banl, a percepției comunei Mogoșești. Hoții, s'au introdus în localul Primăriei prin spargerea geamului.

Neputînd să spargă caseta, și fiind simțiți au fugit.

Se fac cercetări de jandarmi.

O afacere care se încurcă.

Asemenea lăutarilor țigani, la cari lauda se amestecă cu înjuria, *Evenimentul*, care apare spre a înjura, s'a apucat într'o zi, absolut pe degeaba, să devie cordial și afectuos față de domnii Take Ionescu și Badarau.

Am tratat acele laude cu același dispreț, cu care tratăm înjuriile gazetei de nimeni citită a d-lui Grecianu.

Astăzi ni se răspunde prin două lămuriri: una spune, că articolele au fost strecurate fără știrea redacției, — ceea ce dovedește că gazeta d-lui Grecianu n'are stăpîn, a doua lămurire nu rectifică nimic, nu regretă nimic, dar spune că este modern să ai păreri bune despre adversari.

Vrea să zică: 1) laudele au fost strecurate fără știrea redacției; 2) laudele au fost strecurate cu bună știință, de oarece „Evenimentul", ziar modern, înțelege să trateze pe adversari cu simpatie.

O contra lămurire se impune. Numai de n'ar apărea două contra lămuriri.

Banchetul profesorilor secundari în onoarea ministrului Arion, va avea loc în seara de 6 Decembrie, la București.

Ziarele romînești din Transilvania și Bucovina, vor lansa apeluri prin cari Romînii din acele provincii vor fi invitați să ice parte la desvelirea monumentului lui Cuza-Vodă.

D. Cezar Partenie, președintele tribunalului de Vaslui, a luat inițiativa de a da un *bal de gală al magistraturii*, pentru bine facere, în sala mare a palatului Administrativ din Vaslui. Balul are loc *Simbătă 10 Decembrie*. Intrarea de persoană 5 lei, pentru familie 10 lei; pentru cotillon, flori, etc., *nu se mai cere altă plată*, de cît intrarea.

Muzica regimentului 25 Rahova, va cînta la acest bal. Se lansează invitații la Iași, Bîrlad și Huși; ofițerii regimentului de roșiori din Bîrlad or să vie în corpore.

Avis iceșenilor să petreacă o seară plăcută la Vaslui. Plecarea din Iași se face cu expresul la 2.55 iar la 4.49 sosire în Vaslui. Intoarcerea la Iași se face Duminică dimineață cu trenul de 6.34 iar la 8.50 sosirea la Iași.

Cu privire la dispariția preotului catolic Clofonda, se spune, că ar fi trecut în Rusia.

Sunt unii cari afirmă, de a-l fi văzut, la Ungheni Ruși, în tovărășia unei domnișoare.

Membrii în comitetul delegat al spitalului de copii „Caritatea" din Iași, întruniți eri au reales de președinte pe d-na Maria Moruzzi și de epitropi pe d-nii Matei Cantacuzino și C. Crupenschi, dîndu-se delegație d-lui Matei Cantacuzino, de a îndeplini funcția de epitrop, iar d-lui C. Crupenschy de a înlocui pe d-na Vlădoianu, cînd aceasta va lipsi din țară.

Sumarul ultimului număr din *Noua Revistă Romînă*, de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: In chestia sinodală.

Cestiuni actuale: N. Em. Teohari.—Octavian Goga ca poet al acțiunei; Dem. I. Theodorescu.—Un luptător al culturei nouă în Ardeal. (Emil Isac); N. Moisescu.—Școala educativă condamnă cărțile de școală.

Literatură: I. Chiru-Nanov.—In preajma Ceahlăului, (cu ilustrații).

Cronica teatrală: Lazăr Cosma.—Fiul ei, de Em. Nicolau și Al. Simionescu; Salvatorul, de Mennequin și Weber.

Cronica științifică: Em Grigoraș — Noutăți științifice.—Congo și Maroco.—Ligno-Cimentul.—Case de bani care nu pot fi tăiate cu flacăra exiacetilenică.

Polemice: M. Burileanu.—Un răspuns d-lui Pîrvan.

Insemnări: Gh. Panu —Metafizica la Universitate.—Noua lucrare a compozitorului Castaldi.—Teatrul „Comœdia". —Intelectuali...

Revista revistelor: Viața Nouă.—Luceafărul.—Masca.—Lira populară.—Mercure de France.

Memento.

Din seria filmelor scandinave, cinematograful Pathé Frères din sala teatrului Circ Sidoli cuprinde în noul său program de astă seară Luni „Aviatorul și soția ziaristului" o excelentă și foarte reușită desfășurare, un roman sportiv într'un gen cu totul nou.

Rolurile sunt cu succes interpretate de artiști dramatici ai teatrului regal din Copenhaga.

Acțiunea întreagă, care se petrece în capitala Danemarcei, cuprinde trei părți de cinematograf, restul programului conține între altele:

Spaima doctorului Reval. Splendidă narațiune însuflețită.

O invitare la masă. Scene foarte humoristice.

O călătorie la Monte Carlo. Scene și vederi după natură.

Țicnița sub protecția femenină. Scene foarte comice.

Programul nou viitor începe Joi: Cyrano de Bergerac, după scrierea lui Rostand, interpretare magistrală de către artiștii Comediei Franceze—Rozalia nu are holeră.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Ultima oră

București 14 Noembrie

Intrunirea conservator-democrată din Craiova

— Cuvîntarea d-lui N. Economu —

Craiova.—La Craiova a avut loc eri o întrunire a membrilor partidului conservator democrat.

A luat cuvîntul, d. Nicu Economu, care a relevat unele hotărîri luate, de comitetul executiv conservator democrat, în ultima sa întrunire.

Din convorbirea ce a avut loc între d-nii Take Ionescu și Carp, care a avut loc în două rînduri, d. Take Ionescu și-a format convingerea că dorința suveranului este de a vedea întregirea partidului conservator, pentru a face față situației politice, care devine din ce în ce mai precară.

„Intregirea aceasta—a adăugat d. Economu,—se impune cu atît mai mult, cu cît actualul guvern este impopular și nu are nici o forță morală.

Intre d nii Take Ionescu și Carp — a continuat d. Economu—au avut loc două întrevederi.

La invitarea pentru pace făcută de d. Carp, a răspuns d. Take Ionescu că e gata a accepta pacea, însă în condițiuni perfect onorabile pentru partidul conservator-democrat.

După ce s'au discutat cîteva chestiuni de principii, d. Take Ionescu, la propunerea d-lui Carp de a intra în minister a răspuns că nu acceptă, fără disolvarea și asigurarea unor noui alegeri libere, pentru ca în adevăr țara să se pronunțe.

D. Economu după ce a mai aratat care este situația creată țărei de către actualul guvern, a anunțat începutul campaniei de răsturnare și a luptei pentru colegiul unic.

Eftenirea traiului

București.—In afară de cea din capitală, muncitorii au mai ținut întruniri, la Brăila, Galați și Ploești, în chestia eftenirei traiului.

CONSILIU DE MINIȘTRI

București. — Azi dimineață s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția regelui.

S'a discutat asupra proectelor ce vor fi prevăzute în mesagiu.

PROECTELE d-lui NENIȚESCU

București.—La ministerul de industrie, a avut loc o consfătuire cu privire la proectele d-lui Nenițescu, la care a participat și d. Hagi Tudorache, președintele Camerei de comerț.

Mîine, la orele 9 dimineața, va avea loc o nouă consfătuire.

*

In cercurile industriale și comerciale din Capitală, domnește o vie nemulțumire, în potriva unora din proectele d-lui Nenițescu. Se spune că în acele proecte, d. Nenițescu vrea să introducă schimbări, ce au fost părăsite în alte țări, considerîndu-se ca rele.

Dardanelele blocate

Constantinopol.—După ziarul „Ikdam" ambasadorul englez a declarat eri ministerului de afaceri străine că blocarea Dardanelelor ar vătăma comerțul englez și ar pune într'o situație dificilă pe puterile semnatare ale tratatului din Londra din 1571.

O DISTINCȚIUNE

Roma.—Regele a dat corpului de debarcare al marinei un drapel special care se va pastra pe bordul vasului „Amiral" și se va întrebuința de către marinari cu prilejul debarcărei. Regele a conferit acestui drapel medalia de aur pentru valoarea militară, în urma vitejiei arătate de către marinari debarcărei la Tripolis și Cirenaica.

Moartea unui aviator

Turin. — Elevul aviator Decroce de 27 ani făcînd esperiențe a căzut, murind pe loc.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

Atentatul contra lui Canevas

Paris.—Ziarul „L'Eclaire" anunță din Tripolis, că eri, pe cînd generalul Canevas, se'ntorcea de la o inspecțiune, dintr'o casă locuită de arabi, s'au tras asupra lui 5 focuri de revolver, fără a-l nimeri.

Toți locatarii casei arabe, au fost imediat executați.

STAGNAREA ÎN ODESSA

Odesa.—In partea portului rezervată vapoarelor străine, comerțul este aproape imobilizat. Numai trei vapoare încarcă. Se atribue aceasta pretinsei intenții a Italiei de a-și întinde acțiunea flotei în marea Egee.

Războiul Italo—Turc

SITUAȚIA IN TRIPOLIS

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis cu data de 25 Noembre că toate serviciile orașului funcționează regulat. S'au făcut la Homs cîteva recunoașteri fără a se întâlni inimicul.

Scrisori din Tunisia informează că opt medici ai crucei roșii, au trecut granița, după ce au probat în adevăr că erau medici.

La atacurile de eri sara contra traseului regimentului 93 de infanterie au luat parte ca 600 Arabi, cari au lasat 40 morți și un număr de răniți ca la vre o sută. Peste zi Arabii s'au deplasat la Ainzara, unde se pare că grupe de cămile au sosit cu aprovizionări trimise din Garian.

Recunoașterile făcute până la cîțiva chilometri n'au dat peste inamic.

*

Roma.—Agenția Stefani află din Derna că eri s'a făcut pe platoul din fața orașului o recunoaștere cu doaă batalioane de infanterie, un batalion de alpieni, trei secții de mitraliere, o secție de artilerie de munte și o companie de marinari, de pe vasul Napoli.

S'au semnalat numeroase forțe inamice și puțin în urma, trupele italiene au luat contact, angajînd o vie luptă ce a durat de la orele 9 dim. pînă la 5 după prînz.

Atunci Turcii cu Arabii au început să piardă terenul, și să se retragă cu mari perderi.

La apusul soarelui după ce au perdut din vedere inamic trupele italiene s'au retras spre Derna. Perderile italiene sunt de 50 oameni afară din luptă și din 12 morți.

*

Paris.—Agenția Havas, află din Tripolis cu data de 24 că generalul Frugoni, a ordonat un marș înainte, așa ca să se poată înainta pînă la forturile Mesri și Alkiharmi.

Fortul Mesri a fost ocupat la orele 9.30. Regimentul 50 italienesc de infanterie angajat în aripa sa dreaptă a avut o vie luptă cu trupele regulate turcești.

REVOLUȚIA DIN CHINA

Londra. — Agenția Reuter află din Hanking că revoluționarii au început azi dimineață să bombardeze Pekingul. Se svonește că trupele imperiale ar fi avînd 300 morți.

*

Tokio.—Guvernul japonez va întări în curînd garnizoanele din Peking și Tientsin, trimițînd un batalion de infanterie și un detașament cu tunuri revolver.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

M A M O Ș

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

GISELLE SPIEGEL

IEHUDA RINTZLER

LOGODIȚI

Iași *Viena*

In locul ori-cărei alte înștiințări

Student Matematici

caută meditații—de preferință Matematici. **Sf. Teodor 6.**

DE INCHIRIAT

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa .d-lui* **I. Buiuciiu,** *strada Veche No, 26*

MED. ȘI CHIRURG

Dr. F. Ackermann

Faceri, boli de femei și copii

Sero-reacțiunea Wassermann

Consultațiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

Avis important

Către domnii: proprietari, arendași de moșii și de păduri

Am onoare a aduce la cunoștința d-lor proprietari, arendași de moșii și de păduri, că s'a deschis în Iași **Strada Lăpușneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina și Ungaria, în baza autorităților Ministerului de Interne No. 5500.

D-nii proprietari, arendași de moșii, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de așa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului; **ALBINA. Lăpușneanu No- 25;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înțelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomerațiilor de cereri.

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

Moșie de vînzare *lîngă un oraș din centrul Moldovei. Suprafața 146 hectare, loc arabil, fineață, vie, casă frumoasă. Informații, Nicu Battin, Hotel Traian.*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES THUIR) FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

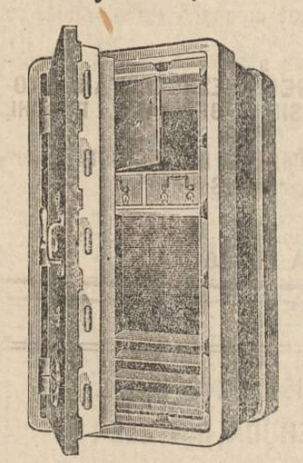

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe **No. 52395 4|4** — **Lei 150,000** pe **No. 37161**

Lei 120,000 în 6 premii a **Lei 20,000**

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3. — 1|2 Lei 6. — 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfț. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași tr. Mirzescu. — Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Gh. Sincai 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1448 — Mercuri 16 Noembrie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ IAȘI

Atmosferă înăbușitoare

Cînd vor apărea aceste rînduri, parada deschiderei parlamentului va fi sfîrșită. In huruit de trăsuri sau în țicnale de automobil, rînduri-rînduri mădularele parlamentului vor sui dealul Mitropoliei, spre a auzi cetirea mesajului, al 50 și nu știm cîtelea din cîte le-a cetit Măria Sa Regele. Ropote de aplauze vor sublinia pasajele cu referințe la politica externă, și în așteptare iritantă vor lua cunoștință de programul *economic* al guvernului.

Și parada va fi sfîrșită. După acel salut clasic al Suveranului, reprezentanții națiunii vor saluta și ei cu aplauze părăsirea salei de ședințe și fie care din deputați și senatori se va întreba: bine, bine! dar în dosul acestei părăzi ce este? ce se lucrează? Un afiș scris frumos cu slove ronde de cel mai bun caligraf al Camerii va vesti pe ușa de intrare: „majoritățile sunt poftite la o întrunire intimă pentru oarele 9 seara în sala de recepție, la ministerul de externe“ și așa îngrijorați membrii majorității vor asalta cu întrebări pe acei din miniștri, cari se vor crede mai obligați să spună ceva. Și ce mare decepție vor avea, cînd vor afla că și miniștrii nu știu nimic, de oare ce tot ce s'a vorbit, tot ce s'a pertratat, s'a petrecut între cei 2 șefi conservatori și Conu Petrachi va fi scutit să dea seamă tuturor gogomanilor săi de cele ce a vorbit cu șeful conservatorilor democrați, sau se va plăti cu glume și anecdote.

Tot ce va spune guvernul, tot ce vor destăinui miniștrii nu va fi crezut; și cu drept cuvînt, fiind că nimene nu se va crede îndreptățit a spune totul.

Și deputații presimt ceva, duc cu ei ceva bănueli și fapte. Ei știu că Regele cu toată urarea ce a făcut parlamentului la munca sa legislativă, și-a exprimat *aevea* părerea sa intimă, că guvernul e slab, și deci nu poate păși cu încredere la muncă. Și mai știu deputații că Corona e un mare *à tout* politic, că de și *Ea* se hotărește cea din urmă, de astă dată s'a grăbit *Ea* Cea dintăiu. Dacă majoritatea e culantă cu guvernul, Corona are atingeri de altă natură cu guvernul, și din această atingere pot surveni tot felul de buclucuri politice.

In inima lor fiecare din parlamentari va avea teama de necunoscut, căci din zi în zi atmosfera Coroanei va sili guvernul la pasuri politice, cari vor sdruncina mașina legiuitoare.

Ce e dreptul că asupra acestei atmosfere politice guvernul s'a silit din vreme să împrăștie unele zvonuri, asigurînd că ori ce ar fi, Coroana nu va trimete la primblare acest parlament, solidarizînd oare cum Corona cu parlamentul d-lui Marghiloman. Dar această explicare *ministerială* nu e crezută de nimene, de oare ce o iau cu toții ca o bulină ce cuprinde amăreală. Deputații mai știu că dacă s'a pus în cumpăna concentrărei dizolvarea parlamentului și că s'au făcut rezerve *momentane*, acele nu sînt cum că Coroana ar fi contra. Deputații știu pertinamente că Coroana nu se opune la nimică și că Ea face tot ce cere guvernul, cînd guvernul e tare. Oare nu știu ei deputații, că au fost cazuri, cînd un ministru tare a smuls de la Rege decrete, chiar contra voinței Suveranului sau a Curții Regale?

Nu de dragul Coroanei s'a opus Conu Petrachi la dizolvarea parlamentului, ci din calcul politic. Actualul parlament s'a ales *cu ură* contra d-lui Take Ionescu. Simbolul acestei uri e d. Alex. Marghiloman. A se fi admis *chiar acum* dizolvarea, însemna din partea d-lui Carp desaprobarea d-lui Marghiloman; mai mult încă decapitarea sa politică; și parlamentul a dat o indicație din prima zi chiar, căci la cetirea numelui ministrului de interne, cînd cu validările, aplauzele majorității au ținut 10 minute, indicînd prin aceasta că d. Marghiloman e sufletul guvernului și *șeful* de mîne.

Deci majoritatea va face cerc în jurul d-lui Marghiloman, insistînd să fie tenace, căci ea, majoritatea, e docilă și nu va refuza nimic guvernului.

Nu sunt prooroc, dar mă aștept că la intrarea d-lui Marghiloman pe banca ministerială, majoritatea va sublinia cu zgomotoase aplauze, prezența sa pentru a da o nouă indicație guvernului că dînsa, majoritatea, se va duce o dată cu d. Marghiloman și nu altfel.

Dar, este un dar;—cum elementul real și efectiv în mașina noastră constituțională, e șeful guvernului, tot această majoritate parlamentară mai știe că tot jocul politic stă în mîna șefului, care va putea raționa astfel șefului nostru: „Take, parlamentul e o ficțiune, ales prin bogheta guvernului, el e docil, și toată ura politică care i a stat la naștere, va deveni o idilică dragoste cum vei primi concentrarea. Transfugii tăi se vor gudura din nou pe lîngă tine, cum se gudură acum pe lîngă mine; de te'ndeamnă, de te cheamă, tu rămîi la toate rece. Lasă-i dracului, că nu merită să fie ei mărul de discordie în partid. Ii trimet eu singur în sinul națiunei, de unde au eșit pentru a se preface în praf și pulbere“.

Majoritatea bănuește, că Conu Petrache nu face caz de majoritate, pe care n'o cunoaște personal, dar știe că e docilă și serviabilă ca și masa alegătorilor din care a eșit. Și în această atmosferă înăbușitoare, parlamentul va via moleșit, fără pic de viață, căci cu toții văd că se pregătesc la orizon evenimente mari, care vor sili pe actualul guvern să schimbe frontul.

Se cerne ceva în atmosfera politică; și cum zice și cimilitura:

Sus bat tobele
Jos curg negurile

Așa și în atmosfera politică de azi, parlamentul simte că va fi cernut, ori cu ciurul ori cu dărmoiul, dar nici de cum cu sită deasă de mătasă.

Gh. Ghibănescu.

NOUL TESTAMENT

Moto:

Iar după ce l'au răstignit împărțiră între dînșii hainele lui, aruncînd sorți, *ca să se împlinească, ce s'a rostit de profetul: împărțit-au hainele lui loru-și; iar pentru cămașa lui aruncară sorți.*

Matei cap. 27 rînd. 35.

Cu o împărțire de haine s'a răsplătit astă vară zelul Fariseilor, ce au judecat și răstignit pe singurul om care însuflețit de credința sfîntă, a avut curajul fanatic de a arăta că în fruntea Bisericei romîne se afla un om care în loc să se dezbrace de patimele lumești pe care era chemat să le biciuiască și să le alunge din turma păstorită de el, a dezbrăcat adesea zăbranicul negru al înaltei sale situații bisericești, pentru ca să'l schimbe în tunica de purpură bine ajustată a voluptății și a desfrîului.

A fost acuzat de manie religioasă — teomanie — și i s'a găsit vină sfîntului Episcop al Romanului, pentru că prea a crezut în misiunea sfîntă a credinței ce apăra. Cu pătimirea lui și cu judecarea lui nelegiuită n'au ascuns focul sub oboroc, fățarnicii lui judecători, precum prin răstignirea Celui de demult n'au putut Fariseii să împedice ca să răsară Soarele credinței celei noi. Astăzi, ca și atunci, fapta nelegiuită nu face de cît să întărească mai mult în sufletele noastre, credința în dreptatea cauzei ce a apărat Prea Sfințitul; astă-zi, ca și atunci, crezul nostru va fi pentru acel ce *„a pătimit pentru noi și pentru a noastră mîntuire și s'a răstignit în zilele lui Pilat.. din Țibănești“*.

A stat Biserica noastră sub pîngărire zile și săptămîni întregi, cît a durat procesul sinodal; s'au frămîntat prea sfinții vreme îndelungată, între dovezile zdrobitoare ce aducea teomanul și între presiunea tot așa de zdrobitoare a guvernului d-lui P. Carp, în al cărui partid primatul acuzat avea nepoți deputați cu vază.

La urmă au biruit arginții, căci tot pentru arginți a vîndut și Iuda pe Mîntuitorul. S'a dovedit astă-zi că judecătorii cari au condamnat pe Episcopul de Roman, au luat mită, o mită tot atît de scîrnavă atît pentru cei ce au primit'o cît și pentru acei cari spre a o plăti, au sustras bani din fonduri de clădiri, 'i-au dat sub pretext de îmbrăcăminte și nu erau de cît plata nelegiuirei mîrșave ce se comisese.

Au fost și altă dată oameni cari s'au vîndut pe bani; religia noastră are chiar la baza ei vînzarea Celui Prea Inalt.

Douăzeci de veacuri au trecut și au văzut mereu sădindu-se din leagăn în sufletele pruncilor vestejirea vînzărei nelegiuite; am trebuit să trăim zilele guvernului de cumparare a d-lui P. P. Carp, ca să vedem astăzi împins și în biserică un sistem care pîngărise deja ce mai rămăsese curat în viața politică.

Născut dintr'un tîrg ce a făcut cu liberalii, acest guvern poartă mereu pecetea actului său de naștere; a trăit prin cumpărături și nu se poate susține de cît prin tîrguială.

Dacă unsprezece luni au fost de ajuns pentru ca acest guvern să scoboare vertiginos povîrnișul tuturor ticăloșiilor, ne întrebăm care este la stîrșitul vieței politice a d-lui Carp, dunga de lumină ce va lăsa numele său în istoria politică a acestei țări? Ce moștenire va lăsa viitorimei acest nume, care a cerut ani de zile puterea pentru el, ca singurul liman la care poate ajunge barca primejduită a destinelor acestei țări?

Un premergător al său, care a avut cel puțin norocul să prezideze la actele mari care au făcut Romînia modernă, Ion Brătianu, a pătat cu un singur cuvînt viața sa politică, incontestabil închinată binelui public; „am tolerat hoții și asasinate“ este reversul medaliei liberalismului romîn; Care va fi acela al conservatismului?

Sperăm încă să ajungem ziua cînd în numele ideei conservatoare, se va spăla trecutul, de pata urîtă ce 'i-a adus o guvernare ambițioasă, care a trăit pînă acum numai din constrîngeri și chinuitoare subterfugii. In ziua aceea nu dorim ca în testamentul politic a d-lui Carp, să se transmită urmașilor amintirea acestui an de guvernare nefericită; dorim ca cel puțin în ce privește conflictul Sinodal, să se șteargă cît mai iute pata ce s'a pus pe numele partidului conservator. Căci ne este foarte teamă, că dezvăluirea amănuntelor care au precedat condamnarea Episcopului de Roman, să nu aducă acea indignare publică, care va redeschide mai violent ca ori cînd, un epizod nenorocit în viața Bisericei noastre. Atunci se va complecta crezul modern și ori cît a fost de răstignit, Episcopul de Roman *„iarăși va să vie cu mărire să judece viii și morții“*.

S. G.

Bravo, Rectorică!

Rectorică n'a isprăvit-o, încă cu serbările jubilare. Ci le continuă, în taină, în chip foarte instructiv: cu paralele ministerului și cu articole scrise de alții, Rectorică a tipărit un anuar al Universității, iar partea originală cu care dînsul contribue la anuarul gata imprimat, este că pune carta sa de vizită în fie-care exemplar, exemplarul sub bandă și pe dînsa adresa autografiată a trimițătorului.

Excelent remediu pentru reclama pustie, care i-a fost atît de prielnică în viață. Alții au scris, zețarii au tipărit, ministerul a dat parale, iar el, Rectorică, pentru că scrie adresele pe benzi, capătă scrisori de mulțumire, cari nu sunt menite să rămîie secretul vieții sale ilustre—se înțelege. Dacă ar ști, că unul nu i-ar trimite scrisoare de mulțumire, nu i-ar trimite anuarul, ferească Dumnezeu!

Publicarea mulțumirilor a început și va continua. Se publică astă zi scrisoarea d-lui I. Kalinderu, care „mulțumește cu gratitudine pentru anuarul oferit“.

Efect sigur! A trimis, ca să primească mulțumiri; d. Kalinderu a primit și a mulțumit.

Dar scrisoarea are o parte a doua, care constitue un succes imens pentru rectorică. „Am fost împedicat, scrie administratorul Domeniilor Coroanei, a lua parte la acele festivități. Dar vă felicit pentru modul cum ați *conceput*, organizat și condus aniversarea, cît și pentru demnitatea cu care ați reprezintat Universitatea ieșeană“.

Enorm succes boeuf! Unul care a fost împedicat să fie față la serbări, știe, totuși, că *conceperea*, organizarea și conducerea serbărilor, fusese date pe mîna unui singur om, a lui rectorică; mai mult, că întreaga Universitate din Iași, în chiar orașul Iași, fusese reprezintată *numai* prin domnul rectorică.

Bravo, rectorică! Ai făcut tot anuarul, ai conceput—fără colaborare—serbările; le-ai organizat singur, le-ai condus singur, ai fost singurul reprezintant al Universității de Iași, la serbările acelei Universități.

Ce supra produs al firii—acest scriitor de adrese pe anuarele Universității sale!

EDILITATE

Casa obștiei în Iași

Comuna se instalează azi în casă proprie. E un eveniment destul de important pentru Iași, după ce atîția ani comuna rătăcea din casă în casă, fără a-și găsi culcușul.

De obiceiu orașele se clădesc în jurul Palatului comunal. In această privință, Statele-Unite ni dau exemplul cel mai remarcabil.

Imigranții adunați din întîmplare, pe un loc încă neocupat, se gîndesc să se stabilească în definitiv. Ori cea dintăi casă ce se rădică, e casa obștiei, palatul comunal. In jurul acestui palat se concentrează celelalte case și după un interval, relativ neînsemnat, orașul e constituit.

In Iași s'a petrecut cu totul altfel.

De ani de zile, casa obștei rătăcia din loc în loc, din stradă în stradă. A fost o vreme, cînd casa obștiei era instalată într'un local propriu, pe care la cedat pentru a face loc teatrului național. S'a instalat apoi în palatul Rosnovanu, pentru a-l părăsi după un timp. A rătăcit apoi prin strada Primăriei, pentru a petrece în urmă cîți-va ani, în localul din strada Golia.

In fine, după atîta frămîntare, astăzi comuna se instalează în casă proprie, în foastele case Cantacuzino-Pașcanu din strada Alexandri.

Cumpararea acestor case se datorește foastei administrațiuni liberale, E drept că această cumparare a fost fortuită și datorită mai mult dorinței de a se întrumuseța noua piață, unde se proectase așezarea statuei lui Vodă Cuza.

S'a întîmplat însă, că dorința foastei administrațiuni nu s'a îndeplinit—dar rezultatul a fost și mai bun: statuia lui Vodă Cuza, așa cum a opinat ca autoritate d. Al. A. Badareu, se așează în piața Unirei, iar comuna se mută în casă proprie.

Se înțelege, că este o casă modestă, departe de a avea înfățișarea unui palat, așa cum s'ar cuveni unui oraș, de importanța și vechimea Iașului.

Dar începutul frumos a fost realizat de veneratul fost primar d. N. Gane. Acum se impune ca modesta casă, să fie transformată într'un splendid palat comunal, care să aibă în vedere și frumusețea estetică și sănatatea funcționarilor.

Toți ieșenii vor recunoaște, că o singură personalitate ieșană, e în măsură de a realiza o atare operă măreață: d. Gh. Lascar.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Femei cum se cade...

Trăim nu numai în secolul revendicărilor femenine—n'am pledat noi în-și-ne, aci, în favoarea femeei-avocat? — dar și în veacul reabilitării pentru tot ce însamnă triumful, apoteozarea păcatului, legat de anumite figuri legendare femeești.

Am arătat nu de mult străduințele academicianului francez Paul Girard de a reabilita pe frumoasa Phryne, — acea care a găsit grație în ochii judecătorilor săi de îndată ce—simțind pericolul unei osîndiri—s'a arătat, printr'un gest de supremă îndrăzneală — goală înaintea lor. Girard a despuiat la rîndul său pe superba Phryné. Dar a despuiat o de... poezie, arătînd falșitatea legendei, reabilitînd astfel și pe eroină și pe avocatul ei. Căci actul disperat al Phryneei însemnà, în același timp, slăbiciunea argumentelor invocate de către apărător în favoarea ei.

Dar iată acum un alt academician francez—în Academia Inscripțiilor— d. Salomon Reinach, care întreprinde reabilitarea unei femei și mai celebre: a poetei Sapho, cîntăreața cea mai îndrăzneață a pasiunilor înflăcărate,—preoteasa cea mai consacrată a iubirii și a plăcerilor. Cine rostește numele poetei grecești, Sapho — se gîndește neaparat la formele cele mai cutezătoare și poate în același timp și cele mai perverse ale dragostei în acea adîncă antichitate din care ne au rămas strofele cele mai aprinse, cele mai eloquente în slava amorului.

Născută cu șase secole înaintea erei creștine, poeta, după ce fu măritată și mama unui adorabil copil,—s'ar fi refugiat din Lesbos, la Mytilene și apoi în Sicilia, ducînd preste tot accentele erotice ale cîntărilor sale însuflețite pentru una și aceeași chemare,—dorința de a iubi.

Așa zisa școală de poezie e bănuită a fi fost altă ceva de cît un nevinovat curs de metrică și armonie; versurile ei în care slăvea frumusețea, ori unde o întîlnea — chiar în timpurile și figurile semenelor ei—se talmăcia ca o manifestare de iubire ciudată, perversă. Și așa fu privită secole după secole; așa deveni numele ei un simbol al voluptăților desfrînate,—în loc ca omenirea să-i adore imaginația și geniul poetic.

Acum însă dl. Reinach, pe temeiul unor noui descoperiri de epigrafie, studiază și cunoaște toate detaliile vieței pe care a dus-o poeta Sapho. El distruge legendele, miturile, minciunile care-i întunecă renumele; el arată traiul ei ca fiică a cetățeanului Skamandronimos, ca mamă a drăguțului copil, Cleris, care-i era mai dragă de cît toate comorile Lydiei; ca soră a celor trei frați, dintre care unul negustor de vinuri grecești, avu o dureroasă aventură amoroasă pe care Sappho a cîntat o în versuri.

Intr'un cuvînt Sappho, despuiată de aureola celei mai pasionate preotese a tuturor iubirilor sensuale, apare în fața eruditului ca o mare artistă și ca o... femee foarte de ispravă.

Dar e locul să ne întrebăm: unde o să ajungem, cu această erudiție de academiciani care răpește tuturor eroinelor farmecul îndrăznelilor și frivolității, arătîndu-ne-le ca pe niște simple... femei cum se cade?...

Rodion

Comerțul și Eftenirea traiului

I

Necontestat, în timpul din urmă, dar mai cu samă de la venirea actualului guvern la cîrmă, traiul a devenit foarte scump.

Scumpetea, a dat cea mai vie dovadă, de greșala ce a făcut actualul guvern, cînd a făcut din eftinirea traiului un punct de program de guvernămînt.

Inscrierea în program a eftinirei traiului a învederat din două lucruri, una; anume:

a) Ori, guvernul prin angajamentul de a eftini traiul, a fost farsor, pentru a înșela pe alegători.

b) Ori, guvernul e absolut străin de starea Economică a țărei și cu bună credință, cu convingere, a luat acest angajament.

Și într'un caz și în altul guvernul, se găsește într'o situație excepțional de diferită, care l presintă țării și Coroanei, sub o prizmă cu desăvîrșire ridicolă.

Angajamentul guvernului de a efteni traiul, a făcut pe mulți să creadă, că într'adevăr, este cu putință eftenirea traiului în țara romînească. Cînd însă a văzut rezultatul, decepțiunea a fost mare, clasînd guvernul Romîniei moderne între hipotezele de farsor sau necunoscător, nici măcar pe de departe, a situației Economice actuale.

Cetățenii vor stabili negreșit, în care din aceste hipoteze se află actualul guvern. Ceia ce se degajază însă din această buletă guvernamentală este, că s'a născut credința, că comercianții și industriașii exploatează marea masă a consumatorilor cu tendința îmbogățirei.

Această credință este greșită.

Scumpirea traiului nu e opera operațiilor comerciale. Societățile comunale consum, preconizate de d. V. I. Radu, profesor la școala comercială, nu vor putea efteni traiul; pentru că, repetăm, nu în operațiile comerciale residă cauzele scumpirei traiului.

Cauzele scumpirei traiului se găsesc în altă parte și ele sunt mai mult opera timpului decît a oamenilor, necum a comercianților.

Să dovedim greșala ce se face, după cum s'a dovedit incapacitatea guvernului actual.

Cine se va osteni să vadă și să compare, creșterea veniturilor statului din foncieră rurală și din vărsări; — astăzi față cu ultimele două decenii.

Cine se va osteni să vadă prețul arenzei pămîntului astăzi, față cu prețul arendei de acum 20 de ani.

Cine se va osteni să cerceteze, care era prețul vagonului de grîu și chiar la Export în trecut și care e prețul de astăzi, va vedea că deosebirea e enormă și că fenomenul a făcut, că chiar țările străine, plătesc îndoit mai scump astăzi, decît atuncea, vagonul de grîu.

Cine va cerceta, care era valoarea pădurilor, lemn de foc și de construc-

ţie, acuma 20 de ani şi care e valoarea de astăzi, se va convinge că scumpirea se datoreşte timpului şi nu comercianţilor.

Societăţile de consum, chiar comunale dacă ar fi ele, nu vor putea readuce la 16 sau 20 lei falcea de pămînt, ca arendă, nici la 200 lei falcea de pădure, pentru a efteni pîinea şi lemnele.

Cine va cerceta preţul cu care erau plătite braţele de muncă în agricultură, în meserii şi în mica industrie a timpului şi cu cît sunt plătite astăzi, se va convinge că scumpirea chirilor e justificată şi că pe măsură ce legile democratice, vor tinde mai mult, la înbunătăţirea starei morale şi materiale a muncitorilor — ceia ce neevitabil trebue să facă — chiriile şi traiul se vor scumpi mai mult.

Industriile în contra cărora se ridică atîtea acuzaţiuni, au partea lor însemnată la opera de creştere a veniturilor statului, a ridicărei valoarei avuţiei publice şi la procurarea mijloacelor de hrană, la zeci de mii de lucrători.

Care ar fi fost starea Economică a Romîniei, dacă n'am avea industriile, dacă nu s'ar fi întins cultura pămîntului, dacă nu s'ar fi înmulţit şi înzestrat şcoalele, dacă nu s'ar fi organizat armata, dacă nu s'ar fi desvoltat căile de comunicaţie, dacă nu s'ar fi organizat justiţia, dacă în fine, nu s'ar fi creat Romînia modernă, cu mijloacele procurate de creşterea avuţiei publice, care a produs scumpirea traiului?

Dacă vom fi bine înţeleşi, asupra causelor reale, care au produs scumpirea traiului, dacă vom cunoaşte bine acele cauze şi vom aprecia la justa valoare efectele lor; numai cu aceste cunoştinţe putem păşi la aplicarea măsurilor de îndreptare, dacă erori se vor fi comis de aşa natură, ca să provoace în afară de mersul normal, scumpirea traiului.

Să nu se confunde chestiile una cu alta. La noi nu e vorba de scumpirea unor anumite mărfuri, scumpire care se poate explica prin recolte slabe.

Anii trecuţi am avut scumpirea bumbacului, scumpire justificată prin slaba producţiune.

Acuma avem scumpirea untdelemnului de masline; scumpire, care nu se simte prin concursul industriilor oleoase, care ramplasază cu succes lipsa untdelemnului de masline.

Dar cînd scumpirea e generală?

Cum, numai mărfurile sunt scumpe?

Dar pămîntul nu e scump?

Dăr lucrătorii nu sunt scumpi, nu suferim de lipsa lor? (Va urma)

G. D. Şerban

Un congres al agricultorilor

Marii agricultori se prepară în vederea unui congres, ce sunt hotărîţi să ţie în curînd.

Pînă acum nu s'au fixat încă definitiv cestiunile cari vor forma obiectul discuţiunilor acestui congres. Cum însă nrvoile agricultorilor sunt numeroase şi însemnate, numai de lipsa unor asemenea chestiuni nu poate să fie vorba.

Din nefericire, raporturile dintre agricultorii noştri se caracterizează printr'o lipsă de solidaritate cu mult mai pronunţată de cît la celelalte clase sociale. Este un mare rău lucrul acesta şi prima chestiune importantă de discutat în viitorul congres ar fi tocmai găsirea mijloacelor pentru desvoltarea spiritului de solidarizare în cercurile agricole, dar nu numai între marii agricultori, ci şi între aceştia şi cei mici. Credinţa noastră este că la aceasta nu s'ar putea ajunge de cît prin înjghebarea de asociaţiuni agricole în toate judeţele ţărei, fie sub forma de sindicate agricole, fie sub forma de comiţii sau camere agricole. Iată prin urmare o chestiune importantă cu care ar trebui să se ocupe congresul, de care este vorba.

Este apoi indeobşte cunoscut, că legea învoelilor agricole alcătuită în pripă, a dat pînă acum rezultate puţin mulţumitoare şi pentru marii ca şi pentru micii agricultori. Modificarea acestei legi se impune. Dar cine ar putea mai bine de cît agricultorii să ne arate lacunele legei? Discutîndu-se în congres această chestiune, s'ar face în jurul ei o lumină mai vie, ceea ce ar fi de un folos general netăgăduit.

Dar chestiunea neajunsurilor pe care le îndură agricultorii după urma defectuozităţei transporturilor pe căile ferate, n'ar putea să formeze ea obiectul unor intinse şi serioase discuţiuni? In această privinţă, un deziderat emis de un congres al agricultorilor ţărei, ar putea determina complecta îndreptare a unei stări de lucruri, ce noi cei dintăi recunoaştem că nu mai poate să dăinuiască în condiţiunile de astă zi.

In raporturile lor comerciale, agricultorii se lovesc de asemenea de mari neajunsuri. Legea burselor îi loveşte direct în interesele lor, mai cu osebire în partea ei relativă la judecarea diferendelor născute din tranzacţiunile ce fac cu comercianţii de cereale.

Silozurile, chipurile create cu gîndul de a folosi agriculturei, nu pot servi scopului acesta din cauza taxelor prea rîdicate ce se percep pentru depozitarea şi manipularea cerealelor. In afară de aceasta, formalităţile numeroase şi complicate cerute de administraţia lor, fac şi mai imposibilă utilizarea acestor magazii în timpul de faţă.

Pentru agricultură creditul este încă greoi şi scump. Găsirea mijloacelor pentru perfecţionarea acestui credit, în sensul de a se pune la îndemîna agriculturei capitaluri mai numeroase şi mai ieftine, ar putea de asemenea să fie o chestiune de desbătut. Chiar împrumuturile pe gaj de producte recoltate, se fac în condiţiuni oneroase; iar Banca Naţională ar trebui făcută atentă asupra obligaţiunei legale, ce are, de a sconta varantele agricultorilor, obligaţiune pe care nu a îndeplinit-o încă de la constituirea ei.

Economia de vite, odinioară aşa de înfloritoare, se află într'o mare decadenţă şi agricultorii ei cei d'intăi sunt chemaţi să se ocupe de această mare chestiune. Discuţiunile ce s'ar urma în congres, ca şi soluţiunile ce s'ar propune pentru rîdicarea acestei ramure de activitate agricolă, ar fi de un folos real pentru o acţiune serioasă, ce s'ar întreprinde în vederea înmulţirei şi îmbunătăţirei vitelor.

Cîte alte chestiuni de technică agricolă nu s'ar putea apoi acorda într'un congres al agricultorilor?

Pentru toate aceste consideraţiuni, noi vedem un asemenea congres cu ochi foarte buni.

Este timpul ca agricultorii noştri să dee semne de viaţă. Mişcarea lor în această direcţiune, pe lîngă că le ar folosi lor, ar mai ajuta şi la progresele agriculturei şi al economiei naţionale în general.

In alte ţări, agricultorii, mulţumită organizărei lor însemnează astăzi o forţă considerabilă, peste care nu se poate trece cu uşurinţă. Mulţumită acestei organizări se constată acolo progrese mari în cultura pămîntului şi creşterea vitelor.

De ce dar agricultorii noştri ar rămîne mai pe jos, cînd ei au marele avantaj de a se folosi de un pămînt fertil şi întins.

Congresul ce au proiectat să ţină, să speram că va fi punctul de plecare al unei ere nouă în direcţiunea propăşirei agriculturei şi a apărărei intereselor lor, care sunt şi ale ţărei întregi.

G. Christodorescu.

CRONICA TEATRALĂ

ANDROMACA

Mărturisim că ne-am îndreptat cu teamă spre porţile teatrului Naţional Duminecă seara şi această teamă ţinea mai ales de faptul că pentru prima oară în actuala stagiune, se vedea pe afişul teatrului o tragedie clasică. Ne era teamă de a găsi sala goală a serilor de tragedie, care pînă acum îndepărtau lumea de teatru şi ne era tot atît teamă de cronica teatrală ce trebuiam să scrim şi pe care n'am fi vrut s'o îndepărtăm de la tonul cronicelor noastre anterioare.

Ei bine, mărturisim iarăşi tot atît de sincer că această seară, începută în îndoială, n'a fost pînă la urmă de cît o serie de ocaziuni în care ne-am convins, că în mod hotărît teatrul nostru este în seria cea bună şi că chiar tragedia clasică găseşte în publicul nostru iubitori sinceri de artă bună.

Sala a reunit din nou pe obicinuiţii din acest an, fără nici o dezerţiune, în cît teatrul a avut din nou aspectul din zilele bune, cu toată vremea ploioasă, care putea să reţină pe amatorii mai şovăelnici. Se găseau în sală toţi acei care regăseou în Andromaca farmecul lecturilor de tinereţe, cînd în şcoală, clasicii francezi erau tezaurele care precedau avînturile către literatură. Dacă este drept că dezvoltarea gustului literar al individului nu face de cît să reproducă pe o scară cu treptele mai dese şi oare cum mai contentrată, dezvoltarea popoarelor, în noi se pertractează în cursul repede al anilor, toate procesele literare care abia cu încetul s'au perindat în producţia literară a popoarelor; începem la tinereţe cu nuvele uşoare, ne entuziasmăm pentru clasici ca să ajungem la gustul mai pretenţios modern. Pentru aceea Andromaca a fost de sigur o nouă ocazie de a mai trăi în tovărăşia unui vechi prieten, pe care altă dată l'am iubit.

La drept vorbind Andromaca a mai căpătat oare care care farmec de tinereţe şi în drama modernă; nu pune oare Rostand să se citească la curtea Mariei-Luisa vorbele ce a spus Andromaca:

„Leur haine pour Hector n'est pas encore éteinte:
„Ils redoutent son fils. Digne objet de leur crainte!
„Un enfant malheurex, qui ne sait pas encor
„Que Pyrrhus est son maître et qu'il est fils d'Hector.

Andromaca a mai capatat un farmec de noutate şi prin frumoasa traducere a d-lui D. Nanu. O versificaţie foarte curgătoare, nesilită, într'o limbă romînească corectă şi care face adevărată plăcere.

In ce priveşte interpretarea artistică, calea bună pe care este pornit teatrul nostru, ne încurajează să ne mai permitem şi oare care mici observaţiuni, care de sigur fiind pornite de la o voce din public, nu pot aduce de cît folos artiştilor, care tot publicului trebue să se adreseze.

Reprezentaţiile de pînă acum, au avut bunul de a da ocazie treptat diferitelor noastre elemente artistice să se manifeste în toată puterea lor. Andromaca a fost seara d-rei Cîrjă în rolul titular; mărturisim că jocul săă ne-a făcut o plăcere cu atît mai mare, cu cît a dus cu succes desăvîrşit o luptă grea, cu mijloace fizice de care nu artista e răspunzătoare.

A avut accente foarte sincere şi mişcătoare în tot jocul său şi e un foarte mare succes pentru d-sa modul cum publicul a ştiut s'o aprecieze.

In această direcţie nu este de prisos o mică digresie relativă la comunitatea ce se stabileşte între artist şi spectator; credem că artistul dacă nu ştie să se ferească de succesele prea eftene, îşi croeşte un fel de obicinuinţă de a căuta efecte cu ori ce preţ, în cît cu vremea deprinde şi pe un anumit public să-şi piardă normele de apreciere. Pentru aceia ni s'a întîmplat să vedem artişti care în momentul unei scene duioase, nu reuşesc de cît să provoace rîsul în acel anumit public, din pricină că prea l'a deprins cu căutarea de efecte comice. Mărturisim că ne este teamă de educaţia ce unii din actorii noştri au făcut publicului, în cît în ori ce tragedie ne este teamă să nu auzim de sus izbucnind vre-un rîs. Teama aceasta ne-a urmărit în toată seara de reprezentaţie cu Andromaca şi am fost foarte fericiţi constatînd că jocul just al artiştilor ştie la nevoe să nască în spectator adevărata emoţiune artistică. In primul rînd succesul se datoreşte d-rei Cîrjă şi este un adevărat cîştig sufletesc a o vedea interpretînd rolul titular din Andromaca. Credem totuşi că une ori respiraţia violentă şi zgomotoasă, ce urmează după scenele mari, dă mai mult impresia de munca fizică grea, fără să lase impresia de zbuciumare sufletească.

D-na Pruteanu în rolul Hermionei a pus toată puterea talentului său şi aplauzele publicului au aratat că Iaşul ştie totdeauna să aprecieze pe marea sa artistă. D l Popovici a fost un Pyrrhus în justa notă şi scena sa ca Andromaca în actul I ne-a făcut o plăcere adevărată. D. Dragomir în Oreste, mai sobru de gesturi şi intonaţii ca altă dată, a fost un partener conştiincios; facem totuşi, remarca de a constata că a fost din puţinii artişti care cîntă versurile, ca să le reiasă rima, adică tocmai cea ce-ar trebui să ştearşă. Poate că acest rău nu e străin de recitările de versuri prin festivaluri literare, în care iea parte adesea. D-nele Profir şi Momuleanu şi D-nii Profir şi Slavnicu au fost fiecare bine ca confidenţi ai celor 4 personaje, în roluri oare cum de porunceală, cam curioase pentru technica noastră modernă, unde nu suntem deprinşi să vedem pe fiecare personaj avînd un confident, care nu e pus de cît pentru ca personajul principal să nu aibă de spus un monolog.

In general Adromaca ne-a dat ocazia fericită de a constata că interesul pentru teatru se menţine şi că artiştii ştiu să fie la înălţimea încurăjărei ce le arată publicul.

G.

Litere-Ştiinţe-Arte

Academia maltratată.—Am arătat şi în alte dăţi, că Academia Romînă nu se bucură de loc de simpatiile „Vieţei Romîneşti".

Aceasta mai ales de cînd d. Duiliu Zamfirescu e pus în poziţiunea de a-şi pune toate ciudăţeniile şi... toată ciuda sub scutul Academiei.

Vorbind cu o severitate bine meritată de cuvîntarea academicianului în chestia literaturii populare şi a poporanizmului, apărută acum în broşură—cuvîntare despre care s'a vorbit defavorabil şi în „Opinia" de eri—revista ieşană, scrie în numărul său din urmă:

„...Mai înţelegem, împreună cu înţeleptul Jérôme Cognard, utilitatea nulităţilor în Academie, căci dacă această instituţie şi-ar garnisi fotoliile numai ca ilustraţii ştiinţifice şi literare, ea ar da dovadă de cruzime şi lipsă de delicateţe".

Epitetul de „nulitate" aplicat poetului Duiliu Zamfirescu, e fără îndoială o nedreptate.

Dar trebuie să recunoască şi academicianul, că prea a fost provocator în împrejurări cînd ar fi putut rămînea în o atmosferă de discuţii senine şi... academice.

*

A apărut: „Viaţa Romînească" No. 10 cu un bogat sumar de nuvele, studii, versuri, critici, semnate de:

G. Galaction, G. Topîrceanu, I. Botez, D. Anghel, Dr, Ioan Urban Iarnik, St. O. Iosif, A. Philipide, M. Codreanu, Colaboratorii revistei, Alice Călugăru, Radu Rosetti, P., D. Călugăreanu, I. G. Duca, P. Nicanor & Co.

Recenzii, Revista Revistelor, Mişcarea intelectuală în străinătate.

In numărul acesta ne întîmpină pentru întăia dată numele nuvelistului G. Galaction, atit de apreciat după bucăţile publicate în „Viaţa Socială".

De asemenea spirituale cronici teatrale—în versuri şi în proză datorite d-lui G. Topîrceanu.

*

La iarnă Comedia Franceză va reprezenta o nouă piesă a lui Brieux: *La femme libre.*

*

Fernand Gregh va da în curînd o dramă în versuri: *„Les amants de Franchard"*.

*

Pe scena lui „Palais Royal" a avut un deosebit succes comedia lui *Tristan Bernard: Le petit Café.*

*

Poliţia din Petersburg a dizolvat *Societatea scriitorilor ruşi*, împreună cu secţiunile ei din provincie.

Ea ţinea în fiecare Vineri conferinţe publice asupra literaturei, istoriei literare, filosofiei, artei.

Pricina ar fi că incepuse o anchetă asupra stării de fapt şi de drept a presei şi că blamase în timpul ultimelor turburări universitare, pe profesorii cari acceptaseră să ţină cursuri sub pază poliţienească.

*

Ziarul „Excelsior" vorbeşte cu elogii de compoziţiile muzicale ale artistului Albert Bertelin pentru poezii de ale poetei Hélène Văcărescu.

„Textele—scrie recenzentul—plac ele singure prin lirizmul lor aprins, fertil în frumoase imagini".

*

STRUNA ZILEI

CHERCHEZ LA FEMME

Preotul catolic a disparut împreună cu fiica unui mecanic din Iaşi.
Ştire.

Mecanic—poate! Dar ca tată
Nu prea destoinic te arăţi.
Ştiind că ai aşa o fată
S'o fi păzit cu... trei lăcăţi.

INFORMAŢII

❑ *După cum am anunţat, comitetul executiv central al partidului nostru, compus din o sută persoane, se va întruni Duminecă, 20 c., 2 p. m., în saloanele clubului din Bucureşti.*

❑ Răsplata muncii cl, I, pentru biserică, a fost acordată d-lui Burada, din Iaşi.

❑ Taxele de viză pentru paşapoartele străine.

Direcţiunea poliţiei şi siguranţei din ministerul de interne, a trimis o circulară tutulor poliţiilor de la frontieră, cu privire la taxa de viză consulară.

Ea se va stabili pe viitor după norma următoare: dacă paşaportul este vizat de consulul nostru respectiv din străinătate, atunci urmează să nu se mai încaseze taxa de 5 lei. De asemenea şi în cazul cînd supusul strein este dintr'un stat, cu care Romînia are convenţiune de scutire.

Pentru paşapoartele liberate de consulii streini din ţară de la noi, nu se va percepe taxa de viză consulară de cît numai atunci cînd călătorul plecînd din ţară, se reîntoarce iarăşi.

Paşaportul odată vizat, viza este valabilă pe tot timpul duratei paşaportului, chiar dacă călătorul ar trece de mai multe ori graniţa.

❑ Insigniile de comandor al legiunei de onoare au fost remise ieri d-lui C. Dissescu de către ministrul Franţei în Bucureşti.

Inalta demnitate a fost acordată fruntaşului nostru, asupra propunerei directe pe care ministrul de externe al Franţii a făcut'o preşidintelui republicei.

❑ Aseară, membrii societăţii „Arhiva", au ţinut întrunirea lor săptămînală. S'au citit diferite poezii şi studii.

Examenul de magistraţi

— Rezultatul la examenul înscris al judecătorilor şi stagiarilor —

Au reuşit la probele scrise pentru funcţia de judecător de tribunal şi judecător de ocol d-nii:

Aronescu Ion, Bagdat C. Dimitrie, Carp Vasile, Ciocănescu Dimitrie, Dacian P. Ioan, Dumitrescu S. C., Enescu Eugen, Furnarachi Emil, Gheorghiu A. I, Gheorghiu N. Vasile, Iamandi M, Alex, Ioniţescu I. Ioan, Ivanovicl V. Stelian, Lazaride Nicolae, Manoliu V. Gh, Mantu Gh., Moişescu D. Dim., Paladi Ioan (Huşi), Paladi Ioan (Bîrlad), Poltzer G. Gh, Prodan Constantin, Ranetescu M. Dimitrie, Roban G. Vasile, Sălcianu M. Virgil, Scărlătescu St. Alex., Segărceanu Camil, Teodorescu P. Aurel Tirou G. Anton, Vasilescu Chiriţă, Văcărescu Emanoil, Zamfirescu Dimitrie.

Din seria I (19 Octom. 1911), au reuşit la probele scrise ale examenului de capacitate, pentru funcţiunea de magistrat stagiar de tribunal şi magistrat stagiar de judecătorie de ocol d-nii:

Anastasescu G. Ioan, Apostolescu Văleanu, Atanasiu Nicolae, Bănescu Th., Barbescu Const., Barcan Leon, Boerescu Const., Brăescu Nicolae, Budiş Gh., Carapancea Gh, Cîrjă Const., Ciulei Const, Constantinescu Dim, Constantinescu Sabin, Corodeanu Nicolae, Costopol D. C., Crăescu Gh V., Culianu Şt., Curtovici Ioan, Degereţeanu Virg I. Demetrescu A. M., Demoftache Gh. I., Epure Const, Filip Alex., Frătiţă Vasile, Gabrielescu Virgil, Gheorghescu A. G., Grigoriu T., Iacob Gh., Mihailescu Const,. Mihailescu Şt., Negoescu Ioan, Nicolau I., Nicolescu I. Nicolae, Nicolescu Th., Panku Radu, Pioneanu Gh. Emil, Popescu Gh. M,, Popescu Toma, Teodorescu C. I., Verner, Bronislaw Alexandre.

❑ Domnul Constantin Stefănescu a fost numit în postul de grădinar al pepinierei Vişan-Iaşi.

❑ In învăţămîntul din Iaşi sunt vacante la şcoalele de băeţi: geografia 7 ore, igiena 2 ore, clarinet 3 ore, piano 3 ore, contrabas 3 ore, flaut 3 ore, violina 6 ore, drept, o oră, omiletica 2 ore, exerciţiul practic 7 ore, evangheliile duminicale 2 ore, istoria vechiului testament 2 ore, medicina populară 2 ore, practica liturgică 11 ore, ştiinţele agricole şi practice 20 ore, matematica 26 jumătate ore, contabilitatea 2 ore.

La şcoalele de fete: igiena şi medicina 1 oră, violina 6 ore, ţesut 8 ore, economia rurală 5 ore, sericicultura jumătate oră, matematica 4 ore, fizica 3 ore, lucru 8 ore, pictura 4 jumătate ore, desen 2 ore.

❑ La examenul de capacitate de Cosmografie a reuşit, din Iaşi, d. profesor Titus Patriciu.

❑ Distinsul nostru concetăţean d. George Racoviţă, va pleca vineri în străinătate, unde va sta patru luni.

❑ **Manifestaţia de simpatie pentru marele artist Novelli.** — Cu ocazia celor două reprezentaţii de adio de la 21 şi 22 Noembrie a. c. ce le va da la Iaşi marele Novelli, i se pregăteşte de ieşani o frumoasă manifestaţie de simpatie. *Studenţii universitari* îi vor oferi o frumoasă cunună cu panglici tricolore, iar un domn student va rosti o cuvîntare.

Nu ne îndoim că şi *artiştii Teatrului Naţional* din Iaşi vor sărbători în chip măreţ pe marele artist cu ocazia acestui *turneu de adio.* Artiştii vor oferi o cunună de lauri şi unul din ei va rosti o frumoasă cuvîntare. Acest mod de a sărbători pe marele artist nu poate face de cît cinste Iaşului, care sperăm că nu se va lăsa mai pe jos de celelalte oraşe din apus, unde Novelli cu ocazia acestui turneu de adio a fost sărbătorit ca un rege al artei, de elita culturală, profesori, artişti, studenţi etc. Serata de gală în onoarea lui Novelli va fi cea de la 22 a. c.

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ziarul* Evenimentul, *ca să şi susţie stupida afirmare, că partidul nostru ar fi populat sala la întrunirea liberală cu persoane învitate de noi, ilustrează afirmarea sa cu o dovadă mincinoasă, anume că prietenii noştri Gh. Lascar şi Const. Chirilă, ar fi insistat pe lîngă d. A. D. Xenopol ca să vie la acea întrunire.*

Numai că nici unul din prietenii noştri n'are calitate de a invita pe d. Xenopol care numai face parte din partidul nostru, dar nici d. Lascar, nici d. Chirilă, nici vre un alt prietin al nostru, nici nu s'a gîndit să facă asemenea invitaţie d-lui Xenopol.

Este adevărat că d. Xenopol, întîlnind pe stradă pe prietinul Chirilă, l'a întrebat, dacă democraţii vor lua parte la întrunire, lăudînd foarte mult iniţiativa de a prepara masele pentru reforma electorală.

D. Chirilă, aflînd de la d. Xenopol, că n'are lojă la întrunire, i-a oferit'o pe a sa şi d. Xenopol a primit-o. Înapoind-o mai tîrziu d-lui Chirilă, împreuaă cu o carte de vizită pe care a scris: „timpul cel urît ne împiedică de a asculta frumoasele discnrsuri!"

❑ *Judecătorii I. Lecca şi Victor Ionescu, de la tribunalul Suceava, daţi judecăţii, după cum am anunţat eri, pentru abateri de la îndatoririle de magistraţi, vor fi judecaţi Joi, 17 Noembrie, orele 10 dimineaţa, în una din salele ministerului de justiţie.*

In consiliul superior al magistraturei, va figura ca delegat al ministrului de jastiţie d. I. Th. Burada, primul preşedinte al Curţei de Apel din Iaşi, iar din partea Curţii de Apel, d. consilier Sturdza.

Ambii magistraţi vor pleca mîne după amiază la Bucureşti.

❑ **Greva lucrătorilor brutari.**— Pentru a preintimpina o lipsă totală de pîine, autorităţile au trimis în timpul nopţei, lucrători soldaţi, pe la diferite brutării.

Totuşi a fost azi o lipsă mare de pîine, aşa că la hală a trebuit să se organizeze un serviciu de ordine, lumea asaltînd brutăriile.

*

Azi dimineaţă a avut loc o consfătuire la Camera de comerţ, la care au luat parte un mare număr de lucrători, cîţiva patroni brutari, şi d-nii Cosmovici, prim-ajutor de primar, C. Cerchez, preşedintele Camerei de comerţ şi Stroja, prefect de poliţie.

Lucrătorii au expus doleanţele lor. Scumpetea traiului a ajuns excesivă, şi ei pentru o muncă de rob, nu-şi pot acoperi esenţialele cheltueli zilnice, pe cînd patronii brutari se'nbogăţesc ziinic.

Ei cer un spor minimal de salarii.

Cît pentru greva de azi şi lipsa de pîine, nu e vina lor, de oarece nu ei s'au pus în grevă, ci au fost concediaţi de patroni, cari au ţinut să se solidarizeze cu brutarii Forşt şi Klepper, unde în adevăr lucrătorii s'au pus în grevă.

Prefectul de poliţie a dat deplină dreptate lucrătorilor, zicînd că a fost înştiinţat că se vor pune în grevă numai cei de la brutăriile Forşt şi Klepper, dar că toţi ceilalţi vor lucra, pentru a nu se provoca o lipsă de pîine.

Ca măsură imediată, administraţia comunală, a retras autorizaţiile acelor brutari, cari fără nici un motiv, au concediat pe lucrători, provocînd în oraş lipsă de pîine.

*

Unii lucrători brutari au dat oarecari amănunte interesante. Astfel ei au comunicat, că în alte oraşe, comunele şi-au creat venituri din pîine, percepînd o taxă de un ban pe chilogramul de pîine. In Iaşi, cu toate că nu există o atare taxă, şi cu toate că lucrătorii sunt mai prost plătiţi, totuşi preţul piinei e cu mult mai urcat.

*

D. Cerchez, preşedintele Camerei de comerţ, a încercat să convingă pe lucrători, de a consimţi să lucreze zece zile, cu salariile existente, rămînînd ca în acest timp să se elaboreze un regulament. Lucrătorii au ripostat, că regulamente există, dar că azi nu e vorba de un nou regulament, ci de o urcare de salar, care se impune de împrejurări.

După o discuţiune, s'a elaborat un proces-verbal, stipulat astfel:

„Noi patronii brutari şi lucrători brutari, întruniţi în localul Camerei de comerţ, astăzi 15 Noembrie, am convenit următoarele:

1) Lucrătorii să reia lucrul cu preţurile ce le-au avut pînă astăzi, pe timp de zece zile.

2) Patronii sunt îndatoriţi de a primi pe toţi lucrătorii în serviciile ce le-au avut pînă acuma.

3) Lucrătorilor li se va plăti de către patroni, pentru această săptămînă, chiar pe zilele ce n'au lucrat.

4) Se va alege cîte o delegaţiune de şapte patroni şi şapte lucrători, cari vor întocmi cîte un memoriu, pe care Camera de comerţ le va studia, în cursul acestor zece zile.

Patronii au semnat acest proces-verbal.

Cît despre lucrători, ei s'au retras la sindicat, rămînînd a da răspunsul lor mai tîrziu.

❑ Eri, Luni, comitetul Cercului didactic s'a întrunit în plinul său şi a luat mai multe hotărîri: să avizeze la mijloacele practice pentru a spori mijloacele materiale ale Cercului; să trimeată o delegaţie la ministru de Instrucţie, compusă din d-nii Solomon Haliţa, Ioan Ursu şi Gh. Ghibănescu, pentru a mijloci o mică subvenţie anuală pentru local şi formarea unei biblioteci didactice, cum şi a cere în numele Corpului didactic Ieşan ca prin Casa şcoalelor să se clădescă un local propriu Cercului didactic din Iaşi, cum s'a făcut şi în Bucureşti.

In acest scop se va face apel că unanimitatea corpului didactic din Iaşi să facă parte din Cerc, pentru ca cererile să se realizeze mai în grabă.

Tot odată se va provoca o serie de şedinţe, în care să se discute mijloacele practice de modalizare a Corpului didactic Ieşan, pentru a uşura traiul pe căi extrabugetare pentru toţi membrii Cercului, cum e în atîtea centre mari şcolare din străinătate. Odată cu aceasta se vor pune în discuţie şi alte chestiuni cu referinţa la starea materială şi morală a corpului didactic, interesînd pe cît mai mulţi membri.

❑ Cu începere de Vineri 18 Noemb., trenul expres No. 19 care circulă între Bucureşti-Iaşi şi trenul expres No. 20 care circulă între Iaşi-Bucureşti, se vor opri cîte 3 minute, primul în staţia Grajduri, iar secundul în staţia Ciurea, după cum urmează:

Trenul expres No. 19, Grajduri sos. 10.49 pl. 10.52 p. m., Birnova sos. 11.06 pl. 11.08.

Trenul expres No. 20 Ciurea sos. 3.06 pl. 3.09 p. m. Birnova sos. 3.39 pl. 3.41 p. m.

❑ Domnul A. C. Cuza, a continuat eri, la cursul său universitar, să atace pe d. Leonida Colescu, pentru statistica poporaţiei întocmită de acesta. In urmă a scris pe tabelă rubrici de naşteri şi decese, de romîni şi evrei, şi apoi a spus că va citi cifrele, de la dreapta la stînga, aşa cum se obişnueşte în jidoveşte.

După cum se vede d. Cuza devine din ce în ce mai instructiv pentru studenţii săi.

❑ Pentru bustul lui Gregore Manolescu, care urmează a fi aşezat în foaerul Teatrului Naţional din Iaşi, d. Al. Davila a subscris 1000 lei; totalul sumelor adunate pînă acum se urcă la 4000 lei.

❑ In baza lucrărilor importante ce-a prezentat, d. dr. P. Herescu a fost recomandat eri de senatul şi consiliul facultăţii de medicină, direct ca profesor definitiv la catedra de clinica căilor genito-urinare de la facultatea de medicină din Bucureşti.

❑ Senatul universitar, din Iaşi, întrunit eri, pentru a se pronunţa asupra modalităţii întrebuinţării fondului universitar donat de M. S. Regele, a amînat pentru altă dată rezolvirea acestei chestiuni.

E vorba ca şi ministerul de instrucţie să acorde o subvenţie anuală de 5.000 lei, care va fi adăugită la venitul de vre-o 14 mii lei al donaţiunei regale, pentru ca ast-fel să poată funcţiona şi căminul studenţesc.

❑ In locul d-lui I. Ralet, care a demisionat din comisiunea de judecată a profesorilor secundari şi superiori, au fost propuşi ministrului d-nii: M. B. Cantacuzino, Aurel Mănescu şi Ilie Bărbulescu, pentru ca ministrul să numească pe unul din ei.

❑ Dl. Vasile Buşilă şi-a inaugurat ieri cursul de drept Roman public, cu studenţii de la doctorat. D-sa a tratat despre: *importanţa dreptului Roman* în genere. A început prin a arăta diferitele înţelesuri, ce se dau dreptului Roman, interesul studiului a variat după diferitele epoce; aşa în evul mediu dreptul Roman, servia ca drept contumiar şi suplimentar şi judecătorii, în decisiunile lor, invocau părerile jurisconsulţilor Romani. Apoi codul civil de la 1804 are şi el ca bază dreptul Roman şi romaniştii moderni critică acest lucru fiindcă se poate da adesea o interpretare greşită diferitelor texte de lege.

Trece apoi la lupta dintre şcoala raţională cu Kant şi Thibaut cu şcoala istorică preocupată de Saviny.

Acesta combate ideia că dreptul ar fi rezultatul raţiunii, şi susţine că el n'ar fi decît rezultatul nevoilor omeneşti şi că evoluiază odată cu dînsele. El propune o organizare progresivă a ştiinţei dreptului. Iehring, discipolul lui Saviny, spune că ori ce drept are ca motiv al creărei un scop, care nu-i decît pacea între oameni, iar mijlocul pentru aducerea la îndeplinire e forţa, la început fiind dreptul celui mai tare, iar în urmă acest mijloc de constrîngere a fost încredinţat statului. Dl. Buşilă arată apoi că cel mai bun mod de interpretare juridică a textelor de legi n'ar fi metoda literară, ci cea comparativă şi istorică; deci şi din acest punct de vedere e important studiul dreptului Roman.

❑ Premiul P. Poni, de 300 lei, a fost acordat d lui docent I. Scriban, pentru lucrările sale ştiinţifice.

❑ Bursa din Fondaţia Carol I, de 100 lei lunar, rămasă vacantă prin retragerea d-rei Hárnagea, care şi-a terminat studiile, a fost acordată studentului I. Pacinteanu de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

❑ Domnul Eugen Ştefănescu, consilier la Curtea de Casaţie, delegat inspector judecătoresc, a sosit astă-zi în Iaşi, spre a inspecta secţiile Curţei.

❑ Am anunţat că factorul poştal Teodorescu din Dorohoi, a reclamat parchetului general, contra unui inginer din Iaşi, care ar fi sedus pe acea fată, plasînd-o apoi, după-cum reclamă părintele fetei, într'o casă de toleranţă din Ploeşti.

Parchetul a trimis astăzi afacerea spre a fi cercetată de cabinet II de instrucţie.

❑ Joi 17 a c., orele 4 *Societatea Unirea Educatoarelor Române* îşi va ţinea şedinţa bilunară. D-na Ella Negruţi îşi va desvolta conferinţa despre: *Femeea latină.*

Membrele pot aduce şi pe alte persoane,

❑ *Liga Femeilor Române* a avut o întrunire Dumineca trecută şi a hotărît să facă o şedinţă literaro-artistică, Duminica viitoare, la ora 3 p. m., cînd se va proceda şi la alegerea unui nou comitet, celui vechiu expirîndu-i mandatul. Tot-odată se vor putea înscrie şi noui membre.

❑ Senatul şi consiliul facultăţii de ştiinţi din Iaşi, vor fi convocaţi să se întrunească Luni, 21 curent, ora 5, spre a se pronunţa asupra transferării d lui D. Pompeiu, la catedra de mecanica raţională de la facultatea de ştiinţi din Bucuresti, vacantă prin retragerea la pensie a d-lui Spiru Haret.

Tot atunci se va numi şi comisiunea, care să studieze titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de chimie technologică, creată la Iaşi.

❑ Societatea ortodoxă naţională a Femeilor Române, secţiunea Iaşi, a ales în întrunirea de Duminecă, în saloanele Casierei, d-na Racoviţă, pe următorii membri, cari au s'o reprezinte la congresul anual de la 27 Noembrie a. c.: d-neie Mavrocordat, Meissner, Krupenski şi pe d-nii Cuza, Krupenski şi Ursu.

S'a mai complectat comitetul cu d na Vrabie, d-ra Mustaţă, colonel Langa şi Badiu Vizireanu.

❑ **Afacerile bisericei catolice.** —Aseară a avut loc o nouă consfătuire a enoraşilor bisericei catolice.

S'a hotărît a se interveni la Roma, pentru a se face o nouă anchetă minuţioasă, cu privire la cele petrecute.

*

Azi a sosit o nouă scrisoare din partea fostului paroh Weber, datată din Stryj.

Prin această scrisoare zice că sufere de grija viitorului, căci nu ştie ce să facă şi unde să te ducă.

Pe de oparte episcopul nu-i dă voie să rămîie în eparchia din Iaşi, iar spre de altă parte nici un alt episcop nu-l va primi, fără certificat de bună conduită, pe care episcopul Camilli nu-i va elibera.

❑ Publicăm în altă parte a ziarului rezultatul examenului înscris, al magistraţilor candidaţi la locuri de judecători de ocol şi de tribunale.

In sesiunea trecută, primul clasificat fusese un ieşan d. Lupu, judecător de ocol.

Şi de această dată, primul este tot un ieşan, d. Vasile Roban, ajutor de grefier la s. I a Curţii.

❑ Reamintim că astă-zi Marţi, ora 5 p. m. are loc la clubul nostru din Iaşi, o consfătuire a profesorilor şi institutorilor, membrii în clubul nostru.

❑ Cercul didactic al profesorilor din Iaşi s'a întrunit eri seara, să redacteze un memoriu către ministru, prin care să ceară să se dee şi Iaşului o clădire proprie pentru cerc, întocmai ca celui din Bucureşti.

❑ **Judiciare.** — Procurorul de Neamţ, a făcut apel la cameră contra infirmărei mandatului negustorului H. Şapse, al cărui mandat a fost infirmat de trib. Neamtz.

— La s. I a curţii urma să se judece eri vechiul proces, în care sînt implicaţi complicii şi tăinuitorii fostului conductor poştal Costăchescu, care acum 3 ani delapidase 50 mii lei, dintr'un vagon postal.

— A fost respins eri apelul procurorului general, în contra sentinţei tribunalului Bacău, care condemnase pe negustorul Elias Goldştein, 50 lei amendă pentru bancrută.

— Judecarea falimentului Fruchtmann din Iaşi, a fost amînată azi la s. II, a Curţii, pentru aducerea registrelor.

— Conductorul de tren Hariton Burcel, a fost dat judecăţii, pentru că pe distanţa Tecuci Bîrlad, uşura facerea parcursului în schimbul sumei de 3 lei.

El a fost condamnat în lipsă la un an închisoare, 200 lei amendă şi 50 lei despăgubiri.

— Cei doi lipoveni, care au schingiuit pe cîrciumarul Bercovici din str. Crucei, au fost trimişi azi în judecata curţii cu juri, pentru a fi judecaţi în sesiunea de Ianuarie.

— Camera de punere sub acuzare, primind apelul primului procuror, a confirmat mandatul de arestare al bancrutarului Ichil Kakane din Iaşi.

— A respins cererea de eliberare făcută de C. Antohi, deţinut pentru falş în acte publice şi cererea jandarmului rural Palaghi, care a fost trimis la juraţi pentru omor.

— La s. I, a tribunalului se vor judeca mîine cererile făcute de d na Aurelia Gabunea, de a se anula testamentul defunctei Profira Meleghi, şi de a se institui un sechestru judiciar asupra averei defunctei.

❑ **Teatrale.** — Joi 17 Noembre, se va reprezenta pe scena teatrului naţional, pentru a doua oară *Andromaca*, tragedie în 5 acte de Racine.

Sîmbătă 19 Noembre, se va reprezenta pentru prima oară *Vijelia (Taifun)*, piesă în 4 acte de Melchior de Lengyel.

❑ Din seria filmelor scandinave, cinematograful Pathé Frères din sala teatrului Circ Sidoli cuprinde în noul său program de astă seară Marţi „Aviatorul şi soţia ziaristului" o excelentă şi foarte reuşită desfăşurare, un roman sportiv într'un gen cu totul nou.

Rolurile sunt cu succes interpretate de artişti dramatici ai teatrului regal din Copenhaga.

Acţiunea întreagă, care se petrece în capitala Danemarcei, cuprinde trei părţi de cinematograf, restul programului conţine între altele:

Spaima doctorului Reval. Splendidă naraţiune însufleţită.

O invitare la masă. Scene foarte humoristice.

O călătorie la Monte Carlo. Scene şi vederi după natură.

Ţicnilă sub protecţia femenină. Scene foarte comice.

Programul nou viitor începe Joi: Cyrano de Bergerac, după scrierea lui Rostand, interpretare magistrală de către artiştii Comediei Franceze—Rozalia nu are holeră.

Ultima oră

Bucureşti 15 Noembrie

Deschiderea corpurilor legiuitoare

Bucureşti.—Dimineaţa, la oarele 11, s'a făcui cu solemnitatea obişnuită deschiderea corpurilor legiuitoare.

După Te-Deumul, deputaţii şi senatorii s'au întrunit în camera deputaţilor.

Tribunele sunt pline.

MESAGIUL REGAL

M. S. Regele a dat citire mesagiului regal, în următorul cuprins:

Domnilor Senatori şi Domnilor Deputaţi,

Deschizînd astăzi a doua seziune a legislaturei actuale, simt o deosebită mulţumire, de a Mă vedea din nou, în mijlocul reprezentanţilor naţiunei.

Doresc mai întăi de toate, să exprim şi în faţa Domniilor-Voastre, cît de adînc recunoscător sunt pentru toate dovezile de iubire şi devotament, cu care am fost întîmpinaţi cu prilejul călătoriilor noastre, întreprinse în cursul anului, prin o mare parte a ţerei.

Pretutindeni reprezentanţii districtelor, însoţiţi de cetăţeni, în număr covîrşitor, au venit să ne salute, cu dragoste şi cu atîta entuziasm, încît am fost mişcat, pînă în fundul inimei.

Serbările din Iaşi

Mai ales a doua mea Capitală, ne-a primit cu o căldură, ce nu o voiu uita.

Fericit am fost, că am putut fi faţă, împreună cu întreaga Mea familie, la frumoasele serbări jubiliare ale Universităţii din Iaşi şi am putut arata astfel viul interes ce i'am purtat totdeauna dezvoltărei intelectuale a scumpei noastre patrii.

Prezenţa atîtor delegaţi, trimişi de vechile şi renumitele universităţi din străinătate, spre a aduce felicitările lor, a dat o mare strălucire acestor serbări şi a învederat importanţa, la care a ştiut să ajungă Romînia, în aşa scurt timp, întru răspîndirea şi înaintarea culturei generale.

Zilele de serbători de la Iaşi, au avut o deosebită însemnătate prin atenţiunea M.M. L.L. Imparatul şi Regele Francisc Iosef şi Imparatul Neculai II, cari au bine-voit a însărcina trimişi extraordinari, spre a-Mi aduce asigurările lor de prietenie.

Această nouă dovadă şi deosebitul interes al M. M. L. L. pentru Noi, Ne îndatoreşte la cea mai vie recunoştinţă.

Domnilor Senatori; Domnilor Deputaţi,

In restimpul de la închiderea seziunei trecute, un grav conflict a isbucnit între două mari puteri, cu care suntem în cele mai bune relaţiuni.

Situaţia noastră ne a impus de la sine şi fără anume declarare o neutralitate absolută, care ne dă putinţă de a contribui şi noi la împedicarea ori-cărei turburări a păcei în peninsula balcanică. Putem dar privi cu linişte şi încredere viitorul, fiind-că România este înconjurată de simpatiile generale, şi raporturile sale cu toate Statele sunt din cele mai cordiale.

Starea financiară

In aceste vremuri cam înourate, starea finanţelor noastre este aşa de îmbucurătoare, în cît putem îndestula pe o scară mult mai largă trebuinţelor armatei.

Progresele Armatei

Din an în an ea face progrese simţitoare, dovedite din nou la marile manevre din toamna aceasta, cu prilejul cărora trupele au arătat o coeslune şi rezistenţă, care Ni dau siguranta, că ostaşul român, va fi ori-cînd la înălţimea chemărei sale.

Eftenirea traiului

Ţăria armatei este însă în strînsă legătură cu starea economică a ţărei. Sunt dar încredinţat, că Domniile Voastre veţi urma, cu toată siguranţa opera socială, începută în sesiunea trecută şi ăv veţi ocupa, cu deosebire de mijloacele spre a uşura traiul la sate şi oraşe.

In acest scop se vor supune de îndată, aprobărei d voastre, proectele de legi pentru vînzarea bunurilor de mînă moartă, la ţărani, pentru suprimarea reducerilor de la pensie, pentru desfiinţarea claselor de patentă, eari nu trec peste 10 lei, şi pentru scutire de inpozit al chiriilor de la 300 lei în jos.

Legi organice

Printre legile organice ce se vor aduce în desbaterea Domniilor Voastre, cea dintăi va fi legea pentru organizarea meseriilor, a creditului şi al asigurărei muncitorilor şi legea încurajărei industriei naţionale.

Reforma administrativă

O lege de mare însemnătate, care va înlesni în mod simţitor nevoile populaţiunei şi să asigure un mers mai regulat şi mai repede al treburilor statului este aceia asupra descentralizărei

Domniile voastre, luînd această lege în de aproape cercetare, veţi înfăptui în sfîrşit împerioasa cerinţă a art. 131 din constituţie dela 1866.

Alte legi

Alte legi, care vor fi înaintate Corpurilor legiuitoare, au scopul de a înlătura unele neajunsuri constatate în cursul anilor.

Organizarea universităţilor, ca şi a învăţămîntului primar, au trebuinţă de a fi revăzute; aseminea şi cîte-va legi în privinţa justiţiei, a administraţiei interne şi a lucrărilor publice, precum şi a armatei.

*

Mesagiul se termină astfel:

„Toate aceste legiuiri supuse chibzuirei D voastră, vor îmbunătăţi diferitele ramuri ale administraţiunei publice şi vor îndestula tot odată trebuinţele lor".

Seziunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă.

CAROL.

(Urmează semnăturile miniştrilor).

Războiul Italo — Turc

IN LUPTA DE LA DERNA AU CĂZUT 200 ITALIENI

Constantinopol. — Ministerul de răsboi a primit azi o depeşă a lui Enverbei anunţînd că atacurile ce se dau de 15 zile de posturile înaintate turco-arabe contra poziţiilor italiene de la Derna, au pricinuit Italienilor perderi de aproape 200 ucişi. Turco-Arabii au luat arme, muniţii, obiecte de echipament, ei au avut 7 ucişi şi 1 rănit.

Ultimul atac a avut loc în noaptea de 24—25 Noembre.

INTRUNIREA DIN CONSTANŢA

Constanţa.—Comitetele unite ale partidului conservator-democrat şi liberal au ţinut eri o mare întrunire publică de protestare, în potriva chipului cum se administrează interesele comunale.

A prezidat d. Ioan Dimitrescu.

După ce s'au rostit numeroase cuvintări, s'a votat o moţiune, prin care se desaprobă cu hotărîre, chipul cum actuala administraţie comunală gospodăreşte interesele oraşului şi decide ca textul moţiunei, să fie înaintat miniştrilor şi preşedinţilor corpurilor legiuitoare.

Grave turburări, numeroşi morţi şi rîniţi

Lisabona.—Expulzarea a doi chirurgi chinezi a provocat o manifestare de protestare şi încăerări între trupe şi mulţime s'au tras focuri. S'a aruncat o bombă în piaţa Don Pedro.

Au fost mai mulţi rîniţi şi ucişi.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

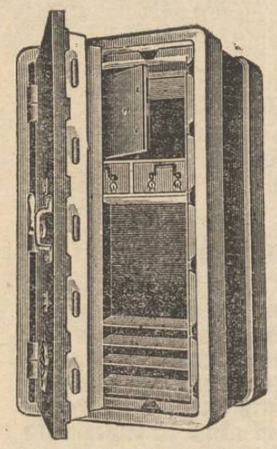

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, tinoe cuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — Lei 150,000 pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a Lei 20,000

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți seriosi (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motore electrice, executată de Iohan Kryzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1449 — Joi 17 Noembrie 1911

Discursul tronului

Iutreaga presă—bine înțeles în afară de cea oficioasă—este de acord în a recunoaște, că mesagiul regal din anul acesta, nu corespunde nici chiar așteptărilor guvernamentalilor.

Impresia produsă în opinia publică, e penibilă și toată lumea politică vede într'nsul dovada desăvîrșită a neputinței guvernului, recunoașterea reală a situației triste, în care se sbate de 11 luni, pentru a putea guverna.

In adevăr suntem obișnuiți de ani de zile să auzim în discursurile tronului la deschiderea fie-cărei sesiuni parlamentare, anunțîndu-se diferitele proecte de legi, pe care guvernul le-a pregătit pentru opera sa legislativă.

Numai cînd guvernele sunt sfîrșite, sau sunt pe punctul de a părăsi puterea, atunci mesagiul devine o simplă formalitate, și nu mai anunță reprezentanților națiunei nimic de seamă de natură a le întrebuința activitatea în cursul ultimei lor sesiuni parlamentare.

Așa a fost cu mesagiul regal din toamna lui 1910, cînd guvernul liberal se prezenta parlamentului din Noembrie, printr'un mesagiu palid și lipsit de viață, asemănător guvernului care 'l concepuse.

Spuneam atunci că acel mesagiu este panegiricul guvernului, că prin el guvernul își anunța dureros-i sfîrșit. Și am avut dreptate, căci după o lună, nu mai departe, guvernul liberal a părăsit puterea pentru a face loc cabinetului d-lui Carp.

Dar și guvernul junimist—după terminarea alegerilor, presentindu se noului parlament, și în prima sesiune din Februarie 1911, nu se deosebea întru nimic de mesagiul guvernului liberal, citit cu două luni în urma parlamentului dizolvat.

Intre mesagiul conceput de guvernul care mures, și între acela conceput de guvernul care se, născuse, nu era nici o deosebire din punctul de vedere al activității sau operei legislative, ce avea de întreprins.

Presa guvernamentală recunoștea în Februarie, că mesagiul e scurt, că spune prea puțin lucru, și că nu e de natură a satisface pretențiunile prea mari ale opiniei publice.

Insă pentru un guvern nou, și abia venit la putere și pentru un parlament nou, d'abea născut din alegeri, nu se putea pretinde din primul moment o activitatea politică prea mare, nefiind timpul suficient pentru pregătirea și desăvîrșirea operei de guvern și parlament, pe care fruntașii junimiști o aveau în mintea și sufletul lor.

Pentru aceasta se cerea timp, ca marii barbați de stat ce stau în fruntea treburiilor publice să-și poată traduce în proecte de legi, concepțiile și ideile lor reformiste, pentru progresul vieții politice și economice a Statului.

Ei bine țara le a dat tot răgazul trebuitor; și fără a le scuza nepregătirea din primavara trecută, totuși i-a așteptat cu răbdare, — să i vadă pe lucru în toamnă, cu ocazia deschiderei celei de a doua sesiuni parlamentare.

Și acum ce amară decepție. Mesajul nu pomenește nimic de marele angajamente luate de d. Carp și își aruncă singur descreditul în opinia publică a țărei.

Unde este opera economică promisă de d. Carp, pentru reala eftenire a vieței populației sărace?

Unde este mare reformă a magistraturii și în special a reînființărei contenciosului, de care se lauda ministrul de justiție?

Ce se face cu opera financiară pentru modificarea patentelor și altor legi importante financiare, cu caracter progresist de care ne vorbea cu emfază șeful guvernului?

Ce se face cu marea reformă a organizărei armatei? Cu mult simțita reformă a învățămîntului și în fine cu atîtea și atîtea alte reforme, anunțate de fiece ministru în parte, și toate în scop de a presenta acest guvern, cu pomposul titlu de guvern al reparațiunei sociale?

Nimic, nimic, și iar nimic. In cît în ochii mulțimei, d Carp cu toți colegii sei din guvern, apare ca un mare înșelător al credințelor și speranțelor atîtor clase sociale, cari au avut naivitatea să creadă și să spere în capacitatea—bazată pe legende—a șefului junimist.

Dacă mesagiul nu ar fi vorbit de serbările de la Iași, și de politica externă —părți introduse după dorința Regelui și care sunt privitoare la primirea cordială ce s'a făcut Suveranilor noștri în călătoria ce au făcut la Iași, precum și la bunele relații pe cari țara noastră le are cu toate statele străine—datorită politicei înțelepte a Regelui—Mesagiul încolo nu ar fi avut nimic de spusl și ar fi însemnat un imens zero pentru politica internă și activitatea legislativă a parlamentului,

Cu adevărat, guvernul d lui Carp se găsește astăzi în penibila situație de a vedea că nu mai are nici o rațiune să dețină frînele puterei în formațiunea și în condițiunile în care se află și cu resemnarea și tristeța în suflet să mărturisească singur prin mesagiul ce a conceput după lungi și dureroase sforțări, această slăbiciune de guvernare.

Democrat.

Unde a rămas Contenciosul?

Din discursul Tronului am aflat, că este perfect adevărată știrea de acum cîte-va zile, că guvernul a trebuit să renunțe la proiectul pentru reînființarea contenciosului administrativ.

Mesajul, în adevăr, n'anunță contenciosul. El vorbește doar „despre cîte-va legi privitoare la justiție". Nimeni nu va îndrăzni să bănuiască macar, că în acest delicios anonimat, „cîte-va legi privitoare la justiție", poate figura un proiect de importanța contenciosului, chiar olog cum l'a confecționat, în colaborare, actualul ministru de justiție.

Regele, care cunoaște modul joacăi cu legile, care semnează ființări și abrogări de legi, a zis că nu vrea ca joaca să se repete și cu contenciosul. Nu este exclus că Regele este un adversar al instituției speciale, de și ea există în toate țările din Apus. A refuzat dar reînființarea legei din 1905, sub altă formă de cît înscrisă în Constituție, știind că d. Carp are oroarea atingerei de pactul fundamental.

Că d. Carp și toți oratorii carpiști din Parlament, cari combătuseră cu vehemență desființarea, se angajaseră, față de țară, că l vor reînființa, asta n'are de-a face. Domnul Carp este foarte darnic în angajamente de cît uită să le împlinească.

Dar este oare serios din partea unui partid de guvernămînt să nu împlinească angajamente solemne? Ne aducem aminte de desbaterile ce s'au urmat în Parlament cu prilejul proiectului nefast al d-lui Stelian. Țara n'a uitat, că toți oratorii conservatori, în frunte cu d. Carp, combătuseră desființarea, arătînd toți importanța unei asemenea instituțiuni, într'o țară care are încă nevoe să se emancipeze de unele obiceiuri orientale, cum sunt diversele arbitrare guvernamentale și administrative.

Inalta magistratură din țară consultată asupra utilității legei din 1905, răspunse unanim în favoarea ei—sub impresia fărădelegilor operate în acele vremuri, de d. Haret, la instrucție, de d. Crăiniceanu, la război.

Și cînd un partid de guvernămînt, cum se pretinde că este partidul carpist, susținînd utilitatea legei, se angajează s'o pună la loc și, la adică dă îndărăpt —ei se face vinovat de o desonorantă cal care de angajament—și de asemenea grav pacat s'a făcut vinovat, în chestia contenciosului—guvernul de prost carton al d lui Carp.

Și era fatal s'o pătimească ast-fel, cînd are de secretar de stat la justiție, un fel de om, care pînă și el se poate înțelege cu consiliul superior al magistraturii — dar autoritate n'are—de zare.

MARȘUL FUNEBRU

Mesagiul de deschiderea corpurilor legiuitoare, pe care Regele l'a citit eri, poate fi considerat, pentru guvern, ca marșul funebru ce și-a compus el singur.

Mai bine de trei părți din mesaj, sunt un fel de cronică a trecutului, care n'are nimic comun cu activitatea guvernului: au fost serbări jubiliare la Iași, la care au asistat profesori străini și misiunile austriacă și rusă; le război între Italia și Turcia, față de care război Romînia a păstrat și păstrează neutralitatea. Iată trei părți din lungimea mesajului.

Incolo, asupra activității viitoare, partea leului o are ministrul de industrie, care a ieșit mare om de stat; descentralizarea este anunțată ca o cerință a constituției, iar alte legi, de reorganizare, de justiție, de abrogări, sunt anunțate sub cel mai strict secret: nu se lămurește nici ce se va reorganiza, nici ce se va abroga, nici ce se va face în justiție.

Pentru prima oară un mesaj regal apare în halul acesta de anemie și de teamă.

Guvernul ar fi voit să poată lucra, ca pînă acum, cu Parlamentul închis. Aceasta reese evident din mesaj. Guvernul nu vine cu nici o lege importantă, iar celor puține și neînsemnate ce le prezintă, nu îndrăznește macar să le spună pe nume. Mai bine ar fi pus ecetera după cele trei legi, cu nume, și de care se vorbește de un an de zile.

Eftenirea traiului, punctul temeinic al programului carpist, apare, în mesaj, cu dovezi vii despre neputința acestui guvern. D. Carp va lefteni traiul, spune mesajul, prin 1) răsoumpararea moșiilor de mină moartă—care ele scumpesc actualminte traiul! 2) Prin reducerea procentelor de la pensii și 3) prin iertarea de impozit a chiriilor de la 300 lei în jos.

Nu este aceasta o batjocură? Și ce înseamnă lașitatea de cugetare, că guvernul n'are curajul să spună ce legi va desființa făcînd astfel șantaj, în mesajul regal, cu partidul liberal, asupra chestiei tramvaelor?

Panegiric poate să fie ceea ce guvernul a remis regelui, să citească. Dar mesaj regal, anunțător de legi, nu este, căci nu cuprinde nimic.

Este un simplu marș funebru, mai mult vesel de cît trist. Este foarte vesel să anunți, că traiul se va lefteni, la oraș, cînd moșiile statului, eforiilor și societăților de asigurare - vor fi date în arendă sătenilor; că traiul se va lefteni prin celelalte două paliative anunțate.

Este iarăși foarte vesel, să anunți „o serie de legi", fără să dai nume uneia macar.

Dar este foarte trist ca mesajul să apară mai mult sub formă de calendar umoristic—cu zeflemele nereușite.

Cuvernul a declarat ieri, la deschiderea corpurilor legiuitoare, că n'are posibilitatea să guverneze.

Puterea presei cotidiane

Mulți nu ne dăm inca bine seamă de schimbarea ce s'a operat de vre-o două decenii în mentalitatea romînească, cu privire la presă și mai ales la ziaristica cotidiană.

Să ne uităm numai cu cîtă nerăbdare se așteaptă eșirea gazetelor locale și venirea celor din București. Multă lume încă nu se mărginește în a ceti numai un ziar, ci se aventurează la două și chiar mai multe, pentru că știe că fie care din ele are cîte ceva de spus, asupra chestiunilor la ordinea zilei.

Unii chiar așteaptă soluțiunea problemelor zilnice de la gazetă, mai de grabă de cît de la factorii legalmente constituiți și chemați a face aceasta. Alții au prins a avea așa de mare încredere în puterea gazetei, în cît după ei e suficient ca dînsa să zică ceva în o anumită chestie pentru ca lucrul să se facă.

De cîte ori, de exemplu, cei ce sufăr de pe urma unui mic neajuns și cîte odată chiar pe urma unuia ceva mai mare, nu ne întîmpină cu vorbele: „mai scrieți la gazetă despre cutare sau cutare alt lucru"? Ei au credința că dacă se atacă chestiunea prin ziare, dreptate are să li se facă. Și ast-fel dînșii au mai multă încredere în puterea gazetei, de cît chiar cei ce scriu la ea.

Aceștia au scris despre multe, desigur însă că despre mai puține, de cît au auzit. Ei au avut și multe decepții, așa că au devenit sceptici, în ce privește marea însemnatate a acestei așa zise a patra putere în Stat.

Cu toatea acestea nu se va putea nega că cel mai bun mijloc pentru a pregăti opiniunea publică, pentru a forma curente este tot presa și în special presa cotidiană.

Și aci, în această misiune, stă importanța rolului ei.

In secolul în care trăim, cînd totul se preface cu o iuțeală uimitoare, sunt mulți acei cari nu găsesc timpul, n'au nici răbdarea să citească studii complecte asupra diferitelor chestiuni. Aceștia se mulțumesc cu puținele rînduri pe cari le găsesc în ziarele, ce apar zilnic. Pentru mulți o informație bine dată, un articolaș bine cumpănit, face mult. Neavînd timpul a judeca prin ei înșiși, a se necăji pentru a profunda lucrurile, se mulțumesc dacă își găsesc în presă cugetările cari le covin. Mulți își asumă acele cugetări, fiind apropiate de cele ale lor și de aici curentele despre care vorbiam.

Gazeta a ajuns astă zi pentru mare parte din public o necesitate. Avem cu toți ocaziunea, să auzim pe cei mai mulți că după ce au luat dejunul ori masa, în puținul timp ce i mai rămîne pînă să înceapă ocupațiunea sa profesională, s'a aruncat ochii pe o gazetă să vadă ce se mai zice în ea. Pare că aceasta face parte și întră în aceiași ordine de necesități, ca și alimentarea, ca și strictul necesar.

Dau apoi în nuvele, romane, teatru etc., gazeta stă în mîna personagiilor importante.

Presa cotidiană a cîștigat prin urmare un loc de onoare. In zilele noastre, ea stă în fruntea publicității. De aceia dînsa e o forță.

Cari sunt însă, împrejurările, cari au rîdicat'o la această demnitate?

De sigur, pentru o bună parte, trebue să recunoaștem că meritul revine răspîndirii instrucțiunii. Numărul cititorilor, ori cît ne-am ponegri noi că stăm rău cu învățătura, a crescut. Numai vorbim de orașe, unde faptul este evident, dar chiar la sate astă-zi gazeta a pătruns și a pătruns pentru că este cine să o citească.

Apoi nu vom nega că în frămîntările vieții de toată ziua, numărul acelor cari n'au vremea să citească studii mai adîncite asupra chestiunilor la ordinea zilei, a sporit.

In fine, cînd oameni de Stat, un Take Ionescu, Badareu, Filipescu și atîți alții, nu consideră a se înjosi dacă scriu în aceste organe de publicitate, dacă dînșii dau atita crezămînt în vitalitatea presei, de sigur că și dînsa se resimte de puternicul sprijin venit de la ei.

Și apoi, ca urmare, este evident ca încrederea s'o manifesteze cu atît mai mult, acei cari stau departe de ceia ce se numește culisele ziaristicei cotidiane.

Am făcut aceste cîteva reflexiuni asupra însemnătății presei cotidiane, pentru că din cele ce am putut observa, mulți sunt dintre comercianții mici, oameni de afaceri ca și muncitori, cari urmăresc cu deosebit interes tot ceia ce acea presa zice cu privire la nevoile ca și la aspirațiunile lor.

Am avut ocaziunea să aud pe unii discutînd cu aprindere o idee aruncată de acele ziare. Și ei sunt mulțumiți cînd presa zilnică locală nu încetează a se interesa de acele nevoi ale lor.

De aici și credința lor mare în puterea gazetei.

Negreșit în cele ce am spus pînă aici n'am voit să ating și partea politică a lucrurilor. Căci evident este, că partidele politice au convingerea că ziaristica slujește interesele lor. Am voit a spune numai, că masa celor neînregimentați, masa celor cari trăesc din greu, a început a avea aceiași încredere, încît privește păsurile lor, dasă nu mai multă chiar de cît a partidelor politice, în forța presei.

V. I. Radu

OAMENI ȘI LUCRURI

IDILA TRAGICĂ

Pentru toți acei cari—ca să imităm o frază a d lui Ibrăileanu—n'aveam încă două zeci de ani, acum două decenii numele lui Paul Lafargue era unul din acele „noms de guerre" la care se închină, neaparat, ori-ce tînăr care ardea de dorul unei inițiări în templele visării și sacrificiilor.

Ca puțini alții, Lafargue sintetiza, în opera lui, acea liniștită războire a firilor și temperamentelor nemulțumite pînă la inofensiva resvrătire,—luptător și poet în acelaș timp, propovăduind revolta și susținînd „Dreptul la lene" pentru toți obijduiții soartei, pentru toți umiliții acestei lumi.

Și iată-l, după o jumătate de secol de acțiune, de visare, de studii și de muncă; după decenii de mîndră și stoică protestare în potriva nedreptății, — încheind existența printr'un act de desăvîrșită resignare,—poate de supremă trufie: un pic de cianură de potasiu — și bătrînul revoluționar va înceta să mai viseze, să mai scrie, să mai lupte, — ca și cum ar vrea să proclame, în clipa din urmă, numai—dreptul la repaosul suprem.

E un decor de romantism și de eroizm în această dramă care sfîrșește viața unui mare răzvrătit. Nu e numai moartea *lui*, ci este și moartea ei, a acelei tovarășe credincioase—d-na Lafargue — care, de bună voie, a primit să-l urmeze în mormînt, gustînd din aceeași fulgerătoare otravă, ca și cum ar fi vorba de o simplă idilă.

Atari momente de sinistre deciziuni și resemnări caracterizează viața cea adînc fatalistă a Orientului, atmosfera mistică a Fakirilor. Sunt însă foarte rare în viața europeană, cîrmuită de alte rațiuni. Acum doi trei ani fu cazul identic al profesorului austriac Gumplowicz, mort în aceleași împrejurări tragice, după ce împreună cu tovarășa sa de viață, a luat cianură de potasiu. Era aceeași presimțire a unei mari primejdii ca și acum,—orbirea, paralizia—tortură incurabilă căreia moartea îi se pare preferabilă.

Preferabilă, fără îndoială. Dar și pentru aceasta e nevoe de anumite temperamente, de anumită putere și hotărîre sufletească, de o tărie de voință și o conștiință cari denotă anumite virtuți. Cu cît mai de admirat însă sunt femeile cari, în împrejurările date, găsesc eroica putere sau — lipsa de energie căreia îi urmează renunțarea cea de apurure.

In cazul lui Lafargue lucrul e cu atît mai izbitor și mai emoționant, cu cît e vorba de două temperamente energice, luptătoare, doi soți cari au conlucrat atîta vreme pentru sădirea credinței și optimizmului în omenire și cari își încheie existența printr'un act de negru pesimism, care pare a osîndi visul și încrederea...

Rodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

VI

5 Ianuarie 19 . .

. . . . . .

Ubi bene, ibi patria? Nu. Eu nu pot zice ca d-ta. Printre atîtea preocupări și plăceri nobile: natură, artă, idei, am și momente cînd mă cuprinde o nostalgie nespusă... Dor de țară, dor de ai mei, dor de toată acea lume care-mi trecea pe dinainte... Doresc pînă și pe cei mai puțin simpatici. La distanță defectele lor au devenit așa de palide încît nu rețin decît părțile lor bune... Și cum mai mult decît oricînd recunosc cele ce mi spuneai de atîtea ori: „să luăm pe fiecare după partea lui bună și după cea în care ne potrivim". Adevărat. Mi se pare că aceasta e condiția ca oamenii să se înfrățească odată...

In privința patriei avui o discuție cu cineva, care după anumite persoane n'ar merita atenție. Pentru d-ta însă, știu că și cel de pe urmă om însemnează ceva și că merită tot interesul. E vorba despre stăpînul unei magazii speciale de șocolată. In așteptarea pachetului ce trebuiam să l iau, el îmi atrase atenția asupra unui praf cu care se poate face *crema*.

Ii mulțumesc, spunîndu-i că nefiind acasă la mine, nu mă pot folosi de recomendarea ce-mi face. „A, — îmi răspunde el — *acasă!* Știu ce înseamnă acest cuvînt. Mi-am părăsit țara la vrîsta de 15 ani. Am călătorit prin Spania, Italia și Franța. Eu sunt din Leipzig. Tatăl meu era comerciant acolo. Cînd revenii în țară, el nu mai era. Murise...

Venind aci, nu m'am gîndit niciodată să mă stabilesc, dar căsătorindu-mă a trebuit să rămîn, — soția mea nevoind să și părăsească țara. Comerțul e bun, dar ar fi mai bun în țară la mine".

Privindu-l îi surprinsei lacrimile în ochi. Cît de nefericit trebue să fi fost pentru a nu și putea stăpîni durerea în fața unui străin.. Sau poate tocmai acest fapt îl făcuse să-și deschidă inima.

Gazda îmi spusă că luase pe o femee văduvă cu 2 copii; că nu se înțeleg; că el e foarte bun și că ea n'ar fi cum trebue.

Multă vreme fui urmărită de figura

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

tristă a acestui om, pe care-l văzusem de atîtea ori pînă în momentul destăinuirei lui și care nu mă interesase cîtuși de puțin. Mă gîndesc și acum la el și-mi zic: cum fiecare om poartă o lume întreagă cu el! Cum omul cel mai dedat muncii, învălmășelii din afară, își are lumea lui interioară, care de multe ori e cu totul alta decît ceea ce pare...

In privința ideilor noui constat și eu acelaș lucru. Nu cunosc decît o parte a societății și tocmai partea în care nu pot găsi ceea ce doresc să știu. Nu mă pot încă adresa nimănui așa deschis. Cred că Domnul Ch. mă va lămuri, îndată ce mă voi mai împrietini cu el. Dar în privința aceasta tocmai voiam să te întreb. Crezi d-ta că o prietenie se poate consolida prin timp; sau numai prin idei și sentimente?... Căci exemplele ce le cunosc eu nu-mi dau o regulă.

Știi că urmăresc ideea de a cunoaște de aproape activitatea femeilor de aci. In acest scop am căutat să mă duc la sediul Asociației. Și sub pretext de a mă abona la revista lor, să văd puțin organizația și modalitatea activității ce se desfășoară. Fui primită de o doamnă în vrîstă — d-na Richard — care era administratoarea clubului femenin și una din fondatoarele Asociației. Prin întrebările ei indirecte mă aduse să-i spun că le cunosc activitatea de prin cărți, că mă interesez mult de mișcarea femenistă și că am simțit foarte mare plăcere asistînd la Adunarea lor generală. In chip natural, și ea la rîndul ei, voi să știe ce mișcare femenistă există la noi. Ii explicai că din diferite cauze nu avem nici o organizație în acest sens, dar că există femei care în tacit lucrează pentru ca odată și țara noastră să se afirme.

Chipul meu de a mă înflăcăra așa de repede, o captivă se vede, și după o jumătate de oră de convorbire mă întrebă dacă voesc să devin membră a Uniunei lor. „Nu primim străine din principii,—îmi spuse ea—dar din cînd în cînd se întîmplă să avem cîte una. Acum 2 ani avurăm o filandeză. Era în timpul cînd se acordase sufragiul femeilor din Finlanda. Ei bine era un entuziasm printre sufragete, așa de mare în cît se îmbrățișară în momentul cînd Filandeza primi de la barbatul ei telegrama ce-i anunța izbînda femeilor".

D-na Sichard mă propuse comitetului. Și a treia zi eram invitată la ceaiul lor intim. Ce mulțumire pentru mine! Nu mai vorbesc de plăcerea ce voiu avea să cunosc atîtea femei, să știu toate amănuntele, pe care nici într'un alt chip nu le-aș fi avut; dar mai mult ca ori-ce, este uzul ce-l pot face de biblioteca lor, care nu cuprinde de cît cărți femeniste și cărți de sociologie.

Cele trei zile fui într'un adevărat neastîmpăr. S'ar fi zis că aștept cine știe ce *rendez-vous*. Mă dusei cu mult înainte de timp. Voiam să răsfoiesc revistele și jurnalele puse la îndemînă. Dar n'o putui face, căci d-na Richard nu se deslipi de lîngă mine. Fui recomandată tuturor membrelor. Fie care din ele—fie din politeță, fie din curiozitate—caută să-mi vorbească.

In ori-care alte împrejurări m'aș fi simțit stingheră de sigur. Introdusă într'un salon banal numai între 10 persoane necunoscute m'aș fi simțit micșurată și nu aș fi putut deschide gura în fața spiritelor jumătate franțuzește, jumătate romînește ce știu să facă cei educați în acest senz. Pe cînd aci între atîtea femei—erau peste 60—mi se păru că eram la mine acasă... Ce bine m'am simțit! Cîtă căldură sufletească, cîtă mulțumire!...

Una din membre ca să-mi facă plăcere îmi spuse că cunoaște din scrieri pe regina noastră. „Judecînd după ea, Romîncele trebue să fie foarte înaintate"!

Secretara îmi spuse că mă văzuse la Adunarea generală, că doria să mă cunoască mai de aproape; căci în primul moment recunoscuse în mine o orientală. „Sunteți bulgară, nu așa" ?mă întrebă o doamnă de alături. Eu am ghicit că sunteți italiancă după oval—zise o alta.

Se înțelege acestea erau introducerea în conversația ce fie-care voia să lege cu mine. Aflai că ele nu pot spera încă la acordarea votului, de oare-ce Constituția se opune; dar că îndată ce se va revizui speră ca dorințelor lor să fie luate în samă.

In ori-ce caz ele lucrează pentru societate, preparîndu-se în același timp, ca să poată înțelege tot mecanismul social și politic al țării lor.

Prezidenta e o fată ca la 30 ani foarte inteligentă și foarte cultă. Mă întreținui mai multă vreme cu ea. La un moment dat, cînd rămăseserăm numai noi două, mai la o parte, îmi explică că asociația lor e mare și e formată pe bază filantropică și că din pricina multor femei religioase, ele nu pot cere votul politic. Dar că unele membre tot din această asociație s'au constituit în societate aparte numai pentru vot și că ea este prezidenta ambelor asociații.

In sfîrșit fui pusă pe cale! Eram în mijlocul *feministelor anti femeniste!* Desiluzia îmi dură foarte puțin și mă grăbii să fac complementele mele acestor femei, care știu să lucreze pentru scopurile generale—scopuri filantropice—respectîndu-și ideile. Așa se explică cum au înființat atîtea și atîtea instituții de bine facere, birouri de informații, de plasare, școli de „înălțarea moralului" etc. etc.

— Cînd am eșit de la această adunare mă simții ca renăscută... Mi se păruse, că am cunoscut pe aceste femei—mai ales pe unele, cum era prezidenta și o poetă care căpătase premiu la un concurs—de foarte multă vreme.., Ce comunitate sufletească, ce simpatie desinteresată, ce mulțumire, și ce dor de activitate îmi inspiră aceste femei preocupate de idei așa de mari și așa de generale!

. . . . . .

Maria C. Buțureanu.

Societatea „Pîinea săracilor"

MULȚUMIRE

Comitetul societății „Pîinea Săracilor", aduce mulțumirile sale tuturor persoanelor, cari au binevoit a onora cu prezența lor, reprezentația cinematografică de la 10 Noembrie, dată în beneficiul societății numite; în special acelor cari, prin ajutorul bănesc, sau moral, au contribuit la buna reușită a acestei reprezentații și anume d-lui Epitrop și avocat Cristofor, care a avut marea gentileță de a oferi 100 lei nentru o singură lojă; de asemenea d lui Moritz Wachtel, care, în afară de o lojă și 40 bilete luate, a oferit o generoasă ofrandă de 100 lei.

Grație binevoitorului concurs dat din toate părțile s'a putut realiza suma de 1133 lei, din care însă se scad 450 lei reținute de d. Goldner pentru spese, și încă cîteva cheltueli mai mici. Societatea a realizat un beneficiu net de 664 l.

Comitetul aduce, totodată, mulțumirile sale ziarelor *Evenimentul* și *Opinia*, cari au binevoit a insera, în mod gratuit, toate publicările relative la socitate.

Cu sentimente de mare recunoștință, comitetul, publică mai jos, numele persoanelor, cari, pînă acuma au binevoit a răspunde la Apelul făcut de societate.

Domnul Ioan Pavli, proprietarul casei din str. Palat 15, unde se găsește Cantina, a binevoit a o lăsa societății, în mod gratuit, încă pe timp de 6 ani; primăria Iași a oferit 300 lei și un stînjen lemne; Jockey Clubul o prea generoasă ofrandă de 400 lei; Creditul Urban asemenea 100 lei; D-na Jeanne Unter o donațiune de 100 lei; D. Gheorghe Racoviță 100 lei; D-na Nathalie Vlădoianu 20 lei; Princesa Olga Sturdza 20 lei; D na D. Rosetti, băcănie pentru hrana sărmanilor; D. Emil Max un prea frumos tablou pentru a fi pus la loterie și D-na M. Buțureanu s'a oferit a ține o conferință în beneficiul Societății.

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Mare întrunire publică

Autonomia orașului Cernăuți amenințată. Consiliul Comunal apelează la sprijinul cetățenilor.—Atitudinea Romînilor.

Cernăuți 14 Noemhrie. — Alaltăieri a vut loc în localitate o impozantă întrunire publică, convocată de consiliul comunal, în frunte cu primarul orașului. Motivul acestei intruniri a fost intențiunea comitetului țării de a lua orașului administrația școalelor comunale.

Pentru orientarea cetitorilor noștri asupra acestei chestiuni, cred necesar, ca în puține cuvinte să descriu modul cum sunt administrate școlile în Bucovina.

Administrația școlilor se împarte în două feluri. Cele rurale stau sub administrația țării, iar cele comunale sub administrația comunală. Ambele susțin școlile respective prin fonduri separate.

Orașul Cernăuți, fiind locuit de cinci națiuni diferite, cari reclamă aceleași drepturi pe teren școlar, are de luptat cu foarte multe piedici în conducerea sistematică a acestora, cu toate că, cu administrația lor e însărcinat un comitel special școlar, compus din reprezentanți de ai tuturor confesiunilor, cu menirea de a supraveghia, ca fiecare confesiune să fie egal îndreptățită în predarea cursurilor în limba maternă respectivă.

Din anul 1885 și pînă acum, orașul Cernăuți își administrează singur școlile comunale prin mijloace proprii, grijind ca atît corpul pedagogic cît și locuințile școlilor să corespundă—pe cît posibil—cu necesitățile timpului.

Cum însă cerințele școlilor s'au mărit în mod considerabil, în ultimul timp, și cum fondul pe care îl posedă comitetul țării pentru acest scop, nu mai corespunde acestor cerinți, orașul Cernăuți a fost silit să vie în ajutorul comitetului școlar al țării cu suma de 200,000 cor. ca ast-fel școlile rurale să nu sufere nimic în desvoltarea lor. Din această cauză a neglijat însă îmbunătățirile ce trebuiau aduse școlilor orășănești, dînd astfel ocazie Dietei să-și exprime îngrijorarea față de buna desvoltare a acestora.

In legătură cu aceasta, în sesiunea trecută a Dietei majoritatea deputaților și-au manifestat ideia de a contopi ambele fonduri sub administrația țării. — S'a și votat un proiect de lege în acest sens, care urmează să fie sancționat zilele acestea de Impărat.

Aceasta este cauza care a făcut pe cei din fruntea comunei să înceapă o campanie energică contra acestei tendinți a comitetului țării, care li se pare o vătămare a autonomiei orașului și în legătură cu această ideie, consiliul comunal a convocat intrunirea de ieri pentru a cere concursul cetățenilor în această privință.

*

Intrunirea, la care au luat parte peste 2000 de persoane, a fost deschisă de către preotul și consilierul comunal dr. Cotlarciuc, la orele 12 p. m., care după ce a salutat pe cei prezenți arătînd scopul intrunierei, propune de președinte al intrunirei pe primarul orașului baronul Fürth, care a fost primit cu ovațiuni furtunoase.

D-sa, ocupînd scaunul prezidențial, mulțumește adunării pentru onoarea făcută și apelează la toți cetățenii orașului ca pentru moment să uite de toate animozitățile politice și toți ca un om să protesteze contra vătămării autonomiei orașului, prin răpirea dreptului de la administrarea școlilor comunale.

După aceea, dă cuvîntul consilierului comunal dr. Bilig D-sa, printr'o cuvîntare de aproape 2 ore, descrie în mod amănunțit această afacere, terminînd cu un apel călduros la adresa cetățenilor, de a lupta alături cu consiliul comunal, pentru împedicarea reușitei acestui atentat asupra autonomiei orașului.

A urmat apoi deputatul Straucher, care a explicat întrunirei, atitudinea dietei țării, în privința acestei chestiuni și cu cifre la mînă a arătat, că starea școlară din Cernăuți e cu mult mai superioară celor rurale de sub administrația țării, cerînd și d-sa ca toți locuitorii orașului să lupte pentru menținerea neștirbită a autonomiei orașului, în privința administrației școlilor comunale.

Urcînd tribuna deputatul Grigorovici, toată asistența isbucnește în urale nesfîrșite, cari au durat peste 10 minute. D-sa arată adunării consecințele cari vor urma încorporării școlilor comunale cu cea a țării, arătînd ca prim efect urcarea birurilor, cari vor îngreuia și mai mult situația precară în care se află populația săracă a orașului. D-sa ironizează în mod splendid motivele invocate de comitetul țării pentru a răpi comunei un drept cîștigat de mult.

Și d-sa este de părere, că fiecare cetățean conștient este dator să lupte pînă la extrem, pentru cauza autonomiei orașului.

Anunțîndu-se la cuvînt deputatul dictal Chisanovici, se produce un tumult ingrozitor în sală. D-sa fiind cunoscut de un adversar al celor din fruntea comunei, o parte din asistență vociferează împedicîndu-l astfel de a vorbi.

Președintele agitează clopotul, dar zadarnic. De-abia după vre-o 15 minute liniștindu-se spiritele, d-sa a putut lua cuvîntul, începînd prin a face o critică severă administrației școlare orășenești.

Se naște iarăși un zgomot infernal, și cît pe ce era să se disolve întrunirea dar grație intervenției unor consilieri comunali, d. Chisanovici și-a putut termina cuvîntarea cu următoarea declarație:

„De îndată ce voiu vedea, că consiliul comunal și-a făcut datoria în privința îmbunătățirii stării școlare actuale, voiu fi și eu printre cei dintăi, cari vor lupta contra desmembrării școlilor comunale de comună".

Au mai vorbit reprezentanți de ai camerei de comerț, funcționarii cu salar fix, și învățătorul Bespalca, toți combătînd tendințele dietei și cerînd cetățenilor fără deosebire de naționalitate, să ducă lupta pînă la sfîrșit, căci prosperarea școlilor comunale se poate obține numai prin administrația comunală.

După aceasta s'a pus la vot o moțiune, care a fost primită cu unanimitate și prin care se protestează energic contra tendințelor comitetului țării, cerînd guvernului central, anularea acestui proect de lege.

După aceasta impozanta întrunire a luat sfîrșit.

*

E de notat, că romînii bucovineni sunt de păreri opuse consiliului comunal și sper în o îndreptățire mai bună din partea țării în privința numărului școlilor, cu limba romînă, ca limbă de predare, lucru ce-i face să nu simpatizeze, cu acțiunea întreprinsă de consiliul oomunal, în care evreii și nemții sunt în majoritate.

In casul însă, cînd comuna va ținea mai mult de pretențiunile acestora, pe teren școlar, se vor asocia și ei la această acțiune de protest. **Gama.**

Litere-Științe-Arte

După reclamă.—In programul oficial tipărit și distribuit de noua direcțiune a teatrului național din Craiova, d. Gîrleanu a gratificat—în contra tradiției—pe unii autori cu diverse epitete.

Cu deosebire a fost darnic în epitete pentru d. Herz. Cu toate aceste tînărul scriitor n'a prea fost norocos în abundența sa dramatică.

Nici „Biruința" jucată la Iași, nu se va menținea. Iar la Craiova iată cum judecă revista teatrală „Masca" premiera jucată acolo:

„*Cînd ochii plîng*", e tot ce-a scris mai fără talent d. A de Herz. O scenă cinematografică, fără nici-o viață, fără interes și de o supremă plictiseală. Citind-o îi observi și mai mult lipsa unei forme corecte cel puțin. Găsești construcții ca:

„Tot mi se pare că în plînsul lor aud glasul lui Sandu, care se roagă pentru ei", în loc de „Mi se pare că în glasul lor.." unde fraza prinde accentul cerut și își recapătă adevărata nuanță; altele de o platitudine fadă: „atît numai că oamenii de te-ar ști singură pe d-ta s'ar purta altfel de cum se poartă acum, cînd știu că sunt și eu care ți port de grije"; unele fraze ce denotă, că d-lui Herz îi lipsește simțul formei alese, ca de pildă!

„Cîtva timp mai tîrziu, să uite"; nu lipsesc nici platitudinile sordide à la Vasile Pop; un exemplu: „*Grigore.—Pe femeea asta am cunoscut-o fată, înainte să l ia pe Riteanu.* Irina.—*Fată? Mă mir. Sunt femei dragul meu, care n'au avut vreme să fie fete mari!*"

Schița d-lui Herz trăește prin extrema bunăvoință a d lui Gîrleanu și prin finalul prins ceva mai bine, unde se observă puțină înțelegere psihologică și spirit intuitiv.

Și cu toate acestea, ce frumoasă temă a găsit d. de Herz, numai că nu și-a găsit tema artistul cerut. De altfel nici marele talent al d-nei Agatha Bîrsescu n'a putut s'o învieze cîtuși de puțin, deși d-sa a jucat rolul tragic, în genul pe care e stăpînă".

*

Marele artist Novelli, după încheierea actualului său turneu artistic—cel din urmă—se va retrage la Veneția pentru a și redacta Memoriile.

*

Apropos de Novelli.

Intrarea marelui artist în țeara romînească, a fost mai mult de cît teatrală, a fost dramatică.

La stația Palota, din cauza deraierii de Duminică, trupa s'a găsit deodată în drum.

Trebuia să fie însă neaparat la Craiova, unde a și jucat alaltă-seară Luni.

S'au cerut telegrafic douăzeci de trăsuri la Severin și trupa cu bagajele, clae peste gramadă, a trecut panta periculoasă de la Palota...

*

Ca să imite pe Franço's, fostul camerier al lui Guy de Maupassant, un excamerier al Regelui Leopold al Belgiei, publică în „Le Journal" amintiri sub titlul: „Léopold II intime". Sunt unele lucruri destul de picante.

*

Unele ziare afirmă, că defunctul socialist Paul Lafargue moare milionar. Să fi fost atît de rentabil... Capitalul lui Marx pentru ginerele său Lafargue, traducăiorul operei, în limba franceză?

*

In „Viața Romînească" d. I. Botez își continuă cercefările asupra vieței sociale, literare și psihice a poporului englez.

Sunt observațiuni pe cît de interesante, pe atît de instructive.

*

STRUNA ZILEI

LUMINI ȘI UMBRE

...Revista „Facla" apare neregulat. Dispariția e probabilă.

...„Facăra" are un tiragiu imens.

Pe cînd una înflorește,
Alta—par'c'așteaptă racla...
Flacăra cînd se iveește,
Cine bagă'n seamă... facla?

INFORMAȚII

❑ **Marele comitet executiv al partidului conservator-democrat, a fost convocat pentru Duminică 20 Noembrie, orele 2 p. m., în saloanele clubului nostru, din Capitală. Comitetul se va întruni sub președinția d-lui Take Ionescu.**

❑ Pentru studiarea reformei învățămîntului primar, ministrul instrucției a numit o comisie compusă din domnii: C. Meissner, I. Paul, Avr. Aguletti și St. Mehedinți.

❑ Din cauză că nu s'a ajuns la înțelegere pentru numirea unui prefect la Roman, delegația dată d-lui maior Badareu, de a gira afacerile acelei prefecturi, a fost prelungită.

❑ A apărut No. 2 din revista „Rațiunea", organ al liberei-cugetări din Capitală.

❑ **Administrarea terenurilor militare.**—Ministerul de război a adresat o circulară corpurilor de armată, relativ la administrarea terenurilor care aparțin domeniului militar.

In circulară ministerul arată că terenurile domeniului militar destinate pentru instrucția trupelor, sunt următoarele: Terenurile căzermilor și cîmpurilor de exercițiu ale corpurilor de trupă, garnizoanelor și stabilimentelor militare, poligoanelor de tragere ale corpurilor de trupă, garnizoanelor și comandamentelor.

Depozitele de remontă pentru cai și terenurile fortificațiilor.

Tot în acea circulară ministerul de război mai aduce la cunoștința corpurilor ca arendările acestor terenuri de o valoare mai mare ca suma de lei 50,000 urmează să fie supuse aprobărei consiliului de miniștri, conform art. 5 din legea sus citată.

Ministerul de război începe circulara făcînd cunoscut că comandanții depozitului de remontă se vor conforma dispozițiunilor prevăzute în prezenta circulară relativă la administrarea trenurilor respective.

❑ Primim la redacție primul număr din ziarul *La Politique*, care este mai mult ziarul personal al d-lui Marghiloman.

La Politique, declară că apare spre a face cunoscută politica pur conservatoare, atît în țară cît și în străinătate.

Aceasta înseamnă, evident, că politica partidului d-lui Carp nu este cunoscută nicăeri, nici în țară nici în străinătate—așa că era nevoie de o gazetă franțuzească, pentru a populariza credințele politice ale partidului Carp—chiar în țară.

Ceea ce nu ne împiedică de a ura viață lungă noului confrate,

❑ Un congediu pe timp de doi ani, spre a-și completa studiile în străinătate, a fost acordat d-lui locotenent medic veterinal Stoicescu S. Gheorghiu, din regimentul 7 călărași (Iași).

De vînzare Viițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile
Furnizează cele mai multe viițe Creditului viticol.

Producție Anuală **5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași**
2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereți catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

La Primărie se continuă mutarea și instalarea în noul local.

Felul cum sunt instalate unele servicii, e foarte defectuos. Ast fel ca să poți pătrunde la serviciul contencios, trebue să treci prin camera Primarului, iar ca să intri la serviciul d-lui Cugler, trebue să traversezi camera primarului și serviciul contencios.

Probabil însă, că se vor mai face unele amenajări, cari se impun.

D-nii Stamatiu și Cosmovici au fost izolați.

Ast-fel în camera primarului, s'a rezervat un birou pentru d. dr. Cosmovici, pe cînd s'a prevăzut un birou aparte pentru d. Stamatiu, care va avea de vecin numai pe d. Konia.

Poate că ast fel treburile comunei vor merge ceva mai bine.

Greva brutarilor.—Iată numele de egaților aleși, ca i impreună cu reprezentanții autorității, urmează să stabilească un acord între lucrătorii și patronii brutari.

Din partea franzelarilor, au fost aleși d-nii I. Forșt și J. Klein.

Din fruntea brutarilor, d-nii I. C Fleașcă, F. Weiss, G. Chiuca, I. Ichilovici, M. Goldenberg, M. H. Șloim și N. Glosotin.

Din partea lucrătorilor d-nii Bercu Vexler, Iancu Bercovici, Vasile Cochină, Aron Steinberg, Costică Moșuleț, Petrache Moșuleț și Rudolf Giriki.

Un îndrăzneț furt s'a comis aseară la cîrciumarul Strul Halpern, din str. Uzinei.

Pe la orele 8, mai mulți indivizi au intrat în cîrciumă și așezîndu-se la o masă au cerut mîncare și vin.

In timpul cînd cîrciumarul era ocupat cu pregătirea mesei, unul din ei a spart tejgheaua, furînd suma de 64 lei, și un portofel de piele cu mai multe hîrtii.

După ce au luat masa, hoții au început a părăsi cîrciuma eșind cîte unul.

In ultimul moment observîndu-se furtul, cîrciumarul a dat alarma.

Începînd cercetările s'au reușit să se aresteze pe doi din ei și anume Valica Bogonos și Fișer.

In urma arătărilor date de ei s'a arestat pe autor, care este soldatul dezertor Dumitru Dumbravă din reg 14 Roman.

Cercetările se fac la com. I.

Este vorba ca d. C. Mavrocordato, actual magistrat stagiar, să fie numit procuror la Iași. în locul d-lui Haralamb Grigoriu, care ar urma să fie mutat în tribunal.

Grefa parchetului trib. Iași, a fost declarată, cu începere de astăzi, pe d'antregul sacro-sanctă.

Pînă acum, în adevăr primul procuror, care excelează în tembelism, oprise intrarea în grefă a persoanelor străine. Acum nici avocații n'au voe să intre în acea grefă, ci trebue să se se prezinte primului s'au procurorilor, ca unul din ei să intre în grefă cu avocați.

Fîndcă asemenea imbecilă stare de lucruri nu există de cît la Iași, dispoziția primului procuror va fi adusă în discuția consiliului de disciplină.

La s. II a trib., urma să se judece astăzi procesul de ultraj, trimis la Iași de Casație, pe care fostul deputat Stan, l'a intentat fostului polițai Tutunaru.

Din cauză, că cei măi mulți martori citați sunt astăzi la Focșani, unde se judecă procesul Arion, judecarea procesului la Iași a fost amînată.

Un concediu de 20 de zile, începînd de ieri, a fost acordat prefectului județului Botoșani.

Afacerile prefecturei vor fi girate de directorul acelei prefecturi, d. M. Miclescu.

Direcția generală a serviciului sanitar a luat decizia să se permită importul din țările contaminate de holeră sau ciumă a peștelui sarat, iacherdei scrumbiilor sarate și a orice fel de pește sărat precum și a icrelor sarate, cu condiția însă să fie în butoae închise, și după ce butoaele vor fi desinfectate pe din afară.

Ministerul Cultelor și Instrucției a hotărît să acorde cu premii de încurajare, la 15 dintre funcționarii administrativi ce se vor oferi să ție conferințe la cercurile culturale, cîte 100 lei pentru un ciclu de zece conferințe, ținute în fața sătenilor.

Astă noapte a încetat subit din viață femeia Catinca I. Florea Moraru, din satul Cucuteni.

Salariile învățătorilor—ajutori vor fi sporite la 80 lei și ale învățătorilor înaintați la 150 lei.

Asociația generală a învățătorilor și învățătoarelor a făcut intervenire la direcția teatrului din Iași, ca să acorde membrilor o reducere de 50 la sută asupra prețurilor de intrare.

Cererea a fost satisfăcută.

Profesorii secundari din București făcînd politică liberală, vor oferi un banchet d-lui Spiru Haret, la București, în seara de 12 Decembrie.

Actele de stare civilă.—D. dr. Floru, medic șef al orașului, a trimis diferitelor servicii sanitare, o circulară, în cuprinsul următor.

Conform ordinului No. 59176 a. c., a Onor. Direcțiunei generale sanitare, am onoare a vă face cunoscut că de la 1 Ianuarie 1912, urmează să între în vigoare noul regulament privitor la actele de stare civilă. Obligațiunile personalului sanitar prin acest regulament sunt :

Art. 76.—Tata, moașa, medicul și ori ce alte persoane cari au fost față la naștere sunt datoare a declara nașterea în termen de 4 zile din ziua în care femeea s'a ușurat. Declarațiunea se face la ofițerul stării civile.

Art. 81.—Moașa care a asistat la naștere este obligată ca în termen de cel mult 48 ore să înștiințeze în persoană sau prin scrisoare recomandată pe o fișe ul stărei civile despre naștere. Această înștiințare este independentă de declarațiunea de la art. 76. Neîndeplinirea acestei îndatoriri atrage pedeapsa de la art. 27 c. p. (închisoare 15—6 luni și amendă 26—300 lei).

Art. 82.—Cînd un copil este născut într'un spital sau într'o casă de sănătate publică sau particulară, Direcțiunea acelui stabiliment este datoare să anunoștiințeze în termen de 3 zile pe ofițerul stării civile, indicînd ceasul și ziua cînd a fost născut, pronumele și numele ce i s'a dat și numărul de ordine cu care a fost înscris în registrul stabilimentului.

Art. 145.—Medicul comunal va verifica și confirma moartea.

Art. 149.—Dacă încetarea din viață s'a întîmplat în spitale, sanatorii, mănăstiri, școli, sau ori ce stabilimente publice sau particulare, superiorul sau administratorul acestor stabilimente este obligat ca în termen de 24 ore să anunțe pe ofițerul stării civile.

Aceste instituțiuni vor ține anumite registre pentru înscrierea cazurilor de moarte.

P. S.—Pentru înștiințare de la art. 81 a se cere formulare imprimate de la starea civilă.

In „Ordinea" de azi 16 Noembrie „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „Cel mai greu mutat—Un reprezentant care nu se duce — Cele două loji — Seri de spectacol—Seara pălăriilor— Cele două partide—Soții de politiciani—Pînă cînd? — Soluția d lui Cosmovici — Teroarea decretelor — Un actor care se agită — Biruri artistice — Parazitism teatral — Curente simptomatice — Cîștig fără muncă.

La corporația Constructorilor a avut loc Duminică, alegerea de comitet. S'au prezentat două liste dintre care nici una n'a întrunit majoritatea absolută. S'a proclamat balotagiu.

Duminică în 20 a lunei, are loc o adunare generală a membrilor societății de binefacere *Moldova*.

Intrunirea va avea loc, la orele 5 p. m., în localul societății.

Administrația comunală, a făcut cunoscut printr'o ordonanță, că tăerea porcilor, urmează a se face numai la abatorul comunal.

Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș 3 cazuri noi de anghină difterică și unul de febră tifoidă.

Eforia Spriridoniei a reclamat parchetului contra d-lui Baltazar, fost intendent al spitalului din Focșani, pentru abuz de încredere.

Cu rechizitorul judelui instructor, Baltazar a fost trimes astă-zi în judecată.

Statutele asociației generală a învățătorilor, modificate la ultimul congres din Tîrgoviștea, au fost aprobate ieri de ministru.

Domnul locot-colonel Văitoianu a fost numit comandantul pieții Iași, în locul d-lui maior Stoianovici.

Inspectorul curților de Apel s'a întors astă-zi la București.

Comitetul teatral din Iași și artiștii Teatrului nostru Național, vor fi convocați de d. Sadoveanu, directorul Teatrului, pentru a decide modul de serbătorire a marelui artist Novelli, cu ocazia celor 2 reprezentații de adio, ce le dă la Iași, la 21 și 22 Noembrie a. c. Serbătorirea se va face în sara de 22 c., cu ocazia celei de a doua și ultimă reprezentație, ce o dă marele artist la Iași. Studenții universitari, în acelas scop, se vor întruni mîine.

Era de sperat că Iașul nu se va lasa mai pe jos de alte orașe, unde Novelli a fost serbătorit cu ocazia acestui turneu de adio.

Marele artist **Novelli** își va da reprezentațiile de adio la Iași, Luni 21 c., cu comedia **Femeia îndărătnică** și Marți 22 c. cu drama **Otello**, cînd e serata de gală în onoarea genialului artist.

Biletele de intrare, la agenția teatrală *„Thalia"* (T. P. Maximovici).

D. C. Cerchez, președintele Camerei de comerț, și d. Meriuță, secretarul acestei Camere, au plecat aseară la București, învitați la o consfătuire la ministerul de industrie.

Astăzi dimineață. d. V. Dimiu, inspector al școalelor secundare particulare din țară, a inspectat școlile de băeți: Liceul Moritz Wachtel, Liceul Particular, Gimnaziul societății Steaua și școlile de fete Chalpambert Herovanu, Humpel, școala profesională Milicescu și Hristache Zănescu.

După amiază va inspecta restul școlilor particulare din localitate.

Documente Bîrlădene de pr. I. Aritonovici. 1 volum mare de 442 pagini. Preț. 6 lei, Bîrlad, tip. N. Peiu 1911. In această nouă lucrare harnicul arheolog de la Bîrlad, p. Antonovici îmbogățește literatura istorică cu un bogat material istoric, cu referințe la Bîrlad. In acest volum publică arhiva celor 11 biserici din Bărlad, dînd atît actele de donație și de proprietate, cum și toate inscripțiile și notițele de prin cărțile bisericilor. Barladul e oraș străvechiu, cu biserici nouă. Nici o biserică n'are vre-o schiță din secol. al XVII la început. Atît trecutul orașului Bărlad, cît și istoricul bisericei romîne vor găsi mult material în lucrarea pr. I. Antonovici. Arzînd tîrgul Bărladului în foarte multe rînduri n'a putut rămînea nimic din vechiul Bîrlad, de cît uricul lui Stefan cel Mare și... legende.

Tutova ca administrație bisericească a atîrnat de Episc. Romanului pînă la 1835, cînd apoi trece la Episcopia Hușilor.

Boerimea mare a Bărladului nu se oglindește în bisericele Bărladului, unde găsim lume mai măruntă. Pentru satisfacerea curiozității cetitorilor aducem aminte că vestitul *Lumînărică*, despre care a scris așa de frumos C. Negruți și apoi Alex. Papadopol Calimah și care a fost îngropat de mama mitropolitului Miclescu la bis. Talpalarilor în Iași, dar despre care nu știau să ne spună nimic cine a fost și de unde a fost, găsim în pomelnicul lui sf. Haralambie și Mina, că el, prin osărdia lui a dăruit acestei biserici o Evanghelie în 184, 6 Dec. 27 iar în pomelnicul acestei biserici e trecut cu *Ioniță Bardeș, ce-i zic și Titinaș sau Lumănărică*. In dreptul numelui său se dau acești membri ai neamului său: *vii*, Ioniță, Ion și Elena; *morți*: Antonie, Ioana, Anița, Ana, Maria, Alexandru, Varvara, Sanda, Catinca, Vasile, Maria, Iosip, Toader, Ion și Maria.

Lucrarea pr. Antonovici e întovărășită de un complect indice de oameni și de lucruri, cum și de o tablă de materii așezată după biserici.

Diplomatica laică și administrativă a Bărladului cuprinde acte mai vechi ca cele bisericești, căci în jurul Vorniciei de Bîrlad s'au prilejit acte încă slavone asupra soltuzelor și vornicilor în Bărlad „țara de jos".

Pr. I. Antonovici a pus sub tipar vol. II din lucrarea d sale „Documente Bărlădene", căci numai după publicare de acte cît de multe, se va putea înjgheba o istorie reală a tîrgurilor noastre.

Gh.

Teatrale. — Joi 17 Noembre, se va reprezenta pe scena teatrului național, pentru a doua oară *Andromaca*, tragedie în 5 acte de Racine.

Sîmbătă 19 Noembre, se va reprezenta pentru prima oară *Vijelia (Taifun)*, piesă în 4 acte de Melchior de Lengyel.

Din seria filmelor scandinave, cinematograful Pathé Frères din sala teatrului Circ Sidoli cuprinde în noul său program de astă seară Mercuri „Aviatorul și soția ziaristului" o excelentă și foarte reușită desfășurare, un roman sportiv într'un gen cu totul nou.

Rolurile sunt cu succes interpretate de artiști dramatici ai teatrului regal din Copenhaga.

Acțiunea întreagă, care se petrece în capitala Danemarcei, cuprinde trei părți de cinematograf, restul programului conține între altele:

Spaima doctorului Reval. Splendidă narațiune însuflețită.

O invitare la masă. Scene foarte humoristice.

O călătorie la Monte-Carlo. Scene și vederi după natură.

Țicnilă sub protecția femenină. Scene foarte comice.

Programul nou viitor începe Joi: Cyrano de Bergerac, după scrierea lui Rostand, interpretare magistrală de către artiștii Comediei Franceze—Rozalia nu are holeră.

Mîne Joi 17 Noembrie la 3 ore ziua mare matineu cu prețuri populare obișnuite.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Ultima oră

Bucureşti 16 Noembrie

INTRUNIREA MAJORITĂȚEI

Bucureşti. — Azi la ora 5 are loc întrunirea majorității.

Mîine dimineață, va avea loc un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Carp.

AVENTURA AMOROASĂ DIN BUZEU

Buzeu. - De multă vreme existau relațiuni de dragoste între d-ra E. F. evreică, fiica unui sergent de muzică și tînărul Grigore Verescu, lucrător.

Acum urma ca familia muzicantului să se mute la Turnu-Severin.

D-ra E. F. mergînd să-și ia rămas bun de la cunoscute, se 'ntâlni în drum cu tînărul Verescu, căruia 'i povesti nevoia de a părăsi orașul.

La insistențele tînărului, d ra F. consimți să însoțească pe iubitul ei pînă la otelul Mănescu, unde petrecu toată noaptea.

Părinții fetei neliniștiți, înștiințară poliția, care dădu dimineață peste tinerii îndrăgostiți.

Tînărul Verescu a încercat să se sinucidă.

El a fost transportat la spital.

Neînțelegeri între guvernamentalii din Caracal

Caracal.—Neînțelegerile între guvernamentalii din Caracal, au ajuns de pomină.

Se știe, că în urma alegerei d-lui Brabețianu, ca șef local, d. Ghițescu, și-a dat demisia din consiliul comunal.

Acum d. Ghițescu, a scos un apel către alegători, prin care acuză de incorectitudine pe primarul, orașului.

Intrunirea din Pitești

Pitești.—Aseară a avut loc o întrunire la clubul liberal, la care a participat și d. Grigore Coandă, deputat guvernamental.

D. Toma Trifonescu, senator, a dat cuvîntul d-lui Vintilă Brătianu, care a anunțat reîntrarea d-lui Coandă în partidul liberal.

La rîndul d-sale, d. Coandă a declarat, că va demisiona din Parlament.

Se știe că d. Coandă se retrage pentru a face loc d-lui Vintilă Brătianu.

Războiul Italo—Turc

Franța și Rusia contra blocărei Dardanelelor

Paris.—După o comunicație semi oficială, Franța se asociază neîndoios cu guvernul rusesc pentru a cere Italiei să renunțe la blocarea Dardanelelor.

Lupta de la Ainzara 200 italieni morți

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis cu data de 28. Perderile italienilor pe ziua de 26 c, sunt ca la 120 oameni afară din luptă dintre care 16 morți și un mic număr de grav răniți. In timpul zilei de eri au avut la cîteva ciocniri. Aeroplanele au semnalat două coloane care se retrăgeau din Aînzara spre Tarhuna compuse cam din 2000 oameni. La Ainzara au rămas ca la vre o 20 de corturi.

Stabilirea numărului morților, greu de făcut

Tripolis.—Agenția Stefani comunică: E greu a se preciza perderile inamicului, din 26 curent.

In cercetarea oazei s'au găsit mai bine de 100 cadavre părăsite.

ȘTIRI DESMINȚITE

Roma. — Agenția Stefani publică că știrile privitoare la lupta de la Derna, din 14 curent, în care se spune că perderile Italienilor au fost de 200 oameni, și răspîndite de ministerul otoman, sunt lipsite de orice temei.

PARLAMENTUL

CAMERA

Ședința se deschide la orele 2 jum.

Sunt presenți 120 deputați.

Prezidează d. Olănescu.

Pe banca ministerială, d. Nenițescu.

D. Jean T. Ghica, dă cetire unei adrese a d-lui Gr. Coandă, prin care acesta declară, că din motive de ordin intern al partidului liberal, își dă demisia din Cameră.

Pusă la vot, demisia se primește și se declară vacant scaunul de deputat la colegiul I Argeș.

D. *Gh. Scorțescu*, depune un proect de lege, din inițiativă parlamentară, în contra trusturilor și a cartelurilor cu privire la alimente.

Proectul se trimite în secțiuni.

Se procede la constituirea secțiunilor.

SENATUL

București. — Ședința se deschide la orele 2 40.

Pe banca ministerială, d-nii Marghiloman și Delavrancea.

Prezidează d. general Tell.

Se citește adresa Camerei, cu privire la compunerea birourilor.

Se validează alegerea d-lui Oprișanu la Tutova.

Se aleg apoi următoarele comisiuni:

La Casa de Depuneri: d-nii Gr. Dimitrescu, M. Paicu și D. Palade.

La Casa de dotație a oastei: d. general Tell.

In comisiunea de răspuns la Mesagiu se aleg d-nii: Th. Rosetti, E Miclescu, N. Cerchez, Dr. Bogdan și St. Aslan.

REVOLUȚIA DIN CHINA

Victoria trupelor Impărătești

Peking.—Știrile comunicate de consulii din Hankau spun că trupele Impărătești au luat eri orașul Hanyang. Insurgenții au mari perderi.

Se crede că revoluția va perde orice importanță peste cîte-va zile.

Joseph Popper, Inginer Arthur Popper, Dr. Leon Popper, Jacques Popper, Marie Margulies, Jeanette Broder, fii și fiice, precum și întreaga familie au durere a anunța moartea iubitei lor mame, soacră și bunică

ANNA POPPER

decedată după o lungă și grea suferință în etate de 74 ani, Marți 15 Noembrie crt. și roagă pe toți cunoscuții să binevoiască a asista la înmormîntarea, care se va face Joi 17 Noembrie crt.

Cortegiul va pleca de la locuința defunctei, str. Lăpușneanu 24 spre cimitirul israelit la orele 2 p. m.

In locul ori cărei invitații speciale.

Avis important

Către domnii: proprietari, arendași de moșii și de păduri

Am onoare a aduce la cunoștința d-lor proprietari, arendași de moșii și de păduri, că s'a deschis în Iași **Strada Lăpușneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina și Ungaria, în baza autorităților Ministerului de Interne No. 5500.

D-nii proprietari, arendașide moși, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de așa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului, **ALBINA. Lăpușneanu No- 25;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înțelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomerațiilor de cereri.

DE INCHIRIET

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

La căsăpia No. 42 *din piața Sf. Spiridon, se găsește ori cînd: carne de porc cu 1 leu 10 bani kgr.; carne de vacă calit. I, 90 bani kgr.; cal. II, 80 b. klg. Cotletele de porc și vacă, grăsime și ori-ce articol cu prețuri reduse.*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Fie-care poate cîștiga **5—75 LEI ZILNIC** și mai mult, fără capital. **Afacere reală și ușoară.** Cereți prospecte gratis și franco printr'o carte postală de 10 bani de la

— **BERG, Kopenhaga K-Box 113** —

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras O upă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, în locuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

TOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — **Lei 150,000** pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a **Lei 20,000**

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3. — 1|2 Lei 6. — 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (-vent. fără aver.) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tip grafo H. Goldner, Iași str. Mitrofan. — Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krayzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1450—Vineri 18 Noembrie 1911

Politica d-lui Carp

D. Carp vrea să fie consecvent. D sa și-a adus aminte de discursul rostit la clubul junimist, a doua zi de la formarea guvernului și își reînoește — dar cum? — promisiunile făcute atunci, și prin mesagiul citit ieri — de Rege — Parlamentului.

D. Carp, spunea în ziua de 2 Ianuarie, amicilor săi adunați la Club, că guvernul se va ocupa, din primul moment, de păturile de jos ale națiunei: țarani, meseriași și micii funcționari, dîndu-le toată atențiunea și solicitudinea, pentru a le îmbunătăți situația și efteni viața.

Pentru șeful guvernului 3—4 luni, erau socotite ca suficiente spre a putea realiza în cea mai mare parte reformele proectate și a ridica astfel, în mod simțitor, starea materială a claselor de jos.

Consecinte cu aceste angajamente, primul-ministru, a fost nevoit ca și la deschiderea primei sesiuni parlamentare, să vorbească din nou de marile sale intenții și dorințe de a ajuta și înlesni pe cei mici, ajutorare care va avea de efect în același timp și o sporire a producțiunei noastre naționale. Mai mult încă, după 11 luni de guvernare, cu prilejul celei de a doua sesiuni, șeful guvernului își repetă iarăși, toate angajamentele sale. Și dacă țara ar avea răbdare să-l mai suporte în fruntea treburilor statului, încă pînă la o a treia sesiune parlamentară, cu siguranță vom auzi pe d. Carp reluînd d'acapo programul său de muncă și reforme.

Am putea chiar, să facem o constatare tristă pentru d. Carp. Memoria a început să-l cam părăsească, căci deși își repetă la orice ocazie mai de seamă, programul său economic financiar, uită la fiece dată cîte-ceva dintr'însul, așa că în mesajul de alaltăeri, l'a redus aproape la jumătate.

Astfel la 2 Ianuarie 1911, cînd d. Carp, vorbea la clubul junimist din Capitală, de soarta celor mici, care constituesc fundamentul larg și puternic al edificiului nostru social, și pentru care promitea întâetatea muncei d sale, șeful guvernului se angaja să modifice legea meseriașilor, pentru a stabili o garanție a lucrătorilor contra împresurărei patronilor; să preschimbe și să reformeze administrația meseriilor spre a fi mai bine înțeleși și a da rezultate mai bune de cît ce de azi; de asemeni să garanteze prin lege asigurarea lucrătorilor contra accidentelor, boalei, infirmităților și a bătrîneței, acum în mesajul de la 15 Noembrie 1911 — deci exact după 11 luni de guvernare, se vorbește numai de o lege a meseriilor, și a creditului și asigurării muncitorilor.

Pentru țarani, d, Carp, spunea la 2 Ianuarie 1911, că de-și s'a făcut mult, totuși mai e mult de făcut, și șeful guvernului se angaja în fața partizanilor, cari umpleau sălile clubului, să cumpere moșiile de mînă moartă și să le împartă, în loturi la țarani, pentru crearea unei proprietăți mijlocii.

Pentru d. Carp răscoalele de la 1907 nu s'ar fi produs dacă am fi avut o proprietate mijlocie, și dacă ar fi existat proprietari țarani, cari să fi avut o noțiune mai bună și mai complectă de dreptul sfînt al proprietății.

Și șeful guvernului nu se opri numai aci.

Pentru d-sa Casa Rurală înființată de liberali, nu-și face îndeajuns de bine datoria, căci nici 10 la sută din moșiile cumparate de această instituțiune, n'au fost încă împărțite la țarani, și-o acuza în plin public că'și cultivă aproape în întregime tot pămîntul pentru ea, spre a trage singură toate foloasele.

In mesagiu, nu se pomenește nici un cuvînt de vre'o lege sau măsură pentru reformarea legei Casei Rurale, spre a o constrînge astfel într'un mod mai viu ca să corespundă chemărei sale.

Cît despre scumpirea traiului d. Carp, una vorbea la Ianuarie trecut, și alta vorbește astăzi.

In Ianuarie, șeful junimist găsea una din cauzele principale ale scumpirei traiului în tariful vamal și se angaja că ori unde tariful vamal, va lovi interesele celor mici numai pentru țeluri fiscale, el va fi modificat și redus.

De asemeni va reduce și reface tariful pentru transporturile articolelor de consumațiune, de prima necesitate. In fine d. Carp, promitea ca să schimbe și să înlocuiască taxele de consumațiune, cu altele, cari să nu scumpească articolele de hrană de prima necesitate

Mesagiul de acum, conceput de d. Carp și colegii săi din guvern, nu pomenește absolut nimic de toate aceste și atinge în treacăt necesitatea eftenirei traiului, atît la orașe cît și la sate, fără a indica nici o măsură s'au vr'un proect de lege în această privință.

Atîta numai că în mesagiul de alaltăeri să promite reducerea impositului fonciar la proprietățile urbane producătoare de un venit pînă la 300 lei anual, și desființarea claselor de patente cari nu trec de 10 lei, pentru a le pune în concordanță cu reforma impositului redus la proprietățile rurale țărănești pînă la 6 hectare.

Ne vom ocupa în alt articol și de promisiunile făcute de d. Carp, pentru micii funcționari, pe cari acum i-a uitat cu totul precum și de celelalte angajamente luate cînd a venit la putere și de care azi nu mai pomenește nici un cuvînt.

Din toate cele arătate aci, cred că am luvederat, în ce consistă consecvența politică a d-lui Carp, o politică de farsor în toată puterea cuvîntului, o politică înșelătoare și desgustătoare pe care țara nu poate și nu trebue s'o tolereze mai departe.

Vespasian I. Pella.

„Guvernul poporului romîn"

In Ianuarie trecut, cînd Regele împlini, exact la scadență, făgăduiala dată d-lui Carp, nu se știa bine, de guvernamentali, ce nume să se dee noului guvern—fiind că se ținea să i dee nume.

Fie-care gazetă carpistă i zicea alt-fel. Una—guvernul reparației, alta al refacției, o a treia „marele" guvern. Acum, aproape un an după existența sa, guvernul, apropos de redeschiderea Parlamentului, a capatat nume nou: Epoca *i zice guvernul* poporului romîn.

Ar fi putut să-i zică, dar a uitat, „primul guvern al poporului romîn", fiindcă toate guvernele, cari s'au succedat pînă în present la treburile statului, nu erau, după concepția Epocei, *ale poporului romîn.*

Dar dacă la început guvernul era al „reparației" și al „refacției", fără să se fi precizat de ce, acum se tălmăcește de ce guvernul a devenit al poporului romîn": fiind-că, după cum ziarul citat anunță feeric pe manșeta gazetei: „are să se legifereze pentru țărani, meseriași, proprietari". Poporul romîn fiind compus din aceste trei clase, iar guvernul urmînd să legifereze pentru ele, natural că guvernul devine al poporului romîn. Epoca *nu pune punct după aceste declarațiuni sensaționale. Ea arată, din contra, ce va face guvernul pentru poporul romîn. Țăranilor li se va da un milion pogoane pămînt, astă-zi proprietatea societăților de asigurare, pămînturi zise de mînă moartă.*

Guvernul poporului romîn, începe astfel prin a minți de două ori: pămînturi de mînă moartă nu sunt numai acelea ale societăților de asigurare. Vorba era să se răscumpere toate pămînturile de mînă moartă: ale statului, eforiilor și societăților de bine facere.

A doua minciună: nu este adevărat, că moșiile soc. de asigurare ar avea o întindere de un milion pogoane, sau 400,000 ha. Astă-zi numai „Dacia" mai are moșii și nu știm dacă întinderea lor este de 20,000 ha.

Cum are să mulțumească guvernul pe toți țăranii, cu moșiile „Daciei"?

Guvernul mai este al poporului romîn, fiind-că va veni în ajutorul proprietarilor: chiriile de la trei sute lei în jos, vor fi scutite de impozit. Dacă am lua mijlocia de 200 lei la toate chiriile mici, am avea o scădere de 2 lei și 60 bani la fie care chirie.

Ori cui îi este indiferent, dacă plătește 2 lei 60 bani mai mult sau mai puțin pe an, admițînd chiar cazul, foarte improbabil, că proprietarul, scutit de impozit, va ținea scăderea în seama chiriașului.

Despre proiectele privitoare la meseriași, este de prisos a insista aci, de oare-ce ele vor da loc la multe discuții și conflicte,

Voiam să arătăm că guvernul nu poate fi „al poporului romîn" cu proiectele cu cari se laudă.

Guvern de șartatani — da.

Conclavul primului-procuror

Primul procuror al parchetului tribunalului Iași, care lucrează veșnic „din ordinul procurorului general", are, totuși, în momentele mari ale vieții sale, și lucrări independente. Și de cîte ori l'ar face pe emancipatul, pe minorul devenit major, pe fericitul cărui i s'a ridicat tutela, lucrarea independentă a șefului parchetului de Iași, nu se va îndrepta de cît spre una și aceeași țintă: grefa parchetului.

Exact după sistemul conclavului la alegerea papei, cînd cardinalii, ori și cîte zile ar dura alegerea, n'au voie să comunice cu nimeni din afară și nimeni din afară n'are voie să între în conclav.

Nu odată funcționarii grefei, au fost certați, avertisați, amendați, fiind că, chiar în afară de grefă, unul din ei, pe sala palatului, a stat de vorbă cu vre'o persoană străină de grefă.

Ultima dispoziție a primului procuror, este că nimeni, absolut nimeni, n'are voie să deschidă ușa, care duce, din afară, în grefă. Slujbașii trebuie să între în grefă și să iasă—prin cabinetul primului sau procurorilor; iar avocații, singurii care pot intra în grefă, trebuie să ceară, pentru aceasta, permisie primului sau unuia din procurori și nu pot intra de cît urmați de șef sau de procuror, care el va cere lămuririle necesare, căci, chiar față de procuror, avocatul n'are voie să comunice cu personalul grefei.

Iar cînd, întîmplător, nu va fi nici primul, nici procurorii, ocupați la tribunal sau în cercetări — pas de comunică cu vre-unul din cardinalii conclavului lui Bercea.

Este invederat, că Bercea aceasta a fost neglijat să fie isprăvit de bunul Dumnezeu. Dar nici nu poate fi lasat să facă lucruri, care jignesc și interesele și amorul propriu al avocaților.

In avocatul, care vine să se intereseze de soarta unei afaceri, primul procuror vede invariabil, pe spionul, care dorește să afle secrete.

Din fericire, numai el, imbecilul, are asemenea idee fixă, căci intrarea avocaților n'a fost oprită, nici în grefele parchetului general și judecătorilor de instrucție, nici în grefa Camerei de punere sub acuzare.

Situația aceasta jenantă, provocată de un imbecil, recunoscut ca atare, nu poate dăinui. Și pentru a evita protestul avocaților contra unei măsuri inconștiente, procurorul general ar face bine să dee ordinele cuvenite umilului să sub altern.

CINSTIȚI BOERI!

Două Minerve s'au născut miraculos: zeița a ieșit din capul lui Jupiter și gazeta nababistă din capul prensului. N'avem nimic cu această gazetă, dar guvernului ea 'i este dragă lucru mare.

Se fac adevărate minuni pentru dînsa. Ca s'o scoată din părleală, i se protejă tipografia în mod cu totul scandalos. Nici un guvern n'a făcut tipărituri inutile ca acesta, ca să tipărească la „Minerva". Ultima tipăritură este cea mai scandaloasă. Domnul Nenițescu, ministrul industriei, nababist înfocat, probabil și acționar la „Minerva", a tipărit în numai *60 000 exemplare*, proiectul său de lege privitor la meseriași.

In toate părțile țărei se expediază a semenea exemplare și este pentru prima oră, că se face așa ceva. Un ministru nu-și împrăștie proectul în public, până mai înainte nu-l depune în Cameră. Domnul Nenițescu a făcut contrariul, a tipărit și distribuit proiectul special, chiar înainte ca Regele să fi semnat mesajul, care vorbește de acel proiect.

Apoi proiectul acesta n'a fost distribuit încă în secții, nu se știe cînd va fi votat, dacă va fi votat; de sigur că va suferi modificări, în cazul cel mai bun—atunci ce valoare are, ce haz are, distribuirea lui anticipată?

Ca să se dee tipărituri imprimeriei „Minerva". Aproape toate fondurile secrete au fost înghițite de aceasfă întreprindere comercială a ilustrii familii, care întreprindere merge mult mai prost de cît ouăle și ghiața princiară de la Florești.

Deună-zi, ca din senin, se sleise la ministerul domeniilor, formularele de contracte de munci agricole, așa că confecționarea lor a devenit urgentă, așa de urgentă, că nu mai ramase timp să se dee în licitație. Și consiliul de miniștri a autorizat pe ministru să imprime acele formulare, în valoare de 32.000 lei, prin bună învoială: la „Minerva"—se 'nțelege.

Favoritismul și risipa au ajuns la culme și nu înțelegem de ce guvernul, ca să-l scape pe prens de o afacere ră, n'ar declara „Minerva" de mînă moartă și n'ar rescumpăra-o, ca să-l slujească pe prens odată și bine."

Am relevat starea aceasta scandaloasă pentru a invedera cum operează cinstiții boeri și la ce mijloace ajung, cînd unul din ei, care face negoț, ca să cîștige parale, merge prost cu negoțul.

Mesajul și situația din afară

In Mesajul regal, găsim și o prevestire, în ceia ce privește situația de peste hotare. Ni se spune, că orizontul politic din afară, se arată înourat, și se adaugă că putem fi liniștiți, căci putem conta pe tăria oșteanului romîn.

Știut e, că această parte din mesaj, formează singura parte pe care suveranul și-o însușește. Aceste cuvinte, a cărora gravitate nu scapă nimăruia, confirmă de deplin, svonul că suveranul, nu se sfiește a prevedea pentru primăvară, complicații mari, ce pot atrage și țara.

Situația din afară e în adevăr departe de a se limpezi. Turcia nu renunță la suveranitatea ei asupra Tripolitaniei și își concentrează acolo forțe însemnate. Astfel unii conrespondenți afirmă, că pe cînd la declararea războiului, Turcia nu poseda în Tripolitania nici 8000 de oameni, astă-zi dispune acolo de 100,000 trupe regulate, în afară de triburile de arabi, hotărîte a-și da viața pentru triumful islamismului.

Europa a trecut chiar în cursul acestei săptămîni, printr'o grea încercare. Se afirmă, că Italia e pe cale de a provoca blocarea Dardanelelor, ceia ce înseamă o agravare a situației, care trebuia să atragă intervenția marilor puteri europene.

E drept, că pentru moment, focul e îndepărtat și sub stăruința partidelor, Italia a renunțat la idee. Dar este numai o amânare.

Italia simte că războiul din Tripolitania nu va avea sfîrșit, și lupta de guerilă va continua multă vreme, fără nici un rezultat. Pentru a pune capăt unei situațiuni, care îl face ridicol în chiar ochii poporului său, guvernul italian trebuie să provoace o diversiune și să transporte cîmpul de războiu în apele europene.

Aceasta se va întîmpla cel mult în primăvară.

Cu dreptate dar, mesajul regal se arată îngrijorat de viitor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Apostolat și aventură

Moartea tragică a lui Paul Lafargue și a femeei lui—readuce în lumina actualității figura lui Karl Marx, socrul lui Lafargue. Despre autorul „Capitalului", creatorul doctrinei socialiste clasice, se găsesc interesante pagini în cartea nou apărută, a publicistului Henri Hyodman:

„Cînd l'am văzut întâiași dată, Marx făcu asupra mea impresiunea unui bătrîn uriaș, neastîmpărat și nedisciplinat, totdeauna gata de luptă, parcă s'ar aștepta el în însuși orice moment la vre-un atac.

Cînd mi-a vorbit, cu o vie indignare, de politica partidului nostru liberal, o chii mici ai bătrînului luptător începură să strălucească în orbitele lor adînci, pe cînd stufoasele lui sprincene se încrețiau, nasul cel lat tremura de pasiune, iar buzele-i subțiri azvîrleau un val de incriminări violente. Cu deosebire curios era contrastul absolut între manieră și între graiu, — lesne de observat cînd îl stăpînia mînia—pe de oparte și între ținuta lui, cînd își expunea teoriile. Atunci, fără vre-o tranziție reală, revoltatul profet și acuzător se schimba într'un filosof calm care știa să se stăpînească în chip admirabil...

Cu fruntea largă, cu sprincenele păduroase și mult ieșite în afară, cu ochii lui scînteetori; cu gura lui mobilă și cu belșugul fără seamăn în părul capului și al bărbii, mi se părea că omul acela întrunește în persoana sa furia cea sfîntă a profetului antic și geniul rece, analist al unui Averrhoes, ori al unui Spinoza. N'am văzut încă la nimeni altul o așa de ciudată împerechere a unor însușiri cu totul opuse".

Pe atunci Marx trăia la Londra, ducînd un traiu sărăcăcios. Dar, ajutat de adeptul și prietenul său devotat, Engels, a putut să evite mult timp neplăcerile de felul aceleia ce avea să îndure mai apoi și pe care o povestește Hyndman.

Doamna Marx era înrudită cu nobila familie scoțiană Campbell. Intr'o seară Marx n'avea o lețcaie în buzunar și atunci luă cîteva linguri și furculițe, prevăzute cu armele familiei Campbell, și se duse să le pună amanet. Imprumutătorul văzînd pe Marx atît de sărăcăcios îmbrăcat, studiă pletele în dezordine și aerul cam stîngaciu al clientului și prinse bănueli.

Prea îi se părea ciudat ca un asemenea „tip", să poată amaneta tacîmuri de argint prevăzute cu coroană de nobleță.

El se folosi de un pretext, părăsi biroul și preveni poliția. Un reprezentant al autorității veni în grabă, măsură la rîndul său pe Marx din cap pînă în picioare și-l pofti să-l urmeze. Incercările de a justifica proveniența argintăriilor fură primite cu ironie. N'avea dovezi sigure ca să legitimeze furudirea sa cu Campbell și fu silit să petreacă o noapte sub pază, în timp ce femeea și copiii așteptau, acasă, reîntoarcerea lui cu banii dobîndiți ca împrumut.

Cercetările durară și a doua zi. Inchisoarea ținu de Sîmbătă seară pînă Luni dimineață, cînd amicii lui Marx, alarmați, putură scăpa de rigoarea autorităților pe autorul Capitalului, arătînd ca obiectele prezentate, cu armele respective, aparțineau într'adevăr familiei lui Marx.

Rodion

Invățămîntul în Porto-Rico

In legătură cu cele ce scriam despre educația Americanilor, dăm astăzi cîteva note, după *La Grande Revue*, asupra învățămîntului în Porto Rico, insulă din Antile, colonizată de Americanii din Statele-Unite.

Aceștia sunt mîndri că și în colonii instrucția poartă caracterul celei de pe continentul lor. Clădirile școlare au devenit numeroase și bine înzestrate. Unele, cari se compun din douăzeci de săli, au costat mai multe mii de dolari, altele sunt biete case acoperite cu pae; dar pretutindene instrucția este pusă la îndămîna poporului. Porto-Rico are aproape o mie de școli de diferite grade, care au fost frecventate în ultimul an școlar de mai bine de 120,000 școlari, ceea ce însămnează că a fost 1 elev la 9 locuitori. Aceasta este proporția cea mai mare de pe întreaga emisferă occidentală, afară de Statele-Unite și Canada.

Cei 121,453 școlari din anul 1909—1910 se împart astfel pe școli: 71,630 în școalele primare, 39,907 în școalele primare superioare și secundare, 8604 în școalele de seară, 970 în școalele superioare și 92 în școalele speciale. Apoi 230 de copii în școlile infantine.

Școalele primare sunt împrăștiate pe întreaga suprafață a insulei (9644 km.); școli secundare se găsesc în 66 de orașe și sunt tot așa de bune ca și cele din Statele-Unite. Clasele de seară, care au loc în 158 de școli, sunt destinate pentru adulți. Școlile superioare din San Juan (capitala), Ponce și Mayaguez au patru ani de studii, și diplomații lor se pot duce la Universitatea din Porto-Rico. Universitatea este autonomă; cu toate acestea directorul Invățămîntului din Porto-Rico este Prețedintele ei; ea posedă 200 acri de pămînt: 100 la Rio Piedras, la unsprezece kilometri de San-Juan, unde sunt instalate în nouă clădiri Colegiul Artelor liberale, Colegiul de Agricultură și Cursurile normale și 100 la Mayaguez, unde încă nu s'a construit.

Universitatea numără 300 de studenți dintre cari cei mai mulți vin de pe Continent, nord și sud.

Invățămîntul agricol superior se dă la Universitate; pentru celelalte grade el este organizat de către departamentul de educație, care a împărțit insula din acest punct de vedere, în șase districte. Grădini de aplicație sunt alipite pe lîngă școli și în cele mai multe cazuri vînzarea produselor — trestie de zahar, ananași, lămîi, portocale, tutun și legume — au dat beneficii cari au

1863 1870 1882 1896

RUSSIAN-AMERICAN INDIA RUBBER Co.

„TREUGOLNIK"

AU OBȚINUT IN ANUL 1911

PATRU DIN CELE MAI INALTE DISTINCȚIUNI

LA EXPOSIȚIUNILE:

TURIN — 2 (două) GRANDS PRIX
DRESDA — Premiul I al STATULUI
TZARSKOE-SELO — Premiul I al IMPARATULUI

1860
T. P. A. P. M.
С. ПЕТЕРБУРГЪ.

O NOUA

dovadă a calității neîntrecute
A
Produselor societății
„TREUGOLNIK"

fost întrebuințate la îmbunătățiri.

Corpul didactic este mult mai bine plătit de cît în Statele-Unite. In școalele secundare profesorii sunt de trei categorii: profesori de limba engleză, profesori cari predau obiectele în limba engleză și profesori cari le predau în limba spaniolă. Cei dintăi sunt americani, cei din urmă sunt portorichezi. Invățămîntul secundar este dat pentru nouăzeci la sută în limba engleză.

De doi ani s'a creat 233 biblioteci școlare publice. Ele se compun în cea mai mare parte din cazuri, din 50 pînă la 100 de volume, așezate într'o ladă solidă, — procurate de obicei de intendența militară — în care ele se plimbă de la o școală rurală la alta, fără primejdie. Poporul prinde gust de cetire și administrația cere ca să i se dea cărți, mai cu seamă în limba spaniolă.

Trebue citat în fine organizarea terenurilor de joc. Trei ani în urmă nu exista în toată insula de cît un singur loc. Astăzi sunt 45, al căror amenajament a costat 100,000 fis. Mii de copii și de tineri de ambe sexe, practică aice sporturile care le dă o putere pînă acum necunoscută de tinerimea țărilor tropicale.

C. V. Buțureanu
Institutor

ȘTIRI DIN BUCOVINA

Deschiderea Curții cu juri

— Un condemnat la moarte prin spînzurătoare —

Săptămîna trecută s'a deschis sesiunea Curții cu juri de la noi.

După mai multe procese de presă, a venit și un proces foarte interesant, prin toate amănuntele lui, care a pasionat adînc întreg orașul, prin faptul că cei de pe banca acuzării erau doi „apași" dintre cei mai periculoși ai Cernăuțului, cari au băgat groaza în toată mahalaua Zucica.

Aceștia sunt frații Grigore și Tanase Cotic, cel dintăiu în vrîstă de 24 ani, iar al doilea de 18 ani, vechi cunoștințe ale poliției noastre, de oare-ce nu se întîmplă vre-un scandal mai mare sau vre-o pungășie mai însemnată, ca aceștia să nu fi jucat rolul principal. Au la activul lor și diferite pedepse ispășite prin penitenciarul local pentru mai multe furturi și loviri.

Din actul de acuzare reesă că în noaptea de 4 Iunie a. c., acuzații au impușcat pe soldatul Mihai Cazacul, după ce l'au pîndit la drumul mare, înarmați fiind cu o armă.

Cauza care i-a împins la această crimă odioasă este dușmănia care domnia între victimă și acuzați din pricină că cel dintăi, pe cînd era încă civil ar fi depus o mărturie în defavoarea unui frate de a lor,—într'un proces de acum 5 ani,—care a și fost condemnat la un an închisoare.

La început acuzații au negat fapta spunînd că în noaptea critică, ei nici n'au lipsit din casă, dar dovedindu-li-se că aceasta nu e adevărat, și încurcîndu-se în răspunsurile date juraților, au fost nevoiți, în cele din urmă, să recunoască crima pa care au și mărturisit-o în toate amănuntele ei; cum l'au pîndit, cine a tras cu arma, ce-au făcut apoi, etc. etc.

Desbaterile acestui proces au ținut 5 zile de oare-ce au fost ascultați peste 60 de martori.

După o deliberare de o oră jurații au răspuns afirmativ la toate întrebările.

In consecință Curtea a condemnat pe Grigore Cotic la moarte prin spînzurătoare, iar pe Tanase Cotic la 15 ani de închisoare grea.

Ambii osîndiți au făcut recurs.

Alegerile de la camera de comerciu

In ziua de 15 Decembrie vor avea loc la noi alegerile pentru camera de comerciu.

Romînii bucovineni, și mai cu seamă comercianții și industriașii romîni, au început o agitație și ei, pentru reușita unui candidat romîn.

In vederea aceasta s'a constituit în localitate un comitet electoral, care a trimis tuturor alegătorilor romîni din acest colegiu, următoarea circulară:

In curînd vor avea loc alegerile reprezentanților din camera comercială, în care noi romînii pînă acuma n'am avut nici un reprezentant, cu toate că avem un număr destul de mare de meseriași și comercianți.

Aducîndu-vă aceasta la cunoștință, vă rugăm să bine-voiți a stărui pe la cunoscuții d-v de a vota pentru candidatul romîn, care va fi în curînd numit. Tot odată vă rugăm bine voiți a vă ridica de la primărie legitimația și buletinul d-v de vot, ca ast-fel să avem posibilitatea să trimitem și noi reprezentantul nostru, în această instituțiune financiară."

Candidatul romîn se crede că va fi d. dr. Grecul, mare comersant din localitate, care se bucură de foarte mari simpatii între romîni, și a cărui reușită pare a fi asigurată.

Prinderea unei bande de falșificatori de monede

Geandarmii din Noua-Suliță au descoperit în satul Lehucenii-Teutului, o bandă compusă din 6 persoane, cari se îndeletniceau cu falșificarea de monede.

Imediat această bandă, la care s'au găsit o mulțime de instrumente și mașini, a fost arestată și înaintată arestului din Boian, care a înștiințat telegrafic parchetul din localitate.

5 din acești indivizi sunt țigani nomazi, originari din Romînia, al șeaselea este un supus austriac, care locuiește însă tot în România și care a fost tras în cursă de țigani cu suma de 200 lei.

S'a deschis o anchetă dacă această bandă nu cumva a pus în circulație monede false în Bucovina și dacă origina lor este cu adevărat din România după care toți vor fi expulsați, afară de supusul austriac care va fi dat judecății.

Gama.

Litere-Științe-Arte

Misterul Lafargue. — Iată ce scrie Paul Lafargue în scrisoarea-testament ce a lasat pentru redacția ziarului socialist „L'Humanite":

„Sănătos la corp și la spirit, îmi provoc moartea de bună voie înainte ca bătrînețea nemiloasă să-mi fi răpit o parte din plăcerea și bucuria existenței, lipsindu-mă de forțele fizice și sufletești; înainte de a-mi fi paralizat energia, de a'mi fi întunecat gîndirea făcînd să ajung o povară pentru mine însu-mi și pentru ceialalți.

„De ani de zile mi-am făgăduit să nu trec vrista de 70 de ani. Am hotărît eu singur hotarul vieței, la care trebue să ajung și am pregătit de mult executarea hotărîrei mele și anume cu ajutorul unei injecțiuni de cianură de potasiu.

„Mor cu cea mai înaltă mulțumire, pe care o poate da siguranța, că acea cauză căreia i am consacrat 45 de ani din viața mea, va fi chemetă să triumfe intr'un viitor nu tocmai depărtat. Trăiască comunizmul, trăiască socialismul internațional".

*

A apărut „Sănatatea" cu data de 15 Noembrie, avînd un foarte bogat sumar științific și cuprinzînd obișnuitul supliment literar și amuzant „Viața fericită".

*

La Milano „Societatea Umanitaria" a deschis Teatrul Poporului.

Se știe că la reprezentațiile acestui teatru ia parte numai poporul, care n'are posibilitatea materială să guste din plăcerile așa zise intelectuale. Primele reprezentații au avut un succes monstru.

Cu prilejul acesta s'ar putea face o paralelă între anul 1911 și anii 100—200 înainte și după Christos.

Pe atunci plebea asista la luptele de gladiatori—spectacol oferit cu totul gratuit de machiavelismul stăpînitorilor azi, poporul asistă la reprezentații artistice.

Cu tot pesimismul unora, tot a evoluat în bine omenirea.

*

Fecundația chimică a prodas rumoare nu numai în rîndurile savanților, dar în toate cari se interesează cît pe departe de progresul științei.

Cartea lui Loeb, unul din cei mai mari biologiști contemporani, a fost tradusă de curînd și în franțuzește (Mercure).

Ea expune toate cercetările remarcabile mulțumită cărora s'a putut provoca prin procedee pur chimice, desvoltarea ouălor vergine.

Faptul de a putea înlocui elementul bărbătesc printr'o substanță chimică, are o mare importanță filosofică. căci în toate timpurile fecundația și reproducția au fost privite ca fenomenele caracteristice ale vieței.

Cartea se mai ocupă și de alte probleme biologice ca ereditatea prelungirea vieții și causele morții naturale.

*

In cursul unor reflexiuni literaro-filosofice, d. G. Ibrăileanu, în „Viața Romînească" e de părere, că afacerea Cuza-Socor, a fost prea zgomotoasă.

In tot cazul revista iașană, prin mutizmul ei in această împrejurare, n'a contribuit la potolirea spiritelor.

Ar fi incă vreme să și dea părerea. Unii cred chiar, că ar fi avut *datoria* s'o facă.

*

„Strand Magazine" din Londra a întreprins o anchetă pentru a afla care sunt cele zece personalități mai de seamă ale prezentului. Au eșit cu majorități mai importante. Edison, Kipling Roosevelt, Marconi, Lister, Chamberlari, Roberts, Wilhelm II, Metschnikof. Al zecelea loc îl împart, în privința voturilor: Roseberg, Togo, și Kitshener.

Se cunoaște că ancheta s'a făcut în Anglia.

*

„Amor în cușcă", comedie în trei acte de d-nii André de Lorde, Funk-Brentano și Jean Marsèle, muzica de scenă de d. Emile Bonnmy, s'a dat pentru întîia oară la teatrul „Athénée" din Paris.

*

Leo Fult și *Oskar Straves* au interzis anticipativ de a se face uz de arii din operetele lor de către unele teatre din Franța, care au de gînd să reprezinte reviste în iarna aceasta, adaptîndu-le diverse arii de operete.

*

La Baltimore s'a întreprins o vie propagandă pentru a se convinge poporul american să renunțe la sportul călătoriilor de vacanță în Europa. In una din broșurile tipărite în favoarea acestei propagande se arată că în vara trecută 290.000 americani au vizitat Europa, cheltuil pentru hoteluri, toalete și celelalte un miliard și jumătate de franci.

*

STRUNA ZILEI

DUPĂ GREVĂ...

In fața comisiunii oficiale patronii și lucrătorii brutarii se acuz reciproc. Cu mare greu s'a încheiat un armistițiu de 10 zile.

Ziarele.

Dac'ar fi să credem cîte
S'au spus, vrute și nevrute,—
Lucrurile sunt urîte,
Iar brutarii niște... brute.

INFORMATII

❑ Un omagiu d-lui Take Ionescu. Conservatorii-democrați din Dolj au trimis următoarea telegramă șefului partidului:

Membrii clubului conservator-democrat din Dolj, întruniți azi, 13 Noembrie, în localul clubului, și expunîndu-ni-se de către șeful nostru N. Economu, desbaterile și hotărîrea luată de comitetul executiv al partidului, pentru revizuirea Constituției și începerea campaniei de răsturnarea guvernului, venit la cîrma țărei prin călcarea Constituției și contra voinței țărei și care prin fraude, amenințări și violențe, prin acte nedemne de o țară civilizată, cari vor rămîne o pată neagră în istoria noastră politică, au reușit să și asigure majorități parlamentare.

După desbaterile urmate, am hotărît să vă rugăm, iubite șefule, să începeți cît mai neîntîrziat campania de luptă, pentru răsturnarea guvernului și revizuirea constituției.

Contați pe dragostea și devotamentul nostru, declarîndu ne gata, a vă urma necondiționat, pentru ca țara prin libera ei voință să-și desemneze guvernul și partidul, care trebue să o conducă; căci de la ea, potrivit Constituției, emană toate puterile.

❑ *Proiectul de reformă a legei pensiilor. în jurul căruia ziarele carpiste fac atîta larmă, constă, precum aflăm, în reducerea reținerilor de la pensie de zece în loc de doisprezece la sută și în scutirea de rețineri a pensiilor veteranilor, cari au luat parte la război.*

Proiectul mai prevede: casele de pensii ale notarilor și jandarmilor rurali vor trece, de la 1 April, la casa centrală a pensiilor; asemenea și casa de pensii a cantonierilor, casa de pensie a pădurarilor și acea a factorilor rurali.

❑ Examenul de stabilitate al ofițerilor de poliție, va începe la București în ziua de 1 Decembrie. Din Iași este chemat sub-comisarul cl. II a I. M. Macarie.

❑ *Liniște* și *Trubadurul* de Delavrancea, au apărut reunite într'un volum, în editura librăriei Socecu.

Prețul unui exemplar, foarte elegant imprimăt, lei 2,50.

❑ *Democrația* se intitulează o revistă ce va apare în București sub direcția d-lor C. I. Brătianu, I. G. Duca, G. Diamandi și Corbescu.

❑ Sub-locotenentul G. Caranda, din regimentul Ștefan cel Mare 13, a fost înaintat locotenent și mutat în regimentul 37 Botoșani.

❑ Camera de meserii, va ținea ședință Duminică în 20 Noembrie, orele 8 seara, spre a resolvi mai multe chestiuni, la ordinea zilei.

❑ Nu este exactă știrea că d. D. Zarifopol, din Iași, actualminte inspector regional județului Buzeu, va fi numit prefect de Roman.

❑ Localul de Percepție circ. II a Iași disp. a III a și IV-a s'a mutat în fostul local al Primăriei Serv. Sanitar.

❑ In seara de 3 Decembrie, va avea loc întăia serată, organizată de societatea romînă de gimnastică, în cursul acestei erne.

❑ A apărut „Curierul Judiciar, anul XX, No. 75, cu data de Joi, 17 Noemb.

❑ Medicul șef al orașului, a supus direcției generale a serviciului sanitar, chestia a se ști, dacă se poate acorda autorizațiunea de a se fabrica rachiu de fructe în cazane, sau această fabricațiune urmează a se face în distilerii speciale, așa cum prevede legea sanitară.

❑ La penitenciarul local, s'a constatat azi un caz de febră tifoidă.

❑ Un copil de șapte ani, al femeei Elena Șuc, fiind lăsat singur acasă și jucîndu-se cu chibrituri, ele luară foc și copilul se alese cu grave arsuri la ambele picioare.

❑ De la 8—15 a lunei au fost în oraș 2 cazuri de variolă, din care unul mortal, 1 caz de febră tifoidă, 6 de scarlatină și 11 de anghină diferică, dintre care 6 la Liceul internat.

LE BARGY

celebrul artist-societar al Comediei franceze

însoțit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neațional, două reprezentații extra-ordinare:

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marți 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

și

CONNAIS-TOI

Piesă în 5 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

❑ **Dinastia lui Radu Negru.** Dr. At. At. Marienescu *„Dinastia lui Radu Negru Vodă"* București 1911. Bătrînul membru al Academiei Romîne, d. dr. Atanasie Marienescu, cu toată bătrînețe se ocupă cu multă asiduitate de chestiile istorice în jurul legendarului *Negru Vodă*; și de 2 ani de zile, d-sa ne-a dat trei lucrări: *Negru Vodă în epoca lui*; (1909), *Țara Severinului* sau Oltenia (1910), și lucrarea de față *„Dinastia lui Radu Negru"* (1911). Ai crede că după atîtea studii istorice s'a limpezit chestia nebuloasă a lui Radu Negru.

Răposatul B. P. Hajdeu a muncit o viață întreagă ca să desțelenească ogorul începuturilor noastre istorice și tot n'a spus ultimul cuvînt; necum d. Marienescu, care n'a căpătat autoritatea de istoric pentru a convinge pe cetitor. Și apoi stilul cărții e așa de descusut, așa de *senil*, că ne mirăm cum de Academia Romînă a putut cuprinde în memoriile ei un studiu așa de laxiv, ce nu'și găsește pereche de cît în laxele broșurele ale d-lui V. Săghinescu din Iași.

Nota dominantă în noul studiu a bătrînului octogenar d. Marienescu, e de a dovedi că Radu Negru nu e Basarabo, și că din dinastia lui Negru Vodă au eșit 4 domni în o perioadă de 110 ani și anume:

Radu Negru 1215—1239.
Mihai Vodă 1239—1258.
Dan Vodă 1358—1298.
Ștefan Vodă Mailot 1298—1325.

Basarabii reprezintă a doua dinastie ereditară din Oltenia, care vine la tron după 1325, izbutind să unească Oltenia cu Transalpina (țara între Olt și Siret), sub sceptrul lui Ivancu Basarab, fiul lui Tocomir, care dă naștere la dinastia Basarabilor, din care studiază primii domni și anume:

Ivancu Basarab 1325—1340.
Alexandru Basarab 1340—1351.
Ladislau Basarab (Vlaicu) 1351—1372.

Nici data anilor de domnie, nici durata acestei domnii, nici deosebirea celor 2 dinastii, nici șirul domnilor nu e fixat nimic. Afirmări și tălmăciri de fapte; notițe sporadice din scrisorile regilor Ungariei; apoi o polemică discusută cu toți istoricii noștri; frase trunchiate, paranteze lungi, stil greoiu și obositor și gură de mahala că totul scoboară valoarea studiului, căutînd să găsești acul în carul cu fîn; Așa e scrierea cea mai nouă a d-lui Atan. Marienescu. E cîntec de lebădă răgușit și josnic.

Gh.

❑ Domnul Dimitrie Mincu a fost numit agent auxiliar la vama Iași.

❑ Unii dintre patronii brutari, sunt hotărîți a urca prețul pîinei, în caz cînd li s'ar impune a spori salariile lucrătorilor lor.

❑ D. Alexandrescu, inspector veterinar, a sosit azi dimineață în localitate. D-sa, împreună cu d. dr. Lupașcu, vor plea la Popești și Sinești pentru a lua cuvenitele măsuri pentru combaterea febrei-aftoase, constatată în această localități.

❑ Mai mulți funcționari, cu salar maximal de 100 lei lunar, au luat inițiativă de a se constitui în societate de ajutor.

Societatea va purta numele de *Viitorul*.

❑ **Teatrale.**—Astă seară Joi 17 Noembre, se va reprezenta pe scena teatrului național, pentru a doua oară *Andromaca*, tragedie în 5 acte de Racine.

*

Simbătă 19 Noembre, se va reprezenta pentru prima oară *Vijelia (Taifun)*, piesă în 4 acte de Melchior de Lengyel. Rolul d rului Tokeramo, pe care la București la interpretat artistul Liciu, va fi jucat la Iași de d, Vlad Cuzinski.

Rolul Elenei, interpretat la București de artista Filloti, va fi jucat la Iași de d na Mița Ionescu.

❑ Marele artist **Novelli** își va da reprezentațiile de adio la Iași, Luni 21 c., cu comedia **Femeia îndărătnică** și Marți 22 c. cu drama **Otello**, cînd e serata de gală în onoarea genialului artist.

Biletele de intrare, la agenția teatrală *„Thalia"* (T. P. Maximovici).

Ultime INFORMAȚII

❑ In chestia minciunei nepermise, înventată de *Evenimentul*, că prietenii noștri, d nii G. Lascar și C. Chirilă ar fi insistat, fie-care în parte, pe lîngă d. A. D. Xenopol ca să iee parte la întrunirea liberală, d. Xenopoi ne trimite următoarea scrisoare de desmințire:

Domnule Director,

Desmint cu cea mai mare energie ştirea respîndită de Evenimentul, *că aşi fi fost rugat de d nii Lascar şi Chirilă să mă duc la întrunirea liberală.*

Nu am spus nimărui asemenea lucru şi reporterul Evenimentului *a afirmat o neexactitate.*

Rog a primi consideraţia mea şi a publica aceste rînduri.

(s.) **A. D. Xenopol**

❑ *In sala de recepţie a ministerului de externe a avut loc ieri, Mercuri seara, o consfătuire a majorităţilor parlamentare, la care a luat cuvîntul ilustrul domn Grecianu de la Iaşi.*

Ceva mai ilustru a fost d. P. P. Carp, care a declarat, că împacarea cu democraţii se va face cînd va voi el—d. Carp—şi cînd se va face, partidul carpist nu va suferi nici o scădere în prestigiu.

Cu alte cuvinte: d. Take Ionescu umblă după împacare şi d. Carp nu vrea încă.

Bătrîneţele n'au slăbit de loc grandomania şefului carpiştilor!

❑ *Cu mesagiul regal din anul acesta, s'a făcut o neguţitorie nepermisă:* Epoca *l'a publicat, în ediţie specială, înainte de a-l fi citit Regele, iar d. Grecianu l'a trimis cu o seară înainte* Evenimentului, *ca să facă economie la telefon.*

Este, însă, perfect adevărat, că un mesaj regal, care nu cuprinde de cît impresii de călătorie şi banalităţi, n'a meritat o soartă mai bună.

Epoca, *după ce a lasat să treacă şase zile, confirmă chestia mituirei prelaţilor cari au judecat pe episcopul de Roman, cu scuza stupidă, că şi d-nii Take Ionescu şi Haret, cînd erau miniştri, dăduse asemenea sume.*

Nimeni nu neagă aceasta. Dar faptul că sumele au fost date, după pronunţarea sentinţei odioase, date dintr'un fond străin, nu al veştmintelor, dovedeşte mituirea şi ea reclamă ca sentinţa să fie revezuită.

❑ *Afacerea Clofanda.*

Sîmbătă a fost autentificată la secţia III a tribunalului Iaşi, procura pe care o dă episcopul catolic din Iaşi părintelui Malinowski, noul administrator al episcopiei catolice.

Procedîndu-se la deschiderea biroului fostului administrator Clofanda, totul a fost găsit în cea mai mare desordine. Din anul 1909, Clofanda n'a mai trecut nimic în registre, aşa că nu se ştie la cît se urcă sumele ce le a defraudat.

❑ *Cancelaria Vaticanului a confirmat pedeapsa suspendării pe timp de trei luni de zile şi mutarea la altă eparhie, ce a fost aplicată parohului Weber, de la episcopatul catolic din Iaşi.*

❑ Săptămîna rectumurului.

Prima săptămînă a postului de Crăciun, este foarte grasă pentru celebrul domn Bogdan.

Una după alta i-au venit trei succese: 1) scrisoarea d-lui Kalinderu; 2) decoraţie de la Vodă; 3) alegerea vestitului în comisia, ce va duce răspunsul la adresa Tronului.

Curat *doux pays*.

❑ La clubul liberal din Roman, va avea loc Duminică, 20 c. o consfătuire politică, la care vor asista şi d. I. I. C. Brătianu şi ciţi-va fruntaşi liberali din Bucureşti.

Seara, în sala teatrului, va avea loc un banchet de 80 tacîmuri.

❑ In procesul intentat de doamna Gamunea pentru anularea testamentului olograf lasat de decedata Profira Meleghi, tribunalul, după ce a luat ieri interogatorul doamnei Victoria dr. Hurmuzescu, legatara universală a defunctei, a amînat continuarea desbaterilor pentru 2 Decembrie.

❑ Consulatul romîn din Geneva a remis astă-zi tribunalului s. II corespondenţa pe care Van Saanen o primise din Iaşi, pe cînd se afla deţinut la Geneva spre a fi extradat.

Procesul va putea fi judecat, în fond la termenul de la 21 c.

❑ Ferdinand Lassalle a fost aranjat tragic, la cursul de eri al d-lui Cuza. „Jidanul Lassalle, a declarat profesorul, n'a produs nimic original — şi somez pe reporterul *Upiniei*, aflător în sală, să comunice aceasta redacţiei.

După aceia a dovedit că poporul lui Israel nu este, precum el se pretinde, poporul ales — fapt care d. Cuza a cerut iarăşi să ne fie comunicat.

Domnul Cuza ţine, deci, cursuri universitare, ca să comunice *Opiniei* noutăţi... interesante.

❑ Prietenii noştri din Iaşi, membri în comitetul executiv central al partidului democrat, vor fi cu toţii Duminică în Bucureşti, la întrunirea marelui comitet.

❑ Judecătorii Lecca şi Victor Ionescu, de la tribunalul Suceava, cari compar astăzi înaintea consiliului superior al magistraturii, vor cere dovada cu martori, din care cauză judecarea va fi amînată. probabil, pentru cîteva zile.

❑ Mai mulţi profesori şi institutori, din Iaşi, vor fi Duminică în Bucureştii pentru a lua parte la banchetul pe care redacţia revistei „Romînia Viitoare" îi va oferi în seara acelei zile, d-lui A. A. Badareu.

❑ **Cc. Iancu la Chişinău.**—Azi au sosit din Rusia cei 20 cai cumparaţi în Rusia de către d. Stamatiu, pentru serviciul curăţirei stradelor.

Fie care cal costă 250 lei.

*

E vorba ca Cc. Iancu să plece din nou în Rusia, pentru a cumpăra restul cailor trebuitori sus arătatului serviciu.

Dar Cc. Iancu, e foarte mîhnit, de felul cum s'au purtat autorităţi e din Chişinău, faţă de d-sa.

Cu toate că îşi declinase calitatea de primar al Iaşului, a fost ţinut 3 ore în picioare la comisie şi supus unui lung interogatoriu, că de unde vine, unde se duce, unde a cumpărat caii şi în ce scop.

A trebuit Cc. Iancu, să se supuie şi să răspundă.

Dar de un lucru îi părea rău.

Păcat nu era doctorul Cosmovici în potriva căruia să şi răsufle mînia ce-l cuprinse, şi a trebuit să înghită brutalităţile autorităţilor ruseşti, fără a riposta.

❑ Domnii D. S. Manoliu şi C, S. Manoliu, au atacat testamentul lăsat de defunctul I. Gheorghiu Goia, din Fălticeni, în favoarea soţiei sale, doamna Ruxanda Goia.

Curtea de Apel s. II, s'a pronunţat astăzi, respingînd apelul fraţilor Manoliu şi condemnîndu-i la cheltueli de judecată.

❑ In curînd va apare în volum de *proză şi versuri postume*, ale publicistului *Ion C. Mircea*, intitulate *„Suflete"*, sub ingrijirea d-lor Dim. V. Păun şi Ştefan Vlădescu.

❑ Prima serată a societăţii de gimnastică din Iaşi, va avea loc în seara de 3 Decembrie, Sîmbătă.

Comitetul îşi va da toate silinţele ca reuşita seratei, cum au fost şi cele din trecut, să fie la înălţimea aşteptărilor publicului.

❑ Noul program de astă seară Joi 17 Noembrie, al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

Aventurile lui Cyrano de Bergerac, grandioasă comedie cavalerească de Guillot şi Saix. Bogată şi specială punere în scenă, interpretare magistrală

Cicatricea, roman contimporan însufleţit.

Rozalia nu are holeră, scene comice.

Talismanul vagabondului, comedie.

Sacrificiul indianei, scene din viaţa şi moravurile peilor-roşii.

Little Moritz face un drum foarte urgent, scene comice cu simpaticul actor.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Avis important

Către domnii: proprietari, arendaşi de moşii şi de păduri

Am onoare a aduce la cunoştinţa d-lor proprietari, arendaşi de moşii şi de păduri, că s'a deschis în Iaşi **Strada Lăpuşneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina şi Ungaria, în baza autorităţilor Ministerului de Interne No. 5500.

D-nii proprietari, arendaşide moşi, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de aşa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului, **ALBINA. Lăpuşneanu No- 25;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înţelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomeraţiilor de cereri.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultaţiuni 3—6 p. m.

— **Strada Ştefan cel Mare No. 6** —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

Ultima oră

Bucureşti 17 Noembrie

Intrunirea majorităţilor

Bucureşti.—In sala de recepţie a ministerului de externe, a avut loc aseară întrunirea majorităţilor.

*

D. Carp, a luat cel dintăiu cuvîntul, zicînd că cele dintăi proecte, ce se vor supune desbaterei parlamentare, vor fi legile pentru asigurarea muncitorilor şi pentru încurajarea industriei naţionale.

Aceste legi se impun,—a zis d. Carp,—căci dacă Romînia nu este încă o ţeară industrială, apoi trebue să devie, căci agricultura nu este suficientă pentru a satisface toate nevoile.

In acest scop, avem să ne îngrijim şi să asigurăm viitorul acelora, cari au a munci în industrie.

Aceste legi au fost pregătite cu mult talent de către d. Nenişescu, şi datori suntem să-i dăm toată încurajarea.

*

Vorbind de legea descentralizărei, d. Carp zice:

„Acest proect e menit să dea mai multă viaţă provinciei, pentru ca energiile şi talentele să se desvolte şi în provincie, şi nu numai la centru. Tot acest proect mai are ca ţintă, de a sustrage pe alegători, de sub stăpînirea administraţiei.

Am fost învinuiţi că n'am respectat libertatea alegătorului, noi o să dovedim că facem totul, pentru a i asigura independenţa.

Cît priveşte pe liberali, dacă vor combate proectul, vor dovedi prin aceasta, că sunt nişte farisei, că după ce au spoliat pe alegători, acum se opun la liberarea lor.

*

Au luat apoi cuvîntul d-nii Aslan şi Grecianu, relevînd caracterul democratic al legilor şi asigurînd pe guvern de concursul necondiţionat al majorităţilor.

*

D. Jean Miclescu luînd cuvîntul zice, că a îmbătrînit în partidul conservator, căruia i-a adus servicii reale, ceia ce îl îndreptăţeşte a lua cuvîntul în aceste momente.

Cînd ne-am despărţit, acum 4 luni, am fost stăpîniţi de mîhnire, dar şi de speranţă.

Speranţa noastră rezidă şi dorinţa noastră, ca toţi, şi noi, şi acei cari nu sunt azi cu noi, să ne gîndim la împreunarea energiilor partidului nostru.

D. Miclescu relevă şi chestia reformei electorale, zicînd că acum 30 ani, Alexandru Lahovari a zis lui Ion Brătianu, că făcîndu-se revizuirea Constituţiei fără partidul conservator, vor eşi alegeri conrupte şi false.

*

Zicînd aceste, d. Miclescu voi să plece, fu însă oprit de d. Carp, care-i zise:

— Stai cumnate, trebue să-ţi dau o explicaţie.

Eu am vorbit de idei, şi d-ta vii cu persoane.

Eu şi ca tînăr, am fost mai bătrîn în idei.

Pe mine nu mă preocupă de cît chestia de idei, şi nici de cum de persoane.

Am fost într'o vreme cu totul singur. M'au părăsit şi cei din dreapta şi cei din stînga, şi am fost părăsit şi de alte forţe.

Totuşi n'am fost învins, ci am biruit, avînd energia şi încrederea în ideal.

Ai voit să înţelegi că suntem slabi! Nu suntem slabi.

Reu ai făcut că ai venit cu chestii de persoane.

Oportunitatea aparţine acelor ce conduc şi această chestie a împăcărei îmi aparţine. Eu nu pot consimţi la o împacare de cît cu o condiţie: aceea de a păstra onoarea partidului meu.

Dacă voiu reuşi să fac împacarea, remănînd noi întregi, atunci da. Dacă nu, nu o voiu face."

Reforma învăţămîntului primar

Bucureşti.—D. Arion, ministru de instrucţiune, a terminat proectul de reformă a învăţămîntului primar.

Prin acest proect se sporeşte numărul învăţătorilor şi se modifică condiţiunile de admitere. Nu se vor mai admite ca suplinitori, elevii absolvenţi a 4 clase liceale.

Se regulamentează activitatea extraşcolară şi se vor crea 3 noi şcoli normale, înlocuindu-se prin şcoli normale actualele gimnazii din Fălticeni şi R.-Vîlcea şi creîndu se o şcoală normală la Constanţa.

ACCIDENT DE AVIAŢIUNE

Viener-Neustadt.—Locotenentul Nittner a făcut azi un sbor cu un pasager, aviatorul din Triest, Mosca. Aterizarea fiind cam bruscă Mosca a fost aruncat afară din scaunul lui, şi a fost omorît pe loc. Locotenentul Nittner e rînit,

D. Carp şi cîrciumarii

Bucureşti.—In urma hotărîrei luate de cercurile comerciale, o delegaţie de cîrciumari, au căutat să vadă pe d. Carp, pentru a-i expune doleanţele lor.

In sfîrşit azi, delegaţia a fost primită de d. Carp.

Delegaţia a cerut d-lui Carp, să modifice legea, lăsind absoluta libertate comerţului cu băuturi spirtoase.

— **„Aceasta nu se poate!"** a răspuns d, Carp.—Am făcut ca brevetele, să poată fi vîndute, de unul la altul şi asta ajunge!".

Delegaţia a cerut atunci să se unifice brevetele pentru vin şi bere cu cele de băuturi spirtoase.

La aceasta d. Carp, a răspuns:

— „Eu am vrut să iau şi brevetele existente pentru băuturi spirtoase, dar încă să mai dau la alţii!"

Atunci unul dintre delegaţi, d. Roşianu, zise d-lui Carp, că e veteran, şi în această calitate îl roagă să facă ceva pentru comerţul romîn.

La aceste cuvinte, d. Carp deveni furios.

— **„Dacă îmi vorbiţi de veterani, nu mai pot sta de vorbă cu voi!"**

La aceste cuvinte, primul ministru, eşi furios din odae, şi închise uşa.

*

Delegaţia s'a retras şi au covocat îndată o întrunire la cercul comercial.

S'a lansat un apel către toţi comercianţi şi s'a hotărît convocarea unui mare meeting la Bucureşti.

SCANDALUL DIN CAMERA AUSTRIACĂ

Viena. — In Cameră se discută moţiunea de urgenţă a Cehilor, privitoare la ultima numire a judecătorilor Cehi. Ministrul Justiţiei d. Hohenberger respinge învinuirile aduse de Cehi contra guvernului.

Discursul ministrului a fost întrerupt de deputaţii cehi, care fac mare sgomot spre a opri pe ministru de a vorbi; La un moment dat un grup de deputaţi cehi înaintînd contra băncei ministeriale, au fost opriţi în drum de deputaţii germani, cari fac ovaţii ministrului Hohenberger. D Fresl, ceh, radical începu să fluere. Atunci se ivi o încăerare între cehi şi germani, în faţa băncei miniştrilor.

Şedinţa a fost ridicată în mijlocul unui scandal de nedescris. Miniştri au părăsit sala huiduiţi de cehi, cari strigau: jos Hohenberger.

Vînzarea bijouteriilor lui Abdul Hamid

Paris.—A treia licitaţie, a vînzărei bijuteriilor fostului Sultan Abdul Hamid a produs 1,139,310 franci.

Războiul Italo—Turc

Atacul de la Anizrei şi retragerea italienilor

Constantinopol.—Ministerul de răsboi a comunicat telegrama următoare a comandantului turc din Tripolis, Neset: O brigadă italiană, a început azi dimineaţă un atac în direcţia Anizarei, spre a încerca să tae linia turcă de retragere. In urma energicei apărări Italienii s'au retras cu mari pierderi.

Ua atac al Beduinilor Italieni bombardează întreg satul

Tripolis.—Agenţia Stefani află că cavaleria italiană care făcea o recunoaştere la 27 curent a fost atacată de o bandă de beduini omorînd pe un soldat italian. O colonă mobilă sub conducerea generalului Dămică a atacat pe beduini spre a-i pedepsi. Aproape toţi beduini au fost ucişi, după care italienii au bombardat satul în care beduinii au avut un ajun adăpost. Perderile Italienilor ar fi de 12 morţi şi 30 rîniţi.

ORORILE TRUPELOR TURCEŞTI

Zeci de cadavre ale soldaţilor italieni mutilate grozav

Roma.—Agenţia Stefani află din Tripolis cu data de 23 curent, că generalul medic Sforza şi colonelul Negrotto însoţiţi de cîţiva ziarişti au vizitat locurile ocupate de trupele italiene în urma mişcărei de înaintare din 26 c.

Intr'o casă s'au găsit 23 cadavre de bersaglieri italieni, căzuţi la 23 curent, ale căror corpuri erau mutilate în mod barbar.

Intr'un cimitir din apropiere s'au mai găsit alte 7 cadavre de bersaglieri care fuseseră îngropaţi de vii cu capul afară din pămînt.

Un alt cadavru a fost găsit oribil mutilat, străpuns cu lovituri de pumnal, cu ochii scoşi şi cusuţi pe obraji Feţele celor mai multe cadavre sunt de nerecunoscut din cauza contracţiilor spasmodice cauzate de mutilările suferite, alt soldat a fost îngropat lăsîndu-i afară din pămînt un braţ cu mîna tăiată.

Un bersaglier a fost tăiat în bucăţi.

PARLAMENTUL

CAMERA

La Cameră, d. Mironescu depune mai multe petiţiuni ale ţăranilor din comuna Pungeşti, judeţul Vaslui, pentru a li se da pămînt.

SENATUL

Se procede la constituirea comisiunei de răspuns la Mesagiu.

D. Th. Rosetti e ales preşedinte şi I. Miclescu raportor.

D. Filipescu, depune proectul pentru înaintarea în armată.

Afacerea dr. Grill

Bucureşti.—Tribunalul s. II a amînat pentru 16 Februarie, procesul d-rului Grill.

Procesul Lecca—V. Ionescu

Bucureşti.—Consiliul superior al magistraturei s'a ocupat azi de învinuirile aduse d-lor Lecca şi V. Ionescu, magistraţi din Suceava.

Până la ora 1 s'a ascultat pe d. Leca.

La orele 3 jum. procesul s'a reluat, prin a se interoga pe d. V. Ionescu.

Acuzarea o susţine d. Sărăţeanu.

LOCUINŢE EFTINE PENTRU OFIŢERI

Bucureşti.— D. Nicu Filipescu, pregăteşte un proect, după care se vor ridica case în diferite garnizoane, spre a se închiria locuinţe eftine la ofiţeri.

MED. ŞI CHIRURG

Dr. FRIEDA AKERMANN

Faceri, boli de femei şi copii
Sero-reacţiunea Wassermann

Consultaţiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *Bucureşti—Strada Silvestru No. 24.*

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.
Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

SCRISORI DE DEPUNERI şi LIBRETE DE ECONOMII cu dobînda de **5%** p. a.

MAGASINUL

„Romînia Muzicală"

Iaşi Str. Lăpuşneanu No- 24

— Furnizorul tuturor Autorităţilor —

Oferă Maşinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibită,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Maşini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră şi violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Maşini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Maşini.*

Hîrtie cerată şi Ciclostile *etc. etc.*

Advocaţi, Autorităţi, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poştală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate şi furnizarea Maşinelor **„Yost"** *şi venim la cerere şi în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iaşi

— Str. Lăpuşneanu No. 24 —

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iaşi Str. Muzelor No. 13 —

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi, Sărărie 78

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES THUIR) FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

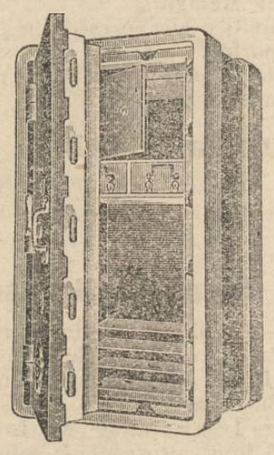

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — Lei 150,000 pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a Lei 20,000

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfț. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironeasa 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1451 — Sîmbătă 19 Noembrie 1911

...et quibusdam aliis.

Mesajul Regal de astă-dată cuprinde o serie de învățăminte cu caracter național și tradițional. Vorbele prin care Suveranul țării își arată adînca mulțumire, pentru modul strălucit cum a fost întîmpinat în lunga călătorie făcută „prin o mare parte a țării", ne aduce în minte o veche pagină din istoria Voevozilor noștri.

Prin ce un Domn sau Voevod se leagă de amintirea poporului? Cari sunt însușirile unui Voevod ca el să intre în legendă? De ce fapte norodul își leagă amintirea de un Voevod al său? Să fie oare numai lunga domnie? Să fie oare numai faptele de arme? Să fie oare faptele de devoțiune religioasă? Să fie lungile inscripții săpate pe biserici, pe statui, pe palate domnești? Să fie oare coloanele lungi din Monitorul Oficial? Să fie cercul restrins de lingușitori oficiali? Să fie satisfacerea pînă la săturare a cerințelor clasei diriguitoare? Noi credem că acei Voevozi răzbat în tradiția poporului, cari pe lîngă domnii lungi și glorioase, pe lîngă fapte de arme și credință, pe lîngă organizări temeinice din țară, au putut să circule mai des în țară și mai dezbrăcați de fastul oficial.

Măria Sa Regele a pășit numai în o parte a țării și a constatat setea, ce are norodul să-și vază pe Domnul său! Constatarea acestui fapt, prin însuși condeiul Măriei Sale, e o pildă vie că nu degeaba norodul a cîntat prin *virsuri* străvechi pe al său Stefan Vodă, căci el pe lîngă că a domnit mult, pe lîngă că a făcut fapte de arme, pe lîngă că a zidit mănăstiri multe, pe lîngă că a săpat multe și lungi inscripții, pe lîngă că a întărit stăpînirea pămîntului la viețiji lui, dar a *circulat* el în țară, ca un leu neadormit, și iarna (la Racova) și vara (la Războeni) și pe ploi și pe ninsoare și învingător și învins, și a călcat cu piciorul lui atîtea sate și orașe, dealuri și văi, munți și coaste, legîndu-și numele de stînci, de văi, de drumuri, de poduri, de sate, de orașe, *de toate celea.*

Măria Sa Regele nostru are fericirea de o lungă și gloriasă domnie; supt domnia lui s'au restaurat mari și mîndre biserici; războiu a purtat; mare căpitan a fost; cap armatei este; se vede însă că printr'un vădit calcul de întemeetor de dinastie, a circulat puțin în țară, cu acel cordon de curteni și militari, că norodul nu l'a atins, ci ghiontit și ținut departe de guleraţii poliției, norodul s'a ținut razna, prin forme de exteriorizare oficială, ce nu vorbesc inimei.

Elegia Regală cuprinsă în cele 50 de rînduri ale mesajului e cîntecul de lebădă, pe care bătrînul nostru Rege, îl trimite țării și în special Iașilor „celei de a doua Capitală„, care n'a cules din lunga domnie a Măriei Sale, de cît rînduri, rînduri și rînduri de laude, dar nici o vădită reînalțare în ochii țării, nescoborîndu-se nimene din membrii familiei *să învioreze cu traiul său între noi*, starea economică și fala vechiului și bătrînului Iași! Povestea palatului Regal de la Iași va fi o poemă eroicomică, simbol al vremii: *lipsa de circulație în norod.*

Așa înțelese în senzul lor intim vorbele Măriei Sale, ne place a alătura calda dragoste ce are norodul nostru pentru Măria Sa. Neamul nostru, chiar cînd a fost mai oropsit, nu și-a sdruncinat credința în Măria Sa Vodă. Doar el e acela care, cînd s'a văzut că are dreptate, s'a dus cu jalba în proțap și cu pieptul deschis înaintea lui Vodă. Țăranul nostru n'are frică seculară de Vodă, ci dragoste, încredere și supunere. Nici-odată țara n'a eșit din cuvîntul lui Vodă, căci țara pururi a fost gata la domnie nouă, dîndu-i tot sufletul; cei ce s'au împotrit au fost al de Hâncu, *din boeri,* cum Hâncu am avut și noi la 1871.

Și acum trecînd de la Vodă și țară, la opera legislativă a guvernului, Mesajul e de un laconism bătător la ochi. Dacă la cele 50 de rînduri, pomenite mai sus, mai adăugăm și alte 17 rînduri, ce vorbesc de politica externă, ne rămîn 63 de rînduri, în care se vorbește de întreaga operă legislativă a d-lui Carp. Deci mai puțin ca jumătate: Aici nu putem învinui Coroana, căci nu dînsa are inițiativa operii legislative, Ea zice *amin* și atîta.

Dotarea armatei cuprinde 13 rînduri, dar foarte semnificative: „avem siguranța că ostașul romîn va fi oricînd la înălțimea chemării sale."

Eftenirea traiului cuprinde 19 rînduri, pentru a mări fiascul cu programul economic al guvernului. Mesajul de anul trecut a fost al peștelui sărat; cest de azi e al mănei moarte. Cum a văzut și vede guvernul d-lui Carp vre-o legătură între eftenirea traiului și la sate cu vînzarea bunurilor de mînă moartă, nu o știm. In aceste 19 rînduri nouă despre eftenirea traiului, găsim adaos cuvîntul *„și la orașe"* un fel de *filioque* economic Carpist. Dacă tai pensionarului reținerea, îi sporești pensia cu cîțiva lei pe lună, dar nu i-ai eftenit buzunarul! dacă ai tăiat patentarului cei 10 lei taxe, i-ai mărit venitul cu 10 lei, dar nu i-ai eftenit traiul, cînd numai pe zahar într'un an dă mai mult ca 10 lei. Dacă ai scutit de fonciar casele cu chirie mai mică de 300 lei, l'ai ușurat pe proprietar cu 25 lei pe an, pe cari însă îi dă de zece ori în piață pe toate articolele de hrană scumpite.

Două legi însemnate cuprinde mesajul: *legea meseriilor* cu asigurarea bătrînețelor și accidentelor și *descentralizarea administrativă.* Una e izvorîtă din o largă dreptate de dat celor mici și mulți; alta e o veche cerință a țării. Dar pentru cea dintâiu, ministrul n'are greutatea persoanei pentru înfăptuirea ei; pentru cea de a doua, țara n'are încredere în capacitatea politică a d-lui Carp. D-sa s'a deprins a se pune de-a curmezișul cerințelor vremei, ca și doftorul care dă rețetă fără să cunoască etiologia boalei, nici natura bolnavului; a venit vremea ca și țara să se pună de-a curmezișul legei d-lui Carp. Liberalii au declarat'o la Iași prin organul șefului lor; șeful nostru a spus'o de atîtea ori: opera d-lui Carp va fi operă de regres politic și e și *neconstituțională.*

Și acum ca încheere, Mesajul anunță și *„alte legi"* fără să precizeze nimic; un *et caetera, ke ta lipà, iproci.*

Se vede că pisărul care a izvodiat mesajul urmînd moda veche a conceput mesajul cu... „doresc mai întâiu de toate ca... să ajungă la..." che ta lipà...

O dată un priefen a fost plecat la Paris pentru Expoziție. Suit în Turnul Eitel, a crezut de cuviință să trimată o carte postală ilustrată din vîrful turnului. Cum locul era mic și nu putea cuprinde în c. p. pe toată lumea, a trimes salut cordial gazdei, iar pe celelalte cunoștinți le-a pus la *eșetera.* Atîta i-a trebuit spîrcuitului tînăr, că a fost înhățat la întoarcere de toate cunoștințele, ce fusese puse la *eșetera.*

Așa și cu mesajul d lui Carp. D-sa a pus la *eșetera* pe d. C. C. Arion cu legile sale școlare, tot la *eșetera* l'a pus cu reforma legii sinodale și a consistorului superior bisericesc; la *eșetera* a pus pe d. Mișu Cantacuzino cu așa zisa repunere a Contenciosului; la *eșetera* a pus pe d. Marghiloman cu legile sale administrative; la *eșetera* a pus pe d. Delavrancea, trubadurul cu părul vălvoiu; la *eșetera* a pus pe d. Nicu Filipescu, cu legea înaintării în armată. Fără enunț e pus la *eșetera* d. Maiorescu, care a făcut fiasco cu numirile sale în diplomație; Toți fiind puși la *eșetera,* ca ori care *quibusdam aliis,* întreg Mesajul Regal e un *eșetera* politic.

Gh. Ghibănescu

Presiune nu biruință

Fiind-că nu-i a cîntat-o nimeni, d. Carp și-a cîntat singur biruința. O biruință cu totul extra-ordinară—despre care istoria nu va vorbi, însă, nici odată, fiind-că ea este produsul fantaziei d-lui Carp.

Domnul Carp, care de cînd face politică a umblat cu picioare de împrumut; care n'ar mai fi existat politicește, dacă n'ar fi fost inventată, pentru d-sa, opoziția milită;—cunoaște cu totul altfel istoria vieții sale politice.

Povestea aceasta a istorisit'o la întrunirea majorităților parlamentare, spunînd: A fost o vreme cînd am ramas singur și cînd eram atacat și de cei din dreapta și de cei din stînga și erau contra mea și alte forțe din țara aceasta. *Totuși n'am fost învins, ci am biruit.*

Dacă faptele ar corespunde adevărului, n'ar fi avut nevoe să le povestească eroul despre el singur. A fost atacat de toate partidele, atacat de ai sei—și avea contra lui și alte forțe: probabil palatul și poporul.

Și a ramas singur. Exilat ca Napoleon, d. Carp nu s'a dat învins. A luptat singur contra dreptei, contra celor din stînga, contra celorlalte forțe din țară, a luptat cu mare spor, căci a biruit. Un fel de omul mascat de la circul Sidoli din București, care se bate cu toți ceilalți boxeri și pe toți îi trîntește!

Pe cine a învins d. Carp, zeu că nu știm! A stat 15 ani în opoziție și a învins, la sfîrșit, amenințînd pe Rege, că se retrage din politică. Este oare o biruință a d-lui Carp, faptul că Regele s'a îndulosat de parmanentizarea sa în opoziție și i-a dărult puterea?

Este oare o biruință a d-lui Carp că d. Brătianu, care și-a recunoscut acum greșala, a cerut Regelui să treacă puterea domnului Carp?

Este oare o bruință să fi trecut cu cerșitul din tată în fiu—ales în opoziție de Ioan Brătianu, desemnat să iei puterea, trei zeci ani mai tîrziu, de fiul lui Ioan Brătianu?

Domnul Carp n'a putut birui, fiind-că n'a luptat. Șezătorile zeflemiste de la Țibănești, din București, calea Dorobanților sau în fine, din casa d-lui Naum de la Iași, zeflemelele pe care d. Carp le face de atîtea decenii—sunt zeflemele, nu lupte.

Și dacă ar fi fost numai ele, nu și cerșetoria politică, dacă Regele ar fi voit să înțeleagă că glasul țării, care a răsunat tare, cîntărește mai mult de cît glasul rugător al d-lui Carp—d. Carp n'ar fi putut vorbi de biruință, dacă un dar regal, capatat prin umilinți, poate fi considerat biruință.

Acesta le adevărul.

Dialog între cumnați

Prima consfătuire a majorităților parlamentare era să decurgă, în plină banalitate.

Domnul Carp a lăudat proiectele sale și doi politiciani de provincie, fără de nici o greutate, d. Grecianu de la Iași și d. Aslan, de la Galați, au asigurat guvernul de concursul majorităților.

A urmat, însă, un dialog între d-nii P. P. Carp și Jean Miclescu, cumnați, care a mai colorat puțin ședința banală. Că d. Carp n'a fost de părerea d-lui Miclescu nu trebuie s'o mai spunem, știut fiind-că primul ministru se ceartă tot deauna cu cumnații sei.

Domnul Miclescu este un aderent al intregirei partidului conservator și a spus-o, pe față, la întrunirea de alaltăieri: Domnul Miclescu are ca ideal o impreunare a tuturor energiilor conservatoare—și fiind că d. Miclescu nu este d. Grecianu de la Iași, a spus-o pe față.

Independența aceasta l'a froasat pe primul ministru, care nu s'a jenat să spună, că întregirea partidului este o chestie ce nu-l privește de cît pe el, că depinde numai de el, că o va face cînd va voi și că, în tot cazul, nu va consimți la împacare de cît cu condiția de a pastra intactă onoarea partidului seu.

Accese de grandomanie, venite din partea șefului junimist, n'ar trebui să mai mire pe nimeni. De și, de astă dată, accesul a fost mai violent, el tot nu se miară. Domnul Carp, asemenea Regelui Franței, a declarat că el este totul; partidul n'are să se amestice în chestia împăcării, dar nici partidul advers. Ci cînd va bine-voi să spună d. Carp: „mă împac", d. Take Ionescu se va supune cu drag.

Partea grandomană a declarațiilor făcute de d. Carp, cumnatului seu, importă deci, puțin, cu atît mai puțin, cu cît șeful nostru, înainte de d. Carp a declarat că nu se împacă.

Condiția împăcării impusă de d. Carp merită, însă, să fie discutată: „cu pastrarea intactă a onoarei partidului meu".

Ni se pare că onoarea unui partid constă tocmai în puterea și în omogenitatea lui. Dacă împacarea ar putea reuși, s'ar putea cinste mai mare pentru partid?

Partidul de astă-zi al d-lui Carp este departe de a reprezinta onoarea și este o reparație de onoare ce o pretinde sine qua non șeful nostru, cînd cere ca temelie de împacare, disolvarea Parlamentului, care reprezintă corupția, tîrgul de conștiinți—nu onoarea.

Dacă d. Carp n'a vizat imposibilitatea disolvării cînd a vorbit de onoarea partidului—ce a vizat atunci?

Iar dacă s'a gîndit la imposibilitatea disolvării, dacă, în adevăr, camerele de astă-zi reprezintă onoarea partidului seu, pe care vrea s'o păstreze intactă, regretăm că, după ce aproape 50 ani a speculat onoarea, a ajuns, la bătrînețe, să falsifice rostul ei—căci parlamentul carpist este emblema necinstei—nu a onoarei.

Ce-i cu depositele de lemne?

De ce administrația comunală nu se interesează, de cum stau lucrurile cu depozitele de lemne?

Iarna a sosit cu toate greutățile ei. Populația săracă, e mai îngrijorată de a avea cald în casă, chiar înainte de a avea cele necesare pentru hrană.

Iar în oraș este o lipsă complectă de lemne. Depozitele sunt goale, iar în hală, ici colo se găsește o căruță cu lemne, pe un preț exagerat.

Vina se aruncă asupra lipsei de vagoane.

Să recunoaștem că pînă în acest moment, aceiași anarhie domnește la gară. Nici o măsură n'a fost încă luată pentru a se ușura traficul și a se evita plîngerile atît de îndreptățite ale comercianților.

In privința lemnelor, lucrurile stau parcă altfel. Ne am interesat la gară și ni s'a răspuns, că direcția căilor ferate a prevenit pe negustorii de lemne, în timpul marei vacanțe, cu invitare de a se aproviziona din timp cu lemne, punîndu-li la dispoziție vagoane suficiente.

Negustorii n'au răspuns la această invitare, n'au profitat de înlesnirile, ce voia să le facă calea ferată.

Nu putem cunoaște motivele. Poate credeau a obține același rezultat mai tîrziu, pe un preț mult mai eftin.

Se prea poate însă, să fie adevărat și svonul, că refuzul a fost intenționat, pentru a provoca o lipsă de lemne și implicit o urcare a prețului.

Negutitorii au mers prea departe în planul lor. Astăzi e în adevăr o lipsă de vagoane, iar munca din păduri, nu numai că nu s'a redus, dar încă a sporit.

Rezultatul însă e dezastros. Depozitele sunt goale, prețul pentru mica cantitate de lemne ce se găsește e inabordabil, iar populația săracă e exploatată fără de milă.

De ce administrația comunală, nu se interesează, de cum stau lucrurile cu depositele de lemne?

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

BOALA GREA...

Cele mai proaspete știri cu privire la sîngerosul conflict tripolitan se pot rezuma cam în aceste laconice formule:

„Puterile au renunțat la ori-ce intervențiune—Blocarea Dardanelelor a fost numai amînată — Luptele continuă în jurul Tripolisului — Nici încăierările cele din urmă n'au fost încă decizive"..

Dacă mai adăogăm dezastrele inundațiilor, ravagiile holerei; dacă ne gîndim la apropiatele ciocniri „decizive" și la zilnicele condamnări ale tribunalelor marțiale, fără să credem chiar în „profanările de cadre", despre cari vorbiau depeșile recente, atunci înțelegem paginile pe cari le-a scris Guy de Maupassant în romanul „Sur l'eau", meditînd în timpul unei line plutiri pe apă la această stranie și groaznică manifestare a cruzimei omenești, a nesimțirii omenești: Războiul.

.. „Cînd mă gîndesc numai la acest cuvînt război, îmi vine ca o nebunie, ca și cum mi s'ar vobi de vrăjitorie, de inchiziție, de un lucru indepărtat, abominabil, monstruos, contra naturei ce nu se mai poate întîmpla.

Cînd ni se vorbește de antropofagi, de mîncători de oameni, noi zîmbim cu mîndrie, proclamînd că noi suntem superiori acelor sălbateci.

Cari sunt mai sălbateci, mai adevărați sălbateci? Acei cari se bat, pentru ca să mînînce pe cei învinși, sau acei cari se bat pentru a ucide, numai din plăcerea de a ucide?

Bieții soldați sunt aduși pe cîmpul de moarte, întocmai precum se aduc turme de oi, să fie tăiate la abatoriu. Ei se duc să moară pe cîmp, cu capul spintecat de o lovitură de sabie, sau cu pieptul ciuruit de gloanțe. Și la război sunt trimeși tot oameni tineri, cari ar fi putut munci, ar fi putut produce, ar fi putut fi folositori. Părinții lor sunt batrîni, sărmani, neputincioși; mamele lor care timp de 20 de ani i-au crescut, i-au iubit, i au adorat, i-au mîngâiat, așa precum știu mamele să iubească, vor afla de prin ziare, peste o săptămînă sau peste o lună, două luni, cum că copilul lor, băiatul lor, — copilul lor crescut cu atîta trudă, cu atîta grije, cu atîta dragoste, a fost ucis în vre-un șanț, a fost îngropat ca un cîine, după ce a fost străpuns de un glonte, sau a fost strivit ca o piftie sub o șarjă de cavalerie. De ce i-au omorît băiatul, copilul iubit, singurul lor sprijin, singura lor speranță, singura lor mîndrie, care era pentru ele mai scump de cît viața? Ele nu știu! Cine oare ar putea reda mamelor tot ce au avut mai scump în lume? Și pentru ce?

Răsboiul!... Să se lupte!... să omoare! să măcelărească!... Și noi avem în zilele noastre, cu civilizația noastră mult trîmbițată, cu știința și cu filosofia noastră la care credem că am ajuns, școli în care se învață cum să dușmănim oamenii, cum să i ucidem mai mulți de odată, fără nici o teamă de răspundere, să ucidem oameni nevinovați, cari își au familiile lor de sprijinit și de hrănit"...

Pe cînd scria lucrurile aceste, marele cugetător avea, de sigur, în vedere că Franța, pustiită în timpul glorioaselor războaie sub Napoleon, suferia încă de răul unei depopulări dezastroase, de care nu poate fi mîntuită și mîngâiată cu toate făgăduințele economiștilor, cu toate apoteozele poeților romantici.

Radica

Le Bargy în turneu

Artistul și actualitatea.—Un titlu de prisos.—Notele biografice.—Primele succese.—Le Bargy și Rostand.—„Connais toi!"

Intîmplarea a făcut ca, odată cu plecarea în turneu european a marelui artist francez Le Bargy, presa pariziană să se ocupe mult de acest fruntaș al scenei pariziene.

A fost în primul loc retragerea lui din rîndul societarilor Teatrului lui Molière, retragere care dete loc la aproape tot atîtea peripeții și dificultăți ca și acea a lui Coquelin aîné, de pe vremuri.

Apoi — cele două dueluri, unul cu un ziarist, celalalt cu un tînăr artist de la Comedia Franceză. Despre acest din urmă duel se spunea că ar fi în legătură cu ochii cei scînteietori ai frumoasei artiste Robinne. Dar lucrul nu este istoricește dovedit.

Cu toată renunțarea artistului, impresariul păstrează în afișele de turneu titlul de „artist al Comediei Franceze".

De altfel, credem, eă abia în Ianuarie încetează angajamentul prin contract între marea instituție artistică și ilustrul ei societar.

*

Le Bargy este născut la Paris, dar la vrîsta de 8 ani a părăsit Parisul pentru a urma pe tatăl său, care era inginer la căile ferate din Amiens. Tînărul Le Bargy a fost un elev distins al liceului din Amiens și la vrîsta de 17 ani dimpreună cu mai mulți colegi fundă ziarul „Vert-Vert". Cu această ocazie, el fu în corespondență cu Legouvé și Sarcey, care într'o scrisoare îl cinsti cu apelativul: „cher confrère".

In 1877 obținu premiul Academiei de Amiens, cu ocaziunea elogiului lui Grosset.

La Conservator fu elevul lui Got, care voia să facă din el urmașul lui Delaunay.

Tatăl său nu vroia să-l lese să urmeze cariera teatrală decît cu o condiție: „Nu-ți dau consimțîmîntul, decît dacă ai o aptitudine serioasă și dacă la prima încercare intri la Comedia Franceză".

In ziua cînd Le Bargy se prezintă la Conservator, bătrînul Got îi zise: „Ai fizic frumos și aerul unui băiat bine crescut; aș vrea să știu ce poți". Le Bargy declamă monologul din „Plaideurs" și apoi rolul Don Carlos din „Hernani"; acesta din urmă fermecă

pe bătrînul artist. In adevăr după 7 luni de studiu Le Bargy obţinu premiul întâi de comedie şi tragedie, cînd fu şi angajat la Comedia franceză.

Primii trei ani la Comedie nu l'au mulţumit, căci în tot acest timp a avut numai 32 roluri. Primind o propunere avantajoasă de la Teatrul Michel el voi să se retragă de la Comedie. Cînd se prezintă administratorului Comediei, Perrin, acesta îl rugă să rămîie, propunîndu i să-şi aleagă 3 roluri, în care să debuteze în cel mai scurt timp. Rolurile alese au fost Marquizul din Marquis de Villemer, Dorante în Menteur şi Perdican din „on ne badine pas avec l'amour" de Musset. Cum la Comedie e greşitul obiceiu, ca debutanţilor să se dea puţine recorduri, ultima piesă nici nu fu jucată.

De la această epocă, talentul artistului se desvălui din ce în ce mai mult în numeroase creaţiuni, astfel în piesele lui Lavedan, a lui Augier, a lui Dumas, a lui Pailleron. O creaţie originală e în rolul lui Ludovic XIII din Marion Delorme. Aci artistul denotă o flexibilitate rară, personajul ce-l reprezintă fiind sombru, monstruos, fără nici o asamanare cu caracterul lui Le Bargy.

Le Bargy a pus în scenă piesa Catherine a lui Lavedan, şi numai prin talentul său i-a dat o valoare mare. Tot el a dat renume mare piesei Margui de Priola.

Rolul lui Percinet din Romanesques a lui Rostand, a fost creat tot de acest artist. Cu prilejul repetiţiilor s'a stabilit o legătură strînsă între Le Bargy şi Rostand.

Ultima creaţie ca şi cea întâi denotă un talent şi o inteligenţă rară; piesele romane sunt interpretate şi montate în mod desăvîrşit de Le Bargy.

Acest mare artist e profesor la Conservatorul din Paris, iar cursurile sale sunt foarte gustate şi cele mai interesante din tot Conservatorul.

Le Bargy, deşi e cel mai tînăr societar al Comediei franceze, e cavaler al Legiunei de onoare încă din 1902.

In relaţiunile sociale, este un gentleman în toată puterea cuvîntului; iar conversaţia lui e spirituală, fină şi plină de seriozitate. E o plăcere să discuţi cu acest cult artist şi mai ales e un delisiu inexprimabil să-l vezi jucînd.

*

Intre piesele noui din repertoriul lui Le Bargy. se află şi aceea a lui Paul Hervieu: „Connais-toi".

Această piesă a lui Hervieu, a făcut o adevărată senzaţie la Comedia franceză, încît toţi s'au interesat să ştie în ce condiţiuni sufleteşti a fost scrisă. Autorul trăeşte aşa de sobru şi retras, încît nu se ştia nimic.

A doua zi după repetiţia generală d. *Miguel Zamacois* scrie în Figaro: „Opera lui Hervieu e o fericire pentru ascultători şi ziarişti, care multă vreme vor avea atîtea temple delfice cu inscripţia „Connais-toi", cîte coloane sunt într'un ziar".

Mr. *Francis Chavaccu* în Figaro zice: „In Connais-toi, Hervieu arată frumosul, măreţ şi superb, ceea ce dă piesei splendoarea tragediei. D. Hervieu arată lupta dintre ideal şi instinct şi lupta fiinţei morale cu forţele naturei".

D. *Robert de Flers*: „Nici odată arta d-lui Hervieu nu s'a afirmat cu mai multă evidenţă şi strălucire decît în Connais-toi, care are un caracter clasic. Cu o asemene operă, arta s'a îmbogăţit şi cîştigat în demnitate".

D. *Brisson* în „le Temps": „Connais-toi" e o operă clasică de o mare valoare psichologică. D. Hervieu arată părţi sufleteşti pe cari ceilalţi scriitori nu le relevă. In această piesă eu văd o reacţiune contra realismului sensual".

D. *René Doumic*, explică în „Revue des deux Mondes", pentru ce piesa Connais-toi a lui Hervieu a avut aşa mare succes: „Piesa are un caracter, care e semnul distinctiv al operilor bine primite: simplicitatea. Din toţi scriitorii de azi, nici unul nu posedă acest chip de exprimare direct, viguros şi precis, care se potriveşte aşa de bine cu clasicismul.

*

Iaşanii vor fi dară încîntaţi cu drept cuvînt de a fi dintre fericiţii cari pot aplauda o asemenea operă clasică, interpretată de o trupă din care face parte un mare artist ca Le Bargy. **A.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Novelli în auto-portret.—Iată în ce chip suggestiv s'a zugrăvit pe sine însuşi marele artist, eare va fi sărbătorit zilele aceste în oraşul nostru:

„Exteriorul meu, îl cunoaşteţi; natura n'a fost cu mine tocmai dornică. Dar închipuindu mi, că ar fi putut fi şi mai sgîrcită, mă mulţumesc cu ce mi-a dat şi-mi văd de treabă. De mult m'am obişnuit — ca şi publicul!

„De altfel poate că medalia are un verso mai bun.

„Inima e foarte tandră, dar imediat ce observă că e înşelată, are bătăi de „fiară sălbatecă". E adevărata expresie. Spirit prompt, foarte îndrăzneţ, observator minuţios, memorie care reţine foarte uşor, dar care uită tot aşa de uşor... mai ales răutăţile!

„Nervos şi temător ca o pisică, afectuos ca un cîine. Averea altora n'o invidiez, deşi marea sinceritate cu care mi exprim părerea în privinţa aceasta, a făcut să se creadă contrariul de multe ori.

„Tot aşa de gata la biue, pe cît de incapabil la rău, nu cunosc valoarea banilor, pe cari i-am cheltuit adesea fără să-i număr. şi cîte odată chiar... fără să-i am!

„Humor trist, deşi toată lumea crede contrariul, mă înveselesc uşor în campanie plăcută. Am patru mari pasiuni; arta, patria, antichităţile.., şi foarfecele cu care îmi tai singur părul!

„Bag de seamă că de actor nu prea am spus mare lucru, e din şiretlic.. cu acela, s'au însărcinat criticii şi încă foarte bine!"

*

Revistele ruseşti publică şi laudă noua operă a lui Maxim Gorki, „Scriitorul". E un epizod din chiar viaţa lui Gorki şi face psihologia primilor adepţi ai lui Lew Tolstoi, a influenţei sociale, morale, politice şi literare a lui Tolstoi în epoca de apogeu a defunctului apostol-literat.

*

Cu privire la sinuciderea lui Paul Lafargue, ziarele continuă să dee amănunte tragice şi... picante în acelaşi timp.

Aşa de exemplu, se arată cu cîtă pedantă răbdare a luat toate măsurile şi dispoziţiile înainte de sinucidere. A distribuit slugilor păserile din curte. Unele le-a trimis prietenilor săi. Unuia dintre amici i-a dăruit cînele său ciobănesc, scriindu-i să-l trateze cu bunătate, fără asprime: „să-i vorbească cu răbdare..."

*

La Teatrul de comedii din München s'a întîmplat un csz penibil. Urma să aibă loc al treilea matineu al dansatoarei Villany, în faţa unui public de invitaţi.

Se ştie că d ra Villany dansează *complectamente goală*, fără nici un văl şi tocmai această excludere totală a ori cărei cochetării asigura dansatoarei o importanţă curat artistică.

S'a putut constata după primul dans al primului matineu, că senzaţionala inovaţie comportă un efect mult mai moral şi mai decent de cît lascivităţile oficial recunoscute ale dansatoarelor de verieteu, cu pantalonaşii de dantelă.

Iată însă că reprezentaţia fu întreruptă deodată de apariţia unui poliţist, care arestă pe directorul teatrului şi pe dansatoare dîndu-i în judecată pentru atentat la bunele moravuri.

Publicul a fluerat pe poliţist. Şi încă în cursul nopţii s'a adresat poliţiei un protest semnat de cei mai distinşi artişti şi literaţi din München.

*

Literatura rusă e de la o vreme în doliu.

Prozatorul Alboff şi poetul Fofanoff au murit de curînd în mizerie, lăsînd pe urma lor neveste şi copii.

Ivan Konovaloff, scriitor rustic, s'a sinucis, tot aşa şi poetul polonez Idzikovski, poetul Ceceglof (Leontief), Victor Hofman şi prozatorul Mtlovski.

Toţi s'au prăpădit în mizerie, în nebunie, sau în actul desperat al sinuciderii.

*

In Franţa populaţia muncitoare se ridică, cuprinzînd şi armata la 20.700.000 persoane, adică 53 la sută din populaţia totală.

Din populaţia activă 43 la sută sînt agricultori. In industrie 1.551.000 s'nt ocupaţi cu fabricarea îmbrăcămintei, 914 000 cu industria textilă, cu metalurgica 828.000, şi în urmă vine celelalte industrii.

*

In oraşul Mord Dacota din America se va desveli cu mare solemnitate şi cu participarea autorităţilor, statuia marelui scriitor Henrick Ibsen, ridicată de norvegienii răzleţiţi prin America.

*

A apărut „Sănatatea" cu data de 15 Noembrie, avînd un foarte bogat sumar ştiinţific şi cuprinzînd obişnuitul supliment literar şi amuzant „Viaţa fericită".

*

STRUNA ZILEI

LINIŞTE CA 'N VARŞOVIA...

«...Zilele următoare vasele noastre au bombardat localitatea de unde veneau contingentele inamice.

De atunci situaţia s'a îmbunătăţit şi domneşte liniştea...»

Raport italian.

Linişte e, cît se poate;
Nici alarme, nici cuvinte...
In acea localitate
Au rămas numai morminte.

LE BARGY

celebrul artist-societar al Comediei franceze

însoţit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neaţional, două reprezentaţii extra-ordinare:

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marţi 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

şi

CONNAIS-TOI

Piesă în 5 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

INFORMAŢII

❑ *Consiliul superior al magistraturii a judecat şi condemnat ieri pe magistratul I. Lecca, judecătorul de instrucţie de la tribunalul Suceava, la doi ani suspensiune, pentru luare de mită.*

Exact aceeaşi pedeapsă fusese aplicată d-lui Rugină, fost preşedinte al trib. Roman, pentru o simplă neglijenţă.

Consiliul superior al magistraturii, a dovedit, ast fel, odată mai mult, că este cea mai odioasă expresie a nedreptăţii şi a servilismului, către ministru.

❑ *Domnul general Averescu a fost numit şef al statului major general; d. general Coandă, a fost numit inspector general al artileriei de cîmp, funcţie ce a fost despărţită de comandamentul cetăţii, la care a fost numit d. general Zottu.*

❑ Domnul Scorţescu, deputat de Iaşi, face multă reclamă în jurul unui proiect ce a depus, privitor la înfrînarea cartelurilor.

Despre valoarea lamentabilă a acelui proiect, ne am pronunţat la timp, cînd astă vară, d. Scorţescu îşi publicase proiectul „din iniţiativă parlamentară", semnîndu l numai... el.

Voim să relevăm acum, că d. Scorţescu a dat de ştire ziarelor, că proiectul seu a fost semnat de 50 deputaţi. Numărînd noi semnăturile, am constatat exact 25 semnături, numărînd şi pe acea a d-lui Scorţescu.

Nici macar jumătate din deputaţii Iaşului, n'au semnat celebrul proiect. Din 16 deputaţi, au subscris numai 6, de fapt numai 5, de oarece între cei 6 figurează şi d. Scorţescu.

Intrebăm, de pură, curiozitate, de ce n'a iscălit ilustrul şef dela Iaşi, d. Grecianu?

❑ Discuţia la Adresă va începe probabil în ziua de 24 c, Raportor va fi ales d. Virgil Arion,

❑ D. St. Tălăngescu, comisarul gării Iaşi, a fost avansat director cl. III, şi mutat la poliţia Tecuci.

❑ Noile budgete vor fi prezintate Camerei după vacanţa Crăciunului.

❑ Intre noii pensionari ai Statului, figurează şi d. G. Roseti Solescu, fost ministru plenipotenţiar, care are 32 ani de serviciu.

❑ *Noua mişcare în armată.*—Din regimentele din garnizoana Iaşi, au fost avansaţi următorii ofiţeri la gradul de locotenent: sub-locotenentul Castano Eduard, din regimentul 7 roşiori, mutat în regimentul 2 roşiori; sub-locotenentul Softa P., din acelaşi regiment, avansat şi mutat în regimentul 10 călăraşi.

Mutaţi fără avansare, după cerere: sub-locotenentul Ion Dimitriu, din regimentul 8 Dragoş No. 29, în regimentul Ştefan cel Mare No. 13; sub-locotenentul Sîncă S. Ioan, din regimentul 15 Războeni, în regimentul Ştefan cel Mare No. 13; sub-locotenentul Pălăgeanu Em. din batalionul 4 Vînători, în batalionul 3 Vînători, şi sub-locot. Ulea D. Octav, din batalionul 3 Vînători, în batalionul 4.

❑ **De la societatea Educatoarelor romîne**—Eri a avut loc conferinţa d-nei Ella Negruzzi, Inspectoară, la care a asistat un public numeros şi select. D-sa a vorbit despre: Femeea romînă, arătînd că inteligenţa şi moralul ei a stat până în secolul al 19, înăduşite din pricina împrejurărilor fatale în care s'a găsit ţara noastră. Caracterizează pe Moldovancă, prin indolenţă şi prin lipsă de spirit practic, pe Munteancă prin vioiciune, iar pe Transilvăneancă prin pricepere şi spirit economic.

Vorbind în general, d-na conferenţiară distinge în femeea romînă patru categorii de femei. Insistă asupra calităţilor femeei de la ţară, care după ce poartă toată greutatea casei şi merge şi la cîmp, apoi să alege cu înjurături şi batae din partea barbatului. Pe femeea de la mahala o arată ca pe cea mai puţin conştientă, care nu face decît să imiteze defectele clasei de sus. Singura femee care se distingea până acum prin spiritul ei filantropic, era femeea din clasa de sus; dar în timpurile din urmă a început a se dovedi şi femeile profesioniste.

După ce citează cîteva femei care s'au distins pe cîmpul literelor, d-na conferenţiară spune că femeia romînă în definitiv este inteligentă, are inimă bună, dar voinţa nedisciplinată. Părerea d-sale este că dacă femeea s'ar bucura de o educaţie mai raţională, ar fi un element mai bun, de cît femeea din alte ţări.

Conferinţa a fost plină de multe observaţii juste, iar distinsa conferenţiară a ştiut să comunice asistenţei multă căldură şi interes.

Pentru joi 1 Decembre, va vorbi tot despre Femeea romînă, însă din punct de vedere social, d-na Maria C. Buţureanu.

❑ Au apărut: „Tipuri sociale": intrigantul, Arivistul politic, Parazitul politic, Nihilistul intelectual, Arivistul literar, Funcţionarul arivist, de N. Zaharia. Un volum, 1 leu 50 bani; ediţie de lux, 2.50.

❑ A apărut „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, cu următorul sumar:

Noutăţi: Ideia conservatoare.—Revoluţia din China.

Politică: C. Rădulescu-Motru.—Învăţătorii şi politica.

Chestiuni Culturale: N. I. Apostolescu. Arta de a citi.—Emil Isac.—Lipsa unui teatru românesc în Transilvania.

Literatură: Th. D. Speranţia.—Ioniţă şi Radu Negru Basarab (amintiri).—I. Chiru-Nanov. — In preajma Ceahlăului, (cu ilustraţii).

Polemice: D. N. Burileanu: Un răspuns d-lui Pîrvan.

Insemnări: Din discursul d-lui I. C. Brătianu.—Ieftenirea traiului.— Artă şi skating.—De ce înjură Romînul.

Revista revistelor: Raţiunea.—România creştină. —Viaţa Românească.—Revue internationale de sociologie. — La Revue.—Kunstwart.

Memento.

❑ Stefan Straciuc din Tomeşti, a fost numit pe ziua de 15 Noembre, în postul de pădurar cl. III, la pădurea statului din Tomeşti, în locul lui Gh. Nichita, dimisionat.

❑ Comitetul societăţei funcţionarilor publici, a adresat un călduros apel către Camera de Comerciu din localitate.

Prin acest apel, se arată, că societatea există de 30 de ani, în care timp a acordat ajutoare, în sumă de 3,524,385 lei şi 99 bani.

Comitetul roagă Camera de comerciu, să acorde societăţei o subvenţie anuală.

❑ Raidul, pe care un grup de 26 ofiţeri, l'a efectuat între Iaşi, Roman şi Vaslui, s'a terminat azi.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de anghină difterică.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, va fi convocat pentru luni, la oarele 5 p. m.

Are a resolvi mai multe chestiuni importante.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

❑ **I. Agîrbiceanu între 2 Academicieni.**—Agîrbiceanu e popă din Ardeal, dar e şi literat şi nuvelist de samă. El ţine recordul literaturii estetice împreună cu Goga; unul poet, altul prozator; dar amîndoi scriitori de talent. Despre acest scriitor Academia Romînă s'a pronunţat în chip deosebit prin pana a doi membrii: N, Naum, şi N. Iorga.

D. Anton Naum în calitate de raportor la premierea volumului de nuvele: In *„Intuneric"* se pronunţa defavorabil „Autorul îşi mărgineşte imaginaţia numai în lumea boarilor a pădurăriţei, a vînătorilor, a căutătorilor de comori, a ucigaşilor, a boalelor alcoolice, a sinucigaşilor. Finţele care se strecoară, sub ochi sunt sdrenţoase, slute, mute, hidoase; unele se spînzură, altele se îneacă". Iar mai departe: în locul acestor povestiri obositoare, de un realism revoltător, trivial şi anormal, care caută ceia ce e rău, diform, hidos şi imoral în natura sufletului şi a corpului, nu era mai bine să ne dea autorul nuvele împărtăşite de raza idealului!

D. Naum se pronunţă contra premierii cărţi *„In Intuneric"*, la 26 Mai 1911 (Anale Academice, Seria II, vol. XXXIII p. 194 reg).

Cu totul de alt-fel vorbeşte d. N. Iorga, despre acelaşi Ion Agîrbiceanu.

Doi scriitori ardeleni stau astăzi în fruntea literaturii tinere de acolo. Oct. Goga şi preutul Ion Agîrbiceanu. Amîndoi au adus o notă nouă, sinceră şi simpatică; o adîncă iubire pentru cei mici şi săraci, pentru cei muncitori şi nerăsplătiţi, pentru acei prin care se ţine lumea de sus.

Cît priveşte pe d. I. Agîrbiceanu, acesta e de sigur un scriitor fără artificii. Dar artificiile nu sunt arta. Ea rezultă din acţiunea firească, inconştientă chiar, a sufletelor cari cuprind în ele acest rar şi însemnat dar, alcătuit din adevăr şi bunătate. La preotul de sat din Ardeal, al cărui nume, lăudat în Academia noastră, (şedinţa de la 23 Mai 1911) pentru întâia oară, a mai fost auzit aci, nu e nici o expresie, nici o formulă sumbră de dorinţi de a face efect, nu e nici o frază în care să se simtă mulţumirea de sine a omului, care socoate că a cîştigat o plăcere mai mult pentru omenire. Scriitorul dispare cu totul... şi atunci ca de la sine vin înaintea noastră bătrîni cari se iubesc în vechea casă a fericirilor îndelungate, văduvele cari plîng pe urma vacii pierdute, ca pe urma unui prieten, şi pînă şi cerşetorii cari cad la un colţ de drum vagabonzi cari aduc cu ei binecuvîntarea... (N. Iorga) „partea romînilor din Ardeal în cultura romînească". (Anal. Acad. II, XXXIII 867).

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.60	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.40	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Se gospodăreşte cu atita cinste la eforia spitalelor Sf. Spiridon, că nu sunt fonduri pentru funcţionarea pavilioanelor de izolare din strada Muzelor.*

Ca să-şi procure venituri, eforia a rîdicat la 3.50 lei pe zi, de la 1,50, plata pentru întreţinerea bolnavilor străini, cu condiţia să plătească pentru zece zile înainte.

❑ *La ministerul de instrucţie se întruneşte mîine, Sîmbătă, pentru prima oară, comisia însărcinată cu elaborarea unui proiect pentru reforma învăţămîntului superior.*

In ce priveşte Universitatea din Iaşi, ministrul a ţinut ca ea să fie reprezentată prin doi profesori capabili—domnii Riegler şi I Simionescu—şi prin ignorantul Bogdan.

❑ *Inspectorul judecătoresc al tribunalelor, d. Panaitescu, a sosit în Iaşi, în inspecţie.*

Este foarte greu magistraţilor să se înţeleagă cu inspectorul, care ie surd.

❑ *Un important articol asupra contenciosului administrativ, datorit d-lui A. A. Badareu, autorul legii din 1905, va apare în numărul de mîine al revistei* **Romînia viitoare.**

❑ *Despre Ferdinand Lassalle, d. Cuza a zis, în ultimul seu curs universitar, că a fost neguţitor de haine vechi.*

Se va comunica biografilor decedatului jidov de la Breslau, cari, probabil, nu ştiu, că Lassalle făcea asemenea comerţ ambulant.

❑ *Despre incidentul dintre doamna dr. Puşcariu şi d, dr. Socor s'a vorbit în ziar. D-na dr. Puşcariu, într'un raport adresat eforilor, a arătat cum sunt tratati bolnavii, din punct de vedere al ignoranţii, de d. dr. Socor, care a cerut ca invinuirile ce i se aduc să fie anchetate.*

Domnul profesor dr Bejan a făcut ancheta şi urma să înainteze raportul. Dar i s'a dat de ştire că nu mai este nevoe de raportul seu, de oare ce epitropia a vidat ea singură incidentul.

L'a vidat, după ordinul d lui Grecianu, mutînd pe d-na dr. Puşcariu de la secţia bolilor de ochi, la secţia de primire a bolnavilor.

Vrea să zică, este perfect adevărat că d. dr. Socor orbeşte bolnavii, cari sunt trimişi în secţia lui, căci altmintreli de ce ar fi fost oprit anchetatorul să-şi înainteze raportul?

❑ *Nu credem să fie adevărat, ceea ce se crede în cercuri politice, că dialogul între domnii Carp şi Miclescu ar fi fost ticluit d'inainte.*

Nu credem, fiind că d. Miclescu este un partizan al împăcării ; iar fiind în Iaşi acum cîte va zile, a spus despre cumnatul său :

Nu-i chip să faci politică cu Petrache: il a un trou dans la tête.

De-ar avea numai una!

❑ *La un frig de zece grade, aproape toate cişmelele din oraş sunt înghetate, din care cauză se simte mare lipsă de apă.*

Trebue să ne aşteptăm deci, să n'avem apă cînd iarna va deveni mai grea şi iarăşi ne vom întoarce la bietele fîntîni —pe cari le-am hulit atît.

❑ Domnul Durma, sub-directorul general al închisorilor, va sosi mîine în Iaşi, pentru a face tabloul de graţieri şi reduceri de pedepse, cu prilejul serbătorilor de Crăciun.

Din Iaşi, d. Durma va pleca, împreună cu d. procuror de Curte M. Ghinea Ionescu, spre a face tablourile la Pîngăraţi, Ocna şi celelalte închisori din Moldova.

❑ Sinuciderea unui comerciant.

La Piatra-N., s'a sinucis astă-zi comerciantul Mauriciu Cerbu.

El fusese citat pentru astă zi la tribunal, să prezinte bilanţul şi registrele, avînd a fi declarat în stare de faliment.

Sinucisul a sucombat.

❑ **Bărbierii şi repausul duminical.**—Patronii bărbieri şi frizieri, au adresat o nouă cerere camerei de comerciu, cu privire la repausul duminical.

*

In această cerere ei arată, că chiriile s'au urcat simţitor, iar traiul se scumpeşte în fie-ce zi.

Faţă cu accastă stare, felul cum s'a reglementat repausul duminical le causează daune mari şi cere o modificare cît mai repede posibil.

*

Se ştie că pentru bărbieri s'a făcut o excepţiune şi anume li s'a permis a funcţiona Duminică pînă la ora 12 din zi, urmînd apoi să ţie prăvăliile închise pînă Luni, la ora 12.

Ori, de astă dată patronii bărbieri, cer să li se permită a ţinea Duminica prăvăliile deschise pînă la ora 4, iar Luni, să aibă dreptul a deschide prăvăliile de dimineaţă.

Cît pentru personal să nu se bucure de repaus, de cît tot de la ora 4 p. m.

*

La rîndul lor, lucrătorii bărbieri sunt nemulţumiţi de această intervenţie a patronilor. Ei se vor întruni zilele aceste, pentru a redacta un proiect.

❑ **Budgetul judeţului.**—Consiliul judeţian s'a întrunit azi, la orele 11 a. m., sub preşidenţia d lui Leonida Gatoschi, şi în asistenţa d-lui C. Negrutzi, prefectul judeţului.

*

D. Fara, secretarul consiliului judeţian, dă cetire budgetului judeţului, pe anul 1912—1913.

Multe capitole se citează fără nici o discuţiune.

O discuţie mai mare a provocat cererea d-lui Roiu, revizor şcolar, de a i se spori la 250 lei pe lună diurna pentru inspecţiile ce urmează să le facă la şcoaleie rurale.

D. Roiu afirmă prin cererea sa, că şi în trecut judeţul acorda diurne mai simţitoare.

D, Fara, răspunde la aceasta, că nici odată nu s'a acordat o diurnă mai mare de 80 lei pe lună.

D. Negrutzi, declară, că judeţul se găseşte în imposibilitate de a acorda o diurnă mai mare de 100 lei pe lună, cu toată buna voinţă ce ar avea s'o facă.

Consiliul admite diurna de 100 lei şi un spor de 50 lei pe lună la diurna d lui Petroff sub revizor şcolar.

Prin noul budget se acordă şi o diurnă de 450 lei pe an, ca îndemnizare protocerului oraşului, pentru inspecţiile ce le face în judeţ.

*

La suma prevăzută pentru indemnizarea comisiunilor ocupate în comunele rurale cu pretacerea dărilor, d. consilier Ciolan, cere a se fixa itinerarul, ţinîndu-se în samă şi zilele necesare pentru transportul membrilor comisiunii, de la o comună la alta.

Prefectul răspunde că itinerarul se face, de către administraţia financiară, iar în ceia ce priveşte îndemnizarea se va ţinea în seamă, la fiece dată în parte.

*

Se votează apoi bugetul în total, care se cifrează cu 370 652 lei şi 25 bani la venituri, şi 368,278 lei şi 15 bani la cheltueli, avînd astfel un escedent de 2,374 lei şi 10 bani.

Se votează apoi bugetul extraordinar, care se cifrează cu 20,840 lei şi 83 bani la venituri şi 18,797 lei la cheltueli, echilibrîndu-se cu un escedent de 2043 lei şi 83 bani.

*

D. *C. Negruzzi*, luînd cuvîntul, mulţumeşte comisiunei pentru osteneala ce şi a dat cu întocmirea bugetului, şi arată, că prin noul buget, s'au introdus sumele necesare, pentru îmbunătăţirea liniilor telefonice, pentru cumpararea unui local de administraţie la Bivolari, pentru înfiinţarea de grajduri necesare la îmbunătăţirea rasei cailor, pentru clădirea unui palat de administraţie şi de judecătorie, la Podul Iloei şi s'a sporit ajutoarele pentru elevii săraci şi unele lefuri ale funcţionarilor.

*

Şedinţa s'a rîdicat la ora 1, declarîndu-se închisă actuala seziune.

❑ D. Orighen Carp a fost numit director cl. II la poliţia din Roman.

❑ D. Al. Checais, inspector cl. II la c. f. r., a fost avansat la gradul de inginer şef cl. I.

❑ Mai mulţi farmacişti s'au plîns medicului şef al oraşului, de oare care neajunsuri ce li se fac la vamă, unde li se refuză predarea medicamentelor, care au etichete alte, de cît cele cunoscute de funcţionarii vămei.

❑ Lucrarea de 265000 luată de societatea „Vulturul" s'a dat spre executare, vice-preşedintelui societăţii Vasile Antoniu, care va angaja mai mulţi membri ai societăţei.

*

— Scoala de adulţi pentru desemn cu aplicaţii la meserii şi industrii de sub conducerea d lui A. D. Atanasiu se va inaugura la 27 Noemb. c. în localul societăţei „Vulturul" str. Alexandri 9. Inscrierile se fac la sediul societăţei.

*

— Banca populară de meseriaşi „Casa Muncei" pornită din iniţiativa societăţei „Vulturul", în urma aprobărei centralei băncilor populare, se va constitui definitiv Duminică 27 Noembrie a. c. în localul societăţii „Vulturul".

Subscrierile se primesc pînă la această dată, cînd se va face şi alegerea consiliului de administraţie.

*

— Consiliul tehnic al societăţii de intreprinderi „Vulturul" a fost numit în persoana d-lor V. Antoniu, Raimondo Scolari şi Filip Guglielmeti.

*

— Societatea „Vulturul" a hotărît să facă o cesiune pentru suma de 50 000 lei asupra contractului pentru şoseluirea şoselei Ţibana—Ţibăneşti şi construcţia de poduri şi cantoane, care se execută de antreprenorul V. Antoniu, în numele societăţii.

*

— Duminică 27 Noembrie, va avea loc adunarea generală a ţuturor secţiunilor societăţii „Vulturul", în localul său.

❑ La supra licitarea de astăzi a palatului fost Gr. Sturdza, str. Lascar Catargi, preţul cel mai mare—190,000 lei—a fost oferit de d. Şt. Negruzzi, asupra căruia palatul a fost adjudecat definitiv.

❑ *Pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu, vor fi amenajate pentru pavilioane de holerici.*

❑ Inspectorul judecătoresc al tribunalelor, a plecat astăzi să inspecteze judecătoria rurală din Podul-Iloaie.

❑ Ni se scrie din Huşi, că d-ra Agripina Dima, absolventă a Azilului Elena Doamna, învăţătoare cu titlul definitiv, care suplinea pe d. institutor Manolescu, detaşat la Birlad, a fost înlocuită prin d-ra Ştefănescu, care nu posedă alt titlu de cît acela de a fi *absolventă a şcoalei profesionale* din Huşi.

E de notat, că faptul acesta, aprobat de d. Ministru Arion, e în contrazicere flagrantă şi cu vederile d-sale, căci d. Arion, a dat o circulară cu cuprinsul că nu se va mai numi ca învăţătoare nici o absolventă a vre unei şcoli profesionale.

Sau poate crede d. Ministru, că dacă o absolventă de şcoala profesională nu poate ocupa un post de învăţătoare la sat, apoi în cel de institutoare la oraş va străluci prin aptitudini şi dispoziţiuni didactice?

Dar aceasta nu e un caz izolat, la Huşi e o sistemă, căci aici îndată ce e nevoe de suplinit vre'un institor sau institutoare, numai de cît să recurge la concursul unei absolvente a şcoalei profesionale locale.

După cum vedem moravurile se asanează din ce în ce mai mult.

❑ D. I. Găvănescul va fi suplinit la cursul seu universitar în tot timpul sesiunei parlamentare, de d. Ilie Ghibănescu, profesor la gimnaziul „Grigore Ghica" din Dorohoiu.

❑ **Judiciare.**—Eromonachul Paisie Moroşanu, fost mare eclesiarcu al mînăstirei Secu, dat judecăţii pentru lipsa unui panaghir din inventariul mînăstirei, a fost condemnat astăzi după divergînţă, să plătească casei bisericelor 300 lei.

— Comerciantul S. Zingher, a fost condemnat astăzi la 300 lei amendă pentru faliment, iar comerciantul H. Lupu, la două luni închisoare.

— Procesul falimentului Kahane şi Briess se va judeca la 7 Decembrie, la secţia II a Curţii.

— La s. II a Curţii, se judecă astăzi importantul proces prin care domnii Cîmpineanu cer anularea testamentului defunctei Alexandrina colonel Rosnovanu.

— Procesul Melaniei Petrescu, cunoscuta conrupătoare de minore, a fost sorocit să se judece la 12 Ianuarie, la s. I a tribunalului.

— Domnul Gheorghiu, şeful depozitului R, M. S. din Iaşi, parte civilă în procesul Van Sanen şi complicii, a cerut tribunalului să institue sechestre provizorii asupra averei mai multor din complici.

❑ Artistul distins şi elegant al Parisului, marele *Le Bargy*, va reprezenta la Teatrul Naţional din Iaşi, însoţit de o trupă de elită, Luni 5 Decembrie a. c. **„L'Ami des fémmes"** comedie în 5 acte de Dumas fiul şi Marţi 6 Decembrie **„Le Respect de L'Amour"** comedie într'un act de Lionel Laraze şi **„Connais-Toi"** piesă în 3 acte de Paul Hervieu.

Cel mai select public ieşan şi-a procurat bilete de intrare de la agenţia „Thalia" (Maximovici)

❑ Domnul Athanasovici, cunoscutul avocat din Bucureşti, va face o dare de seamă asupra congresului avocaţilor din Iaşi.

Darea de seamă va apare în revista *Dreptul*.

❑ Noul program de astă seară Vineri (8 Noembrie) al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele :

Aventurile lui Cyrano de Bergerac, grandioasă comedie cavalerească de Guillot şi Saix. Bogată şi specială punere în scenă, interpretare magistrală

Cicatricea, roman contimporan însufleţit.

Rozalia nu are holeră, scene comice.

Talismanul vagabondului, comedie.

Sacrificiul indianei, scene din viaţa şi moravurile peilor-roşii.

Little Moritz face un drum foarte urgent, scene comice cu simpaticul actor.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultaţiuni 3—6 p. m.

— **Strada Ştefan cel Mare No. 6** —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

Arestarea arabilor suspecţi

Roma —Agenţia Stefani comunică că la Tripolis, se fac arestări în mase de Arabi suspecţi. La percheziţiile ce li se fac, se găsesc arme şi muniţiuni în cantitate suficientă.

LUNI 21 NOEMBRIE

Marele Novelli

Va juca după cererea generală în loc de *Femeia Indărătnică*

Moartea Civilă

Dramă în 4 acte de Giacometti

Biletele cumpărate rămîn valabile.

Ultima oră

Bucureşti 18 Noembrie

PARLAMENTUL

CAMERA

Şedinţa se deschide la orele 2 30

Prezidează d. Săulescu. Pe banca ministerială, d-nii Carp, Marghiloman şi Neniţescu.

Reforma electorală

D. Ghiulea depune o interpelare, în numele ţăranilor, pe care îi reprezintă.

D sa întreabă dacă faţă cu mişcarea intreprinsă de partidul liberal şi de cel conservator-democrat pentru reforma electorală, n'ar fi timpul ca şi partidul de la guvern să se unească cu celelalte două partide, pentru a se aduce cît mai curînd la îndeplinire reforma electorală.

Diferite interpelări

D. *Stefan Ioan* cere dosarul alegerei de la Baia din jud. Suceava, şi documentele privitoare la sătenii condemnaţi pentru rebeliune, precum şi actul de donaţiune făcut de d. Alex. Cantacuzino Paşcanu, în preajma alegerilor din Fălticeni.

D. *Pompiliu Ioaniţescu* cere dosarul cumpărărei casei din Buzeu pentru a a se instala acolo liceul naţional. Tot d. Ioaniţescu cere dosarul afacerei de la Rucăr.

D. *Ion Miclescu* anunţă o interpelare, cu privire la suspendarea unor magistraţi din Suceava.

D. *Nicuşor Fleva* anunţă o interpelare, cu privire la administraţiunea căilor ferate şi a sprijinului, pe care această administraţiune îl dă agriculturei.

SENATUL

Nefiind nimic la ordinea zilei, senatorii trec în secţiuni.

CONDEMNAREA UNUI MAGISTRAT

Bucureşti.—Consiliul superior al magistraturei, a aplicat pedeapsa avertismentului d-lui Victor Ionescu, membru de şedinţă la trib. Suceava.

Judecătorul de instrucţie Leca, a fost condemnat eri, la suspendare pe timp de 2 ani.

EXPLOZIA UNEI ŞALUPE

Toulon.—In timpul manevrelor, o şalupă a cuirasatului Voltaire, *a făcut explozie.*

Majoritatea personalului a fost grav rănită. Un marinar a fost ucis.

Războiul Italo—Turc

Bombardoraa fortului Sejksaid

Tripolis.—Din Benghazi se anunţă că grupuri de trupe duşmane, înaintează asupra poziţiilor italiene. Duşmanul a fost respins. In ultima luptă italienii au avut 22 morţi şi 44 răniţi.

Agenţia Reuter, află că un vas italian a început bombardarea fortului Sejksaid.

CURAJUL ARABILOR

o grupă de arabi, atacă un regiment

Roma. — Agenţia Stefani, relevează, marele curaj al Arabilor, care deşi puţini la număr, nu se sfiesc de a ataca regimente întregi.

Eri o grupă de Arabi, au atacat regimentul 93 infanterie, care era în marş, împrăştiindu-l.

Condemnarea atentatorului din Viena

Viena.—Curtea cu juri, a condemnat pe lucrătorul Negus, care a tras asupra Băncei ministeriale, la 7 ani, de muncă silnică.

Italia renunţă la blocarea Dardanelelor

Constantinopol. — Poarta, a comunicat ambasadelor străine, că Italia, a renunţat definitiv la blocarea Dardanelelor.

Avis important

Către domnii: proprietari, arendaşi de moşii şi de păduri

Am onoare a aduce la cunoştinţa d-lor proprietari, arendaşi de moşii şi de păduri, că s'a deschis în Iaşi **Strada Lăpuşneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina şi Ungaria, în baza autorităţilor Ministerului de Interne No. 5500.

D nii proprietari, arendaşi de moşi, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de aşa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului, **ALBINA. Lăpuşneanu No- 25 ;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înţelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomeraţiilor de cereri.

DE INCHIRIET

LOCUINŢE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi şi 2 odăi cu bucătărie, şoproane bune, ogradă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite şi vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

Student Matematici

caută meditaţii—de preferinţă Matematici. **Sf. Teodor 6.**

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *Bucureşti—Strada Silvestru No. 24.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa .d-lui* **I. Buiuciiu,** *strada Veche No, 26*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile şi farmaciile din ţară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

Bucureşti.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

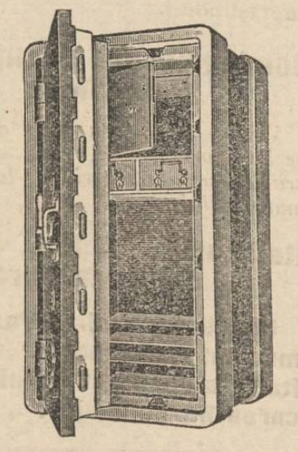

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrîș la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La administrația ziarului

se primesc

anunciuri cu prețuri convenabile

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe No. 52395 4|4 — Lei 150,000 pe No. 37161

Lei 120,000 în 6 premii a Lei 20,000

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3. — 1|2 Lei 6. — 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,00 coroane do precum și mai multe sute de dan avute din toate țările doresc căsăt rie urgentă. Reflectanți serioși (vent. fără avere) obțin informațiu gratuite scriind la adresa „FIDES Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1452 – Duminică 20 Noembrie 1911

Economii Budgetare

Ar putea să pară cuiva ca ceva nepotrivit, ceva din alte vremuri, ca să se vorbească de economii, cînd ne aflăm în faţa unui budget, cum e cel al Statului nostru, care din an în an creşte şi ceea ce e mai mult, din excedente.

Şi cu toate acestea nu budgetele mari sunt totdeauna semnul prosperităţii generale.

Veniturile mari dau de multe ori loc la ilusiuni. Statul este îndemnat la cheltueli mari. El ca şi mulţi particulari, cari cîştigă mai uşor, nu se gîndeşte a strînge pentru vremuri grele, ce pot veni. Particularul îşi croeşte un traiu comod, iar Statul face creaţiuni noi, de multe ori fără utilitate mare, pentru cetăţeni. Fie-care însă îşi zice, că trebue să cheltuiască, pentru că veniturile curg uşor şi pentru că ele sunt respectabile ca cifră.

Un mare principiu domină astă-zi materia financiară a Statelor moderne, şi acela e publicitatea. Şi e uşor de înţeles însemnătatea lui. Fără el se putea dispune altă-dată „de nobis sine nobis", dar astă zi aceasta e în o măsură oarecare cu neputinţă. Ar trebui însă să ajungem acolo, ca aşa ceva să nu poată exista, nici într'o măsură, cît de mică şi neînsemnată.

Şi iată de ce zic acestea.

E natural şi logic că contribuabilii, cari plătesc dări la Stat, ori alte autorităţi constituite, ca judeţul, comuna, să ştie nu numai că au a plăti şi chiar plătesc, dar şi ce se face cu banul plătit de ei.

Dar în realitate ce se întîmplă. Pe cît de largă publicitate se dă operaţiunelor de strîngere a dărilor, începînd de la comisiunile de recensimînt, cari vizitează pe fie-care contribuabil la domiciliu, pe atît de parcimonioase se arată zisele autorităţi cu întrebuinţarea fondurilor. Statul face o lege budgetară, pe care ce e dreptul o publică în Monitorul Oficial şi ca să se arăte că e econom, econom mai ales faţă de publicitate, nu publică acel budget de cît în număr foarte restrîns de broşuri sau volume. Nici chiar autorităţile dependente de el, nu-l pot avea.

Şi aici trebue să tac mea culpa. Am greşit cînd am zis, că Statul nu face economii. Dar aceasta atunci, ce e? Dar dacă e vorba de a se şti, cum au fost întrebuinţate fondurile, dacă legea budgetară s'a respectat, atunci trebue să aşteptăm ani de zile, după expirarea unui exerciţiu. In adevăr, controlul şi observaţiunile Curţei de Conturi asupra unei gestiuni, se face după patru ori cinci ani şi cîte-odată mai tîrziu după ce el s'a isprăvit.

Cetăţeanul care ar vrea să-şi dea samă de ce s'a făcut cu banii lui, trebue să aştepte cam mult trebue să se înarmeze cu rabdare. Dar nu numai atît. El trebue să stea veşnic atent, pentru că controlul legislativ, care urmează celui al Curţii de Conturi se face într'un sfert de oară la Cameră, iar cît despre publicitate, afară de cea din Monitorul Oficial, nu se ştie nimic. Cu această publicitate Statul se arată şi mai econom.

De altmintrelea este un fenomen curios acesta, că adică pentru ce au luptat mai mult cetăţenii, tocmai aceia să se treacă repede şi în neatenţiunea aproape generală. Căci, în loc ca budgetul să fie minuţios cercetat, în loc ca fiecare cheltuială să fie bine precizată, tocmai ei se discută şi votează în cel mai scurt timp şi fără să oprească mult atenţiunea leginitorului asupra lui.

Graba aceasta nu poate avea altă explicaţie decît că în budget sunt cifre cari răspund la creaţiuni inutile sau mai bine zis utile, ca chestiune de partid, inutile ca chestiune de interes general.

In această ordine de idei, cît trebue să fie de instructivă pentru noi, procedarea întrebuinţată de Parlamentul Francez, cu ocaziunea discutării budgetului respectiv?!

Astfel, cu privire la budgetul pe 1912, un deputat observă că responsabilitatea ministerială în materie financiară trebue să fie ceva real, căci de obiceiu dînşii sunt plecaţi cînd se observă abuzurile săvîrşite sub administraţia lor.

Pentru a ilustra cele spuse, acel deputat citează cum un director din departamentul agriculturei a ajuns să aibă pe fiecare an cîte 10—14000 lei ca supliment de salar. Se distribue apoi, zice el, funcţionarilor îndemnităţi, neadmise nici prin legi, nici prin dispoziţiuni expresе ale Parlamentului. Dar la noi în mica Românie, parcă nu se face tot aşa?!

Apoi, acum doi ani, nu s'au distribuit alte salarii sub formă de îndemnităţi pentru spor de muncă la funcţionarii din Ministerul Domeniilor?! Dar Epitropia Sf. Spiridon din Iaşi n'a făcut tot aşa, acum doi ani în urmă?!

Dar un caz mai ciudat, citat de deputatul Francez e acel al numirii unui funcţionar în o slujbă, pentru care în budget nu se află trecut de cît un credit de 4000 lei anual şi totuşi funcţionarul citat este numit prin decret în formă, cu apuntamente de 7500 lei. Să ne fi întrecut oare Francezii? O verificare amănunţită a bugdetului nostru poate ar întări încă odată convingerea că suntem fraţii lor, căci poate s'ar găsi ceva asemănător şi la noi. La ministerul de instrucţie, deputatul francez, găseşte cheltueli de trăsură exagerate, etc. Aceste observaţiuni aduc pe ministrul de Finanţe a spune că cea mai mare parte din abuzuri s'au stîrpit şi că este onoarea regimului republican francez care permite ca asemenea abuzuri să poată fi denunţate, pentru ca să se poată reprima.

Şi mă gîndesc că s'ar face operă utilă, dacă şi la noi s'ar provoca declaraţiuni de acest fel.

Noi am trecut prin faze destul de critice în materie financiară. Crisa din anii 1899—900 ne dusese aproape de faliment. Se dedeau atunci ca motive pentru acea criză, cheltuelile inutile şi de multe ori luxoase ce se făcuse înainte. Acestei crize, căreia s'a ţinut piept prin economii şi sporire de imposite, cum şi creaţiuni de noi imposite, a urmat o stare de lucruri mai bună.

Budgetele, de şi sporite, se soldează cu excedente. Dar întrebuinţarea acestor escedente, de multe ori dă de gîndit. Populaţiunea plăteşte din greu, dar plăteşte, deosebite imposite directe şi indirecte. Ea protestează contra scumpirei vieţii, dar la o uşurare eficace, uşurare care să vină în ajutorul tuturor, încă nimeni nu cugetă.

Astfel la oraşe ca şi la ţară multe sarcini cad asupra proprietarilor. La oraşe Primăriile au ridicat taxele la maximum. Iaşul cred că în această privinţă ţine recordul. Cîţi proprietari însă, cari sunt proprietari mai mult cu numele. Imobilele lor sunt grevate de atîtea sarcini, că dacă s'ar vinde, abia s'ar acoperi datoriile. Cu toate acestea ei plătesc toate impositele ca şi cum ar fi în plenitudinea dreptului lor de proprietate.

N'ar fi oare timpul să ne mai oprim de pe povîrnişul cheltuelilor şi să mai facem ceva economii, uşurînd pe contribuabili?

Apoi cheltuelile pe cari le fac judeţele şi comunele, acestea s'ar putea zice că sunt absolut neştiute de contribuabili. E drept că aceştia, chiar dacă află cîte ceva, sunt în schimb foarte indulgenţi. Rominul plăteşte şi tace. Dar pînă cînd?

V. I. Radu

Generalul Averescu

Domnul general Averescu, care fusese alungat de liberali cu ajutorul interpelării cunoscute a d-lui Marghiloman, a fost numit acum, sub un minister al cărui adevărat suflet este d. Marghiloman, şeful general al marelui stat major al armatei.

Şeful general al marelui stat major al armatei, întrece, ca importanţă, cu foarte mult, demnitatea de ministru.

Nu numai pentru faptul că ministru, în ţara romînească, a fost şi d. Grecianu; nu numai pentru faptul, că de multe ori portofoliul războiului este încredinţat la civili, dar şi pentru motivul, că ministerul este şi ceva pasager şi ceva prea complex, pe cînd la statul major poţi face multă acţiune pozitivă.

Chemat la aseminea demnitate, d. general Averescu a fost, de sigur, răzbunat de tot amarul şi de toate nedreptăţile ce i-au fost făcute. Şi ca unii, care, în toiul campaniei contra lui şi contra cinstei sale, l'am susţinut din respectul pentru armată şi pentru el, bravul şi excelentul ofiţer, ne pare foarte bine de satisfacţia ce s'a dat d-lui Averescu, satisfacţie cu atît mai mare, cu atît mai strălucită, cu cît numirea generalului s'a făcut în momente cînd armata poate fi chemată, în ori ce moment, la marea-i datorie şi cu cît acei, care au fost nevoiţi să recurgă la vasta sa capacitate militară, sunt foştii sei detractori.

Unii vor vedea o intrigă politică, în numirea d-lui general Averescu, ca şef general al marelui stat major. Se va spune, de sigur, că, graţie relelor raporte ce există între domnii Filipescu şi Marghiloman, primul a făcut numirea generalului Averescu.

Din fericire, în chestia importantelor însărcinări în armată, lucrurile nu se petrec ca în avansări şi mutări.

Postul de şef general al marelui stat major, reclamă să fie ocupat, mai ales în timpuri critice, de un militar cu totul vrednic şi noi credem că un factor mai înalt, care cunoaşte vrednicia fie cărui din militarii noştri superiori, a avizat la această primire.

De sigur, generalul Averescu a fost răzbunat—cu mare interzicere, dar şi mare distincţie.

Il felicităm.

O instituţie pur guvernamentală

— Vestitul consiliu superior al magistraturii —

N'avem părere bună despre opera ce a făptuit'o d. Stelian, ca ministru de justiţie. Avem, din contra, convingerea, că fostul ministru, de şi strălucit jurisconsult, a reuşit, predominat de sectarismul politic, foarte intens la d. Stelian, să facă operă detestabilă.

Nu urmează de aci, că legiuitorul consiliului superior al magistraturei, ca instanţă de judecată disciplinară, nu fusese animat de bune intenţiuni, cînd îl făcuse.

Nu greşim afirmînd că afacerea fostului preşedinte al tribunalului Botoşani; d. M. Ciulei, astăzi primul magistrat al oraşului Botoşani, inspirase d-lui Stelian ideea de a scoate procesele disciplinare ale magistraţilor din judecata Curţilor de Apel şi a le trece nouei instituţiuni.

Dacă d. Stelian, mai venind ministru de justiţie, ar găsi în activitate legea sa, s'ar grăbi să-i ceară abrogarea.

Consiliul superior de magistratură, de şi compus din înalţi magistraţi, a fost o unelta în mîna d-lui Stelian, a devenit unelta în mîna d-lui Cantacuzino.

Ea s'a dovedit a fi o tristă zestre guvernamentală, o instanţă judecătorească cu totul scandaloasă, care se tocmeşte te d'inainte asupra pedepsei, care nu este convocată de ministru de cînd tocmeala este terminată.

Cele mai scandaloase decizii pronunţate de consiliu, sunt acelea pentru care tocmeala a fost făcută cu actualul ministru: 1) procesul Rugină: 2) procesul G. Ioan şi 3) procesul Lecca.

Domnul Rugină, magistrat de carieră, a fost condemnat la doi ani *suspensiune, fiind-că trăsese la sorţi, în ziua alegerei, pe magistratul care avea să presideze biroul electoral, la alegerea de delegaţi din Roman; d, Ioan a fost condemnat la* cinci ani *suspensiune, pentru luare de mită şi d. Lecca la* doi ani, *tot pentru luare de mită.*

Vrea să zică: o neglijenţă de greţă, care n'a produs nimănui cel mai mic prejudiţiu, s'a pedepsit cu aceeaşi servitute ca şi luarea de mită—cea mai gravă abatere de la datoria de magistrat; alt luător de mită a fost condemnat la de două ori şi jumătate, cît colegul său de abatere, pe cînd complicelui, luătorului de mită, condemnat la doi ani, nu i s'a dat de cît avertisment.

De sigur, motivul zis legal al deciziilor aceastora curioase, *nu ie greu de găsit: el se numeşte suverana apreciare a instanţei disciplinare, cu atît mai suverană, cu cît apreciarea aceasta numai este susceptibilă de a fi controlată de nimeni.*

De cît ie foarte semificativ că „suverana apreciare" a superiorului consiliu se întinde în raport cu cerinţele ministerului: Rugină, învinuit că ar fi uşurat succesul opoziţiei în alegerile col. III de Roman, este suspendat pe doi ani; G. Ioan, care are frate pe deputatul liberal, este suspendat pe cinci ani, pentru luare de mită; pe doi ani, pentru acelaşi fapt, este suspendat d. Lecca, la trib. Suceava, care n'are frate liberal, nici n'a votat contra guvernului.

Dar se poate să dai pentru fapte la fel două pedepsi diferite; se poate să califici o neglijenţă de greţă, o simplă întîrziere de tragere la sorţi—cu cea mai gravă din abaterile de la îndatoririle de magistrat?

Se poate—cînd suverana apreciare a magistratului devine sluga ministrului.

Dar ceea ce nu se poate, ce nu trebue. este, că asemenea instituţie scandaloasă mai dăinuiască.

In tot cazul nu dînsa ar trebui să judece abaterile grave de la îndatoririle magistraţilor!

Un act de neprevedere

Am amintit la timp, greşala făcută de administraţia comunală, care nu s'a gîndit de cît în ultimul moment la nevoia de a se amenaja palatul comunal în vederea instalaţiunei diferitelor servicii.

A fost intenţionată această uitare, sau era întîmplătoare. Dar primarul s'a grăbit de a se folosi de acest fapt, pentru a încredinţa amenajarea d-lui colonel Isvoreanu.

In primul rînd s'a calcat legea contabilităţei, care cere licitaţiune publică pentru asemenea lucrări.

Dar faptul că s'a trecut peste cerinţele legei, a adus un rău mai mare. Spre a se putea ţine o licitaţie publică, trebuia pregătit un proect complect, însoţit de plan şi caet de sarcini, aşa că eventualii antreprenori să aibă perfectă cunoştinţă, de ceea ce au a executa, iar comuna să aibă dreptul la timp să pretindă executarea în tocmai după planul aprobat.

Intocmirea planului, ar fi impus serviciului tehnic comunal, de a ţine în seamă adaptarea palatului, pentru ca să încapă toate serviciile, aşa ca să răspundă în adevăr cerinţelor.

Nimic nu s'a făcut din toate aceste. D. Grecianu a încredinţat lucrarea d-lui colonel Isvoranu, care nu e nici arhitect, nici antreprenor, care n'are nici o răspundere, de oare ce a primit lucrarea, fără nici o formă legală. Nu există nici plan şi nici caet de sarcini.

Rezultatul e un adevărat haos. Serviciile comunale sunt asvîrlite la întîmplare, unele inaccesibile publicului, altele incomode. Nimic nu e sistematizat, totul e fără umbră de estetică.

Serviciul tehnic se degajează de răspundere; d. colonel Isvoreanu de asemenea, şi toată lumea o aruncă pe seama administraţiei comunale, care a fost lipsită de prevedere şi a calcat legea, care 'i impunea anume condiţiuni de îndeplinit.

Şi cu dreptate.

D.

OAMENI ŞI LUCRURI

CE E PACAT...

Intre cele mai recente—şi nu cele mai puţin originale—noutăţi ce ne aduc revistele medicale este şi următoarea.

Un medic din provincia germană Brandburg a fost chemat în judecată, înaintea tribunalului de onoare al medicilor pentru că se făcuse vinovat de o abatere morală. După ce supuae în cabinetul său, examinării medicale pe o tînără clientă—o fată de cincisprezece ani—doctorul şi-a permis să o sărute.

Tribunalul a condemnat pe zisul medic la pierderea drepturilor sale de alegător—pe timp de două perioade electorale—la Camera medicală, la o amendă de 375 franci şi la plata tuturor cheltuelilor de judecată.

Doctorul făcu apel, invocînd scuza că acea clientă e de o conformaţiune fizică anormală, prin urmare e exclusă posibilitatea ca să fi nutrit, faţă cu dînsa, gînduri perverse şi osîndirea lui pare mai curînd un act de animozitate din partea confraţilor săi.

Afacerea a venit înaintea Curţii de onoare a medicilor şi ea a întărit sentinţa dinainte întemeiîndu-se pe următoarele considerente:

Că, după mărturisirea tinerei clientе prevenitul ar fi strîns-o în braţe, rugînd-o să păstreze discreţiunea în momentul cînd aceasta, după examinare, vroia să se scoale din jilţ; că martora—care e şi reclamantă în acelaşi timp—e vrednică de a fi crezută, mai cu seamă că posedă acte de bună conduită eliberate de autoritate, de... mama ei şi de către doctorul X, care o cunoaşte şi el de mult timp.

Că însuşi acuzătorul nu tăgăduеşte faptul, întru cît adaogă, în depunerea lui, reflecţia că „nimeni n'a murit încă pentru că a sărutat o fată, — nici măcar vre-un membru al tribunalului de onoare începînd cu preşedintele".

Că declaraţiile prevenitului asupra constituţiunii defectuoase a tinerei clientе n'au nimic de a face cu abaterea ce-i se impută,—de a fi sărutat fata în contra voinţei sale.

Că din toată apărarea lui reiese, din nefericire, că prevenitul de-abia îşi dă seamă de grava greşală pe care săvîrşeşte un medic, cînd îşi perde cumpătul în faţa unei clientе-domnişoare, care vine să-l consulte cu toată încrederea. Prin aceasta vatămă însăşi profesiunii medicale.

Că fapta e cu atît mai gravă, cu cît e vorba de o fată de cincisprezece ani, abia trecută dară de pragul copilăriei, şi că în faţa gravităţii excepţionale a actului tribunalul—ţinînd seamă că prevenitul a mai suferit alte două condamnări la amenzi — i-a aplicat cea mai mare pedeapsă ce poate să dee.

Pentru toate aceste medicul a rămas condamnat.

Nu ştim dacă şi cele două condamnări dinainte le-a suferit pentru tot aceleaşi abateri. Avem însă impresiunea că e un simbure de adevăr în sinceritatea cam cinică, cu care afirmă că nici judecătorii lui n'au... murit pentru asemenea păcate dulci, cari răscumpără amărăciunele multe ale doftoricescului meşteşug. In virtutea acestei semi-mărturisiri şi sincerităţi colegii l'ar fi putut ierta. Insă să nu uităm—că lucrurile se petrec în Prusia.

Chiar dacă nu ni s'ar fi spus, am fi ghicit după asprimea sentinţei, că faptele acolo s'au întîmplat; acolo unde nu se iartă ceea ce într'adevăr e un păcat.

Rodion

Raportul între sistemul muscular nervos

— din punct de vedere fiziologic şi pedagogic [1] —

Exerciţiile fizice sunt manifestaţiile exterioare ale travaliului muscular. Acest travaliu muscular are ca organe imediate muşchii, făşii de fibre roşietice, a căror ansamblu formează masele cărnoase, care înconjoară diferitele părţi ale scheletului. Ţesăturile musculare se divid în făşii, mai mult sau mai puţin voluminoase şi care prezintă două extremităţi, fiecare terminîndu-se în cele mai dese ori prin tendoane, cu care se leagă de os. Fiecare din aceste diviziuni constitue un muşchiu şi fiecare muşchiu se divide în făşii secundare, care la rîndul lor se divid în fibre primitive, elementul fundamental al muşchiului. Muşchii sunt înzestraţi cu proprietatea de a se contracta şi muşchiul nu intră în contracţiune fără ajutorul unui agent care-l provoacă. Agentul sau excitantul cel mai obişnuit este *voinţa*. Pentru a pune în joc *iritabilitatea*, proprietate graţie căreia muşchiul excitat intră în contracţiune, trebue ca agentul excitant să fie aplicat direct pe fibra musculară.

Voinţa, ca şi ceilalţi excitanţi fizici sau chimici, nu lucrează direct pe organul motor, lucrează prin intermediul nervilor măduvei spinării şi creerului, cu alte cuvinte prin intermediul sistemului nervos.

Sistemul nervos se compune din centre nervoase şi din nervi. Centrele nervoase cuprind: crierul şi măduva spinării. Din crier şi măduva spinării pleacă nervii, cordoane albicioase, care se ramifică în toate părţile corpului. Crierul este sediul inteligenţei şi voinţei. Măduva spinării comandă mişcările reflexe, automatice.

Nervii sunt de două feluri: sensitivi acei cari duc senzaţiile centrelor nervoase şi motori. Prin intermediul acestor din urmă muşchi primesc ordinul de a se contracta.

După cum am văzut mai sus, nervii duc excitaţiile ce vin de la crier sau alţi agenţi exteriori, la muşchi. Voinţa

1) Lucrare scrisă la prelegerile d-lui I. Bucovineanu, la şcoala de gimnastică a societăţii de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi.

prin nervi, şi transmite ordinul de a lucra — muşchiului. Şi la omul cel mai energic, cel mai viguros, dacă se tae unul din nervi, unul din aceste mici şi subţiri filamente, muşchiul la care se ducea acest filament, cade în inerţie, este sustras influenţei voinţei. Prin aceasta muşchiul nu mai lucrează, fiind că voinţa nu mai are prin ce şi transmite excitaţia, însă îndată ce punem acest muşchi sub influenţa unui excitant fizic, ca: o descarcare electrică, o înţepătură, fie sub influenţa unui excitant chimic, un acid energic, el continuă să lucreze, nu este paralizat. Tot aşa dacă se face o tăetură în măduva spinării, sau o leziune a creerului, are ca urmare numai de a sustrage muşchiul influenţei, voinţei, contractilitatea însă şi-o păstrează, căci ea este o foiţă inerentă a muşchiului, care are o mare putere de viaţă, şi-şi conservă mult timp facultatea de a lucra, bine înţeles dacă primeşte o excitaţie suficientă.

Fiziologia stabileşte, că contracţia musculară şi energia mecanică sunt funcţiuni datorite şi activităţii musculare şi activităţii nervoase, deci este o corelaţie strînsă între aceste două sisteme, formînd prin această corelaţie, aparatul *neuro-motor*.

Sistemul nervos lucrează asupra muşchiului şi prin centrele motoare şi prin centrele senzitivo-senzoriale. Fiecare muşchi posedă în măduvă un centru propriu, acesta e supus altor centre medulare superioare, care comandă fie grupele căreia aparţine muşchiul, fie ansamblului grupei musculare din care face parte muşchiul. Centrele medulare sunt sediul actelor reflexe, centrele motoare şi psihice ale creerului sunt sediul actelor voluntare. Cînd un act voluntar a devenit prin exerciţiu, prin repetare, automatic, centrele centrale încredinţează execuţia centrelor medulare. In această stare de automatism, coordonarea mişcărilor se produce pe cale reflexă şi voinţa nu intervine decît pentru a forţa excitaţia reflexă a măduvii spinării, cînd ea slăbeşte sau deviue insuficientă.

Toţi muşchii cari concurează la aceiaşi mişcare sunt inervaţi de acelaş centru psihic şi contrar, un muşchi destinat să participe la mai multe acte diferite, primeşte prin acelaş nerv, ordine de la atîtea centre, corespunzătoare actelor de îndeplinit. Aşa de exemplu pentru mişcările simetrice ale amîndoror membrelor superioare, excitaţia motrice este transmisă prin fibrele intrinseci comisurale ale creerului, centrelor motoare ale membrelor. Execuţia mişcărilor şi multane ale braţului şi picioruluí de aceeaşi parte este asigurată graţie relaţiunei stabilite prin fibrele intrinseci unilaterale, care leagă centrele motoare situate în aceiaşi emisferă a creerului.

Centrele senzitive şi senzoriale joacă un rol important în actele reflexe, senzibilitatea generală şi impresiile organelor simţului sunt folositoare şi în regularea mişcărilor voluntare: aşa vederea uşurează marşul, care devine nesigur în întuneric şi prin senzibilitatea musculară ne dăm seamă de direcţie, forţă şi precizia mişcărilor.

Excitaţia nervoasă este rezultatul unui travaliu fiziologic de aceeaşi natură ca cel ce se observă în muşchiul în activitate, cu deosebire că în timp ce pentru ţesutul muscular, manifestaţiile acestui travaliu sunt foarte aparente, în ţesutul nervos efectul travaliului nu determină nici o modificare senzibilă a materiei. Acest travaliu intern al sistemului nervos prezintă modificaţiuni chimice analoage cu acelea, care caracterizează muşchiul în activitate: apariţia reacţiei acide, absorpţia de oxigen, excreţie de acid carbonic, producere de acizi diverşi, printre care şi acidul lactic. Aceste schimbări se întovărăsesc ca şi în muşchi de o degajare de căldură în tuburile nervoase şi în crier, în urma mişcărilor voluntare — şi ca şi pentru muşchi oboseala crierului survine cînd eliminarea acestor produse e insuficientă.

E aşa de mare solidaritate între sistemul muscular şi nervos că după un travaiiu fizic ee ne-a epuizat, un travaliu intelectual cit de mic e imposibil sau contrar, după un travaliu intelectual intens, atît voinţa cît şi nervii şi muşchii se epuizează. Deci oboseala fizică nu trebue considerată ca un repaus pentru oboseala nervoasă, căci nu există 2 feluri de oboseli, ci numai una singură, şi dacă ne reamintim de raporturile intime ce sunt între mişcare şi gîndire, pe influenţa sistemului muscular asupra sistemului nervos, dacă judecăm că toate exerciţiile aplicate pe muşchi, lucrează egal şi asupra nervilor, căci muşchiul nu e de cît organul terminal al nervilor motori, trebue să concludem că oboseala este una şi o putem numi epuizarea aparatului *neuro-motor*.

Este deci o mare eroare fiziologică de a întrerupere lecţiile pentru a face şcolarilor exerciţii gimnastice, în speranţă de a micşura oboseala creerului. Pentru a se repauza e mai bine de a rămînea imbold, de a le distra spiritul.

Solidaritatea raporturilor fiziologice dintre sistemul nervos şi muscular face ca efectul exerciţiilor corporale să nu se răsfrîngă numai asupra funcţiunilor vieţei animale, ci şi asupra moralului omului, asupra activităţei centrelor nervoase şi asupra funcţiunilor celor mai înalte ale creerului. Influenţa gimnasticei e tot atît de considerabilă asupra organizaţipi centrelor nervoase ca şi asupra desvoltărei muşchilui. Prin travaliu, prin exerciţiile metodice şi rezonate se poate contribui la dezvoltarea sistemului nervos superior favorizează la copii dezvoltarea şi perfecţionează mai tîrziu la om, voinţa, atenţia, care au o mare importanţă în educaţia fizică în coordonarea, diriguirea mişcărei, în regularea forţei şi vitezei. Calităţile intelectuale şi morale, judecata, curajul, imaginaţia se desvoltă mult şi prin exerciţiile corporale, prin jocurile colective, care formează o excelentă şcoală a voinţei, curajului, dă siguranţă în forţă şi răbdare în acţiune.

Nu trebue să uităm că de la starea normală a sistemului nervos depinde dispoziţia noastră fizică şi morală, nervositatea este boala care predomină epoca noastră şi numai exerciţiile corporale o pot face să dispară.

Activitatea lucrează asupra sistemului nervos şi exerciţiul muscular calmează iritaţiile nervoase. E necesar deci, ca exerciţiile folositoare corpului şi spiritului să alterneze mai ales în viaţa şcolară a copilului, şi-i facem ast-fel plăcută şi viaţa şi progresul. Pentru aceasta ar trebui ca fondul pedagogiei moderne, să fie ca la greci şi Romani: stabilirea unui echilibru între spirit şi corp, căci numai ţinîndu se seamă de raporturile intime ce leagă sufletul de corp, de influenţa bine-făcătoare a exerciţiilor raţionale, asupra întregului sistem nervos, vom putea realiza perfecţionarea în desvoltarea organismului omenesc. Insă azi deviza multora e: *tot prin crier şi pentru crier*, deviză care provoacă boalele nervoase, care are ca urmare reveriile bolnăvicioase a unei tinereţi obosite, deprimate, care suprimă voinţa într'o conttnuă trebuinţă de repaus cu frica de ori-ce iniţiativă şi ori şi ce responsabilitate. Om, în adevaratul înţeles a cuvîntului, este numai acela, care prin voinţa sa constantă stabileşte un just echilibru, între toate funcţiunile sale intelectuale şi fizice, care-şi mlădiază spiritul şi-şi întăreşte corpul printr'o antrenare zilnică şi care simţindu-se cu adevărat forţe, nu are frică de nimic.

Eugenia Popescu

APEL

Către cetăţenii şi cetăţencele oraşului şi judeţului Iaşi

Societatea „Unirea Educatoarelor Romîne", secţia Iaşi, este dispusă să dee concursul său Casei Sf. Spiridon pentru educaţia orfanilor de la Institutul Grigorian, după un plan al cărui schiţă se dă mai jos. Un obstacol stă însă în cale chiar din capul locului, anume, lipsa de bani.

Sft. Spiridon se află în momentul de faţă, în grele împrejurări, cu un deficit de jumătate milion, deficit ce nu se va putea acoperi decît prin cele mai scrupuloase economii timp de cel puţin doi ani. Afară de aceasta, venitul propriu al Institului Grigorian e cu mult prea mic pentru a respunde la nevoile de creştere a unui număr de copii de aproape 400, număr ce necontenit creşte, prin copii necontenit depuşi la Istitut, în proporţia aproximativă de vr'o 100 pe an.

„Unirea Educatoarelor Romîne" crede că, cu perseverenţă şi devotament, s'ar putea rîdica din aceşti nenorociţi copilaşi, lepădaţi de părinţi vinovaţi, dar tocmai prin aceasta mai vrednici de mila oamenilor buni, nişte cetăţeni muncitori, capabili de a trăi prin munca lor, în îndestulare materială şi mulţumire morală, pentru ei însuşi şi cu folos pentru ţară.

„Unirea Educatoarelor Romîne" ar dori să înceapă cît de degrabă cu educaţia primelor 4 categorii de copii, prevăzute în plan; din mai multe pricini însă, pentru anul acesta, nu-şi poate lua însărcinarea de cît pentru primele trei categorii prevăzute în plan, adică U. E. R. ar lua pe mîni, supravegherea şi educaţia copiilor în vrîsta de 3 zile pînă la 4 ani împliniţi. In anii următori s'ar continua cu educaţia copiilor de 5 ani, de 6 pînă la 7 ani şi tot aşa mai departe, treptat pînă la îndeplinirea întregului plan de educaţie de mai jos.

In momentul de faţă, primele trei categorii cuprind mai bine de 260 de copii—în cursul întregului an trebue să socotim vre'o 300 cel puţin. După socoteli făcute pe baza celei mai stricte economii, ar trebui pentru instalarea acestor copii, un capital iniţial de cel puţin *18 pînă la 20 mii* de lei şi un venit *lunar* asigurat, de cel puţin 1200 pînă la 1600 de lei.

Casa Sf. Spiridon ar da locuinţă—încălzită şi luminată—ceea ce desigur însamnă mult, dar acest condei nici nu intră în socotelele noastre. Pentru simpla instalare ne mai trebue însă capitalul de 18 pînă la 20 mii de lei: de unde îl vom lua? Pentru aeest capital ne punem nădejdea în caritatea publică, mai ales în generozitatea oamenilor bogaţi. Capitalul acesta se poate răspunde şi în natură, sub formă de lînă, pene, pînză, mobilier, blidărie, etc. Indată ce vom avea gospodăria înjghebată, vom primi copiii. De la graba cu care oamenii buni vor răspunde la apelul nostru, atîrnă deci soarta micilor orfani.

Pe lîngă capitalul iniţial de instalare ne trebue venitul lunar de 1200—1600 lei: din acesta Sf. Spiridon, ar putea da minimul, dar cine va complecta restul? Sperăm că persoane înlesnite şi caritabile, vor binevoi a se înscrie cu un ajutor lunar sau anual, pe care s'ar angaja să-l răspundă regulat, la epoce fixe: de la acest ajutor însă atîrnă soarta orfanilor.

De venituri şi cheltueli am da cele mai rigoroase socoteli, pe fie care lună că banii se vor pierde sau risipi în zadar, să nu se teamă nimeni.

Greutăţile noastre vor dura, sperăm, cîţiva ani numai, pînă cînd donatorii generoşi se vor deştepta la importanţa operei şi cînd vor dărui bani casei Sf, Spiridon, vor specifica: „pentru orfanii de la Institutul Gregorian, părăsiţi de oameni, dar ne-uitaţi de Dzeu".

Ori cine doreşte să contribue la Educaţia Orfanilor Sf-tului Spiridon, cu bani sau cu daruri în natură, este rugat sau rugată să se înscrie la secretara Societăţ i „U. E. R.", în localul şcoalei secondare „Oltea Doamna" (str. Muzelor 6, sau Cogălniceanu 10), Tereza Strătilescu.

Plan de educaţie pentru orfanii Sf. Spiridon

1) Copii sugari, după hotărîrea medicilor Institutului Gregorian, ar fi puşi la mancă sau la hrănire artificială—cu biberon sau în ori-ce alt mod ar prescrie medicii. Toţi ar fi instalaţi în oraş sub deaproape privighere a „U. E. R.". Din această societate, un comitet special, compus din cel puţin 12 membre, îşi ia însărcinarea să viziteze prin una din membrele sale, absolut în fiecare zi copiii şi să consemneze într'un carnet special rezultatul vizitei, înaintînd săptămînal raport deiailat la sediul Societăţei. Societatea mai fundează trei premii de cîte 40, 50 şi 60 lei, pentru mancele, cari în cursul unui an ar da la înţarcat copiii ce mai voinici şi mai desvoltaţi.

2) Copii înţărcaţi şi pînă la împlinire de 2 ani, ar fi puşi sub îngrijirea unor femei, cari să-i întreţie în obiceiuri de curăţenie, sătui şi sănătoşi. Copiii s'ar culca de vreme, s'ar scula tîrziu; încolo ar duce viaţă de joc liber şi de fericire copilărească. Hrana li s'ar da la ore regulate.

3) De la 2 la 4 ani, copiii ar începe a fi puşi la ceva mai multă disciplină şi viaţă regulată; ar fi deprinşi treptat să se servească singuri şi să întreţie curăţenia persoanei lor şi împrejurul lor. De alt-fel, viaţa lor ar fi numai la jocuri libere.

4) De la 4 ani copiii ar intra în „Kindergarten", grădina de copii. Aici împărţiţi în 2 sau 3 secţii, ar fi supuşi la educaţie din ce în ce mai sistematică: sculare, culcare, hrană la ore fixe: viaţa de lucru şi de joc regulată după program—sub conducerea unor femei culte, dar muncitoare în acelaş timp, care să priceapă, că ori ce muncă e demnă de ori ce om şi această pricepere s'o transmită micilor educaţi. In Kindergarten, s'ar da o judicioasă desvoltare şi muncei intelectuale şi munci manuale, şi după capacitaţile lor, între 6 şi 7 ani, copii ar putea fi trecuţi la şcoala primară.

5). La 6—7 ani, copiii ar începe şcoala primară, pe care ar termina-o între 10 şi 11 ani. In viitor, îndată ce vor fi un număr suficient de copii, Societatea ar funda o şcoală proprie. Aceasta ar fi o şcoală mixtă, după cum mixtă a fost şi toată educaţia anterioară a copiilor: fete şi băeţi ar fi crescuţi în cel mai curat spirit de frăţie. Şcoala ar avea programul statului — la care s'a trece examenele — dar cu modificările necesare, spre a da acestor copii o pregătire mai bine echilibrată pentru viaţa lor ulterioară: anume, s'ar da o mult mai mare desvoltare ocupaţiilor manuale, dexterităţilor în genere, decît se practică până acum în şcolile statului.

6). De la 11 ani înainte, fetele ar intra într'o şcoală specială de gospodărie, pe care ar funda-o „U. E. R", în care şcoală să înveţe şi teoretic; dar mai cu samă practic, toate multiplele ramuri ale gospodăriei şi din casă, şi din grădină, şi din ogradă—şi pentru viaţa de oraş şi pentru viaţa de ţară—şi creşterea copiilor şi îngrijirea bolnavilor.

Tot de la 11 ani, băeţii ar fi plasaţi în şcoli industriale în şcoli comerciale şi de agricultură anume alese de „U. E. R", în care şcoli şi ar face educaţia, sub neîntrerupta supraveghere a „U. E. R."

Această educaţie, şi a fetelor şi a băeţilor ar ţinea pînă la 15—16 ani, epocă la care, considerînd şi toată educaţia morală începută încă de la 1 an, toate probabilităţile ar fi că, aceşti tineri pot începe a fi sloboziţi în lume, tot sub continua ocrotire a „U. E. R".

7) De la 15—16 ani, fete şi băeţi ar începe a-şi agonisi viaţa. Prin mijlocirea „U. E. R." ei ar fi plasaţi, fetele ca „ajutoare de gospodări", băeţii ca „lucrători" pregătiţi, prin gospodării şi ateliere bine cunoscute de „Uniunea E R". Cea mai mare grijă s'ar pune pentru viitorul acestor tineri: jumătate cel puţin din salarul lor, ar fi depus lunar la o casă de economie, libretul fiind păstrat de „U. E. R.", aşa că după 5—6 ani de muncă, tînărul sau tînăra s'ar găsi stăpîni pe un mic capital cu care să se poată stabili în viaţă.

8) La 21 ani, tineri şi tinere ar fi emanicipaţi de casa Sf. Spiridon. S'ar da în mîna fie-căruia libretul cu banii adunaţi şi poate şi vre-un certificat de merit.

Pentru cei mai excepţional meritoşi, „U. E. R." şi probabil şi Sf, Spiridon, s'ar sili să asigure pe de o parte toată desvoltarea la care i-ar îndreptăţi eventualele lor talente; pe de altă parte s'ar sili să le procure mijloace de stabilire în viaţă, la oraş sau la ţară, în aşa fel în cît ei să devină cetăţeni model pentru mediul lor.

*). Până aici „U. E. R" ar începe imediat creşterea orfanilor.

„ŢARA NOUA"

REVISTĂ LUNARĂ

sub direcţiunea d-lui **Nicolae Xenopol,** *senator*

Partea istorică şi sociologică a revistei e sub direcţia d-lui **A. D. Xenopol,** membru al Academiei Romîne; partea literară e sub direcţiunea d-lui **Mihail Dragomirescu,** profesor universitar.

Iată sumarul No. 2 al revistei (15 Noembrie):

A. *D. Xenopol:* Starea romînilor în cele dintăi veacuri ale stăpînirei ungureşti.

Corneliu Moldovan: Ovidiu la Tomis (versuri).

D. Anghel: Floarea de Alves.

Gustav Baron Bedeus: Trecătoarea de la Turnu Roş (cu 12 ilustraţiuni.

G. Murnu: Odisea (Homer).

Emil Nicolau: Amintiri din Teatru.—Moartea artistului Gr. Manolescu.

Nicolae Xenopol: Romînia şi Bulgaria.

Corneliu Moldovan: Cronica dramatică.

Leon Feraru: Pisica (versuri).

B. Nemţeanu: Cronica veselă, (versuri). Iubitei care nu-mi citeşte versurile.

Juvenal: Cronica zilei.—Ruperea tratativelor de împacare dintre conservatori şi conservatorii-democraţi.

M, S.: Cronica informativă: Cărţi, reviste străine, reviste romîne.

A. D. X.: Bibliografie.

Preţul abonamentului pe un an 18 lei. Un număr un 1 leu şi 50 bani,

STRUNA ZILEI

ŞTIRE CIUDATĂ

Sarah Bernhardt are intenţia de a se căsători cu artistul G., de 26 de ani.

Diverse ziare.

O simplă stranie idee,
Ori un capriciu—ce să fie?
...O tragediană ce-şi încheie
Cariera cu o comedie!

INFORMATII

❑ Ziarul high-life al neguţitorilor evrei, *Evenimentul*, ne înjură pentru te mieri ce: am spus că ziarul a primit textul mesajului, înainte de a-l fi citit Regele.

Ca să ne dovedească cu fapte, nu cu înjurături, că nu este aşa, *Evenimentul* ar trebui să scoată un certificat de la serviciul telefoanelor, doveditor cît a plătit pentru convorbiri în ziua de 15 c.

Mai simplu!

❑ Prin viitorul budget al ministerului instrucţiei publice, salariile institutoarelor scoalelor profesionale vor fi rîdicate la 300 lei lunar, şi acelea ale maiestrelor de lucru la 250 lei.

❑ După cum se ştie, de la 1 April 1912, serviciile creditului agricol vor trece la creditul viticol.

Directorii ministerului de finanţe au fost convocaţi de ministru, spre a se consfătui cu ei în această privinţă.

❑ Domnul Aurel Ernescu, judecător la ocolul Brăila urban, a fost suspendat din serviciu pe timp de şase luni.

❑ Domnii colonel Stamatopol Petre, comandantul brigadei 13 infanterie (Iaşi) şi Petrescu Ion, comandantul brigadei 15 (Piatra-N.), au fost mutaţi unul în locul altuia.

❑ Domnul locotenent Ion Epure, de la brigada 13, a fost mutat la brigada 15.

❑ Domnul colonel P. Grecianu, de la statul major regal, a fost mutat, în interes de serviciu, la consiliul de războ al corpului III.

❑ Comitetul asociaţiunei medicilor din ţară a hotărît să intervină pe lîngă Direcţiunea Generală a serviciului sanitar, de a interzice pe viitor practica medicinei legale. Comitetul a ales o delegaţiune care să prezinte d lui ministru de justiţie un memoriu prin care să se ceară ca medicii la eliberarea actelor medico-legale să fie remuneraţi ca şi experţii juridici.

❑ La liceul naţioual, au sosit azi certificatele elevilor pregătiţi în particular.

LE BARGY

celebrul artist-societar al Comediei francez

însoţit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neaţional, două reprezentaţii extra-ordinare:

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marţi 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

şi

CONNAIS-TOI

Piesă în 5 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

❑ **Greva brutarilor.** — Patronii brutari, s'au întrunit azi dimineaţă la Camera de comerciu, convocaţi de preşedintele Camerei.

Patronii au susţinut, că în Iaşi, lucrătorii brutari, muncesc mai puţin de cît în Bucureşti şi sunt relativ mai bine retribuiţi.

Ei au mai declarat, că nu pot da sporul de salariu cerut de lucrători.

*

Mîne va fi convocată comisiunea aleasă de lucrători, pentru a expune doleanţele lor.

După aceasta, preşedintele Camerei de comerţ, va convoca o consfătuire comună, între patroni şi lucrători, pentru a încerca să stabilească o înţelegere.

❑ Ziarul *Novoje Vremea*, se ocupă în numărul său de azi de răscoalele ţărăneşti, din comuna Cosmeşti, din Bessarabia.

După cum afirmă, acest mare ziar, nu este vorba, de a se intra în posesiunea averei Vartic, ci numai de limitarea unor păduri, la care sătenii s'au opus, omorînd pe inginerul hotarnic şi alungînd pe ceilaţi representanţi ai autorităţei.

❑ Pe ziua de azi, s'a constatat în oraş un nou caz de anghină difterică.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a făcut azi cunoscut serviciului sanitar local, că nemai constatîndu-se nici un caz nou de holeră, s'au ridicat măsurile privitoare la oraşul Constanţa.

❑ A apărut „Curierul Judiciar" anul XX, No. 76, cu data de Duminică, 20 Noembrie.

❑ Membrii socistăţii vînătorilor, au plecat azi dimineaţă la Sineşti, unde s'a organizat o mare vînătoare.

❑ Direcţia serviciului sanitar, a făcut cunoscut autorităţilor din ţară, că sau ridicat măsurile preventive luate pentru călătorii şi provenienţele din Marsilia.

❑ Un incendiu s'a declarat ieri seara la casa cu numărul 50 bis, strada Arapu, proprietatea lui Aron Haim, unde se afla instalat un atelier de stolerie. Focul s'a întins asupra acoperemîntului casei lui Burăh Nuhăm, care au ars complect.

Alt incendiu s'a declarat, în zor de zi, la spălătoria otelului „România", arzînd şi o bucătărie.

❑ **Genialul Ermetti Novelli**, în urma cererei generale va representa la Iaşi, Luni 21 Noembrie **Moartea civilă**, dramă în 4 acte de Giacometti, în loc de Femeia îndărătică. *Biletele vîndute pentru Femeia îndărătnică rămîn valabile pentru moartea civilă* în care marele Novelli are o creaţiune splendidă care l'a făcut nemuritor. Marţi 22 Noembrie a. c. e ultima reprezentaţie cu *Otello* cînd ie serata de gală în onoarea lui Novelli. In ambele reprezentaţii excelenta trupă secondează în chip superb pe marele maestru.

Va asista un public imens, căci ieşanii nu vor să le scape ultima ocazie pentru a vedea pe marele Novelli în reprezentaţiile sale de adio, în care are două din cele mai straşnice ale sale creaţiuni.

Cu asalt sunt luate biletele la agenţia teatrală *„Thalia"* a d-lui T. Maximovici.

❑ **Teatrale.**—Astă seară se va reprezenta pentru prima oară pe scena teatrului naţional *Taifun (Vijelia)* piesă în 4 acte de Melchior de Lenqyel.

*

Mîine Duminică seara, *Taifun*, pentru a doua oară.

*

In serile de 3 şi 4 Decembrie *Răsvan şi Vrdra.*

❑ Noul program de astă seară Vineri 18 Noembrie al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele:

Hernani de Victor Hugo.—După 100 de ani, fantazie americană—Nick Winter şi curierul diplomatic, comedie, etc. etc.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Siguranța generală a Statului, speriată, probabil, de furturile ce se operează în județul Iași și de sistematica nedescoperire a autorilor, a dat ordin serviciului de siguranță din Iași să cerceteze în special furtul operat la arendașul Feldman, din Sîrca.*

Prefectul, însă, a oprit siguranța să facă vre-o cercetare și faptul a fost comunicat siguranței generale' care, la rîndul ei, l'a făcut cunoscut ministrului de interne.

Ministrul a făcut canoscut prefectului de Iași, că el n'are dreptul să se amestece în ordinele, pe cari siguranța generală le dă celor din țară.

Prefectul a înghițit succesul, dar punem ramașag, că cercetările ce le va face siguranța din Iași, vor fi pereche la cele făcute de jandarmi.

❑ *O anchetă se va face mîine și poi mîne la institutul chimic al Statului din Iași. Ea a fost cerută de d. D. Cădere, profesor de chimie, actualminte inspector școlar.*

Ancheta, numită de ministrul de interne, se compune din domnii: Paul Bujor, profesor la facultatea de științi din Iași; N. Tomescu, prafesor la facultatea de medicină din București și dr. Poltzer, directorul institutulni de chlmie din București, al Statului.

❑ *Intr'un proces ce se urmează între I. Oprișanu și fabrica de zahăr de la Roman pentru despăgubiri provenite dintr'un accident, Curtea s. I a constatat asăt-zi un senzațional fals comis în redactarea unei chitanțe, care nu este conformă cu transcripția făcută de judecătorie.*

Afacerea a fost trimisă parchetului general.

❑ **Portretul ilustrului.**—*După ce a terminat operile sale caritabile privitoare la abonamentele pentru „Evenimentnl", și la strîngerea fondului-premiu pentru scopit, prefectul poliției Iași a dat ordine polițiștilor să vîndă, cu sila, portretul, în mărime naturală, a ministrului de interne.*

In special, comisarul secției IV, a adunat, rînd pe rînd, pe toți negujitorii evrei din acea secție, și, sub amenințări, a trecut fie căruia potretul d-lui Marghiloman—cu trei lei bucata.

*

Portretul ministrului este o afacere a unei firme de ocazie „Editura Romînă" care nu se știe unde anume există în București—adresa exactă o știe prefectul.

Iată circulara pe care a trimis-o „Editura" prefectului și care conține multe părți delicioase.

EDITURA ROMÂNĂ
Biurou de editură
BUCUREȘTI

Onorate Domn,

In baza binevoitoarei autorizațiuni obținute de la

Excelența Sa d. Al. Marghiloman,
Ministru de Interne

am editat portretul d-sale, pe care dorim a-l răspîndi în toate straturile sociale.

Portretul în mărime de 50×65 cm. executat în străinătate de către unul din cele mai importante institute ale branșei, pe carton fi in heliogravură (imitație de fotografie) este o adevărată operă dc artă.

Credem că marea simpatie de care d. Alex. Marghiloman se bucură în toată țara, se va manifesta în aceiași măsură și la dv., cu care ocaziune credem că Editura noastră a îndeplinit o dorință reală, executînd acest portret.

Costul unui exemplar al portretului a fost fixat la lei 3.

Pentru executarea acestei lucrări ne permitem a vă ruga să binevoiți a face ca alăturata listă, să fie acoperită cu cît mai numeroase semnături, astfel ca portretul ilustrului bărbat de stat să ajungă în mînele tuturor.

Vă alăturăm lista de subscripție cu No ... și vă rugăm s'o remiteți cît mai curînd, acoperită cu subscripțiuni cît de numeroase,

Primiți, vă rugăm, asigurarea stimei noastre. **EDITURA ROMÂNĂ**
București

❑ *Se știe că de la venirea la putere a actualului regim, s'a pornit campanie contra d-lui dr. Constantin Daniel, agregat definitiv la catedra de patologie chirurgicală, (foastă a def. prof. Botez) de la facultatea de medicină din Iași, pe motivul că d. Daniel n'ar fi cetățean romîn.*

Chestia a fost dată în studiul consiliului permanent al instrucțiunei, care s'a pronunțat ieri, spunînd că, după actele ce le-a studiat, d. Daniel n'ar fi cetățean romîn, ci bulgar naturalizat, că ar exista chiar cererea de naturalizare făcută de d. Daniel, care cerere n'ar fi fost votată de corpurile legiuitoare.

Ministrul n'a pus încheere pe procesul-verbal al consiliului permanent.

❑ *Luni, 21 c., fiind sărbătoarea „Intrarea în Biserică", ziarul nostru nu va apare.*

❑ *Un calomniator condemnat pentru calomnie.*

Cn prilejul unei întruniri naționaliste ce fusese ținută în Iași în preajma alegerilor generale, avocatul Abgar Buicliu, în discursul său, vorbind de plagiatul Cuza, afirmase, că broșura d-lui Em. Socor, asupra plagiatului, nu este opera lui, ci a fost scrisă de un altul.

Domnul Socor chemă în judecată pentru calomnii pe d. Buicliu și tribunalul s. I, judecînd afacerea în lipsa reclamantului, condemnase pe d. Buicliu la două sute lei amendă și un leu despăgubire către d. Em. Socor.

Cu apelul ambelor părți, afacerea s'a judecat astăzi la s. II-a a Curții, fiind asistat d. Socor de d. Lascar Antoniu și d. Buicliu de d. A. C. Cuza, care, însă, n'a pledat.

Curtea a respins ambele apeluri, menținînd sentința condemnătoare a tribunalui pentru d. Buicliu.

Domnul Buicliu, fiind pentru ștergerea din barou a avocaților condemnați pentru calomnie, n'ar mai trebui să mai pledeze, dacă ar fi să fie consecinte cu el însuși.

Dar nu va fi.

❑ Domnișoara Teodora Teodoroff, a fost autorizată să fotografieze toate școalele, pe profesorii și pe elevii din Iași.

❑ **Declarațiunile d-lui P. P. Carp.**—Privitor la declarațiunile făcute de primul ministru, la întrunirea majorităților parlamentare, confratele „La Roumanie" după ce dă perfectă dreptate d-lui P. P. Carp asupra vederilor exprimate, continuă astfel:

„Cetitorii noștri vor fi mirați de a constata, că pentru această una dată, suntem perfect de acord cu domnul P. P. Carp.

Aceasta din cauză că logica și fatalitatea lucrurilor, au fost arare ori atît de clar exprimate, ca în discursul primului ministru.

Dar discursul are încă un avantaj. El distruge legenda, după care cooperarea partidelor conservatoare nu s'a putut face, fiind-că Regele, care a împins la împăcare, ar fi refuzat dizolvarea, care ar fi fost singurul mijloc de a realiza împacarea.

D. Carp a declarat limpede, că d-sa s'a opus la disolvare, fiind c'a voit să păstreze intacte partidul seu și cinstea lui.

Acum, că concepțiunea d-lui Carp asupra cinstei partidului seu, atașează această cinste la alegerile făcute de d. Marghiloman, aceasta nu ne va putea mira din partea unui om al cărui cel mai profund dispreț pentru regimul parlamentar a fost caracteristica întregei sale vieți.

Articolul confratelui nostru mai relevă încă un merit al discursului d-lui Carp.

Chestia împăcărei etă definitiv din ordinea zilei, De aci încolo ea aparține cronicarilor.

❑ Judecătorul ocolului rural II a ramas să se pronunțe Marți în procesul d-lui docent dr. Brăiescu, dat judecății pentru loviri.

❑ Cc. Iancu Stamatiu protestează cu vehemență, contra amestecului d-lui Cosmovici, în chestia grevei lucrătorilor brutari.

— „Aceasta era de atribuțiunea mea, — spunea cc. Iancu — și nu pot permite ca un altul să-mi usurpeze drepturile".

Iată pentru ce nici unul și nici celalalt dintre administratorii comunali, nu se ocupă cu această chestie, care prezintă totuși un interes deosebit.

❑ La biserica catolică s'a oficiat un Te-Deum, pentru aniversarea celui de al 63-lea an de domnie al Imparatului Francisc Iosef.

A urmat apoi o recepțiune la consulatul Austro Ungar.

❑ Eri seara s'a svonit că un scandal la fel cu cel petrecut astă vară la Podul roșu, s'ar fi petrecut pe șesul abatorului.

Informații luate iată ce s'a petrecut: șeful de post de jandarmi C. Mateianu, mutat la Buciumi, voind să meargă ieri, sub seară, la postul seu și neștiind drumul—așa pretinde el — rugă pe fratele său, I. Mateianu, agent polițienesc, detașat cu serviciul la telefonul secției IV, să-i arate drumul.

Aproape de Țuțora cei doi frați, întîlnind o căruță cu piei, condusă de doi evrei, opriră căruța, cerînd lămuriri asupra provenienței peilor.

De aci ceartă. Unul din evrei se duse să avizeze pe serjentul din punctul Bucșinescu, numitul a Mihăiesei și acesta venind, declară pe cei doi frați arestați „în numele legei."

Toți merseră la comisia disp. IV, și, în drum, ar fi fost și bătaie.

Domnul procuror Ionescu a anchetat afacerea astă noapte la comisie și astăzi ancheta a continuat la parchet.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Ultima oră

București 10 Noembrie

Ciocnirea de la Buda

București.—Din cauza unei neglijențe, o ciocnire a avut loc lîngă stația Buda, între un tren de marfă și trenul de persoane No. 128.

Doi focari și doi călători sunt răniți.

Trei vagoane au fost sfărămate.

Organizaroa conservatorilor demoerați din Ploești

Ploești.—D. Dobrescu, șeful partidului conservator-democrat din Ploești, întorcîndu-se din străinătate, a convocat eri pe membrii comitetului executiv, în vederea organizărei partidului.

S'au luat un număr de dispozițiuni importante.

Succesul trupei Davilla

București.—Trupa Davilla a obținut aseară un succes imens, chiar neobicinuit în Capitală.

S'a jucat piesa *Scandalul*, în fața unei săli, ocupată de tot ce Capitala are mai distins.

D-na Voiculescu și d-nii Radovici și Storin au fost rechemați de 20 de ori.

Arestarea din Cernăuți

Cernăuți.—Produce mare senzație, arestarea d-lui Zenta, directorul comitatului țărei.

D. Zenta este învinuit, că în calitatea de director al Crucei Roșie, a defraudat 10,000 de coroane.

ACȚIUNEA LIBERALĂ

București.—Eri au avut loc la d. Ionel Brătianu, două constituiri.

In prima consfătuire s'a discutat asupra casei partidului, hotărîndu-se începerea lucrărilor și clădirea unei mari săli de întrunire.

In a doua consfătuire, s'a discutat asupra organizărei în Capitală. In această privință d. Ioan Brătianu a opiniat de a încredința conducerea Capitalei, la 3 persoane.

Succesul d-rei Cella Delavrancea

București.—Caragiale telegrafiază ziarului „Adevărul", că la concertul dat eri la Berlin, d-ra Cella Delavrancea a obținut un succes extraordinar.

Talentata artistă a fost rechemată de 5 ori, în mare entuziasm.

INCĂERĂRILE DIN PARIS

Paris.—Azi dimineață o încăerare a avut loc aci, la gara de vest, între călători și poliție.

Iată împrejurările, în care s'a petrecut faptul:

In urma unei ciocniri de vagoane, pasagerii au trebuit să facă pe jos drumul de la Battignolles pînă la gara de vest.

Ajunși aci, pasagerii au sfărîmat vagoanele unui tren ce se afla în gară și au devastat vagonul restaurant.

Poliția sosi în grabă și o încăerare sîngeroasă avu loc. Sunt 24 persoane grav rănite.

S'au făcut numeroase arestări.

Consiliu da miniștri

Constantinopol.—Consiliul de miniștri ținut eri, s'a hotărît să se intervie la marile puteri, arătîndu-se că o bombardare a Constantinopolului ar lovi nu numai în interesul Imperiului otoman, ci se vor pricinui pagube economice internaționale.

Consiliul a mai decis fortificarea malurilor Dardanelelor.

Răsboiul Ruso-Persan

Petersburg.—Ambasadorul Persiei a comunicat oficial, că guvernul din Persia a respins ultimatumul rusesc.

Guvernul rusesc a dispus imediat că trupele rusești, să înceapă o acțiune contra Capitalei Persiei.

Acțiunea Italiei în Marea Roșie

Poma.—Italia și-a întins acțiunea în potriva Turciei și în Marea Roșie.

Războiul Italo—Turc

Temeri de o bombardare a Constantinopolului

Constantinopol.—Cu toate asigurările că Italia a renunțat la blocarea Dardanelelor, se dă ca probabilă știrea, că Italienii își vor trimite flota în strîmtoare, de unde apropiindu se de Constantinopole, îl vor bombarda,

PARLAMENTUL

CAMERA

Prezidează d. Olănescu. Pe banca ministerială, d. Carp.

Presenți, 100 deputați.

Numirea d-lui general Averescu

D. Grigore Vasiliu, deputat liberal de Tutova, anunță o interpelare, în chestia numirei d lui general Averescu, ca șef al Statului major.

D-sa întreabă cum se împacă această numire, cu interpelarea din anul trecut a d-lui Marghiloman.

Ori faptele erau exacte și atunci cum s'a putut numi pe d, general Averescu, ca șef al statului major, ori nu erau adevărate și atunci care e situația d-lui ministru de interne.

D. E. Antonescu, guvernamentul se asociază la interpelare.

D. Carp cere a se alege și pe d. Costinescu în comisiunea budgetară.

Camera aplaudă.

Ședința se rîdică anunțîndu-se cea viitoare pentru Mercuri.

SENATUL

Prezidează d. Calimachi. Pe banca ministerială d-nii Arion, Filipescu, Marghiloman și Delavrancea.

D. *Th Jemandi* cere dosarul vagoanelor ce s'au reparat în anul acesta.

D. *M. Paicu* cere a se îmbunătăți soarta cîntăreților de biserică.

D. *Arion* răspunde că cererea este dreaptă, după cum drept este a se îmbunătăți soarta preoților de la țară.

Pentru moment însă nu sunt mijloace.

D. Arion depune proectul pentru modificarea unor articole din legea sinodală.

D. Verona cere dosarul liniei ferate Iași-Roman.

Ședința se rîdică, anunțîndu-se cea viitoare pe Mercuri, cînd va începe discuția Mesagiului.

Înțelegerea romîno-bulgară

Viena.—Ziarul Vaterland, *continuă a se ocupa în numărul său de azi, de o înțelegere ce s'ar fi stabilit între Romînia și Bulgaria, zicînd că această înțelegere s'a stabilit pentru menținerea statului quo în Balcani.*

Ziarul adaugă că înțelegerea s'a serbătorit printr'un... mare banchet la București.

Știri desmințite

Constantinopol.—Cu toate svonurile răspîndiie de italieni, că arabii s'au supus definitiv, nouei stăpîniri, arabii au reînnoit jurămîntul de fidelitate față de musulmani, hotărîndu-se a lupta pentru păstrarea credinței musulmane.

Intrunirea conservator-democrată

București.—In vederea întrunirei de mîine a marelui comitet executiv conservator-democrat, au sosit azi numeroși delegați din provincie.

Ei au fost primiți azi de către d. Take Ionescu.

Avis important

Către domnii: proprietari, arendași de moșii și de păduri

Am onoare a aduce la cunoștința d-lor proprietari, arendași de moșii și de păduri, că s'a deschis în Iași **Strada Lăpușneanu No. 25,** un mare biurou de aducere de muncitori agricoli din Bucovina și Ungaria, în baza autorităților Ministerului de Interne No. 5500.

D-nii proprietari, arendașide moși, exploatatori de păduri, care s'ar interesa de așa ceva, vor bine voi a se adresa biuroului, **ALBINA. Lăpușneanu No- 25;** aceasta cît mai curînd posibil, fiind în avantajul fie căruia de a se pune în înțelegere cu biuroul încă de pe acum, pentru a nu suferi întîrzieri din cauza aglomerațiilor de cereri.

MED. ȘI CHIRURG
Dr. FRIEDA AKERMANN
Faceri, boli de femei și copii
Sero-reacțiunea Wassermann
Consultațiuni 9—11 3—5
S'A MUTAT
Str. I. C. Bratianu (de sus) No. 125

De inchiriat *local viran din strada Paladi No. 9.*
A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa .d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

Russian-American India Rubber & Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Sucursala: București, Strada Sărindar 22

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

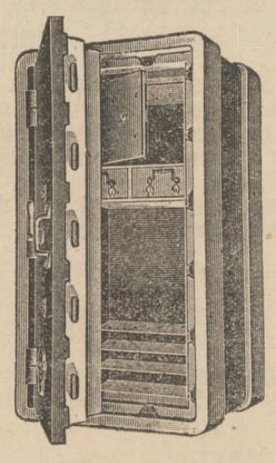

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Se poate o dovadă mai strălucită că

„NOROCUL LUI SCRÖDER E COLOSAL"!?

La tragerea clasei a VI-a acum terminată, am putut achita Onor. mei clienți:

Lei 250,000 pe **No. 52395 4|4** — **Lei 150,000** pe **No. 37161**

Lei 120,000 în 6 premii a **Lei 20,000**

în afară de alte nenumărate cîștiguri importante, pe care spațiul nu-mi permite a le enumăra aci.

Tragerea clasei I-ia

15|28 DECEMBRIE 1911

1/8 Loz NUMAI Lei **1.50**

1|4 Lei 3. — 1|2 Lei 6. — 1|1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuează prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Centrala: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale:

BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfț. Archangeli (Casa Rally)

CRAIOVA: Str. Unirii 69 — GALAȚI: Str. Domnească 14

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrîși la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1453—Mercuri 23 Noembrie 1911

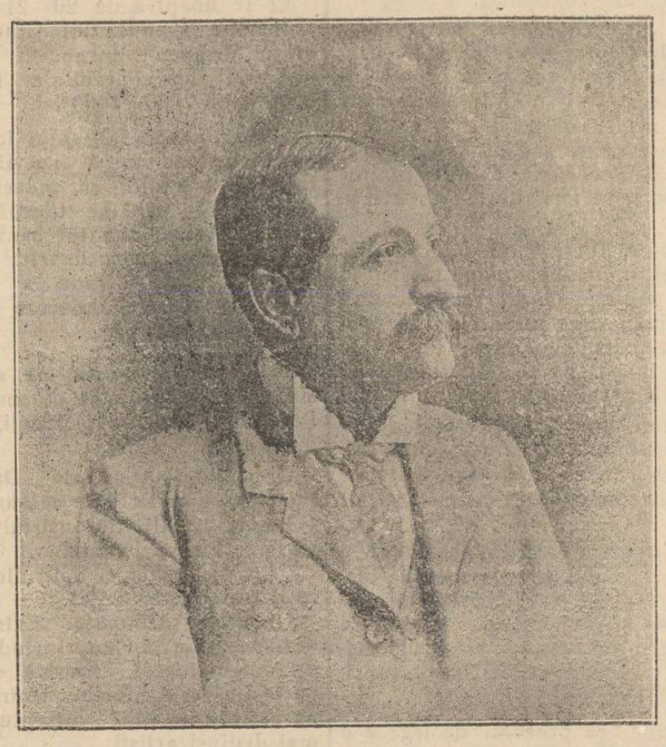

Intrunirea marelui comitet cons.-democrat

Declaraţiile şefului nostru

In întrunirea de Duminică, pe care membrii comitetului central al partidului conservator-democrat, au ţinut-o la clubul din Bucureşti, d. Take Ioneseu, a rostit un mare discurs, care conţine declaraţiuni extrem de importante, cu privire la situaţia politică.

Şeful partidului conservator-democrat îşi începe cuvîntarea expunînd motivul pentru care a fost convocat comitetul central.

— Am crezut că e o datorie pentru mine şi pentru comitetul executiv să vă convocăm spre a vă arăta, care e situaţia politică a partidului şi care e linia de conduită pe care v'o propunem pentru viitor.

In curînd se vor împlini 4 ani de la întemeerea partidului conservator-democrat. Zic numai 4 ani, pentru ca să dau o dată oficială, deşi aş putea spune mulţi ani, ca să arăt timpul de cînd felul nostru de gîndire există între noi.

Partidul nostru s'a creiat ca să răspundă unei necesităţi şi unei idei.

Se simţea în ţară necesitatea existenţei unui partid conservator destul de puternic pentru a face contraponderea celuilalt partid puternic. Nu e bine să rămînă în stat un singur partid tare. Ar fi aceasta un lucru nesănătos, atît pentru ţară, cît şi pentru acel partid. La această necesitate răspundea crearea partidului conservator-democrat.

Dar el era cerut şi de o idee. Se alcătuia partidul în jurul unor idei, pe cari le am expus în programul nostru de la început. Că aceste idei răspundeau nevoilor ţărei, se poate vedea şi din faptul că ele au fost adoptate de cei de la putere, cu toate că noi am fost vestejiţi la început că le am formulat.

Aşa, chestiunea asigurărilor muncitoreşti, noi am rîdicat-o întîi, şi atunci am fost taxat de îndrăzneţ.

Scoarerea administraţiei din politică a fost de asemenea o idee a noastră. Mulţi pretindeau că ideea e irealizabilă. Astăzi guvernul Carp vrea s'o realizeze, însă într'o formă nepractică şi neconstituţională.

Tentativa lor de a face această reformă nu e admisibilă din punctul de vedere al ordinei morale. Nu e posibil ca un guvern, care se sprijină pe un parlament ales prin corupţie şi violenţă, să vie să boteze el administraţia, care să fie a ţărei şi nu a partidului. (Aplauze)

E un lucru imperios necesar ca înainte de a se atinge de consacrarea administraţiei permanente, să plece de la putere un guvern, care a venit la putere prin teroarea administrativă,

Sunt şi alte măsuri cu cari se laudă guvernul şi pe cari tot noi le am propus întâi.

Ideea principală din programul nostru, revizuirea Constituţiei, începe să facă prozeliţi şi dincolo Acel bine cunoscut *non possumus* din programul d lui Carp a început să se topească în zece luni de guvernare, mai ales de cînd s'a deschis perspectiva unei campanii de opoziţie pe această temă.

Dar partidul nostru, nici în partea cea mai esenţială a unuĭ partid, *disciplina sufletească*, singura disciplină reală, nu cedează pasul altui partid, căci nicăeri ea nu e mai tare ca la noi. Ea s'a afirmat tot timpul, cu toate că partidul n'a întîlnit în drumu-i judecata dreaptă la care era în drept să se aştepte.

Din ceasul întîi, ne-am găsit în faţa unei coaliţii, a partidului carpist cu liberalii. Era un fel de înţelegere tacită între ei. Ne am izbit apoi de chemarea la putere a acelora, pe cari i am bătut regulat în alegeri. Ne-am izbit apoi de alegeri, cari au fost un pas înapoi pentru ţară.

Am rezistat şi am învins toate greutăţile, fenomenul la care se aşteptau ca să ne topim, nu s'a produs. Partidul a rămas întreg şi stă piedică la ori-ce combinaţie ce s'ar face în potriva noastră şi peste capul nostru.

Acum, după ce am constatat puterea pe care o avem, cred de datoria mea să vă dau seamă, de ceea ce se chiamă tratativele cu carpiştii.

Incă înainte de venirea actualului guvern, au fost tratative între noi şi amici de-ai d-lui Carp ; cu d. Carp personal n'au fost. Ştiam însă mai dinainte rezultatul lor, căci d. Carp era ferm hotărît să nu facă nici un fel de alianţă, pînă ce nu-şi va face un Parlament.

Afirm aceasta şi desfid să fiu desminţit.

In toamna aceasta tratativele au început din nou ; au fost chiar întrevederi între mine şi d. Carp, întrevederile trebuie să o spun, au fost foarte cordiale. Acum, după ce d. Carp, a declarat la consfătuirea majorităţilor că împăcarea nu s'a putut face, pot să arăt şi eu, care mi-a fost atitudinea în acele tratative.

N'am pus nici o chestiune personală a mea. Ştiu că eu personal m'aşi fi aranjat, foarte bine, după cum şi dv. aţi fi putut să vă aranjaţi bine, înainte de alegeri.

Ceea ce am urmărit eu însu-mi n'a fost chestiune de persoane, *ci de un partid care voeşte să trateze cu un alt partid.* (Aplauze).

D. Carp ne-a spus că nu poate sacrifica onoarea partidului său.

Ar fi însemnat să n'am respect pentru onoarea sa, dacă eu i aşi fi cerut acest sacrificiu. Dar onoarea nu e numai de o parte, ci de amîndouă părţile Şi cum la noi e o nuanţă mai democratică, onoarea democraţiei trebue să fie ceva mai exigentă.

Două lucruri absolut necesare am cerut d lui Carp, una: *revizuirea Constituţiei,* pe care nu o putem abandona, ci cel mult, amîna. A doua, dizolvarea Camerei şi a Senatului, căci aceste corpuri reprezintă războiul contra noastră.

Acestea au fost sentimentele mele.

Eram sigur că procedînd aşa, reprezintam părerea majorităţei.

Nu e cu putinţă ca două partide să se înţeleagă între ele, cu condiţia că numai unul să ia parte la guvern. Ne avînd Camera, noi n'am fi luat parte la guvern. Eu nu socotesc Parlamentul ca un apendice al guvernului, ci ca un control.

Incercarea prin urmare n'a reuşit. Azi suntem tot în stare de război cu partidul de la cîrmă.

Comitetul executiv m'a aprobat.

V'am convocat ca să vă cer şi aprobarea dv. D. Carp spunea cîndva, că nimeni nu e slab, cît timp nu se crede el că e slab ; noi n'avem de ce să ne credem slabi.

Părerile pot fi deosebite, dar asupra rezultatului final, nu există păreri deosebite. In lupta îndîrjită pe care o vom duce, ştiu că vom avea cu noi toate energiile.

Dovada s'a şi făcut. Nici dv., cînd vi s'a oferit totul nu v'aţi dus, nici eu cînd am simţit că mi s'ar da totul n'am plecat. In lupta pe care o vom da, ne vom găsi alături de alt partid. Situaţia nu va fi cîtuşi de puţin nelămurită, căci nu putem fi bănuiţi de contopire cu liberalii.

Armatele noastre nu vor comunica între ele, ca apa din vasele comunicante. Vom da o luptă paralelă, concomitentă cu lupta celuilalt partid, Rămîne ca, comitetul executiv să'şi aleagă momentul şi tactica.

Noi am vorbit de revizuire. Liberalii au vorbit şi ei.

S'a spus, că noi am inventat chestia ca să avem o platformă de luptă. Nu e adevărat, Revizuirea este cel dintâi punct din programul nostru şi resping ca o calomnie ideea că am adoptat-o ca un supterfugiu.

Dar cine zice revizuirea Constituţiei nu zice numai revizuirea legei electorale ; şi alte schimbări trebuiesc făcute.

Cu această ocazie, ţin să declar că nu este şi nu poate fi vorba de art. 7.

Sunt alte lucruri care trebuiesc făcute. Trebue să introducem în Constituţie reforma Contenciosului.

Voci : Trăiască d. Badareu.

D. *Take Ionescu :* Trăim într'o vreme în care toată lumea începe să înţeleagă că nu este o altă garanţie pentru patrimoniul fie-căruia, de cît independenţa judecătorilor. Această independenţă trebuie şi ea scrisă în Constituţie.

O alcătuire a consiliilor judeţene şi comunale, aşa fel ca să nu mai fie apendicele administraţiei centrale ; trebuie iarăşi trecută în Constituţie.

In ceia ce priveşte reforma electorală, am căzut de acord cu liberalii asupra a două puncte :

1). Că actuala alcătuire nu mai merge ;

2). Că revizuirea să se facă de ambele partide.

Inţelegerea dintre noi n'a mers mai departe ; rămîne să precizăm felul reformei. Noi ne vom preciza punctul de vedere, liberalii şi'l vor preciza pe-al lor, după aceia vom începe tratativele ca să ajungem la formula comună. Cînd vom ajunge la formula comună, mai e un factor : regele.

Intr'un stat fără alegeri pe deplin libere, coroana e garantul adevărului constituţional.

Ea are cuvîntul său, cînd se schimbă adevărul constituţional.

După ce vom fi căzut de acord şi cu Coroana, vom proceda la revizuire şi dacă vom ajunge noi, partid de patru ani, să colaborăm la o reformă aşa de mare, cum să plîng, că d. Carp ne a luat cu zece luni înainte ?

Se zice că şi în partidul d-lui Carp a început un curent pentru părăsirea politicei negative.

Dacă vor intra pe această cale, vor putea aduce şi ei prinosul lor la crearea Romîniei celei noui.

Eu nu mă voiu lăsa să mă conducă pasiunea, căci atunci m'aş socoti nevrednic de încrederea ce mi-aţi arătat.

In hotărîrea mea, de a da o luptă prin toate mijloacele, nu intră nici un motiv de ordine sentimentală.

Eu cred, că nu s'a făcut un rău mai mare, mersului înainte al statului, de cît l-a făcut d. Carp atunci cînd a cerut puterea.

D. Carp, are acum puterea, dar o putere paralizată, de aceia e silit la accese spasmodice, care să dea aparenţa de putere.

D, Carp pretinde, eă a învins pe rege. Cum l'a învins însă ? Cerînd puterea atunci cînd ţara nu-l desemna ?

De partea noastră nu este altă politică, de cît o luptă crîncenă pentru dărîmarea guvernului şi vom profita de întâiul ceas, pe tru a deschide larg ferestrele vieţei politice. (Aplauze prelungite).

Respectul pentru banditi

In istoria foarte tristă a alegerilor generale de pe urmă, banditismele operate la Roman ocupă, de sigur, o pagină fioroasă, cu totul specială.

Acolo, la Roman, fusese trimis să opereze un om nu numai străin de localitate, dar străin şi de moravurile noastre, străin de aspiraţiunile noastre. Căci moravurile noastre merg tot mai mult spre europenizare, iar aspiraţiunile noastre nu tind ca fie-care alegere politică să lase după dînsa urme singeroase.

Pe cînd acel domn Toni Arion, ales de d. Marghiloman să facă succesul guvernului la Roman, înţelesese alt-fel misiunea sa : venit în Moldova din plaiuri unde se cultivă chinorosul, venit sălbatec într'un judeţ bogat al Moldovei, bogat în pămînturi, în negoţ, dar bogat şi în oameni aleşi, fostul prefect, în loc să cate să se asimileze mediului, încercase coborîrea mediului la trista sa personalitate.

Istoria celor petrecute la Roman, acum aproape un an, n'avem s'o repetăm aci în detalii. Vom spune numai, spre a invedera că guvernul cinstei, al elitei şi al „poporului romîn", că acel guvern a fost partaşul tuturor fărădelegilor de la Roman, că a menţinut prefect pe Arion, pînă l'au dat afară amicii romaşcani ; că a deschis porţile Casaţiei lui Hinna, fost procuror general la Iaşi ; că e răsplătit, cu avansări, şi cu alte delicatese, pe acei înalţi magistraţi, cari, convinşi că dezastrul electoral de la Roman se datora fostului preşedinte al tribunalului de acolo, l'au trimis la preamblare pe timp de doi ani.

In ce priveşte pe Toni Arion, alungarea sa de la Roman apasase foarte greu pe conştiinţa sentimentală a bravului ministru de interne, viitorul şef al partidului conservator.

Prefect la Roman nu există de la silita demitere a lui Arion. Trimisese în loc, ca girante, pe fostul inspector administrativ, Emil Vulpe. Acesta demisionă sau fu demisionat şi de atunci prefect la Roman ie directorul prefecturei— o situaţie cu totul delicioasă.

Acum, fiind-că locul fostului prefect Arion îl luase fostul inspector Vulpe, d. Marghiloman s'a hotărît să dee satisfacţie lui Arion ; l'a numit inspector administrativ în locul d-lui Vulpe şi nemic nu va putea împedica pe ministru, să-l delege prefect la Roman pe noul inspector, să-l retrimeată, sub forma aceasta, în fruntea judeţului, de unde nu-l alungase numai oprobiul public, dar chiar şi cinstitul junimizm.

Ori cum, chiar dacă d. Arion nu a delegat să gireze prefectura de la Roman, înaintarea sa este o ruşine pentru acel ce a făptuit o, cu remarca, fireşte, că d. Marghiloman, nu prea roşeşte.

Respectul pentru bandiţi, este foarte desvoltat la succesorul d lui Carp.

EDILITATE

Greva brutarilor

Peste cîteva zile expiră armistiţiul obţinut de la lucrătorii brutari. Notăm că chiar pentru acest răgaz nu s'a obţinut de la toţi lucrătorii, unii fiind foarte nemulţumiţi de trăgănarea ce o pun patronii, în a resolvi cererea lor.

Dar şi în această chestiune, ca şi în acea a lemnelor, administraţia comunală arată o desăvîrşită desinteresare. O clipă, d. dr. Cosmovici, a asistat la consfătuire, pentru a dispărea imediat, după ce a întrebat pe lucrători, dacă îl cunosc.

Celălalt ajutor de primar, ar dori din suflet, să vadă oraşul lipsit de pîne pentru delicioasa satisfacţiuae, de a da o simţitoare lovitură lui Cosmovici, care se „amestecă unde nu-i fierbe oala".

Cît pentru d. primar, apoi d-sa e un adevărat musafir la Primărie. E adorabil d. primar, cînd din întîmplare îl întîmpină cineva cu o chestie comunală răspunde invariabil pe franţuzeşte ; „e regretabil, dar nu ştiu nimica".

Unul nu ştie, ceilalţi nu vor să ştie, nici unul n'are capacitatea necesară, pentru a înfrunta o chestie mare de edilitate, care cere o dezlegare promptă.

E drept că presidentul Camerei de Comerciu şi-a propus să salveze administraţia comunală.

Dar pe lîngă că aceasta nu intră în atribuţiunile Camerei de Comerciu, apoi această intervenţie nu e de folos, căci dacă se poate face o intervenţiune de împăciuire sau de temporizare, apoi negreşit că această instituţie nu are nici autoritatea şi nici mijloacele, pentru a pune capăt unei stări de lucruri deplorabile. Şi iarăşi pe datele culese de Camera de Comerciu, dacă nu se ajunge la rezultatul dorit, nu se poate bizui o administraţie comunală conştientă, care în primul rînd are a se interesa ca orăşenii să nu fie lipsiţi de alimentul de prima necesitate.

Cu o atare administraţie, ne putem aştepta la o nouă grevă, cu consecinţi şi mai rele.

D.

Comerţul şi Eftenirea traiului

II

Şi dacă altor cauze se datoreşte urcarea preţului mărfurilor, care ar putea fi culpa fabricanţilor sau a comercianţilor ?

Dacă vagonul de grîu s'ar vinde cu 800 lei, evident pitarii ar vinde pîinea cu 15 ori 17 bani kilogramul.

Dacă materiile prime ar fi eftine, cine poate afirma că fabricatele ar fi scumpe ?

Sunt însă şi cauze străine de creşterea normală a avuţiei publice, care contribue la urcarea preţului mărturilor.

Să le enumerăm :

Tarifele vamale, mijloacele de transport, capitalul, protecţiunea, etc.

Iată o serie de cauze, care contribue, sau pot contribui, la urcarea preţului produselor industriale, adică a mărfurilor.

La noi, tarifele vamale păcătuesc din două puncte de vedere. Ele sunt :

a) Tarife cu interes fiscal,

b) Tarife cu interes protecţionist.

Ambele păcate însă, au rostul lor :

Fiscalitatea, creşte veniturile statului,

Protecţiunea, creşte avuţia publică.

Dacă ambele mijloace ar dispărea pe deaîntregul, statul n'ar putea face faţă chemărei sale şi în atare caz ar trebui să sporească impositele directe.

Nu vorbim de greşalele conducătorilor actuali ai ţărei, care în necunoaşterea ţării şi a nevoilor ei, procedează de maniera d-lui actual Ministru de Finanţe, care şi-a propus marea reformă a legei patentelor, cu intenţia după cît a transpirat, a scoate de la plata patentei pe cele din urmă 3 clase de patentari, adică pe acei de clasa 6, 7, şi 8-a.

Această reformă este absurdă, ea se înrudeşte foarte aproape cu punctul din programul de guvernare, eftenirea traiului.

Reforma legei patentelor, prin aparare de plata patentei pe neguţitorul de clasa 8 a, care plăteşte patenta de 4 lei pe an, pe neguţitorul patentabil clasa 7-a care plăteşte patenta de 8 lei pe an şi chiar pe acel de clasa 6-a care plăteşte patenta de 14 lei pe an, fără taxa proporţională, întrebăm pe conservatorul cel mai pur şi mai fanatic adorator al idolului : să ne spună cu bună credinţă, care e, nu însemnătatea, dar rostul aeestei reforme ?

Dacă neguţitorul nu va plăti statului 4 lei pe an, se va efteni traiul ?

Dacă neguţitorul nu va plăti patenta de 4 lei pe an, se va îmbunătăţi starea lui materială ?

Nu e o greşală nepermisă, a se scuti de plata unei patente de 4 lei pe an, pe un om, oare e legat de profesia lui, şi care are mîndria a fi neguţitor, adică patentar.

Reforma legei patentelor, este o eroare crasă. Cei ce cer reforma legei, pentru uşurarea comercianţilor, nu cunosc legea, nu-şi dau samă de ce voesc.

Iar cei ce reformă legea patentelor, în sensul preconizat, s'au scoborît ca inteleci, la nivelul patentarului de clasa 8-a cu taxa de 4 lei pe an.

Dacă vorbim de întocmirea tarifelor vamale autonome sau convenţionale şi de învinuirea lor în scumpirea traiului.

Mai întâi să nu scăpăm din vedere principiul impositar, care călăuzeşte în materie fiscală. Acest principiu, pentru a asigura veniturile şi creşterea lor, loveşte excepţional articolele de consumaţiune, articolele de alimentare.

Dacă ne aruncăm ochii asupra tarifei vamale găsim la *articolul 2, produse animale, alimente,* art. 38 Stock-fisch, herinzi în suramură, adică scrumbii de Olanda, taxate cu 15 lei la sută kgr. Art. 39 lacherda şi pălămida, taxate cu 30 lei la sută kgr., art. 43, conserve de peşti afumaţi 50 lei la sută kgr., art. 258, zahărul taxat cu 35 lei la sută kgr.

Aceste taxări sunt absolut fiscale şi ele contribue la scumpirea traiului.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Scrumbiile de Holanda (Heringi) fiind un aliment al populaţiei nevoeşe, sunt taxate cu 15 bani la kilogram, deci urcă cu aproape 5 bani la bucată.

Lacherda şi Pălămida, taxate cu 30 bani la kgr., taxa e prea mare.

Necontestat deci, că o revizuire a taritei vamale, fără a atinge protecţia industriilor, ar contribui mult la eftenirea traiului şi la creşterea venitului vămilor.

Dar un lucru rămîne în picioare.

Eftenirea traiulni este un complex de chestii economice şi financiare, care nu se poete rezolvi prin mijloace superficiale, cum sunt acele propuse de actualul guvern, nici prin crearea de cooperative comunale, după alte concepţii, care după părerea mea sunt absolut greşite.

Cooperativele de consum, au de scop în primul loc a crea venituri sub firme naţionale, sub firme patriotice şi nimic mai mult.

Cooperativele de productiune, au necontestat însemnătatea lor şi ar fi de dorit ca într'această direcţiune să se îndrepte activitatea naţionalismului şi a patriotismului.

Nu cunosc cazuri, fie şi chiar isolate, cînd sub imperiul producţiunei abundente, comercianţii să se fi cartelat pentru exploatarea consumatorilor.

Aş dori să mi se citeze un singur caz, cînd comercianţii detailişti, sau cartelat în dauna consumaţiunei.

Faptele care de zeci de ani ne stau ochi, dovedesc tocmai contrariul.

Ele dovedesc că concurenţa în comerţ e aşa de mare, că mărfurile se vînd sub preţul costului de producţiune, aceasta e şi aplicarea falimentelor.

Cînd însă avocaţii sau necunoscătorii în specie sunt preşedinţi de camere de comerţ şi legiuitori în materii comerciale, nu trebue să ne mire greşelele ce se comit şi deci să ne aşteptăm la o mai mare scumpire a traiului.

G. D. Şerban

OAMENI ŞI LUCRURI

Orient şi Occident în teatru

Cîte-va măşti de ceară,—mustăţi răsucite în jos, feţe galbene şi crispate; voci şi rîsete stridente, costume exotice, pahare de ceaiu şi—iată „toată" Japonia pe scenă. Cel puţin aşa ne-o dă scriitorul ungur Melchior Lengyel, care adaogă încă, fireşte, cîte-va ciudăţenii romantice: conspiraţii anti-europeneşti, rugi mistice şi exaltări:

— „Nippon! o Nippon"!...

De fapt—la această mult aşteptată reprezentaţie cu „Taifun", am avut o singură „mască", acea a d-lui Cuzinski. Şi dacă e de făcut vr'o laudă acestui artist iaşan, e tocmai pentru faptul că e aproape singurul, în teatrul nostru, care ştie să-şi „compună" o mască, pentru a semăna cît mai puţin cu sine însuşi. De aci începe, în genere, meritul actorului: ca să se îndepărteze, fizicește şi sufleteşte, de figura sa de felul său de a fi, pentru a se adapta cît mai mult personagiului creat de dramaturg.

Şi d. Cuzinski, în aceşti din urmă doi-trei ani, a fost unicul care ne-a dat oare-cari iluzii de creaţiuni teatrale.

Că „Taifun" e o piesă mai pre jos de... reclama ce-i s'a făcut; că e de o stîngăcie şi de o rară naivitate psihologică şi dramatică, e vina scriitorului care a împreunat tragedia, melodrama şi... opereta într'o singură piesă de teatru din cale afară lungă, din cale afară prolixă, chiar dacă nu e lipsită de oare-care poezie. In dramă poezia nu înlocueşte cu succes falsa psihologie în înlănţuirea caracterelor şi acţiunii.

Interpretul lui Takeramo n'a găsit în deajuns calea mijlocie între o înfrînare pînă la sfială şi între iuţeala de temperament pînă la paroxism. De aceea s'au observat în public efecte contrarii aşteptărilor, în unele momente.

Publicul, dacă nu e subjugat ori înfiorat, apucă pe căi greşite şi manifestează absurd. Şi cu cît psihologia unei piese e mai forţată, cu atît e nevoie de un artist mai mare în interpretare.

Ce efecte zguduitoare trebue să fi scos De Max din momentele luptelor sufleteşti între pasiune şi datorie—ce caracterizează personalitatea eroului!

Dar aceste rezerve nu ne împiedecă să constatăm încă odată că d. Cuzinski e singurul artist care reuşeşte în „compunerea" unei măşti dramatice şi unui rol dramatic — între artiştii noştri de astăzi. Cu excepţie doară pentru Penel, pe care publicul l'a revăzut cu plăcere pe scenă şi speră să-l mai revadă.

Revenind la d. Cuzinski şi la dovezile de muncă ce a dat în stagiunile din urmă, — e poate a-i se pretinde cam mult, — ca să dee teatrului toată gama variată de roluri de la comedie bufă la tragedie complexă de felul Taifun-ului. Dar tocmai acum ne vine reflecţia că ne aflăm în săptămîna lui Novelli, — a acelui genial artist în al cărui repertoriu încap în măsură egală toate creaţiile dramatice între drama clasică şi farsă...

Şi pentru aceasta nu are nevoe să recurgă la exotisme orientale, din viaţa japonezilor. Literatura apusană este destul de variată şi de bogată ca să dee talentelor mari cîmpul necesar desfăşurărilor. Ce păcat că intemperiile ne răpesc marea plăcere artistică de a saluta pe Novelli, pentru cea din urmă dată!

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Catolicul de la Văleni. — Se vorbeşte mult, între lucrurile la ordinea zilei, de catolicism.

Mai dăunăzi la adunarea fumeilor-ortodoxe-romîne din aula Universităţii, d. Cuza a vorbit cu violenţă contra şcolilor catolice, pe care de altfel le încuragiază direct.

Iată că şi d. Iorga este aratat—în „Biserica Creştină"—ca un filo catolic. Cităm de acolo:

„Se destace din aceste lucruri o concluzie?

Nu e locul să o exprim într'o carte care priveşte trecutul. Atît doar trebue să se spue pentru a lumina pe cei mulţi, cari judecă fără competinţă aceste lucruri delicate. In alte timpuri adoptarea catolicismului, ar fi fost pentru noi o mare binefacere şi ar fi dat poporului nostru bine înzestrat o civilizaţie cel puţin egală cu a Poloniei şi Ungariei.

Astăzi ar fi fost absurd şi înapoiat a refuza locuitorilor catolici ai pămîntului ţării un cult bine statornicit şi onorat de statul nostru.

Pentru noi patriotismul nu e o chestie de rit. Şi în sfîrşit, *clerul nostru, dacă e capabil de emulaţie, nu poate de cît să cîştige din vecinătatea creată prin întemeerea la noi a ierarhiei catolice*".

N. Iorga: Studii şi Doc., vol. I--II pag. 46.

Iar în altă parte:

„Călugării minoriţi... se aşezară în Mănăstirea Maicei Domnului de unde trebuia să pornească spre biruinţă legea catolică.

Dacă biruinţa aşteptată s'ar fi săvîrşit, minţile moldovenilor ar fi fost mai repede şi mai deplin luminate.., Intre apusul de unde a pornit aşezarea noastră în aceste părţi ale barbarilor slavi şi turci şi noi, ramură răsleaţă s'ar fi statornicit nouă şi trainice legături.

Aşa ager cum este poporul nostru, am sta astăzi în rîndurile dintăiu ale popoarelor de cultură.

N. Iorga, Istoria lui Ştefan cel Mare p. 17.

*

In Ungaria lupta contra tuberculozei este organizată cu ajutorul a 17 stabilimente subvenţionate de stat cu suma de 148000 de coroane.

Pe lîngă aceasta în numeroase secţiuni de ale spitalelor se primesc tuberculoşi şi în 1909 s'au cheltuit în acest scop 210.000 coroane.

In fine cele două mari sanatorii din Budapesta şi Bekesgyula au fost mărite acum în urmă.

*

Offenbach a renăscut. Semnalul l'a dat Parisul. De la Paris a trecut în Germania, pe care a recucerit-o.

Din Germania a trecut la Viena, unde s'a montat în timpul din urmă, la Iosefstader Theater, „Frumoasa Elenă", care a avut un succes imens, neaşteptat.

*

Un nou bariton celebru se anunţă pe firmamentul artistic al Europei.

E vorba de Figarella, care repurtează actulmente strălucite succese la Londra.

Atît vocea cît şi jocul lui de scenă e ridicat în slavă de către fiii Albionului. Rolul jucat a fost al lui Chillon, cinicul din Quo Vadis.

*

Un anunciu destul de curios însereazā un organ de publicitate medicală din Grecia:

„Tînăr de 26 ani, fiu de doctor, comptabil, dorind să-şi urmeze studiile într'o şcoală înaltă din Franţa ori din Belgia, dar neavînd mijloacele necesare caută *un loc de servitor*, la un bursier, ori la o damă filantropă. Ar putea să dee lecţiuni de greceşte. A scrie pe adresa: D. P. 58, poste-restante, Atena".

*

A apărut No. 704 al *Bibliotecei pentru toţi*, cuprinzînd „Rhea Silvia" piesă în 4 acte de N, Scurtescu.

Preţul 30 bani.

*

STRUNA ZILEI

ABONAŢII RĂU VĂZUŢI..

De o bucată de timp evreii din oraşul nostru au devenit un element de o turbulenţă nemai pomenită.

«Evenimentul».

Turbulenţi or fi şi răi,
Da-i mai rea gazeta, care
Ofenseaz'atît de tare
Chiar pe... abonaţii săi.

INFORMATII

Sărbătorirea d-lui Al. Badareu

Duminică sara a avut loc în sala restaurantului Iordache, din Bucureşti, un banchet oferit de colaboratorii revistei „Romînia Viitoare", în onoarea d lui Alexandru Badareu, directorul revistei.

Au luat parte la sărbătorirea d lui Badareu, 44 profesori, între care d-nii: Take Ionescu, Rădulescu-Motru, M. Dragomirescu, D. Stănescu, Cosăcescu, Otescu, Virgil Popescu, Stroescu, Crasan, Clinciu, Nestorescu, Costescu, Colorian, Enăchescu, Tabacovici, Ştefănescu, M. Fotino, Ghibănescu, Stanilescu, Andreescu, Nicolaescu, etc. etc.

D. *Badareu*, a luat cel dintîi cuvîntul şi a arătat necesitatea ce au simţit profesorii conservatori-democraţi de a scoate o revistă, în care să'şi spună cuvîntul asupra chestiunilor sociale şi politice la ordinea zilei. Corpul didactic spune d. Badareu, a dovedit în totdeauna că este elementul cel mai important pentru ridicarea claselor sociale.

D. Badareu bea pentru d. Take Ionescu, care a propus înfiinţarea revistei şi care a fost cel dintăi, care şi-a îndreptat privirile spre membrii corpului didactic îndrumîndu-i spre o acţiune sănătoasă.

D. *Take Ionescu*, a răspuns arătînd că nu d-sale se datoreşte apariţia revistei „Romînia Viitoare" ci d-lui Badareu, care din modestie ascunde acest lucru, după cum din aceleaşi motive, atribuite altora multe din lucrurile sale.

D. Take Ionescu, spune că în totdeauna a preţuit pe membrii corpului didactic, de oarece ei au contribuit la ridicarea socială şi politică a claselor.

D-sa bea pentru d. Badareu, d. Mihail Dragomirescu a toastat pentru profesorii ieşeni, d. Ştefănescu pentru profesorii din Bucureşti, d. Otescu pentru d. Badareu, d. Cosăcescu pentru d. Badareu, iar d. Rădulescu-Motru pentru membrii corpului didactic.

Au mai toastat d-nii Ghibănescu, Nicolaescu, Stroescu şi Clinciu.

Banchetul a luat sfîrşit la orele 12.

❑ De cît va timp se observase, că din magazia de grîu de la moara de foc din Păcurari, proprietatea d-lor Grinspan şi Papana, se fura grîu.

Eri seară, agenţii brigadei de siguranţă şi un sergent major de poliţie s'au pus la pîndă.

Pe la oarele 2 noaptea, a venit în dreptul magaziei, un cotiugar cu doi oameni, care urcîndu se în podul magaziei, după ce au umplut 11 saci cu grîu, au început ai transporta în căruţa adusă.

Agenţii de siguranţă au reuşit să i aresteze şi ducîndu-i la secţie, au constatat că hoţii sunt Gh. Ciobanu, fost în corpul de sergenţi şi acum portar de noapte la moară şi Vasile Pricop de loc din cotuna Bogdăneşti, comuna Ghiuteni. Numiţii au declarat, că furau grîu de mai mult timp.

❑ **Şcolare.**—Ministerul Cultelor şi Instrucţiuni publice, a aprobat transferarea Diaconului Gh. Carpen, învăţător la şcoala din comuna Orăşenii la şcoala din com. Creteşti, jud. Botoşani.

— D. Mihai Rizoc, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din cotuna Buhai, com. Şendriceni jud. Dorohoi.

— Au fost numiţi ca învăţători suplinitori în jud. Botoşani, d-nii G. Iuga, la şcoala din comuna Băbiceni şi d-ra Maria Ghiţescu din comuna Slobozia.

— Ministerul, a acordat d-nei Natalia Oiaga, un concediu de 15 zile; şi d-nei Ema Briul, institutoare la şcoala de băeţi „Gh. Asaki", un concediu de două luni, fiind suplinită de d-na Stegărescu.

❑ Pe ziua de azi s'au constat în oraş un nou caz de scarlatină.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.**

Intrunirea meseriaşilor

Discuţiunea. — Moţiunea. — Meseriaşii nemulţumiţi.

In seara zilei de 19 Noembrie a c., din iniţiativa mai multor meseriaşi din oraşul nostru, s'au întrunit în localul Camerei de Comerţ, un mare număr de meseriaşi ai diferitelor branşe, doritori a lua cunoştinţă de proectul de lege al organizării meseriilor.

A fost proclamat ca Preşedinte al acestei întruniri, d. C. Cerchez, Preşedintele Camerei de Comerţ şi membru al Camerei de Meserii.

Dl. *Const. Cerchez*, mulţumeşte adunărei pentru cinstea ce i s'a făcut şi declară şedinţa deschisă.

D. *N. Ştefaniu*, luînd cuvîntul arată marele foloase ce se prevăd pentru meseriaşi prin actualul proect de lege. Spune că de unde pînă astă zi meseriaşii rămîneau peritori de foame în urma unui accident şi nu îi erau asigurate bătrîneţele, de astă-zi înainte viitorul lor şi al familiilor lor, va fi asigurat.

D. *Teleman*, Preşedintele Corporaţiei Confecţiilor spune că nu cunoaşte în intregime proectul de lege, dar din cele publicate prin ziare reesă că e un proect bun, d-sa emite părerea de a se trimite pe la fiecare corporaţie cîte un proect de lege spre studiare.

D. *C. Stan*, spune că proectul de lege e o adevărată binefacere pentru meseriaşi căci prin el se asigură bătrîneţele meseriaşiior precum şi cazurile de accident.

D. *C. Cerchez*. Preşedintele, face o expunere pe larg a avantajelor ce oferă noul proect pe lege pentru meseriaşi, relevînd şi sacrificiile ce le face statul pentru venirea în ajutorul meseriaşilor, ca bani, cedări de trenuri, pentru băi, etc. etc.

D-sa spune, că proectul de lege e o operă socială de mare valoare, menită a aduce o mare schimbare în lumea meseriaşă, căci prin proect nu numai că se asigură bătrîneţele meseriaşilor, dar se asigură chiar şi atunci, cînd ei sufer vre-un accident şi nu numai pe dînşii, dar chiar şi pe familiile lor.

Dl. *V. Arsenie*, propune cîteva modificări, de care să ia act, spune că proectul e bine venit şi corespunde cu nevoile meseriaşilor.

*

După discuţiunile ce au mai urmat meseriaşii votează următoarea moţiune ce s'a comunicat telegrafic:

D-lui Ministru de Industrie şi Comerţ
Bucureşti

Meseriaşii din toate breslele din Iaşi întrunindu-ne în sara zilei de 19 Noembrie a. c. în localul Camerei de Comerţ, am luat cunoştinţă de proectul privitor la organizarea meseriilor, acest proect ne deschide mari speranţe pentru viitorul nostru şi al familiilor noastre. De acum înainte vom păşi cu alt curaj la muncă. Vă mulţumim cu toţii pentru munca depusă şi vă dorim viaţă îndelungată, ca să vedeţi roadele presentei legiuiri şi spre folosul ţărei care poate să fie mîndră de a vă număra printre reformatorii ei."

*

Pe de altă parte, se anunţă o consfătuire a unui mare număr de meseriaşi, cari se declară nemulţumiţi de proectul de lege al d-lui Neniţescu.

Vom ţinea în curent pe cetitori.

❑ Balul ce a avut loc la 13 Noembrie, în Cotnari, în scopul mărirei fondurilor pentru restaurarea bisericei Sf. Nicolai din Horodiştea, a produs un venit net de 353 lei 60 bani.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturilor de judeţe, numele notarilor, secretarilor arhivari de la ad-ţiile de plăşi şi al secretarilor comunali, care au obţinut diploma de capacitate a vreuneia din cele 4 şcoale de notari din ţară.

❑ In sara de 18 curent, d. Const. Cerchez din Lungani, trecînd cu automobilul prin satul Leţcani, a lovit pe băsatul Mihai C. Scroban, în etate de 8 ani, pe cînd acesta eşea de la şcoală.

Copilul a fost internat în spitalul din Podul-Iloaei.

❑ In noaptea de 15 spre 16 curent a ars un bordei al locuitorului Gh. Olteanu, de la locul numit Siret, de pe moşia Păuşeşti. Pe lîngă bordei au mai ars 400 kg. porumb, 4 care de strujeni. Pagubele se urcă la 280 lei.

In aceiaşi noapte a mai ars bordeiul lui Gr. Climinte din pădurea Păuşeşti, arzîndu-i şi 800 kg. pornmb, cauzîndu-i pagube de 450 lei.

Nici unul nu era asigurat. Ambele incendii au luat naştere de la sobe.

❑ Cu începere de la 1 Decembrie a c., primirea copiilor bolnavi şi consultaţiile gratuite la spitalul de copii „Caritatea, se va face numai dimineaţa, de la orele 10—11.

❑ In noaptea de 20—21 curent, au ars casele arendaşului Grauer, de pe moşia Medeleni. Incendiul a provenit din neglijenţa contabilului. Pagubele se urcă între 7000—8000 lei.

❑ Astă-noapte individul Ichim Pascu din com. Bucium, a încetat din viaţă. In urma svonului că moartea i-ar fi provenit din o bătae suferită de la d. G. Rosnovanu, agentul sanitar Romanescu a examinat cadavrul, fără a găsi nici o urmă de leziune.

S'a avizat parchetul care a autorizat înmormîntarea.

❑ Bogatul program de astă seară Marţi 22 Noembrie al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

Kopenhaga (Capitala Danemarcei). Interesante vederi de călătorie.

Ludovic XIII. Reconstituire din glorioasa istorie a Franţei.

Casa de amanete. Splendidă naraţiune-detectivă însufleţită.

Onoarea răsbunată. Extra-ordinară dramă modernă, cuprinzind trei părţi de cinematograf. Această dramă face parte din seria filmelor teatrale scandinave. Rolurile sunt interpretate de cei mai distinşi artişti.

Fiică-mea e prea frumoasă. Splendidă comedie de artă.

❑ Eri, Luni, şeful postului de jandarmi din Buciumi, s'a dus la via d-lui Spiridon Irimescu, pentru a cerceta pe lucrătorul străin, Smica Haidam, dacă are sau nu paşaport.

Neavînd actele de legitimare, agentul îl declară arestat, însă în moment ce agentul era ocupat cu dresarea actului, Haidam evadă de sub pază.

Jandarmul, urmărindu-l, a tras un foc de revolver, fără însă a-l nimeri.

In urmă însă Haidam a fost prins pe cîmp.

❑ In învăţămîntul secundar, din localitate, sunt vacante 26 de ore de matematică.

❑ Marele artist Novelli, care urma să dea reprezentaţii în Iaşi, a fost silit, din cauză de boală, să renunţe la vizita din Iaşi.

❑ **Teatrale.**—*Taifun* (Vijelia), frumoasă piesă în 4 acte de Lengyel, jucată Sîmbătă şi Duminică seara pe scena teatrului naţional, a avut un succes desăvîrşit.

Public neobişnuit de numeros, a asistat la ambele reprezentaţii răsplătind prin vii aplauze interpretarea artiştilor.

In special pe d. V. Cuzinschi care în rolul d-rului Tokeramo, şi-a pus toată puterea talentului său, făcînd din el o măreaţă creaţie.

D-na Miţa Ionescu, în rolul Elenei Vagner, amanta d-rului Tokeramo, a reuşit cu succes să ducă o luptă grea, dovedind că s'a indentificat cu rolul încredinţat.

In rolul lui Cobainschi, d. Radu Demetrescu, a fost bine, afirmînd pe zi ce trece firea sa artistică şi variată.

D. C. Ionescu, în rolul literatului Carol Beinschi, a smuls numeroase şi meritate aplauze.

*

Joi 24 Noembrie, se va reprezenta pentru prima oară „Funcţionarul de la Domenii" farsă în 3 acte, de P. Locusteanu, din repertorul Teatrului Naţional din Bucureşti.

*

Sîmbătă 26 şi Duminică 27 Noemb., pentru a treia oară „Taifun".

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Olge Gustave, Nicolina-Iaşi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală
5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi
2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

❑ **Criza din guvern.**—*In sînul cabinetului, domnește o vie neînțelegere asupra nnor chestiuni importante, pe care unii miniștri, și le însușesc cu deosebire.*

In primul rînd vine numirea d lui general Averescu, ca șef al statului major.

Această numire fusese hotărtă încă în ajunul războiului turco-italian.

După ce M. S. Regele a semnat decretul, d, Filipescu a comunicat faptul consiliului de miniștri.

D. Marghiloman surprins, a declarat că nu poate accepta, ca o atare numire să fie făcută numai de ministrul de resort, fără a se consulta mai întăi pe ceilalți miniștri.

D. Carp, a pus capăt discuțiunei, zicînd că e de prisos, de oare ce faptul e îndeplinit, decretul semnat și o revenire ar fi un act ireverențios față de Suveran.

D. Marghiloman, nu s'a mulțumit cu această tranșare a chestiunei, și a declarat prietinilor săi, că preferă a se retrage de cît să consimtă la 'această numire.

*

Nu mai puțin gravă, e chestiunea tramvaielor comunale.

E cert, că atunci, cînd a fost vorba de alcătuirea Mesagiului, regele ar fi sfătuit de a nu se aminti de o lege specială cu privire la societatea tramvaielor.

Acum această chestiune a provocat o vie discuțiune, în sînul consiliului de miniștri.

Uniiminiștri n'ar vroi nici macar o lege întrepretativă, ci să lese totul la hotărîrea justiției, pe cînd alții în frunte bine înțeles cu d. Marghiloman, ar dori prezintarea unei legi speciale îndreptată contra vechei societăți.

In cercurile politice se crede că ambele conflicte sunt de natură foarte gravă, și vor avea consecințe, a cărora întindere încă nu se poate aprecia.

❑ **Inzăpedirile din țară.** — *Din cauza enormei cantități de zăpadă căzută în toată țara, următoarele linii C. F. R. sunt complect înzăpedite:*

Linia Baraganului, linia Mărășești-Tecuci-Vaslui și linia Fetești-Constanța.

Din această cauză trenurile între București și Iași circulă numai prin Mărășești Pașcani, cu foarte mari întîrzieri.

Toate trenurile de marfă de la Focșani și pînă la Iași sunt suspendate.

Pe linia Iași-Vaslui circulă trenuri locale de persoane numai de la Crasna la Iași și retur.

❑ *M. S. Regele a primit eri în audiență, pe d. Take Ionescu, șeful partidului nostru.*

❑ *Cc. Iancu Stamatiu, a plecat din nou în Rusia.*

De astă dată, pentru a și evita neplăcerile călătoriei trecute, cc. Iancu a înștiințat direct pe guvernatorul Basarabiei, și pe consulul romîn din Odesa, de vizita sa.

Intrarea sa în Chișinău, cc. Iancu o va face într'o troică, trasă de trei cai comunali.

❑ *Duminică in 20 a lunei, a avut loc în Capitală, întrunirea marelui comitet conservator-democrat.*

Au luat cuvîntul d nii Take Ionescu, Al. A. Badareu. N. Fleva. Disescu și Iliescu.

Publicăm azi în fruntea ziarului, cuvîntarea rostită de d. Take Ionescu, iar în numărul nostru de mîine vom publica pe acea a d-lui Al. A, Badareu, ambele cuvîntări, lămurind pe deplin situația politică.

❑ **M. Sa Regina, a suspendat audiențele pînă la o dată ulterioară, ce va fi anunțată.**

❑ **Trib. s. I, a început eri desbaterile în procesul lui Van Saanen, fostul funcționar, care a defraudat depozitul de tutun cu o sumă însemnată.**

Orele fiind înaintate tribunalul a amînat continuarea desbaterilor pentru mîine Mercuri.

❑ **In urma unui conflict între d. Movileanu, administratorul Băilor comunale și d. Stingaciu, antreprenor comunal, administrația comunală a revocat pe d. Movileanu din postul ce ocupa.**

❑ **Se știe că d. Arion, ministru de instrucție, a pregătit un proect, pentru înmulțarea a 3 noi școli normale. Ori se afirmă, că ministrul a renunțat la ideea de a transforma gimnaziul din Fălticeni, în școală normală, ci a treia școală o va înființa la Dorohoiu.**

❑ **Delegațiunea de profesori, care urmează să prezinte ministrului de instrucție doleanțele cercului didactic ieșan, va fi în București la începutul lunei Decembrie.**

Această delegațiune se compune din d-nii S. Haliță, Gh. Ghibănescu și Ion Ursu.

❑ **Zilele aceste, d. Filipescu, ministru de războiu, va depune pe biroul camerei, proectul pentru locuințe eftine, ce urmează să se construiască pentru ofițeri.**

❑ **Un număr de catolici, au adresat o nouă petiție episcopului, cerînd readucerea fostului paroh Veber.**

In chestia grevei lucrătorilor brutari

Duminică 20 Noembrie a. c. oara 10 a. m, s'au întrunit în localul camerei de comerț delegațiunea patronilor și a lucrătorilor brutari sub prețidența d-lui Const. Cerchez, prețedintele camerei asistat de d. Gh. I. Mirăuță, secretarul camerei.

La consfătuire au mai luat parte de dr. Leon Cosmovici și d. Al. Stroja, prefect de poliție.

Ambele delegațiuni depun d-lui Const. Cerchez cîte un memoriu.

Dl. C. Cerchez, arată scopul întrunirei spunînd că, d sa, în calitate de prețedinte al camerei de comerț și membru al camerei de meserii, trebuie ca să supravegheze a fi o armonie între interesele comerciale ale brutarilor, interesele muncii ale lucrătorilor și între marele interes general al populației Iașului, care nu mai trebuie să fie tulburat în viitor în liniștea sa, din cauza unor mici neînțelegeri dintre patroni și lucrători brutari.

D-sa promite a nu cruța nimic, pentru a vedea de partea cui stă dreptatea și cu concursul autorităților, să alcătuim un regulament, care să asigure atît pe patroni și lucrători cît și populațiunea de noi tulburări în viitor.

Se dă cetire ambelor memorii precum și unui regulament de reglementarea muncei în brutăriile din Galați.

D-nii Iancu Schvartz și J. Bercovici, lucrători brutari spun că, altele sunt regulele fabricărei pînei în Galați și altele la Iași, arată că fermentația se face acolo mai degrabă și numai așa e posibil ca un lucrător brutar acolo să lucreze numai 8—9 oare în 24 pe cînd aci fermentația făcîndu-se mai greu lucrătorii trebuie să stea aproape în permanență în brutării.

D. Ioan C. Fleașcă patron brutar, propune că de oare-ce există un regulament, încă din 1905 să se respecte acel regulament.

In urma discuțiunilor ce a mai urmat d. Const. Cerchez, pune următoarele întrebări:

1) Conveniți dv, patroni brutari să se mențină regulamentul existent cu un spor de salar de 0.45 bani pe zi.

Patronii: *Nu.*

2) Conveniți dv. lucrători brutari, să se aplice și la Iași învoiala, făcută la Galați, între patroni și lucrători sau regulamentul existent la București?

Lucrătorii: *Nu.*

3) Convin lucrătorii brutari ca pentru facerea unei experiențe cu lucrători din Galați, să vadă dacă 4 lucrători pot scoate în același timp aceiași cantitate de pîne, pe care astăzi Dv. pretindeți că aci nu o pot scoate de cît 7 lucrători, — să prelungește termenul de 10 zile ce ați fixat pînă în ziua de 4 Decembrie 1911, timp în care să lucrați la patroni în aceleași condițiuni ca pînă acum.

Delegația lucrătorilor brutari, după puțină ezitare, convine, răspunzînd ca d-nii Const. Cerchez, prețedintele Camerei, A. Stroja, Gh. I. Mereuță, secretarul Camerei, un patron și un lucrător brutar, să meargă la Galați, să studieze la fața locului cum se practică în acea localitate fabricarea pînei și să aducă din Galați 4 lucrători brutari pentru experiență.

D. Const Cerchez luînd din nou cuvîntul, spune că desinteresat și fără intențiuni preconcepute, își exprimă mirarea cum de se poate ca la Galați cu 4 oameni să se poată fabrica în 24 ore aceiași cantitate de pîne, care aci se pretinde că nu se poate fabrica de cît cu 7 oameni, aproape îndoit. D-sa zice că, prin faptul că, s'ar putea și aci fabrica aceiași cantitate numai cu 4 oameni, deci aproape cu jumătate de cheltuială în lucrători, s'ar putea da populației o pîne mai eftină, ceea ce face mult pentru o familie numeroasă sau pentru una nevoiașă, apoi cei 4 lucrători ar putea fi plătiți mai bine, iar restul de 3 lucrători s'ar cîștiga existența tot așa de bine, în alte meserii sau industrii, unde se simte atîta nevoe de brațe. Iar lucrătorii ce ar rămînea în această meserie s'ar specializa, cîștigîndu-și existența cît mai vrednic pentru ei și societatea va fi mulțumită căpătînd o pîne bună.

Ședința s'a sfîrșit la orele 2 p. m.

❑ Acceleratul din București, a sosit azi dimineață, cu o întîrziere de 3 ore.

❑ Tînăra Sofie Kogălniceanu, dom. în str. Armeană, de loc din jud. Vaslui, desgustată de viață, a încercat eri să-și rupă firul vieții, otrăvindu-se. In acest scop, a băut o cantitate de eter. La gemetele ei o prietină a sa numită Luța a dat de veste și chemîndu-se în grabă pe un doctor din apropiere, i s'au făcut spălături stomacale, punînd-o în afară de ori-ce pericol.

Cauzele cari au împins o la acest act desnădăjduit, ar fi, că numita căzînd la examenul de moașe ținut la institutul Gregorian, familia o neglijă în ultimul timp cu totul.

❑ In urma hotărîrei luate de ministerul de instrucțiune, de a se înființa trei școli noi normale, s'a renunțat la proectul, de a se crea clase paralele, la școala normală Vasile Lupu din localitate.

❑ Personalitatea lui **Le Bargy** este prea cunoscută, ca să ne putem îndoi de strălucitele succese ce va obține.

Este destul, că, Comedia franceză nu vroia să-l lese să demisioneze și numai în urma unui proces celebru s'a eschivat de la Comedie, însă de acum nu mai are voie să joace în Franța, cu atît mai puțin la Paris.

Cu multă greutate a cedat impresariului său, d. Gustave Labruyère, ca să joace o serie de reprezentanțiuni, în cursul cărora va fi interpretat cel mai bun repertoriu al său.

Grație acestei întîmplări vom avea fericirea să-l ascultăm și noi pe artistul **Le Bargy** însoțit de o trupă de elită în serile de **Luni 5** și **Marți 6 Decembrie**, în sala Teatrului Național.

Biletele se iau cu asalt la Agenția Teatrală „Thalia", Maximovici.

❑ **Groaznica ciocnire de trenuri din gara Berheci.**—O nenorocire care a costat viața mai multor oameni, s'a întîmplat azi dimineață în stațiunea Berheci (lîngă Tecuci), în următoarele împrejurări:

Trenul de marfă No. 824 sosise în stația Berheci, unde aștepta încrucișerea cu un tren de marfă și unul de persoane. Abia s'a oprit în stație, cînd intră pe aceiași linie trenul de marfă No. 606, cu o iuțeală vertiginoasă.

Mecanicii observînd pericolul au dat semnalele de alarmă, dar trenul n'a putut fi oprit, și s'a ciocnit cu trenul ce staționa în gară, sfărîmînd boturile și felinarele mașinelor, împreună cu 4 vagoane.

Șapte vagoane ale trenului No. 606 au sărit de pe linie, stricînd terasamentul.

Lemnele de pe tenerele mașinilor au căzut peste mecanici, îngropîndu-i, de unde cu multă greutate au fost scoși, avînd grave leziuni pe corp.

Cinci dintre frînari an fost omorîți pe loc. Intre ei se află și șeful de tren Laurențiu.

Alți șeapte au fost răniți mai grav.

Știrile ne sosesc cu foare mare greutate, de oarece firile telegrafice și telefonice sunt deranjate din cauza înzăpădirii.

Vom reveni cu noi amănunte.

❑ Inaintea Tribunalului de Huși, se va judecc mîne, procesul intentat lui F. Fischer, pentru calcarea legei tusturilor, cu privire la moșia Bivolari.

Pledează în proces, d-nii Al. A. Badareu și Matei Cantacuzino.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar, a cerut lămuriri asupra situației agenților sanitari, cari au împlinit 15 ani, de serviciu. E vorba, ca prin noul buget, să se aducă o îmbunătățire, în situația materială a acestor funcționari.

❑ D. Stamatiu, ajutor de primar, a plecat eri din nou în Rusia, pentru a mai cumpăra un număr de cai, trebuitori serviciului stradelor.

❑ Divedendele pe care Prima societate de economie, le împarte în anul acesta, e de 7 jum. la sută.

❑ Senatul universitar esîe convocat pentru astă-seară, pentru a cerceta lucrările candidaților, pentru catedra de chimie tecnologică.

❑ Domnnl C. Leon, licențiat în drept a fost numit comisar la Iași, în locul comisarului Ștefan Tălăngescu, avansat director de poliție și mutat la Tecuci.

❑ Astă-seară se întrunește în localul societății de gimnastică, sport și muzică, comitetul organizator al balului, care va avea loc în seara zilei de 3 Decembrie.

❑ **Judiclare.**—Camera de punere sub acuzare, a respins astăzi apelul inculpatului Vnsile Ioan, lampist din Fălticeni, acuzat că într'o seară din luna Septembrie a comis un furt la un comerciant din Fălticeni.

— Camera, a respins apelul lui Gh. Giugan, lucrător armurier, inculpat pentru fabricare de monede false.

— Camera, a primit apelul procurorului trib. Neamț, menținînd arestat pe Herman Șapșa, comerciant din Piatra Neamț pentru bancrută frauduloasă.

❑ **Atentatul asupra trenului de Dorohoi.**—Abia au trecut două luni de zile de la tentativa de furt săvîrșită asupra casei de bani din biroul d. Anton Marteau, șefului depoului din gara locală, și un alt atentat de o îndrăsneală, ce numai în pustiurile Siberiei se poate întîmpla, s'a săvîrșit Sîmbătă seara la orele 7 și jumătate, asupra trenului ce venea de la Dorohoi spre Iași.

In acest tren, la vagonul de bagaje, se afla lada de fier cu vărsările făcute de stațiuni pentru casieria centrală din București, în valoare de peste 200.000 lei, sub supravegherea directă a conductorului de tren Dumitru Sîrghie.

Pe cînd trenul mergea între stațiunile Movileni și Cucuteni, la un moment dat, Sîrghie aude deschizîndu-se ușa, însă crezînd că e șeful de tren, n'a bănuit nimic. Dar după puțin timp auzind huruind ceva pe podelele vagonului, intrigat se întoarse și care nu i fu mirarea și spaima, cînd se văzu în fața unui individ, înarmat cu un pumnal, și care vroia cu tot dinadinsul să arunce lada cu bani, jos din tren.

Sîrghie, nu-și perdu cumpătul și punînd mîna pe felinarul ce sta atîrnat pe peretele vagonului, îl trăsni în capul banditului, care amețit se rostogoli pe spate și căzu jos din tren, pe zapadă.

Dîndu-se alarma, mecanicul opri trenul, la o distanță de un kilometru, de locul atentatului, și înapoindu-se în acel punct, nu s'au putut vedea de cît urmele pe unde a căzut atentatorul.

Cazul s'a adus la cunoștința jandarmăriei din Cucuteni, care cercetează pentru prinderea banditului necunoscut.

Telegrame

Războiul Italo—Turc

Bombardarea din Tatjura

Tripolis.—Agenția Hawas află că cuirasatul Re Umberto a bombardat localitatea Tadjura.

Atentatul din Kindjali

Salonic. Un atentat, care a produs pagube mari a fost comis lîngă Kindjali contra trenului postal plecat din Salonic spre Constantinopol. Vagonul de bagaje a fost distrus prin explozla unei bombe, doi funcționari au fost răniți. Atentatul se atribue comitetului bulgar.

Bombardarea din balon

Tripolis.—Smeul, balonul pe indicațiile căruia s'a făcut bombardarea localității Tatjura, semnalează că canonada a avut succes deplin distrugînd localitatea.

Atacul unei redute

Benghazi. — Agenția Stefani află cu data de 4 Decembrie prin radiotelegrafie, că în cursul nopței dușmanul a atacat o redută italiană.

Cîți-va Arabi au ajuns pînă la întrarea redutei unde au fost uciși.

Inamicul a fost respins cu mari perderi. Italienii au avut 5 morți și răniți.

Ciocnire de trenuri

Belgrad.—Trenul de călători venind din Buda-Pesta a ciocnit eri seara un tren de mărfuri sărbești. Un călător a fost ucis și 3 răniți, de asemenca au fost răniți 5 impegați ai trenului de persoane și 4 ai celui de marfă.

Reorganizarea partidului radical

Belgrad. — Azi a avut loc conferința partidului vechi radical, pentru reorganizarea lui. La conferința partidului naționalist ce a avut loc eri, s'a hotărît înserarea în programul partidului, revizuirea constituției în vederea obținerei sufragiului universal și a desființarea consiliului de stat.

Ziariștii sîrbi au început o vie mișcare contra proectului de lege a presei făcut în spirit reacționar.

Atentatul din Salonic

Salonic. — Bulgarii au svîrlit în aer moscheia Istip.

INȘTIINȚARE

Se aduce la cunoștința onor. clientele a Casei Leonida & Co., sucursala Iași, că începînd de la 1 Decembrie st. n., încetează atribuțiile de director încredințate dînă în prezent d-lui *Leon Blaizot.*

Se mai face cunoscut, că pînă la numirea unui nou titular, afacerile acestei case vor fi girate de d. Piérre Ghica sau Jacques Herdan.

Leonida & Comp.
Societate Anonimă

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa .d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— Iași Str. Muzelor No. 13 —

Profesoară *capabilă (născută german), predă lecțiuni de limba germană și franceză. Informațiuni la d. N. Sternberg, str. Lăpușneanu 22.*

MAGASINUL
„Romînia Muzicală"
Iași Str. Lăpușneanu No- 24
— Furnizorul tuturor Autorităților —

Oferă Mașinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibită,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași
— Str. Lăpușneanu No. 24 —

DE INCHIRIET
LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— Strada Păcurari No. 111 —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

Student Matematici
caută meditații—de preferință Matematici. **Sf. Teodor 6.**

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane)

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*
A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:
Apele Mineralizate Sinteza
Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de
Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași
sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.
Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".
Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.
Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".
Refuzați ori ce substituție.
La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.
— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI
Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

Aparate de stins incendii
„PLUVIUS"

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

ţin la dispoziţia onor. public o bogată colecţie de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1·50
1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al clasei VI event!.

Lei 900,000

Cumpăraţi de urgenţă bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sf. Archangeli (Casa Raly) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

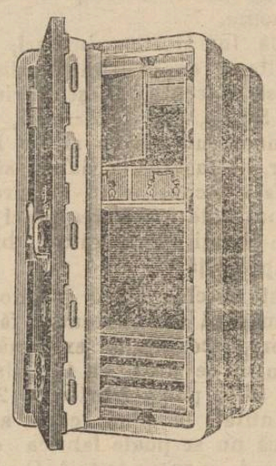

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă
Milner Safe Co. Ltd.
— ANGLIA —
ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din **OŢEL DE PRIMA FORŢĂ**

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu — Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1454 — Joi 24 Noembrie 1911

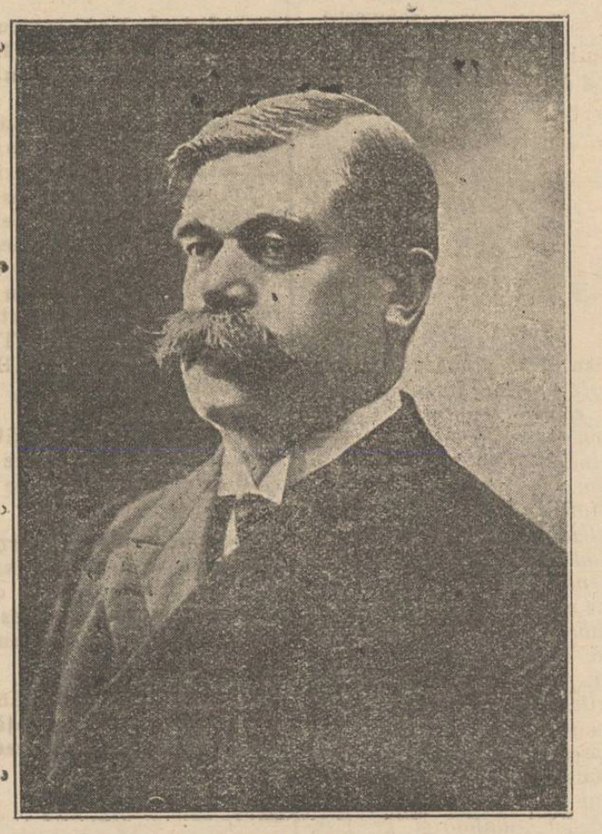

Discursul d-lui A. A. Badareu

ţinut la întrunirea comitetului central al partidului conservator-democrat în ziua de 20 Noembrie a. c.

Intrunirea comitetului central a partidului conservator-democrat a avut loc în sala cea mare de şedinţă a clubului din Bucureşti, piaţa Teatrului. Cel dintăiu, care a luat cuvîntul a fost d. Take Ionescu, şeful partidului şi despre a cărui cuprins cetitorii Opiniei *au luat cunoştinţă din numărul de ieri al ziarului.*

Ultimele cuvinte ale şefului **„şi vom profita din întâiul moment ca să deschidem larg ferestrele vieţii politice"** *au fost acoperite de tunete de aplause care au durat cîte-va minute. In acest timp voci cerură să vorbească d. A. Badareu, Badareu! Badareu! Suirea la tribună a d-lui Badareu a stîrnit furtunoase aplause. O tăcere adîncă se făcuse în sală, toţi fiind setoşi să afle din însăşi gura fruntaşului nostru despre mersul tratativelor de împacare, întru cît domnia sa a fost unul din promotorii acestei idei, şi a luptat să convingă ambele tabere conservatoare de necesitatea colaborării tuturor forţelor şi energiilor conservatoare.*

Dl. A. A. Badareu începu.

Iubiţi prieteni,

Am înţeles sentimentul Dumnevoastră, cînd m'aţi chemat în modul acesta atît de zgomotos, să vin ca să vorbesc după şef. D-voastră a-ţi voit ca după un discurs atît de luminos, atît de plin de învăţăminte, ca al şefului nostru, discurs din care aţi prins firul politicei active din partidul nostru, să vă plătiţi curiozitatea de a vedea pe un om, pe care îl socotiţi *ca învins* Şi nu mă sfiesc a vă declara, că mă socotesc învins, însă nu convins.

Cu toate acestea, chiar dacă ar fi aşa, dacă m'aşi socoti de un învins, n'ar fi nici un motiv ca să fiu deprimat, pentru că învingerea mea nu aduce deprimare morală, ci un îndemn mai puternic pentru a face, că ideia mea să triumfe, convingîndu-vă şi pe d-voastră pentru cauza mea. Mai mult de cît aceasta şi împrejurările prin cari trecem, mi ar da dreptul să cred că vrednicia stă de partea învinşilor, căci nu oare d. P. P. Carp, este acela care a formulat în dactrină politică, că vrednicia unui om public se consideră nu după învingerile repurtate, ci după învingerile suferite (ilaritate). Şi cum să fiu eu să mă consider eu reprimat numai după o învingere, cînd d. Carp a afirmat ca un titlu de glorie, că de 50 de ani de cînd face politică a fost numai învins, pentru a scoate din aceste jubilare învingeri, cel mai mare titlu a lui de vrednicie, că azi e şeful guvernului Măriei Sale (Aplauze, rîsete).

Dar eu nu sunt deprimat, cine mă cunoaşte, ştie că nu sunt eu omul care să fiu deprimat de la o simplă învingere de tactică şi de utilitate vădită de tactică politică. Sunt învins, dar cred a nu mă înşela, cînd vă afirm că ideia trăeşte.

Nu-mi fac o cinste personală, dar acum este anul trecut de cînd am aruncat ideia concentrării conservatoare la întrunirea ce am ţinut cu prietenii noştrii la Huşi. Ideia a părut de la început nu numai irealizabilă, dar ca un semn vădit de indisciplină în interiorul partidului, că adică a şi fi comis prin acea declaraţie a mea, un fel de atentat la rigida disciplină de partid. Ce ştiam noi în acel timp? Corona se fixase asupra succesiunei puterii şi în loc de a oferi ţării spectacolul unei lupte frăţeşti de ucidere, credeam şi cred că era mai prielnic lucru, ca ideia conservatoare să învingă fără rîniri şi învingeri, de şi răniile şi învingerile sunt foarte necesare succesului ideilor, (Aplauze).

Nu făcusem dar, de cît să dau o idee călăuzitoare politicei ambelor partide conservatoare. Evenimentele s'au petrecut de alt-fel şi vina şi răspunderea nu cade asupra noastră.

Şeful v'a spus'o aşa de limpede aşa de bine. Şi de alt-fel a declarat'o însuşi d. Carp. D. Carp înţelege să trateze împăcarea, colaborarea, dîndu-i se întâiu puterea şi apoi să-şi aleagă parlamentul său, aşa cum a fost ales, de ne-a dat în urmă cu serii de ani. In asemenea condiţiuni nu noi am fost pricina neputinţii împăcării.

Astăzi încă ideia împăcării are aşa de mulţi partizani in ambele tabere, şi mai ales în tabăra guvernamentală, că nu noi suntem aceia, cari împingem la realizarea ideii de împăcare, ci mulţi din anturajul d-lui Carp. Mai mult încă însăşi Coroana vede necesitatea împăcării şi lucrează în acest senz.

Şi de unde acum un an eram singur, izolat, în susţinerea ideei mele, azi cari din noi nu vede cît de bine ar fi fost să fie unite la un loc toate forţele conservatoare.

Ce cîştig mare ar fi fost pentru succesul ideii conservatoare, ca un om de geniu, ca şeful nostru, d, Take Ionescu, să fie pus în poziţia de a face operă pozitivă de guvern, în loc să-şi biruiască puterea în lupta de dărăpanare a forţelor conservatoare! Ce fericire ar fi fost pentru ţară, ca astăzi, d. Take Ionescu să legifereze aşa cum ştie d. Take Ionescu să legifereze! Dacă partidul conservator a avut pagini frumoase de legiferare, acestea se datorează d-lui Take Ionescu, luptele cele frumoase şi înălţătoare, învingerile cele frumoase tot cu d-sa le-a cîştigat partidul conservator! (aplauze prelungite).

Dar se vede că nu se poate. Şi aici iarăşi nu sînt de părerea d-lui Carp. D. P. P. Carp, în întrunirea majorităţilor şi-a făcut o fală din faptul că de 50 de ani a fost învins, luptînd pentru idee şi în lupta pentru idee a învins. Prin urmare după d, Carp ca să învingi luptînd pentru idee trebue să aştepţi. Părerea d-lui Carp este greşită, Resemnarea pentru idee nu e potrivită omului politic.

Politica nu e un fapt de artă, ca să se bizue pe admiraţiunea privitorilor. Literatul, artistul, în producerea operei lui de artă se închide în liniştea atelierului său de lucru, îşi execută opera lui şi dacă publicul nu e în stare de a-i aprecia opera lui de artă în esenţa sa cea mai curată, artistul se resemnează pînă la uitarea de sine, lăsînd posterităţii grija de a desmormînta valorile artistice şi literare nesocotite de contemporani.

Noi în politică facem acţiune pozitivă. Chiar acţiunea negativă nu e suficientă unui partid în luptele sale. O clipă de am crede că pentru învingerea unei idei trebue resemnare, acel partid n'ar merita de cît soarta izolării şi îndepărtării de la guvernare. Un partid nu e chemat ca el să aştepte lumea să vină să-i recunoască ideile, ci el luptă din răsputeri pentru aducerea la îndeplinire a ideii. Şi ţinta noastră e ca luptînd, să putem realiza cu un ceas mai înainte ideile noastre, programul nostru şi deci a înlesni unui om de talia d-lui Take Ionescu, şeful nostru, să legifereze în ţara aceasta.

Nici o clipă dar să nu ne gîndim la resemnare. Să stăm şi să aşteptăm guvernul; noi vom lupta acum ca să luăm guvernul (aplause prelungite).

Mai este încă ceva, care trebue să aduc aici înaintea d voastră. Adversarii mei nu m'au înţeles în ideia, care o puneam înainte, ci luîndu-se după sufletul unor transfugi m'au judecat şi pe mine. Unii din ei — externi ori interni — au văzut din parte-mi o ofertă de calibrul lor, în propunerea ideei de întrunirea la un loc a tuturor forţelor conservatoare. Dacă a fost vre-odată adevarată maxima că omul judecă lumea după sine, a fost în cazul de faţă. Au crezut adversarii mei că în propunerea mea să vază mirajul unui portofoliu ministerial; şi pe tema aceasta au dus campanie surdă sau deschisă chiar, după situaţie şi împrejurări. Uitau însă adversarii mei, că mirajul unui portofoliul ministerial nu mai are farmec pentru mine, mai ales pentru mine care am plătit cel mai scump dintre toţi, plăcerea de a fi ministru al ţării Româneşti (aplause prelungite, aprobări).

Şi acum, d-lor, să venim la fapte. Ideia mea nu s'a realizat şi nu din cauza noastră, o ştiţi acum. Trebue să stăm acum cu braţele încrucişate, şi să aşteptăm ca d. Carp, 50 de ani pentru realizarea ideilor noastre, uitîndu-ne tot în sus să facem scurtă la gît? (rîsete). Nu, d-lor; nu vom aştepta, nici nu vom face scurtă la gît, ci vom merge la luptă, fiind împăcaţi în gîndul nostru că răspunderile unor ssemenea fapte, nu ne vor privi pe noi.

Ce are de făcut partidul nostru în faţa marilor probleme sociale şi politice, ce sunt puse la ordinea zilei? Ar fi prudent să le ignorăm? Ar fi practic? Nu; şi eu cel dintăiu zic, *nu* (aplause).

La ordinea zilei e lărgirea vieţii politice. Partidul liberal o pune clar şi neted; noi am formulat'o în programul nostru. Şeful nostru, d. Take Ionescu a stăruit asupra ei, indicînd şi modalitatea chiar a îndrumării spre această înfăptuire a ideii. Credeţi oare, d-vstră, că aici e numai o simplă chestie de procedură, ori o chestie de tendinţe şi de principii politice? De sigur că avem a face cu noi tendinţe politice, cari îşi fac curs în ţara noastră. O dată chestia pusă, nu noi o putem ignora; cel mult o putem amîna ca tact politic, întru cît aducerea la îndeplinire a acestor noui tendinţe privesc şi pe factorul nostru constituţional Coroana, care are datoria şi dreptul de a-şi spune cuvîntul său în această chestie. Noi ca partid conservator avem datoria de a ne spune cuvîntul, de a lupta ca cuvîntul nostru să fie ascultat şi părerea noastră realizată, pentru ca nu cumva mîne venind cellalt partid, partidul liberal, să treacă măsura în legiferare constituţională. Şi a cui va fi vina în trecere acestei măsuri? Nu a noastră, ci a celor, cari au plecat să se închidă într'un *non possumus*.

Şi ne am înşela cu toţii, dacă am crede că liberalii sunt aceia, cari au pus mai viu pe tapet chestia revizuirii Constituţiei şi a întinderii vieţii electorale, prin lărgirea colegiilor electorale. Nu; guvernul actual, guvernul d-lui Carp, este acela, care a silit lumea politică să-şi pue întrebarea, dacă n'a venit vremea ca viaţa politică la noi să fie schimbată, ci guvernul actual prin excesul exploatării viţiilor actualului regim cenzitar, ne-a dus la revizuirea Constituţiei. (Aplauze). Tot răul e spre bine; păcătoşenia alegerilor prezidate de d. Marghiloman, ne-a silit ca să dorim şi să luptăm pentru primenirea vieţii politice.

Şi, d-lor, să vă fac o destăinuire. In calitatea mea de reprezentant al colegiului al 2-lea de Senat din Iaşi, şi ca acela care am condus lupta electorală, am fost mai în măsură să ştiu toate infamiile, toate vînzările şi cumpărările de conştiinţe, ce actualul regim a tentat asupra colegiului I de Cameră şi I de Senat, cum şi asupra colegiului Universitar, într'un centru ca Iaşii. Mă gîndeam într'un moment dat să întocmesc o listă de toate aceste tîrguri de conştiinţă, ca să se înfiereze odată pentru totdeauna sistema actualului regim politic.

Dar mi am zis: ori cît de rău o fi el, omul, în cugetul şi inima lui, ceea ce l face rău fie şi mai rău e regimul sub care trăeşte. Şi aşi fi depăşit de la măsura unei opere conservatoare inferînd eu prin scris şi dînd la monitorul oficial păcătoşeniile celui mai luminat colegiu al ţării, colegiile electorale de la Iaşi.

Guvernul actual a dus la exces opera de corupţie. Cu fiecare alegător a făcut tîrg în regulă, şi după 2-3 luni de guvernare tîrgul a trebuit să fie plătit, şi unde s'a plătit s'a văzut preţul tîrgului prin rasplata dată, iar unde nu s'a plătit încă s'a descoperit preţul tîrgului prin indignarea celuia ce a fost tras pe sfoară.

Vom lupta dar, pentru adevărata asanare a vieţei noastre politice prin deschiderea ferestrelor,—ca să vină aer mai curat din afară, fiindcă în lăuntrul căsei actuale, aerul vieţii politice s'a viciat într'atîta, că nu mai merge, ne asficsiem. (aplauze prelungite).

O a doua chestie care ne-o pune înnainte, guvernul actual este „legea descentralizării administrative". D. Carp în special şi-a făcut un titlu de glorie nu din emiterea ideii, căci ea este prevăzută în Constituţia de la 1866, şi nu d. Carp va pretinde că a înrîurit la 1866 să se prevadă în lege această idee.

Dar d Carp îşi face o glorie personală prin felul cum înţelege d-sa să realizeze aceasta idee. D-sa încă 1888 a formulat ideia *căpitanatelor*, a scoborît-o apoi la *guvernatori* ca pe vremea Reglementului organic, şi azi a ajuns la formula *directorilor regionali*.

Dacă d. Carp ţine aşa de mult la descentralizarea *topografică*, împărţind ţara în directorate, nu la mecanismul politic al statului, să fie descentralizat eu aşi avea o idee s'o dau d-lui Carp.

Fiind că guvernul actual şi-a ales camerile prin acţiunea jandarmului rural, ar putea foarte bine ca d. Carp să meargă cu descentralizarea pînă a investi cu toate atribuţiile din stat pe *jandarm*. In loc de 4 directori vom avea cîteva mii de directori regionali, *topografici* (răsete, aplauze). In asemenea caz d. Carp ar intregi minunat de bine pe d. Marghiloman şi legea d-lui Carp ar purta pecetea situaţiei actuale politice.

Ni se pare, că d. Carp se înşală asupra operei d-sale. D-sa lucrează în artist, efect îndepărtat al şcoalei literare ce o reprezintă astă-zi.

Noi nu ne vom lăsa ademeniţi de nici un miraj. Ştim că ideile politice trăesc prin partide, care singure sînt chemate a aduce la îndeplinire ideile ce frămîntă ţara într'o epocă dată.

Organul îl avem şi din parte-mi fac o declaraţie, să se ştie că atît timp cît D-zeu îmi va da putere să lucrez, nu voiu avea alt organ de luptă de cît partidul conservator-democrat şi alt şef de cît pe şeful nostru d. Take Ionescu (tunete de aplauze)

A. A. BADAREU

Duminică a fost serbătorit la Bucureşti, într'un cerc de aproape 50 profesori de toate gradele—şi erau numai acei ce au legături cu revista „Romînia viitoare" — marele profesor, care este Al. A. Badareu.

Pentru noi, ieşenii, această serbătoare nu era de cît consfinţirea unei iubiri care de mult ne însufleţeşte şi mîndria de a vedea serbătorită de profesorii din Bucureşti o valoare căreia de mulţi ani am închinat tot ce avem mai bun în sufletele noastre.

Pentru profesori, însă, această sărbătoare a fost mai mult de cît mărturia iubirei personale; a fost apoteozarea profesorului modest, care alături cu o actizitate luminată în slujba şcoalei, a ştiut să pună cea mai sănătoasă energie în slujba ţărei; a fost, pentru acea asistenţă legată sufleteşte şi prin credinţa politică, simbolul triumfului democraţiei însăşi, în serbătorirea celui care a preţuit mai mult ca ori ce, originea sa de răzeş, a luptat mai mult ca ori-cine, pentru chemarea la viaţa publică a atîtor energii luminate, pe care a ştiut să le rîdice din masa însăşi a democraţiei şi a fost chemat să arăte prin ridicarea sa la cele mai înalte situaţii, că ţara aceasta are nevoe de activităţi viguroase, cari să se pună în serviciul ei.

A fost plin de luminoase învăţăminte acel curriculum vitae ce a făcut cu a această ocazie serbătoritul. A fost crezul de activitate cetăţenească a profesorului luminat, care a arătat cel dintăi că activitatea politica nu trebue să fie interzisă profesorului: a fost programul de viitor al unei activităţi închinate pentru binele şcoalei şi al ţărei.

Au aflat profesorii la această serbătoare, că d. Badareu a început cel dintăi— şi de la Iaşi—curentul chemărei profesorului la viaţa politică. A avut pe atunci în jurul său tot ce era profesor în Iaşi, care nu poate uita, ori unde s'ar afla astă-zi, clipele de înălţare sufletească petrecute in tovărăşia d-lui Badareu. Unii din ei n'au putut une ori să înăduşe resentimentele personale, alţii s'au crezut alte-ori tot atît de chemaţi ca şi colegul lor, la situaţii la care d. Badareu s'a ridicat cu o muncă de sigur mai stăruitoare. Ori cum ar fi, însă, nu poate nici unul să uite că Badareu i a chemat la viaţa pnblică şi că lui îi datoresc situaţiile extra-şcolare la care sunt rîdicaţi.

Dacă au fost profesori care altă dată s'au lăsat conduşi de consideraţii personale, nu trebuie să se uite că chiar în lumea politică, fruntaşi între care d. Badareu s'a ridicat prin înaltele sale calităţi, au avut odată aceleaşi resentimente personale faţă de dînsul şi au ajuns astă-zi să'şi recunoască greşelile. N'a fost om politic mai ocărît de cît d, Badareu şi nu este astă-zi fruntaş căruia să i se recunoască mai unanim înaltul simţ de prevedere politică şi dorinţa sinceră de a'şi inchina binelui public extra-ordinara sa activitate. A învins prin munca sa fruntaşi între care s'a rîdicat; nu se poate, deci, să nu convingă prin dragostea sa pentru şcoală, pe acei dintre care a plecat, profesori cărora totdeauna le apreciază pregătirea pentru treburile politice şi chemarea de a contribui la rîdicarea conştiinţei cetăţeneşti.

Pentru aceea manifestaţia de Duminică, în afară de prinosul de admiraţiune ce a adus unui mare profesor, a fost o glorificare a Ipşului şi o serbătoare a activităţei cetăţeneşti a profesorului.

Corpul didactic de toate gradele, nc-a arătat cu acea ocazie, că ceea ce ne este scump nouă ieşenilor, este de o potrtvă admirat de toţi acei cari au avut norocul să se încălzească la flacăra activităţei ce cu atîta folos pune d. Al. A. Badareu pentru şcoală şi ţară.

Sg.

Distincţiuni greciniste

Epilogul cel mai banal al serbărilor universitare din Iaşi, a fost, de sigur, ploaia de lapoviţă cu decoraţii, căzută acum două zile, asupra Iaşului.

In fruntea listei figurează primarul, prefectul poliţiei şi inginerul lucrărilor pentru aducţia apei—trei barbaţi foarte universitari. Apoi vin: prefectul judeţului, comandirul jandarmilor, eforii Spiridoniei—pînă ce lista ajunge, în fine, şi la profesorii universitari.

Nu toţi au fost decoraţi. Prefectul poliţiei, eforii Spiridoniei şi inginerul idraulic, au contribuit, se vede, mai mult la progresele universitare de cît profesorii!

Petre Poni, spre pildă, care profesase la Universitate aproape de la existenţa ei, a fost lasat în umbră de căpitanul Corjescu; doctorul L. Sculi, unul din cei mai mari chirurgi ai ţării, n'a meritat o distincţie regală; alt-fel, însă, d. G. Cristofor...

Şi cumnatul d-lui Cristofor, perceptorul Andoniu, a fost resplătit pentru meritele sale universitare, nu, însă, şi profesorul I. Simionescu, pe care ministrul îl consultă totuşi în chestia reformei învăţămîntului superior.

Vă mai aminţiţi de agentul poliţienesc Uţă, care arestase, de alegeri, pe cetăţeanul Oarză? Domnul Uţă a fost trecut în învăţămîntul superior: a fost decorat între cei universitari.

Cunoaşteţi, din istoria alegerilor, pe bravii agenţi Botez şi Popovici? Jubileul universitar a fost, în fine, prilej pentru răsalata lor: căutaţi ilustrate nume în pomelnicul decoraţilor de pe urmă.

Interesaţi-vă, dacă sunteţi curioşi, de numele gardistului de noapte din piaţa Unirii. Cercetaţi, pe urmă, lista celor decoraţi cu prilejul serbărilor universitare — veţi găsi şi acest nume.

Epoca grecinistă, care stăpîneşte Iaşul, a voit să marcheze şi această ruşine: coborîrea Universităţii în plină tină, înfundarea ei cu toţi micii nevolnici, cari, acum un an, operase sălbatec în alegeri.

Pe Stamatiu nu l'au decorat cu fericitul prilej universitar. Li s'a părut prea analfabet. Dar alt fel au procedat cu agenţii prefectului, cu gardiştii de stradă, cu jandarmii rurali şi cu agentul de la percepţie.

In toiul activităţii sale, grecinismul de la Iaşi, se sbate în plin faliment moral: încăpută pe mîinele grecinismului, Universitatea, de jubileul ei, a fost coborîtă în beciurile poliţieneşti şi ele au fost preferite: nu toţi profesorii universitari au fost decoraţi — dar toate bestiile poliţieneşti — da.

MOARA DIVORSULUI

Curiozitate americană.—„Reno Mill"—Ce cred moraliştii.—O instituţie anti-conjugală.—In ajutorul sexelor.—Colonia divorsatelor.—Cînd dragostea piere.—Statistici suggestive.

La Reno (oraş în statul Nevada din America) funcţionează o moară de o picantă originalitate, care se învîrteşte în mijlocul munţilor Nevada şi macină prejudecăţile fără a scîrţîi: e „moara divorsului".

De cîtă celebritate se bucură acest „Reno Mill"! Astfel este supranumit tribunalul oraşului unde candidatele de divors vin să petreacă sezonul legal.

Moraliştii fulgeră contra acestui oraş, denunţă scandalurile ce se petrec acolo şi vestejesc exemplul rău ce-l dă. Dar „moara divorsului" îşi continuă isprăvile, desfidînd orice critică... Legile statului Nevada sunt într'adevăr foarte liberale pentru cei jenaţi de legăturile conjugale. In şase luni ei sunt despărţiţi pentru totdeauna, fără suferinţe. Motivele pe care alţi judecători le ar considera ca prea uşoare, sunt pentru magistraţii din Reno de o gravitate decisivă.

*

Şederea în această staţiune specială este de altfel foarte plăcută. Reno are o poziţiune pitorească între munţi, unde se pot face cele mai variate excursiuni. Cîteva oteluri oferă un confort cu totul familiar viitoarelor divorsate, care formează o colonie aparte, cu totul distinctă de restul locuitorilor. Aceştia sunt mai toţi comercianţi, agenţi de afaceri, proprietari de baruri, unde se joacă straşnic.

Oamenii practici, oamenii legilor, sunt foarte numeroşi. Ei alimentează „moara" în cursul celor patru anotimpuri, dar mai cu seamă în timpul lunelor frumoase. Căci se divorsează mult mai mult în timpul dulcei primăveri decît pe gerurile cele aspre ale iernei, cînd vîrfurile Sierrei sunt acoperite cu ghiaţă şi zăpadă.

Dacă treci prin gara din Rens într'o dimineaţă senină de Iulie, găseşti întotdeauna pe cheiu drăguţe siluete femenine, candidatele la divors, care schimbă cîteva cuvinte cu călătorii din marile expresuri transcontinentale, sau asistă la sosirea candidatelor noui.

*

Avocaţii acestui oraş faimos prevăd toate cazurile. Unii dintr'înşii studiază din jurnale, anunciurile de căsătorie, se informează de situaţia candidatelor şi le trimit o carte foarte instructivă. Graţie acestui dacument, îndrăgostiţii află că dacă mai tîrziu sentimentele lor se schimbă, ei vor găsi remediul într'un divors uşor de obţinut. Legile statului Nevada sunt expuse cu abilitate precum şi procedura de adoptat în caz de nevoie.

Un psiholog jankeu, bazat pe statistice oficiale, a observat că ruperea căsniciilor se face mai cu seamă în al patrulea an de căsătorie. Cu toate că un mare număr de soţi se despărţesc chiar înainte de a fi trăit împreună un an, cea mai mare parte din cazurile de divors, au fost pronunţate pentru soţii, cari au cunoscut deliciile şi mizeriile căsătoriei timp de patru ani.

*

De altfel, oamenii mai cu şic vin la Reno pentru a proceda la operaţiunile judiciare. Nu rezultă de aici că statul Nevada ţine recordul în privinţa numărului de divorsuri. In frunte e statul Washington, cu 513 divorsuri pentru o sută mii locuitori. Apoi vin statele Montana, Colorado, Arkausas, etc., iar Reno este a 13-a capitală a divorsului; dulcea Virginie, unde divorsul e aproape necunoscut, închee lista.

Să adăogăm că la Reno, recăsătorirea se face tot aşa de uşor ca şi despărţirea. Divorsaţi şi divorsate trăesc noui romane la umbra munţilor poetici ce înconjoară oraşul. Şasezeci la sută din femeile ce-au părăsit domiciliul conjugal, viu însoţite de un „chevalier servant" sau găsesc aci vre unul. Aşa că *moara* n'are numai un rol negativ în viaţa americană; ea are două eşiri: deasupra unei părţi este scris „Divorsuri", iar pe cealaltă „Recăsătoriri". Reno Mill este supus legei compensaţiuniler.

Registrele de recensemînt arată că cei ce divorsează mult mai mult la Reno sunt, printre bărbaţi, în primul rînd actorii, apoi autorii dramatici, voiajorii comerciali, muzicianii, artiştii, în fine medicii şi chirurgii. După dînşii complectează lista bancherii, inginerii, oamenii de afaceri...

Rene Mill are mult de lucru, după cum se vede. In atare condiţiuni aripele sale sunt departe de a se opri aşa curînd.

OAMENI ŞI LUCRURI

FRATELE CODRU...

Era de prevăzut. Odată iarna sosită şi frunzişul despuiat, aventurierul de care s'a vorbit atît de mult, — de care s'a vorbit prea mult, a fost prins şi s'a dovedit odată pentru totdeauna slăbiciunea serviciilor de pază şi a tuturor curselor ingenioase faţă de măreţele adăposturi pe cari le dă imensitatea naturii celor cari o cunosc şi ştiu să se folosească de bogăţia ei, de bunătatea ei. Legendarul Samson a pierdut puterea, odată cu pletele. Banditul a fost dezarmat, de îndată ce s'a despuiat podoaba codrului pletos, a codrului care s'a arătat atît de prieten, atît de binevoitor şi de ocrotitor, faţă de acei care nu-şi mai găsea loc în rîndul oamenilor,—afară de celula şi lanţurile închisoarei.

S'a făcut, neîndoelnic, greşala de a se poetiza prea mult figura şi personalitatea unui bandit înconjurat de legende prea puţin controlabile. Poate că însăşi priceperea lui, îndemînarea lui, au fost arătate într'o lumină falşă, în culori exagerate şi în proporţii mărite. Dar toate aceste le datoreşte tot acestui mare prieten, care l'a ascuns, l'a ajutat, l'a hrănit atîtea luni de zile.

Un ziar din Capitală, care face relaţiunea prinderii lui Pantelimon, începînd prin o convorbire cu pretenţiosul şef al siguranţei generale, face mărturisirea că autorităţile nu au nici un merit în toată împrejurarea:

„.. dacă toate urmăririle au fost zădărnicite de vestitul Pantelimon, n'a mai putut însă rezista intemperiilor ernei. Munţii acoperiţi de zăpadă şi codrii despuiaţi de frunze, l'au silit să-şi mute domiciliul într'unul din sate şi astfel să cadă în mîna jandarmilor".

... De cînd lumea prietenia aceasta între codru şi între omul din popor e strînsă şi trainică. Prin atavism, codrul — element de mare folos în viaţa norodului — a ajuns a fi consacrat în literatură şi iubit de către poeţi. Marele cîntăreţ Eminescu, înamorat de toate frumuseţile naturii, a exaltat în strofele lui farmecul codrului în care vedea adăpostul ideal al idilelor şi al liniştei. Acolo ar fi vrut să fie şi înmormîntat, în vecinătatea codrului:

Să mi fie somnul lin
Şi codrul aproape.

In el vedea aproape o fiinţă — şi ce fiinţă,—Impărătească!

Impărat slăvit e codrul,
Neamuri mii îi cresc sub poale,
Toate înflorind din mila
Codrului, Măriei Sale.

Nu numai un împărat de paradă, dar şi unul de luptă. In „Doina" închinată lui Ştefan cel Mare, poetul îi spune viteazului Voevod să nu aibă nici o teamă:

De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată;
De-i suna de două ori,
Iţi vin codri 'n ajutor...

Codrii au jucat, de alt-fel, un rol istoric, în luptele cu duşmanii. Bună oară Codrii Cozminului. Iar uneori din sîngele duşmanilor, irosit pe pămîntul mînos, au răsărit copacii „Dumbravei roşii"... Iar un sentiment cu adevărat popular rosteşte tot Eminescu, cînd deplînge peirea treptată a codrilor bătrîni:

Codrul, frate cu Rominul
De secure se tot pleacă
Şi izvoarele îi seacă...

.. Ce e de mirat dară că un erou indoelnic, dar un bun cunoscător al adăposturilor, al tainelor codrului poate găsi sprijin şi el — pînă la despuierea frunzişului?

Bodion

Litere-Ştiinţe-Arte

„Versuri".—Din mica, dar interesanta revistă iaşană a tineretului simbolist, a apărut al cincilea număr. E drept că în fruntea lui găsim bucata poetică a unui bătrîn, a unui îmbătrînit: Al. Macedonski.

Talentatul autor al „Nopţilor" poate fi privit ca promotorul mişcării literare simbolisto-decadente în ţeară la noi. De aceia nu e de mirat, că tînerii de la revista din Iaşi dau locul de onoare în organul lor unei bucăţi semnate de „maestru", macar că e inadmisibilă şi neinteresantă forma în care încearcă poetul să imbrace astăzi—cînd am ajuns la o formă poetică impecabilă,—un subiect epico-dramatic ca acel din „Năluca unei nopţi":

Şireţi
Băeţi,
La porţi
Ca morţi,
Sosesc
Se opresc...
Cuprind
Dormind
Pe Turci;
Supun,
Foc pun
Răpun
Prin furci.

Şi aşa mai departe...

Numărul revistei cuprinde încă lucrări semnate de d-nii I. M. Raşcu, D. Karnabatt, M. Rusu, L. Feraru, M. I. Bantăş.

Cuprinde asemenea proză, cronica teatrală, recenzii etc, spre recreare...

Asupra unora din cele cuprinse în acest număr—şi în cele apărute pînă acum—vom mai vorbi.

*

Numărul 102 din biblioteca „Lumen" cuprinde: Luceafărul Imparat şi Proletar, două superbe poeme din opera poetică a luf Eminescu.

*

Teatrele din Paris, au încasat în anul 1910 | 11 laolaltă, suma respectabilă de 27.730.062 franci, iar localurile mai mici pentru concerte 5.380.081.

Autorii au primit ca tantieme 3 milioane 487.685 fr.

*

La anul se serbătoreşte în Rusia centenarul bătăliei de la Borodino în campania lui Napoleon de la 1812.

Cu acest prilej se întemeiază la Moscova un „muzeu naţional 1812" în care vor fi expuse toate armele şi uniformele franceze, toate documentele relative la campanie.

Museul e pus sub preşidenţia de onoare a ţarului.

*

Thomas Edison a propus preşedintelui Statelor-Unite, Taft, o maşină electorală foarte ingenioasă: o combinaţiune de fonograf şi cinematograf.

In timp ce fonograful rosteşte discursurile. profesiile de credinţă, cinematograful face... gesturile respective, de care are nevoe oratorul pentru a produce impresiune.

*

A apărut No. 704 al *Bibliotecei pentru toţi*, cuprinzînd „Rhea Silvia" piesă în 4 acte de N, Scurtescu.

Preţul 30 bani.

*

La Academia de medicină din Paris, d-rul Cabanés a cetit un studiu despre „Marat inconun".

Celebrul revoluţionar Marat, a fost—zice d rul Cabanès—un suflet visător şi senzibil, a studiat şi chiar a profesat medicina la Londra, dar suferea din copilărie încă de o exaltare a eului, din care cauză a ajuns un sanguinar şi un maniac.

*

STRUNA ZILEI

BANDITUL CONDEIULUI

Pantelimon a putut îndura ori-ce lipsuri, dar nu s'a putut lipsi de ziare în vremea pribegiei lui.

Informaţie.

Dacă nu-i era lui presa
Sincer şi din suflet dragă
Cum ar fi putut, pe gratis,
S'o... hrănească vara'ntreagă?

INFORMATII

❑ Evenimentul *în numărul său de eri, se ocupă de proesul intentat de d. Em. Socor în contra d-rului I. Goldenştein pentru onorar, susţinînd o sumă de prostii şi de inexactităţi, pe cari nici nu le mai relevăm.*

Chemat la interogator de către d. Socor, d rul Goldenştein a avut neruşinarea să mintă, afirmînd că i-ar fi ajutat la cîteva traduceri din nemţeşte. Neruşinatul doctor, mamos de murdară celebritate şi autorul dezechilibrat al unei smintite broşurele apărută de curînd, a crezut că se poate răzbuna pe d. Socor, făcîndu se ecoul însinuărilor scîrboase ale d-lor Cuza, Buicliu et Comp., pentru că l-a acţionat în judecată pretinzîndu-i onorarul cuvenit, iar Evenimentul *falsificînd afirmaţia cinică a acestui doctor, jubilează.*

Deocamdată noi anunţăm şi pe Evenimentul *şi pe dezechilibratul doctor şi pe ori ce alt neruşinat ce ar mai fi, că d. Em. Socor va începe peste puţin publicarea unei opere de Economie politică, al cărui prim volum va cuprinde 400—500 de pagine. Ori-cine va voi să revandice paternitatea sau macar colaborarea la această lucrare, să se anunţe din vreme, altfel orice pretenţii se vor considera ca tardive şi vor fi respinse ca atare.*

Deci, aviz amatorilor şi Evenimentului.

❑ D. C. Dumbravă, sivilcutor, a fost numit şef al regiunei silvice din P. Neamţ.

❑ Ministerul cultelor şi al instrucţiei publice a trimis şcoalelor particulare de băeţi şi de fete un ordin circular prin care le pune în vedere că sunt datori să înştiinţeze acest minister îndată ce s'ar ivi vre-un caz de scarlatină printre elevi.

Se va comunica imediat cazul dacă elevul a urmat până în ultimul timp la şcoală, sau chiar dacă se retrăsese cu cîteva zile înainte de a se îmbolnăvi.

De asemeni direcţiunile vor trebui să se intereseze şi să oprească de a frequenta şcoala pe elevii cari au fraţi sau surori bolnavi de scarlatină.

❑ Aseară s'a întrunit la Universitatea din Bucureşti, marele colegiu universitar, în scopul complectării salariilor.

Se ştie că s'a stabilit calefurile agregaţilor să fie de 700 lei, iar acelea ale profesorilor universitari de 900 lei.

De oare-ce aceste complectări nu s'au făcut încă pe deplin, agregaţii avînd în prezent 550, iar profesorii 800 lei, colegiul universitar la întrunirea de aseară, a delegat o comisiune care să intervină pe lîngă d. ministru Arion ca să pună capăt acestei stări de lucruri.

Marele colegiu universitar a cerut, totodată, modificarea actualei legi şi legiferarea salariilor.

❑ D, general Aslan, şeful superior al infanteriei şi personalului din ministerul de răsboiu, a fost numit în locul ocupat de d. general Averescu, ca comandant al diviziei I din T.-Severin.

❑ Ministerul de răsboi voind a aduce oarecari îmbunătăţiri soartei veteranilor grade inferioare, cari au luat parte în campania de 1877—77, rămaşi încă în viaţă şi voind a cunoaşte în acest scop numărul lor, a cerut prefecturei, întocmirea unui asemenea tablou.

❑ Ministerul de Interne a luat dispoziţia pentru urmărirea vînzătorilor ambulanţi de rea credinţă, care înşeală populaţia rurală cu ceară falşificată.

❑ Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor cu diplomă de capacitate pentru învăţători şi cari n'au luat loc în învăţămînt, că conform art. 144 şi 146 din regulamentul învăţămîntului primar şi normal, sunt invitaţi să se prezinte pe ziua de 1 Decembrie a. c., în localul ministerului, unde vor fi supuşi unei constatări medicale şi în urmă cei ce se vor găsi apţi pentru această carieră, îşi vor alege în ordinea de clasificare, locurile aflate vacante, din tabloul ministerului, la care vor fi numiţi titulari. Absolvenţii care nu vor fi satisăcut legea de recrutare, nu vor putea fi numiţi titulari.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Joi 24 Noembrie, se va reprezenta pentru prima oară „Funcţionarul de la Domenii" farsă în 3 acte, de P. Locusteanu, din repertorul Teatrului Naţional din Bucureşti.

*

Simbătă 26 şi Duminică 27 Noemb., pentru a treia oară „Taifun".

❑ Aseară s'au întrunit în localul Societăţei de gimnastică, Sport şi muzică, membrii comitetul cu familiile d-lor.

S'au luat ultimele măsuri pentru asigurarea succesului balului de la 3 Decembrie. S'a făcut muzică lectură etc.

Au luat parte la această întrunire, doamne: Teodoreanu, Jellea, Viorescu, Stratan, Stitu, Bucovineanu, Berescu, Rivalet, Nebuneli, Rezuş etc.

Domnişoarele: Puiuţu Catană, Viorescu, Jellea, Nebuneli etc.

D-nii: M. Viorescu, Th. Jellea, Em. Stratan, Th. Stihi, Th. Berescu, I. Bucovineanu, O. Racoviţă, Rezuş, Moţoc, Nebuneli, Rivalet.

Comitetul s'a despărţit după o plăcută petrecere pe la orele 11 jum. hotărînd ca a doua întrunire să se ţie Marţea viitoare.

❑ Ministerul de Interne a trimes o circulară prin care învită judeţul şi comuna Iaşi de a crea cîte o bursă pentru „căminul romînesc" cu scopul de a se ajuta fetele orfane şi lipsite de mijloace.

❑ Din Focşani ni vine tristă ştire despre încetarea din viaţă a tînărului Marcel Gogu Constantinescu în etate de 15 ani.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de scarlatină.

❑ Membrii cercului cultural „Romănesc" s'au întrunit în ziua de 20 Noembrie în localul şcoalei din Forăşti unde în şedinţa întăia d. Stavila Ioan a tratat lucrul manual în şcoala primară. Tot atunci s'a distribuit chestiile prin bună învoială ce au a se trata pe viitor.

❑ Domnul C. Leon, licenţiat în drept a fost numit comisar la Iaşi, în locul comisarului Ştefan Tălăngescu, avansat director de poliţie şi mutat la Tecuci.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.60	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.40	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ *A produs senzație faptul că d. M. Cantacuzino, profesor la Universitatea din Iași, numit în comisia pentru reforma învățămîntului superior, a declinat această onoare.*

❑ *O procedare delicată a prefectului de poliție.*

Distinsul nostru prieten, d. doctor Ienășescu, cumpărase ieri, din vreme, loja No. 3 la reprezentația de cinic.

Prefectul poliției, care este nelipsit de la reprezentații veni și ieri seara, împreună cu ajutorii de mari Cosmovici și Konia.

Nefiind liberă nici o lojă și de și s'a atras atenția prefectului, că și loja 3 este vîndută, prefectul ocupă acea lojă, împreună cu prietinii săi.

Mai tîrziu veni prietinul nostru Ienășescu, împreună cu trei doamne din familia sa.

Se atrase dinnou atenția prefectului că loja este vîndută, i se atrase atenția că sunt trei doamne, cărora le aparține loja—dar prefectul, ca să dovedească că este bine crescut, refuză să se deplaseze și familia Ienășescu fu nevoită să se retragă.

E de prisos a comenta faptul.

❑ *La Sofia a apărut de curînd un tratat militar „Călăuza soldatului", care s'a impus a fi citită de toți soldații.*

Călăuza învață pe soldați, că Romînii sunt dușmani de moarte Bulgarilor; harta anexată la broșură arată că Dobrogea și Macedonia aparțin Bulgariei.

Statul major al armatei noastre se află în posesia unor asemenea călăuze.

❑ *Ancheta anunțată la institutul statului din Iași, a fost amînată pentru cîte-va zile, de oare-ce d. dr. N. Tomescu, membru în comisia de anchetă, este împedicat să se deplaseze acum.*

Domnul dr. Cădere, care a cerut ancheta, aduce 23 acuzări contra d-lui dr. Șumuleanu.

❑ *Domnul profesor dr. I. Cantacuzino, fost director general al serviciului sanitar, a hotărît să intre în politica militantă.*

In vedere că lupta pentru reforma electorală a pornit din Iași, d. profesor Cantacuzino își va alege domiciliul politic în Iași, și va cere înscrierea sa în clubul liberal local.

❑ *Știri din Chișinău, arată, că în diferite localități din Basarabia au izbucnit mișcări agrare.*

Trupele au intervenit cu energie.

❑ *D. Arion, ministru de instrucțiune a numit o comisiune, care să modifice actualul regulament de funcționare al școalelor de Bele Arte.*

Comisiunea își va termina lucrarea, la sfîrșitul acestei luni.

E vorba ca aceste școli să fie asimilate în totul școalelor secundare.

❑ *Pus în grea cumpănă, în ceea ce privește alegerea unui Mitropolit Primat, guvernul proectează să vie întăi cu un proect, prin care să se suprime restricțiunea vîrstei, ce se cere azi Mitropoliților.*

❑ **Ni se anunță că încă de astă primăvară Epitropia Sf. Spiridon a discutat scoaterea le pensie a d-lui Dr. Socor, conform prescripțiilor Art. 101 din noua lege sanitară.**

In adevăr zisul articol prevede că medicii cari ar contracta o boală sau infirmitate ce'i face incapabili de buna îndeplinire a serviciului, se vor pune la retragere din oficiu.

Cum d. Dr. Socor sufere de o perdere a auzului la o ureche, zisul articol i se poate aplica.

❑ **D. dr. Al. Grosi a fost numit medic auxiliar pentru combaterea epidemiilor din orașul Iași și însărcinat și cu facerea autopsiilor medico-legale în județ, funcțiune retribuită cu 400 lei lunar.**

❑ **Membrii senatului universitar urmau să se'ntrunească aseară, pentru a discuta acordarea unui număr de burse. Neputîndu-se complecta numărul membrilor, consfătuirea s'a amînat.**

❑ **Demisia d-lui Marghiloman.**—Cetim în *L'Independance Roumaine*: „Suntem informați, că în urma nimirei d-lui general Averescu ca șef al statului major, al armatei, d. Al. Marghilomen, ministru de interne, a avizat pe M. S. Regele și pe președintele consiliului, că nu mai poate păstra portofoliul său.

D. Carp face demersuri asidue pe lîngă d. Marghiloman, pentru a-l deaide să revie asupra hotărîrei luate. Dar d. Marghiloman obiectează că dacă acum e micșurat politicește, el va fi cu totul distrus, dacă va accepta situația umilitoare, ce i-a creat d. Filipescu și că acesta se impune ca viitor șef al partidului.

❑ **Tribunalul secția I-a a continuat judecarea procesului lui Van-Saanen, fostul funcționar, care a defraudat cu 3000 lei depositul de tutun.**

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.**

❑ **Memoriul lucrătorilor brutari.**—Lucrătorii brutari, au formulat revendicările lor printr'un memoriu adresat Camerei de Comerciu.

Iată cuprinsul acestui memoriu:

Măsuri de higienă: 1). Aplicarea regulamentului Primăriei privitor la fabricarea, transportarea și vînzarea pînei. 2). Suprimarea cu desăvîrșire a dormitului în ateliere sau în odăi aparte, căci aceasta nu constitue nici o dată o odihnă, periclitează higiena fabricațiunei și leagă pe lucrător de atelier.

3). Atelierele să fie îndestulător luminate, cubajul proporțional cu numărul lucrătorilor întrebuințați, scăzîndu-se uneltele și celelalte obiecte; ele trebue să aibă ventilatoare de aerisire, odăile să fie vopsite cu oloi; să se 'ntroducă pretutindeni apă și canal.

4). In fiecare brutărie, să fie o cameră specială cu vestiar și lavoar, care să servească și de odihnă în intervalele de întrerupere a lucrului.

Reglementarea muncii: 1). Copii mai mici de 15 ani, să nu fie admiși sub nici un cuvînt și pentru nici un serviciu, atît în brutării cît și în franzelării.

2). Să se 'ntroducă în toate atelierele mașini (malaxoane), de altfel cum prevede și impune regulamentul Primăriei.

3). In brutăriile care produc 4 cuptoare de pîne pe zi, să se afle următorul personal: 1 calfă, 2 frămîntători, 3 ajutoare și 1 corvagiu.

Hamurul alb să fie de cel mult 230 kilograme, cel negru cel mult de 350 chilograme, iar cel de cozonac de cel mult 300 kilograme.

4). In brutăriile care fabrică de la patru cuptoare în sus, să se afle următorul personal: 1 calfă, 3 frămîntători, 4 ajutoare și 1 corvagiu.

3). In brutăriile unde vor fi mai multe cuptoare, fiecare cuptor în parte, să aibă personalul arătat mai sus.

6) In brutăriile care vor avea cuptoare, în care nu încape cantitatea arătată mai sus, nu va putea obliga pe lucrători să frămînte mai mult, de cît încape în cuptor.

7) Un cuptor, în care s'a copt un hamur, să nu mai primească un alt hamur, aceasta spre a nu se altera calitatea produsului în paguba publicului consumator.

Prisosnici:—In brutăriile, în care se scot cozonaci în noaptea de Joi spre Vineri, patronii să fie obligați să angajeze pentru aceasta un număr de prisosnici, proporțional cu cantitatea produsului.

Calfa:—Calfa nu poate fi, în nici un chip obligată să deie vre-un ajutor oare care la împletitul coilicilor, această sarcină neputînd fi dată nici calfei, nici lucrătorilor ordinari, ci numai prisosnicilor.

In franzelării, unde se fac două lucrări de zi și de noapte, să se introducă două echipe de lucrători.

Salariile: — Calfele 32 lei pe săptămînă, frămîntătorii 26 lei, ajutoarele 23 lei, plus un chilogram de pîine pe zi, cu tain. Aceasta atît în brutării cît în franzelării,

Repauzul duminical să se aplice riguros și neștirbit. Contravenienții să fie dați judecății.

Contractul de muncă:— Intru cît patronii de oparte și lucrătorii de altă parte, își au organizația lor specială,—societatea patronilor și sindicatul lucrătorilor,—contractul de angajare în lucru și de condițiuni în marginele acestei convenții, să se facă în mod colectiv, prin cele două organizații.

In fine ultimul punct este dreptul ce-și rezervă lucrătorii, ca prin delegațiuni, să viziteze atelierele, pentru a se convinge, dacă se aplică măsurile de higienă.

❑ **Crimă.**—In cîrciuma lui Iițic Valdman, din strada Socola No. 140, aseară pe la orele 11, au intrat doi muncitori îmbracați țărănește, cerînd de mîncare și vin.

După ce au fost serviți numiții observînd că în prăvălie nu mai sunt alți mușterii, au cerut cîrciumarului, un litru de vin vechi și mai scump, știind că nu avea scos din pivință. După ce cîrciumarul s'a coborît în pivniță, muncitorii au lăsat capacul, așezîndu-se unul din ei pe el, în timp ce celalalt s'a repezit asupra evreicei care intră în prăvălie, și cu un găitan de opincă a zugrumat o.

Apoi, au ridicat capacul de la pivniță și eșind și evreul, s'a repezit la el apucîndu-l de gît. Evreul de și în vîrstă de 68 ani, totuși avu puterea de a-i repezi de lîngă el începînd să strige ajutor. La țipetele sale, a alergat sergentul de stradă, la vederea căruia, hoții au lăsat pe evreu și scoțînd un cuțit s'au repezit asupra sergentului. Acesta de și înarmat s'a dat la o parte. Așa că criminalii au isbutit să fugă.

Anunțată poliția și brigada de siguranță, s'au început cercetările. Șeful brigadei de siguranță, bănuind din cercetările făcute că criminalii ar fi niște muncitori din comuna Buciumi, a plecat astăzi însoțit de mai mulți agenți pentru arestarea lor.

Starea lui Iițic Valdman, este bună.

El prezentînd numeroase confuziuni pe gît și cap, fără gravitate însă.

*

Șeful siguranței, ducîndu-se în com. Buciumi, pentru urmărirea presupușilori criminali ai crimei, a cules indicii cum că adevărații autori ar fi muncitorii bănuiți de la începutul cercetărilor și anume Onisei Vasile și Onisei Ioan, tatăl și fiul.

Ambii au dispărut din comuna Buciumi, unde își au domiciliul și se crede că s'au refugiat în județul Vaslui.

Agenții siguranței au pornit în urmărirea lor.

❑ La școala protestantă din strada S-tul Sava No. 4, îmbolnăvindu-se un copil de scarlatină, autoritățile au dispus închiderea școalei.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată se va întruni în zilele de 28, 29 și 30 Noembrie, pentru a judeca mai multe procese, între care mai principale sunt: procesul soldatului Buju, care a omorît o femee și procesul soldatului A Dimitroaei, fratele lui Pantelimon, pentru deturnare și furt. Amele aceste procese se vor judeca la 29 c.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel P. Stamatopol, asistat de domnii maiori I. Costăchescu și Aurel Pascoli; căpitani Al. Lupașcu și V. Girlea.

❑ Bogatul program de astă seară Mercuri 23 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

Kopenhaga (Capitala Danemarcei). Interesante vederi de călătorie.

Ludovic XIII. Reconstituire din glorioasa istorie a Franței.

Casa de amanete. Splendidă narațiune-detectivă însuflețită.

Onoarea răsbunată. Extra-ordinară dramă modernă, cuprinzînd trei părți de cinematograf. Această dramă face parte din seria filmelor teatrale scandinave. Rolurile sunt interpretate de cei mai distinși artiști.

Fiică-mea e prea frumoasă. Splendidă comedie de artă.

Luni 28 Noemb. apare pentru întăia oară d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză. D-ra Asta Nielsen este cea mai mare artistă teatrală a țărilor scandinave.

Ea este creatoarea direcției noue cinematografice, a filmelor teatrale și ilustrează prin incomparabila sa interpretare celor mai senzibile roluri dramatice în sublimele piese, special scrise și înscenate de romanțierul danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen apare pe pînza noastră în noul program de Luni 28 Noemb, în drama de mare spectactacol **Sînge de țigancă,** (3 părți de cinematografia.)

Mîne Joi program nou, între altele cuprinde și „Salba Reginei" (L'affaire du collier de la Reine), măreață dramă istorică.

❑ Personalitatea lui **Le Bargy** este prea cunoscută, ca să ne putem îndoi de strălucitele succese ce va obține.

Este destul, că, Comedia franceză nu vroia să-l lese să demisioneze și numai în urma unui proces celebru s'a eschivat de la Comedie, însă de acum nu mai are voie să joace în Franța, cu atît mai puțin la Paris.

Cu multă greutate a cedat impresariului său, d. Gustave Labruyère, ca să joace o serie de reprezentanțiuni, în cursul cărora va fi interpretat cel mai bun repertoriu al său.

Grație acestei întîmplări vom avea fericirea să-l ascultăm și noi pe artistul **Le Bargy** însoțit de o trupă de elită în serile de **Luni 5** și **Marți 6 Decembrie**, în sala Teatrului Național.

Biletele se iau cu asalt la Agenția Teatrală „Thalia", Maximovici.

MAGASINUL

„Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— *Furnizorul tuturor Autorităților* —

Oferă Mașinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— *Str. Lăpușneanu No. 24* —

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— *Iași Str. Muzelor No. 13* —

Telegrame

❑ **Firul special telefonic continuă a fi întrerupt, așa că nici azi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.**

Războiul Italo—Turc

CÎT VA DURA RĂSBOIUL?

Berlin.—Ziarele spuu, că fostul ministru al marinei Mahmud Muctar a declarat, că răsboiul italo-turc poate dura cîțiva ani.

Turcia se va lupta cu stăruință și încredere. La finele răsboiului vom avea în față o nouă grupare politică, și totul ar fi eșit altfel dacă Anglia ar fi fost amica Turciei.

VICTIMILE DE LA SEIC-SAID

Constantinopol.—După o comunicație a ministerului de răsboi în bombardarea de la Seic-Said ar fi doi răniți. Italienii au bombardat și Nahildrab.

INAINTAREA TRUPELOR ITALIENE

Tripolis.—Agenția Stefani comunică că acțiunea de eri a liberat Tripolisul și oaza depărtînd definitiv trupele turce. La ora 6 flota a bombardat oaza de la est de Anvers și Formani. La ora 8 avangarda italiană a ajuns în contact cu inamicul ascuns după dune. Cavaleria italiană s'a întors spre dreapta sosind asupra traseului turc. Cătră orele 9 marșul înainte era general.

In acest moment atacurile bandelor de Arabi amenințau extrema stîngă italiană și dreapta. Turcii profitară de aceasta, pentru a bate în retragere de la prima la a doua linie, dar după 2 ore, Italienii au trecut peste primele poziții ale dușmanului, iar primul esor al diviziei pe cari isbutea să scoată pe Turci din traseu și să schimbe retragerea lor în fugă.

La orele 3 Italienii treceau de ultimele apărări de la Amzara. O coloană de mai bine de 8000 oameni trupe regulate turce, fuge repede spre Sud Est în dezordine.

Divizia Pecori si brigada Rainaldi au intrat în taberile părăsite. Acțiunea s'a săvîrșit sub o ploae torențială. Perderile Italienilor nu sunt precizate dar nu trec de 100 inși. Perderile inamice ar fi de mai multe sute morți.

Un ofițer acuzat de spionagiu

Londra.—O depeșă din Portsmontk spune că un ofițer german a fost arestat sub inculparea de spionaj.

ATENTATUL DE LA ISLIP

Constantinopol.—După rezultatul anchetei oficiale asupra atentatului de la Islip, un copil musulman a fost ucis, 12 au fost răniți, 14 bulgari uciși, 32 bulgari răniți grav, 56 ușor răniți și 69 și mai ușor.

INȘTIINȚARE

Se aduce le cunoștiința onor. clientele a Casei Leonida & Co., sucursala Iași, că începînd de la 1 Decembrie st. n., încetează atribuțiile de director încredințate dînă în prezent d-lui *Leon Blaizot.*

Se mai face cunoscut, că pînă la numirea unui nou titular, afacerile acestei case vor fi girate de d. Piérre Ghica sau Jacques Herdan.

Leonida & Comp.

Societate Anonimă

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciiu,** *strada Veche No, 26*

Profesoară *capabilă (născută germană), predă lecțiuni de limba germană și franceză.*

Informațiuni la d. N. Sternberg, gravor, str. Lăpușneanu 31.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

De închiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

MED. ȘI CHIRURG

Dr. FRIEDA AKERMANN

Facori, boli de femei și copii

Sero-reacțiunea Wassermann

Consultațiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I.C. Bratianu (de sus) No. 125

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

LE BARGY

celebrul artist-societar al Comediei franceze

însoțit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neațional, două reprezentații extra-ordinare:

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marți 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

și

CONNAIS-TOI

Piesă în 5 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

Student Matematici

caută meditații—de preferință Matematici. **Sf. Teodor, 6.**

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iași

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.

Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile

Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producția Anuală

5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași

2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 vițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereți catalogul gratis

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

ţin la dispoziţia onor. public o bogată colecţie de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al clasei VI. event. I.

Lei 900,000

Cumpăraţi de urgenţă bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sfi Archangeli (Casa Rely) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

HOŢII ŞI FOCUL

sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

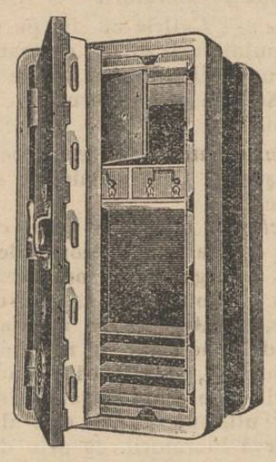

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Sincu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1455 — Vineri 25 Noembrie 1911

Contenciosul administrativ

Ştirea că actualul ministru de justiţie lucrează la un proect de lege relativ la contenciosul administrativ, şi mai ales faptul procesului Societăţii noui de tramvai din Bucureşti, cu ministerul de interne şi primăria Capitalei, înaintea tribunalului de Ilfov, au adus din nou la ordinea zilei chestia contenciosului administrativ, care a fost organizat, o recunoaştem, într'un chip cam rudimentar, cam prea timid, de legea din 1905, desfiinţată de ministrul de justiţie din ultimul guvern liberal.

Netăgăduit că contenciosul administrativ a existat totdeauna în ţara romînească, dar sub o formă alta de cît aceia a contenciosului organizat de către legiuitorul din 1905, deosebită chiar de aceia a contenciosului organizat de către d. Stelian prin art. 74 şi următorii din legea de organizare a Curţii de Casaţie 1910, o formă, care a continuat a exista concomitent şi cu legea din 1905 şi cu aceia din 1910.

Această formă de contencios este *contenciosul graţios.*

O mare parte din victimele abuzurilor administrative, au crezut totdeauna că pot căpăta satisfacţie contra acestor abuzuri, cerînd de la autoritatea care îl comisese, revocarea acelui act, sau plîngîndu-se contra acestor autorităţi, la autorităţile administrative mai superioare.

Calea reclamaţiilor şi plîngerilor, la autorităţile administrative a fost totdeauna o cale bătătorită în ţara noastră, dar la capătul acestei căi victimele nu au găsit, de cele mai multe-ori, de cît amare decepţiuni.

Această cale constitue *contenciosul administrativ graţios.*

Contenciosul graţios nu este însă şi gratuit, cel puţin în ţară la noi. Uşile autorităţilor nu se deschid, în regulă generală, reclamanţilor, de cît dacă sunt însoţiţi de un stăruitor, adică de un advocat înscris sau neînscris în Barou, care nu se derajează de cît pentru un onorar măsurat, nu cu munca şi capacitatea lui, ci cu influenţa sa şi care convinge sau învinge autoritatea la care se adresează, nu prin pledoarie, ci prin prezenţa, prin figura sa.

Un ast-fel de contencios există şi în Rusia şi în Turcia şi a existat în ţara noastră din timpurile cele mai vechi; iar în timpurile nouă se caracterizează prin înmulţirea îngrijitoare a stăruitorilor, dintre cari unii se fac în ajun provocatorii abuzului administrativ, pentru a căreia revocare a doua zi devin apărători.

Nu despre acest contencios poate fi vorba, cînd se pomeneşte de legi, cari organizează contenciosul administrativ. Atare legi de organizare au în vedere numai administrativul contencios, denumit mai general *contenciosul administrativ* şi care constă în aducerea la bara justiţiei a autorităţii, care a comis abuzul, pentru ca în contradictor, pe baza explicaţiilor reclamantului ce se pretinde victimă şi a întîmpinărilor autorităţii administrative, autoare a actului administrativ, instanţa judecătorească să deie o hotărîre, prin care să declare actul incriminat de abuz administrativ, sau de act legal.

Contenciosul administrativ propriu zis, este dar duşmanul de moarte al stăruitorilor, al influenţelor şi al favoriţilor, cari obligă.

Reclamantul care a obţinut satisfacţie de la justiţie, nu datoreşte nimănui nimic; pe cînd acela care face o plîngere unei autorităţi administrative, chiar cînd capătă o reparaţie, această reparaţie apare ca o favoare şi cel puţin în moravurile noastre, autoritatea care a acordat-o trage o poliţă, cîştigă un drept asupra reclamantului.

Contenciosul administrativ propriu zis, dat în competenţa instanţelor judecătoreşti, poate să fie organizat după două sisteme deosebite. Aceste două sisteme sunt: *contenciosul de anulare; contenciosul de daune.*

Care va fi sistemul legii pregătită de actualul ministru de justiţie, nu ştiu. Şi cum numele instituţiilor, în politicianismul nostru oriental, nu are nici o importanţă, numai cînd vom cunoaşte acest sistem, vom şti dacă ne aflăm sau nu, în faţa unui adevărat contencios administrativ.

Legea din 1905 era bazată pe *sistemul de anulare.* Ministrul de justiţie liberal, nu s'a mulţumit să desfiinţeze pur şi simplu legea din 1905.

D-sa a avut pretenţia să organizeze contenciosul administrativ, dar pe baza unui alt sistem, susţinînd că contenciosul de anulare, prin justiţie, a actelor puterei administrative, ar fi contrar principiului *separaţiunii puterilor* în Stat, principiu de care s'a inspirat şi constituantul nostru.

D. Stelian a organizat cantenciosul administrativ, astăzi în vigoare, pe baza contenciosului de daune, socotind că justiţia, care condamnă administraţia de daune, respectă principiul neamestecul puterilor, pe cînd justiţia care anulează actul administrativ, nu respectă acest principiu!

Dreptul victimei de a cere de la justiţie daune, conform dreptului comun, de la autoritatea, care a comis abuzul, numai era constatat în jurisprudenţa noastră, deja cu vre-o două decenii, nu numai înaintea legii d-lui Stelian, dar chiar înaintea legii din 1905.

D. Stelian nu a făcut de cît să exprime formal, ceea ce principiile de drept au admis totdeauna şi ceea ce jurisprudenţa noastră consacrase de un sfert de veac. Singura inovaţie a d-lui Stelian a consistat în dispoziţia că reclamaţiile contra autorităţilor administrative nu vor fi judecate de către judecătorul unic şi că, aceste procese vor fi judecate cu urgenţă şi precădere.

Nu a suprimat însă dreptul de opoziţie, şi deci nici aplicarea art. 151 din pr. civilă, pe care un legiuitor anterior le suprimase pentru *poliţe*, ori cît de minimă ar fi suma reclamată.

Din cauza acestei comisiuni, acum cîteva zile, tribunalul de Ilfov, secţia II a, nu a putut ţine socoteală de accentele de indignare ale Societăţii noui de tramvai, care se pretindea victimă a ministerului de interne şi a făcut în cauză aplicarea art. 151 din procedura civilă, articol care astăzi nu se mai aplică înaintea judecătorului de ocol, în afacerile ordinare.

Chiar dacă astfel de omisiuni nu ar fi făcut din contenciosul d-lui Stelian o parodie, încă sistemul de acordare de daune pentru a compensa suferinţele victimei abuzului, nu ar constitui un contencios serios.

Dovada s'a făcut în cazul de care am vorbit mai sus, cînd cel mai cald apărător al legii d-lui Stelian, senatorul de atunci C. Nacu, s'a prezentat la bară să apere pe baza acelei legi, Societatea de tramvaie. Rezultatul: administraţia se sustrage continuu, de la judecată, ascunzîndu-se după cotiturile procedurii civile, publicul capitalei sufere din pricină, că nu are tramvaie electrice, repezi şi ieftine; acţionarii nu vor avea în nici într'un caz despăgubirea reală, iar capitalul lor rămîne încurcat pentru multă vreme, chiar în caz de cîştig, cu atît mai mult în caz de pierdere.

In acest timp, administraţia chiar dacă nu va fi condamnată la daune, în cazul cel mai bun, îşi pierde un timp preţios şi face mari cheltueli.

Nu este pacat ca preocuparea de căpetenie a unei administraţiuni principale, ca aceia a Capitalei ţărei, să fie, de cîte va luni şi să mai dureze alte cîte-va luni, poate chiar pînă la finele actualei administraţii—dată fiind scurtimea vieţii administraţiilor noastre—, chestia existenţei sau neexistenţii societăţii de tramvai?

In sistemul *contenciosului de anulare*, din legea de la 1905, chestiunea ar fi fost rezolvită în timp de 15 zile de la naşterea ei şi Ioalta curte, punînd pe fiecare din părţi la locul ei, ar fi redat tuturora libertatea de a'şi căuta de treabă.

In acest sistem, de mult Societatea de tramvaiu ar fi ştiut, dacă e legal sau nu constituită; acţionarii dacă şi'au plasat bine sau nu capitalul, dacă trebuie să reconstituiască Societatea, sau să'şi puie capitalul în altă întreprindere; iar administraţia comunală în loc să fie un accesoriu al contenciosului său administrativ, şi ar fi luat rolul normal şi ar fi dovedit fără perdere de timp sau vrednicia sau neputinţa sa.

Am convingerea că mulţi din apărătorii legei din 1910, cu d. Nacu în frunte, trebuie să fi revenit la o apreciare mai justă a legii din 1905. Aşa e omul. Pînă ce nu pătimeşte nu strigă: dă-mi doamne mintea... cea de pe urmă!

Dacă o societate puternică, ca acea, a tramvailor, cu atîtea resurse, cu asistenţa atîtor avocaţi iluştri, nu poate ajunge să obţie o soluţie de la justiţie pe calea regulelor ordinare, ce se mai spere simplii particulari?!

Chiar dacă celeritatea judecăţii ar fi asigurată prin cele mai ideale mijloace de procedură, chiar dacă sistemul *contenciosului de daune* ar fi dat în judecata unei singure instanţe, fie ea cea mai înaltă şi mai independentă, cum a făcut legiuitorul din 1905, dînd *contenciosul de anulare* în judecata înaltei Curţi de Casaţie, totuşi sistemul *daunelor* ar rămînea incomparabil inferior *contenciosului de anulare.*

Avantajele *contenciosului de anulare* sunt următoarele:

1) Nimicirea actului abusiv, este mai adequată suferinţelor victimei. Un act abusiv nu cauzează numai daune materiale, sau daune morale, care pot fi compensate în bani, dar şi daune morale, cari nu pot fi apreciate în bani, sau chiar dacă ar putea fi apreciate în bani, nu pot fi compensate prin bani.

Un exemplu dintr'o mie. Punerea în retragere fără drept, a unui ofiţer, îi cauzează daune materiale şi morale, prin reducerea carierii. Cum s'ar putea aprecia aceasta băneşte? Cum s'ar putea face proba în justiţie pentru gradul din carieră la care ar fi ajuns acel ofiţer, dacă cariera nu i'ar fi fost întreruptă prin punerea ilegală în retragere?

Aceeaş chestie se va pune în cele mai multe casuri şi cu funcţionarii civili, şcoşi ilegal. Cine poate contesta că reintegrarea cu toate drepturile anterioare nu este o satisfacţiune mai justă decît aprobarea de daune?

2). Anularea actului abusiv are o putere de înfrînare şi de prevenire a abuzurilor viitoare şi deci este de o putere educativă mult mai mare de cît acordarea de daune.

Cu abuzurile administrative se urmăreşte mai des înjosirea persoanei victimei, intimidarea altora prin această înjosire, decît atacarea intereselor băneşti a victimei. Administratorul abusiv va sta mai mult pe gînduri, înainte de a comite actul, cînd va şti că efectul lui va putea fi foarte repede oprit şi cînd acel administrator abusiv va risca să sufere o înfrîngere morală, o umilire,—pe urma ilegalităţei sale, cînd i se va anula actul, atingere morală pe care nu o va simţi cînd va şti că actul, care-i satisface autoritarismul, va rămîne în ori-ce caz în picioare şi în cazul cel mai rău pentru dînsul va fi compensat cu bani eşiţi nu din punga autorului, ci din avutul statului, judeţului etc., adică a persoanei morale în numele căreia a lucrat acel administrator abusiv.

3). Anularea este singurul sistem care împiedică risipa banului public.

Un exemplu despre aceasta ne dă o hotărîre recentă a trib. Iaşi secţia II-a. Epitropia Sf. Spiridon însărcinase cu un contract în regulă pe X, să caute în regie una din moşiile acestei case, cu un salar fixat prin acel contract. La schimbarea de regim — ca de obicei — s'au schimbat şi eforii casei. Noii efori declară anulat contractul lui X şi însărcinează pe Y cu exploatarea în regie a acelei moşii, făcînd cu aceasta un contract prin care stipulează salarul: X se plînge justiţiei că reziliarea contractului său, fără nici o culpă din parte-i, constitue un abuz şi cere drept daune salarul ce l'ar fi avut până la expirarea contractului. Tribunalul face dreptate şi Epitropia este condamnată la 18,000 lei daune, care reprezintă salarul pe 3 ani.

Eforii şi au făcut datoria către partidul lor. Amicul politic va continua a încasa salarul. Banul bolnavilor şi suferinzilor este risipit pentru că Epitropia, pentru căutarea în regie a aceleiaşi moşii, plăteşte 2 salare, unul sub formă de daune şi cellalt prin mandatare din budgetul în curs.

De cîtă eficacitate morală şi cum ar fi prevenit astfel de acte scandaloase existenţa contenciosului de anulare. Ori cît de slabi de îngeri ar fi Eforii, n'ar fi putut comite un astfel de act, căci însuşi amicul politic, beneficianul actului abusiv, s'ar fi ferit de a i provoca să comită un act abusiv, de care el n'ar fi putut profita.

Pentru justificarea contenciosului de anulare şi pentru stabilirea superorităţei lui, se pot găsi nenumărate argumente tipice de elocvenţa celor mai de sus. Adversarii acestui contencios, care în realitate sunt partizanii abuzului administrativ, nu găsesc nimic serios de răspuns la aceste argumente, şi se văd nevoiţi să se ascundă cu ipocrisie după respectul lor pentru constituţii.

Cu aceştia ne găsim în situaţiunea caraghioasă de a vedea împerechiate respectul abusurilor cu respectul Constituţiei.

Demascăm aceste impresii într'un număr viitor.

Al. A. Badareu.

Cyrano de Piatra-N.

N'a trecut un an de atunci. Omul grav de la Piatra, d. L. Bogdan, zis şi Cyrano, se prefăcuse, ca prin farmec, în robitor de suflete. Robea suflete omeneşti cu ajutorul unui Ivleff, negutitor de cai.

La Regal, cafeneaua de elită din Piatra, pocneau dopurile sticlelor de şampanie falşificată, cu care d. Bogdan îndopa sufletele robite.

Negutitoria aceasta avea un titlu foarte tragic: „sfârşitul takismului nemţean", căruia 'i urmă o explicaţie veselă: „takismul, care n'a existat nici odată în Piatra, a fost complectamente distrus."

Un an mai târziu, un an neîmplinit încă, Cyrano nu mai petrece la Regal. Din contra. Sufletele robite cu şampanie de Azuga, toţi nevoiaşii, cari au fost fermecaţi de medicul veterinar, au rămas cu recunoştinţa stomacului, dar conservatori adevăraţi, spre pildă d-nii Isăcescu, Corbu, Şoarec—l'au părăsit pe ilustrul cu nasul lung, cu mintea scurtă.

Domnul V. Şoarec, din familia Şoarecilor, cari au asanat moravurile în codrii Neamţului, a devenit chiar intelectual de cînd l'a părăsit pe d. Bogdan: a editat un ziar, *Răfuiala*, în care se răfuieşte cu Cyrano.

Răfuiala face destăinuirea, că singura personalitate cu care prefectul se sfătueşte, cu care se înţelege, este şeful gardiştilor, care este un barbat just la înălţimea vederilor şi aspiraţiunilor prefectului.

N'avem nimic de obiectat. Dar este interesant de aflat, din destăinuirile ce le face un cunoscător al prefectului, că acest celebru este fruntaş între fruntaşii d-lui Carp, că el fusese ales să zdrobească takismul la Piatra.

Şi după ce a zdrobit tot ce era de cumpărat, prefectul dă dovadă, că nu este în stare să ţie, ceea ce nu se poate cumpăra, dă dovadă că n'are prestigiu să fie şef de partid, fiind-că un şef de partid, care are de ideal să fie bun prieten, cu mai marele peste gardişti, n'are vreme să se ocupe şi de partid.

Corbii şi şoarecii au să-i mănînce nasul seniorului—asta ie sigur. Şi cum toată puterea lui Bogan stă 'n nas, cum în păr stătea puterea lui Samson, are să isprăvească prin a rămînea în tête-à-tête, sau în nas á tête, cu comandirul.

Acesta ie robitorul de suflete de acum zece luni!

Un viitor deputat

Prefectul judeţului are şi o presă bună: este *Evenimentul*, care îndrăgosteşte grozav pe d. C. Negruzzi.

„Activitatea d-lui prefect Negruzzi", este titlul unui articol apărut ieri în acel ziar. Pentru o mai bună lămurire a cititorului se publică şi fotografia prefectului, care: 1) a făcut inspecţiuni sanitare în judeţ, dînd sfaturi sanitare sătenilor, cu toate că prefectul nu este doctor, ci inginer; 2) a făcut drumuri; 3) a făcut proecte de îmbunătăţiri.

După ce enumeră aceste minuni făptuite de prefect, autorul vorbeşte despre biblioteca şcoalei rurale din Hermeziu, fieful obişnuit al prefectului, care bibliotecă cuprinde în primul loc, „cele mai noi opere": toţi clasicii francezi din secolele XVIII şi XIX, cărţi greceşti şi ruseşti, reviste romîneşti din „timpul secolului trecut"....

Cum merg sătenii cu cititul cărţilor franţuzeşti, greceşti, ruseşti şi revistelor romîneşti din veacul trecut, indiscreţiunea aceasta nu este cuprinsă în „activitatea d-lui prefect Negruzzi".

Se spune, însă, că prefectul este foarte popular printre ţăranii, care, dacă ignorează, spre pildă, pe d-na Smara, care n'a putut colabora „la revistele romîneşti din timpul secolului trecut"—au habar de idee despre doamna de Staël.

Popularitatea prefectului consistă, mai ales, în intimitatea ce-i o arată sătenii.

„Ei nu-i zic, spune „Evenimentul", „domnule prefect", ci „coane Costică".

De ce nu cher Constantin? ţăranii, în curent cu toate operile franceze, ar putea vorbi franţuzeşte — dar nu vor se vede.

Şi mai departe: „la vre o vacanţă de reprezintant al colegiului III, în opoziţie, d. prefect poate fi sigur, ori cînd, de biruinţă".

Graţie bibliotecei de la Hermeziu, de sigur. Acum, la guvern, nu s'ar putea alege. Dar, în opoziţie, la „vre-o vacanţă, ori cînd, poate fi sigur".

Adică cum la „vre-o vacanţă". Colegiul III n'are de cît un loc de deputat. Ori au pretenţia sătenii din Hermeziu, fiind-că sunt în curent cu clasicii francezi, fiind că ştiu greceşte, graţie bibliotecei, s'aleagă doi deputaţi?

Dar de ce am vorbi de viitoare alegeri, de opoziţie şi de „vre-o vacanţă, ori cînd", cînd prefectul stă aşa de bine cu „proiectele viitoare" şi cu sfaturile medicale ce le dă.

Să trăiască nu prefectul, dar conul Costică, autorul proiectelor viitoare şi autorul bibliotecei de la Hermeziu.

Primii fulgi de zăpadă

La cea dintâi ninsoare, trenurile se înzăpădesc. Şi cea dintâi consecinţă, e izolarea Iaşului. Timp de 24 ore, a fost întrerupt pînă şi serviciul telegrafic, aşa că nu s'a putut avea nici o comunicare cu Capitala.

Nu mai vorbim de firul special telefonic, care poartă denumirea pompoasă de firul special Iaşi-Bucureşti". Cînd funcţionează, cu greu răspunde pentru Iaşi,—dar acest adorabil fir profită de prima ocaziune, pentru a se deranja şi în acest caz îşi ia rămas bun, pentru un timp mai îndelungat.

Din nou revine la ordinea zilei soarta micilor funcţionari de la căile ferate, a cărora viaţă este vecinic expusă, din pricina supra muncei la care sunt expuşi. Ei, lucrînd fără răgaz, sunt supuşi la osteneli, din care cauză se întîmplă nenorociri, ca cea întîmplată eri la Berheci, care a costat viaţa atîtor oameni. Cine oare va îndrepta situaţia de la căile ferate, făcînd în primul loc, o dreaptă repartiţie între funcţionarii mari prea mulţi şi prea bine retribuiţi şi între cei mici, prea puţini şi prost plătiţi?

D. Greceanu s'a înzăpădit rău cu decorările, care au provocat în tabăra guvernamentaiă o explozie de indignare. Sunt decoraţi, cari se întreabă cu uimire, pentru ce li s'a acordat aseminea distincţiune; sunt alţii, cari sunt scandalizaţi de chipul cum s'au distribuit decorările. Pînă şi pompierul de la poliţie, se degajează de răspundere.

Inzăpedirea e complectă la comună. Primarul e ocupat cu înalta dregătorie şi s'a mutat din Iaşi, Cc. Iancu a comunicat ministrului de externe că voiajează cu suita, în ţinuturile Basarabiei, iar d. Cosmovici îşi frămîntă crierii, pentru a dă la iveală o nouă rezoluţie, care pe lîngă cele date, va forma un volum interesant de cercetat pentru psihiatri. Incolo, o totală lîncezire. Nici o pregătire, pentru chestiunea viitorului budget, nici un început de activitate privitor la asanarea oraşului, în vederea marei primejdii ce se anunţă la primavară.

Se poate să ne înşelăm în apreciările noastre, şi toată această stare n'ar fi de cît efectul celor dintâi fulgi de zăpadă: totul e înzăpădit. D.

OAMENI ŞI LUCRURI

„Reno Mill" şi altele...

In numărul de eri al ziarului cetitorii au putut vedea amănuntele ciudate din o localitate americană — Reno, în statul Nevada — unde funcţionează o simbolică moară a... divorsului.

E un adevărat mic paradis pentru acele căsnicii, cari nu mai pot rezista legămintelor şi vor să se desfacă, prin consimţimînt reciproc.

Cu prilejul acesta s'a făcut şi o mică statistică a divorsurilor, în anumite oraşe americane cari stau în fruntea listei prin frequenţa conflictelor conjugale.

Graţie presei americane — cea mai răspîndită şi mai cetită din tot universul—se cunosc aceste picante detalii şi se pot comenta. Ce ar fi dacă unele ţări şi localităţi mai mici s'ar putea bucura de o publicitate atît de întinsă!

Bună oară la noi. N'ar fi meritat

1863 1870 1882 1896

RUSSIAN-AMERICAN INDIA RUBBER Co.

„TREUGOLNIK"

AU OBȚINUT IN ANUL 1911

PATRU DIN
CELE MAI INALTE
DISTINCȚIUNI

LA EXPOSIȚIUNILE:

TURIN — 2 (două) GRANDS PRIX
DRESDA — Premiul I al STATULUI
TZARSKOE-SELO — Premiul I al IMPARATULUI

1860
T. P. A. P. M.
С. ПЕТЕРБУРГЪ.

O NOUA
dovadă a calității
neîntrecute
A
Produselor societății
„TREUGOLNIK"

oare o... reclamă universală, statistica, atît de suggestivă, a divorsurilor judecate în orașul Vaslui?

Fi donc—Vaslui! Un mic și prozaic orășel moldovenesc...

Dar dacă vre-un harnic ziarist apusan ar pune mîna pe acea elocventă și autentică statistică, — ce vast material de exploatat în rîndul marilor actualități și curiozități și ce lesne s'ar întuneca faima americanului „Reno-Mill"!

Numai în ziua de 1 Septembrie după cum se știe, s'au înfățișat, la redeschiderea anului judecătoresc, un număr de 56 procese de divorț.

Lucrul părîndu-se de necrezut, un domn senator a cerut direct, grefei tribunalului Vasluian, lămuriri asupra chestiunii și îi s'au comunicat următoarele sub semnătura grefierului:

„In adevăr în acest tribunal în ziua de 1 Septembrie a. c., au fost sorocite 56 divorțuri; la 31 Octombrie a. c. s'au fixat altele 54 și în afară de acestea, prin celelalte zile de ședințe civile, pînă la 8 Decembrie a. c. mai sunt în curs încă 142 divorțuri fixate cîte 8—10 printre procesele civile".

După cel din urmă raport al d-lui L. Colescu, șeful statisticei generale a Statului, asupra mișcării populațiunii Romîniei, în 1910, se constată că au fost 2847 divorțuri față de 2651 înregistrate în 1909. D. L. Colescu face autoritate în materie, cu toată dizgrația în care l'a aruncat dăunăzi și d. A. C. Cuza, anexîndu-l...

Dintr'un tablou comparativ se vede că media despărțeniilor este de 1476 în perioada de 1900—1904; de 2134 în 1905—1909 iar în 1910—avem 2847.

Chiar dacă n'ar fi actualitatea americană cu „Reno-Mill", încă lucrul ar merita să ne oprim ceva mai mult asupra lui, ceea ce vom face în rîndurile următoare. **Rodion**

ȘTIRI DIN BUCOVINA

INFIINȚAREA UNUI PARTID NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC

Mai mulți deputați romîni din Dietă, au hotărît înființarea unui partid național-țărănesc. Aceasta din cauză, că, de cînd s'a desființat partidul unitar romîn, de sub șefia d-lui Flondor, romînii s'au desbinat, și orice încercare de împăcare făcută de cei doritori de pace, a rămas fără rezultat.

Deputatul Aurel Onciul, mai cu seamă, a luptat foarte mult pentru ideea înfrățirii tuturor romînilor, dar din cauza unor elemente, cari se gîndesc mai mult la interesele lor particulare, decît la cele ale poporului, acesta a fost silit să renunțe la ideia unitară și a început să se gîndească la înființarea unui partid nou, cu tendințe democratice, care v'a forma cetatea tuturor acelora, cari vor să se devoteze pentru binele poporului.

Partidul se va numi național-țărănesc, și în curînd se vor începe organizările prin provincie, după care apoi va urma alegerea unui comitet național compus din reprezentanții tuturor satelor romînești din Bucovina.

Inființarea acestui partid era resimțită de împrejurări, prin faptul că actualmente țăranii romîni trec printr'o criză teribilă, iar partidele existente, așa zise „apărăriști", „marii proprietari" sau „mazilii și răzeșii" nu se interesează decît de o anumită pătură a poporului și astfel că interesele țăranilor sunt cu totul neglijate, mai cu seamă acum cînd pericolul desnaționalizării începe să ia proporțiuni colosale.

Deputatul dr. Aurel Onciul va conduce în mod provizor acest partid pînă la alegerea comitetului definitiv.

După cum vedem, politica romînilor bucovineni începe să abandoneze tactica veche de a face politică negativă.

Noul partid va scoate și un organ de publicitate, care va promova interesele romînilor în general și acele ale țăranilor în special.

Instalarea rectorului Universității

Sîmbătă 19 c. a avut loc, cu toată solemnitatea cuvenită, instalarea rectorului universității, pe anul școlar 1911—1912, a d-lui profesor universitar dr Saghin.

D-sa și-a desvoltat conferința inaugurală, despre: „Apologia dogmatică timporală" în mijlocul unei asistențe distinse, asupra căreia magnificența sa a făcut o foarte bună impresie.

Printre numeroasa și distinsa asistență s'a remarcat pe guvernatorul țării dr. Oct. de Bleyleben, primarul orașului baronul Fürth, toți profesorii universitari și toate societățile studențești, precum și foarte numeroase doamne.

D. dr. Saghin este unul din cei mai eruditi oameni de litere de la noi, și s'a devotat foarte mult pe terenul publicisticei romîne. D-sa a fost mult timp decanul facultății de teologie, unde s'a bucurat de o iubire nemărginită din partea teologilor bucovineni.

Mari defraudări la „Crucea Roșie"

Zilele acestea a fost arestat directorul comitetului țării, Zenta, care în calitate de casier al „Crucii Roșii" ar fi defraudat suma de 60,000 cor. din averea acesteia.

Această arestare a produs mare senzație în oraș, unde directorul Zenta era cunoscut de un om, de a cărui cinste nimeni nu se îndoia.

Pînă în prezent s'au găsit numeroase bonuri de plată falșificate. Cercetările, în jurul cărora se păstrează cel mai mare secret, continuă, conduse fiind de un înalt funcționar al parchetului local.

Faptul este cu atît mai mult comentat cu cît nu de mult se mai întîmplase în localitate un caz identic, la consiliul cultural al țării, de unde fostul secretar Borcevski a defraudat suma de 300,000 cor.

Președintele țării, care este și președintele de onoare al „Crucii Roșii", a ordonat să se facă o cercetace corectă asupra sumei defraudate de Zenta, și să i se raporteze apoi rezultatul.

Concert romînesc

Societatea muzicală „Armonia" din localitate, aranjează pentru Vineri 25 c. un mare Concert de inaugurare' cu concursul benevol al d-rei dr. B. Șesan, absolventa conservatoriilor din Milano și Praga, și a d-lui profesor Const. Șandru, absolvent al conservatorului din Viena.

Din programul Concertului reesă că pe lîngă foarte multe piese naționale se vor executa și cîteva arii și duete din „Traviata" și „Trovatore" în limba italiană.

Acest eveniment artistic este așteptat cu o nerăbdare deosebită, din partea tuturor, din cauză că societatea „Armonia" se bucură de mari simpatii din partea publicului, care apreciază talentele membrilor.

Cererea după bilete este colosală și cei cari nu se vor îngriji dinainte cu bilete, vor perde rara ocaziune de a asculta drăgălașa voce a unei din cele mai gingașe cîntărețe ale noastre, care este un talent artistic în toată splendoarea lui. **Gama**

Litere-Științe-Arte

Cu două măsuri.—Trei teologi bucovineni. d-nii dr. Lazăr Gherman, dr. Ilie Păsăilă și dr. V, Șesan răspund foarte pe larg și foarte drastic d-lui N. Iorga în „Biserica Creștină" la invinuirile ce a adus în „Neamul Romînesc" unora din apărătorii Episcopului de Roman.

Intre multe altele teologii scriu;

„...Am stat și ne-am gîndit, ce-ați fi făcut dv. în locul lui Chiricescu? Am căutat o situație aproape analoagă și am găsit o. Xenopol, fostul dv. profesor și părinte sufletesc, prieten intim, a ajuns într'un moment dat în polemică cu dv.

Se poate oare asemăna cauza unei polemice, ori cît de interesante, cu cauza Bisericei romîne, cu omorîrea celui drept și triumful celui vinovat? In această cauză mai neînsemnată a polemicei dv. n'ați stat nici macar un moment la îndoială, de a trăda secretele prieteniei pentru triumful polemicei personale și ați divulgat știuta scrisoare intimă prin care Xenopol vă cerea să faceți dv. o recenziune asupra lucrărei sale, pe care el s'o publice într'o revistă străină sub iscălitura sa.....

Ori veți pretinde, d-le Iorga, că dînd la iveală, în polemică, această scrisoare prietenească de un interes mai mic, n'ați fi dat pe alta de un interes mai mare în împrejurări mai mari?..."

*

De oare-ce vrista înaintată a Papei Piu X pune mereu în discuțiune chestia succesiunii, e interesant de relatat că în 1903 conclavul reunit la Roma cuprindea 62 cardinali din cari 39 italieni și 23 străini.

In momentul de față sunt 64 cardinali din care 34 italieni și 30 străini.

*

Cu ocazia recentelor reprezentații date la Paris de marea artistă italiană Duse, s'a constat că este atinsă de o adîncă melancolie.

Pe cînd era vorba să se supună unui consult medical, celebra artistă dispăru pe neașteptate, plecînd la Roma.

*

După cercetări istorice mai recente Regina Cleopatra a Egiptului n'a murit, cum se credea, de o intoxicare cu oxid de cărbune.

*

Cel mai tînăr pictor „cubist" e Georges Denicker, care mai e și aviator și sculptor și cunoaște și limba japoneză și foarte multe limbi europene.

De curînd s'a distins și ca inventator, născocind un chip nou de a fuma luleaua în aeroplan! „Cubismul" său însă le întrece pe toate.

*

Opera lui Laucadio Hearn, atît de stranie și originală, a ajuns îndeajuns de cunoscută. In franțuzește au apărut pînă acum (la Mercure) trei volume cu traduceri din operile sale: *Kwaidan, Feuilles éparses des littératures étranges* și *Chita*. Lipsea însă o biografie și un studiu critic al operii sale, lucru care îl împlinește acum Ioseph de Smet, care mai adaugă lucrării sale și pagini încă netraduse din bizarul scriitor.

*

Ideile „geometrului filozof" Cournot, asupra: hazardului, probabilității, definiția rațiunei și critica cunoștinței prin adîncirea științelor pozitive, etc., au apărut într'o edițiune nouă la Hachette, după multă trecere de vreme de la cea dintăi.

*

STRUNA ZILEI

INDUSTRIE INFLORITOARE

In Capitală incendiul, a consumat o fabrică de panglici.

Ziarele.

Ași dori să ardă toate
Fabricile,—de se poate:
Prea sunt mulți din cale afară
Panglicari *la noi în țeară...*

INFORMATII

Intre direcțiunea tramvaiului electric din Iași și administrația comunală se urmează din nou tratative, pentru prelungirea liniilor de tramvai în afară de zona prevăzută prin contract. E vorba a se continua linia Copoului pînă la Școala Normală, iar linia Socolei pînă la punctul numit „la trei sarmale". Direcțiunea cere, în schimbul sacrificiilor cu liniile suplimentare prelungirea concesiunii pe timp de 20 ani peste termenul contractului în vigoare.

Domnul Grecianu a ținut să arăte, că dacă nu știe vorbi, știe citi: In această calitate deputatul de Iași și-a făcut ieri, pentru prima oară, cunoscută vocea la Cameră: d. Grecianu a citit o propunere pentru așezarea bustului generalului Manu în Cameră,

Succes boenf.

Discuția de răspuns la Mesaj a fost fixată pentru ziua de 1 Decembrie, în Cameră.

Doamna dr. Rozica Silberstein, soția d-lui dr. Silberstein, medic al spitalului israelit, a dat naștere unei fetițe, căreia i s'a dat numele Felicia.

Următoarea mișcare la c. f. r. s'a făcut pe ziua de 18 Noembrie:

Domnul M. Mălinescu, impegat de mișcare, în stația Cucuteni, a fost avansat șeful acelei stații; d. Bănescu N. magazioner în stația Podul-Iloaei, transferat la stația Verești; d. Baranga I. veghetor de la Berești, transferat la stația Podul-Iloaei; d. Zotta C. șef de gară în centralul inspecției a 6 mișcare din Iași, mutat șef de stație la Dărmănești.

D. C. Jelescu a fost numit în funcțiunea de păzitor regional în județul Iași.

Isprăvindu-se operațiunile de verificare a gestiunei anului Social, terminat la 31 August 1911, Prima Societate de Economie (de la Palat) va distribui societarilor pentru acel an, un dividend de 7 lei 31 bani.

Capitolul social s'a ridicat la aproape 7 milioane și jumătate.

Ministerul cultelor și al instrucțiunei publice a trimis școalelor particulare de băeți și de fete, din țară o circulară prin care le aduce la cunoștiință următoarele:

D-nii directori vor pune în vedere elevilor să păstreze o atitudine demnă pe stradă și pe localurile publice, spre a se deosebi de tinerii care de și poartă uniforme, nu urmează nici o școală și se dedau la fel de fel de scandaluri pe stradă și prin diferite localuri.

De altfel ministerul a luat dispozițiunea, care s'a comunicat de asemeni școalelor, ca tinerii care au asemenea purtări să nu fie admiși la examen, în caz cînd ar voi să urmeze particular.

In ziua de 1 Decembrie a. c. orele 10 a. m. se va ține lb prefectura județului licitație publică pentru arendarea dreptului de vînătoare în pădurile statului, după publicația apărută în Monitorul Oficial No. 177 din Noembrie a. c.

Duminică a avut loc, în localul școalei Alexandri, o nouă întrunire a ligei femeelor din Romînia.

S'a hotărît a se face cuvenitele intervenții pentru a se reîntoarce ligei, suma de 10,000 lei, depusă la casa de Depuneri de d-na Emilian.

S'a mai decis a se organiza o serată muzicală și scoaterea unei reviste, pentru propagarea ideilor ligei.

Joi 24 Noembrie, se va reprezenta pentru prima oară „Funcționarul de la Domenii" farsă în 3 acte, de P. Locusteanu, din repertorul Teatrului Național din București.

*

Sîmbătă 26 și Duminică 27 Noemb., pentru a treia oară „Taifun".

In timpul nopței, niște hoți, rămași necunoscuți, au pătruns prin spargere, la cîrciuma lui Avram Simon, din strada Alexandri 146, și spărgînd tejgheaua, au furat suma de 50 lei.

Domnișoara Maria Pantazi, licențiată în litere, a fost numită profesoară de limba și literatura franceză, la școala profesională de fete din Peatra-Neamț, iar d-ra Maria Onciu a fost transferată de la școala profesională din Craiova, la cea din Turnu-Severin.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Bogatul program de astă seară Joi 24 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

„Salba Reginei" (L'affaire du collier de la Reine), măreață dramă istorică. Pagini însuflețite din domnia lui Ludovic al XVI-lea, cari au sguduit temeliile regatului Francez, pe la sfîrșitul veacului al 18 lea.

Talentatul superior al artiștilor Comediei Franceze din Paris, cari interpretează rolurile principale din această dramă, precum și grandioasa punere în scenă, dau un farmec nespus acestei reconstituiri istorice.

INTERPREȚII

D-ra Provost — Regina M. Antoaneta
„ Bovy — Contesa de la Motte
D-l Etiévant — Ludovic al 16-lea
„ Volny — Cardinalul de Rohan

Această reconstituire istorică cuprinde două părți din program.

„Răzbunarea gardienilor", scene dramatice de moravuri nord-americane.

O soție prea expansivă, scene comice de moravuri pariziane.

Cascadele din Monasterio (Spania), splendide vederi după natură.

Modelul, roman dramatic. In rolul principal apare d-ra Napierkowska, steaua Operei Mari din Paris.

Rosalia serbează anul nou, scene humoristice.

Sîmbătă seara program nou, și cuprinde între altele: Crima unui tată—Hans la New-Iork, o înscenare în care apare cele mai interesante edificii, străzi, grădini etc. ale fabulosului oraș.

Iar în noul program de Luni 28 Noemb. apare pentru întăiaoară d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză. D-ra Asta Nielsen este cea mai mare artistă teatrală a țărilors candinave.

Ea este creatoarea direcției noue cinematografice, a filmelor teatrale și ilustrează prin incomparabila sa interpretare, cele mai senzibile roluri dramatice în sublimele piese, special scrise și înscenate de romanțierul danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen apare pe pînza cinemat. în noul program de Luni 28 Noemb, în drama de mare spectacol **Sînge de țigancă,** (3 părți de cinematograf.)

Restul programului va cuprinde alte subiecte diferite.

Consiliul comunal a fost convocat pentru Sîmbătă, la orele 5 p. m.

E vorba ca partidul liberal să ție o nouă întrunire publică în localitate, în vederea propagandei pentru reforma electorală.

EPITROPIA

Spit. de copii „Caritatea"
din Iași

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 23 Decembrie a. c., orele 3 p. m., se va ținea licitație publică, în camera Epitropiei Spitalului de copii „Caritatea" din Iași, str. Carol Lueger No. 2 (foasta 40 de sfinți), pentru darea în antrepriză a construirei unui Pavilion de izolare pentru boli contagioase, în parcul palatului din Ruginoasa jud. Suceava.

Valoarea acestor lucrări după deviz, se urcă la suma de 68,000.

Licitația se va ținea prin oferte sigilate, care pentru a fi luate în considerație, vor trebui să fie făcute de persoane capabile de a concura: ingineri, architecți cu diplome sau persoane ce vor fi executat lucrări publice similare, în condițiuni satisfăcătoare și să fie însoțită de o garanție provizorie de 5 la sută la sumele devisului în numerar saŭ efecte publice, garantate de Stat.

Certificatele de capacitate se vor prezenta cel puțin cu două zile înainte de termenul de licitație.

Supra-oferte nu se vor primi.

Planurile, devizele, caetul de sarcini și condițiunile de licitație, se pot consulta de cei interesați, adresîndu-se la cancelaria Epitropiei, în toate zilele de lucru de la 9—11 ore a. m.

Totalul lucrărilor se vor executa într'o singură campanie.

Concurenții vor avea în videre dispoziațiunile art. 68 pînă la 79 din legea comtabilității generale a Statului; iar condițiunile generale de întreprindere ale Statului, cum și cele ale Epitropiei sunt obligatorii.

Epitropi, **Nathalie Vladoiano, Watheiu B. Cantacuzino**

Secretar, *D. Callos*

No. 337
1911 Noembrie 18.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Regele și reforma electorală.**

Personagii politice, cari au avut prilej să vorbească cu M. S. Regele, după deschiderea Parlamentului, au cules impresia, că Suveranul dă o atenție cu totul osebită curentului pentru reforma electorală.

Dacă acest curent favorabil va persista, Coroana va fi dispusă să acorde convocarea unei Constituante, pentru revizuirea pactului fundamental.

❑ *Din sorginte demnă de încredere, putem afirma că în urma unor noi stăruinți, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, a acceptat să fie ales Mitropolit Primat.*

Aceste stăruinți s'au pus pe lîngă Mitropolitul Moldovei, după ce miniștrii n'au putut cădea de acord, în privința alegerei Episcopului Timuș, iar ceilalți Episcopi refuzînd categoric această demnitate.

Unii miniștri au voit să se aleagă pe un candidat, în afară de Sinod, votîndu se o lege de scutire de vrîstă.

Dar nici în această privință, miniștrii n'au căzut de acord, și atunci s'a intervenit din nou pe lîngă Mitropolitul Moldovei, care de astă dată acceptat.

Ca Mitropolit al Moldovei, va fi ales Episcopul Ghenadie al Rîmnicului.

❑ *Ca privire la clădirea bisericei ortodoxe romîne din Ierusalim, s'a produs la Sinod o confuziune regretabilă.*

Pînă și d. Arion, ministrul de culte, care a asistat la dezbateri, a înțeles, că Sinodul este dispus a acorda o sumă de bani pentru clădirea acelei biserici, pe cînd în realitate, Sinodul n'a hotărît de cît eliberarea recipiselor pentru suma de 8000 lei, depuse de d. Burada la Sinod.

Suma se află depusă la Casa de Depuneri.

O altă sumă de 20.000 lei, destinată pentru cumpărarea locului, se află depusă la Banca de Credit lyonnais, din Ierusalim.

❑ *Administrația comunală a convenit în principiu, cu direcția tramvaiurilor, de a-i prelungi concesia încă pe 20 ani, cu condiția ca să prelungească linia de la Copou pînă la Școala normală și linia de la Socola, pînă la ospiciul de nebuni.*

❑ **Povestea tristă a unui magistrat.**—Potrivit legei judecătoriilor rurale, chiriile caselor magistraților stagiari, le plătesc prefecturile de județ.

Pe baza acestei dispozițiuni a legei, magistratul stagiar de la Pașcani, ceru prefecturei județului Suceava să-i achite chiria, în sumă de trei sute lei.

Prefectul refuză să achite mai mult decît 150 lei, adică 75 lei pe jumătate an. Magistratul merse la prefectură să reclame.

— De ce nu ți-ai ales altă meserie, de cît aceia de magistrat? îl întrebă prefectul.

— E prea tîrziu să mă întrebați. Acum vă rog să-mi mandatați chiria. Chiriile sunt scumpe în Pașcani și eu am nevastă și copii, ca atare am nevoe de o casă ceva mai mare.

— Ai și nevastă? Magistrat stagiar însurat? Ptiu. (Prefectul scuipă pe magistrat),

Pe urmă, reluînd:

— Ai și copii? Eși afară. Nu admit magistrat stagiar însurat, cum să admit să aibă copii?

Magistratul acționă în judecată prefectura pentru neplata chiriei și ea fu condemnată s'o achite.

Atunci prefectul raportă cazul ministrului, cerînd destituirea magistratului, care a îndrăznit să dee în judecată o onorată prefectură.

Ministrul primi, în parte, soluția prefectului și magistratul se trezi mutat telegrafic într'o comună din Muntenia.

E foarte firesc să avem de înregistrat asemenea monstruozități, cînd prefect e Filostrat și ministru protia Babacăi.

❑ **Mișcarea brutarilor.**—La Camera de comerț au început a sosi lămuririle, cerute de la diferite orașe, cu privire la plata lucrătorilor brutari.

*

Camera de comerț din Galați a răspuns, că în primul rînd, lucrătorii brutari, în urma grevei de astă-vară, au obținut repausul duminical complect. Cu privire la salarii, lucrătorii brutari primesc, după cum urmează:

Frămîntătorii, între 105 și 110 lei pe lună; cocatarii, între 125—150 lei; ajutoarele 60 lei.

Cantitatea de pîine ce produce fiecare lucrător în parte, e de 300—500 kg.

*

La Bîrlad, prețurile sunt ceva mai inferioare.

Astfel frămîntătorul primește 90 lei lunar; cocătarul 120 lei și ajutorul 60 lei.

*

Cu privire la repausul duminical, lucrătorii din Galați se bucură de repausul duminical integral.

Patronii nu pot scoate în vînzare pîinea de cît Luni, la orele 6 sara.

❑ **Noua activitate a Ligei Culturale—Secțiunea Iași.** — In seara de 22 Noembrie a. c. întrunindu-se comitetul Ligei Culturale al secțiunei Iași sub prețedinția P. S. S. Archiereului Nicodem Băcăoanul și luînd în discuție activitatea culturală, pe care va trebui s'o desfășure Liga în cursul acestei ierni, a hotărît:

1). Ținerea unui șir de șezători săptămînale la Casa Romînească de cetire a Ligei, din curtea bisericei Bărboi; iar pentru ca să încapă cît mai multă lume, se va preface cele două săli de intrare, într'o sală mare de spectacole, unde se va aranja și o scenă sprea a se putea da și mici piese de teatru. Pentru aceasta s'a votat suma de 250 lei.

2). In fiecare lună se va organiza cîte un festival cultural — național, în Aula Universității din Iași, la care pe lîngă o conferință a unui Profesor universitar să aibă loc cor, declamații, cetiri și muzică.

Primul festival va avea loc Miercuri, 14 Decembrie a. c., ora 8 jum. seara, cînd va cînta și corul mitropolitan de sub conducerea maistrului Dimitriu. La aceste festivaluri membrii Ligei vor avea întrarea gratuită, prezentînd numai cartea de membru, celelalte persoane vor plăti întrarea: jos 1 leu, sus 50 bani, iar elevii de școli 25 b. sus.

In timpul vacanței Crăciunului se va organiza două mari festivaluri în Tg.-Frumos și Podul-Iloaei, urmate de dans, cu care prilej se vor forma în aceste tîrgușoare și secții ale Ligii.

4). Cancelaria Ligei Culturale va fi deschisă în fiecare Marți, Joi și Sîmbătă, de la ora 4—6, după amiază, în localul Laboratorului de chimie medicală din str. Săulescu, pentru ca publicul să poată avea mai ușor mijlocul de a cere ori cînd lămuriri de mersul activității Ligei, a face înscrieri de noi membri, a plăti cotizații, a scoate cărți de membru, a cumpăra bilete de-ale Loteriei Ligei sau cărți din editura ei.

Pentru acest scop comitetul a numit ca secretar-ajutor pe d. student C. I. Foca, care va sta la dispoziția orî-cui pentru informațiile ce se vor cere.

5). Pentru un control mai serios la Casa Românească de cetire a Ligei, pentru aranjarea șezătorilor și supravegherea mai de-aproape a bunului mers al bibliotecii, comitetul a însărcinat cu direcțiunea ei pe d. adv. Alex. Cusin.

6). Ședințele comitetului vor urma în fie-care săptămînă.

Comitetul face un călduros apel către toți Romînii Ieșeni de a da Ligei Culturale sprijinul lor *real*, care numai prin concursul inimos al tuturor cetățenilor va putea să-și îndeplinească înalta sa misiune culturală.

❑ **Afacerile Lecca-Ionescu.** — Asupra dării în judecată a magistraților I. Lecca și Victor Ionescu, de la tribunalul Suceava, putem da următoarele amănunte în ce privește ancheta făcută de procurorul general de Iași: de două ori a fost în Fălticeni d. Toneanu, în anchetă. Ambele dăți fu așteptat la gară de d. Lecca, fost judecător de instrucție, cu care procurorul general merse d'a dreptul la moșia Baia, a d-lui Al. Cantacuzino-Pașcanu, ca să pună la cale „ancheta".

A doua zi începuse ancheta, care se făcea în prezența lui Lecca, aducînd el martorii și punînd întrebări.

Martorii erau întîmpinați de procurorul general cu întrebarea: „nu-i așa că n'ai avut nici un fel de afacere cu d. Lecca? „Față cu Lecca martorul răspundea invariabil „nu". Apoi era poftit să șeadă și de fuma sau nu, procurorul general trata pe martori cu țigarete.

Ancheta procurorului general n'a dat firește, nici un rezultat defavorabil d-lui Lecca. Dar cum la percheziția făcută camatarului Katz, care scontase polița lui Lecca, se găsise și o chitanță a d-lui Victor Ionescu, membru de ședință, procurorul general ordonă a se face o nouă percheziție la Katz și să fotografieze toate polițele și chitanțele ce s'ar găsi.

Percheziția fu făcută de procuror și de judecătorul Lecca și ambii dispuseră și fotografiarea chitanței d-lui Ionescu. Fotograful a greșit fotografiarea chitanței lui Ionescu și a fost arestat.

In acest timp, procurorul general făcea excursii, în automobilul casei Eichler, cu magistratul Ionescu, venind la Piatra N., găzduind și chefuind acolo acasă la părinții magistratului Ionescu.

Procurorul general, de și a chefuit cu magistratul Ionescu, de și a constatat pe de altă parte, că judecătorul Lecca, întrînd noaptea în penitenciar, a torturat patru munteni care reclamase contra lui, a cerut darea în judecată numai a lui Victor Ionescu, a cerut fotografiarea chitanței dată lui Katz, de și Ionescu o achitase.

Ministrul a trimis în judecată pe ambii. Rezultatul se cunoaște: protejatul procurorului general a fost condemnat la 2 ani disponibilitate; persecutatul de procurorul general, cu care, totuși, a chefuit, s'a ales cu avertisment.

Mai poate sta procuror general un asemenea specimen?

❑ **Crima de la Socola.**—Cercetările făcute, pentru descoperirea autorilor crimei de la Socola, au fost încoronate de succes.

In adevăr, că jandarmii rurali, au arestat în comuna Ciurea, pe cei doi presupuși autori ai crimei, anume Ion Onisei și fiul seu Vasile.

Ambii au fost aduși în Iași și înaintați parchetului.

*

Azi, la ora 4 p. m. d. dr. Grossi, va face autopsia cadavrului victimei Ghitla Valdman, după care parchetul va încuviința înmormîntarea.

*

Din chiar primele cercetări, s'a constatat, că cei doi presupuși criminali, au fost mai multă vreme în Iași, și cunoșteau bine cîrciuma, pe care se hotărîseră s'o prădă.

❑ Tribunalul s'a pronunțat ieri în procesul fraudelor de la depozitul produselor statului, condamnînd: la un an închisoare pe Raul Van-Saanen, fost funcționar la acel depozit; la cîte o lună pe debitanții de tutunuri Lazăr Săvescu și Leon Popovici; la 15 zile închisoare, pentru furt, pe G. Drob; la cinci sute lei amendă pe Ecaterina Popovici, achitînd pe Sevastiia Pocluș zisă și Constantinescu.

Condemnații, în afară de Drob, au mai fost condemnați, în solidar, să plătească 2269 lei despăgubiri d-lui Gheorghiu, șeful depozitului.

Condamnații au declarat apel. Și procurorul va declara apel a minima.

❑ Procurorul trib. Fălciu a declarat apel contra sentinței prin care Froim și Leon Fischer sunt achitați pentru contravenire la legea trustului arendășesc.

❑ **Școlare.**—Au fost transferați:

Inst. N. D. Răileanu dela șc. de băeți No. 1 șc. de băeți No. 3 Focșani.

Învățăt. V. Mitru dela Curșești la Hîrșova (Vaslui).

D-na Natalia Em. Lascar înv. de la Ruginoasa (Suceava) la Rediu (Neamț).

Inv. Dim. Ariciuc dela Vlăsinești (Dorohoi) la Viforăni (Botoșani).

Inst. Dumitrovici Eleonora dela Fălticeni s'a însărcinat să gireze direcția școalei de fete No 1.

— Institutorul N. D. Răileanu, de la școala de băeți No. 1 din Botoșani, a fost transferat la școala de băeți No. 3 din Focșani.

— Invățătorul Vasile Mîndru de la șc. din comuna Cristești, a fost transferat la școala din comuna Hîrșova, județul Vaslui.

— Invățătoarea Natalia Lascar de la școala din com. Ruginoasa, județul Suceava, a fost transferată la școala din comuna Rediu, județul Neamtz.

— Institutoarea Maria Dimitriu de la școala de fete din Fălticeni, a fost însărcinată cu girarea direcției acelei școli.

— Invățătorul Dimitrie Arvinie de la școala din comuna Vlăsinești județul Dorohoi, a fost transferat la școala din comuna Viforăni, județul Botoșani.

❑ Personalitatea lui **Le Bargy** este prea cunoscută, ca să ne putem îndoi de strălucitele succese ce va obține.

Este destul, că, Comedia franceză nu vroia să-l lese să demisioneze și numai în urma unui proces celebru s'a eschivat de la Comedie, însă de acum nu mai are voie să joace în Franța, cu atît mai puțin la Paris.

Cu multă greutate a cedat impresariului său, d. Gustave Labruyère, ca să joace o serie de reprezentanțiuni, în cursul cărora va fi interpretat cel mai bun repertoriu al său.

Grație acestei întîmplări vom avea fericirea să-l ascultăm și noi pe artistul **Le Bargy** însoțit de o trupă de elită în serile de **Luni 5** și **Marți 6 Decembrie**, în sala Teatrului Național.

Biletele se iau cu asalt la Agenția Teatrală „Thalia", Maximovici.

MAGASINUL

„Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— *Furnizorul tuturor Autorităților* —

Oferă Mașinele de scris „**Yost**" *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor „**Yost**" *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— *Str. Lăpușneanu No. 24* —

Războiul Italo—Turc

❑ *Firul special telefonic continuă a fi deranjat, așa că nici azi n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.*

Sunt șese zile, de cînd acest celebru fir, bine-voește a rămînea deranjat, fără ca cei în drept să se grăbească a lua cuvenitele măsuri de îndreptare.

Rusia și închiderea Dardanelelor

Constantinopol.—Se asigură, că o notă rusă a cerut libera trecere prin Bosfor și Dardanele numai pentru vasele de răsboi rusești.

Lupta de la Anizara

Tripolis.—Sosind stirea, că o colonă dușmană compusă din 2—3000 oameni, a înaintat pînă la 7 klm. de Anizara, o divizie italiană ajutată de o brigadă a mers contra dușmanilor.

După primul contact între cele două trupe, artileria italiană a deschis focul. Inamicul la primele bubuituri de tun, a luat-o la fugă.

Perderile italienilor sunt de 1 ofițer, și 16 soldați uciși și 94 rîniți.

Tribunalul de răsboiu, a condemnat la moarte 14 indigeni, cari au ucis soldații italieni, cu premeditare la 23 Noemb.

Oaza a fost curățită. Cavaleria italiană a fost trimisă spre Bei Tobras și Bei Eldvik, spre a goni pe dușman.

Prizonierii asigură că trupele dușmane sunt desorganizate.

Moartea unui aviator

Londra.—Aviatorul englez Oxleg, cu un pasager german, a căzut la Filey, rămînînd ambii morți pe loc.

Măsuri de carantină

Sofia. — Carantina impusă mărfurilor și călătorilor din Romînia a fost ridicată.

O declarație importantă

Londra.—In camera comunelor primul ministru d. Asquith fiind interpelat a declarat că nu există nici o înțelegere secretă între Anglia și vre-o țară oare-care, în urma căreia regatul unit ar fi silit să ajute acea putere cu armata sau flota sa.

Situația în Persia

Londra. — Ziarul Morning post află din Teheran că guvernul persan ar fi adresat un ultimatum Rusiei, cerînd ca trupele ruse să nu înainteze dincolo de Kasvin și ca Rusia să declare că va contramanda ordinele date, de a trimite trupele dincolo de Kasvin. In caz contrar după termen de 30 zile. Persia ar lua ofensiva.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

Profesoară *capabilă (născută germană), predă lecțiuni de limba germană și franceză.*

Informațiuni la d. N. Sternberg, gravor, str. Lăpușneanu 31.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— **Strada Ștefan cel Mare No. 6** —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *București—Strada Silvestru No. 24.*

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

Jalnicii: Aristița Ionescu, mamă; Neculai și Elena Ionescu, Vasile și Natalia Ionescu, Ștefan și Tațiana Ionescu cu copiii, Constantin și Tereza Ionescu cu copiii, Alexandru, Mihai și Eugenia frați, cumnate și nepoți, au durerea a vă înștiința despre pierderea prea iubitului lor fiu, frate, cumnat și unchiu

✝

Dimitrie N. Ionescu

în etate de 44 ani

încetat din viață în ziua de 23 Noembrie 1911, după o lungă și grea suferință și vă roagă să bine-voiți a asista la ceremonia funebră, care se va săvîrși în capela Cimitirului „Eternitatea", Vineri 25 Noembrie 1911, ora 3 p. m.

In locul ori-cării alte invitațiuni.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— *Iași Str. Muzelor No. 13* —

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

DE INCHIRIAT

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Cu începere de la 1 Noembrie prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.40
Cașcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.60	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.40	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Cașcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roș „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roș „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2 00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se servește la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

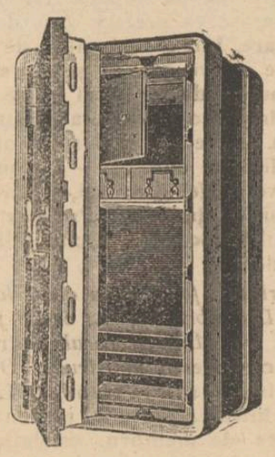

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI Leveni.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — H. ȘIEBENEICHER — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Sîrcuș 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1456—Sîmbătă 26 Noembrie 1911

NEDESPARȚIȚII

Interpelarea deputatului de Tutova, d. Gr. Vasiliu asupra numirii d-lui general Averescu, ca șef al statului major, și răspunsul ministrului de război, d. Nicu Filipescu, a făcut să se întrebărească numai raporturile politice și personale ale membrilor ce compun actualul cabinet.

Rațiunea *militară* a numirii d-lui general Averescu în înalta sa funcțiune, de șef al statului major, a fost de astă dată așa de puternică, că a trebuit să se treacă peste persoana însăși a d-lui Marghiloman, a răsplătit cu vîrf și îndesat pe generalul Averescu, care ca ministru liberal în cabinetul Sturza și Brăteanu, neputînd face *în totul* pe ministrul *stîngei* liberale, nici pe interesul *dinastiei*, a fost svîrlit din minister pentru rațiuni *pur politice*

Dacă partidul liberal și guvernul d-lui Brăteanu s'a arătat incapabil în diriguirea politică a armatei, îl privește pe sine. Sub aceiași direcțiune politică a d-lui I. J. C. Brătianu s'au succedat la ministerul de războiu 2 miniștri, amîndoi generali, cari au organizat în mod cu totul opus armata noastră. Această buleversare făcută în armată, unită cu nedestoinicia politică a miniștrilor de războiu și cu lipsa de orientare a șefului guvernului a făcut să se resimtă lucrurile în armată așa fel, că astăzi să vină un ministru al Măriei Sale și să afirme în plin parlament că a găsit atîta lipsă în pregătirea războinică a armatei, că nu corespundea cu vorbele puse în gura Regelui în mesajul din 1910, toamna.

Lucrurile s'au răzbunat azi prin ele înseși, căci dacă din punct de vedere politic partidul liberal s'a desfăcut cu zgomot de ministrul său de războiu, nimeni din partidul liberal nu s-a găsit să atace pe generalul Averescu în corectitudinea gestiunei sale, ci însuși șeful guvernului a acoperit provizor pe colegul său de toată bănuiala aruncată asupră-i,

Deci *politicește* generalul Averescu a fost debordat de guvernul d-lui Brăteanu; *militărește* însă, el a fost imediat pus în fruntea diviziei I, ca militar cu merit.

Cine a fost acela, care s'a făcut coadă de topor să amestece ura politică a liberalilor, cu intrigile de culise ale unora și altora din administrația ministerului de războiu, cărîndu-i saci de dosare de la minister, ca să afle mici incorectitudini în administrație, atenții interesate unora, mici cîștiguri altora?

Pe cînd „deputații liberali, membri din majoritate, scrieau la reviste sub forme de schițe și impresii, cum se primește în audiență la ministerul de războiu, între săbii și baionete, făcînd literatură de patimă politică, acela care s'a scoborît la rolul de calomniator ordinar îmbinînd nedestoinicia politică a generalului Averescu cu ura de biurouri a subalternilor internați a fost deputatul Al. Marghiloman, care valsa politicește cu guvernul d-lui Brătianu și s'a lăsat tîrît în nesocotința lui de opoziție miluită să atingă pe generalul Averescu nu numai în gestiunea lui politică de ministru liberal, ci în competința sa militară, ca acela care fiind răspunzător de vaza militară a țării, se lasa tărît de samsari ordinari, vindea mitraile, și altele și altele.

Camera liberală—stînga liberală—era retrasă de răzbunare și de descotorosire politică, și s'a simțit în largul ei cînd a văzut că s'a găsit un deputat miluit din opoziție să ia cărbunele cu mîna lui, fără să frigă vre-un membru din cabinetul liberal.

Iată ce știe țara de rolul urît ce l'a jucat un deputat ca d. Alex. Marghiloman, ponegrind în fața țării pe un general de elită, pe care azi țara prin decretul regal, îl pune în cel mai de cinste post militar, să vegheze la onoarea steagului armatei.

Nu discutăm împrejurările cari au adus această bună și fericită numire, nici nu facem d-lui N. Filipescu gloria acestei numiri.

Ce a putut face din parte-i ministrul de războiu? Să atenueze dificultatea politică, ca din această numire să nu iasă știrbit colegul său de la interne, d. Al. Marghiloman.

Numai faptul că d. Filipescu, a crezut că e de nevoe să ceară avizul personal a d-lui Marghiloman în chestia numirii generalului Averescu, arată în mod suficient că numirea aceasta jena politicește pe d. Marghiloman.

Ministrul de interne a dat adesiunea, și numirea s'a făcut. Și îndată se grăbește a declara d. Filipescu că se simte obligat către d. Marghiloman. Dar tocmai din distincțiunea care a căutat să o facă d. Filipescu, că în numirea d-lui general Averescu nu era obligat să țină samă de cît de d. Carp și Marghiloman, tradează tocmai existența în cabinetul Carp a unor considerațiuni specifice către unii membri din cabinet, cari prin situația lor în cabinet pot produce desagregări și tulburări.

In guvernul actual sînt 4 curente mai mult sau mai puțin existente. Din aceste patru numai două preocupă de o cam dată, atențiunea partidelor de opoziție: ce loc ocupă d. Nicu Filipescu în cabinetul Carp? Ce loc ocupă d. Alex. Marghiloman în același Cabinet! Ei sînt *cucoșii* politici, de la al cărora cîntec de cucurigu politic pot să se deștepte toate taberile de găini politice, ce stau în dosul dormitanzilor șefi de nuanțe.

Ei bine, acești doi cucoși politici au declarat armistițiu; ba s'a simțit unul din ei —cel mai cucoș— foarte obligat față de antagonistul său, pentru ce? pentru că a dat adesiunea sa la o numire de tehnică specială militară.

Cît de obligat nu se simte oare d. Filipescu că-l are pe d. Marghiloman ministru de interne? Cît de obligat e d. Filipescu, că șef de guvern e d. Carp?

Mergînd din obligație în obligație au ajuns a declara, că tocmai adesiunea d-lui Marghiloman la numirea generalului Averescu ca șef de stat major, l'a făcut să fie și mai nedespărțit de cum era până acum; și dacă unul din ei stă în Batiște și altul în Mercur, vor face că pe din dos, prin bulevardul neplăcerilor sentimentale, să se apropie așa de tare, că ceia ce D-zeu a împreunat omul să nu despartă.

Ce idilă politică! Ce fățărnicie politică! Toate bune din partea onoratului domn Filipescu! Dar ce zice d. Alex. Marghiloman? Ori, vorba lui Creangă: „va tăcea mulcum și va înghiți gălușca.“

Nedespărțiții?!!

Interpelarea Vasiliu

Deputatul de Tutova și-a desvoltat interpelarea în chestia chemării generalului Averescu, la demnitatea de șef general al marelui stat major al armatei.

Se urmărea mai mult, cu acea interpelare, stabilirea adevărului într'o chestie foarte palpitantă; „există sau nu animozități între domnii Filipescu și Marghiloman“?

Și rezultatul a fost: înainte de interpelarea Vasiliu, ministrul de rezboi iubea cald pe ministrul de interne; după interpelare amorul a ajuns la clocote. Dacă excludem aceste banalități, ajungem la rezultatele serioase ce le-a dat interpelarea prin răspunsul ministrului de rezboi.

In primul loc este declarația, că d. Filipescu nu împărtășește învinuirile pe cari d. Marghilomau le adusese, în vremuri, generalului Averescu.

Cu toate acestea generalul Averescu n'a fost numit, a declarat d. Filipescu, fără de consimțimîntul d-lui Marghiloman. Mai mult, domnul Morghiloman a făcut concesia *să admită numirea, fapt pentru care d. Filipescu îi rămîne* obligat.

Domnul Averescu a fost numit șef general al statului major, din înalt ordin referitor la apararea națională—a declarat ministrul de rezboi.

Nu există ordin mai înalt. Ce poate fi, în adevăr, mai superior, de cît apararea națională. Și cu toate acestea, numirea nu s'a făcut fără de aderarea d-lui Marghiloman; d. Marghiloman a făcut o concesie, accepttnd-o; numirea nu s'ar fi făcut, a declarat d. Filipescu, dacă d. Marghiloman n'ar fi acceptat'o.

E extra-ordinar ca un ministru să declare în Parlament, într'o chestie pentru care străinătatea are urechi, că ar fi preferit apărării naționale un fleac de ambiție a unui alt ministru; că armonia în guvern cîntărește mai mult, de cît apararea națională a țării!

Dacă d. Filipescu ar fi declarat, pur și simplu, că numirea d-lui Averescu are asentimentul întregului guvern—ar fi fost în nota justă. Dar cum a pus chestia este foarte regretabil, fiind-că veri-cine ne va putea considera țară neserioasă, unde interesele personale au mai multă trecere de cît interesele de existență a țării.

Răspunsul d-lui Filipescu ne-a dovedit două lucruri: că un impulsiv, cînd se silește să cadă în cealaltă extremă, greșește mai rău; și că relațiunile sale de prietenie cu d. Marghiloman sunt artificiale.

Dacă ar fi fost naturale, n'ar fi fost nevoe de atîta expansiune.

Prin zugrumare...

Rusia ține recordul sectelor religioase. De cîtva timp, s'a constatat la Petersburg, dispariția unor oameni, prea bine cunoscuți. Toate cercetările rămaseră zădarnice, pînă ce o întîmplare a dat peste o descoperire lugubră.

In subterana unei case, s'au descoperit cadavrele celor dispăruți. Moartea a provenit prin zugrumare. S'a constatat însă, că ei au consimțit de bună voie, a-și pune capăt vieței, făcînd parte din secta religioasă, numită *Podpolniki*.

După principiile acestei secte, un om pentru a-și salva sufletul nu trebue să trăiască mai mult de 60 ani. La un timp anumit, membrii sectei se întrunesc, iar cel ce a îndeplinit vrîsta fatală, se lasă a fi zugrumat de cei mai tineri.

Bine înțeles, zugrumarea este precedată de rugăciuni.

Ivirea acestor secte religioase are o explicație firească în Rusia. Poporul simte iobăgia sa și știe cît trăiește de izolat și cum e încă departe pentru dînsul soarele libertății. Unica nădejde ce i se permite, e credința, de a regăsi în cer o lume mai bună, unde deosebirea să dispară și unde să găsească fericirea, pe care nu o găsește pe pămînt.

Stăpînit de această ideia, obsedat de dînsa, e firesc că se găsesc unii desechilibrați, cari în loc să lupte pentru a realiza aci idealul lor, preferă să-și pue capăt vieții, pentru a ajunge cu o oră mai curînd țelul, la care rîvnesc.

La noi asemenea asociațiuni n'ar-putea înflori. Aci ai toată libertatea, dar guvernele știu, ca prin legi mult discutate, să te zugrume tocmai în numele acelei libertăți, dându-i forma legală, ce lipsește în sfînta Rusie. D.

Un prefect, un procuror general

In ziarul nostru au fost relatate ieri două isprăvi extra-ordinare, relative la magistrați: una făcută de prefectul de Suceava, inteligentul Filostrat, cealaltă de procurorul general de Iași. care și are reședința în birtul Suré din Galați.

Prefectul l'a scuipat în față pe magistratul stagiar din Pașcani—fiind-că este... însurat, proclamînd astfel celibatul pentru stagiari; l'a dat afară, apoi, din cabinetul prefectorial, cînd a aflat că, căsătoria stagiarului s'a ramas nerodnică. Iar în a treia repriză, nemulțumit că l'a scuipat, nici că l'a silit să închidă ușa pe cealaltă parte, prefectul a reclamat pe magistrat la ministru, dînd și soluția distituirei, fiind-că magistratul cutezase să acționeze în judecată prefectura, pentru neplată de chirie.

Ministrul n'a trimis pe inspectorul judecătoresc să cerceteze cazul. Dacă ar fi făcut'o, ar fi aflat de scenele degradătoare, petrecute în cabinetul prefectului. Ministru fără experiență însă; fără autoritate alta de cît aceea ce i-o dă prietinia cu Pascal Toncescu, ministrul, ca să nu se pună rău cu prefectul, a admis, în parte, soluția acestuia și a transferat pe magistrat undeva, în Valachia

Prefectul care s'a purtat astfel față de un magistrat începător, retribuit cu 180 lei lunar, este un fost magistrat de carieră, unul din cei mai proști, dar căruia ministrul i-a preparat o lege specială, care să-i permită reîntrarea in magistratură, prim președinte de tribunal, sau, lucrul se poate, consilier de Curte de Apel.

*

Al doilea fapt. El se petrece tot în fiefful Filostratului. Eroul nu mai este prefectul, ci procurorul general de Iași. Trimes să ancheteze pe judecătorul Lecca, a căruia poliță a fost găsită la un justițiabil, pe care emitentul poliței îl judecase și i dăduse dreptate, procurorul general este intimpinat la gară de judecătorul cu pricina, ceia ce dovedește, în primul loc, că procurorul general inștiințase pe judecător de sosirea sa.

Ambii pleacă la Baia, la șeful partidului conservator de la Suceava, pentru ca să pnnă la cale ancheta. Se întorc inspirați și ancheta începe. O conduc ambii: anchetator și anchetat. Martorii sunt aduși de chiar Lecca.

Procurorul general pofțește pe martori să șeadă, oferă țigarete tuturor—o raritate de procuror general. Apoi cazul devine altfel, că procurorul general ordonă să se facă percheziție la camatarul, la care se găsise polița lui Lecca, spre a vedea dacă nu mai sunt și alte poliți la fel.

Și știți cine face percheziția? Domnul Lecca în persoană. Domnul Lecca n'a mai găsit nici o poliță a sa, dar a găsit alta a unui alt negustor, d. Victor Ionescu.

O aduce procurorului general și acesta dă ordin s'o fotografieze. Dară pînă s'o fotografieze, procurorul general se împrietinește intim cu d. Ionescu și ambii pleacă în excursiune, cu automobilul, la Piatra-N. unde locuiesc părinții d-lui Ionescu.

Castelanul de la Baia, șeful partidului conservator din Suceava, nu inspirase, însă, pe procurorul general, de cît pentru d. Lecca.

Așa că, cu toată excursia făcută, cu tot cheful tras acasă la d. Ionescu, procurorul general face raport favorabil pentru Lecca și înfundă pe Ionescu.

Restul se cunoaște. Dar așa prefect și așa procuror general—n'am cunoscut încă pînă acum.

OAMENI ȘI LUCRURI

AMORUL BOHEM

Dacă cifrele pe cari le-am citat eri, din statistica oficială a d-lui Colescu, n'au convins pe cetitori că, în ce privește statistica și frequența divorsurilor, suntem între țările fruntașe ale lumei, —s'ar putea încă scoate oarecari inchieri din aceeași statistică oficială, paragraful copiilor „nelegitimi“. Așa în 1910 numărul acelor născuți în atari condițiuni s'a rîdicat la 23,635 în toată țeara.

Pe cînd odinioară numărul nelegitimilor era mai mare la țeară, astăzi — în urma ușurării formalităților civile, grație legiferării d-lui Badareu — contingentul a scăzut la țeară, — se menține însă, cu tendința de urcare, în orașe. De remarcat sunt unele orașe prin cifre foarte ridicate: la București 18 la sută din cei născuți, la Craiova și Botoșani 23, la Iași 24.

Firea omului, se pare, năzuește tot mai mult spre nestatornicie. Se putea ceti dăunăzi că, sub ocrotirea unei mari scriitoare daneze, Karin Michaëlis, se va întemeia în Europa o ligă cu totul curioasă, în scop de a se asigura existența femeilor... divorsate. Vom vedea, poate, în acest caz înflorind preste tot instituțiuni ca acea din Reno, în Nevada americană — și se va întări cu atît mai mult tendința către nestabilitate pe ruina organizației familiare patriarhale și clasice.

Ce ar fi însă cifrele menționate, pe lîngă o situație reală a lucrurilor, — dacă s'ar avea în vedere cazurile în care soții se... tolerează numai, reciproc, în virtutea unor anumite convențiuni, în puterea unor anumite rațiuni binecuvîntate, fie din interese de diverse naturi, fie de teama „scandalului“ social și așa mai departe! In fața noilor și tot mai intensivelor mișcări în favoarea emancipării femenine problema apare din ce în ce mai neclară: dacă în viitor instituția familiei nu va trece prin crize tot mai grele și mai primejdioase, la noi, ca și aiurea.

In fondul tuturor problemelor acestora este acea simplă, clară și omenească filosofie a frivolității, care pare înnăscută omului și—de ce n'am spune-o?— barbatului în primul rînd. Vechiul dicton ce răsună în versul italian „La donna è mobile“ e o născocire bărbătească și iubirii bărbătești se potrivește mult mai curînd cîntarea duioasă din „Carmen“ despre amorul, veșnic copil pribeag, pururi nestatornic, la fel cu fluturii șagalnici și ușurateci. Putea-vor legiuitorii, îngrijorați de graiul statisticilor, să pună stavilă frequenței tot mai mari a divorsurilor? Sunt oare legi destul de tari, de bune și de drepte, cărora să se supună sufletele, simțirile?

Poate vor fi, — cîndva: atunci cînd vor lua parte, la făurirea lor, sexele amîndouă... Dar, cine știe dacă și atunci!...

Rodion

VICIURILE PRESEI

Dedicat ziariștilor și sprijinitorilor de ziare.

Așa zisa a patra putere — după cea legislativă, judiciară și executivă — presa, este un factor relativ recent în viața statelor și popoarelor. Inainte de invențiunea lui Gutenberg se înțelege ușor că de presă nu putea să fie vorba: neexistînd tipariul, nu putea exista presa. Dar chiar după născocirea tipariului, care avu loc în veacul al XV-lea, încă destulă vreme — două și chiar trei veacuri — presa nu luă ființă, în tot cazul nu deveni de cît încet-încet ceia ce semnifică cam de un veac încoace.

Că va fi fiind o putere în stat de însemnătatea celorlalte trei, lucrul poate fi discutabil; dar că e un factor de propășire socială dintre cei mai însemnați, lucrul nu se poate pune nici-un moment în îndoială. Presa a înlesnit împrăștierea ideilor; dînsa a universalizat și vulgarizat cultura; dînsa a statornicit strînse legături între oameni pentru acțiuni comune; dînsa a fost poate agentul cel mai incitator la schimbările și îmbunătățirile sociale; dînsa a pregătit și alimentat Revoluțiunea franceză ce, tot printr'însa, deveni revoluțiunea europeană.

Partea de bun și de folos a presei pentru țara noastră a fost cît se poate de mare. De unde acțiunile sociale și politice în trecut erau forțamente reduse la atît cît putea răzbi graiul și propaganda orală, fiind, între diversele focare de avînturi, pustiuri nesfîrșite de ignoranță și indolență; cu utilizarea presei diversele focare de acțiune și de cultură se unificară, exercitînd peste tot salutara lor influență. Pe calea presei Miron Costin și Dimitrie Cantemir în domeniul istoric, Konski și Văcărescu în domeniul poeziei, Russu și Bălcescu, Assachi și Eliade Rădulescu, Kogălniceanu și Rosetti în domeniul social și politic, Alexandri și Eminescu în domeniul artei, Maiorescu și Conta în domeniul filosofic, pentru a pomeni numai pe luceferii de mărimea întăia din trecut ai vieții noastre culturale, pe calea presei prefăcură viața țării noastre, introducînd-o în făgașul țărilor civilizate.

Dar cum nu vreau să fac aice apologia presei, precum însăș titulatura rîndurilor de față o arată, ci dimpotrivă să insist asupra viciurilor ei, am căutat în puține cuvinte să arăt ce însușiri frumoase a avut și are presa, tocmai spre a putea releva viciurile ei cari, dacă nu se vor înfrîna la timp, pot precumpăni asupra însușirilor, așa ca să ajungă a înrîuri în rău mai mult de cît în bine; ba partea răului să fie atît de mare, încît să copleșească pe cea a binelui.

Nu vreau să fac imputări nimănui anume. Printre conducătorii presei noastre am prieteni și cunoscuți de cea mai înaltă considerațiune cari de sigur văd ca și mine viciurile; dar nu găsesc mijlocul de a li se împotrivi, pentru-că, vorba lui Miron Costin, „nu s vremurile sub om, ci bietul om sub vremi“. E o stare de lucruri pe cari conducătorii presei o îndură, se văd constrînși a i se supune, precum o îndurăm și i ne supunem cu toții. Reacțiunea cată dar să se producă pe o scară largă spre a i se putea vedea urmările.

Și acum, cari-s acele viciuri pe cari le vizăm? Cel mai fundamental viciu al presei, în vremea de mercantilism în care am ajuns, este acela că urmărește un scop cu totul altul de cît acela ce l-a avut la origine; anume: tinde să placă în loc să tindă să folosască. Și cum în viață plăcerea și cu folosința nu se suprapun de cît în restrînsă măsură, folosința poate fi cu totul în pierdere față de plăcerea satisfăcută în toată integralitetea ei, mai ales în integralitatea desemnată într'o vreme dată. De aici o gramadă de viciuri ale presei: alergarea după știri senzaționale și exaltarea lor cu prețul ori-cărei scăderi morale; urmărirea cîștigului fără multă alegere; combaterea cu perfidie a ideilor adverse; ușurătatea conținutului textual; nelipsitul roman foileton de senzație; relevarea cu deosebire a pornirilor rele și vătămătoare, formînd izvodul neinteresant și adese scandalos al faptelor diverse, ce de altminteri se citește cu atîtă aviditate... De unde urmează că presa, în afară de partea curat informativă, are un rol educativ cît se poate de restrîns.

Un exemplu, între o mie altele ce ilustrează viciurile presei, este zarva ce

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

s'a făcut și se face cu banditul Pantelimon, exaltîndu-i-se peste samă și cu anumit scop personalitatea. In loc să se relateze cazul său ca un simplu fapt divers precum și este, se găsește cu cale a se pune pe urma lui reporteri cari să-i înregistreze gesturile, faptele, vorbele, mai abitir ca unui erou; așa că dintr'un nenorocit declasat se tinde a se face un vajnic personaj, fapt de care trebuie să fie și el surprins dacă e cîtuș de puțin om mai cu simț.

Și toate aceste pentru ce? Pentru că lumea în general este înapoiată în mintalitatea ei, pentru că poporul e încă sub stăpînirea spiritului medieval ce găsea alintare în aventurile cavalerilor reprezentați la noi prin haiduci, pentru că Pantelimon ar putea juca rolul—cu totul imaginar de alt-fel—al unui haiduc modern. Și astfel se ajunge că, în loc să se îndrumeze mintalitatea mulțimii, în loc să i se fasoneze simțirile, în loc să i se pună în față un obiect vrednic de admirațiune, i se cultivă dimpotrivă atavismul sufletesc, pasionînd-o pentru niște apucături ce nu pot avea nimic comun cu vrednicia precum n'au nimic comun cu eroismul.

Cu cît mai frumos și mai educativ ar fi pentru mulțime, ca ziarele—și ar fi un act de înaltă umanitate alcătuirea unui ziar care — să treacă cît se poate de ușor asupra faptelor scandaloase, asupra faptelor diverse cu caracter criminal și imoral, pentru a stărui asupra faptelor nobile, pentru a da chiar cele mai mici detalii asupra împrejurărilor ce-au putut pune în lumină virtutea ori eroismul. Căci nu trebuie scapat din vedere că presa influențază direct cu relatările sale, trezind în cetitori apucături similare. Partea presei nu-i mică printre determinanții actelor ticăloase, după cum de asemine, dacă ar viza mai mult rolul ei bine făcător, ar putea fi destul de mare partea sa pintre determinanții actelor virtuoase și eroice. Iată de ce am relevat viciurile presei; pentru că doresc să nu-i copleșească și să-i mistuiască marile și frumoasele ei însușiri.

Dr. P. Zosin.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

După criza „Centralei"

Industria lemnelor din Bucovina și Romînii.—Opintirile frazeologice ale „naționaliștilor".—Statele europene cheltuesc sute de milioane pentru susținerea industriei,

Cernăuți, 23 Noembrie—Criza „Centralei" cooperativelor romînești din Bucovina, care a fost exploatată, cu atîta tîmbălău de către presa germană, ba chiar, și de o parte dintre romîni, fiind înlăturată, grație cîtorva oameni de bine și guvernului, putem în liniște și cu sînge rece, face cîteva aprecieri interesante, asupra acestei episode de tristă menire, de pe urma căreia Romînii bucovineni au tras învățăturile cuvenite.

Ținem însă să arătăm, că scopul nostru nu este să luăm apararea cui-va ci voim numai să descrim, în mod fidel și pe scurt, o mică parte a istoriei originei acestei crize.

E știut că Romînii bucovineni sunt, așa cum s'ar zice în limbagiul poporului „calici".

Așa zisa inteligență se recrutează exclusiv din funcționari, care de regulă cheltuesc mai mult de cît cîștigă. Țaranul romîn fiind aproape cu totul proletarizat de elemente străine și de alcoolism, se vede silit să-și caute o soartă mai bună peste ocean, unde speră în o vtață mai omenească și unde emigrează anual cu sutele, iar o stare de mijloc nu au, cu toate opintirile frazeologice ale „naționaliștilor" bucovineni.

Singura industrie din țară, care poate fi considerată ca atare, este a cea a lemnelor, care cu toate că aparține, aproape toată fondului religionar gr.-or. pînă acuma ea a folosit numai străinilor.

Este lămurit deci, că Romînii sunt datori să întrebuințeze toate mijloacele legale și posibile, cari să le înlesnească acapararea acestei industrii, căci altfel pierd dreptul la pretențiunile lor istorice, de popor autohton.

Condus de acest sentiment, d. dr. Florea Lupu, a înființat în Bucovina, acum 3 ani, cunoscutele firme romînești, cu gîndul că face un act național de primul rang,

Din nenorocire însă, aceste întreprinderi au fost începute tocmai într'un timp nefavorabil, și astfel că resultatul a fost o pierdere de cîteva milioane. Pierderi de acestea însă, n'au fost înregistrate numai de firmele romînești, ci și de toate celelalte întreprinderi de cherestele din Bucovina.

Așa la chiristigiul Adelsberger a pierdut suma de 400.000 cor., milionarii Schärf din Putila au ajuns lipiți pămîntului.

Chiar și d. Flondor însuși a pierdut în Moldovița, cîteva sute de mii cor.

Dar aceasta nu e ceva anormal, orice industrie începătoare fie ea în Bucovina sau în altă parte trebuie să ție cont de orice eventualitate. Uneori are pierderi colosale, iar alte dăți și cîștiguri enorme.

Statele europene au cheltuit sume uriașe pînă au adus industriile lor la starea ce azi, deasemenea și statul ungar a sacrificat sute de milioane pentru înființarea de industrii naționale. Numai demagogii noștri bucovineni, au văzut în insuccesul primei încercări, că Romînii sunt incapabili pentru comerț și că la mijloc sunt hoții, tîlhării și alte marafeturi identice.

Din contra, ei n'au lăsat nimic neîncercat pentru a distruge cu o oră mai curînd întreprinderile romînești, și odată cu acestea și instituțiile financiare cari stăteau cu ele în legături comerciale și cari erau și ele tot romînești.

Nu 3, dar să zicem 6 milioane, să fi trebuit să sacrifice fondul religionar pentru înlăturarea catastrofei și tot ar fi fost moralmente obligat s'o facă, pînă cînd în fine ar fi reușit întreprinderile romînești să acapareze această singură industrie a Bucovinei, odată pentru totdeauna.

Căci cei folosesc fondului, șease milioane cor. mai mult dacă în schimb, din cauza lipsei totale de ocupațiuni, îl vor părăsi toți credincioșii ortodocși luînd toiagul pribegiei în spre Canada sau aiurea?

*

In ori ce caz însă, acei Romîni, care, încă înainte de declararea crizei au răspîndit versiuni false, relativ la onestitatea celor din fruntea „Centralei" au făcut o greșală foarte mare, căci grație acestor versiuni lucrurile ajunsese pînă acolo, ca era cît pe ce, să se întîmple o catastrofă teribilă.

De asemenea, cu toate că încercarea naționalizării industriei lemnelor din Bucovina, este o idee care trebuie salutată și încurajată de orice Romîn, angajarea „Centralei" în aceste afaceri, a fost o greșală și mai mare. Căci băncile romînești din Bucovina fiind încă prea tinere, iar numărul clevetitorilor prea mare, se'nțelege că la cea mai mică adiere de vînt, se anunță o furtună năprasnică, și astfel că existența acestor întreprinderi se poate afla mereu în primejdie.

Aceasta reesă chiar și din faptul că atunci, cînd în direcțiunea „Centralei" se discuta ideia acăpărării industriei de lemne de firme romînești, toți erau pe partea d lui Lupu și fiecare se mîndria chiar că a contribuit și el la această mare operă național economică, acum însă în momentul criticc, cea mai mare parte l'au părăsit, l-a căutat, și caută chiar și acum, să arunce toată vina în spinarea lui.

Aceasta e un adevăr trist, dar e și bine-venit, căci cei care doresc cu adevărat să lucreze ceva serios pentru popor, vor ști cum să procedeze pe viitor.

Credem că nu exagerăm, cînd spunem că cei care cred în teoria celor care susțin că străinii sunt primejdia națională, se'nșală: adevărata primejdie națională este numai în egoismul stîrnit al elementelor nedisciplinate din rîndurile proprii, care nu pot ierta nimănuia să se ridice mai sus de dînșii, fi chiar și în urma unei activități mai rodnice, sau grație unei inteligențe mai desvoltate, mai vie, ca a lor.

*

Noi sfătuim pe „naționaliștii" bucovineni, ca să fie mai prudenți, aceasta în interesul lor propriu, căci masele largi ale poporului s'au convins de mult, că naționalismul adevărat e numai acolo unde domnește adevărul și dreptatea. In combaterea „Centralei" însă, le lipsesc ambele.

Gama

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

APEL

Către cetățenii și cetățencele orașului și județului Iași

Societatea „Unirea Educatoarelor Romîne", secția Iași, este dispusă să dee concursul său Casei Sf. Spiridon pentru educația orfanilor de la Institutul Grigorian, după un plan al cărui schiță se dă mai jos. Un obstacol stă însă în cale chiar din capul locului, anume, lipsa de bani.

Sft. Spiridon se află în momentul de față, în grele împrejurări, cu un deficit de jumătate milion, deficit ce nu se va putea acoperi decît prin cele mai scrupuloase economii timp de cel puțin doi ani. Afară de aceasta, venitul propriu al Institului Grigorian e cu mult prea mic pentru a respunde la nevoile de creștere a unui număr de copii de aproape 400, număr ce necontenit crește prin copii necontenit depuși la Istitut în proporția aproximativ, de vr'o 100, pe an.

„Unirea Educatoarelor Romîne" crede că, cu perseverență și devotament, s'ar putea rîdica din acești nenorociți copilași, lepădați de părinți vinovați, dar tocmai prin aceasta mai vrednici de mila oamenilor buni, niște cetățeni muncitori, capabili de a trăi prin munca lor, în îndestulare materială și mulțumire morală, pentru ei însuși și cu folos pentru țară.

„Unirea Educatoarelor Romîne" ar dori să înceapă cît de degrabă cu educația primelor 4 categorii de copii, prevăzute în plan; din mai multe pricini însă, pentru anul acesta, nu-și poate lua însărcinarea de cît pentru primele trei categorii prevăzute în plan, adică U. E. R. ar lua pe mîni, supravegherea și educația copiilor în vrîsta de 3 zile pînă la 4 ani împliniți. In anii următori s'ar continua cu educația copiilor de 5 ani, de 6 pînă la 7 ani și tot așa mai departe, treptat pînă la îndeplinirea întregului plan de educație de mai jos.

In momentul de față, primele trei categorii cuprind mai bine de 260 de copii—în cursul întregului an trebue să socotim vre'o 300 cel puțin. După socoteli făcute pe baza celei mai stricte economii, ar trebui pentru instalarea acestor copii, un capital inițial de cel puțin *18 pînă la 20 mii* de lei și un venit *lunar* asigurat, de cel puțin 1200 pînă la 1600 de lei.

Casa Sf. Spiridon ar da locuință—încălzită și luminată—ceea ce desigur însamnă mult, dar acest condei nici nu intră în socotelele noastre. Pentru simpla instalare ne mai trebue însă capitalul de 18 pînă la 20 mii de lei: de unde îl vom lua? Pentru acest capital ne punem nădejdea în caritatea publică, mai ales în generozitatea oamenilor bogați. Capitalul acesta se poate răspunde și în natură, sub formă de lînă, pene, pînză, mobilier, blidărie, etc. Indată ce vom avea gospodăria înjghebată, vom primi copiii. De la graba cu care oamenii buni vor răspunde la apelul nostru, atîrnă deci soarta micilor orfani.

Pe lîngă capitalul inițial de instalare ne trebue venitul lunar de 1200—1600 lei: din acesta Sf. Spiridon, ar putea da minimul, dar cine va complecta restul? Sperăm că persoane înlesnite și caritabile, vor binevoi a se înscrie cu un ajutor lunar sau anual, pe care s'ar angaja să-l răspundă regulat, la epoce fixe: de la acest ajutor însă atîrnă soarta orfanilor.

De venituri și cheltueli am da cele mai riguroase socoteli, pe fie care lună că banii se vor pierde sau risipi în zadar, să nu se teamă nimeni.

Greutățile noastre vor dura, sperăm, cîțiva ani numai, pînă cînd donatorii generoși se vor deștepta la importanța operei și cînd vor dărui bani casei Sf, Spiridon, vor specifica: „pentru orfanii de la Institutul Gregorian, părăsiți de oameni, dar ne-uitați de D-zeu".

Ori cine dorește să contribue la Educația Orfanilor Sf-tului Spiridon, cu bani sau cu daruri în natură, este rugat sau rugată să se înscrie la secretara Societății „U. E. R.", în localul școalei secondare „Oltea Doamna" (str. Muzelor 6, sau Cogălniceanu 10), Tereza Strătilescu.

Plan de educație pentru orfanii Sf. Spiridon

1) Copii sugari, după hotărîrea memedicilor Institutului Gregorian, ar fi puși la mancă sau la hrănire artificială—cu biberon sau în ori-ce alt mod ar prescrie medicii. Toți ar fi instalați în oraș sub deaproape privighere a „U. E. R.". Din această societate, un comitet special, compus din cel puțin 12 membre, își ia însărcinarea să viziteze prin una din membrele sale, absolut în fiecare zi copiii și să consemneze într'un carnet special rezultatul vizitei, înaintînd săptămînal raport deiailat la sediul Societății. Societatea mai fundează trei premii de cîte 40, 50 și 60 lei, pentru mancele, cari în cursul unui an ar da la înțarcat copiii ce mai voinici și mai desvoltați.

2) Copii înțărcați și pînă la împlinire de 2 ani, ar fi puși sub îngrijirea unor femei, cari să-i întreție în obiceiuri de curățenie, sătui și sănătoși. Copiii s'ar culca de vreme, s'ar scula tîrziu; încolo ar duce viață de joc liber și de fericire copilărească. Hrana li s'ar da la ore regulate.

3) De la 2 la 4 ani, copiii ar începe a fi puși la ceva mai multă disciplină și viață regulată; ar fi deprinși treptat să se servească singuri și să întreție curățenia persoanei lor și împrejurul lor. De alt-fel, viața lor ar fi numai la jocuri libere.

4) De la 4 ani copiii ar intra în „Kindergarten", grădina de copii. Aici împărțiți în 2 sau 3 secții, ar fi supuși la educație din ce în ce mai sistematică: sculare, culcare, hrană la ore fixe: viața de lucru și de joc regulată după program—sub conducerea unor femei culte, dar muncitoare în același timp, care să priceapă, că ori ce muncă e demnă de ori ce om și această pricepere s'o transmită micilor educați. In Kindergarten, s'ar da o judicioasă desvoltare și muncei intelectuale și munci manuale, și după capacitățile lor, între 6 și 7 ani, copii ar putea fi trecuți la școala primară.

5). La 6—7 ani, copiii ar începe școala primară, pe care ar termina-o între 10 și 11 ani. In viitor, îndată ce vor fi un număr suficient de copii, Societatea ar funda o școală proprie. Aceasta ar fi o școală mixtă, după cum mixtă a fost și toată educația anterioară a copiilor: fete și băeți ar fi crescuți în cel mai curat spirit de frăție. Școala ar avea programul statului — la care s'a trece examenele — dar cu modificările necesare, spre a da acestor copii o pregătire mai bine echilibrată pentru viața lor ulterioară: anume, s'ar da o mult mai mare desvoltare ocupațiilor manuale, dexterităților în genere, decît se practică pînă acum în școlile statului.

6). De la 11 ani înainte, fetele ar intra într'o școală specială de gospodărie, pe care ar funda-o „U. E. R", în care școală să învețe și teoretic; dar mai cu samă practic, toate multiplele ramuri ale gospodăriei și din casă, și din grădină, și din ogradă—și pentru viața de oraș și pentru viața de țară—și creșterea copiilor și îngrijirea bolnavilor.

Tot de la 11 ani, băeții ar fi plasați în școli industriale în școli comerciale și de agricultură anume alese de „U. E. R", în care școli și-ar face educația, sub neîntrerupta supraveghere a „U. E. R."

Această educație, și a fetelor și a băeților ar ținea pînă la 15—16 ani, epocă la care, considerînd și toată educația morală începută încă de la 1 an, toate probabilitățile ar fi că, acești tineri pot începe a fi sloboziți în lume, tot sub continua ocrotire a „U. E. R".

7) De la 15—16 ani, fete și băeți ar începe a-și agonisi viața. Prin mijlocirea „U. E. R." ei ar fi plasați, fetele ca „ajutoare de gospodări", băeții ca „lucrători" pregătiți, prin gospodării și ateliere bine cunoscute de „Uniunea E R". Cea mai mare grijă s'ar pune pentru viitorul acestor tineri: jumătate cel puțin din salarul lor, ar fi depus lunar la o casă de economie, libretul fiind păstrat de „U. E. R.", așa că după 5—6 ani de muncă, tînărul sau tînăra s'ar găsi stăpîni pe un mic capital cu care să se poată stabili în viață.

8) La 21 ani, tineri și tinere ar fi emanicipați de casa Sf. Spiridon. S'ar da în mîna fie-căruia libretul cu banii adunați și poate și vre-un certificat de merit.

Pentru cei mai excepțional meritoși, „U. E. R." și probabil și Sf, Spiridon, s'ar sili să asigure pe de o parte toată desvoltarea la care i-ar îndreptăți eventualele lor talente; pe de altă parte s'ar sili să le procure mijloace de stabilire în viață, la oraș sau la țară, în așa fel în cît ei să devină cetățeni model pentru mediul lor.

*). Pînă aici „U. E. R" ar începe imediat creșterea orfanilor.

Litere-Științe-Arte

Contraziceri.—Adunarea generală a „societății scriitorilor romîni" a proclamat pe Carmen Sylva, președintă de onoare a societății,

Augusta scriitoare e de mult consacrată drept o literată cu merite superioare și nimeni nu se va mira de considerațiunea înaltă ce-I arată o organizațiune literară.

Dar este, necontestat, o contrazicere în gestul societății bucureștene: o contrazicere între procedeul de acum și între statutul societății, care impune, înainte de toate—chiar înainte de talent—prezentarea actului de naștere, după cum se știe din epoca incidentului răsunător cu înscrierea d-lui Gherea Dobrogeanu.

O societate, care pornește de la asemenea premise, e osîndită să ajungă la încheieri contrazicătoare.

In conformitate cu statutul, Regina Elisabeta—ori cît de mare scriitoare ar fi Carmen Sylva—*n'a* putut fi pusă în fruntea societății.

Nu este d. Ionescu-Boteni de aceeași părere? Pariem că da!

*

In cursul actualei stagiuni teatrale simpaticul artist Penel va mai apărea în piesele: Nepoftitul (8 Decemvrie), Niobé (22 Decemb,), și Bibliotecarul—rol creat în stagiunea trecută.

*

In urma iasistențelor puse de diverse somități științifice, d-na Langevin și a retras acțiunea de divors ce intentase profesorului Langevin, soțul ei, așa că numele d-nei Curie, nu a mai putut veni, din nou, în discuțiune publică.

Procesul fusese sorocit pe Marți și a fost scos din ordinea de zi a tribunalului.

*

A murit la Berlin Friederich Dernburg, în vrîstă de 78 de ani, tatăl fostului ministru al coloniilor Dernburg. Defunctul a fost unul dintre cei mai fecunzi foiletoniști ai presei germane.

*

STRUNA ZILEI

OMUL ȘI OPERA

> După dispariția preotului catolic Clofandra s'au căutat sumele aflate în depozit la él. Nu s'a găsit nimiș.
>
> Ziarele.

Cine caută zădarnic
Ce de mult știau că nu i?
Căci depozitul, mai harnic,
„Fugise" înaintea lui.,.

INFORMATII

❑ Ziarele guvernamentale sun foc pe ziarele liberale, cari laudă ținuta primului președinte al tribunalului Iliov, în procesul cu tramvaiul Această înseamnă, după ziarele guvernamentale, că partidul liberal amestecă politica în magistratură — ceea ce este scandalos.

De aci ar urma, că actualul guvern nu face politică cu magistratura. Să vedem dacă este așa:

Cînd ministrul de justiție face în mod fățiș de luni de zile, în diferite chestiuni, cele mai scandaloase presiuni asupra magistraturei, e cel puțin imprudent ca organele oficioase să mai vorbească de apărarea prestigiului magistraturei.

De patru luni e o vacanță la Curtea de Casație și d. Mișu Cantacuzino nu vrea să facă numirea, dar de la ministerul de justiție se lansează fel de fel de zvonuri, asupra intențiunilor d-lui Mișu Cantacuzino, zvonuri menite a exercita o presiune tocmai asupra magistraților, cari au înaintea lor afaceri în cari și guvernul e direct sau indirect interesat.

Legea de organizare judecătorească, art. 65, spune:

„In caz de vacanță a unui post de prim-președinte, de președinte, de consilier la Curtea de casație sau la o Curte de apel, ministrul va fi dator a face numirea în postul vacant, în termen *de o lună*".

Au trecut patru luni de cînd s'a declarat vacanța la Curtea de casație și d. Mișu Cantacuzino, *dator* să facă numirea în termen de o lună, o amînă mereu, din interes politic.

❑ **Alegeri parțiale.**—M. S. Regele a semnat decretul prin care colegiile I de senatori din jud. Olt, al II-lea de senatori din jud. Neamțu, I de deputați din județele Argeș, Teleorman și Fălciu și al III-lea de deputați din jud. Dorohoi, au fost convocate a se întruni în ziua de 15 Ianuarie 1912, pentru a împlini prin noi alegeri vacanțele declarate în Senat în locul d-lor Dim. Protopopescu și Gheorghe Ionescu decedați și în adunarea deputaților în locul d-lor Gr. T. Coandă, demisionat, general George Manu, decedat, Anibal Teleman și Scarlat Rosetti, care au primit funcțiuni salariate de Stat.

Alegerea delegaților colegiului al III de deputați din județul Dorohoi, se va —face în ziua de 4 Ianuarie 1912.

❑ O pensie de 249 lei lunar, cu începere de la 1 Octombrie 1911, a fost recunoscută d-lui Gr. G. Pascu, fost registrator la Spiridonia din Iași.

❑ Raportor la legea organizării meseriilor va fi ales d. C. C. Bacalbașa.

❑ Astă noapte a ars locuitorului Ion Eșanu din Copou, o șură. Focul a luat naștere din cauza copiilor ce se jucase cu cărbuni.

❑ Din cauza zăpăzei abundente, căzută pe linia ferată Ungheni, trenul ce urma să sosească aseară la ora 5,25 a avut o întîrziere de 1 oră.

❑ Cotiugarul Vasile Buniu, trecînd aseară prin piața Unirei, a calcat pe copila Florica Mezelu, în etate de 10 ani, făcîndu i grave leziuni. Rînita a fost transportată la spital.

❑ In „Ordinea" de azi 25 Noembre „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „Lucruri teatrale—Intîrziere care nu strică — Arta și intelectualizmul — Iașanii amatori—Al cui este teatrul—După epoca patriarhală—Ce nu mai are Iașul—Scena și elita—Plăceri estetice—Cerberii artei — Se caută naționaliști — Stagiunea și afacerea Rozan — Un verdict în așteptare—Regretele d-lui Sadoveanu—Scandaluri și urmări.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Un individ, care este preşedintele Camerei de comerţ din Iaşi.*

Direcţia generală a C. F. R. a cerut astă-zi primului preşedinte al Tribunalului, să dee în judecată conform articolului 19 din legea căilor ferate, pe individul Constantin Cerchez, din comuna Lungani, judeţul Iaşi, care în ziua de 17 Iunie, a oprit, prin semnalele desperate ce le făcea maşinistului, trenul No 33, ce eşea din gara Sîrca, urcîndu-se ast-fel în el, spre a pleca la Iaşi.

Direcţia căilor ferate va fi nevoită probabil, să-şi retragă reclamaţia, cînd va afla, că individul Constantin Cerchez, din comuna Lungani, este un fruntaş junimist de dată proaspătă, preşedintele Camerei de Comerţ din Iaşi şi membru în consiliul general al judeţului.

Remarcăm numai, eă în ziua de 17 Iunie, cînd individul Cerchez oprise trsnul, el fusese deja preşedinte al Camerei de Comerţ.

❑ *Ziarele junimiste au anunţat că Senatul universitar şi consiliul facultăţii de medicină, din Bucureşti, au recomandat ca profesor al Clinicei medicală din Iaşi, foastă a regretatului dr. L. Russ, pe d. profesor Bacaloglu.*

Recomandarea aceasta s'a făcut în condiţiuni cu totul excepţionale. La şedinţă nu venise de cît două treimi din membrii Senatului şi numai 3 profesori de la facultatea de medicină, aduşi de d. dr. Bacaloglu.

Senatul şi consiliul din Iaşi au fost convocate în această chestiune pentru Luni, şi după cît transpiră vor recomanda pe d. profesor dr. V. Negel.

❑ *Direcţia generală a serviciului sanitar, a cerut medicului şef al oraşului, de a lua măsurile cuvenite, pentru ca toate internatele, să aibă infirmerii speciale.*

Direcţiunea sanitară crede, că lipsa acestor infirmerii. face să se întindă boalele contagioase în şcoli.

❑ Un incident caracteristic, pentru situaţia de la primărie, s'a petrecut zilele aceste, în cabinetul ajutorilor de primar.

Ziarele de opoziţie au anunţat că autorizaţia pentru instalarea circului în Iaşi, a fost dată de d. Stamatiu, în urma stăruinţelor ce au fost puse pe lîngă acesta.

In ziua incidentului, se aflau în cabinetul ajutorilor de primar d nii I. Stamatiu şi Konia. Veni şi avocatul Borcea, care trece de şef de cabinet al d lui Stamatiu şi spuse că va rectifica ştirea dată în privinţa circului, de oare ce autorizaţia a fost obţinută prin d. Konia şi nu prin d. Stamatiu.

D. Konia protestă contra acestei afirmări, ameninţînd pe d. Borcea că-l va da afară din Primărie.

La rîndul seu d. Borcea taxă pe d. Konia de ungur obraznic, şi apucă în mînă un registru cu care vroia să dee în cap d-lui Konia.

Incidentul urmează a fi vidat după întoarcerea în Iaşi a d-lui Grecianu.

❑ **O substituire de copii.**—Moaşa despărţirei a IV-a a comunicat medicului, un fapt de substituire de copil, petrecut zilele aceste.

*

Iată cum glăsueşte denunţul:

La casele lui Ion Rusu, din str. Bulgară No. 10, venise nu de mult o tînără anume Paraschiva, originară din comuna Zoldeşti, din judeţul Vaslui.

După un timp, ea născu o fetiţă.

Moaşa, cum era de datoria ei, dispuse să se facă cuvenita înştiinţare la starea civilă. Cu această misiune se obligă Ion Rusu, gazda.

In loc însă să se declare numele adevărat al copilei, s'a provocat un falş în actele stărei civile, declarîndu-se copila ca aparţinînd unui anume D. Turceanu, funcţionar la căile ferate,

*

Medicul şef a înaintat denunţul parchetului, care va lămuri afacerea.

❑ Cei doi autori ai crimei din str. Socola, au fost supuşi astă noapte şi azi dimineaţă unui lung interegator, în localul poliţiei de siguranţă, din partea primului procuror.

După oarecari ezitări, ambii au recunoscut a fi autorii crimei şi astăzi la amiază au fost aduşi la parchet, iar dosarul afacerii a fost repartizat la cabinetul II, al d-lui jude-instructor Kessim.

Autopsia a dovedit că victima Ghitla Waldmann, a fost ucisă prin zugrumare cu mîna, şi nu strangulată cu un găitan, cum se credea.

❑ La 1 Februarie, se va ţine la Bucureşti, concursul pentru posturile de agronomi, pe lîngă şcoalele secundare.

Candidaţii vor trebui să fie absolvenţi ai şcoalelor de agricultură, care au avut o practică de 3 ani la o fermă model.

❑ D. Grecescu, directorul general al fabricelor de tutun, a inspectat eri fabrica din localitate.

E vorba ca la fabrica din localitate, să se facă la primăvară noi şi importante construcţiuni.

❑ Comitetul diriginte al clubului liberal din localitate, a fost convocat pentru mîine, la orele 5 p. m.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, a fost convocat pentru Luni, la oarele 5 p. m.

La ordinea zilei, mai multe chestiuni importante.

❑ **Rezultatul examenelor de capacitate.**—La examenele orale, de capacitate specialitatea matematicei au reuşit d nii: Titus Patriciu, Ovid Ţino, G. Varnali, I. Stamatescu, I. Lepădatu, M. Filip şi Bulai Ioniţă.

La examenele orale de capacitate specialitate principală limba germană au reuşit domnii: I. Iordan, G. Lazăr, I. Lupu, I. Scurtu şi E. Mărculescu.

Pentru specialitatea secundară au reuşit d-nii: I. Soricu, C. Bondescu şi I. Tohănescu.

❑ Senatul, a votat ieri naturalizările d-lor dr. Grossi, Anghel, Konnia, Frederic Tuffli şi P. Terenzi, toţi din Iaşi.

❑ Membrii societăţei „Vulturul", se vor întruni în adunare generală, Duminică 27 Noembrie a. c, în localul societăţei din str. Alexandri No. 9.

❑ De la 15—24 a lunei, au fost în oraş 8 cazuri de febră tifoidă, 4 de scarlatină şi 8 de anghină difterică.

Dintre cele 8 cazuri de febră tifoidă, 5 sunt din spitalul militar.

❑ Ministerul de comerciu a aprobat virimentele ce urmează a se face în budgetul camerei de comerciu din localitate.

❑ Duminică, la orele 2 p. m, are loc solemnitatea inaugurării ambulatorului medico chirurgical al Primei societăţi Fraterna-israelită—Păcurari, din str. Ghica-Vodă.

❑ In consiliul de miniştri ţinut ieri, s'a discutat chestia dacă funcţia de director al seminarului pedagogic universitar, este compatibilă cu mandatul de membru al Parlamentului, deci dacă d. I. Găvănescul, senator al col. II Iaşi, numit director al seminarului pedagogic, n'ar trebui să demisioneze din Senat.

Consiliul a hotărît negativ.

❑ Domnii Saleilles, profesor de legislatură comparată, Laraude, profesor de drept public, Chevegrin, profesor de drept constituţional, Messigri, profesor de drept civil şi Emile Aglave, profesor de legislaţie financiară, toţi de la facultatea juridică din Paris, consultaţi de societatea de tramvaie asupra legei din 14 Aprilie 1909, au răspuns că ea nu poate fi abrogată.

❑ In seara zilei de 3 Decembrie, societatea de gimnastică, sport şi muzică a organizat, în saloanele societăţei, un frumos baj. In acest scop, comitetul, s'a întrunit de cîte-va ori, luînd toate măsurile, ca succesul balului să fie pe deplin asigurat.

Intre altele comitetul a hotărît, ca să fie mai scrupulos în lansarea invitaţiilor ce se fac, spre a se evita neplăceri şi surprize, pe care comitetul şi le-a rezervat să le facă *numai el*, invitaţilor.

❑ Membrii cercului cultural „Gălvăneşti, au fost convocaţi în ziua de 20 Noembrie la şcoala din Andrieşeni sub preşidenţia d-lui Ioan Ţiţu. D şoara A. Dimitriu a făcut o lecţie de desemn după natură, cu divizia II-a, urmînd apoi critica lecţiunei şi discuţiunei despre metodica desemnului. In şedinţă publică şi a desvoltat conferinţa d. Ciobanu tratînd despre Traiul Romînilor în vremile vechi. A vorbit după aceia părintele paroch I. Mirăuţă despre combaterea alcoolismului.

In intervale copiii şcoalei au recitat poezii şi au cîntat.

La această şedinţă au asistat autorităţile, preutul şi foarte mulţi săteni.

❑ S'a primit la revizoratul şcolar ordonanţele de plată în sumă de 1050 lei, sumă care represintă premiile acordate învăţătorilor ce au depus o mare silinţă în practicarea lucrului manual. Din Iaşi au fost premiaţi următorii: Buţureanu C., Stefănescu Gh., Vartic Const., Andriescu Const., Sachelarescu D., Munteanu V., Sachelarescu Eleonora, Stănescu Sofia, Tăzlăoanu Cezar. Fiecare vor primi cîte un premiu de 50 lei.

Invăţătorii din jud. Iaşi: V. Sevastian Rădeni, 40 lei, Lucreţia Toma Osoi 40 lei, V. Ulmann Scobinţi, 30 lei, Nat. Iamandi, C. Caprei, 30 lei.—C. Laurescu Perieni, N. Munteanu, Sorca, Gh. Gaspar. Buhalniţa, N. Mardare, Hodura, V. Mardare, Probota, T. Anghel, Hadîmbu, Nat. Dimitriu, Erbiceni, Vochiţa Manoliu, Cotnari, Paras. Teodorescu, Potîngeni, Ec. Munteanu, Hoiseşti, cîte 20 lei.

Tarsiţa Chitariu Oprişeni, Elena Stroici Zbereni, M. Constantinescu-Ciurbeşti. Ana Ionescu-Perieni, Ana Popovici-Păun, cîte 20 lei.

Din alte judeţe.—Anastasia Scripcă-Cîmpina (Prahova) 50 lei; Nat. Vasiliu-Paşcani, 30 lei; Teodor Danielescu-Farcaşa (Suceava), I. Coman Telepu (Vaslui), Gh. Agapi Drăcşeni (Vaslui), C. Hotnog-Covasna (Fălciu), cîte 20 lei.

❑ S'a vorbit în ziar despre o broşură curînd apărută, al cărei autor, d. dr. Goldenştein, se face vinovat de calomnii aduse între alţii şi unui magistrat.

Procurorul general a studiat astăzi broşura şi va dispune trimeterea la juraţi a numitului doctor, pentru calomnii prin presă.

❑ Astăzi Vineri este ultima zi pentru introducerea contestaţiilor electorale.

Greciniştii au contestat astăzi foarte mulţi alegători din colegiul I Cameră şi cîţiva din coleg. I Senat—democraţi şi liberali.

❑ In cursul seu universitar, d. A. C. Cuza a ţinut să înjure memoria lui G. Panu, „căruia jidanii vor să-i rîdice monument?

Apoi a protestat contra faptului că *Upinia* i cenzurează cursul.

Noi nu cenzurăm „cursul". El apare cenzurat gata. Dar am avea dreptul să facem aşa, fiind-că d. Cuza, de cîte ori „excelează" în curs, spune: „şi somez dija pi repurterul *Upinii* să ruporteze gazetei ce am spus".

❑ In localul Conservatorului de muzică şi artă dramatică din Iaşi, va avea loc Duminică 4 Decembrie 1911, orele 2 jum. p. m., I a producţie, dată de elevii şi elevele Conservatorului.

Se va executa următorul program:

Clasa de Muzică de Cameră, prof. d. I. I. Sibianu.—1. C. Dimitrescu.—Quartet op. 26 p. instrum. cu coarde, partea I-a executată de d nii: L. Bongart (violina I a), C. Cătulescu (violina II a), I. Pasmantirer (viola), F. Breviman (cello).

Clasa de Flaut, prof. d. A. Roşca.—2. G. Popp.—„Le Tremolo" executat de d. M. Dobreanu.

Clasa de violină, prof. d. A. Theodorini.—3. Dancla.—I a Arie Variată, thema de „Puccini" executată de d. A. Garabet.

Clasa de Canto, prof. d. E. Mezzetti.—4 B. Godard.—„Berceuse" din opera Jocelyn, cîntată de d-ra M. Ionescu.

Clasa de piano, prof. d. I. I, Sibianu. 5. Schubert-Liszt.—„Wanderer Fantaisie" ex. de d-ra P. Abramovici.

Clasa de Violină, prof, d. A. Theodorini.—6. Swendsen.—„Romance", executată de d. L. Bougart.

Clasa de Muzică de Cameră, prof. I. I. Sibianu.—7. A. Rubinstein.—Quintet p. piano, flaut, clarinet, corn şi violoncel, partea I a executat de d-ra S. Weinberg şi d-nii M. Dobreanu, M. Simionoff, S. Popovici şi F. Brevimann.

Acompaniamentul la piano, va fi susţinut de către d-ra E. Botez (exclusiv clasa de Canto).

Toate Producţiile Conservatorului se dau în beneficiul elevilor lipsiţi de mijloace, dar merituoşi.

❑ După cum am anunţat tribunalul Roman a respins cu drept de opoziţie, cererea făcută de d. Gh. Clopoţel, pentru punerea sub interdicţie a d-lui Al. Morţun, mare proprietar.

In opoziţie acţiunea a fost judecată şi respinsă Marţi. Reclamantul a declarat apel.

❑ Dacă repertoriul pe care îl interpretează *Le Bargy* este strălucit, trupa de care e înconjurat nu rămîne mai pe jos.

In primul rînd găsim pe d-ra *Jeane Lion*, artista desăvîrşită, care la Odeon şi-a făcut un nume demn de invidie.

Talentul, frumuseţa şi eleganţa sunt calităţile, care o fac, să strălucească; apoi d-nele *Berthe Jalofert*, *Leonie Bichard*, care a avut succes mare de curînd la Porte Saint Martin, *Camille Médel* frumoasa transfugă de la teatrul Michel din Petersburg şi cea mai bună artistă de la Gymnase, apoi *Valentine Ingond* de la Athénée, etc., etc.

D-nii *Max André*, *Damorès*, aşa de remarcaţi la teatrul Sarah Bernhadt în „L'hommé mystérieux" şi în „Marquis de Batz" la Bouffes Parisiens, d-nii *Ichac* de la Gymnase şi *Voisin* de la Athénée, etc., etc.

Directorul scenei este d. Gaston Michel, fostul regisor şi mult apreciatul de la Teatrul Michel din Petersburg.

❑ **Judiciare.**—Afacerea banditismelor petrecute la Hîrlău, cu prilejul alegerilor generale, cînd fraţii Deleanu fusese arestaţi, a venit astă-zi din nou înaintea Curţii s. I.

După ascultarea d lui Al. Enacovici. fost senator, ultimul din martorii propuşi în rechizitorul procurorului general, au cerut dovada cu martori inculpaţii Gherghel, Zmeu, Bolez şi ceilalţi.

Curtea a admis dovada. Martorii au fost propuşi, d-nii: G. Ursianu, prefectul de Botoşani, Tufescu, fost procuror de Botoşani, actualminte la Tulcea; I. Zăhărescu, comisar de siguranţă; Pilat, administratorul plăşii Suliţa şi Săvescu, sub comisar.

— Procurorul a declarat astă zi apel a minima, contra autorului principal şi complicilor afacerei fraudelor de la depozitul de tunuri şi timbre.

— Procesul bandei de proxeneţi de la Dorohoi se judecă astăzi la secţia II a Curţii, în ce priveşte opoziţia făcută de Toni Vechsler, condemnată, în lipsă, la 4 luni.

— La secţ. II a Curţii continuă desbaterile în procesul pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina colonel Rosnovanu.

— D-na Elena Latiff, născută Gall, a cerut să fie pusă în posesia averei defunctei Elisa Gall.

Pronunţarea Sîmbătă.

❑ Bogatul program de astă seară Vineri 25 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

„Salba Reginei" (L'affaire du collier de la Reine), măreaţă dramă istorică. Pagini însufleţie din domnia lui Ludovic al XVI-lea, cari au sguduit temeliile regatului Francez, pe la sfîrşitul veacului al 18 lea.

Talentatul superior al artiştilor Comediei Franceze din Paris, cari interpretează rolurile principale din această dramă, precum şi grandioasa punere în scenă, dau un farmec nespus acestei reconstituiri istorice.

INTERPREŢII

D ra Provost — Regina M. Antoaneta
„ Bovy — Contesa de la Motte
D-l Etiévant — Ludovic al 16-lea
„ Volny — Cardinalul de Rohan

Această reconstituire istorică cuprinde două părţi din program.

„Răzbunarea gardienilor", scene dramatice de moravuri nord-americane.

O soţie prea expansivă, scene comice de moravuri pariziane.

Cascadele din Monasterio (Spania), splendide vederi după natură.

Modelul, roman dramatic. In rolul principal apare d-ra Napierkowska, steaua Operei Mari din Paris.

Rosalia serbează anul nou, scene humoristice.

Sîmbătă seara program nou, şi cuprinde între altele: Crima unui tată—Hans la New-Iork, o înscenare în care apare cele mai interesante edificii, străzi, grădini etc. ale fabulosului oraş.

Iar în noul program de Luni 28 Noemb. apare pentru întâiaoară d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză. D-ra Asta Nielsen este cea mai mare artistă teatrală a ţărilors candinave.

Ea este creatoarea direcţiei noue cinematografice, a filmelor teatrale şi ilustrează prin incomparabila sa interpretare, cele mai senzibile roluri dramatice în sublimele piese, special scrise şi înscenate de romanţierul danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen apare pe pînza cinemat. în noul program, de Luni 28 Noemb, în drama de mare spectactacol **Singe de ţigancă,** (3 părţi de cinematograf.)

Restul programului va cuprinde alte subiecte diferite.

Eri la ora 12 a. m., a încetat din viaţă d-şoara Eugenia Marcopolo, în etate de 22 ani.

Inmormîntarea va avea loc mîine Sîmbătă 26 c. la orele 2 p. m., la cimitirul Eternitatea, unde se află depus şi corpul defunctei.

Telegrame

❑ Firul special telefonic cu Bucureşti, continuă a fi deranjat.

Procesul unor asasini

Madrid.—Azi dimineaţă s'a început la Sueca lîngă Valenţa judecarea în faţa consiliului de război a procesului intentat contra 22 indivizi acuzaţi de a fi asasinat pe judecătorul de instrucţie, grefierul, aprodul şi ajutorul de grefier din Lucca, la 18 Iulie cu ocazia evenimentelor revoluţionare care au urmat grevei generale.

O gravă epidemie de tifus

Madrid.—Ziarul „Imparcial" anunţă, că epidemia de tifus la Gigon, la proporţiuni alarmante.

Media deceselor zilnice e de 27.

Inaugurarea unei linii ferate

Roma.—Agenţia Stefani află din Asmara (Marea Roşie), că s'a inaugurat şi s'a deschis publicului linia ferată de la Nefasit la Asmara. Indigenii creştini şi musulmani au strigat: Trăiască Italia.

Plecarea unor vase de răsboi

Constantinopol.—Se afirmă că o primă divizie va pleca astă-seară din Dardanele şi anume la Galipoli trei vechi vase de răsboi vor fi şi ele puse în stare a servi.

Masacrarea unor mahomedani

Salonic.—O bandă bulgară a atacat şi masacrat 6 ţărani mahomedani pe drumul între Baldscha şi Drimiglava la 3 ore departare de Salonic.

Autorităţile au luat cele mai severe măsuri spre a se evita represalii.

Războiul Italo—Turc

SITUAŢIA LA TRIPOLIS

Roma.—Agenţia Stefani află că o recunoaştere a regimentului 93 de infanterie, a constatat că recunoaşterea făcută de un detaşament al aceluiaş regiment la 4 Decemb. tot înspre Amrus a pricinuit duşmanului perderi mari.

S'a mai aflat 28 cadavre pe cîmp şi numeroase urme de sînge. Peste noapte dîrele de sînge au fost şterse. Generalul Pecori anunţă din Anizara, că recunoaşterea cavaleriei şi interogatoriile la cari au fost supuşi indigenii au confirmat, că retragerea inamicului continuă a se face cu cea mai mare grabă pe drumurile din spre sud-vest şi spre sud de Anizara.

Un batalion de infanterie au văzut focuri şi un mare lazăr de beduini.

Primul escadron semnalînd un mare campament la Boicle turc, generalul Pecori a trimis într'acolo un batalion de alpini cu o secţie de artilerie de munte.

Lagărul a fost atacat însă de artilerie şi ocupat apoi de batalion, care i-a dat foc, după ce a prins mai mulţi şefi, vite şi numeroase puşti maicher.

Se confirmă că perderile duşmane la 4 Decembrie au fost imense,

Opoziţia

se abţine de la discuţia Mesagiului

CAMERA

D. Take Ionescu face declaraţia, că opoziţia conservator-democrată se va abţine de la discuţia Mesagiului.

D. Take Ionesca aducînd omagii Tronului explică pentcu ce faţă de guvernul de azi, nu se poate face o discuţiune obiectivă, aşa cum o cere tradiţia parlamentară.

O identică declaraţie a făcut o şi d. Ionel Brătianu, în numele opoziţiei liberale.

Coresp.

S'a deschis splendida şi noua berărie a fabricei

ZIMBRU

In piaţa Cuza-Vodă No. 3

Consumaţia şi serviciul va fi excelent.

De închiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *Bucureşti—Strada Silvestru No. 24.*

Student Matematici

caută meditaţii—de preferinţă Matematici. **Şt. Teodor G.**

MED. ŞI CHIRURG

Dr. FRIEDA AKERMANN

Faceri, boli de femei şi copii

Sero-reacţiunea Wassermann

Consultaţiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I.C. Bratianu (de sus) No. 125

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

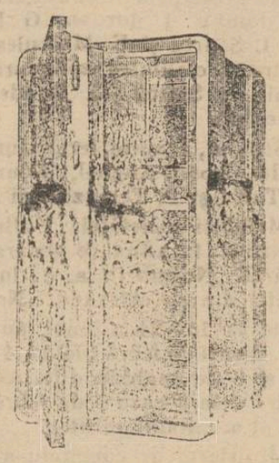

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistența lor colosală și în calitățile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI: eventl.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfț. Archangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — H. ȘIEBENEICHER — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum și mai multe sute de dame avute din toate țările doresc căsătorie urgentă. Reflectanți serioși (event. fără avere) obțin informațiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No. 1457—Duminică 27 Noembrie 1911

Omogenitatea guvernului

Interpelarea și discuția de la Cameră, în chestia generalului Averescu, a dat naștere la o mare descoperire: *Omogenitatea guvernului.*

Meritul se datorește opoziției—și guvernamentalii ar fi niște ingrați dacă ar tăgădui lucrul acesta.

Căci dacă deputatul Vasiliu de la Bîrlad, n'ar fi provocat guvernul să răspundă, în chestia aducerei acestui strălucit general, în fruntea statului major al oștirei—ar fi avut oare guvernul prilejul ca să-și arate omogenitatea sa?

In primul rînd, această omogenitate rezultă din faptul, că Ministrul de răsboiu a răspuns și pentru colegul său de la interne. Ce voiți mai mare omogenitate?

Interpelarea a fost adresată atît Ministrului de răsboiu cît și celui de Interne. Legătura se știe care este.

D. Marghiloman atacase pe vremuri, ca deputat al opoziției, administrația de la departamentul răsboiului a generalului Averescu și provocase eșirea sa din minister.

Și pe acest general, pentru care d. Marhiloman nu găsise atunci, de cît acuzațiuni, pe cît de grave pe atît de neîntemeiate—după însăși credința d-lui N. Filipescu—afirmată de d-sa la Cameră, căci altfel n'ar fi omogen cabinetul, guvernul de azi din care face parte—ba chiar îl conduce d. Marghiloman,—ia pe generalul Averescu de la Severin și îl pune în fruntea celui mai înalt post al oștirei, acela de șef al mareiui stat major.

Ei bine, d. Marghiloman datorește o lămurire și opoziției liberale, care i-o ceruse, prin glasul unui membru al ei, și opiniei publice, care a considerat această numire, de natură a-l pune într'o foarte delicată situație.

Ministrul de Interne a preferat însă să tacă—d-sa atît de vorbareț altă-dată—și a lasat pe colegul său de la războiu să vorbească pentru amîndoi.

Dar ce a răspuns d. Filipescu? Intăi, că armata noastră — cînd d-sa a luat conducerea acestui minister,—suferea de mare neajunsuri printre cari și acela de a nu avea în fruntea statului major, tocmai pe generalul hulit de d. Marghiloman. Și pentru a-și face o datorie de înalt patriotism și prevedere — a acoperit acest neajuns, prin numirea celui mai valoros general, în cel mai important post al oștirei.

Pusă ast-fel chestia, putea oare d. Marghiloman să se împotrivească acestei numiri?

Guvernul d-lui Carp, s'a botezat la nașterea sa „guvern al asanărei naționale". El spera să devină și guvern al apărărei naționale și atunci putea oare d. Marghiloman să pună mai presus ambiția sa — față de un așa pompos titlu?

Pacat, însă, că d. Marghiloman n'a spus'o, și a socotit mai prețioasă tăcerea sa, de cît ori ce declarație sau mărturisire S'ar fi știut atunci un lucru mai mult, de cît ce a spus d. Filipescu—că aducerea generalului Averescu, în fruntea statului major, se datorește unui factor mai important și hotărîtor, atît în chestiile noastre de stat, cît mai ales, în acele ale oștirei—și că Ministrul de Interne, departe de a face o concesie colegului seu de la resboiu—s'a plecat înaintea voinței decisive a acestui factor—și-a primit, chiar pe prețul unei umiliri—numirea - ne avînd altceva de făcut, de cît să rămînă sau să iasă din guvern.

Asupra acestei umilinți neafirmate de opoziția liberală din parlament, dar destul de clar întrevăzută—s'a învărtit interpelarea deputatului liberal de la Tutova. Dl. Marghiloman și a cunoscut situația—și a văzut cursa ce i s'a întins și a pus pe colegul seu de la resboi s'o ocolească, fiind sigur, că acesta are toate șansele de a nu cădea într'insa.

Căci cine nu știe, că a doua zi după isgonirea generalului de la ministerul de resboiu—șeful suprem al oștirei și-a exprimat dorința de a vedea în conducerea statului major al armatei, pe cel mai strălucit general al ei, și zile întregi presa a vorbit de apropiata și sigura numire a fostului ministru de resboiu, în acest înalt post.

De ce nu s'a făcut atunci? Afacerea era prea recentă — și guvernul d-lui Brătianu a avut motive puternice de a convinge pe șeful suprem al armatei de necesitatea unei temporizări a rezolvirei acestei chestiuni.

Dl. Brătianu a fost abil. A trecut pe generalul Averescu în capul unei divizii — lăsînd în urmă 7 generali, cu drepturi—invocînd că, în fața strălucirei meritului—drepturile acestora pot perde precăderea—și a numit pe șeful statului major, provizoriu — pentru ca sentimentul nedreptății să nu pară prea mare și să producă o perturbare prea puternică, în rîndurile fruntașilor oștirei—deja atinși prin prima numire făcută, lăsînd timpului să cicatrizeze rana făcută în sufletul lor — pentru ca apoi să se opereze și cealaltă numire.

Și fatalitate pentru d. Marghiloman! Aceea ce pentru d. Brătianu nu se vindecase pînă la retragerea sa de la putere — pentru guvernul Carp — și în special pentru cel ce are directiva partidului și a guvernului, — pentru Ministrul de Interne, — s'a tămăduit și dorința, voința, de atîta timp a șefului suprem al armatei, — nerealizată de guvernul Brătienist, își căpătă înfăptuirea sub guvernul Marghilomanist.

De ce?

D. Carp, n'a spus-o, — d. Marghiloman a tăcut-o, — d. Filipescu a ocolit o. Camera a închis discuția pe dată ce Ministrul de războiu și-a terminat cuvîntarea, cu toate că șeful nostru, d. Take Ionescu, ceruse cuvîntul în potriva închiderei discuției, — pentru a nu se „redeschide la cea dintăi ocazie această chestie"

Și se va redeschide. Căci trebue să se știe de toată lumea, că guvernul acesta a încercat, pe prețul șederei sale la putere, toate umilirile posibile și toate compromisurile de conștiințe.

Că în special numirea generalului Averescu, — fiindcă de ea ne am ocupat aci și ea este cea mai recentă, — constitue un act de umilire pentru acela ce personifică sufletul guvernului; o umilire supusă și primită numai pentru a sta cramponat la putere; că ceia ce alt guvern a știut și a putut să n'o facă, — guvernul actual a acceptat-o, cum a acceptat și altele' ca: renunțări de modificări sau reîntroduceri de reforme — promise — dar *refuzate sus* — că ori cît de nesuferită îi este creiată viața — tocmai fiindcă și-a luat nașferea prin impunere, el totuși își duce traiul blestemat și urgisit, preferind unei morți oneste, cea mai ticăloasă și bolnăvicioasă existență — omogenă, ce e drept, — pentru că la fel o duc cu toții, de la șeful efectiv, Al. Marghiloman, și pînă la șeful aparent, d. Petre Carp.

Democrat

Un act de samavolnicie

— De zece zile Iașul este izolat de Capitală —

Cu vădită mîndrie, ca o dovadă vie de civilizație, s'a anunțat grabnica restabilire a firelor telefonice în București și cu orașele mai mari din țară.

Iașul, însă, este considerat ca oraș de care Bucureștiul se poate dispensa: căci pe cînd, „grație activității și priceperil eminentului director general", toate firele telefonice au fost restabilite, vestitul fir Iași—București nu funcționează de **zece zile.**

Nici o explicație, nici o scuză. Nu funcționează și pace. Oficiul Iași ne înștiințează zilnic, la aceiași oră fatală, că Bucureștiul tot nu merge, Zis și terminat. Nu se spune de ce nu merge, nici cînd va merge, nici, mai ales, ce măsuri se iau, ca să-și revie.

Cu impasibilitate englezească se lasă ca două centre mari să fie izolate, zile întregi, ca și cum foarte arare-ori s'ar întîmpla minunea unei convorbiri telefonice între Iași și București.

Oameni de inimă au luptat ani întregi ca să lege cele două capitale, telefonic. Este adevărat că direcția generală fusese animată, de la început, de cele mai rele intențiuni pentru această rețea telefonică și, nevoită s'o facă, a reușit să confecționeze firul cel mai păcătos din țară.

Intrebarea este, dacă firul Iaș—București poate fi tratat în chip așa vitreg, dacă cutezanța unor funcționari, salariați de stat, poate merge pînă acolo, ca să isoleze două centre, fără nici o răspundere, fără nici o sancțiune pentru fapta lor îndrăsneață?

Nu se ia macar în considerație, ca lipsind mijlocul de a putea convorbi cu Bucureștii, telegramele pentru Iași să fie expediate urgent. Noi, de zece zile, suntem fără știri din București pentru ziar. Eri s'a produs evenimentul sensațional al retragerei opoziției din Senat,

Faptul ne-a fost comunicat, foarte urgent, la orele **4·25**. *iar telegrama a fost expediată la orele* **6.**

Firește, stăm cu mîinele legate față de toate aceste acte de samavolnicie. Suntem destul de cuminți, să nu reclamăm directorului general, o simplă unelță marghilomanistă, un fost agent electoral, care nu va îndrăsni să ne facă dreptate.

Dar protestăm contra chipului cum este tratat Iașul și întrebăm dacă orașul acesta a ajuns să fie maltratat de un agent electoral din galben, sau roșu, din București?

Opoziția și discuția Adresei

Deputații și senatorii din minoritate, întruniți alaltăieri, în consfătuire, acasă la d. Emil Costinescu, au hotărît să se abție de la discuția Adresei, fiind-că nu se poate face o discuție obiectivă cu un guvern, care, prin întreg modul seu de a fi, a creat o situație anomală în țară.

Opoziția parlamentară a redactat o declarație, pe care d. I. I. Brătianu a citit'o ieri în Senat, iar d. Take Ionescu o va citi în Cameră.

„In numele opoziției din Senat, aducem Coroanei expresiunea sentimentelor noastre de respect iubire și credință.

Declarăm că nu vom lua parte la discuția răspunsului la Mesagiu.

Tradiția parlamentară a făcut din desbaterile răspunsului la Mesagiu, nu numai o cercetare a situației și a politicei generale a guvernelor, dar și o expunere a principiilor și idealurilor partidelor.

O discuțiune de un caracter atît de obiectiv și de înalt presupune o stare politică normală.

Guvernul actual, prin întreg modul său de a fi, și de a înțelege menirea și datoriile sale de guvern, a creat o situațiune cu totul anormală.

Opoziționea nu poate, prin participarea ei la o asemenea desbatere, să dea situației politice de azi nici chiar în aparență, caracterul unei situații normale".

Succesul lui Posnovici

Cu cele mai grase caractere din tipografilia sa, *Evenimentul* publică următoarele: „la judecătoria II a avut loc judecata de ultraj, suferită de d. prim ajutor de primar Cosmovici din partea d-lui Mantel. Inculpatul, cerînd scuze în public, d Cosmovici a declarat că-l iartă?

Lăsînd la o parte lamentabila redactare a notiței, lăsînd la o parte, pentru moment, pe lamentabilul Posnovici, trebuie să ne întrebăm: „cine-i Mantel? Căci văzînd că se dă comunicat oficial, că d. prim ajutor a stat în judecată cu d. Mantel, că d. Mantel a cerut scuze adversarului, care l'a „iertat" trebuie musai ca d. Mantel să fie om cu o poziție socială de seamă.

Luînd informații, am aflat că d. Mantel este comerciant; că a fost apostrofat de Posnovici, că l'a rugat să nu fie nervos—fapt pentru care Posnovici l'a reclamat pe Mantel la parchei.

De aci judecată, care s'a terminat precum s'a aratat mai sus. Intrebăm acum, dacă este serios ca primul ajutor pe primar, după ce ajunge să fie apostrofat de comercianții, pe care'i pisează cu prostii, să dee comunicat la gazetă, cu litere grase, că a repurtat un succes monstru asupra unui biet comerciant, care, neștiind că la judecătorie sunt magistrați foarte independenți, a făcut lui Posnovici marea cinste de a-i cere scuze?

Duelul primului ajutor de primar al comunei Iași cu d. Mantel, s'a terminat, deci, cu înfrîngrrea acestuia și cu succesul ilariant al inteligentului tată al bietului Iași. Asta trebuie s'o știe populația și de aceea rezultatul interesantului duel a fost dat la gazetă, cu litere mari.

Altă dată asemenea evenimente se făceau dar, spre a fi publicate, calendarului lui Scaraoschi. Astă-zi pro primarul Iașului se ceartă cu Mantel, îl dă la parchet, se judecă cu el și primește scuzele lui silite, drept succes de trecut în cartea activității sale prosteți de ajutor de primar.

Pe mîna cui, pe capul cui, mai ales, au fost date interesele orășenești ale Iașului!

Plesnesc dușmanii de bucurie!

O Minune cerească

E o adevarată minune cerească. Autorii floroasei crime din strada Socola au fost prinși și și-au mărturisit crima. De astă dată siguranța a lucrat pe propria ei socoteală, și conducînd cercetările cu destulă dibăcie și sirguință, a obținut un rezultat satisfăcător.

Dar tocmai aceasta ne îndreptățește a releva o stare de lucruri deplorabilă în ceia ce privește paza orașului.

De un timp spargerile și furturile se țin lanț în localitate. Aceste spargeri și furturi nu se arată numai în străzile laterale, sau prin periferia orașului. Aci poate ele ar avea o explicație, știut fiindcă orașul este întins și multe străzi sunt cu desăvîrșire lipsite de păzitori de noapte.

Se afirmă că lipsesc mijloacele necesare. Dar toată lumea știe, că la ultimele alegeri generale la Poliția din Iași s'au cheltuit sume considerabile, care ar fi putut găsi o mai bună întrebuințare.

Dar furturile și spargerile, se comit în centrul orașului, acolo unde poliția se află adunată, în forțe considerabile.

Mai dăunăzi, s'a făptuit o spargere îndrăzneață în strada Alexandri, acum un timp, în fața cofetăriei Tuffli și nu e de cît puține zile, de cînd s'a spart tejgheaua unei prăvălii din Piața Unirii.

Aici nu se mai poate invoca lipsa de păzitori.

Aiurea trebue căutată cauza. Și această cauză e vădită. Personalul inferior a înțeles direcțiunea ce i se dă azi. Se desinteresează de paza publică, pentru a nu da atențiune, de cît incidentelor gălăgioase, ce pot da ocazie prefectului să proclame stare de asediu și să-și facă o reclamă ridicală.

Peștele de la cap se strică, — nici o dată o zicătoare nu s'a adeverit mai bine.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

In aula universității

Inaugurarea unui nou curs universitar e totdeauna pentru Iașul intelectual—și orașul nostru este intelectual, înainte de toate!—un eveniment atrăgător. De aceea aula universității a adăpostit eri, încă odată, un numeros auditoriu în care sexul frumos—de nuanță universitară—era foarte bine reprezentat. D. Eugen Lovinescu a ținut lecțiunea de deschidere a cursului de „istoria literaturii romîne" și între împrejurările cari au contribuit la popularea aulei a fost, credem—și popularitatea de care se bucura.... predecesorul noului numit,—d. Ibrăileanu.

Am fi dorit ca d. Lovinescu să-și fi rostit lecțiunea de deschidere, în loc s'o fi cetit gata scrisă, — mai mult de cît scrisă:—tipărită, ca să poată fi pusă în vînzare, neîntîrziat, în librării. Ar fi cîștigat nespus de mult, vorbind cu oare care avînt și eloquență, chiar dacă n'ar n'ar fi reușit să atingă, într'o singură lecțiune, atîtea laturi ale problemei propuse: „știința criticei literare". Pe lîngă aceasta ar fi avut încă avantagiul de a nu se observa lesne oare-cari contraziceri în dezvoltarea și în tratarea subiectului.

In ce a consistat contrazicerea?

D. Lovinescu, în partea întăia a prelegerei, a făcut o șarjă în contra literaturii poporanisto-țărăniste actuale, proclamînd necesitatea și superioritatea unei literaturi de idei, a unei literaturi „intelectualizate". In a doua parte a făcut un excurs în domeniul concepției de rasă și naționalitate, propagînd ideea necesității imperioase a unei culturi etnice, a unei literaturi proprii naționale. Pe aceasta din urmă o reprezintă, credem, în deceniul din urmă, mai cu temeiu, scriitorii atît de crud ironizați și anatemizați de d. Lovinescu, — poporaniștii de categoria d-lor Sadoveanu și Agîrbiceanu—e vorba numai de prozatori, nu de poeți—de cît d-nii Duiliu Zamfirescu, D. Anghel, I. Gorun.

In ce... calitate a citat conferențiarul pe Anghel printre nuveliști?

Duiosul fantezist, opus nuvelistului Sadoveanu, un adevărat nuvelist—orice s'ar zice și un observator al întregei noastre vieți contemporane,—și trecute—cu *toate* conflictele ei?

Dar e la modă astăzi: la Academie, în „Convorbiri" și la inaugurări de cursuri să se șarjeze țărăniștii. De aceea „simboliștii" au aplaudat eri, — după cum, la anumite pasagii a trebuit să tresară de bucurie bărînul poet A. Naum care părea, în aulă, un preot solitar al frumosului și al artei pentru artă: cîntăreț pe vremuri al Donnei Clara și al pajului Don Paëz de Alcantara...

D. Lovinescu a definit frumos poezia și proza literară,—dar și-a trivializat graiul elegant spunînd, bună oară că „literatura romînă de astăzi are pîntece și picioare, dar îi lipsește cap"... Nedrept!

De două ori a osîndit pe nefericiții Mureșanu și Bolintineanu—pe care doară de mult, d. Maiorescu i-a izgonit din galeria poeților strigîndu-le: „In lături"! Cine decapitează morții — la o solemnitate?

N'a fost cumva torțata încursiune în domeniul teoriei de rase—o dorință de a șarja pe d. Ibrăileanu? Exprimăm o simplă bănuială, pentru că ni s'a părut cam bruscă trecerea de la un subiect la altul. Preste tot însă d. Lovinescu, într'un ton emoționat, a pus scînteietoare figuri stilistice și comparații admirabile. E un briliant impresionist, un creator de frumuseți beletristice.

Va izbuti într'adevăr să facă știință așa cum și-a propus, studiind istoria literară a Moldovei dintre 1821 și 1848? Universitatea iașană îl așteaptă la lucru, și la... control.

Rodion

Navala de legi

Cetind prea interesantele considerațiuni ale d-lui Al. Badareu asupra contenciosului administrativ, mă gîndeam la succesia această nesfîrșită de legi ce se produc cu duiumul în țara noastră. Fie-ce nou guvern — și la noi au ajuns lucrurile că guvernele nu se mai învechesc, — fie-ce nou ministru, cată să se distingă prin vre-o lege ori cel puțin prin vre-o modificare a legii, oare-cum dîndu-ți impresia eă de la acea lege ori de la acea modificare atîrnă bunul mers al lucrurilor.

Și cum lucrurile merg tot rău, ba uneori din rău în mai rău, se propun fel-de-fel de legi. E atîta ambițiune de a făuri cu ori-ce preț o lege, că aproape nici nu s'a pus bine în aplicare o lege în ființă și alta nouă dă să-i ia locul. Și deși nu se vede nici-un folos de pe urma acestei necurmate legiferări, ba dimpotrivă numai frămîntare zadarnică și mizerie, totuși nimeni nu se sesizază, nimeni dintre cei puternici care să strige: stați, mai opriți-vă cu legile!

Căci, mai întăi de toate, să ne întrebăm: ce cată să fie o lege? In înțeles politic o lege cată să fie statornicirea unui raport social, chibzuindu-se că sub acel raport interesele obștești, ca și acele individuale, sînt cît mai mulțumitor satisfăcute. Așa fiind, e logic ca unei legi să i se lese timp de aplicațiune, spre a i se vedea eventualele neajunsuri ori întreaga ei netemeinicie, spre a se modifica ori primeni cu totul. Prin urmare, e clar că după o întocmire de legiuiri să urmeze un timp de liniște în care se aplică acele legiuiri.

Așa procedau popoarele vechi, cum au fost mai ales Grecii și Romanii, cari veacuri întregi stăteau sub imperiul unor legiuiri ce-au devenit după aceia clasice. Se punea chiar atîta preț pe faptul mai ales al aplicării legiuirilor, că se făceau jurăminte solemne de a nu se mai atinge nimeni de legile făurite. Legiuitorul spartan Lieurg a mers pînă la a se sustrage cu totul de la veza și de la știrea concetățenilor săi, după ce le-a ticluit legi, pentru-ca nu cumva să se încumete a-i cere să li le schimbe, arătînd cu fapta aceasta că legile trebuesc aplicate, trebuesc practicate mult, pînă la sleire, înainte de

a fi schimbate ori înlocuite. Şi ce pildă de viaţă vrednică lăsat-au spartanii în istoria omenirii.

Astă-zi însă, şi mai ales în ţara noastră, e tocmai contrarul. Nici din fază de proiect n'a apucat bine să iasă o lege şi se şi ivesc cari, ca şi cum i-ar cunoaşte realminte urmările, o combat cu toată înverşunarea, propunînd alt proiect ce la rîndu-i are aceiaş soartă. Iar dacă o lege a avut partea să ajungă a fi tradusă în faptă, aceasta nu-i de cît pe hîrtie, căci pe-alături de lege lucrează obiceiurile şi năravurile cari, în lipsa respectului de lege, sînt adevăratele şi respectatele legi. In cît toată ridicola succesie de legi n'are nici-o urmare; adică nici-o urmare ca efect de lege, căci într'altfel urmarea i dezastruoasă: o tot mai accentuată lipsă de respect pentru lege, o tot mai accentuată dezordine, o tot mai accentuată împilare şi despoiare a celor nevoiaşi.

O dată ce constatăm aceste rezultate, se impune ca să legiferăm cît se poate de puţin şi poate chiar de loc o bucată de vreme. Adică ce-s districtele de astăzi şi ce vor fi provinciile de mîne, cînd tot aceiaş oameni cu tot aceleaş apucături vor fi demnitarii. Legea ar fi să vie ca să consacre un raport social deosebit şi nou; dar unde-i acel raport social deosebit şi nou? Pentru care cuvînt, în administraţiunea prefectorială starea lucrurilor fiind scandaloasă, în administraţiunea regională ar deveni splendidă?

Dar iaca aşa se înşală oamenii chiar consumaţi în treburile publice, cum este şi d. Carp, inchipuindu-şi că printr'o lege, printr'o nouă împărţire administrativă, prin atribuţiuni nouă, va schimba însuş spiritul locului, care spirit rămas intact—şi el rămîne, pentru că nu legile îl schimbă — menţine şi cultivă acelaş rău sub aparenţe numai deosebite. De aceia nu lauda cu fel-de fel de legi, nici chiar făurirea acelor legi, ori cît de admirabile ar fi, pot entuziasma pe omul cu simţ; ci numai hotărîrea solemnă de a aplica riguros—draconic de riguros—legile în fiinţă. Şi aceasta un număr de ani. Parlamentul în acest timp nici să nu aibă alt rost de cît acela de-a răspunde regimului reprezentativ democratic şi de-a desbate asupra budgetelor.

Numai după o aplicare riguroasă de cel puţin cinci ani a legilor în fiinţă, fie şi cu neajunsurile lor, cari nici odată n'ar putea prevala asupra neajunsurilor ce derivă din eludarea legilor, să se facă modificări şi înlocuiri. Aceasta se impune ca o reculegere, ca o aşezare la loc a stării de spirit sărit din făgaşul lui normal.

Aceasta se impune cum se impune într'o iminenţă de deraiare, dar mai ales în deraiare, să se întrerupă presiunea vaporului ori curentului electric; căci aceste fiind neîntrerupte—cum neîntreruptă e navala legilor la noi—primejduirea şi dezastrul pot fi şi mai îngrozitoare.

Revoluţia agrară din 1907 s'a produs nu pentru-că legile în fiinţă erau rele; ci pentru-că legile nu se aplicau; şi s'a greşit luîndu-se drept rele ale legilor urmările în realitate ale neaplicării lor. Dar s'a zis: legile agrare în fiinţi nu-s bune; hai să facem altele. Şi s'au făcut altele. Şi nici aceste nu vor fi bune, pentru că— potrivit obiceiului pămîntului—nici aceste nu se aplică. Aşa că-i un joc la care te miri că oameni serioşi pot să se dedeie.

De aceia aş propune partidelor noastre politice, ca într'un elan de simţimînt priincios ţării, să facă un pact de-a nu schimba nimic din aşa zisele alcătuiri organice ale statului, de-a nu se atinge de cît de părţile cu totul secundare şi cari prin sine comportă schimbare mai deasă; aceasta pentru un interval de cel puţin cinci ani, interval ce, potolind patima, va stimula raţiunea pentru-ca după aceia să meargă lucrurile mai bine. Dar probabil, că propunînd aceasta, eu cer imposibilul: cer suspendarea vieţii noastre politice însăş, ceia ce nu se poate.

Navala de legi va continua ca o tristă fatalitate, de la care o anumită stare de lucruri nu se poate sustrage, Navala aceasta de legi nu va putea însă stînjeni viaţa socială în adîncurile ei. Tocmai pripa aceasta face că raporturile reale ale vieţii sociale să scape legilor, şi acele raporturi să şi găsească echilibrul fără ajutorul legilor. — Aşa că pentru cine întrevede toată vanitatea opintelilor acestora efemere apare într'o apoteoză fatalul şi meritatul lor sfîrşit: societatea trăindu-şi viaţa ei armonică prin legile ei firesti; iar cele scriptice, ce n'au fost în stare să statornicească macar un raport social firesc servind doar în vravuri ca să alimenteze autadafeurile ce vor comemora emanciparea de fraza goală şi de scriptul sterp.

Dr. P. Zosin.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

DIN BUCOVINA

— *De la coresp. nostru particular* —

Conflictul între Dietă şi Consiliul comunal

—O delegaţiune a primăriei pleacă la Viena—

Cernăuţi 25 Noembrie.—Duminică 27 c., pleacă la Viena o delegaţiune a primăriei, compusă din 8 consilieri comunali, în frunte cu primarul oraşului, baronul Fürth, pentru a interveni la ministerul instrucţiunei publice în privinţa chestiunei alipirei şcoalelor comunale de administraţia şcolară a ţării.

Delegaţiunea va solicita şi o audienţă la imparat.

Cu această ocaziune representanţii oraşului Cernăuţi vor interveni şi pentru sancţionarea legei promulgate de Dieta ţării în sesiunea trecută, relativ la modificarea actualului sistem de vot în alegerile comunale.

In această delegaţiune face parte şi consilierul comunal romîn, preotul dr. Cotlarciuc.

Opinia generală este că din conflictul între Dieta ţării şi comună, această din urmă va ieşi învingătoare.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Lovinescu-Sadoveanu.—Acei cari au ascultat eri, la universitate. atacurile d-lui Lovinescu la adresa d-lui Sadoveanu, îşi vor reaminti cu oarecare mirare de entuziastele articole pe cari criticul le consacra odinioară nuvelistului. In „Paşi pe nisip" d. Lovinescu arată legăturile personale acelui între d-sa şi Sadoveanu:

„...La Fălticeni l'am avut coleg de clasă cîţi-va ani: era un băiat bun, blajin şi cam visător. Scria de pe atunci. In clasa a doua compunea un haiduc —cu „Codreanu" mi se pare—pe care îl ilustra singur,

„Indată ce venea la şcoală, colegii îi eşiau înainte, iar Sadoveanu într'un fund de pupitru, le citea noile aventuri ale lui Codreanu, şi le arata ilustraţii groaznice.

„Cum eu scapasem de literatura haiducească de mult şt ajunsesem la „Dama cu Camelii" a lui Dumas, îmi aduc aminte că gustam foarte puţin literatura prietenului meu.

„Şi cînd un profesor i-a confiscat haidul—mărturisesc, că mi s'a părut nn lucru destul de meritat.

„Treptele tronului", „Cavalerii nopţii" şi toate romanele cu conţi, mauri şi marchize îi erau o hrană sufletească caracteristică. Nici haiducii nu erau ocoliţi..."

*

„Revista di Roma" publică o bucată poetică inedită a lui Alfred de Musset din 1834, adresată iubitei sale Georges Saud, care pe atunci fericia pe doctorul Pagello, iar nu pe autorul „Nopţilor".

*

„Le Cromwel" de Carlyle este titlul unui articol al d lui Henri Marel, apărut în „Mercure de France" din 1 Noembrie 1911, cu ocazia iipăririi in franţuzeşte de către d. Barthelemy a Scrisorilor lui Cromwel de Carlyle.

Autorul restabileşte caracterul hipocrit al lui Cromwel, redat de Schakespeare şi Victor Hugo şi de care se depărtase Carlyle, făcînd din Cromwel un erou la al căruia cult ne îndeamnă. Cu acest prilej d. Marel face o comparaţie între revoluţia din Anglia şi cea din Franţa, pe cari le socoteşte ca origină a vieţei moderne şi găseşte, că eroii revoluţiei franceze valorează mai mult de cît cei din Anglia, cu toată oroarea, pe cari aceştia au produs'o lui Carlyle.

*

Aflăm că revista locală a tinerilor simbolişti „Versuri" va deveni cu numărul viitor o publicaţiune de versuri şi proză,

*

Gabriele D'Annunzzio a scris o nouă odă: „Canzone d'Elena di Francia" în care face apel la frăţia militară a Franţei pentru Italia.

*

Un prieten şi discipol al defunctului Paul Lafargue, pictorul Vincent Courtignan s'a sinucis, în vrîstă de 75 de ani, neputînd suporta moartea apostolului socialist pe care-l adora.

*

Se atribuie lui Heinrich Heine paternitatea unei poezii necunoscute pînă acum: „Cîntec despre dragoste între lună şi pămînt", descoperită acum într'o publicaţiune obscură şi datată 2 Ianuarie 1828.

E o baladă frumoasă, avînd caracteristicele bucăţilor lui Heine, scrise în genul acesta.

*

Albert Carré, directorul Operei Comice din Paris, a descoperit o vină de aur reluînd *Povestirile lui Hoffmann*. Una din ultimele reţete se ridică la 10 mii 200 lei.

Povestirile lui Hoffmann s'au reprezentat pînă acum de 141 ori, adică: de 101 ori în 1881, de 12 ori în 1882, de 3 ori în 1884, 1 dată în 1885, de 14 ori în 1886 şi de atunci nu s'a mai reprezentat de cît în anul acesta, de 10 ori.

*

Un incident neobicinuit s'a întîmplat pe culoarele teatrului New York Lyric Opera.

Un negru luase, printr'un mijlocitor două fotolii de orchestră. Cînd sosi însă la braţ cu negresa lui, sub motiv că orchestra avea să tacă imediat, cînd publicul ar vedea doui negri, nu fu lăsat înăuntru.

Negrul se împotrivi şi cu drept cuvînt, în cele din urmă fu dat afară cu forţa.

Se întîmplă însă că negru fiind bogat şi puternic şi tare pe dreptul său, depuse o plîngere la tribunal.

*

Unul din cei mai cu renume scriitor francez, romancierul Maurice Montégut a murit.

Opera lui e vasiă şi are multe lucrări în versuri, cari n'au văzut încă lumina rampei.

STRUNA ZILEI

SALVAREA

Celebra aatistă pariziană Jeanne Block—care e în greutate de 150—a părăsit teatrul pentru a cînta în operetă.

A scăpat de greutate!
Opereta, făcă doară,
E în stare să arate
Pe artistă mai... uşoară.

INFORMATII

❑ *Se studiază legarea Bucureştiului cu Viena, prin fir telefonic. Noul fir urmează să treacă prin Fălticeni, Dorohoi Botoşani şi Burdujeni.*

❑ *Am anunţat că frizerii din Iaşi au intervenit la Camera de Comerţ, ca şi frizeriile din Iaşi, asemenea celor din Bucureşti, să fie deschise Duminicele şi sărbătorile, pînă la orele patru.*

Ministerul comerţului a aprobat ieri această cerere.

❑ **Presa la Cameră.**—La Camera deputaţilor s'a inaugurat un regim de scandal şi de absolutism — spune *Viitorul*.

Ziariştii, cari s'au dus azi să facă darea de seamă a desbaterilor, au fost opriţi de a intra şi bruscaţi de uşieri şi gardişti, din ordinul chesturei.

Chiar reprezentanţii ziarelor guvernamentale „Epoca", „La Politique", „Seara", etc., au fost luaţi de piept şi opriţi de a intra. Reprezentanţii ziarelor „Ordinea", „La Roumanie". „Acţiunea" şi de la celelalte ziare, ca şi cei de la ziarele guvernamentale, au fost ameninţaţi chiar cu baioneta

Un asemenea scandal şi o aşa sălbătăcie nu s'a mai întîmplat de cînd avem regim parlamentar.

Ziariştii s'au dus atunci şi au protestat la preşidenţie şi la chestură. Ei au prezentat şi cărţile lor de legitimaţie, spre a li se elibera pe baza lor, ca de obiceiu, cărţile de intrare în tribuna presei. Li s'a răspuns însă că acele cărţi *nu sînt bune* şi că trebue să prezinte *o scrisoare specială* din partea direcţiei ziarelor, că sunt însărcinaţi anume pentru a face desbaterile Camerei.

In urma acestora, ziariştii, — chiar acei cari aveau de mai nainte cărţi de intrare — s'au retras şi au hotărît a nu mai intra în tribuna presei şi a ignora cu totul desbaterile Camerei, pînă nu li se va da deplină satisfacţie.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, a fost convocat pentru 1 Decembrie, ora 5 p. m.

❑ Dacă repertoriul pe care îl interpretează *Le Bargy* este strălucit, trupa de care e înconjurat nu rămine mai pe jos.

In primul rînd găsim pe d-ra *Jeane Lion*, artista desăvîrşită, care la Odeon şi-a făcut un nume demn de invidie.

Talentul, frumuseţa şi eleganţa sunt calităţile, care o fac, să strălucească; apoi d-nele *Berthe Jalofert*, *Leonie Bichard*, care a avut succes mare de curînd la Porte Saint Martin, *Camille Médel* frumoasa transfugă de la teatrul Michel din Petersburg şi cea mai bună artistă de la Gymnase, apoi *Valentine Ingond* de la Athénée, etc., etc.

D-nii *Max André*, *Damorès*, aşa de remarcaţi la teatrul Sarah Bernhadt în „L'hommé mystérieux" şi în „Marquis de Batz" la Bouffes Parisiens, d-nii *Ichac* de la Gymnase şi *Voisin* de la Athénée, etc., etc.

Directorul scenei este d. Gaston Michel, fostul regisor şi mult apreciatul de la Teatrul Michel din Petersburg.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut medicului şef al oraşului, că s'au rîdicat măsurile, privitoare la oraşele Brăila şi Calaraşi, ne mai constatîndu-se nici un caz nou de holeră.

❑ Consiliul comunal al comunei Iaşi a fosf convocat pentru zina de 26 Noembrie.

❑ S'au declarat indemne de holeră, oraşul şi jud. Brăila, com. Slănic, jud. Prahova; oraşul Calaraşi şi judeţul Ialomiţa.

❑ Eri s'a ţinut la prefectura de judeţ, licitaţia pentru vinderea spre exploatare a 5 parchete din pădurea Mîrzeşti—Tăuteşti, din comuna Uricani. Vînzarea a fost adjudecată asupra lui V. Cucu cu 721 lei 80 bani hectarul.

❑ Corespondentul nostru din Cernăuţi ne comunică, că cu începere de la 22 c., s'au ridicat măsurile de prohibiţiune luate în Bucovina contra peştelui de Galaţi.

❑ *La Roumanie* comentează ast-fel faptul monstruos, că d. Take Ionescu n'a fost lasat să vorbească în chestia declaraţiilor făcute de ministrul de război, privitoare la generalul Averescu:

...Atunci se petrecu faptul nemai auzit, fără precedent în istoria noastră parlamentară, că Adunarea a refuzat să dee cuvîntul unui şef al opoziţiei.

Nici-odată, în nici o împrejurare, asemenea necuviinţă n'a fost făptuită, nici în Camerele liberale, nici în cele conservatoare.

Nu regretăm întîmplarea, fiind-că ie bine ca acest regim să apară în toată ruşinea lui.

Şi trebue să constatăm, că Adunarea a făptuit acea murdărie prin intervenţia —văzută de toată lumea—a preşedintelui consiliului, care continuă să-l facă, întocmai ca sub liberali, pe August cel prost.

❑ **Şcolare.**—Şcoalele din Băiceni, Popeşti şi Spinoasa au fost închise din cauza epidemiilor de scarlatină şi anghină difterică.

— Invăţătoarea Maria Nimdianu de la şcoala din comuna Lisna (Dorohoi) a fost trnnsferată la şcoala de fete No. 3 din Tecuci.

— La şcoala profesională de fete din Vaslui, au fost numite ca deriginte de clasă, pe un period de 5 ani, d-ra Maria Strat, Elena Mihailescu, Aurelia Ştefănescu, Eugenia Vladoianu şi d na Maria Sthi.

❑ D-na Maria C Buţureanu a desionat din comitetul şi organizaţia Ligei femeilor din Romînia.

❑ Bogatul program de astă seară Sîmb. 26 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

In ajunul Crăciunului, o extraordinară şi splendidă desfăşurare a cărei acţiune se petrece înaintea Sărbătorilor de Crăciun.

Crima unui tată, mare roman contimporan.

Hans la New-Iork, o înscenare în care apare cele mai interesante edificii, străzi, grădini etc. ale fabulosului oraş.

A treia serie din oceonografie: Locuitorii mărei, studii de vulgarizare.

Exerciţii de gimnastică la şcoala de răsboi din Karlsberg, interesante vederi după natură.

Răsbunarea portarului, scene comice.

Prince poet, scene comice cu simpaticul actor.

In noul program de poimîne Luni 28 Noemb. apare pentru întăiaoară d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză. D-ra Asta Nielsen este cea mai mare artistă teatrală a ţărilor scandinave.

Ea este creatoarea direcţiei noue cinematografice, a filmelor teatrale şi ilustrează prin incomparabila sa interpretare, cele mai sensibile roluri dramatice în sublimele piese, special scrise şi înscenate de romanţierul danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen apare pe pînza cinemat. în noul program de Luni 28 Noemb, în drama de mare spectactacol **Sînge de ţigancă,** (3 părţi de cinematograf.)

Restul programului va cuprinde alte subiecte diferite.

❑ Asanarea moravurilor.

Domnul M. Kogălniceanu, din Iaşi, era unul din şefii de cabinet ai ministrului de interne. Domnul Kogălniceanu, de şi n'a ocupat importantul post de cît vre-o zece luni, a şi fost răsplătit pentru meritele sale.

Şi iată cum: i s'a primit demisia dindui-se delegaţie să studieze, timp *de un an*, la Viena, cum, funcţionează serviciul de cekuri la poşta din Viena.

Nu, zeu, moravurile se vor duce pe copcă, sub junimişti!

❑ Domnul I. Barbu a fost numit profesor de vioară la şcoala Normală Vasile Lupu din Iaşi.

❑ Consiliul facultăţii de medicină din Bucureşti, a hotărît introducerea unei sesiuni de examen şi în Ianuarie.

❑ Funcţionarii comerciali din localitate anunţă o mare întrunire publică, pentru ziua de 11 Decembrie.

La această întrunire vor participa delegaţi din întreaga ţară.

Russian-American India Rubber Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Sucursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22

Fizionomia Senatului

— Şedinţa de ieri, Vineri, în care opoziţia a declarat că nu va lua parte la discuţia Adresei —

Şedinţa de eri, a avut două momente, în care fizionomia senatului a fost cu totul diferită.

La începutul şedinţei, băncile senatului erau peste complecte : mulţi senatori şi deputaţi stăteau în picioare. Tribunele erau pline de lume : diplomaţi, foşti senatori, deputaţi, doamne, care nu lipsesc de la nici o premieră. Tribuna presei de asemenea înţesată ; pe lîngă reporterii parlamentari obişnuiţi, asistă şi primii redactori ai tuturor ziarelor, pregătiţi spre a comenta prima şedinţă. In galeria de sus mult tineret.

Banca ministerială era în complectul său. Miniştrii erau aşezaţi după importanţa lor în cabinet.

Toţi însă, foarte gravi, căci erau preveniţi, că avea să se întîmple ceva extra ordinar la discuţie.

Deşi declaraţia fusese hotărîtă şi redactată cu 24 ore înainte la întrunirea de la d. Costinescu şi de şi, la acea întrunire asistase 34 parlamentari, adică 34 de vorbitori, totuşi hotărîrea s'a putut ţinea secretă. Acest secret, neobişnuit în ţara noastră, a făcut pe guvern să bănuiască că se va petrece ceva grav: guvernul se aştepta la retragerea opoziţiei din Parlament.

*

Chiar după deschiderea şedinţei, d. Carp spera că discuţia la Mesaj va avea loc şi la cererea senatorului guvernamental Dimitriu, ca guvernul să-şi spue cuvîntul în chestia revizuirei, d. Carp, a răspuns că va discuta această chestie la Mesaj.

Evenimentele desfăşurîndu-se cam încet, d. Carp, ca să-şi mai dreagă nervii şi figura, încearcă o glumă. D-sa pleacă de pe banca ministerială şi se duce la banca prelaţilor, în capul căreia era aşezat d. Săveanu bătrînul. şi-l întreabă cu glas tare, dacă este candidat la scaunul de Mitropolit Primat, la care d. Săveanu răspunde : bucuros, dacă guvernul d-tale, mă agreiază.

*

D. Miclescu, fostul director al C. F., cu glas încet şi monoton, citeşte, în mijlocul neatenţiei generale, răspunsul Senatului la mesaj, după care preşedintele, d. P. Misir, strigă : „d. C. Iliescu, are cuvîntul. Senatorul C. Iliescu se scoală de pe fotoliu şi declară că cedează cuvîntul d-lui I. C. Brătianu.

*

D. Brătianu, se rîdică şi, cu o paloare, care trăda o puternică preocupare, scoboară încet cele trei trepte de la locul său până în incintă. In acest moment tăcerea era aşa de mare. în cît o parte a senatului a auzit până şi foşnitul hîrtiei pe care, în drumul său, d. Brătianu o pipăia cu mîna în buzunarul drept al vestonului. După cîteva momente, la tribuna senatului era d. Brătianu avînd pe pupitru, la dreapta sa, o coală mare de hîrtie, îndoită în două. Incepe cetirea rară, cu un ton apasat, nuanţînd părţile de efect. Paloarea d-lui Carp devine extremă, muşchiii se moaie şi trupul său cade pe speteaza băncei.

D. Marghiloman, la dreapta d-lui Carp, se congestionează, şi pe faţa sa începe dansul ticurilor sale nervoase.

D. Brătianu, sfîrşeşte declaraţia în mijlocul tăcerei mormîntale. în care o începuse.

Majoritatea pare interdictă, banca ministerială consternată. D. Brătianu, scoborîndu-se, se îndreaptă direct spre culuarul de eşire. Toată figura d-lui Carp, îl urmăreşte, pare că ar fi fost un mediu influenţat de hipnotizator. Numai după ce silueta înnaltă a d-lui Brătianu dispare după balustradă abia atunci, d. Carp se trezeşte ca din vis, şi se ridică în picioare. Nu poate, însă, începe, distrat sau tulburat de paşii senatorilor şi deputaţilor din opoziţie, care, unul cîte unul, ieşă, pleacă de la locurile lor, pentru a urma pe d. Brătianu. In fine d. Carp, începe a vorbi. Tăcerea mormîntală însă nu se rupe.

Şi această tăcere nu se rupe de cît în momentul cînd d. Carp transformă incinta senatului în sală de întrunire publică şi începe a înjura partidul liberal, şi în special familia Brătianu.

Aceasta a fost singura parte din declaraţia d-lui Carp, pe care majoritatea a înţeles'o şi a aplaudat-o.

*

Se începe votarea mesagiului. Interesul şedinţei în acest timp, se mută din sală, la întrare. Acolo fuge d. Carp, urmărit de cîţiva indiscreţi, care îl întrebau despre urmarea declaraţiei opoziţiei. D. Carp avînd cîteva lacrimi d'alungul obrazului drept, îndepărtează pe întrebători cu cuvinte aspre şi gesturi dezordonate.

D. Marghiloman, foarte agitat, angajează cu d. Badareu o conversaţie asupra celor întîmplate şi asupra urmărilor. D-nii Mişu Cantacuzino şi Filipescu, văzînd starea d-lor Carp şi Marghiloman şi mai cu seamă, văzînd că senatorii şi ziariştii făcuse cerc în jurul d lor Badareu şi Marghiloman, intervin şi cu mare greutate, reuşesc să iee pe d-nii Marghiloman şi Carp pentru a-i duce în biuroul prezidentului senatului.

In acest timp majoritatea mai în complect ca ori cînd, se aruncă în grupe asupra membrilor opoziţiei, pentru a afla de la dînşii cum s'a născut declaraţia şi ce urmări va avea.

De şi votarea răspunsului la mesaj se terminase la 3 jum,, majoritatea n'a părăsit culoarele şi bufetul de cît la ora 5 şi atunci provocată de faptul, că membrii opoziţiei părăsise pînă la cel din urmă Senatul.

De la această oră, pînă după orele 8, cafeneaua Capşa a fost arhiplină şi a clocotit de comentariile parlamentarilor asupra evenimentului zilei.

Ultime INFORMAŢII

In chestia generalului Averescu

Domnul Filipescu şi generalul.— Decretul a fost făcut de d. Filipescu.—Incidentele cu d. Marghiloman.—Alte detalii.

Dăm astăzi cetitorilor amănunte asupra fazelor, prin care a trecut incidentul Filipescu-Marghiloman, incident care a preocupat atît de mult lumea noastră politică.

D. Filipescu era de demult hotărît, să dea o satisfacţie generalului Averescu.

Satisfacţia se adresa atît valorei militarului,—valoare depreciată prin deprimarea, în care cunoscutul incident aruncase pe nedrept pe general,—precum şi consideraţiei, pe care un suflet conservator ca al d-lui Filipescu, o datora militarului, care cu atîtea jertfe înnăbuşise revoluţia din 1907.

La cîte-va săptămîni după scoaterea generalului din minister, d. Filipescu a dat o întîlnire generalului, la moşia sa Paşcanii, şi pe bază de acte, d. Filipescu a fost convins, că d. Marghiloman făcuse o ticăloşie.

Momentul precauţiunilor de luat, în vederea turburărilor din jurul nostru, a fost bine venit pentru d. Filipescu, ca să puie la locul său, o valoare ca acea a generalului Averescu.

D. Filipescu n'a prevenit pe nimeni de această numire, nici chiar pe Rege, căruia în cursul unei audienţe obişnuite, i-a prezentat, pur şi simplu decretul spre semnare, pe care de alt-fel, Regele l'a semnat fără nici un comentariu.

Odată ce avea decretul în buzunar, cu ocazia unui consiliu, d. Filipescu a prevenit pe d. Carp, şi l'a rugat pe d. Marghiloman, să-i deie agrementul la această numire.

La rîndul său d. Marghiloman a cerut d-lui Carp să puie chestia în consiliu, ceia ce d. Carp a refuzat, pe motiv că decretul odată ce e semnat de Rege, nu se mai poate reveni.

D. Filipescu, văzînd felul cum i s'a fost primită rugămintea de d. Marghiloman, şi auzind de la intimii acestuia, că d. Marghiloman vorbeşte de dimisiunea sa, s'a dus la d. Maiorescu şi l'a rugat să găsească o formulă de împăcare, — mai ales că trebuia găsită o soluţiune pentru tribuna parlamentului.

In ajunul dezvoltării interpelărei, la orele 4, s'au întrunit la d. Maiorescu, d-nii Carp, Marghiloman şi Filipescu, pentru a găsi această soluţiune şi, deşi discuţiunea a durat mai mult de două ore, au fost nevoiţi să se despartă, cu angajamentul să se reîntoarcă la orele 9 sara, la d. Maiorescu, cînd sperau să fie cu toţii mai bine inspiraţi.

La întrunirea de la ora 9, lucrurile au mers tot greu, şi d. Filipescu n'a admis formula, care i se părea cam drastică, decît după ce d. Carp le-a declarat că, dacă nu cad de acord, atunci va răspunde d-sa, ca prim-ministru, la interpelarea din Cameră.

D, Filipescu s'a supus ; iar d. Marghiloman, a pus pe declaraţia d-lui Filipescu stampila ; „Ne varietur" (spre neschimbare), dar într'o formă unică în felul său.

D. Marghiloman. peste noapte a chemat pe un redactor de la „Adevărul" i-a comunicat declaraţiile, pe care urma să le facă d. Filipescu şi în ediţia de dimineaţă a „Adevărului", care se expediază în provincie, au apărut, sub iscălitura d-lui A. Mavrodi, declaraţiile pe care d. Filipescu era să le facă peste zi, de pe banca ministerială.

Cu tot acordul, d, Carp rugat de d. Marghiloman, s'a dus să asiste la declaraţiile d lui Filipescu şi-a permis să iasă din declaraţia convenită şi să spue la o întrerupere a interpelatorului, că dacă ministerul de răsboiu n'ar fi închis, ar aduce, ca să fie depusă la biurou petiţia dată de d. Marghiloman ministrului de răsboiu din acel timp, prin care se plînge contra guvernului, aducîndu-i mai multe încriminări, D. Carp, a întrerupt pe d. Filipescu şi a declarat : „pardon ! guvernul nu permite să se aducă acest document, în Cameră".

La rîndul său, d. Filipescu temîndu-se de declaraţiile d-lui Carp, dacă acesta ar fi provocat să intervie în discuţie, a stăruit prin prietenii săi de Cameră, să închidă discuţia, pentru a împedica pe d. Take Ionescu să vorbească în chestia generalului Averescu, fapt care la rîndul său, a contribuit la hotărîrea opoziţiei de a nu lua parte la discuţia răspunsului la mesaj.

❑ **In şedinţa de Joi a Camerei, cînd este anunţat să înceapă discuţia de răspuns la Adresă, d. Take Ionescu, în numele opoziţiei, va citi o declaraţie identică cu aceea pe care d. Brătianu a citit-o ieri în Senat.**

Opoziţia, în urmă, va părăsi Camera.

❑ *D. dr. Cantacuzino fostul director al serviciului sanitar, a sosit azi dimineaţă, în localitate.*

D sa va asista azi la întrunirea comitetului diriginte al clubului liberal din localitate.

❑ *La comandamentul corpului IV de armată, a sosit un ordin al ministerului de războiu, prin care se cere a se trimite date complecte de toate lipsurile ce se constată la diferitele servicii, considerîndu-se cele necesare, ca în moment de mobilizare.*

❑ *Din Bucureşti ni s'au expediat ieri trei telegrame, toate urgente : întăia a fost presintată la orele* **2·40** *şi expediată la orele* **4·20** ; *a doua a fost presintată la orele* **3·20** *şi expediată la orele* **4·30** ; *a treia, presintată la orele* **4·30**, *a fost expediată la orele* **6**.

Tustrele telegramele erau relative la declaraţia făcută de d. Brătianu, în Senat, că opoziţia se abţine de la discuţia Adresei. Telegrramele nu conţineau, deci, uemic contra „intereselor Statucui"—şi este pur şi simplu un act de crasă samavolnicie ceea ce s'a făcut cu telegramele noastre.

❑ *In fine după atîţia ani, societatea tramvayelor noastre pare a se fi convins de utilitatea construirei linilor pînă la trei sarmale, iar în direcţia Copou pînă la şcoala Narmală.*

Societatea uită însă interesul de a întinde liniile sale şi pînă la Tîrguşorul Nicolina, linie menită a deservi comuna Galata, pe lîngă întreaga populaţie a Nicolinei.

Credem că Primăria va lua măsuri ca noua concesie să cuprindă şi această parte a oraşului.

❑ **Mişcarea brutarilor.**—Patronii brutari au adresat Camerei de comerţ un memoriu, în cuprinderea următoare:

1) Brutăriile care lucrează două cuptoare de pîine în 24 de ore, vor întrebuinţa o calfă, un frămîntător şi un ajutor.

2) Brutăriile care fabrică 4 cuptoare în 24 de ore, vor întrebuinţa o calfă, doui frămîntători şi două ajutoare.

3). Calfa va fi obligată a face, împreună cu lucrătorii, cumpăna de pîne neafiră.

Salarii : O calfă 105 lei lunar şi o pîne de mîncat în fabrică ; un frămîntător 90 lei şi un ajutor 75 lei lunar

*

Camera de comerţ din Craiova, a răspuns că la Craiova, nu există un regulament care să regulamenteze fabricarea pîinei.

Plata calfelor şi ajutoarelor variază între 40 şi 20 lei pe săptămînă,

Fiecare lucrător e obligat a produce o cantitate de 400—600 kg. pîne pe zi.

*

Lucrătorii brutari din localitate au convocat o întrunire publică, pentru mîne, ora 9 dimineaţa, în sala Pastia.

In această întrunire se va discuta şi chestia grevei, precum şi noile legi, pe cari le anunţă guvernul, cu privire la meseriaşi.

❑ Domnişoara Florica Mille, fiica d-lui C. Mille, s'a logodit cu d. N. D. Cocea, publicist şi avocat.

Adresăm toate urările de fericire viitoarei perechi.

❑ Tribunalul a confirmat astă-zi mandatele assasinilor Vasile şi Ioan Onisei autorii crimei din strada Socola.

❑ Curtea de Apel s. I a redus ieri la patru sute lei amendă, de la patru luni închisoare, pedeapsa proxenetei Toni Wexler, din Dorohoi, inculpată pentru reducere de minore.

❑ Numitul Mihai Mărgărint, în serviciul cantinei regimentului 13 Ştefan cel Mare, s'a făcut vinovat de acte contra naturei.

Cazul a fost reclamat parchetului de comandantul regimentului, care, după cum i s'a raportat, aduce contra lui Mărgărint învinuirea, că s'ar fi făcut vinovat de acte bestiale contra lui D. Diaconescu, aflător şi el în serviciului cantinei şi copilului de trupă Neculai Butuc.

Afacerea se află în cercetarea judelui instructor, cabinetul II.

❑ Senatul Universitar se'ntruneşte Luni, la orele 5 p. m.

❑ Cursul de sociologie, pentru candidaţii de la doctoratul în drept şi filosofie, se va ţinea Lunea, de la 5—7, în aula Universităţei.

Ultima oră

Bucureşti 26 Noembrie

Convorbire cu d. Take Ionescu

— Retragerea opoziţiei dela discuţia Mesagiului —

Bucureşti.—Un redactor de la ziarul „Adevărul" a avut aseară o convorbire cu d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, cu privire la retragerea opoziţiei de la discuţia Mesagiului.

*

La întrebarea ziaristului, cum de s'a ajuns la această hotărîre, d. Take Ionescu, a răspuns :

— **Hotărîrea aceasta, s'a luat în unanimitate, fără nici o voce discordantă, la întrunirea ce a avut loc la d. Costinescu şi e lucru rar, care pe d-ta, ca ziarist, te va surprinde, că trei-zeci de oameni au ştiut să fie discreţi timp de 24 de ore.**

— Intru cît situaţia de azi este anormală ?

— *Declaraţia citită de d. Ionel Brătianu — răspunse d. Take Ionescu — este foarte lămurită. Ea vorbeşte de modul de a fi al guvernului, ceia ce de sigur cuprinde alegerile făcute de dînsul.*

Declaraţia vorbeşte de modul guvernului de a şi înţelege îndatoririle sale de guvern, ceea ce de sigur, cuprinde toate actele sale de guvern, fără a exclude, şi acele arbitrare, dintre care unele sunt azi deferite justiţiei.

Adevărul însă, care se rîdică de asupra şi pe care îl va ceti toată lumea în declaraţia opoziţiei, este că guvernul, care era în vînt, cînd a venit la putere, nu şi putea căpăta forţa şi autoritatea necesară pentru a guverna, de cît dacă făcea o consultaţie electorală, cu desăvîrşire liberă, cel puţin după obiceiurile ţărei".

— Atunci, de ce în seziunea trecută aţi luat parte la discuţia adresei ?

— „Pentru-că anul trecut, era indispensabil, să punem în vederea ţărei, chipul în care se făcuse alegerile".

— Ce va urma după declaraţia opoziţiei ?

— **Aceasta se va hotărî de opoziţia parlamentară. Este evident că lupta în potriva guvernului va urma pe toate căile".**

— Nu este acesta un act de necurtenie, faţă de Coroană ?

— **„Evident că nu. Textul declaraţiei este categoric în această privinţă".**

Ziaristul pune o ultimă întrebare anume dacă se cunoaşte un precedent de asemenea natură.

La aceasta, d. Take Ionescu, răspunse :

— *„Nu cunosc nici unul cel puţin numi amintesc de nici unul. Au fost retrageri de ale opoziţiei în anii 1883 şi 1895, dar o abţinere de la discuţia mesagiului, nu este tot una cu retragerea opoziţiei din Parlament".*

Cu aceasta, convorbirea era terminată

MODIFICĂRILE IN LEGEA INDUSTRIALĂ

Bucureşti.—D. Neniţescu, ministru de industrie, a întrodus în proectul de lege pentru încurajarea industriei naţionale, modificările următoare :

1). Industria de categoria III-a, adecă acea cari importă materia primă din străinatate, se va bucura de avantagiile legei, pe timp de 21 ani, în loc de 15, cît se prevăzuse.

2). Se impune fabricelor, ca după 10 ani, personalul românesc tehnic să fie de 25 la sută, iar după 20 de ani, de 65 la sută.

In fine se acordă avantagiile legei şi asupra micelor ateliere, care vor avea cel puţin 4 lucrători.

Proectul e complect întocmit şi a fost trimis la tipar.

Accidentul unui aviator

Versailles.—Aviatorul Vedrines făcînd evoluţii cu un monoplan a căzut la Vilaaonblay şi a fost trunsportat la spilal.

SOSIREA D-LUI DIM. GHICA

Sofia. — Dl. Dim. Ghica, ministrul României la Sofia a sosit spre a-şi lua locul în primire.

Tot numirea d-lui general Averescu

Bucureşti.—D. Marghiloman, acordînd un interview unui ziar de dimineaţă, a zis că nu şi-a schimbat părerea, cu privire la d. general Averescu.

Mai spune că atunci, cînd d. Filipescu i-a făcut gentileţa să-l consulte asupra acestei numiri, i-a explicat motivele de ordin militar, pentru care crede că d. general Averescu nu trebue numit în fruntea statului major, însă la rîndul d-sale, d. Filipescu i-a comunicat motivele, tot de ordin militar, pentru care socoteşte că trebue să facă această numire.

*

In ceia ce priveşte retragerea opoziţiei de la discuţia Mesagiului, d. Marghiloman, crede că s'a făcut din pricină că opoziţia nu este încă înţeleasă asupra revizuirei Constituţiei.

POPULAŢIEI BUCOVINEI

Cernăuţi.—Cu ocazia ultimei numărătoare a populaţiei Bucovinei, serviciul statistic al ţării arată următoarele cifre :

Ruteni 300,000 de suflete ; Romîni 273,000 ; Evrei 102,000 ; iar Nemţi 63,000. Numărul polonilor încă nu se cunoaşte.

După cum se vede tot rutenii se află în fruntea popoarelor cu un plus de aproape 30,000 de suflete peste romîni, şi tot se mai plîng de încălcare.

Ce ţi-e şi cu muscalii !

Războiul Italo—Turc

Lucrări de întărire

Tripolis.—Agenţia Stefani comunică : lucrările pentru întărire din Amzara urmează cu activitate. O patrulă care mergea pînă la Tagiura a văzut ca la 100 Arabi ce se retregeau spre Argub.

Se constata că Turcii fugind nu au transportat nici un tun, aşa că artileria lor de cîmp a căzut toată în mînile Italienilor sau a fost acoperită, sau îngropată. Un aeroplan a constatat că drumul spre Azizia e evacuat pînă din colo de Biredin.

Puterile şi propunerea Rusiei

Constantinopol.—Se asigură că Poarta a primit deja comunicarea răspunsului cîtorva puteri la propunerea Rusiei, privitoare la Dardanele. Se asigură că răspunsul Angliei, fără a fi o acceptare formală, nu e aşa negativ ca în 1908.

CONFLICTUL RUSO—PERSAN

Petersburg.—Se asigură că statuirile date de Poartă, Persiei, sunt ca Persia să primească al doilea ultimat rusesc, pentru a evita complicaţii momentan inoportune.

DISOLVAREA REICHSTAGULUI

Berlin.—„Monitorul Oficial" publică decretele prin care Reichstagul e disolvat şi pentrn fixarea alegerilor generale la 12 Ianuar.

Redeschiderea Dardanelelor

Constantinopol.—Ikdam află că cabinetul a decis eri că momentul redeschiderei Dardanelelor nu a sosit. In acest senz se va răspunde Rusiei.

CERERILE DE COMPENSAŢIE

Petersburg.—„Nowoje Wremja" scrie : este inoportun acum a ridica chestia Dardanelelor deoarece cererile de compensaţie a celorlalte puteri ar putea cauza dificultăţi.

Revoluţia din China

Mukden.—Vice regele a ordonat să fie decapitaţi toţi cei se vor găsi cu arme ori avînd broşuri revoluţionare. Populaţia e foarte nemulţămită de această măsură. Revoluţionarii au făcut să parvină în mînele vice-regelui o sentinţă de moarte.

S'a deschis splendida şi noua berărie a fabricei

ZIMBRU

In piaţa Cuza-Vodă No. 3

Consumaţia şi serviciul va fi excelent.

Profesoară *capabilă (născută germană), predă lecţiuni de limba germană şi franceză.*

Informaţiuni la d. N. Sternberg, gravor, str. Lăpuşneanu 31.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moşia Stinca. Se vinde şi în detaliu minimum 1 Vas.*

Preţul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iaşi

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER".

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

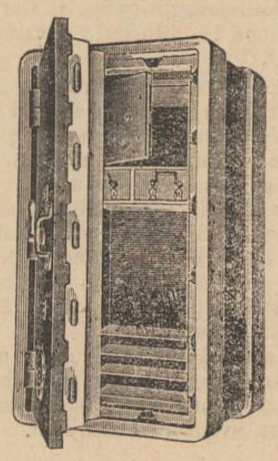

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

ţin la dispoziţia onor. public o bogată colecţie de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei **1.50**

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al clasei VI: venti.

Lei 900,000

Cumpăraţi de urgenţă bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sft Archangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se alaşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras O upă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smirdan 24

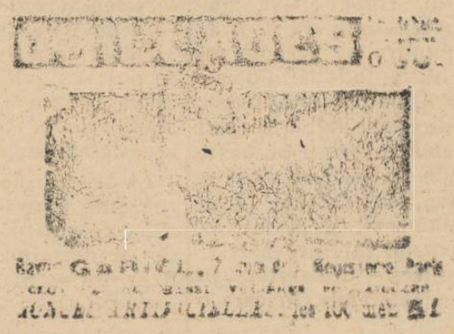

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi serioşi (e vent. fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No. 1458—Marți 29 Noembrie 1911

BIBLIOTECA CENTRALE DIN ROMÂNIA

CEI TARI

„Nu este slab de cît acel ce se crede slab“, a zis șeful guvernului la întrunirea majorităților, care, ori cum, este începutul activității parlamentare a partidului de la putere.

Lansînd acest aforism, șeful guvernului a fixat pentru totdeauna pe firmamentul nostru politic un nou soare, acel al credinței, după care nu ești ceea ce ești, ci ceea ce te crezi.

Pentru noi, muritorii comuni, cari știm că politica este prin excelență viața în mișcare și în prefacere zilnică, după împrejurările zilnice, catechismul de aforisme cu care d. Carp a îmbogățit viața noastră politică ni se pare absolut străin de viața reală. Noi, cari am fost dintre autorii principali ai vieței politice din ultimele decenii, în care d. Carp a fost spectator asiduu, credem că politica aforistică, pretinde prea mult să fie un fel de filosofie politică, care nu merge nici în țările cu trecut politic, în care poate ar fi mai posibile concluziile generale.

Pentru d. Carp, însă, ce succes de cugetător! Să ducă o viață întreagă o politică contemplativă, o politică de meditațiune, pentru ca la sfîrșitul acestei vieți să'și aducă aminte de amorul său trecut pentru Schopenhauer și să ne dea și d-sa aforismele asupra vieței politice în care a meditat!

Aforismele însă, au cusurul că nu prea prind în viața politică, încît n'a fost greu ca în foarte scurtă vreme guvernul d-lui Carp să dovedească tocmai contrarul de ceea ce a vrut să arăte șeful său prin aforismul de mai sus. Era, de altfel, chiar de așteptat acest efect opus, de la un guvern al paradoxelor și al efectelor contrarii; n'a spus oare ministrul de rezboi că numirea generalului Averescu în loc să'l îndepărteze de d. Marghiloman, l'a apropiat mai mult?

Nu sunt de cît zece zile de cînd, prin deschiderea parlamentului, guvernul este silit să iasă din viața de expediente, adică de expediare a hârtiilor curente, pe care a dus'o aproape de cînd a venit la putere. Aceste zece zile, însă, au fost suficiente ca să ne oglindească boala ascunsă care timp de zece luni a subminat sănătatea guvernului. Aseminea acelor cinematografe care ne redau oameni ce fug vertiginos, cu toate că filmul înregistrase oameni cari abia mergeau, iuțeala mai mare cu care se desfășoară filmul, ne arată un guvern care fuge vertiginos pe povîrnișul descompunerei și ne-a redat în zece zile un film înregistrat în zece luni.

Dacă șeful guvernului a vrut să facă ceea ce se cheamă „bonne mine à mauvais jeu“ prin declarația sa, care lăsa să se creadă în tăria guvernului, evenimentele de atunci încoace s'au însărcinat să ne arăte ce fel de tărie se ascunde sub aerele de „vieux viveur décavé“ a bătrînului premier.

Este de sigur dovadă de tărie tăcerea cu care guvernul înconjoară acum chestia tramvayului; a intrat astă vară în această chestie cu un brio care lasă să se creadă că guvernul va face „feu de toutes pièces“; maestrul de artilerie al guvernului, d. Marghiloman, a făcut ca tot guvernul să ia poziție în această afacere. Astăzi, însă, abia vedem pe d. Carp amenințînd de departe cu degetul și anunțînd că în chestia tramvaiului vom vedea noi cînd... va veni rîndul să vedem.

Porniseră astă primavară la luptă cu acel aer de *„invincibile armada“* pe care'l au toți conquistadorii de castele în Spania; matadorii nici nu s'au scoborît în arenă, ci au lăsat oștirea măruntă de picadori neînsemnați, să isprăvească răpunerea taurului neîmblînzit, care era țara îngenuuchiată capriciului boeresc. Astăzi vine pe arenă chiar marele matador, i se asociază și micul dictator, în cît intrarea în luptă a d lor Carp și Filipescu, ultimele rezerve de luptă, nu mai poate lăsa nici o îndoială asupra tăriei de care dă semne guvernul.

Incepuseră guvernarea considerînd ca un punct de onoare să-și țină făgăduelile din programul electoral; era un fel de cavalerism medieval, care deosebea acest guvern de cavaleri, de mitocănimea care una spune și alta face. Astăzi cavalerul, „sans peur et sans reproche“, d. Marghiloman, abdică chiar de la cavalerism și lasă să fie călcat prin numirea generalului Averescu, numai ca să nu se mai sdruncine poziția destul de șubredă a guvernului. Este de sigur dovadă de tărie.

Nu s'a știut, apoi, care trebuia să fie conduita opoziției în discuția la mesaj; se presupunea, însă, că opoziția va duce luptă acerbă. Pentru aceea la discuția adresei la Cameră s'a înscris toată floarea retorică a partidului guvernamental. Citiți lista nesfîrșită a celebrităților înscrise și veți găsi atîția Melici și Toncești, Grigoți și Băileni, în cît cu drept cuvînt putem constata cît de tare este un guvern care se sprijină pe atîtea glorii... viitoare, foarte viitoare, și între care nu vedem nici un nume din acelea care au sprijinit adevăratele guverne conservatoare de pînă acum.

In acest parlament Melik va avea cuvîntul,, numai fiind-că va îngăima ceva care crede el că va fi pentru guvern; dar i se ia cuvîntul lui Take Ionescu, ca să nu se prelungească discuția asupra foarte delicatei chestiuni a numirei generalului Averescu. Ar fi fost o strălucită dovadă de tărie, dacă în această chestie s'ar fi lăsat discuția liberă, căci guvernul cel tare ar fi spulberat cele mai meșteșugite cuvîntări, ori de unde ar fi venit. Inchizînd discuția a ajuns iarăși la efectul contrar, care a urmărit ca un fel de piază rea, atît chestiunea în sine, cît și răspunsul d-lui Filipescu.

Atîtea dovezi de tărie într'un timp așa de scurt, ne arată că guvernul se apropie de ceasul cel mare. Suntem prea deprinși, din însuși rostul vieței noastre politice, să simțim cînd încep simptomele de declin; hărțuelile, actele de indisciplină, pretențiunile nemulțumiților, discordia din cluburile de provincie, toate acestea adăugate la faptele de mai sus, sunt prea multe semne care nu dau greș nici-odată.

Credința a fost, însă, într'adevăr arma de luptă a d-lui Carp; s'a crezut mereu chemat mai mult de cît ori-cine să îndrepte viața noastră publică, Cum a îndreptat'o s'a văzut din toate evenimentele de astă primă-vara, iar la falimentul încrederei in sine asistăm de zece zile. De zece zile vedem dovedindu-se că nici la aforisme n'are noroc șeful guvernului și că nu e destul să te crezi tare, ca să poți face trupelor un curaj de pîslă.

Pentru aceea suntem în drept să ne servim și noi față de d. Carp de un alt aforism, pe care-l pune poetul în gura unui bătrîn foarte sfătos și foarte cuminte:

„Că multe's tari, cum credem noi
„Și mîne nu's!

S. G.

UN CALOMNIATOR

— Cu privire la declarațiile d-lui Filipescu, în chestia Averescu —

Relațiile publicate în *Opinia*, **în chestia incidentului Filipescu—Marghiloman, privitor la satisfacția dată de generalul Averescu—acele relații sunt strict exacte și nimeni nu le va desminți.**

Generalul, după sacrificarea sa violentă, a avut o lungă întrevedere cu d. Filipescu, la o moșie a acestuia din Muntenia. Cu fruntea sus, cu pieptul deschis, apoi cu date și cu cifre oficiale, d. general Averescu putu dovedi, că este un om cinstit, cum este un militar desfoinic.

Firește, ceea ce generalul avuse posibilitatea să lămurească în cerc închis, n'ar fi putut explica în public; căci dacă o scrisoare ce îndrăznise să trimeată, prin poștă, d-lui Marghiloman, îi costase 15 zile de închisoare în garda pieței; ce ar fi pățit generalul dacă ar fi polemizat în public, cu detractorul seu cu d. Marghiloman, care se pusese atunci, suflet și trup, în serviciul liberalilor de la putere.

Primul care a știut, că d. Marghiloman se făcuse vinovat de calomnie, fu d. Filipescu. Și d. Filipescu ar fi desmințit tot trecutul său de conservator convins, dacă n'ar fi dat satisfacție generalului; s'ar fi făcut vinovat față de țară dacă, mai ales în timpurile turburi prin care trecem, n'ar fi scos din exil, din fundul țării, pe general, spre a-i încredința marele post, postul de apărare națională și de onoare, către care era chemat prin aptitudinile sale cu totul distinse.

Chiar dacă a fost ceva politic în gestul ministrului de rězboi, a fost, însă, un mare act de dreptate și un act de cavalerism, pe care noi, adversarii d-lui Filipescu, îl recunoaștem cu plăcere, fiind-că politica trebuie să se oprească la poarta patriotismului.

Dar cum rămîne d. Marghiloman? Nu importă cum rămîne față de d. Filipescu, dar cum rămîne el cu calomniile ai căror ecou se făcuse, contra generalului?

Un ministru de rězboi conservator a dat deplină satisfacție unui calomniat de un alt ministru conservator.

Regele, care a semnat satisfacția fără nici un comentar, a zis, prin tăcere, că aprobă satisfacția.

Calomniatorul, însă, stă în picioare, de și zdrobit—ba chiar are mindria de-a spune: „am dat asentimentul meu la numirea generalului“.

L'a dat așa de mult, că este perfect adevărat, că afacerea Averescu este începutul sfîrșitului erei Marghiloman.

Nimeni nu-o va regreta. Ea va fi fost era calomniei, a corupției și a rușinei.

Dl. Carp vorbește

Nouri negri întunecă de sigur orizontul guvernărei d lui Carp. Și n'o spunem noi, opozanții, ci o arată însăși conduita premieralui

D-sa a considerat pînă acum situația politică dedesubtul forțelor sale și nici n'a pus umărul pînă azi, ca să ajute la urnirea carului guvernului, A tăcut mereu pînă astă zi, în cît dacă acum vorbește, însemnează că consideră situația ca vrednică de sprijinul său.

Chiar în ceea ce vorbește, însă, nu mai recunoaștem pe d. Carp de altă-dată. Vorbea o dată de sus, răpezea pe atunci cu tăria omului sigur de sine și stăpîn pe auditor, ici o ironie, colo o violență. Astă-zi răspunsul d-lui Carp la declarația de retragere a opoziție din Senat, a fost așa de plîngător și de umilit, în cît avem iarăși rezoane să credem, că de sigur d. Carp nu se mai consideră de-asupra tuturora.

S'a scoborît d. Carp de pe tronul său chiar de la începutul acestui discurs, căci ori cît s'ar părea declarațiile sale ca zugrăvind situația de la noi, a se recunoaște însă, de către d. Carp că și guvernul său, ca și celelalte, declară că nu s'au făcut nici o dată alegeri mai libere de cît sub el și că și guvernului său, ca și celorlalte, îi face opoziția acuzări de ingerințe, toate acestea însemnează că și d. Carp este la fel cu ori-care altul și că aureola de guvern model cu care au înconjurat profeții guvernarea d lui Carp, a fost ștearsă cu buretele, de d. Carp însuși.

Unde, însă devine d. Carp foarte plîngător, este în acele „reproches d'amour“, ce face liberalilor. „V'am făcut opoziția pe care ați vrut-o voi, se subînțelege din discursul d sale; am făcut opoziție domoală la nevoe și nu ne-am ridicat de cît cînd Regele ne a promis puterea, zice d. Carp; de ce' prin urmare, ne faceți voi opoziție violentă“?

Pentru ca, apoi, d. Carp să dea polițe de viitor, trebue să știe d-sa, care la moșie a lucrat totdeauna cu banii pe șin. că este nevoe să angajeze viitorul, cînd prezentul și mai ales trecutul, nu garantează destul. De aceea a enumerat legile pe care are de gînd să le aducă ceea ce iarăși n'a făcut d sa de cînd este; în totdeauna ceeace are de gînd să facă, a fost considerat de d-sa ca prea important, pentru ca să fie anunțat la niște gogomani, cari de sigur nu pricep nimic din gîndurile sale.

Pentru aceea, credem că tonul umilit al discursului d-lui Carp, consimțimîntul său de a discuta cu țara, care pînă azi n'a fost admisă la discuție cu el, evocarea trecutului de tandreță cu liberalii, toate acestea sunt de natură a ne arăta. că din nou se gîndește d. Carp la „dolcezze perdute“ și că grandoare și decadență se ating de foarte aproape.

Sg.

HAZ DE NECAZ

Cu opintită ilaritate salută ziarele guvernului manifestația opoziției din Senat, care va fi repetată Joi, la Cameră.

Opoziția, spun ziarele guvernului, a făcut un mare serviciu cu actul ei nesocotit: guvernul se va putea ocupa serios cu votarea legilor.

Dura lex!

Apoi guvernul a scapat de o mare plictiseală: nu va asista la discursurile d-lor V. Filoti și Ionel Brătianu.

Lăzărescu, Melic și Tomescu sunt mai interesanți pentru guvern!

O vorbă de spirit a înăbușit tot efectul declarației citite de d. Brătianu. Unul din senatorii guvernamentali, spune *Epoca*, a strigat după d. Brătianu: „mai repede, că scapi tramvaiul“.

Este interesant, pentru istoria parlamentarismului romîn, de aflat cine este autorul ilariantei apostrofe: este d. Serianis, senator de Vaslui.

Era fatal ca vorba de spirit s'o fi zis unul din fieful d-lui Carp.

Un liberal spunea *Epocei*, în seara manifestației de la Senat: „pe d. Take Ionescu l'am îngenunchiat și l'am silit să meargă cu noi cu ajutorul finanței străine“.

O să înotăm în parale, pe vreme de opoziție: acțiune paralelă facem cu liberalii la Banca Națională, iar de cuvîntul finanței străine trebue să ascultăm, fiind-că, vorba *Epocei*, „d. Take Ionescu îi este obligat“.

Oficial se anunță: „domnii Al. Calimachi, Em. Lăzărescu, N. Cerkez și dr. Palade, au fost însărcinați să examineze chestia construirei unui palat al Senatului“.

Comisia asta vine pereche la profesorii de geografie, muzică și aritmetică, formînd consiliul permanent al instrucției, chemat să se pronunțe, în ultimă instanță, asupra lucrărilor profesorilor de chimie, medicină operatorie, drept penal etc.

Dar după succesul de la Senat, era indicat să se numească asemenea architecți, pentru clădirea unui nou local.

„INSA MAI TÎRZIU“

Epoca are informații foarte tragice asupra situației politice, pe care d. Bădăreu și-a creat-o în propriul său partid din Iași.

Acele tragice informații, *Evenimentul* va trebui să le reproducă după *Epoca*. Căci ziarul ieșan nu știe, asemenea gazetei din Capitală, ce se petrece în Iași.

Și se petrec doar fapte extra-ordinare, tragice pentru noi, vesele pentru adversari. In primul loc figurează ura, ce există contra d-lui Badareu — după asigurările *Epocei*.

Ura contra d-lui Badareu, urmează ziarul carpist, este mai mare de cît ura contra d-lui Fleva; dar această ură, de și așa de mare, își va arăta efectele mai tîrziu, de oare-ce d. Badareu are o puternică organizație în Iași.

Această organizație puternică, devine, ceva mai la vale, extrem de delicioasă: „se spune pe la urechi, că, la Iași, d. Badareu a nemulțumit pe mulți partizani“.

A nemulțumit pe mulți partizani și are o organizație puternică. A nemulțumit astfel pe partizani, că se spune „la ureche“, că ei sunt nemulțumiți.

Dar mai este: „se spune că d. Badareu s'a înconjurat de o camarilă cu ajutorul căreia hotărește, că este un despot, că nu vroește să ție seamă de păreri contrarii“.

Asta nu se mai spune la urechi. Și mai bine ar veni să se spuie la urechi, nu în public, ca ziarul citat, că „este un despot, care nu vrea să ție seamă de păreri contrarii“. Căci, între noi fie vorba, la ureche, dacă ar asculta de păreri contrarii, cum ar mai putea fi despot?

Și ca ultim argument: „se citează chiar numele unui profesor universitar, care s'a plîns d-lui Take Ionescu“.

Asta-i gravă de tot! Să se plîngă un profesor universitar și să nu spună *Epoca* de ce anume s'a plîns, contra cui s'a plîns.

„Articolul“ are și o concluzie: „concluzia ie că d-lui Badareu i se pregătește o situație identică cu cea făcută d lui Fleva. Insă mai tîrziu“.

Concluzia ie tare. Fie și mai tîrziu. Mai bine mai tîrziu, ca nici odată.

Mișcarea muncitorilor ieșeni

Lucrătorii brutari au ținut eri o întrunire publică, pentru a expune opiniei publice doleanțele lor.

Cele petrecute între lucrători și patronii brutari, sunt cunoscute cetitorilor noștri. Din cele arătate însă eri, am aflat că lucrătorii nu cer de fapt, un spor de salariu, ci o revenire la vechile salarii, la acel maximum, pe care îl primeau, înainte de cunoscuta mare criză economică.

Pare ni-se, legitimă această cerere. Pe vremea crizei s'a aplicat vestita curbă, care a redus salariile funcționarilor de diferite categorii... de îndată însă ce au revenit vremuri mai bune, statul a revenit la sentimente mai umane, și a restabilit vechile salarii.

Inițiativa privată a aplicat același sistem, realizînd beneficii însemnate din reducerea salariilor. E dar drept, ca să imiteze azi pe stat și să restabilească vechile salarii, ținînd în seamă și scumpetea traiului de azi.

Cu vehemență s'a atacat autoritățile locale, care prin sistemul adoptat, nu fac de cît să trăgănească lucrurile, pentru a ajunge din nou la grevă, care va face populațiunea să sufere lipsa de pîne.

Dar muncitorii brutari s'au ocupat și de noua lege a meseriilor, pe care o propune guvernul. In special d. avocat Bujor, analizînd în rezumat noul proect, a susținut că este o lege reacționară, care tinde să subjuge pe meseriași, să-i facă niște adevărați robi.

Este cel dintai semnal dat în potriva legei, cu care guvernul să fălește mai mult,—și dovedește că tocmai clasa, în favoarea căreia guvernul crede că face mare lucru, să rîdică cu putere în potriva acelui proect reacționar. D.

Inlocuiri la Universitate

Schimbare de regim.—Intre „Convorbiri“ și „Viața Romînească“.—Cine nu i „doctor“.—Candidații „Junimei“. — Amintiri vechi. — Profesori antisocialiști,— In așteptare...

O oarecare atmosferă de interes și de curiozitate s'a creat în jurul luptei care s'a dat în aceste din urmă zile la Universitate. Se vorbia mai de mult că d. G. Ibrăileanu va fi înlocuit. Se cita mai de mult numele d-lui Lovinescu. In foarte scurt timp proiectul s'a realizat și polemica din ce în ce mai împungătoare dintre cei doui critici a avut drept epilog desărcinarea scriitorului însuși și substituirea celui bucureștean, — de origine moldovean' ce-i dreptul.

Intre „Convorbiri literare“ și „Viața Romînească“ lupta și rivalitatea sunt mai vii ca ori cînd și în locul criticului de la revista ieșană a venit să țină prelegeri un colaborator al „Convorbirilor“, — d. Eugen Lovinescu.

Formula de înlocuire a fost găsită. D. G. Ibrăileanu, om cu merite literare recunoscute, conferențiar distins și plăcut, nu are doctoratul. Rivalul a fost mai practic și s'a prevăzut din vreme cu titlul de doctor în litere.

Se vorbia cîndva de lupte politice universitare în înțelesul că tineretul intelectual care gravita în jurul d-lui Titu Maiorescu, năzuia și ajungea ușor la catedre universitare. Iar acum de curînd, într'o publicație ocazională apărută pentru jubileul universitar, o foastă studentă a universității reamintea un epizod destul de caracteristic. E o întîmplare care datează din epoca în care se „combătea“ socializmul, de pe catedră. Se pare că a fost cîndva o vreme și au fost împrejurări de natură a face să se bănuiască o primejdie socialistă universitară și se luau măsuri în consecință.

Astăzi atari pericole — mai cu seamă în Iași — nu mai există. Dar candidații, amatorii de catedre universitare sunt încă tot atît de numeroși, poate mai numeroși în jurul bătrînului organ al Junimei.

Dar să revenim la epizodul universitar pomenit mai sus și despre care scrie foasta studentă în „Uniunea educatoarelor romîne“, povestind viața universitară ieșană dintre 1893—1897:

„..S'a zvonit că vin la facultatea de filosofie doi conferențiari, puși la probă de puternici politicieni, cu intenția să-i facă mai tîrziu profesori. Studenții i-au primit foarte rău: invective în adevăr grozave prin jurnale (mai cu seamă în

„Lumea nouă") ostilităţi de tot felul. Strigau, indignaţi, că e o ruşine pentru universitatea noastră să ni se trimeată protejaţi, ciraci de ai cutăruia, în loc să ni se trimeată oameni cari s'au afirmat prin propriile lor merite! Mai era şi o închipuire „că la Bucureşti s'ar fi auzit că aici la Iaşi sunt studenţii socialişti şi că aceşti doi conferenţiari au fost trimişi să combată socializmul!"

„Imi aduc aminte că răcneam: „e o ruşine să ai un profesor şi încă universitar, fără a fi silit de meritele lui să-i recunoşti superioritatea netăgăduită!" şi că „ce ne trimet profesori aşa de tineri?"

Studenţii persiflau, batjocureau, nu veneau la cursuri; iar de veneau, era numai pentru a lua în rîs şi a sili pe cei doi conferenţiari să găsească ei singuri mijlocul de a-i îndepărta. Această ostilitate a ţinut multă vreme în loc, justa apreciere a celor doi conferenţiari.

Totuşi studentele, mai binevoitoare şi mai împăciuitoare: la care probabil covîrşea şi dorinţa de „nou", au fost cu mult mai favorabile noilor veniţi. Ele veneau regulat la cursuri, ascultau cu atenţie şi în discuţiile ce urmau după curs, între studenţi şi studente, nu puţin au contribuit ele, pentru a potoli spiritul de răzvrătire. Lumea a început a veni la cursuri şi judecata limpede şi obiectivă s'a îndrumat. Studenţii i-au ertat că-s „protejaţi de cutare", cînd au început a le recunoaşte merite.

Intre cei doi conferenţiari era foarte mare deosebire, deşi erau veşnic împreună şi păreau prieteni. Locuiau la acelaşi hotel şi apoi în aceeaşi casă, — mîncau la acelaşi restaurant — al lui Buch — şi în oraş li se zicea, după gluma unui isteţ: „Orfanii lui Buch". Unul din ei, mic la stat, brun, făcea cursuri foarte studiate, muncite şi chiar interesante, dar vorbea greu şi adese repeta fraza. Era afabil şi bun şi cu încetul studenţii s'au apropiat de el. Celălalt, nalt, blond, cu ochii albaştri-verzui foarte schimbători, cu peliţa obrazului albă şi fină, cînd i se întîmpla să se mînie de atitudinea unui student la curs, îl fixa cu o privire energică, se înroşea grozav pînă la rădăcina părului, apoi devenea foarte, foarte palid şi tras la faţă. Vorbea cu o uşurinţă extraordinară şi avea un talent rar de a prezenta lucrurile foarte clar, chiar dacă vorbea de cele mai grele probleme ale filosofiei. Insă distant şi rece, cam pretenţios şi afectat cu tonu-i magistral, cu pasu-i cadenţat, foarte încet şi rar, studenţii nu s'au putut apropia de el nici odată. Unul din studenţi i-a zis foarte spiritual că e tare „crohmolit" şi acest epitet i-a rămas..."

Multora, cari au cunoscut viaţa universitară ieşană de acum 15—16 ani, le va fi uşor să pună nume în locul siluetelor atît de bine desemnate de scriitoarea ocazională. Nu vom numi pe nimeni, mai cu seamă că unul din cei doi apostoli şi martiri — trimişi să mîntue Iaşul de socializm — e mort acum.

*

Dar, ca să revenim la actualitate. Va fi d. Lovinescu definitiv consacrat ca profesor titular de literatură romînă modernă la facultatea ieşană? Vor mai avea loc lupte şi încercări pentru recucerirea catedrei? Aceasta vor arăta-o evenimentele de mai apoi. **As.**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Noembrie preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	6.00	
Delicioasă brînză de munte proaspătă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.40	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.60	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	2.00	
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.20
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.
Fructe proaspete:
Pere pergamute

OAMENI ŞI LUCRURI

Frumuseţea lipsei...

Exemplul iui Paul Lafargue n'a rămas.. infructuos. Depeşile recente au vorbit de o altă sinucidere, dacă nu atît de senzaţională, cel puţin tot atît de surprinzătoare. Pictorul Vincent Courtignon, de 75 de ani, proprietar, familiar, s'a împuşcat, pentru că n'a putut supravieţui amărăciunei ce i-a pricinuit moartea lui Lafargue, al cărui discipol era—deşi mai în vrîstă ca dînsul.

Fără îndoială, aceşti apostoli ai idealului dau un trist exemplu al lipsei de ideal, proclamînd astfel, — prin gestul cel mai brutal ce poate fi—că şi-au îndeplinit misiunea pe pămînt, că nu mai au ce vroi, ce dori şi ce iubi.

Căci *aceasta* au vrut să spună prin actul lor final cei doi martiri ai propriului lor gol sufletesc, părăsind de bună voie lumea, căreia i-au aruncat dispreţul suveran, demonstrînd în mod atît de vădit că nu au ce regreta.

Dar nu este oare-care eroizm în gestul supremului sacrificiu?

Nu e oare-care poezie, artă şi eleganţă în momentul de curagiu, cînd cineva—bogat şi mîndru—se desparte de bună voie de viaţă şi de belşug, pentru a dispărea în nefiinţă?

Ar trebui, poate, înainte de a judeca un atare moment să se ştie ceea ce nu se mai poate şti: dacă — în cazul lui Lafargue—moartea tovarăşei sale a fost cu desăvîrşire benevolă; dacă nu mîna *lui* a săvîrşit actul de omucidere asupra *ei*, — omucidere, chiar dacă ea s'a supus cu resignare ori cu devotament Se ştie astăzi numai atît: au murit amîndoi în urma injecţiunilor de cianură de potasiu. Dar nu a fost cumva o mînă ucigaşă înainte de a fi o mînă eroică? N'a fost oare o singură voinţă care a dictat două sentinţe de moarte?

In cazul acesta, negreşit, s'ar putea vorbi nu numai de curagiu şi de virtute, dar şi de violenţă şi brutalitate, —extreme la care poate împinge aceiaşi lipsă de dorinţă şi de ideal.

Simultan cu sinuciderile de mai sus s'a anunţat şi acea a milionarului american Birhop care, ca şi Lafargue, s'a ocupat de cele mai pedante amănunte ale vieţei şi ale menagiului pînă cînd, cu zimbetui pe buze, îşi repezi un glonte în creier şi renunţă la viaţa rea şi de prisos".

Avea abia... jumătatea vrîstei lui Lafargue, avea milioane şi o amantă frumoasă... Nu se destăinuise şi nu se jelise nimănui.

Ce altă presupunere se poate face dacă nu aceeaşi: că l'a obsedat lipsa de dorinţă, lipsa unei... lipse mai simţite, mai dureroase, ori măcar a unei preocupări, dacă nu a unui ideal.

S'ar zice, văzînd întîmplările acestea că buna stare contribuie mai mult de cît mizeria la dezgustul de viaţă şi că fericiţi sunt acei săraci — c'a lor este împărăţia pămîntului... **Rodion**

Litere-Ştiinţe-Arte

Novelli—Le Bargy.—In timp ce la Iaşi marele artist Novelli îşi afişa buletinul de... boală, în Capitală urmau reprezentaţiile şi succesele mereu în creştere, spre marea bucurie a iubitorilor de artă.

La Craiova ilustrul artist fu invitat să revină pentru alte două spectacole de adio.

Numai la noi boala diplomatică trebue interpretată în singurul înţeles posibil: slaba vînzare a biletelor.

In comparaţie cu entuziasmul ce domneşte, bună-oară, pentru spectacolele tui Le Bargy,—spectacolele contramandate ale ilustrului artist italian se pare că lăsase rece publicul iaşan.

Nu e oare Novelli un actor de geniu?

Nu e latin de neam, ca şi artistul francez?

Nu are Italia unanime simpatii artistice, chiar acum în vremea nedreptului răsboiu ce poartă în Tripolis?

Nu are Iaşul atîţia naţionalişti care ar fi avut datoria să vegheze a se face primirea meritată ilustrului Novelli?

Fără îndoială.

Şi cu toate aceste autorul atîtor creaţiuni dramatice fără pereche a trebuit să ocolească Iaşul, fără să-şi dee reprezentaţiile anunţaie, de *adio*.

E un simptom al vremei.

*

In procesul dintre Anatole France şi editorul Lemerre tribunalul a dat cîştig de cauză scriitorului, hotărînd că „Istoria Franţei" nu va mai fi publicată de editor, care va recapata cei 3000 lei daţi în 1882 lui Anatole France.

*

Un oare care Klee, dentist în Potsdam fiind informat că o negustoriţă vecină, d-na Griegat, l'a vorbit de rău, aşteptă ocazia să se răzbune.

In adevăr zisa doamnă ceru, dăunăzi, concursul lui contra unei măsele stricate.

Dentistul însă îi scoase... doi ori trei dinţi teferi. Tribunalul a condamnat, zilele aceste pe Klee la închisoare şi la daune.

Lui Rossini, autorul „Bărbierului din Sevila" i se va ridica în curînd o statuă.

Toate bune, dar întrebarea e cum va fi reprezentat celebrul compozitor: în picioare? Pe scaun? Visînd? Scriind?

Pentru ca statua să se apropie cît mai mult de adevărul istoric, un ziarist parizian spune că trebue reprezentat culcat, de oarece Rossini avea un adevărat cult pentru patul său, în care şi petrecea cea mai mare parte din timp.

Operile şi le lucra în pat de dimineaţă pînă în miezul zilei.

*

Profesorul-arheolog Niven din New-York a descoperit în Mexico, în valea ce se întinde de la Texcoco la Thalnepantla urmele unui vechiu oraş, îngropat în întregime prin o erupţie vulcanică, la fel cu Pompeii din Italia.

Săpăturile dau în vileag un material colosal de bogat, urmele unei vieţi orăşeneşti foarte vechi.

*

Prinţul Ioachim Albert de Prusia a terminat de curînd o nouă simfonie: „Insula Morţilor" care a fost trimeasă la Karlsbad, unde în vara viitoare, va fi cîntată de corul capelei.

Tot aci s'a cîntat vara trecută o altă simfonie de a lui Ioachim de Prusia.

*

S'a publicat data viitoarelor aiegeri ale Reichstagului german.

E interesant de ştiut că după o recentă statistică, alegerile parlamentare germane costă în total 12.500.000 lei adică fiece partid cheltueşte pentru fiece deputat 12.500 franci.

Cum însă din 1000 candidaţi se aleg numai 397, urmează că de fapt un deputat costă 31.250 franci.

In ultima perioadă legislativă fiece deputat socialist a costat 100.000 franci pe cînd deputaţii centrului şi conservatori au costat numai între 9000 şi 13 mii fiecare.

*

Economiştii vienezi constată cu mîhnire o scădere a noilor născuţi în capitala habsburgică.

In 1900 s'au născut în Viena 52346 copii: în 1905—49538, iar în 1910—42337. Statistica pe 1911 arată o scădere de 1000 faţă cu cele 10 luni corespunzătoare ale anului precedent.

*

STRUNA ZILEI

POVAŢĂ VECHE

Economiştii austriaci constatînd o scădere a naşterilor în Viena, se întreabă: ce o dofăcut?

Sunt leacuri care vin de hac
Uşor—ori cării bube.
Gîndiţi-vă la vechiul leac
Tu, Austria, nube!...

INFORMATII

Clubul conservator din Huşi în întrunirea sa de zilele trecute a proclamant în unanimitate candidatura d-lui general Gh. Teleman, pentru scaunul de deputat la colegiul I de Cameră, rămas vacant prin numirea d-lui căpitan Anibal Teleman ca prefect al judeţului Fălciu.

Fusese un moment vorba de candidatura d-lui V. Constantinescu, un vechiu şi statornic membru al partidului junimist şi care a rămas cu dorinţa vie şi neîmplinită de a ajunge odată şi odată deputat.

Cum d. V. Constantinescu făcea pe supăratul, s'a dus în vizită însuşi generalul Teleman şi i-a propus candidatura, poftindu-l însă că pentru susţinerea ei trebue să cheltuiască cîte va mii de lei, mai ales acum ca fiind alegere parţială, guvernul fiind deja slab la centru, iar alegătorii dezorientaţi în darea votului, trebue adoptat sistemul Marghiloman în captarea alegătorului şi căpătarea votului. Cum a auzit Conu Vasilică de dat parale s'a lăsat păgubaş şi aşa a eşit întreagă cu unanimitate candidatura generalului.

Din toate versiunile ce circulă asupra acestei candidaturi, cea mai reală şi verosimilă este că *famelionul* se va trudi să lupte solidar pentru izbînda generalului, că aşa să prezinte la centru blocul indistructibil şi mîne cînd corabia generalului va lua apă în luntrea politică de la Huşi, să nu încapă de cît membrii famelionului conservator.

Alegerea va avea loc la 15 Ianuarie în sala Teatrului Naţional.

Alegători înscrişi sunt 167, din care mai mulţi de 70 sunt fluctuanţi, administrativi şi... *şireţi*.

Lucrătorii bărbieri vor convoca zilele aceste o întrunire de protestare, în potriva dispoziţiei luată de ministerul de industrie, ca bărbieriile să fie deschise Duminica, în zilele de repaus, pînă la ora 4 p. m.

Ministerul de industrie, care prin aceste dispoziţiuni ce le ia zilnic, desfiinţează de fapt repauzul duminical, prevede pentru lucrătorii bărbieri repausul prin rotaţiune.

Pentru Marţi 29 Noemb., s'a organizat o mare vînătoare de lupi, epuri, mistreţi şi vulpi în seculara pădure, supranumită *„Purcica"*, de pe domeniul Răseşti, proprietatea d-lui Nicu Cerchez. In acest scop au fost invitaţi mai mulţi recunoscuţi vînători din Bucureşti şi Vaslui.

S'au luat toate măsurile ca musafirii să fie bine găzduiţi, iar vînatul e mai mult ca sigur, de oare-ce toată pădurea *Purcica*, în întindere de peste 100 fălci e îngrădită cu gard înalt, fiind o mare grădină zoologică naturală.

Rechiziţiile militare.—Ministerul de interne a adresat următoarea circulară prefecturilor de judeţe:

„Potrivit dispoziţiunilor art. 39 din legea rechiziţiilor, trebuind a se fixa preţul indemnităţilor cuvenite pentru prestaţiunile ce s'ar rechiziţiona, d ministru de războiu, intervine să luăm dispoziţiuni pentru întrunirea în luna curentă a comisiunei mixte, care va stabili tarifele generale.

Intru cît nu s'a întocmit încă regulamentul nouei legi de rechiziţie, comisiunea în cestiune va fi tot cea prevăzută la art. 12 din vechiul regulament; delegatul militar în comisiune fiind numit de comandantul garnizoanei respective, căruia i s'a dat în acest sens cuvenitul ordin de către departamentul războiului.

Aducînd la cunoştinţa d-v- cele ce preced, am onoare a vă rugă, domnule prefect, să procedaţi la convocarea zisei comisiuni, iar după stabilirea preţurilor să comunicaţi rezultatul ministerului de războiu, raportînd şi acestui minister.

Pentru acest sfîrşit, vi se înaintează pe lîngă aceasta trei exemplare tarife imprimate spre a fi complectate de comisiune cu preţul tuturor articolelor prevăzute în ele, iar după complectare două din aceste tarife se vor trimite ministerului de războiu, cel mai tîrziu pînă la 1 Ianuarie 1912. spre a fi publicate în „Monitorul Oficial".

Eri, Duminică, s'a sfinţit cu mare pompă, biserica din satul Răşeşti, jud. Fălciu, ctitorie Cerchezoaea, şi care a fost restaurată pe deantregul de răposatul T. Cerchez. Slujba tîrnosirei a fost oficiată de protoereul judeţului Ir. Hagiu şi de mai mulţi preoţi din Huşi şi din satele din jur.

Noul proprietar al Răşeştilor, d. Nicu Cerchez, nepotul de soră al lui Th. Cerchez, n'a cruţat nimic pentru ca voinţa testatorului să fie pe deplin realizată

Pentru întreţinerea bisericei şi a preutului s'a lăsat prin testament pămînt şi un fond numerar.

Maestrele reuşite la examenul de capacitate.—La examenul de capacitate, al maestrelor specialitatea „rufăria" au reuşit după ordinea clasificărei, d-şoarele:

Armeanu Elena, cu media 9,75; Rădulescu Cornelia, n. Gheorghiu, 9,12; Lohan Eleonora, n. Mateescu, 9,00; Niculescu Elena, 8,87; Niculescu Ecaterina, 8,50; Droc Ana, n. Moldovanu, 8,31; Stoian Elena, 8,12; Detlueury Elena, 8,06; Dolinescu Eleonora, n. Bădescu, 8,00; Fotiu Ecaterina, 8,00; Stoian Ana, 7,87; Constantinescu Alex. 7,81; Duda Elena 7,81 şi Gheorghiu Aristia 7,75.

Societatea *„Unirea Educatoarelor Române"* anunţă membrelor sale că Joi 1 Decembrie, oara 4 p. m. se va ţinea în localul şcoalei „Oltea Doamna", şedinţa bimensuală, cînd d-na Maria C. Buţureanu va vorbi despre *Femeea română* din punct de vedere al activităţii ei sociale.

Membrele pot aduce şi persoane străine.

Medicul primar al Institutului Grigorian întocmeşte un cazier al tuturor copiilor născuţi şi crescuţi în Institut, de la fondarea lui, 1852, pînă astăzi.

In seara de 14 Decembrie va avea loc la Teatrul Sidoli, o reprezentaţie extraordinară cinematografică, dată în folosul asociaţiunei generale a studenţilor evrei.

Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 3 cazuri noi de anghină difterică.

Serata de la Cercul militar. Simbătă a avut loc la Cercul militar prima serată din iarna aceasta, serată foarte reuşită din toate punctele de vedere.

Un trio de Beethoven deschide partea muzicală. D-ra Alice Sion şi-a dat toată silinţa pentru a executa a doua baladă de Chopin. Nu mai puţin d. I. Capşa, în calitate de violonist amator, a oferit pubicului opere clasice din repertorul „Paganinilor" moderni, „Ca odinioară în vremurile frumoase" de Popper, bucată de o melancolie adîncă a fost executată de d. Teodorescu cu toată virtuositatea. Dl. Teodorescu este un violoncelist de mare talent avînd şi calitatea de a şti să fie sobru.

In serenada lui Roever o tecnică de „maestro" a găsit sancţiunea în aplausele numeroase ale publicului din sală. Nu mai puţin a fost apreciat talentul de acompaniator al d-rei Sion. Partea muzicală se termină, prin un quartet de Schubert, nu mai puţin gustat; nerăbdarea cuprinsese publicul de dansatori.

După concert a urmat bal care a durat până la ziuă.

Am remarcat: D-nele general Lambrino, general Musteaţă, colonel Cernătescu, colonel Luiza Vrabie, Clara Vidraşcu, Vereanu, Hurmuzescu, căpitan Corjescu, Diana Manolescu, Zoe Pascu, Marie Filipescu, Cantacuzino, Cuza, Flor, Potter, Mavrodi, Locot. Agapi, Tăutu, Papadopol, Marinescu, Cristofor, Alexandrescu, căpitan Hermeziu, Buşilă, Maior Checais, Tufli, căpitan Vizanti, Bercea, Caudella.

D-rele Lambrino, Lizette Vrabie, Lilly Vidraşcu, Demetriad, Amelie Rusovici, Mărgăritescu, Stan, Lilly Ionescu, Elena Stamatiu, Elena Cantacuzène, Margot Lefter, Corjescu, Papadopol, Apostolide, Vasiliu, Pompilian, Cristofor, Marinescu.

D-nii: Dr. Hurmuzescu, Dr. Demetriad, N. Corjescu, Stefan Gheorghiu, Dr. Bălăcescu, Vasile Buşilă, Constantin Tăutu, Emil Gheorghiu, I. Manoilescu, D. Filipescu, Dr. Flor, N. Mavrodi, Iancu Stamatiu, Potter, C. Ferderber, Marinescu, M. Jora, Damian, V. Cicei, Caudella, G. Vasiliu.

D-nii General Lambrino, coloneli Cernătescu, Călinescu, Mihăescu, Jipa, colonel Dr. Palauz, Maiori: Broşteanu, Fărcăşanu, Dr. Vereanu, Checais, Dr. Sava Goiu, căpitanii Flor, Dobriceanu, Corjescu, Balmez, şeful muzicei Vlăduţi, Locotenenţii Pascu, Barozzi, Schelleti, Agapi, Manolache, Sublocotenenţii Ferdebrer, Lefter, Ullea, Gazi, Şumlea Rosin, Giurcăneanu.

Eri a fost arestată individa Ana Cucu, fiind surprinsă pe cînd buzunărea pe d-na Florea din Podul-Iloaei.

A fost arestată de brigada de siguranţă, femeia Aglaia Petricel de loc din Holboca, pe cînd voia să schimbe mai multe monede false.

Noul program de astă seară Luni 28 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde una din cele mai originale desfăşurări. *Sînge de ţigancă*, scrierea romanţierului danez Urban Gad, adaptată pentru cinematograf este grandios înscenată şi redată magistral de artişti teatrali din Danemarca în frunte cu d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză, care apare pentru întăia oară pe pînza cinematografului. D-ra Asta Nielsen supranumită Rejana Scandinaviei este ereatoarea direcţiei noue cinnematografice, a filmelor teatrale, ea interpretează cu incomparabilă măestrie cele mai sensibile şi grele roluri dramatice în sublimele piese.

Sînge de ţigancă, este cea mai reuşită piesă teatrală din cîte ne a redat pînă azi cinematograful şi cuprinde 3 părţi de cinematograf. D-ra Asta Nielsen interpretează rolul tinerei ţigance.

Restul programului mai cuprinde alte subiecte diferite şi anume: Corespondenţe telegrafice însufleţite de la Tripolis (răsboiul italo-turc)—Un nou doctor Crippen, scene comice—Răutăcioasa Leontină, scene comice.

Programul acesta se reprezintă astăseară Luni, mîne Marţi şi Mercuri 30 Noemb.

CURA — Cea mai raţionată de UNT DE PEŞTE pentru ADULŢI şi COPII —
e numai acea cu:
UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**
Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.
Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

Un nou maro crach în Brăila. Casele de bancă din Inși au fost vestite astă zi de un mare crach la Brăila: casa de export de cereale Epstein și Rapaport, a încetat plățile, avînd un pasiv de patru milioane: două milioane datorește firma în țară și două în străinătate.

Banca comercială romînă din București și Laenderbank din Viena, sunt cele mai angajate.

Serviciul apelor, a suspendat debitarea apei pe două zile, timp necesar pentru a se repara două tuburi sparte, la conducta de la kilometrul 91.

Din cantitatea de apă, ce se găsește în reservor, se va distribui cantități mici, la anumite ore.

Alegerea unui Mitropolit Primat, întîmpină din ce în ce mai mari greutăți.

Astfel Mitropolitul Moldovei, a revenit asupra acceptiunei înaltei demnități și Vineri a declarat unor personalități ieșene, că nu poate accepta Primația,

Guvernul a început din nou a discuta candidatura episcopului Timuș.

Pe timpul alegerilor generale actualul procuror general de Iași, atunci la Galați, se făcuse vinovat de un abuz de putere, care fusese înfierat de toată lumea: celebrul Toneanu descinsese, noaptea, în casa avocatului Zamfir Filotti, fruntaș liberal gălățean, confiscînd o broșură, al cărei autor era d. Filotti.

Asemenea abuz de putere a fost operat alaltăeri în Iași, cînd din ordinul direct al procurorului general, a fost confiscată o broșură a d-rului Goldenstein, despre care s'a vorbit zilele trecute, ca fiind o pera unui incoherent.

Abuzul de putere al magistratului consistă în faptul, că broșura specială, conține, precum am spus, fapte incoherente, dar nimic din cele prevăzute la capitolul confiscărilor.

Broșura conține atacuri la adresa unui magistrat. Dar ce au ele egal cu atacurile vehemente îndreptate de d. Cuza contra magistraților din Iași?

Primul președinte al Curții de Apel, primul președinte al tribunalului—fusese învinuiți de trageri false la sorți; un consilier al Curții și doi magistrați ai tribunalului de vînduți jidanilor.

Ordonase procurorul general confiscarea acelor numere din Neamul Românesc?

Nu. Fiindcă și atunci s'ar fi făcut vinovat de abuz de putere,

Somăm pe procurorul general să nu întroducă și la Iași abuzuri practicate de el la Galați.

Să dee în judecată pe calomniator, dar să nu se atingă, el, fost avocățel la Galați de libertatea presei.

Distincțiune bine meritată.

Aflăm despre un nou succes destinat să se răsfrîngă asupra lașului cultural, care a fost întotdeauna în fruntea mișcărilor intelectuale.

Rectorul Universității, dr. Bogdan, a fost ales din nou președinte... al cadrilului ce sa făcut Sîmbătă seara la cercul militar. Universitatea din Iași poate fi deci, mîndră, că meritele sale pe tărîmul cultural, au eșit dintre zidurile Universității și au pornit-o la vale spre ripa galbenă.

Ca un torent de munte, ce iea la vale tot ce întîlnește, acest torent de știință a întîlnit în cale primul cerc unde erau adunați mai mulți ieșeni și l'a luat la vale, de oarece ori unde este o societate, torentul rectoral trebue să prezideze.

A condus cadrilul Universitatea din Iași și în aceasta nu au de ce să se supere amabilii noștri ofițeri, cari conduc cu atîta pricepere cadrilurile obișnuite. Sunt ei ofițeri, dar rectorul este „mare ofițer", al nu știu cărui ordin pe care'l compromite, în cît față cu atîta mărime și distincțiune *„cedant arma togae"*.

Aflăm că și meritele științifice ale distinsului autopsier, au fost bine apreciate în loc competent și că se urmează tratative serioase între d-sa și marele stabiliment științific „Anatomie de Paris", de lîngă administrația financiară, pentru a conduce si prezida și acolo pe demonstratorii, cari fac „le boniment" și pe profesorii cari arată misterele corpului omenesc, pentru oamenii mai mari de 16 ani.

Iarăși more judaico.

Intr'un proces d'intre H. Rapaport cu G. Rățoiu, înaintea trib. Neamțu, jurămîntul more judaico a fost deferit lui Rapaport și acceptat de tribunal.

Curtea de casație, casînd sentința a stabilit următoarea jurisprudență:

Art. 740 din codul de procedură civilă, abrogînd anaforaua Ministerului Dreptății din 1844, privitoare la formalitățile de îndeplinit pentru săvîrșirea jurămîntului more judaico, singurul jurămînt judiciar este acela care se prestează în pretoriul tribunalului și in ședință publică, după o formulă stabilită, care se poate modifica însă de judecător după religiunea celui care jură.

E vorba ea băile Slănic să fie date în exploatare, în regie.

Mișcarea meseriașilor. — Un mare număr de meseriași, au lansat azi apelul următor:

„Pe biurourile corpurilor legiuitoare se găsesc depuse legea de organizare a meseriilor, asigurarea bătrînețelor și de pensii pentru meseriași, și cum această lege este bine venită, dar sunt părți în ea care ne lovesc, este foarte bine și de a noastră datorie, cu o oră mai înainte, ca să ne întrunim și să discutăm proectul și a face un memoriu asupra părților care ne lovesc.

Pentru aceasta, toți meseriașii din Iași, sunt rugați a se întruni, în ziua de Mercuri 30 Noembrie, oara 8 seara, în localul corporației Metalurgice, din str. Golia No. 71.

D. Constantin Janett, student, a fost numit intern la ospiciul Socola, în locul d-lui dr. I. Simionescu, numit medic de plasă pe ziua de 1 Decembre.

D. Pericle Zottu, a fost numit extern onorific la spitalul Pașcanu.

Ni se face cunoscut un fapt barbar și am dori să ni se dovedească, că suntem rău informați:

Doi elevi ai liceului național, cl. VI, din Iași, ar fi fost bătuți de directorul acelui liceu, d. Bîrsan, care ar fi aplicat elevilor vergi pe palme și pe corp lăsîndu-i în nesimțire.

Cerem anchetă.

Printre candidații reușiți definitiv la examenul de capacitate, pentru specialitatea dreptului și economiei politice, sunt din Iași d-nii: C. N, Iancu. G. Nica și V. Petrovanu.

Consiliul comunal.—Sămbătă a avut loc o ședință a consiliului comunal, sub presedinția d-lui dr. Cosmovici

După o dispozițiune, consiliul a hotărît, ca să nu mai tolereze depozite de lemne în strada Bulevardul Ferdinand.

Notăm că în această stradă nu există de cît un singur deposit; acel al d lui Stamatiu, ajutor de primar.

Se pare că din această cauză, consiliul, a adaus la votul de mai sus, un postscriptum: *contractele depositelor de lemne, astăzi existente, se vor respecta până la 23 Aprilie 1913.*

Cu alte cuvinte d. Stamatiu a fost salvat, căci până la 23 Aprilie 1913, multe se pot petrece.

Consiliul a mai hotărît, ca în străzile Bulevardul Ferdinand și Arcu, să nu se mai permită construcțiuni de cît în două etaje.

Tot în această ședință consiliul a decis, a nu mai permite așezarea firmelor de a curmezișul și a oprit trecerea camioanelor pe străzile Carol și Lăpușneanu.

Consiliul s'a ocupat apoi de vînzări de locuri.

Eri, s'a efectuat cu o deosebită solemnitate, inaugurarea Băncei Vulturul și a Casei muncei, întemeiate de societatea de întreprinderi Vulturul.

Au rostit cuvîntări ocazionale d-nii A. D. Atanasiu, preotul Miron, P. Anastasiu și luc. Mărgăritescu.

Acesta din urmă a propus înființarea unei societăți mutuale de asigurare, propunere ce s'a adoptat în principiu.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului Casei muncei.

Au fost aleși:

D-nii A. D. Atanasiu, președinte, V. Antoniu, vice-președinte, Luchian, Bulgariu și Hodan, membri.

Ca cenzori au fost aleși d-nii: Simionescu, Comarnițchi și I. Păun.

Budgetul pe anul viitor al Casei sf. Spiridon din Iași va fi întocmit zilele viitoare.

Reducerea de 5 la sută din lefuri, necesitată în budgetul actual, va fi suprimată prin viitorul budget.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a acceptat propunerea d-lui dr. Floru, și a prevăzut pentru noul budget, mărirea personalului sanitar din Iași, prin angajarea încă a unei moașe și doi agenți sanitari.

Atragem atenția celor din administrația comunală, asupra plîngerilor ce primim, că negustorii din piața Halei ar fi supuși la mituiri din partea perceptorului și ajutorului său din acea piață.

Viitorul spune că d. Carp este în tratative cu o societate de asigurare pentru cumpararea unei moșii de mînă moartă, proprietatea unei societăți de asigurare.

Este vorba, adăugăm noi, de moșia Durmeștii, jud. Botoșani, pe care d. Carp a cumparat'o încă acum o lună de la societatea „Dacia" pentru 2,500,000 lei.

Pro Stamatiu.

Din pădurile Spiridoniei se adusese astă vară 80 vagoane lemne pentru spitale. Lemnele au fost parte dăruite, parte vîndute funcționarilor cu 7 lei 40 metrul.

Acum spitalul a ramas fără zare de lemn. Și de și la o gară foarte apropiată de Iași se aflu depozitate patru sute vagoane lemne pentru Spiridonie, se întîrzie, aducerea lor, iar spitalul ca un particular oare care, cumpără lemne de la depozitul Stamatiu cu *9 lei 40 metru.*

Intr'un viitor foarte apropiat, potrivit uzului stabilit, judecătorul de instrucție va avea să cerceteze asemenea cinstită cospodărie.

Prinderea unor vestiți hoți.— Depă prinderea lui Pantelimon, o altă capturare de hoți, mult mai importantă aceasta, dar fără reclamă făcuiă de presă pentru dînsa.

Cetitorii își vor aduce aminte de banda de hoți ce operase astă vară în județul Botoșani, cînd intervenise și armata pentru prinderea lor, cu care prilej un pădurar, luat drept hoț, fusese împușcat de maiorul Ghigorț.

Banda era pusă sub comanda numiților Costache Lupu și Grigore Prună. Banda împreună cu capii ei fură prinși astă vară, dar șeful Costache Lupu reuși să evadeze; apoi iar fu prins și iar evadă—în total de șapte ori.

Reușește să evadeze și celalalt șef al bandei, Gr. Prună, care fu împușcat în picior în timpul evadărei, rămînînd cu glontele neextras.

Ambii hoți se întîlniră și reîncepură hoțiile și jafurile.

Sîmbătă ambii au fost găsiți în casele lor din com. Liteni, jud, Suceava, de către șefii posturilor de jandarmi din Burdujeni și Pleșești.

Hoții s'au predat fără de nici o opunere, găsîndu-se în casele lor topoare cuțite și revolvere.

Constantin Lupu este și dezertor din armată și condemnat pentru aceasta la 6 luni închisoare.

Legați cu fiare la mîni și picioare cei doi hoți au fost aduși astazi la Botoșani și predați parchetului.

Consiliul de război a judecat astă-zi mai multe procese de dezertări.

Astăzi a fost întîlnit pe străzile Iașului un nenorocit orb, care nu putea umbla de cît dus de mînă. Dînsul spunea, în gura mare, că a rămas orb de pe urma unei operații ce 'i-a făcut la ochi doctorul Socor. Inainte de operația de cataractă tot mai zărea ceva, dar acum este absolut orb. Pentru aceea a trebuit să fie internat în Azilul de infirmi de la Galata. Nenorocitul se numește Ion Popovici.

Ne ținem la dispoziția unei anchete ce va cere desigur dr. Socor, dar la care nu se va prezenta, ca de obicei. Ținem la dispoziție și mărturia a opt persoane, care au auzit declarațiile repetate ale nenorocitului. Ne ținem la dispoziție și pentru despăgubirile ce de sigur va cere d. dr. Socor justiției la procesul de calomnie ce ne va intenta.

Școlare.—Ministerul instrucțiunei publice, a acordat institutoarei Emilia Mărgăritescu de la școala de băieți Carol I din Iași, un concediu de 20 zile.

— S'a declarat vacant postul II de învățător la școala din com. Covasna jud. Fălciu.

— Pentru ziua de 30 Noembrie, sunt convocați, membrii cercului didactic din Iași.

La licitația pentru arendarea viei, Vanghele, proprietatea Spiridoniei, arenda cea mai rîdicată 7.400 lei—a oferit o d. Iulius Beer.

Solemnitatea ce se făcea la Spiridonia din Iași în ziua de 12 Decembrie și care fusese desființată anul trecut, va fi reluată în ziua de 12 Decembrie.

Autoritățile și consulul Rusiei, au fost invitați să iee parte. Darea de seamă o va face d. epitrop dr. Risgler.

In vederea întocmirei proiectuiui pentru răscumpărarea bunurilor de mînă moartă, ministrul de interne a cerut Epitropiei sf. Spiridon să i comunice un tablou cu numele și întinderea tuturor moșiilor și pădurilor, proprietatea acelei case.

Desbaterile în importantul proces pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina Colonel Roznovanu, s'au terminat Simbătă. Curtea s. II-a se va pronunța Joi 1 Decembrie.

— Tribunalul infirmînd mandatele numiților Nicolai Donici și A Mihăesei, deținuți pentru tîlhărie, primul procuror a declarat apel la Cameră.

— Pînă astăzi au sosit la grefa Curții 300 contestații electorale. Urmează să sosească cele de la Tribunalele Tutova, Botoșani și Suceava.

Primind în audiență de concediu pe un comisar, care a fost mutat la altă poliție, prefectul i-a spus textual:

— Ai fost mutat fiindcă nu te am tolerat eu. *La Iași nu se mișcă nimic fără voia mea.*

Un prefect, care se laudă astfel față de un subaltern al său, este, fără greș, un om de o inteligență remarcabilă. Dar ca să arătăm de ce trecere se bucură prefectul, la centru, vom releva două cazuri recente: comisarul din Iași, pe care prefectul nu l'a tolerat, a fost mutat, dar înaintat director; comisarul recomandat în loc, de prefect, n'a fost numit, ci numit a fost un domn C. Leon, din Muntenia.

Prefectul „fără de voia căruia nu se mișcă etc.", a primit, zilele acestea, o telegramă, cu conținut foarte drastic, prin care ministrul de interne îi atrage atenția să nu se amestece în atribuțiile poliției de siguranță, ea stînd direct sub controlul ministrului sau sub acel al direcției generale de siguranță.

Dar prefectul are trecere, crede el!

CREMA PUDRA SAPUN FLORA POMADA Capilogen (Apă de păr)

Consililiul de disciplină al baroului din Iași, se va întruni mîine, Marți, ora 2.

Ultima oră

București 28 Noembrie

Banchetul scriitorilor

București. — Aseară a avut loc banchetul societății scriitorilor romîni.

S'a petrecut de minune.

A fost însă și un viu incident, între d. Radu Rosetti și un alt membru al societății.

D. Rosetti regretînd lipsa bătrînilor scriitori, a primit răspunsul: *„să nu vorbim de fosile"*.

Răspunsul a provocat o vie nedumerire.

D. Arion însă a luat imediat cuvîntul! aducînd elogii bătrînilor scriitori.

ÎN PREAJMA ȘEDINȚEI DE AZI

București.—Se așteaptă, ca evenimente importante, să se petreacă la ședința de azi a Senatului. In cercurile guvernamentale domnește o vie enervare. Guvernamentalii au răspîndit azi svonul, că pregătesc o surpriză opoziției. In privința aceasta se păstrează o mare discrețiune.

Pe de aită parte se afirmă, că opoziția pregătește o nouă lovitură guvernului.

ACCIDENT DE TRAMVAI

București.—D. Nae Dimitrescu, cameristul reginei, a fost azi victima unui accident de tramvai pe Bulevardul Elisabeta.

Domnul Dimitrescu s'a ales cu grave leziuni.

REVOLUȚIA DIN CONSTANTINOPOL

Bucuresti.—Știri particulare anunță că la Constantinopol a isbucnit o revoluție militară, în contra guvernului, care se arata slab.

Știrea nu este confirmată încă.

AUDIENȚĂ

București.—D. dr. Niemirover, rabibinul comunității israelite spaniole, a fost primit în audiență de Rege, care s'a interesat de comunitatea spaniolă

D. dr. Niemirover a mai întreținut pe Suveran despre mișcarea evreilor pămînteni, în chestia legilor depuse de d. Nenițescu.

SENATUL

Bucureșii.—Lume foarte multă.

Tribuna Dumelor, cuprinde eloganța Capitalei.

In tribuna diplomatică, de aseminea un mare număr de reprezentante ale sexului frumos.

Asistă și d. Blondel, ministrul Franției.

Prezidează d. general Argentoianu.

Se dă cetire răspunsului, dat de Rege, comisiunei Senatului.

Senatorii ascultă stînd în picioare. Un membru al majorității, spune *„că opoziția ar trebui să părăsească Senatul, de oare-ce răspunsul Regelui se adresează numai majorității.*

*

Se întră în ordinea zilei.

Președintele acordă cuvîntul d lui Disescu. care însă nu venise încă.

Se produce o rumoare în sînul majorității,—dar în acest timp, d. Disescu își face întrarea în sală, întîmpinat cu afabilitate de către d. P. P. Carp.

Pe banca ministerială, se găsesc d nii Carp, Marghiloman, Arion și Delavrancea.

Discursul d-lui Disescu

— în chestia societății Tramvaielor —

D. *Disescu* în atențiunea generală, zice, că acțiunea publică și cea judiciară sunt separate. Atmosfera parlamentară nu trebue să influențeze asupra Tribunalelor.

Toate legile au fost puse în mișcare, și în această cheste a tramvaiului, s'a mers pînă acolo, încît s'a insinuat că anumite personalități au înființat societățile Govora și a Tramvaiului, pentru a trage din ele foloase proprii.

Incă la începutul chestiunei, eu am dat publicității o scrisoare, prin care am arătat, că societatea Tramvaiurilor are o existență legală.

Acum este chestiunea, de a se stabili, dacă d. Carp a avut dreptul să comită un atentat la viața publică a unui întreg partid politic, acuzîndu-l a fi întrebuințat bauul public, în folos propriu.

*

Continuînd, d. Disescu se ocupă de moțiunea Consiliul Comunal, prin care se arată că vechiul Consiliu Comunal nu s'a interesat de interesul Comunei și a profitat de ocaziune, să înjghebe o societate, pe urma căreia comuna să păgubească.

Dar în loc să se hotărească darea în judecată a vechiului consiliu, s'a recurs la sistemul pamfletului politic.

In urmă ministrul de interne și-a apropiat moțiunea și a cerut anularea statutelor, cerere care a fost adusă de consiliul de miniștri.

Eu înțelegeam, ca anularea să fie cerută de consiliu comunal, care își are autonomia sa, dar nu de Ministrul de interne.

Ședința continuă.

Aglomerația la Senat a devenit din ce în ce mai mare.

Afară o mulțime imensă, cearcă să pătrundă, dar este impedecată de forțe militare.

*

D. *Disescu*, continuînd, zice că d. Carp a amenințat cu fierul roș; vom vedea însă cine va fi înfierat, opoziția liberală sau guvernul.

D. Disescu zice, că executarea contractului în regulă între comună și societatea tramvaielor a fost oprită cu forța.

Toată acțiunea guvernului nu constitue un act de guvernămînt.

CAMERA

E vorba ca azi d. Doiciu, chestor, să ceară scuze ziariștilor, pentru neajunsurile ce au avut a îndura.

In acest caz, ziariștii parlamentori își vor relua ocupațiunile.

După deschiderea ședinței d. Bacalbașa, luînd cuvîntul, a arătat că ziariștii au avut toată dreptatea,

D. *Doiciu* s'a dus în tribuna presei, și a promis ziariștilor, că li se va face deplină dreptate.

Cu aceasta incidentul s'a aplanat.

Din invențiile presei străine

Viena.—Prin presa vieneză continuă a se strecura, fel de fel de știri extravagante, cu privire la România.

Astfel ziarul *Deutsches Volksblatt*, publică sub forma unei telegrame din Iași, următoarele:

„D-na Elena Brătianu, o rudă de aproape a d lui Ionel Brătianu, a dat naștere la 7 copii gemeni, dintre cari 4 au murit, iar 3 se găsesc perfect sănătoși".

DEMISIA D-LUI MARGHILOMAN

Viena.—Mai multe ziare anunța demisia d lui Marghiloman, ministrul de interne al Romîniei, din cauza unei neînțelegeri între d sa și d nii Carp și Filipescu, pe chestia numirei d lui general Averescu.

„OPINIA" ȘI GENERALUL AVERESCU

București.—Amănuntele date de „Opinia", cu privire la conflictul provocat prin numirea d-lui general Averescu, fac ocolul presei.

PROCESUL TRAMVAIELOR

București.—Inaintea Tribunalului Comercial, va continua azi procesul între comună și vechea societate e tramvaielor.

Se afirmă, că la ședința de azi, d. Fleva, va cere chemarea în garanție a d-lui Vintilă Brătianu.

D. **C. Nacu,** *din partea societății, cere ca Primăria să fie obligată a face cuvenitele vărsăminte, plus o dobîndă de 8 la sută.*

D. **N. Fleva,** *zice, că pentru întăia oară a întîlnit un atare proces, în care comuna a fost spoliată cu deste 3 milioane, spoliară acoperită de o ipocrizie naționalistă, ca și cum ar fi o deosebire între spoliatorul romîn sau strein.*

S'a deschis splendida și noua berărie a fabricei

ZIMBRU

în piața Cuza-Vodă No. 3

Consumația și serviciul va fi excelent.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iași

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

HOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

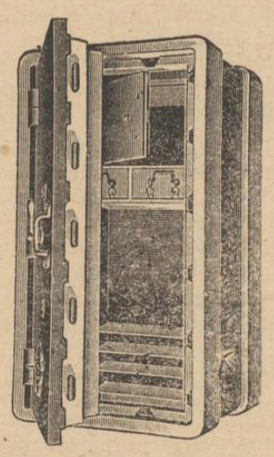

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI: eventl.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfi Archangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

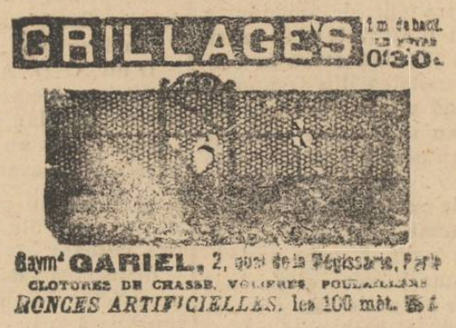

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1459—Mercuri 30 Noembrie 1911

Organizarea meseriilor

O broșură apărută de sub teascurile *Minervei* și distribuită prin agenții polițienești, meseriașilor din toată țara, laudă pînă la osanale noul proect de lege asupra meseriilor, întocmit de actualul Ministru al Industriei și Comerțului.

Prea marele laude aduse proiectului, ne amintesc vorba veche romînească: *la lauda mare, nu te duce cu sacul* Și în adevăr, a început chiar a se vorbi de modificarea legei, prin introducerea de amendamente în secțiile Camerei sau în comitetul delegaților, căci autorii legii avuseră naivitatea să prescrie taxe de 50, 30, 20 și 5 lei pentru obținerea brevetelor, carnetelor și chiar certificatelor de ucenici. Pe cînd legea actuală prevede taxa brevetelor și carnetelor de 30 bani, proiectul de reformă democratică a d-lui Nenițescu urcă taxa de la 30 bani, la 50 lei. Singură urcarea acestei taxe, invederează solicitudinea d-lui Nenițescu pentru meseriași

Broșura, sac de laude, ne spune că proiectul de lege, minunea minunelor, se mai ocupă pe lîngă organizarea meseriilor și de asigurări contra boalei, asigurări contra accidentelor și asigurări contra invalidității din boale și bătrînețe. Aceste asigurări consistă din:

1) Căutare și îngrijire cu medic și medicamente;
2) Ajutoare băneşti;
3) Ajutoare pentru lehuzie, timp de 3 săptămînni după facere;
4) Cheltueli de înmormîntare.

Ajutoarele ce se vor acorda vor varia după cotisații, anume:

După 200 săptămîni de cotizare, 150 lei.
După 10 ani de cotizare, anual 182 lei
„ 15 „ „ „ „ 208 „
„ 20 „ „ „ „ 234 „
„ 25 „ „ „ „ 260 „
„ 30 „ „ „ „ 286 „

Înmormîntările vor fi ajutate cu colosala sumă de 100 lei, ori-care ar fi poziția socială ca cinste, hărnicie, și corectitudine a meseriașului.

După cum se vede, autorii legii, dovedesc că se pricep perfect de bine în drămăluirea pensiei ce se va da meseriașilor, căci cifrele de 182, 234, 260 și 286 lei, sunt rezultatele calculelor celor mai parcemonioase a sumelor cotizate și procentele realizate în cursul anilor. Meseriașii, după spusa ziarelor, seărată încîntați de bine-facerile legii. Nouă ne este teamă că meseriașii vor avea deziluzia eftenirea traiului.

E de mirat, că meseriașul ajuns sarac la etatea de 65 ani, să fie mulțumit cu ajutorul fie chiar de 384 lei anual, acordat de proiectul de lege.

Lucrul găsește explicarea în faptul că, proiectul n'ar fi așa de miraculos, dacă n'ar fi recomendat de poliție și dacă ar fi mai bine studiat.

Proiectul de lege în chestie, pare a fi destinat, numai să rădice laude ministrului, dar nu să servească o clasă socială atît de numeroasă și atît de oropsită.

In timpul în care trăim, cu pletora de inteligențe și energii, tinere și viguroase, de care dispune țara romînească, ni se pare nouă, că datoria unui ministru ar fi a se ocupa de îndrumarea energiilor către meserii, de desvoltarea și progresul meseriilor, ca meseriașul la etatea de 65 ani, sau la moartea lui, să nu aibă nevoie de suta de lei destinată îngropărei pentru cerșitori, nici de ajutorul de 150 sau 384 lei anual, acordat infirmilor persecutați de soartă, urmăriți de împrejurări nenorocite.

Ori proiectul se ocupă numai de cazurile de nenorociri excepționale. Ori proiectul se ocupă de roadele ce va da pentru meseriașii noua organizare a meseriilor.

Noi, nu înțelegem a se aduce laude unei legi, care nu crează o eră nouă, pentru aducerea la viață și la o stare mai bună a meseriilor și meseriașilor.

Noi, nu înțelegem o lege, care amestecă în același hîrdău pe meseriașii cu lucrătorii de prin fabrici.

Alta ie starea uvrierului și alta ie starea socială a meseriașului.

Meseriașul patron de atelier sau meseriașul fără atelier, dar care își exercită meseria pe sama sa, în ori ce caz, nu poate fi asimilat uvrierului din fabrici cu salar fix, pentru ca legea să-i pună sub aceleași dispoziții și tutele cu pretenții de binefăcătoare, ca fruct al unei mari reforme sociale, cerută de timpul în care trăim.

O reformă socială, pentru a fi meritorie, trebuie să se ocupe în primul loc a crea din meserie o resursă care să asigure traiul și bătrînețile, drept rezultat al muncei, cînd omul viguros la trup și minte poate munci și cîștiga potrivit cu starea sa socială.

Pentru unii e necesară protecția muncei, după norma protecției industriilor și a capitalurilor angajate în industrii, iar pentru alții, e necesară quota parte la distribuirea dividendelor și fondului de rezervă.

Cît de mult ar progresa meseriile, sub imperiul unei legiuiri, care ar acorda marele lucrări, meseriașilor pe baza devizelor și sub conducerea inginerilor. Cînd de bine s'ar asigura lucrătorii, cînd o dată cu distribuirea dividendelor. s'ar alimenta și fondul pentru asigurarea lucrătorilor.

In reforma legei meseriilor trebue ținut samă de un complex de fapte și nevoi, căci nu e vorba numai a se crea nuoi funcțiuni pentru organe create de o lege cu caracter social.

Veritas

Interviewul d-lui Marghiloman

In ziua manifestației de la Senat, sub impresia amărăciunei, d. Marghiloman acordase un interview ziarului Universul *în chestia generalului Averescu.*

In acel interview ministrul de interne declarase: **că nu și-a schimbat nici una din părerile d-sale față de d. Averescu, că a fost în totdeauna la dispoziția generalului și că, în primul moment, a avut motive de ordin militar, pentru ca d. general Averescu să nu fie numit șef al marelui stat major.**

Intreg interviewul a fost declarat apocrif de ziarele guvernamentale. Desmințirea a produs mare nedumerire întrucît, chiar dacă interviewul n'ar fi apărut într'o gazetă independentă, încă nu s'ar fi putut găsi un ziarist, care să fi abuzat pînă la imposibil de increderea ce-i o arată ziarul la care scrie.

Direcția Universului *a cerut lămuriri redactorului, care a interviewat pe ministru și redactorul, într'o lungă și loială explicație, arată că nici n'ar fi putut falsifica declarațiile ministrului, că tot ce a scris este perfect adevărat.*

Nu putem pune la îndoială declarația ziaristului, după cum credem, că desmințirea a fost impusă ministrului.

Nu este cinstit din partea unui fruntaș al vieței politice să se preteze la asemenea situație și este rușinos pentru un ministru să se expună la desmințiri rușinoase, documentate, cum sunt acelea ce i le dă redactorul „Universului“.

Rămîne partea politică. Ministrul de războiu, convins că colegul său de la interne făcuse acte de nedreptate contra guvernului, a dat satisfacție nedreptățitului, fără a se consulta, în prealabil, cu detractorul.

Dacă l'ar fi consultat, numirea nu s'ar fi făcut, sau scandalul ar fi isbucnit între cei doi miniștri. D. Marghiloman a înghițit cu greu lovitura d lui Filipescu și a declarat aceasta în interviewul acordat.

Desmințirea ce a dat'o—este un act de îndrăsneață ipocrizie, Adevărul însă rămîne în picioare: d. Marghiloman. este viu afectat de numirea generalului. Și d. Filipescu n'a urmărit de cît atît.

PARLAMENTUL

Nu e nimic de zis în privința dragostei cu care d. P. Carp ține la parlamentul său. Este aceiași dragoste cu care un părinte nenorocit, care a procreat un copil surdo-mut sau întîrziat la minte, îl înconjoară cu toată solicitudinea și poate cu o dragoste mai mare de cît pe un copil teafăr și voinic.

Un aseminea părinte ascunde poate sărmana sa progenitură de ochii lumei, dar îndată ce lumea îi cunoaște nenorocirea, sentimentul său patern se dublează de ambiția de a nu se zice că în descendența lui se află aseminea rejetoni scoborîți și pornește să'l apere cu mai multă îndîrjire.

Același sentiment l-a avut d. Carp față de Parlamentul său. In momentul cînd țara a cunoscut promiscuitatea din care i s'a născut Parlamentul, a început să'l apere cu dragostea feroce a fiarei încolțită de vînători, iar în momentul cînd, pentru întregirea partidului i s'a cerut disolvarea parlamentului, a declarat că acest parlament este onoarea partidului și că d-sa ține la această onoare.

Țara, însă, vede cum onorează pe părintele său acest fiu întîrziat.

O luptă violentă se dă, în care partid, onoare, șef, sunt de o potrivă de amenințați; parlamentul, însă, nu poate să'și dea seama de greutatea situației, nu e în stare să ajute cu nimic pe părintele amenințat, și în tocmai surdomuților, cari la vederea primejdiei sunt mai strînși de frică, stau cu toții prin colțuri, așteptînd ca șeful lor să se descurce din goana, cu care 'l alungă vînătorii ce 'l urmăresc.

Cînd șeful guvernului a făcut atîta caz de onoarea partidului, este bine să se arăte că această onoare, adică Parlamentul pe care l'a apărat, se compune din nevolnici, cari nu 's în stare să aducă un sprijin cît de mic guvernului.

Sg.

Impăciuitorul Primăriei

D. Grecianu are o misiune specială, la Primăria din Iași. D-sa nu se ocupă de administrația comunală, de care este strein, și pe care o lasă la discreția d-lor Cosmovici și Stamatiu.

Cînd îl încolțește o chestiune, găsește un răspuns, în urma consfătuirei cu prea distinșii avocați ai Primăriei, care satisface pe deplin pe d-nii Ștefăniu și Enea, prea distinși consilieri comunali.

Astfel e străin în alcătuirea budgetului în curs, sub cuvînt că n'a avut timpul material să se ocupe de dînsul. Nu cunoaște nici un început de activitate cu privire la asanarea orașului, cu toată telegrama pressantă a d-lui Marghiloman, sub bine cuvîntatul motiv că serviciul tehnic trebuie reorganizat. Cît pentru reorganizare, s'a întrodus o o sumă în budget, dar nu s'a putut găsi titularul. Și d. Grecianu se scuză și în această privință, căci nu e de vină, dacă n'a găsit pe înginerul visat.

Toată vara nu s'a gîndit la repararea teatrului. La urmă a dat în executarea d-lui colonel Isvoreanu, fără licitație Ce era să facă d. Grecianu, dacă timpul era înaintat.

Același lucru s'a întîmplat cu amenajarea palatului comunal. Nu mai era vreme de a se aduce la îndeplinire cerințele legei contabilității generale a statului.

E drept însă, că d. Grecianu își îndeplinește cu sfințenie misiunea sa specială: aceia de împăciuitor al neînțelegerilor din sînul administrației comunale.

Mai dăunăzi a venit din București, pentru a aplana conflictul dintre d nii Cosmovici și Stamatiu, tot d-lui Grecianu aparține ideia genială, de a izola pe d. Stamatiu, spre a nu se mai întîlni cu iubitul seu coleg. Acum d. Grecianu a sosit repede din București, pentru a încerca o împacare dintre d-nii Borcea și Konia.

Pentru aceasta, alegătorii l'au trimes la Primărie.

Libertatea tiparului

Un caz cu totul extra-ordinar, pe care ținem să-l relevăm.

In Iași a apărut zilele trecute o broșură, ce are de autor pe d-rul Goldenstein. O serie de articole cu conținut incoherent, publicate unele într'un ziar septămînal local, altele inedite.

Unul din acele articole, de și scris și el incoherent, are noima lui. Inculpat astă vară că ar fi provocat avortul unei femei, doctorul Goldenstein ținu să se desvinovățească în public și să arate, între altele, că judecătorul de instrucție, care instruise afacerea, l'ar fi maltratat.

Intrebuințînd expresii nepermise la adresa acelui magistrat, cînd ar fi putut să-i publice purtarea fără comentarii, sau cu comentarii la înălțimea bunei cuviinți, datorită unui magistrat—d-rul Goldenstein a fost luat în primire de procurorul general.

Acest procuror general n'are de cît un ideal: să fie brutal. Să închidă, să aresteze provizor, să confisce. Nu este în stare să facă operă de magistrat demn; n'a fost în stare, de cînd ie în Iași, să susție o acuzare, să dee o circulară de seamă, să se releve.

In afacerea specială a recurs imediat la o extremă brutală: să se confisce broșura. Cu paradă extra ordinar de solemnă, a trimis pe primul procuror, pe un judecător de instrucție și pe un agent de siguranță să confisce broșura.

Erau momente solemne, neuitate, în Iași nemai văzute, asemenea palatului de cristal din piața Halii, cînd șeful parchetului, judele instructor și umilul agent, intrară din librărie în librărie, își declinară titlurile și, în numele Regelui, în numele Legei, declarară confiscate gravele broșuri.

Cum se numește textul de lege pe baza căruia doi magistrați și agentul polițienesc, fură trimiși în interesanta expediție de confiscare? Asemenea text nu există. Prin legea presei, cenzura a fost desființată, libertatea tiparului garantată. Fac excepții publicațiile cu conținut contra siguranții statului, contra persoanei Regelui, contra bunelor moravuri.

Nemic din toate acestea în broșura incoherentă. Numai samavolnicia, bunul plac și abuzul de putere, stau la baza măsurii procurorului general.

O pleiadă de oameni politici distinși, din generația trecută, au deschis porțile civilizației, garantînd libertatea de a scri, de a vorbi și de a-și expune liber cugetările.

Nu este oare o adevărată pîngărire ce se aduce memoriei autorilor libertăților acelora, cînd se permite unui fost avocățel de la Galați, devenit înalt magistrat în vremurile corupției la Iași, ca să atace brutal acele libertăți?

OAMENI ȘI LUCRURI

VENUS VICTRIX...

Telegrame cam confuze, venite din Paris, vorbesc despre un „complot“ ce s'ar fi pus la cale, mai de mult încă, în potriva savantei doamne Curie. Această „intruse“, această străină, a izbutit să iee o catedră universitară, să devină directoare de laboratoriu, să țină prelegeri la Colegiul de Franța. Nu sunt oare aci destule motive de a deștepta invidia... bărbaților în general și patrioților în special?

Iar dacă știința franceză a triumfat în persoana ei, cînd îi s'a acordat marele premiu Nobel, nu e oare tot o înfrîngere a latinității, cînd poloneza furișată în citadela Franței e chemată a reprezenta geniul științific al Republicei?

Dar lucrul nu e serios, credem noi, cînd se discută în felul acesta mistic.

O fi complot, nu zicem; va fi avînd d-na Curie dușmani—fără îndoială. Dar scrisorile publicate în ziare și datorite d nei Curie—erau așa de eloquente, așa de banale și de omenești în tonul lor de înflăcărată pasiune amoroasă, în cît azi nu mai poate fi îndoială că între dînsa și asistentul ei, profesorul Langevin au existat legături cari erau departe de a fi platonice ori... științifice.

Vrista profesorului Langevin a părut mai puțin surprinzătoare și mai puțin supusă unor preocupări amoroase de cît vrista d-nei Curie—de 44 de ani. La o femee atît de devotată științei, la o savantă pe care eram obișnuiți a o privi, în acele populare ilustrațiuni, totdeauna îmbrăcată în sombrul ei costum simplu, fără vre o altă sculă de cît inelul de căsătorie rămas pe urma celebrului profesor Curie mort în atît de triste imprejurări—s'ar fi putut crede că e stînsă ori-ce urmă de instincte și impulsuri sensuale.

Și dacă n'ar fi tipărite, negru pe alb, nimeni n'ar spune că în seriozitatea unui laborator, o profesoară erudită, o laureată a premiului Nobel— ar fi putut așterne atîtea obișnuite pagini de proză, abundînd în accente comune, așa cum așterne ori-ce tînără începătoare în ale dragostei, totdeauna ingenioasă și totdeauna banală,— îmbinînd sublimul și ridicolul în măsură egală.

Aceleași chemări, aceleași îndemnuri, aceleași combinațiuni de oare și locuri de întîlnire, aceleași asigurări de credință, aceleași emoțiuni și nerăbdări și elanuri și înfiorări...

Și dacă, încă odată, privim imaginea savantei, lipsită de grație și de eleganță, ne întrebăm fără voie dacă în această tîrzie idilă n'a lucrat mai mult elementul curiozității și al vanității; daoă nu cum-va profesorul-asistent n'a fost ademenit mai mult de orgoliul de a fi putut birui pe cea mai triumfătoare femee ce a fost pînă astăzi pe cîmpul științei?

De aceea vom scruta încă elementul dramatic în psihologia acestei idile.

Rodion

O zi obișnuită

din viața unui scriitor romîn

(Manuscris găsit)

Anul 1911. | *Ora 7 dim.*—Mă trezesc cu greu din somn. Mă dor oasele parc'ar fi sdrobite. Umezeală și camera egrasioasă, nevăzută de soare. Parc'ar fi nor! Ridic perdeaua: soare și lumină! Ce mai camera! Noaptea m'am trezit de multe ori muncit de gînduri. Ce obosit sînt! D-zeu știe cîtași da să nu mă mai scol!

7·80 dim,—Nevasta prăpădită de oboseală și nesomn, (toată noaptea n'a închis ochii cu îngrijirea drăguțului nostru... moștenitor, bolnav de angină difterică), pregătește un ceaiu ca să ne mai desmorțim. Citesc pe figura ei distinsă, umbrele resemnării sfinte și ale sacrificiului. Mai sunt cinci bucăți de zahăr de... Chitila, dar nu e lămîie; de rom nicî vorbă: eu sînt... antialcoolic! Ea pare tristă. Ii demonstrez că, n'am nevoe de lămîie, care, în unele cazuri, e *pernicioasă,* după cutare doctor, stomacurilor delicate ale... scriitorilor...

Ora 8 dim.—La slujbă. Așa sînt eu, punctual, ceia ce nu împiedică pe colegi să mă întîrzie, iar pe șef să mă privească bănuitor și dușmănește, fiindcă sînt... d'ăia cari scriu.

Ce-'om mînca la prînz, nici nu m'am gîndit. Leafa: 100 de lei, — se mîncase de mult. O să rostesc ceva la eșirea din slujbă... Aștept, de altfel, un mandat din vînzarea celui mai proaspăt volum și...

Ora 8.30 dim,—Un subiect apelpisit de poezie îmi încălzește gîndul și inima. L'am tot amînat de mult, negăsindu-i vreme... Incep să se înșirue cîteva versuri, dar slujba nu vrea. Scriu mereu d'ale ei, după comandă, iar subiectul dispare, lăsîndu-mi în suflet urme dureroase.

Ora 9 dim.—Ce-o fi făcînd copilașul? Doctorul mi-a spus că, dacă nu'l chemam chiar pe el, era să fie și mai... grav. Dac'o fi așa, dac'o fi pe dincolo? Oi, Doamne! și la farmacie s'a urcat contul. Am noroc cu farmacistul, care mi-a mărturisit admirația sa, cînd îi plătii luna trecută contul. Altfel ce m'ași face? De tusea mea cea veche nici nu mai vorbesc, Pînă m'o lus, m'am obișnuit cu dumneaei.

Ora 10 dim.—S'a înnorat grozav. Vine toamna'n galop. Și cîte, nu trebuesc unui gospodar, chiar cînd e poet? Bulion, murături pentru acrirea traiului, zarzavat, lemne, haine... etc. Și de Sf. Dumitru trebue să-mi caut casă și nu sunt case! Și mai ales, nu sunt parale! Noroc c'am cîștigat premiul de 100 de lei pentru cea mai bună poemă cu subiect național, oferit de „Literatura și arta romînă“. Cu el o să mă'ncropesc, și gîndind, mă învelesc foarte. Văd ghete, doctor plătit, farmacie, îndestulare în casă. Ce credeți: c'un franc doi, răsare primăvara în casa unui om sărac! Dar premiul întîrzie și mă pune la bănuială. Am ssris revistei cu pricina. Bun e D-zeu!

10.30 dim.—Fac slujbă și gîndesc copilării Ce-ar fi, bunăoară, deași cîștiga la lotăria din Craiova, (cînd s'o trage!?), ori la acea a Ligei Culturale?...

A început să ploae des și repede. S'a întunecat văzduhul de nu ne mai vedem în biuroul pe care nu l'a mai văzut soarele, de cînd era numai cărămidă fără coperiș.

11 dim.—O să expediez imediat librarilor o circulară ca să'mi trimită socoteala cărților. Bani pierduți de mai nainte! Cu prilejul altei cărți, jumătate din ei nu mi-au răspuns nimic. Totuși, poate o pica ceva, pînă vine... premiul.

La tipografi m'am îndatorat pentru un an de zile. Dar unde pui, gloria, gloria!

11,30 dim.—Plouă mereu și mă strînge'ntre spete. Haina subțire.. și s'a lăsat un frig! Rîndunelele au plecat de mult. Ce fericite viețuitoare, că pot pleca unde e mai bine! Și eu sunt tot un fel de rîndunoiu căci îmi port de colo pînă colo sălașul, — dar n'am a-

ripi, iar salaşul nu e mare dar e greu pentru un rătăcitor fără aripi. Apoi rîndunica îşi găseşte limanul, pe cînd eu înemeresc din lac în puţ!

Poetul romîn ar trebui să rămîie flăcău unguresc sau să fie... hrănit în Pritaneu, un fel de slujbă fără... ocupaţie, după cum sunt hrăniţi, în fericita Romînie destui prozaici indivizi. Cu mizeria se zbate mai uşor unul singur. Contrar tuturor cuceritorilor, ea înfrînge tocmai pe cei mulţi şi e înfrîntă de unul singur.

Mă gîndesc să fac o odă mizeriei. O imprecaţie sguduitoare, să mişte lumea. Ei, aşi! 'mi zice scepticul din mine. Azi, nu mai mişti pe nimeni cu poezia. Gîndul zice, dar versul a început să se închege, cînd:

— Vă cheamă d. şef! îmi strigă cineva. Şeful îmi arată, morocănos, c'am fost amendat cu lei 7.45, pentru nu ştiu ce greşită apreciere a d-sale.

Ii adaog şi pe ăştia la budget şi nici nu întreb, nici nu cercetez; cîştig destul din literatură! De altfel în această materie nimic nu mă revoltă.

11.15 dim.—Ce-o fi făcînd copilul, biata nevastă? Bietul copil cum se sufoca şi gîfîia azi noapte, credeam că îmi rupe inima. De nevastă nu mai vorbesc, că d'aia e nevastă de poet. Cînd 'oiu muri, las cu.. limbă de moarte, să-i ridice ei... statuia ee mi se cuvine din partea posterităţei *care totdeauna admiră şi pe bun şi pe rău, cu o singură condiţie: să fie mort de... mizerie!* Şi ăsta e un talent!

Plouă, plouă mereu şi-i o linişte melancolică pe afară, de parc'ar fi murit lumea.

Ora 12, prînz.—Colegii veseli, povestindu-şi picante năzbîtii şi succese amoroase pe la mahala, părăsesc biuroul, îndreptîndu-se lacomi spre... „aperitiv". In treacăt unii îşi cumpără fascicola din „Rinaldo Rinaldini" cea proaspăt sosită.

Imi amintesc de masă. La cîrciumarul din colţ, nu mai îndrăznesc să apelez; îi datoresc 10 lei de o lună de zile. Ce ar fi dacă l'aşi ataca c'un volum? Instinctiv o iau spre librărie; ieri auzeam că, s'ar fi vîndut un exemplar din cărţile mele. In minte-mi continuă imperioasă, strofa doua din „Oda mizeriei"... şi plouă, plouă liniştit, trist şi fără nădejde de încetare.

'Mi-e capul greu şi nu 'mi-e foame. Pe stradă forfotesc mutre vesele de aperitivişti revărsaţi de prin biurouri.

Oara 12.30. S'a vîndut un exemplar: 1 leu 85 bani". Librarul a cîştigat 65 bani—mai mult ca mine. Ce întortochiată oratorie pînă să-i apuc la mînă, să n'am aerul că 'mi pun nădejdea 'n ei. Nu mai intru în amănunte cari nu folosesc posterităţei.

12.45 Sosii acasă. Un leu s'a dus pe d'ale gurei. Nevasta pregătise o ciorbă de fasole aromată cu cimbru. Ne uităm unul la altul şi ne facem că nu ne pricepem... Copilul îmi zîmbeşte cu guriţa-i arsă de boală şi cu ochi umezi.

— Ce face puiul?

— Sînt mai bine!

Ineep o disertaţie asupra regimului vegetarian. Fasolea hrana intelectualilor şi un puternic mijloc de ieftenire a traiului. D-rii Parhon, Frangulea, nişte binefăcători ai omenirii... şi încet, încet s'a dus farfuria.

Nevasta îmi aminteşte că, după ce s'o face copilul bine, i-ar trebui nişte ghete, „cu cele vechi a răcit, băiatul!".

Oara 2 p, m. Mă culc să dorm. La noapte sunt de slujbă. Toată „după ameaza" antemergătoare acestei slujbe nocturne o pierd fără poftă. Mă obsedează gîndul la oarele acelea sinistre, lungi şi obositoare, pînă la ziuă.

Şi plouă mereu. Sufletu-mi pare o grădină fără îngrădire şi pustiită de viscol în care plouă toate picurile reci de afară. Dac'aşi dormi! Inchid ochii.

O, somnul dulce, amicul meu şi al nefericirii!

. . . . . .

Visez. Un subiect minunat de dramă îmi încălzeşte mintea. Bine alcătuit din toate privinţele greului meşteşug. Trăesc scenă cu scenă, act cu act şi sunt aşa de fericit! Puternice emoţii de succes mă fac să tresar.

Sînt aşa de sigur că în sfîrşit am comis şi eu o piesă de teatru, o dramă aleasă, mai mult o feerie dramatică amestecatu cu satiră şi filosofie; mă rog: lucru grozav! Lupta geniilor bune cu cele rele.

Actul 1, în cer, — al 2 lea în infern, al 3-lea şi al 4-lea pe pămînt unde se încheie drama; lupta între principii personificate, şi oameni reali. Ceva rar! Tresar şi mă trezesc, hotărît s'o recapitulez şi sunt aşa de sigur c'o ţin minte. In acest moment m'am uitat cu totul şi pe mine şi pe ai mei. Dar mîna realităţei a sfîşiat toată urzeala minunatei piese. Nu'mi mai amintesc nimic. Ce ţi e cu memoria!? Frînturi din subiect fug din minte în inconştient, ca palele de nori sfîşiaţi de un vînt răzvrătit.

Florian I. Becescu.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Situaţia politică a Romînilor

Convocarea Dietei.—Atitudinea partidelor romîneşti.—Agravarea situaţiei.—Uneltiri.—Desilusia poporului.—In aşteptarea luptei.

Cernăuţi 28 Noembrie.—După cît transpiră din cercurile politice competente, în cursul lunei Ianuarie Dieta Bucovinei va fi convocată pentru o sesiune de 21 zile.

Odată cu deschiderea dietei, se va deschide şi lupta între deputaţii romîni, care se prezintă în trei partide deosebite, Conservatori, Naţionali şi Democraţi.

Lupta dintre aceştia va fi crîncenă, căci în urma ultimelor evenimente, zizania dintre dînşii s'a înăsprit şi mai mult, astfel că vom asista la spectacole din cele mai urîte.

Se vorbeşte de încheerea unui pact între partidul conservator şi cel Naţional. După informaţiunile culese de noi însă mai mulţi deputaţi se opun acestui pact, care urmăreşte exclusiv combaterea partidului Democrat, de oarece ei nu înţeleg de ce s'ar da o goană nebună contra acestora, pe cînd sunt o mulţime de chestiuni naţionale, cari trebuiesc resolvate de toţi fruntaşii romîni.

E lucru ştiut de toată lumea, că lupta personală dintre romîni, nu numai că descreditează interesele cele mai vitale ale acestora, dar desiluzionează chiar şi poporul, care aşteaptă de la reprezentanţii lui să-şi îndepliuească angajamentele luate.

Acest popor se află încă sub impresia ultimilor alegeri dietale, cînd se convocau impozante întruniri electorale, în cari candidaţii se prezentau cu programe economice, financiare şi sociale foarte frumoase în baza cărora solicitau mandatul.

Alegerile au trecut, o sesiune dietală am avut şi frumoasele programe ale candidaţilor de odinioară au rămas literă moartă.

S'au invocat diferite motive şi fiecare arunca vina pe celalalt. Poporul ascultă încordat şi pe unii şi pe alţii, şi cu cît ascultă mai mult, cu atît mai mult se convinge, că şi de data asta s'a înşelat în alegerea candidaţilor cari se acuză reciproc de politică de căpătuială.

Rezultatui este că intre popor şi fruntaşi relaţiunile s'au răcit, şi cine ştie cît va mai trece pînă aceste relaţiuni se vor încălzi din nou. Accasta este opiniunea celor mai mulţi.

Nimic nu e mai trist pentru un popor, de cît atunci, cînd conducătorii lui sunt desbinaţi.

Şi poporul romîn bucovinean în ultimile decenii, a avut parte numai de fruntaşi beligeranţi, din care cauză se află chiar într'o complectă stare de decadenţă.

E strigător la cer faptul, că unii fruntaşi, în loc să şi puie toată energia în mişcare pentru a obţine o împăcare generală, se lasă seduşi de ambiţia personală şi caută ca din zi în zi, din ceas în ceas, să înrădăcineze tot mai mult u'a şi discordia între Romîni.

Iată un singur caz, mai recent, care va ilustra îndeajuns cele susţinute de noi:

Se ştie că „Centrala" băncilor săteşti de la noi trece printr'o cumplită criză financiară. Preşedintele băncei ţării, d. dr. Florea Lupu, care fiind şi preşedinte al „Centralei", obţinînd un concediu mai îndelungat de la bancă, a stat în tot timpul crizei la Viena, unde intervenea pe la autorităţi ca acestea să sară în ajutorul băncilor ameninţate.

Ei bine, adversarii d-sale profită de lipsa sa din localitate şi interpelează pe mareşalul ţării cum de admite ca preşedintele băncii ţării să lipsească din oficiu atîta timp, cerînd nici mai mult nici mai puţin de cît înlocuirea lui. Şi aceştia doar ştiu foarte bine, că d. Lupu nu şade la Viena, de dorul cucului.

Dar scopul scuză mijloacele. Cînd e vorba de înlăturarea unui adversar—şi încă de talia d-lui Lupu — nu se ţine consideraţie nici de neam, nici de religie şi nici de frate.

Şi aşa, în loc ca fruntaşii să se apropie frăţeşte unul de altul, ei tot se depărtează mai mult, introducînd ast-fel o politică fanariotică în rîndurile fiilor aceluiaşi popor, în rîndurile poporului romîn, care a fost fala şi mîndria unui Ştefan şi Mihaiu.

Şi pentru ce? interese superioare ale poporului reclamă aceasta? Oare nu sunt toţi Romînii la fel? N'au aceleaşi aspiraţiuni? Cu ce este X, mai breaz de cît Y?

Ambiţie oarbă, ură, egoism, sete de răsbunare, venin otrăvitor! Aceasta e cauza.

*

In ultimul timp, au circulat versiuni, cum că d. Lupu va demisiona de la banca ţării, îşi va depune mandatul din Dietă şi se va retrage din viaţa politică. Dacă aceste lucrurî se vor adeveri atunci romînii bucovineni sunt vrednici de compătimit. Un alt popor poartă pe braţe ast-fel de bărbaţi.

Cu toate acestea însă, noi, în scepticismul nostru, nu credem că Raul Lupu să se dea învins fără luptă. D-sa e prea mîndru, de persoana d sale, ca să dezerteze de la postul de onoare. Dacă va fi să cadă, va cădea luptînd cum a zis domnul Take Ionescu—lovit de arma adversarului, iar nici de cum de zîngănitul pintinilor, sau de nechezatul cailor.

*

In fine, peste cîte-va săptămîni Dieta se va deschide, iar noi, ca cronicari imparţiali, vom înrrgistra amănuntele răsboiului fraticid, aşa cum ni-l va înfăţişa filmul cinematografului politic.

Ce frumos ar fi dacă lupta s'ar da pe idei, pe principii!

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Teatrul lui Hervieu.—Graţie vizitei artistului Le Bargy publicul iaşan va putea să aplaude şi una din cele mai minunate piese ale lui Paul Hervieu „Connais-toi!"

Autorul acesta e puţin cunoscut la noi—faţă cu popularitatea altor dramaturgi francezi.

El face parte din clasa scriitorilor de elită ai Franţei şi cari scriu fiindcă au ceva de spus.

Hervieu, aristocrat prin maniere, si-a ales subiectele din saloanele pariziene, unde cu ochiul lui de observator a ştiut să vadă adesea drama, care se ascunde în dosul luxului; lacrămiie de durere pe cari unele fiinţe le varsă cu surîsul pe buze şi trecînd cu un aer de nepăsare dealungul vieţii.

Operile lui Hervieu au ceva din clasicismul grec. In unele din ele se ridică la înălţimi de gîndire, care îţi frămîntă mintea, spiritul—contrar majorităţii scriitorilor moderni francezi, cari urmăresc să-ţi atace nervii, simţurile.

In aceasta constă superioritatea teatrului lui Hervieu.

Scenele lui sunt măsurate cu metrul, tăiate par'că în stîncă.

Ai impresia că fatalitatea planează deasupra personagiilor lui şi că destinul, pe care alţi autori îl rectifică după trebuinţa cauzei,—la el îşi urmează drumul, natural, înscris în legile cari ne guvernează pe toţi.

Opera lui Hervieu este o operă puternică şi sănătoasă fiind că piesele lui—fie că prin subiectul lor ne bucură sau ne întristează—ne fac totdeauna să gîndim.

El se arată ca un cugetător adînc, preocupat de problemele, cari ne agită.

Paul Hervieu n'are nici surîsul lui Lavedan, nici bonomia lui Capus; e sobru şi măsurat—dar mai presus de toate profund omenesc.

De aceea opera lui are să rămînă, iar „Connais-toi" o să placă iaşăniior.

*

Celebrul inginer Richter care a trecut prin peripeţiile cunoscute pe muntele Olymp—căzut în mînile bandiţilor—publică în editura Born din Lipsca amintirile sale, într'un volum foarte interesant.

STRUNA ZILEI

O LEGE TUNSĂ

Bărbierii locali obţinuse să lucreze Duminica, pînă la 12; acum au căpătat pînă la 4...

Ziarele.

Ei taie, tund şi rad mereu
Din lege şi cu mare greu
A mai rămas într'adevăr
Dintr'nsa cît un... fir de păr,

INFORMATII

Interviewul d-lui Marghiloman. *Ziarul* Universul *menţine interviewul ce i l'a acordat d. Marghiloman şi face apel la ministrul de interne să afirme dacă nu esle îndrăsneţ din partea ziarelor guvernului, să declare că acel interview ar fi apocrif.*

Examenele de magistraţi sfagiari. — *Candidaţii reuşiţi la probele scrise.—Seria II-a,* de la 25 Octombrie 1911: Angelescu D. Athanasie, Bellu Remus, Bonciu T. Mihail, Demetrescu S. Dimitrie, Dumitrescu F. Grigore, Gheorghescu I. Gheorghe, Ionescu G. Constantin, Ionescu N. Dimitrie, Isbăşoiu C. Nicolae, Marinescu Ioan, Marţian V. Emanoil, Miclescu G. Alexandru, Mihail Petru, Mihăescu I. Nicolae, Mitescu G. Gheorghe, Moţit V. Constantin, Navrea Ştefan, Negru Nicolae, Negulescu T. Ioan, Nicolau I. Gheorghe, Osiceanu C. Constantin, Papadopol A. Constantin, Patraulea Bucur, Pădure G. Vasile, Petrescu V. Nicolae, Petrescu G. Petru, Petrescu S. Sava, Petrescu A. Virgil, Petrov Mihail, Popescu M. Constantin, Popescu C. Marin, Popescu N. Petru, Popovici Ioan, Radovan D. Sava, Radu Gheorghe, Rădulescu-Rătescu Gh., Răsuceanu Dimitrie, Satmari Constantin, Săulescu T. Gheorghe, Săvescu Alexandru, Scîntee I. Constantin, Sighinaş Grigore, Softa C. Ştefan, Stîrcea Alexandru, Ştefănescu V. Dimitrie, Tănăsescu I. Mihail, Teodoreanu M. C. Ioan, Tereuzescu Gheorghe, Ţigoianu M., Toma D. Alexandru, Verzea Al. Ioan, Vintilescu I. Mircea.

Ziarul *Conservatorul* a apărut astă zi tipărit albastru, ca să declare că interviewul acordat *Universului* de d. Marghiloman, reprodus pe deantregul de *Conservatorul*, este apocrif.

D. Mavrodi, consilier comunal, s'a înarmat azi cu dosarele serviciului apelor.

E vorba la Primărie, ca d sa să adreseze o interpelare administraţiei comunale, în chestia apei.

După devizul depus la Primărie, societatea Tramvaiului, are a cheltui peste un milion, cu prelungirea liniilor, la Copou şi Socola, cerută de Primărie.

Ziarele din Berlin, înregistrează o adresă pe care cunoscutul tenor Nadalovici, originar din Iaşi, o adresează publicului, cerînd să se păzească de escrocheriile, pe care le sevărşeşte un individ, care se dă sub numele de Nadalovici.

Trebue notat, că acest individ are o mare asemănare cu tenorul Nadalovici.

Ministerul Instrucţiunii publice, a aprobat, ca din terenul şcoalei din satul Munteni, care e în intindere de 8 hectare, 2 hectare să fie date şcoalei şi 6 hectare arendate prin licitaţie.

Ministerul, a hotărît, ca pe viitor lefurile învăţătorilor suplinitori să se achite la finele fiecărei luni.

In ziua de 20 Noembre, s'a întrunit „cercul cultural *Cogeasca*" la şcoala din Cucuteni. S'a alcătuit programul de activitate pentru anul viitor.

Sîmbătă 3 Decembrie, va avea loc în saloanele Societăţii de gimnastică, sport şi muzică, un mare bal. Comitetul organizator s'a dat toată silinţa pentru că succesul balului să fie desăvîrşit.

Invitaţiile la bal se găsesc cu multă greutate, din causa multor familii ce doresc să asiste la această frumoasă petrecere familiară.

Consiliul comunal.—Aseară, s'a întrunit consiliul comunal, sub preşidenţia d-lui Grecianu.

S'a aprobat contractul încheiat de administraţia pentru alimentarea Tîrgului-Frumos, cu apă de Timişeşti.

S'a numit o comisiune, compusă din d-nii Enea, Dimache şi Mavrodi, pentru modificarea regulamentului de construcţie.

Se numeşte o comisiune, compusă din d-nii Rohr, Lohan şi Martinescu, care să studieze reorganizarea serviciului curăţirei stradelor.

Şedinţa se ridică la orele 6.

Premiul dr. Ana Kalinderu a fost acordat, anul acesta, d-şoarei Paraschiva Zaharia, reuşită prima la examenul de absolvire al şcoalei de moşit din Iaşi.

D. Const. Mahalu, a fost numit perceptor fiscal în judeţul Iaşi.

Sîmbătă, 3 Decembrie, va avea loc un mare asalt de arme, urmat de o seară dansantă, în sala clubului Jockey din Iaşi.

Serata are loc în beneficiul societăţii „Piinea săracilor".

Teatrale.—Joi 1 Decembre se va reprezenta pe scena teatrului naţional, frumoasa Comedie în 5 acte *Prostul*, de Fulda. Rolurile principale, vor fi interpretate de artiştii *Vlad Cuzinschi* şi *Miţa Ionescu*, care, anul trecut au făcut adevarate creaţii.

*

Sîmbătă 3 Decembrie *„Răsvan şi Vidra"* piesă originală în 5 acte de P. Hajdeu. Rolul lui Răsvan va fi interpretat de artistul Mihai Popovici.

Confratele nostru *Ordinea* protestează energic contra ilegalităţii de care s'a făcut vinovat procurorul general d. Iaşi, prin confiscarca cunoscutei broşurei.

Viitorul arată că procurorul general de Iaşi trăeşte pe pleşcă: de şi magistratul acesta are treizeci lei pe zi diurnă de deplasare, este găzduit de magistraţi, doarme şi mănîncă pe la puternicii zilei, de cîte ori vine în „inspecţie".

Un foarte trist personaj acest trist procuror general.

Noul program de astă seară Marţi 29 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde una din cele mai originale desfăşurări. *Sînge de ţigancă*, scrierea romanţierului danez Urban Gad, adaptată pentru cinematograf este grandios înscenată şi redată magistral de artişti teatrali din Danemarca în frunte cu d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză, care apare pentru întăia oară pe pînza cinematografului. D-ra Asta Nielsen supranumită Rejana Scandinaviei este creatoarea direcţiei noue cinnematografice, a filmelor teatrale, ea interpretează cu incomparabilă măestrie cele mai sensibile şi grele roluri dramatice în sublimele piese.

Sînge de ţigancă, este cea mai reuşită piesă teatrală din cîte ne a redat pînă azi cinematograful şi cuprinde 8 părţi de cinematograf. D-ra Asta Nielsen interpretează rolul tinerei ţigance.

Restul programului mai cuprinde alte subiecte diferite şi anume: Corespondenţe telegrafice însufleţite de la Tripolis (răsboiul italo-turc)—Un nou doctor Crippen, scene comice—Răutăcioasa Leontină, scene comice.

Programul acesta se reprezintă astăseară Marţi şi mîne seară Mercuri 30 Noemb.

Consiliul de războiu, al corpului IV de armată şi-a început de eri activitatea.

Eri s'a judecaţ procesul soldatului Lică Georgescu, din reg. 8 artilerie, dat judecăţei pentru dezertare.

Consiliul l'a condemnat la un an închisoare.

Aseară la orele 5, s'au întrunit membrii senatului universitar şi au ales o comisiune, care să cerceteze lucrările candidaţilor la catedra de chimie tehnologică, compus din d-nii: Anastase Obregia — ca raportor şi Vasile Buţureanu şi Dragomir Hurmuzescu, membri.

Senatul universitar şi consiliul facultăţii de ştiinţi, întrunite ieri, au opinat pentru transferarea la catedra de mecanică raţională din Bucureşti, a d-lui D. Pompeiu.

Senatul şi consiliul au opinat pentru menţinerea catedrei de chimie minerală la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Aseară a avut loc şedinţa obişnuită a Arhivei la cercul didactic.

S'au citit următoarele lucrări:

„Din răscoale" fragment de Liviu Patriciu; dare de seamă asupra revistei greceşti Neos Hellenamnemon din Athena de Th. Simenki; concertul (versuri) de Agapus; Viziune de primavară, Profilului din lojă, Tu nu ştii, (versuri) de Gordon.

Toate se vor publica în Arhiva.

Consiliul facultăţii de drept a delegat pe domnii profesori M. Cantacuzino, C. Stere şi D. Alexandrescu, cu redactarea raportului, privitor la modificările ce ar trebui introduse cu prilejul reformei învăţămîntului superior.

Recruţii regimentului 7 cavalerie din Iaşi, au depus ieri legiuitul jurămînt.

Ministrul a hotărît ca prelegerile lunare ale institutorilor din Iaşi, să aibă loc la sfîrşitul fie-cărei luni, Sîmbetele, de la orele 2—4, cînd cursurile vor fi suspendate.

Ministrul a hotărît ca următoarele zece chestiuni să fie discutate în acele conferinţi: 1) Cum s'ar putea studia ştinţele naturale, ca să tragă folos în viaţa de toate zilele; 2) ce se poate face în şcoalele primare pentru combaterea apucăturilor rele ale copiilor — a se înjura şi a se bate; 3) pe ce se reazimă autoritatea unui om?; 4) programul religios realizează el educaţia religioasă?; 5) sentimentul de milă, recunoştinţă şi respect la copii; 6) analiză literară a romanului „Instrăinaţii" de D. Moruzzi; 7) Analiza literară a romanului lui Zamfirescu „Viaţa la ţară"; 8) Trilogia lui Delavrancea; 9) „Neamul Romînesc" din Basarabia, de N. Iorga şi 10) pedepsele în şcoalele primare ating scopul lor şi dacă pentru aceeaşi greşeală trebue dată aceeaşi pedeapsă.

Consiliul de războiu a judecat astăzi procesul sub-ofiţerului Neculai a Dimitroaiei, zis şi Pantelimon, (frate cu vestitul bandit), dat judecăţii pentru că, în calitate de magazioner al depozitului regimentului 12 artilerie, bateria II, s'a făcut culpabil de crimă de sustrageri şi deturnări de efecte ale statului. pedepsibilă de art. 26 din codul de justiţie militară, cu munca silnică pe viaţă, precum şi de delictul de furt de obiecte militare.

Consiliul a achitat pe acuzat, care a fost aparat de d. Vespasian Pella, care a dovedit că Pantelimon a predat în regulă toate efectele ce-i fusese încredinţate.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Fizionomia Senatului

— Interpelarea d-lui Dissescu și răspunsul d-lui Carp, în ședința de ieri, Luni —

Onorurile luptei parlamentare, au fost date și pe ziua de eri, tot numai Senatului, de și numai de onoare și onorabilitate nu se poate vorbi, relativ la ședința de eri, dacă ne luăm după impresia totală, pe care a lăsat-o această memorabilă ședință.

Majoritățile, Senatori și Deputați, sunt în complect la post, cu mult înainte de deschiderea ședinței. Numai președintele de fapt, d. vice-președinte P. Missir, lipsește, dus la tribunalul comercial, pentru a asista la pleduaria d-lui Fleva, tot în chesiia tramvaielor,—șarjă pe care probabil d. Missir o crede, dacă nu mai hotărîtoare, cel puțin mai interesantă de cît șarja lui C. Petrache din Senat.

*

Prezidează generalul Argentoianu. Ar fi putut să nu prezideze nimeni, căci lumea nu și-a luat o clipă ochii de pe cei trei actori, cari au ținut scena toată ziua : C. Disescu, P. Carp, I. C. Brătianu.

Ușile intrărilor au fost uzate eri într'o singură zi, cît pentru o sesiune întreagă, iar chestorii și ușierii, au trebuit să plece plini de vînătăi, atît de mult au fost asaltați de spectatorii de toate categoriile, dovedindu-se odată mai mult, că tot sexul slab ține recordul seriozității.

*

Focul l'a deschis fruntașul nostru, d. C. Dissescu. Discursul său a fost împărțit în două părți : atacul și replica.

In atac d. Dissescu impută d-lui Carp, că a făcut două acte de anarchie: însinuarea injurioasă, la adresa partidului liberal și a familiei Brătianu, fără să precizeze nici un fapt, și de aceia cere să nu se eschiveze de la ceia ce datorește—și ca om și ca șef de guvern : să aducă probe pentru acuzațiunile ce le va face.

Oratorul însă, declară că are impresia că ferul roșu s'a mai răcit și că d. Carp, nu va aduce nici fapte, cu atît mai puțin probe pentru aceste fapte.

*

Al doilea act de anarchie, zice d. Disescu, adresîndu-se guvernului, pe care l'ați făcut, este abuzul de putere, cînd cu poliția ați pus mîna pe patrimoniul societății, lucru ne mai pomenit într'o țară civilizată, fapt care violează legile ordinare și Constituțiunea, care asigură proprietatea și oprește confiscarea.

Ai făcut, d le Carp,—continuă d. Dissescu, un gest cesarian, — tranșînd,cu puterea guvernului, o afacere pe care n'o puteau tranșa de cît instanțele judecătorești.

Istoria arată că pentru abuzuri mai mici de aceiași natură, s'a provocat revoluție și războaie civile.

Lucrul e cu atît mai grav, zice d. Dissescu, cu cît guvernul a intrat în afacere cu inconștiență, nedîndu-și socoteală unde are să ajungă. Se aude că voiți să veniți, cu o lege prin care să desființați societatea sau în ori ce caz să desezizați justiția, deci intrați pe căi extraordinare și primejdioase.

Oratorul părăsește deseori fondul chestiei, pentru a-și exercita verva lui cînd contra unui inoportun întrerupător, cînd contra primului ministru, pe care-l tratează de instrumentul d-lui Marghiloman ; cînd contra d-lui Marghiloman pe care îl arată mișcat de patimi personale, explicînd exuberanta energiei prin atacul contra liberalilor prin mobilul de a se arăta trupelor ca singurul vrednic de șefie ; contra d-lui Lahovari, pe care-l arată, că și-a părăsit tot bagajul său de jurisconsult din sentimentul solidarității ministeriale ; contra d lui C. C. Arion căreia îi impută, că i-a plagiat legea de reformă universitară ; contra majorității, amintindu-i cîteva cazuri istorice de majorități, cari s'au căit amar nelăsînd pe guverne să plece, din speranța că va putea rămînea și guvernul și majoritatea, pe cînd rezultatul real a fost că a trebuit să plece și unul și celalt.

Se suspendă ședința. Foarte puțini însă părăsesc sala,așa de mare e dorul de a savura răutățile d-lui Carp, căci toată lumea înțelesese, că după discursul d-lui Disescu, că primul ministru n'are altă eșire de cît înjurăturile la adresa partidului liberal și a Brătenilor.

La redeschidere începe d. Carp. Cu mîinele în șolduri, cu ochii mai totdeauna în pămînt, cu bălbîituri la fiecare frază, cu zeflemele din presa de acum 30 de ani, cu jocuri de cuvinte à la *patrihoți* și afaceri patriotice, d. Carp varsă, balele neputinței sale de azi, de eri și de alaltăeri asupra activității economice a partidului liberal și asupra familiei Brătianu, care dirigueşte această activitate.

D. Carp declară că afacerea tramwaelor este una din seria afacerilor patriotice organizate cu capital mic din partea inițiatorilor, restul sustras din averea publică iar beneficiile atribuite numai inițiatorilor cu capital mic.

*

Sala primește cu oarecare melancolie și cu oarecare surpriză, deborbarea d-lui Carp, care amintește manifestările de senilitate din ultimii timpi ai d-lui Sturza, manifestări cari, din fericire pentru moravurile acestei țări, nici la d. Sturza nu se manifestase pe banca ministerială, ci numai de pe fotoliul opozantului, căruia moravurile noastre nu-i atribue nici o răspundere, pentru atmosfera pe care o crează.

*

Dacă n'ar fi fost în încintă deputații din majoritate, d. Carp nici n'ar fi fost aplaudat. Printre deputații cei mai zgomotoși, cari au reușit, să transforme aplauzele în ovațiuni, erau : Pascal Toncescu, Nicu Lahovari, G. A. Scorțescu, la cari au sfîrșit prin a se asocia și chestorii senatului d-nii Scarlat Arion și dr. Palade și mai apoi general Costescu, care sub precedentul guvern liberal a fost condamnat împreună cu dr. Mendonidi pentru rea administrație într'o societate comercială căzută în faliment.

*

In acest timp sala purta ochii de la d. Carp la d. Brătianu și de la d. Brătianu la d. Carp.

D. I. Brătianu părea viu afectat și durerea lui îi făcea cinste, fiind o dovadă despre sentimentul mărirei capitalului moral, care era atacat așa de puțin cavalerește.

Suggerările zilei de eri vor constitui probabil pentru d. Brăteanu un mare capital pentru ziua de mîine.

Asupra fondului chestiei d. Carp a fost mult mai scurt de cît la capitolul înjurăturilor. N'a contestat calea excepțională a măsurilor, a invocat însă superioritatea mobilului „salus rei publicae". In cursa sa a dat un ciomag în capul justiției, afirmînd că guvernul nu se poate duce cu lucruri serioase la judecătorul unic și a fost nevoit să ieie calea consiliului de miniștrii în lipsa contenciosului administrativ, suprimat în vederea acestei afaceri, de partidul liberal.

D. Carp termină cu peroraţia, că nu se va conduce nici de colegii săi, nici de majoritate, ci numai de opinia publică, care cere înfierarea oamenilor de afaceri și că de azi înainte misiunea sa exclusivă va fi să fie ecoul acestei opinii publice și că va striga cu dînsa pînă ce glasul său va fi auzit sus de tot.

*

D. Brăteanu cere cuvîntul. D. Carp pleacă din ședință, uitîndu-și chiar notele pe care i le-a strîns și dus prefectul de poliție.

Ședința rămîne suspendată cîteva minute, deși prezidentul nu se scoală de pe fotoliu Sala își schimbă impresiile cei mai mulți însă păreau năuciți de spectacolul la care asistase.

*

Apare din nou la tribună d. Dissescu. Oratorul insistă asupra părții pe care o omisese d. Carp : faptele pe care se bazează acuzațiunea primului ministru și dovedește cu însuși discursul deputatului Ioan Lahovari, că legea acordase monopol ; mai dovedește că marea majoritate a acționarilor sunt străini de partidul liberal ; că familia Brătianu și foștii consilieri comunali n'au decît patruzeci de acțiuni și face apel la guvern să pue, prin împacarea intereselor, capăt chestiei tramvaelor, care poate degenera în războiu civil.

*

D. Brătianu pleacă spre tribună. Prezidentul consultă majoritatea pentru prelungire, căci trecuse orele 6 Cîte vociferează să se prelungiască. D tianu declară că e gata să stee patru oare, numai cere ca primul-ministru să fie de față. Majoritatea vociferează.

— Dacă aveți un pic de demnitate și de cavalerism, strigă d. Brătianu, ar trebui să cereți și D voastră ca primul-ministru să fie de față.

*

D. Marghiloman, cere prezidentului, ca față cu dorința d-lui Brătianu, să amîne ședința pentru mîine ca să vie și d. Carp.

Lumea începe a se împrăștia cu încetul, din cauza comentariilor în toate sensurile, cari produceau staționări de grupuri.

*

D. I. Brătianu fiind în mijlocul incintei gata să plece împreună cu d. Morțun, d. Maiorescu se apropie de dînsul și-i întinde mîna. D. Brătianu, în loc de a i-o întinde pe a sa îi adresează următoarea dilemă.

„Dacă sunt un potlogar cum o spuneți, de ce mi întindeți mîna ? iar dacă sunteți niște calomniatori ordinari de ce să v'o întind eu ?"

D. Maiorescu s'a înroșit și s'a îndepărtat probabil că data aceasta a auzit.

Printre comentatori glasul unui spectator din tribune:

— Ce poate să mai urmeze după asta ?

— Schimb de palme, răspund alt spectator.

— Dar după aceasta ?

— Schimb de gloanțe.

Capșa archiplin. Se angajează pariuri: Dacă d. Carp va veni la ședință mîine; dacă d. Brătianu va vorbi și în lipsa d lui Carp ; dacă injuriile d-lui Carp vor întări sau vor ucide guvernul.

Ultime INFORMAȚII

Abuzul de putere de care s'a făcut vinovat procurorul general, prin confiscarea unei broșuri, preocupă cercurile judecătorești și avocățești din Iași.

Procurorul general a dispus să se facă confiscarea în baza articolului 37 din condica penală, Acest articol face parte din legea votată la 1 Iulie 1855, care a fost desființat prin votarea Constituției la 1 Iulie 1866.

Prin articolul 24 al Constituției, libertatea presei este garantată ca factor esențial al suveranității, care în nici un caz, nu va putea restrînge dreptul în sine al libertății presei.

Nici o lege specială, *spune acelaș articol,* nu se va putea ființa contra libertății presei, nici cenzura **nici-o altă măsură** preventivă pentru apariţiunea, **distribuirea ori cărei publicațiuni, nu se va putea ființa.**

Ca și la Galați, și la Iași, procurorul general Toneanu, trecînd peste prevederile pactului fundumental, a reinflințat confiscarea și purtarea sa a produs o legitimă revoltă.

Pus să respecte legile și deconsiderîndu-le d. Toneanu s'a făcut nedemn de postul ce l ocupă.

Un gheșeft rușinos a fost ratificat ieri de consiliul comunal. Iată despre ce este vorba : comuna are un loc viran în strada Comănescu. Pentru cumpărarea acestui loc făcuse oferlă, în ziua de 27 August 1911, d. Al. Zira, ginerele primului ajutor de primar Cosmovici.

Oferta a fost luată de socrul ofertantului, care a admis vînzarea, fără licitație, pe preț de **50 bani metrul patrat,** *adică* **o sută șase-zeci și opt** *(168) lei pentru întreg locul.*

Un alt vecin al locului, oferă pentru același loc **o mie lei** *sau scoaterea terenului în licitație.*

Cazul este deferit consiliului, care, în ședința de ieri, a aprobat vînzarea d lui Zira, pentru 168 lei.

Vom reveni.

Falimentul Brauer Kirschen.

După cum se comunică bancherilor din Iași o aranjare à l'amiable a intervenit ieri, în falimentul de milioane al casei de export Brauer și Kirschen din Brăila, casă ai căror șefi domnii Kirschen și Leon Brauer se află arestați.

Modalitatea aranjării este, că creditorii au consimțit a fi achitați în rate, ce se vor plăti în interval de 8 ani de zile, pînă în 1919.

Firma frații Bercovici din București va gira toate creanțele firmei brăilene. Cererea de declarare în faliment a firmei urmează să fie retrasă și arestații vor fi puși în libertate.

In ședința de aseară, consiliul comunal a numit o comisiune, compusă din d-nii Brandia, general Pascu și Tuffli, care să lanseze liste de subscripție, în vederea rădicărei unui monument al eroilor căzuți în războiul independenței. Se știe că propunerea pentru rîdicarea acestui monument, a fost formulată de către d. Calmuțchi.

Aseară la Jokey Club d. deputat C. Miclescu a fost însărcinat de d. senator Matei Cantacuzino, șeful partidului conservator din localitate, să comunice d lui Carp că d-sa nu va veni la Senat decît pentru a'și da demisia, motivată pe faptul că actualul guvern este un guvern retrograd.

— Cum, întreabă d. Miclescu, pînă astă-zi nu ți s'a părut Carp reacționar ?

— Posibil să se fi schimbat Carp, a răspuns d. Cantacuzino, sau e posibil să fi fost totdeauna ceia ce e astă-zi și nu l'am cunoscut eu.

Comerciantul Iacob Monblatt, din Botoșani, a fost condemnat eri de Curte la o mie lei amendă, pentau bancrută simplă.

In cursul seu universitar de eri, d. Cuza a întrebuințat de 79 ori —numărat—cuvîntul jidan.

Ceea ce spun eu, ceea ce scriu eu, a declarat profesorul, sunt dovedite matematicește și de geaba să căznesc jidanii să mă contrazică.

Domnul Cuza a anunțat apoi că Regele l'a decorat și a felicitat pe studenți; succesele profesorului resfrîngîndu-se și asupra studenților.

Procurorul general a reușit să comită o nouă gafă în chestia d-rului Goldenștein. După indicațiile date de d. Toneanu, primul procuror a trimis pe doctor la instrucție cu articolul 182 c. p.

Suntem curioși să vedem dacă procurorul general va găsi un tribunal, care să judece pe un contravenient la legea presei,

Procurorul general, însă, a deferit pe autorul unei broșuri tipărite, tribunalelor ordinare și acum înțelegem de ce Curtea de Galați, refuză să primească în sînul ei pe d. Toneanu, pe motive de ignoranță.

Astă seară, Marți, va avea loc o ședință la Societatea de Medici și Naturaliști, la care se vor face mai multe comunicări.

Un furt s'a comis astă-noapte la debitul de tutun Popovici din Piața Unirei. Hoții după ce au încercat mai întăi să spargă ușa de la debitul de tutun Leon Popovici, unde au fost simțiți, au trecut la debitul din fața berăriei Azuga, unde după ce au rupt încuetoarea de la ușă, s'au întrodus în local, furînd polițe și tutunuri în valoare de 400 lei. Pe la orele 5, cînd poliția d lui Stroja, eșise de la Tunelul Traian, s'a observat spargerea.

Făptuitorii vor fi prinși de agenții d-lui Stroja, dacă îi va denunța cineva.

Domnul profesor dr. Socor va fi numit asesor în comisia de judecată a profesorilor, în locul d-lui I. Rallet, demisionat.

Ultima oră

Bucureşti 29 Noembrie

Intrunirea liberală din Capitală

Bucureşti.—Liberalii din culoarea de galben, au ținut aseară o consfătuire, la care a ezistat un mare număr de partizani.

D. Ionel Brătianu, *luînd cuvîntul a zis, că față de starea anormală creată de guvernul actual, ie nevoie de a se întregi forțele.*

După ce critică cu vehemență atitudinea primului ministru, d. Ionel Brătianu face un apel la membri, de a fi mereu în veghiere, și de a se întruni zilnic, pentru a fi gata, să și facă datoria către țară.

SCRISOAREA D-LUI STERE

Bucureşti.—In „Viitorul" de azi a apărut o scrisoaee a d lui Stere, ca răspuns la un articol din revista „Facla".

Intre altele, d, Stere spune, că nu numai că n'a umblat după portofolii ministeriale, dar a refuzat cînd i s'a făcut o propunere, de a accepta un portofoliu.

ATENTATUL DIN BUCUREŞTI

Bucureşti.— D. Staub, consulul Elveției, a fost eri victima unui atentat, din partea unui fost servitor al seu.

Pe cînd eșeau de la locuința lor, d-na și d. Staub, au fost întîmpinați de fostul servitor Dumitru Romanescu, care aplică d lui Staub două lovituri de bardă în ceafă.

Romanescu voia apoi să buzunărească victima, însă fu oprit de niște trecători.

D. Staub a fost transportat la o farmacie, unde i s'au dat primele ajutoare. Starea sa nu este gravă.

Criminalul a fost arestat mai tărziu. El a declarat că a avut intenția să omoare pe fostul seu stăpîn.

Numirea d-lui general Averescu

Viena.—Neues Wiener Tageblatt se ocupă de numirea d-lui general Averescu, zicînd că Romînia, ca și Austria, are azi la ordinea zilei chestia șefului statului major.

Ziarul crede că această numire se datorește calitățile superioare ale generalului Averescu, care a fost ministru de războiu, sub guvernul liberal.

Din această numire, ziarul vienez, crede a putea deduce imparțialitatea guvernului Carp.

*

Bucureşti.—In privința momentului, care a precedat numirea d lui general Averescu, se mai spune următoarele :

D. Filipescu cunoscuse pe mai mulți generali și li ceru să li indice sistemul cel mai practic, pentru o eventuală mobilizare.

Răspunsurile însă nu mulțumiră pe ministru.

Adrestndu se apoi d-lui general Averescu, acesta, luă creionul, și în 5 minute fixase programul mobilizărei.

Incîntat d. Filipescu îl felicită, cu titlul de șef al statului major.

ŞEDINȚA DE AZI A SENATULUI

Bucureşti.—Ședința de azi a Senatului promite să fie furtunoasă.

Cu mult înainte de ora începerei ședinței, o lume imensă asediază Senatul.

Cel dintăi va lua cuvîntul d. Ionel Brătianu, căruia îi va răspunde d. Alex. Marghiloman.

Mitropolitul Moldovei si Monumentul lui Gr. Panu

Bucureşti.— In *Adevărul* de azi, a apărut o scrisoare a Mitropolitului Moldovei, prin care Inaltul Prelat felicită ziarul pentru inițiativa luată de a rîdica un monument lui Gh Panu.

OPOZIȚIA DE LA CAMERĂ

Bucureşti.—La Cameră urmează să înceapă azi discuția Mesagiului,

D. Tache Ionescu va face o declarație identică, cu cea făcută de d. Ionel Brătianu la Senat.

INCIDENTUL DE LA BECHET

Bucureşti.—La judecătoria din Bechet, judecătorul a oprit eri pe avocatul Niculescu de a pleda, pînă ce se vor rectifica oare care știri publicate în Adevărul.

D. Niculescu a protestat la minister.

Explozia de la Moscheia din Istip

20 morți—150 rinițI

Constantinopol. — După explozia de la Moscheia, musulmanii s'au năpustit cu topoare și bîte asupra bulgarilor. Au fost uciși 20 bulgari—150 persoane grav rinite. Pagubele sunt foarte mari.

SENATUL

Bucureşti.—Aglomerarea la Senat e colosală.

D. Ionel Brătianu luînd cuvîntul, face o lungă expunere a chestiei societății Tramvaiului. Zice că a păstrat în această chestie reserva cuvenită, dar în urma celor petrecute, e silit să părăsească această rezervă. Toate administrațiile tind spre a da lucrările lor spre regie.

Așa s'a întîmplat și cu chestia tramvaiului, neavînd încredere numai în administrația comunei, au făcut-o copărtașă la lucrarea în regie.

Se miară că actualul guvern, vorbește de expropiere, cînd știut este că favorizează exproprierile, în interes particular.

Dar pentru judecarea acestui lucru nu se adresează conștiinței celor de pe banca ministerială.

Se naște un violent incident.

La vorbele zise d. Brătianu, d. dr. Toma Ionescu zice :

— *„Nu au consecință"* !

Prințul Calimachi : — Ești obraznic !

Se naște un tumult mare. Protestări din partea opoziției.

D. *Ferechide* cere cuvîntul în chestia de regulament.

Prințul Calimachi zice că vorba sa nu s'a adresat de cît personal d lui dr. Toma Ionescu.

Se refuză cuvîntul cerut de d. Ferechide în chestie de regulament.

In fine liniștea se restabilește și d. Brătianu, continuă zicînd că d. Vintilă Brătianu n'a tratat în chestia pescăriilor cu d. Antipa.

Și atunci mă întreb ce rămîne cu invinuirele d-lui Carp.

Ecoul îmi spune, că nu este de cît un colomniator.

Ședința continuă.

CAMERA

D. Nenițescu prezintă proectul de lege pentru înaintările în armată.

D. Carp depune proectul pentru modificarea unor articole din legea pensiilor.

D. general *Scheletti* cere, ca pînă la votarea legei de înaintare în armată, să nu se mai facă înaintările după vechea lege.

CONTENCIOSUL

D. Saba Stefănescu, amintind de declarația făcută eri de către d, Carp la Senat, întreabă dacă guvernul nu crede oportun, ca în chiar această sezinne, să vie cu proectul de lege, pentru reînființarea Coutenciosului administrativ.

DE INCHIRIET

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, ogradă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

TEATRUL NAȚIONAL

LE BARGY

celebrul artist societar al Comediei franceze

însoțit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neaţional, două reprezentații extra-ordinare :

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune
pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 87

Sucursale în toate orașele principale din țară.

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI eventl.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de inceperea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 9 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALATI: Str. Domnească 14

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

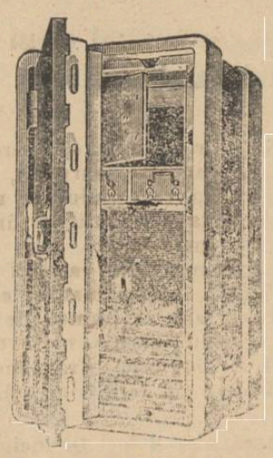

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZĂ

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin intrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — H. ȘIEBENEICHER — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

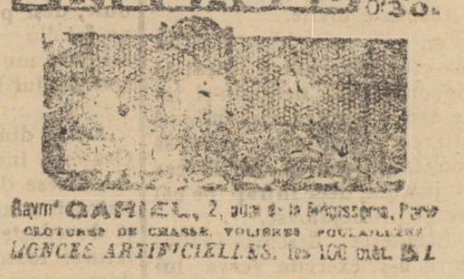

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

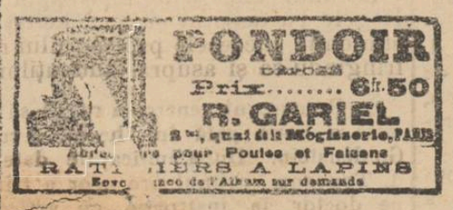

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari